

༡༡། རྒྱལ་པ་གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་རྣམ་བཤད་ལེགས་པར་བཤད་པ་སྒྲ་འོད་ལྗོངས་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་
 བཞུགས་སོ།། རང་བཞིན་འོད་གསལ་གདོད་མའི་སེམས་སངས་རྒྱས། རྒྱལ་གསུམ་ལམ་གྱི་ཉམས་སུ་བསྟར་
 བ་ལས། མཐར་ཐུག་འགྲོ་བའི་མགོན་གཅིག་ཟས་གཙང་སྤྲས། རྟོན་མཆོག་སྤུང་དབང་ཞབས་ལ་ཕྱག་བཞུ་
 འོ། རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་མི་གཉིས་རྒྱལ་སྤྲས་ཚུལ། མི་པམ་མགོན་དང་འཕགས་མཆོག་འཇམ་པའི་
 དཔལ། འཇམ་སྤྱིང་མཛེས་བྱེད་རྒྱན་ཐུག་མཆོག་གཉིས་སོགས། རྒྱ་བོད་བསྟན་འཛིན་བརྒྱད་པའི་ཆོགས་ལ་
 འདུད། ཕྱག་ན་བསྐྱེད་རྣམ་འཕྲུལ་ཀུན་དགའ་སྤྱིང་། ཕྱག་ན་རལ་གྱི་འོད་འབར་བདུན་བརྒྱད་དང་། ཕྱག་ན་
 རྩྱེད་འོད་སྟོབས་མངའ་འགྲོ་མགོན་རྩེ། ས་སྤྱི་རྩེ་བཅུན་མཆོག་རྣམས་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་
 བཅེད་ཆ་ཤས་ཡོངས་རྫོགས་རྣམ་དཀར་འཕྱེན་ལས་བསིལ་ཟེར་ཅན། རྣོ་གསལ་གདུལ་བྱ་རྒྱ་མཆོད་གཉིན་
 གྱུར་གནས་ལྗེ་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐུད་འབྱེད། འཆད་ཚུད་ཚུམ་གྱི་འོད་བརྒྱ་དང་འགྲོགས་སྤྱི་དགའི་འཕྱེན་
 བྱེད་སྤང་བའི་དཔལ། རྒྱལ་རྣམས་མཆོག་ཏུ་དགེས་པའི་བཤེས་གཉིན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་གང་དེར་
 འདུད། བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཆོགས་གཉིས་རབ་རྫོགས་པའི། དམ་ཆོས་སྤྱི་བའི་སྤྱད་བྱངས་སྤྱི་ན་
 བྲེལ། པས་རྫོལ་སྤང་བའི་སྤྱད་འགེམས་གདོང་ལྷ་བ། བསོད་ནམས་སེང་གའི་ཞབས་ཀྱིས་ཏྲག་ཏུ་
 རྒྱུང་། སྤུང་དབང་བསྟན་པའི་ལེགས་བྱས་རིན་ཆེན་ཁྲིམ། སྤྱིང་སྟོབས་ངལ་འཆོ་དམ་ཆོས་བདུད་ཅིད་
 སྤྱིས། བྱངས་མེད་འགྲོ་ལ་སྤྱིན་པའི་པ་རོལ་སོན། བྱམས་དང་ཐུགས་རྩེད་དཔལ་མངའ་བཟང་པོར་
 འདུད། བཤད་སྤྱབ་མི་ཁུབ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོ་ལས། རྣོ་གྲོས་ཉིན་མོའི་དབང་ཕྱག་སྤྱི་ན་ཤར། པན་བདེའི་
 དཔལ་ཡོན་སྤྱི་བཟང་འགྲོ་བའི་མིག རྩེ་བཅུན་སྤྱི་མའི་ཞབས་པད་གཙུག་གིས་མཆོད། ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་
 བའི་བསྟན་པ་མ་མེད་པ། གསལ་བའི་འཇུག་སྤྱིང་དག་བྱེད་རབ་དབྱེད་གཏམ། མཛོ་སྤྲགས་ཆོས་ཀུན་ཡོངས་
 འདུའི་རྒྱང་འཕྱང་བྱིས། རྒྱུགས་ཀུན་བྱུང་བྱེད་རྣམ་བཤད་དེང་འདིར་སྤྱོ། རྒྱུན་ཆེ་སྤུང་པའི་སྤྱན་སྤར་ཞལ་
 བཞེས་པའི། དམ་ཆོག་རལ་བ་སྤྱག་པོའི་ཁུར་ལྷི་བ། རྒྱུན་གསང་བའི་བྱིགས་བྱེད་ཆོས་སྤྱང་གིས། འཕྲུལ་
 དང་ལུན་དུ་ཤེས་པའི་དགེ་ལེགས་སྤྱབས། འདིར་རྩེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་རྣམ་པར་འཕྲུལ་བ་བདག་
 ཉིད་ཆེན་པོ་ས་སྤྱི་པ་རྩྱེ་ཏས་མཛད་པའི་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱི་མ་བ་
 གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་དོན་གསུམ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ཚུམ་པ་པོའི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན།
 དེས་བསྟན་བཅོས་རྩེ་སྤྱར་བཅམས་པའི་ཚུལ། བཅམ་བྱ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྩོད་བྱ་གཏན་ལ་པབ་པའོ། དང་པོ་
 བོ། ལུ་པོ་སྤྲག་པོའི་དབྱེད་སྤྱི་ཆེན་ཏུག་ལ། ཤེས་རབ་ཟག་མེད་ལུམ་ལ་བསྟམས་པའི་ཆེ། འོད་དང་ལྷས་བཟང་

ནམ་པ་དུ་མ་ནམས། །ཟས་གཙང་སྤུ་ལྟར་ངོ་མཚར་དཔག་མེད་བྱང་། །ཞེས་པ་ལྟར། དཔོ་ཆེ་བའི་ཉེར་བྱ་གི་
ཉེན་ལུང་པ་འཇཉ་དང་འོད་ཀྱིས་གང་བ་དང་། མཁའ་འགྲོ་མང་པོ་འདུ་བ་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཆར་འབབ་པ་ལ་
སོགས་པ་ལྟས་བྱུང་བར་ཅན་དང་བཅས་ནས་སྐྱབས་ལྟམས་ཤིང་། དེ་ནས་ལོ་གཅིག་ཙམ་སོང་བ་ན། ས་ལ་ལུ་
དང་མ་རྒྱུ་ཉི་ཤུ་ལི་ཀྲ་ལི་ནམས་བྲིས་ནས། སི་སྤྱི་ཏའི་སྤྱད་དུ་སྒྲོག་བར་མཛད་པས། རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྒྲོག་དང་ཡི་གེ་
ཡང་རང་བབས་སུ་མཁྱེན་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཐར་བསྐྱུས་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་མ་མོ་མ་བསྐྱབས་སུ་གས་སུ་
ཆུད། །ཅེས་པའི་དོན་ཡང་འདི་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཐོག་མར་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆའི་བྱང་དུ་ཆངས་བར་སྤྱོད་པའི་
དགེ་བསྟེན་སོ་ཐར་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་བཞེས་ཏེ། མཚན་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཚན་དུ་བཏགས། ལུགས་གཉིས་ཀྱི་ཆོ་གའི་
སྒོ་ནས་བྱང་ཆུབ་

༩༥༽

མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། དགོས་པ་དོན་མེད་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ཅིང་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་སྒོ་
ནས་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡང་ནོས་ཏེ། སྒྲིམ་གསུམ་གསུམ་རིམ་ཅན་དུ་སྦྱལ་བའི་བཀའ་ངོན་ཅན་གྱི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་
ནི། རྩེ་བཅུན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་དེའི་སྤྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དབྱར་སྒྲིམ་གསུམ་སྟེར་བ་
པོའི་རྩ་བའི་སྒྲ་མ་ལ་མཆོད་པར་བརྟེན་པ་འབྱུང་བ་ལ་ཤེས་བྱེད་དང་འཐད་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །དེ་ཡང་རྩེ་བཅུན་
རིན་པོ་ཆེ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་སྐྱེ་བ་མང་པོའི་བར་གྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། ལྷག་པའི་ལྷ་ཐ་མི་
དང་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། ས་སྐྱར་ཆོས་གསུང་བའི་ནམ་མཁར་རྩེ་བཅུན་རིན་པོ་ཆེ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཚན་བྱོན་ནས།
ཁྱོད་མི་ནས་མིར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔའི་བར་དུ་རིག་པའི་གནས་ལྷ་ལ་མཁས་པའི་པཱྌ་ཏར་གྱུར། དེའི་
བར་གྱི་སྒྲ་མ་ང་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་ཁྱོད་སྤྱི་ཡུལ་འདུལ་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
སྤྱིས་སྐྱ་པོ་ཁ་གདངས་སུ་ཡང་། ཆོས་གསུང་བའི་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་དེ་བཞིན་བྱང་བས་སྤར་གྱི་དེ་བན་
གསུང་ངོ། དེ་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལྷ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ། །གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་
འཇམ་པའི་དབྱངས། །དགོ་བསྟེན་མཆོག་གི་སྐྱར་བསྟན་ནས། །བདག་གི་འཁྲལ་པའི་བྱ་བ་བཅད། །ཡུན་རིང་
དུས་ནས་འདི་ཉིད་ནི། །ཁྱོད་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས། །མཁའ་ལ་དེ་ལྟའི་སྤྱོད་བསྒྲགས་པ། །ལེགས་
འདོམས་ཁྱོད་ལ་བྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཐར་བསྐྱུས་པ་ལས། མི་ནས་མིར་གྱུར་སྐྱེ་བ་ཉི་ཤུ་
ལྔར། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་རྩེས་སུ་བཟུང་གྱུར་ཅིང་། །བཟོ་དང་གསོ་བ་སྤྱོད་ཅིང་དོན་རིག་ །མཚུངས་
བྲལ་ཁྱོད་

༩༩

ལ་སྤྱི་བོས་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཆོས་དང་འཛིན་ཏེན་གྱི་དག་ལེགས་ཀྱི་ཏེན་འབྲེལ་
ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ལས་འགྲིག་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་ཤིག་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་བསྐྱུང་བའི་
ཚུལ་བསྟན་པའི་ཆོ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིས་ཕྱག་སྤྱིའི་ངལ་བ་ལྟར་སྤངས་ཤིང་མོས་གུས་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཛད་
པས། རྗེ་བཙུན་ཡང་ཐུགས་མཉེས་ཏེ། ལམ་ཟབ་མོ་སྤྲོ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གནང་། དེ་ནས་སྤྲོ་མ་རྗེ་བཙུན་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་འཇམ་པའི་དབྱངས་སུ་གཟིགས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་
པར་གོ་བའི་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་སྒྲོ་བློས་ནང་ནས་བརྗོད་ཏེ། ཕྱི་ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་ལྡེ་ལ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་
མཐུན་པ་དང་། དཔལ་གྱི་རྒྱལ་བ་ཀུན་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་ཀུས་པའི་མི་འཛིན་པའི་སྤྲོ་བས་པ་མངའ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་
རྒྱལ་པོ་རིགས་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱང་འདུད་པ་སོགས་ལྟ་འདྲེ་མི་གསུམ་ཐམས་ཅད་དབང་དུ་འདུས། བྱང་དུ་ཡང་
ཕྱི་རོལ་གྱི་གཡེང་རྒྱུན་གྱིས་བརྗེ་བར་མི་ཀུས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྒྱན་བརྟན་པོ་བྱང་བ་ཡིན་གསུང་། དེ་སྐད་
དུ། ཟབ་མོའི་ལམ་གྱི་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཆོ། །རྗེ་བཙུན་སྤྲོ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་སུ་གཟིགས། །སྐད་ཅིག་
གཅིག་ལ་ཆོས་རྣམས་ཐུགས་སུ་ཚུད། །ཐུགས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་སྤྱི་བོས་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །ཞེས་སོ། །འཆད་ཅོད་
ཅོམ་གསུམ་གྱིས་བསྟན་པ་སྤེལ་ཚུལ་ནི། དགྲུང་ལོ་དགྲུ་པར། སྤྱོད་ཐབས་མཆོ་སྤྱོད་དང་། གསང་སྤྱགས་སྤྱོད་
མོ་ཅི་རིགས་གསུངས། བཙུ་གཅིག་པའི་དུས་སུ་བརྟག་གཉིས་དང་སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྲེད། བཙུ་གཉིས་པའི་
དུས་སུ་གྱུར་དང་སྤྱོད་པ་གསུངས་པ་ནས། བདུན་ཅུའི་བར་དུ་མདོ་སྤྱགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པའི་བཤའ་
པ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་མཛད་ཅིང་། བྱད་པར་ཁ་ཆེ་བཤ་ཆེན་ལ་

ཚད་མ་གསན་པའི་རྗེས་སུ། རྗེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་བློན་བསམ་བཤིང་སྤྱིར་ཉིན་རེ་བཞིན་ཚད་མའི་ཚོས་སྤྱོད་རེ་ཆག་
 མེད་དུ་དགྲུང་ལོ་བྲལ་ཅུ་རེ་གསུམ་པ་ལ་རྒྱ་ནག་ལ་མ་གཤེགས་ཀྱི་བར་དུ་གསུངས། དེ་ཡང་སྤྱི་གཙུག་གི་
 འཕེལ་བྱུང་གསུམ། ཁང་གཉན་ཁང་གསུམ། ལུ་ཡུག་པ་རིག་པའི་སེང་གེ་སོགས་ལ་བཤད་ཉན་མཛད་པས།
 རྣམ་འགྲེལ་གྱི་བཤད་སློབ་དང་སངས་བུ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་
 བོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་གྲགས་པས་རྒྱ་གར་འཕེལ་བྱུང་གུན་ཏུ་འདྲུབ་པའི་ཆོ། འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བོ་ལ་སོགས་
 པའི་སྤྱི་རོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྤྲལ་དོག་གིས་མ་བཟོད་པར་རྩོད་པར་བརྩམས་ཏེ། མང་ཡུལ་སྤྱི་རོལ་དུ་ཉི་མ་བཅུ་
 གསུམ་གྱི་བར་དུ་རྩོད་པ་མཛད་པས། སྤྱི་རོལ་བ་རྣམས་པམ་ཞིང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདིའི་སྤྲལ་དཔུང་
 གཡས་པར་རྗེ་བཅུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན་ནས་རྩོད་པའི་གྲོགས་མཛད། དེའི་ཆོ་འཕྲོག་བྱེད་
 དགའ་བོས། ཁྱོན་མིན་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྲལ་བ་གཡས་པ་ཡི། །དམར་སེར་རལ་གྱི་ཅན་དེ་མ་སྤུབ་པས། །དེ་བས་ཁྱོད་
 རྒྱལ་ངན་པམ་པར་གྱུར། །ཞེས་ཟེར་ཞིང་ནམ་མཁའ་ལ་འཕྱར་ནས་འགྲོས་པར་བརྩམས་པས། དཔལ་ལྷན་
 གྲུབ་ཐོབ་འདར་ཆར་གྱི་རྒྱ་འཕྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའི་དབྱངས་མཐོན་པོ་ནས་བཀྱག་སྟེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བྱང་
 དུ་རལ་པའི་ཁུར་བྲེགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ཆོ། རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་རྒྱ་མཚོའི་མཐའ་གྲས་ས་ཆེན་
 འདི་ན་ལྟ་ཆེན་པོ། །ཞེས་བ་ནས། ད་དུང་དུ་ཡང་སྤྱི་གཙུག་གིས། །ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱིས་པམ་བྱས་ནས། །བདེ་
 བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་ཚུལ། །ཀུན་དགའི་རྒྱལ་མཆོན་འཛིན་པར་ཤོག །ཅེས་པའི་བར་གྱི་ཆོགས་
 བཅད་གསུངས་ཤིང་། རལ་བ་རྣམས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པའི་སྤྱོད་

༩༩

གཤམ་ཐེལ་བསྐྱོགས་པའི་རྟེན་དུ། ད་ལྟ་ཡང་དཔལ་ལྷན་ས་སྐྱའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཀ་རྒྱན་ལ་ཡོད་དོ། །དེ་
སྐད་དུ། རྟེན་གཤམ་པའི་རྟེན་ལ་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོགས། །རྟེན་ལ་པས་ཁེངས་པའི་རྟེན་གཤམ་ཐེལ་གྱིས་མནན། །མཁས་
པའི་གཤམ་པས་ས་སྐྱེང་ཐམས་ཅད་བྱུང། །འཛིགས་བྲལ་བྱེད་ལ་སྤྱི་བོས་བྱུག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལྟར་
འཆད་པ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་གདུལ་བ་སྐྱོ་གསལ་གྱི་བསྐྱོ་ཁ་བྱེ་བ་དང་། རྟེན་པ་གནམ་ལྷགས་གྱི་ཐོག་གིས་
རྟེན་པའི་གྱུག་རི་སྤྱི་ལ་བའི་སྐྱོ་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྐྱོ་བ་ལ་བྱ་བ་མཛད་པར་མ་བཟད། ཐེབ་ལེགས་རྩམ་གྱི་སྤོང་
བས་ཀྱང་ས་ཆེན་པོའི་ཁོར་ཡུག་ཀྱན་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བསྐྱོ་བ་མ་མེད་པ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་ལ་མདོ་རྒྱུད་ཀྱན་གྱི་སྤྱི་གསལ་བམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་བསྐྱོ་བཅོས་
སྐྱོ་བ་གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང་། དངོས་སྤྱོད་པས་གྱི་རིགས་པ་དང་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་
ལ་སྤྱི་བདུན་གྱི་སྤྱི་ལ་ཆད་མ་རིགས་པའི་གཏེར་དང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་དང་ཚུལ་མིན་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་
ལ་ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་དང་གསུམ་པོ་འདི་ནི་དཔྱོད་ལྡན་གྱི་མིག་བྱ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཅིང་།
སྤྱི་མཐའི་བར་དུ་ཡང་ཡང་དག་པའི་ལམ་གྱི་སྤྱང་བ་ཆེས་ཆེར་གསལ་བར་སྐྱོན་པ་ལ་ཆད་ཐུབ་གྱི་གཞུང་ཡིན་
ལོ། །གཞན་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཉམས་ལེན་མ་ལུས་པ་གསལ་བར་སྐྱོན་པ་ལ་ཐུབ་པ་
དགོངས་གསལ་དང་། རྟེན་ཐེག་པ་ལ་བདག་མེད་བསྐྱོད་འབྱེད་ལ་སོགས་པའི་བསྐྱོ་བཅོས་མཐའ་ཡས་པ་
དང་། རབ་དབྱེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དཀའ་བའི་གནས་གྱི་ཐེས་ལན་མང་པོ་དང་། རབ་དབྱེའི་སྤྱི་ལ་བསྐྱོ་བའི་སྐྱོ་
ནས་བསྐྱོན་པ་ལ་བྱ་བ་མཛད་ཚུལ་ཆེ་ལོང་ཅམ་བཞེད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེ་ལ་ལྷག་པར་བསྐྱུལ་བའི་

བསྟན་བཅས་ཤིག་ས་བཅའི་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལྷ་ལ་སོགས་ཏེ་མཆོར་བ་དུ་མ་དང་། སྤྱི་བསྟན་བཅས་མཁས་
པ་ལ་འཇུག་པའི་སྟོན་དང་། སྤྱི་བར་བསྟུ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། སྤེབ་སྟོར་གྱི་བསྟན་བཅས་མེ་ཉྱལ་གི་ཚུན་པོ་
དང་། མདོན་བཟོད་གྱི་བསྟན་བཅས་ཆོག་གི་གཏེར་དང་། རྫོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅས་རབ་དགའི་འཇུག་པ་ལ་
སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་མཛད་དེ། གངས་རིའི་སྟོངས་འདིར་ལྷ་རིག་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱང་ལ་མཁུན་པའི་སྟོ་
གྲོས་ཐོགས་པ་མེད་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཡིན་ནོ། །མཐར་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོའི་སྟན་པའི་གྲགས་པས་འཛམ་གླིང་ཀྱང་ཏུ་བྱུང་པའི་ཆོ། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་གོ་དན་གྱི་དོར་ཏ་ཞེས་
བྱ་བའི་སྟུན་འབྲེན་པོ་ཉ་མངགས་ཏེ། དེ་ཡང་རྒྱལ་པོ་ངེད་གྱི་ལུང་། ས་པཎྜི་ཏ་ཀྱང་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་
བཟང་པོའི་གོ་བར་བྱེད་པའི་གཏམ། ངེད་གྱི་པ་མ་དང་གནམ་སའི་རིན་ལེན་བསལ་བའི་ཕྱིར་མཆོད་གནས་ཤིག་
དགོས་པ། བརྟག་པ་བྱས་པས་བྱིད་འོས་སུ་ཤར་བས། ལམ་གྱི་དགའ་ཆོགས་ལ་མ་འཛེམ་པར་ཡོང་དགོས།
གལ་ཏེ་བྱིད་ན་སོ་ཀླས་སོ་ཞེ་ན། སྟོན་བྱུང་བའི་དབང་པོས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་ལུས་གངས་མེད་སྦྱིན་པར་
བཏང་བ་མི་བྲན་ནམ། དེས་གྲང་མི་ཡོང་ན་ངའི་མཐའི་དམག་དབྱང་ཆེན་པོ་བསྐྱལ་ནས་སེམས་ཅན་མང་པོ་ལ་
གཞོད་པ་བྱས་ན་བྱིད་མི་སྐྱག་པ་ཞེ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཕྲིན་ཡིག་དང་། གནང་སྦྱིན་གྱི་རྟེན་དུ་གོས་ཆེན་
ལུ་ཉང་གསེར་མདོག་གི་རིང་འགག་སོགས་བྱིད་པར་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ཆོད་མེད་པ་དང་བཅས་པ་འབྱོར་བས།
སྤར་སྒྲ་མ་རྩེ་བཙུན་ཆེན་པོས་བྱིད་ཉིད་ཆེ་གཞུག་ཏུ། མི་རིགས་མི་གཅིག་སུམ་བརྒྱ་བྱུག་ཅུའི་ལུལ། ལྷན་
རིགས་མི་གཅིག་བདུན་བརྒྱ་ཉི་ཤུའི་སྐད་སྟོག་པ་བྱང་།

༩༡༽

ནས་བྱང་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ས་ཏྲུང་གི་ཡུལ་ནས། ལྷ་ཁྲ་འབྲུག་ལྷ་མ་པག་སྤྲུལ་བ་གྲོན་པའི་དོར་ཏ་ཞེས་པའི་
རྒྱང་ཕྱོགས་བཏང་ནས་འཁོད་དུ་བྱུང་བའི་ཆེ། ཐེ་ཆོམ་མ་བྱེད་པར་སྤྲུང་དུ་སོང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་
པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་པན་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་བྲན་ནས། དགྲུང་ལོ་བྲག་ཅུ་ཅ
གསུམ་པ་ཤིང་པོ་འབྲུག་གི་ལོ་ལ། དཔལ་ལྷན་ས་སྤྱོད་ནས་སྤྱི་དཔོན་པོ་འཕགས་པ་སྤྱོད་མཆོད་གཉིས་དང་
བཅས་པ་བྱོན་ཏེ། བྲག་ཅུ་ཅུ་པ་མེ་པོ་རྟའི་ལོ་ལ། པོ་བྱང་ཆེན་པོ་ལིང་ཚུ་ཅེར་ཕྱགས་ཐེབས། དེའི་ཆེ་རྒྱལ་པོ་
གོ་དན་ཏྲུང་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཚུར་བྱོན་པ་དང་། ལུག་ལོ་རྩ་བ་དང་པོ་ལ་མཇུག་ཆོས་དང་འཛིག་རྟེན་གྱི་གསུང་
སྤྱིང་མང་དུ་མཛད། རྒྱལ་པོ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་ཐབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་མང་
པོ་གནང་ནས། ཏྲུང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ས་ཏྲུང་གི་མཆོག་མཆོད་པ་སོགས་དགེ་བ་སྤྱོད་པ་དང་། མི་དགེ་བའི་ལས་
ལམ་ཆ་ཤས་ཀྱིས་སྤངས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཇུག་པར་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་ཏྲུང་གི་
ཡུལ་དུ་རྣམ་དཀར་གྱི་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། སྤྲོ་མོར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་
གསུང་ལས་ཀྱང་། བདག་ཀྱང་སྟོན་གྱི་བྱེད་པ་འགའ་ཡིས་རྒྱས། །བསྟན་པའི་ཉི་མ་ཤར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་
འཆལ། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་བྱང་གི་ཉི་ལུང་ཕྱག་པར་བཞུགས་དུས། ཏྲུང་གི་ཆ་ལུགས་ཅན་གྱི་རྟ་མི་
ས་གཞི་གོ་བཀའ་པ་ཅན་བྱུང་བ་ལ། ཉེ་གནས་ཀྱིས་ཅི་ཡིན་བསམས་པ་ལ། ཐམས་ཅད་སྤྲོ་མ་རྗེ་བཙུན་ཉིད་
བཞུགས་པའི་ཕྱག་པའི་ནང་དུ་ཚུད་ནས་སྤྱོད་མཁུན་དུ་འཁོད་དེ། ཁྱེའུ་གཡུའི་ཐོར་ཚུགས་ཅན། དུང་སོ་ཁོར་མར་
བྱས་པ་ཞིག་ལངས་ནས། ཏྲུང་གི་སྐད་རྣམས་པོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ནས་ཁྱེ་བ་འདི་ལྟར།

{ ༡༡ }

ངེད་ཉོར་གྱི་པོ་ལྷ་གནམ་སྒེ་དཀར་པོ་བྱ་བ་ཡིན་པས། རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཉོར་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་ལྷ་མི་ཐམས་ཅད་ལ་
པན་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ཟེར་བ་ལ། རྗེ་བཙུན་གྱི་ཞལ་ནས་ང་ན་སོ་ཡང་རྒྱས། སྒེད་ཉོར་དང་ལས་འབྲེལ་ཆེར་
མེད་པས། མ་འོངས་པན་པའི་ཆ་པོ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་སྤྱན་རློངས་དེས་པན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་འབྱུང་གསུངས་
པ། སྒེུ་དེས་ཉོར་སྐད་དུ་བསྐྱུར་ནས་ཉོར་རྣམས་ལ་སྤྲོ་བར་བྱེད། སྒེུ་དེ་ནི་དེ་ཟེའི་རྒྱལ་པོ་གཉན་ཆེན་ཐང་ལྷ་
ལོ་རྩ་ལ་ཡོང་བ་ཡིན། དེར་རྗེ་བཙུན་གྱིས་ནང་མཆོད་ནས་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་གྱི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཤིང་ཉོར་
རྣམས་ལ་གཉོར་བས། ཁོང་རྣམས་ནི་མཆོན་ཐོག་ཐག་བདུད་ཅི་འཐུང་བའི་སྤང་བ་བྱེད་ཅིང་། ཉོར་གྱི་སྐད་དུ་སྤྲོ་
ལེན་ཞིང་། གོ་འབྲུག་སང་ནམ་ལངས་པ་དང་། ཆང་མ་ཐེགས་སོང་བ་དང་། ཡང་རྗེ་བཙུན་ཉིད་ཆ་ལུང་དོ་རྗེའི་
བྲེག་རྫོང་དུ་སྤྱབ་པ་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་དུས། དཔལ་ཆོགས་གྱི་བདག་པོས་བྱེ་རུའི་སྐས་བཙུགས་ནས་
མཁའ་དབྱིངས་མཐོན་པོར་སྤྱན་རླངས་ཏེ། རྒྱ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་གསལ་བར་བསྐྱན་ནས་འདི་དག་ཁྱོད་
གྱི་གདུལ་བྱ་ཡིན་ཟེར་བ་ལ། ང་དང་ཉོར་ལས་འབྲེལ་ཆེར་མེད་པས། མ་འོངས་པ་ན་ངའི་ཆ་པོ་འཇམ་དབྱངས་
གྱི་སྤྱལ་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་ལ་གདུལ་བྱ་འདི་དག་ཡོང་བ་གྱིས་གསུང་བའི་བཀའ་བསྐོས་མཛད་པར་
བརྟེན། ཕྱིས་སུ་རྒྱ་ཉོར་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་ཀུན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཁྱ་དཔོན་བརྒྱུད་པ་དང་བཅས་པའི་གདུལ་བྱར་
གྱུར་ཅིང་། ཁ་ཆེ་པཎ་ཆེན་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱོགས་གསེར་འོད་རྒྱལ་མཆོན་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ན་
བཞུགས་པའི་ཆེ། རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོའི་སྤྱན་རློང་གྱི་པོ་ཉ་བྱང་བའི་ཐོ་རངས་གྱི་དུས་སུ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་

༩༡༽

གཞིགས་ཀྱི་སྤྱལ་པའི་དགེ་སྤྲོད་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཞིག་གིས། ད་ལྟ་ཁྱེད་ཀྱིས་འདུལ་བའི་དུས་ལ་མ་
བབས། བོད་ཡུལ་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་སློབ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པ་ཞིག་འབྱུང་བ་དེའི་གདུལ་
བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་པ་དང་ཡང་མ་ཐུན་ནོ། །དེས་ན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ནི་དེས་པར་བཅོམ་ལྷན་
འདས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་སྤྱལ་པར་གདོན་མི་བྱ་སྟེ། ཁ་ཆེ་བཤ་ཆེན་མིང་ག་ལའི་སྤིང་དུ་བྱོན་པའི་ཆོ།
འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཞིག་གིས་མེ་ཉྱ་མེར་པོ་ཞིག་གཏད་ནས། ཁྱེད་བོད་དུ་བྱོན་པ་ན་མེ་ཉྱ་མེར་གང་
དུ་ཁ་བྱེ་བ་ན་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་ཞིག་འོང་བས་དེ་ལ་ཕུལ་ཞིག་ཅེས་ལུང་བསྟན་པ། བྱིས་ས་སྐྱར་བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་དང་མཇུག་དུས་མེ་ཉྱ་མེར་ཁ་བྱེ་བ་དང་། ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ལིང་ཆུ་ཅེར་ཁང་ན་བཞུགས་པ་
ན་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེ་བོ་ཅེ་ལྷ་ལ་མཆོད་པ་ལ་བྱིན་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་མི་ལམ་དུ་ད་ལྟ་འཇམ་དབྱངས་དེ་
བོ་ཅེ་ལྷ་ན་མི་བཞུགས། ལིང་ཆུ་ཅེར་ཁང་ན་ཆོས་གསུང་གིན་ཡོད་ཟེར་བ་མིས་ཏེ། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལིང་ཆུར་
འོངས་པས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆོས་གསུང་གིན་བཞུགས་པ་དང་མཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྩོམ་ཅིང་བོད་
ལ་བྱོན་དུས་ས་སྐྱར་དན་ཀྱི་ཕྱོགས་དེ་དག་གཞིགས་པ་ན་འཇམ་དབྱངས་བདུན་བརྒྱད་འབྱུང་བར་ལུང་བསྟན་
ཅིང་། ཡར་ཁྱུངས་པ་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཆོན། བོ་དོང་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་སློབ་མ་ལས་དག་པ་འགའ་ཞིག་
གིས་ཀྱང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་འཇམ་དབྱངས་སུ་དངོས་སུ་གཞིགས་པ་དང་། རྒྱ་གར་དོ་མེ་གདན་ཀྱི་སློ་
གོང་གི་དོས་ལ་ཡང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མཆོན་སྟོན་ཏའི་ཡི་གེར་རང་ཤར་ལ་བྱང་བས་འཇམ་དབྱངས་
ཞེས་གཏམ་དུ་གྲགས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་ལས། བདག་དང་དད་པ་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་འགས། །

༩༡༣༽

སྒྲ་མ་འཇམ་པའི་དབྱངས་སུ་ཡང་ཡང་གཟིགས། །ཞེས་དང་། རྣམ་ཐར་བསྐྱུས་པ་ལས། བསམ་པ་དག་པའི་
གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་གིས། །འཇམ་པའི་དབྱངས་སུ་མིག་གིས་མཐོང་གྱུར་ཅིང་། །འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འང་
གཏམ་དུ་དེ་ལྟར་གྲགས། །ལྷན་གྲུབ་ཁྱོད་ལ་སྤྱི་བོས་བྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་སོ། །དོན་དེ་དག་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་
བྱ་སྟེ། གང་སྐྱབས་ལྷམས་ཆེ་སྟོགས་ཀུན་འོད་གྱིས་བྱུང་། །མཁའ་འགོ་རྣམས་ཀྱང་རིང་ནས་འདུ་བ་དང་། །མེ་ཉླ་
ཆར་འབབ་དགེ་མཆོན་དུ་མ་ནི། །སྟོན་ཆེ་ལུབ་དབང་བལྟམས་དང་བྱུང་བར་ཅི། །ཆོས་གྱི་མ་མོ་ཡི་གཤེད་རིགས་
རྣམས་ཀུན། །མ་བསྐྱབས་མཁའ་པའི་རི་མོ་ས་ལ་ནི། །གསལ་བའི་འཇུག་སྒྲེང་འཕགས་པའི་སྟོན་ཡུལ་
ཆེ། །བྱིས་སྟོས་རིང་དུ་སྦྱང་ཀུན་འདར་བ་བཞིན། །རྗེ་བཙུན་མཆོག་ལས་བསྐྱུར་ཅ་སྟོན་གསུམ་གྱི། །བཀའ་
འདི་བདུད་ཅིང་སྟོན་བརྒྱ་རབ་སྟེ་སྟེ། །ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་མཆོན་གྱི་དགེ་ལེགས་སྐྱས། །འཇམ་སྒྲིང་འཇིན་
མའི་ཁྱོན་ཀུན་གསལ་བར་བྱས། །ས་སྐྱར་ཆོས་གསུང་མདུན་གྱི་མཁའ་དབྱིངས་ཁྲིར། །ཡང་སྟོན་སྟེ་བ་བཙུ་
སྐྱུ་གཉིས་དང་ལྷན། །དགེ་བའི་བཤེས་སུ་ཞལ་བཞེས་དབྱགས་དབྱང་ཞིང་། །སྐད་ནས་ཁ་གདངས་སུ་ཡང་
དབྱགས་དབྱང་སྟུལ། །ལམ་ཐབས་སྒྲ་མའི་བྱིན་རྒྱལས་སྐྱུང་སྟེ་ནི། །འཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་དགེ་ལེགས་རྟེན་
འབྲེལ་གྱིས། །སྟོན་སྟོན་མི་ཐད་གཏེར་ཁ་དེ་ནས་སྟེ། །ཞེ་མ་མཆོག་སྐྱུན་དངོས་གྲུབ་ནམ་མཁའི་མཛོད། །བགྲང་
གཞི་དགུ་པར་སྐྱབས་ཐབས་མཆོ་སྟེས་ནས། །བཙུ་སྐྱུ་རིས་བསྐྱར་བར་དུ་མདོ་དང་རྒྱད། །རིག་གནས་བཅས་
པའི་ཆོས་ཀུན་སྐལ་བཟང་ལ། །འདོམས་མཛད་རྒྱལ་བ་ཉིད་དང་ཞལ་མི་གཉིས། །

༩༡༩༽

པས་ཀློལ་སྤང་པོའི་སྟོབས་ལྡན་རྟོག་གེ་པ། །འཕྲོག་བྱེད་དགའ་བོ་ལ་སོགས་བྱུག་ཕྱག་གིས། །ཚུད་པར་སེམས་
པའི་བྱིས་སློའི་མེ་བྱེར་ནི། །སྤྱོད་པའི་ཉི་མས་མངོན་བཅོམ་བེལ་གྱིས་མནན། །འཕགས་ཡུལ་འགྲན་རྩེ་བུ་ལ་བའི་
བྱི་རོལ་པ། །སྟོ་ཤེའི་སྤྲོངས་ཀྱི་མཁས་པས་བེལ་མནན་པ། །འཕགས་མཆོག་སྟོ་གྲོས་མི་བད་འཇམ་དཔལ་
དེ། །མངོན་སུམ་བོད་ཡུལ་བྱོན་ནས་ཚུད་པར་ངེས། །ས་ཆེན་ཁོར་ཡུག་ཀུན་ཏུ་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །ཆ་མེད་ཆེས་
ཆེར་གསལ་བའི་ངོ་མཆར་གཏམ། །རབ་དབྱེ་རིགས་པའི་གཏེར་དང་ལེགས་བཤད་གཏེར། །སྤེབ་ལེགས་ཡིད་
འཕྲོག་དུ་མས་ཐུབ་བསྟན་མཛེས། །སྟན་ཐགས་རིན་ཆེན་རྩ་རྒྱུ་ཕྱགས་ཀུན་གྱི། །རི་དྲགས་མིག་ཅན་སྤྱོད་
འཛིན་མཛེས་བྱས་པས། །རྒྱ་རྟོར་རྒྱལ་ཁམས་ལྷ་མིར་བཅས་ཀུན་གྱིས། །རིངས་པར་དད་པའི་ཕོ་ཉ་ཁྱོད་དྲུང་
བེལ། །རྗེ་བཙུན་སྤྲུལ་དགེས་པའི་ཞལ་འཇུག་ལས། །ལུང་བསྟན་བདུད་ཅི་བརྟེས་པའི་སོ་བ་ཡིས། །བསྟན་པའི་
གཙོ་དེ་རྒྱལ་ཕྱས་མཆེད་དང་བཅས། །ཤར་ཕྱགས་བཟོད་པར་སྦྱང་སྟོབས་དལ་གྱིས་བསྟོད། །ལུག་ལོ་རྩེ་བ་
དང་པོའི་དཀར་ཕྱགས་ལ། །མཆོད་ཡོན་ཉི་ལྗེའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞལ་འཛོམ་ཆེ། །འགྲོ་ཀུན་ཡི་རང་པན་བདེའི་
བེལ་དངར་གྱིས། །འཛིན་མའི་ཁྱོན་ཀུན་དེ་ནས་རབ་ཏུ་ཁེངས། །ས་འཛིན་ཅེ་ལྗེའི་བདག་པོ་རང་ཉིད་ནི། །རེ་
ཞིག་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱུར་མི་ཡི་ཟོལ། །སྤྲད་ནས་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལྷག་པོར་པས། །རང་གི་ཞིང་ཁམས་བདེར་སོན་
རྣམ་དཀར་སྟོང་། །སྤུལ་བཟང་དད་པའི་སྤྱིབ་བུལ་མིག་གིས་ནི། །ཁྱོད་ཉིད་འཇམ་པའི་རྩྭ་རྗེར་ཡང་ཡང་
གཟིགས། །ཁ་ཆེན་པཎ་ཆེན་རྒྱ་གར་ཤར་ཕྱགས་ཀྱི། །གསེར་འོད་རྒྱལ་མཆོན་བཞུགས་ཆེ་སྟུན་རས་
གཟིགས། །དགེ་སྟོང་ཟོལ་

༼ ༡༥ ༽

གྲིས་རྒྱ་ཉོར་རྒྱལ་ཁམས་ནི། །ཁྱོད་ཀྱིས་འདུལ་བའི་འོས་མིན་བོད་ཡུལ་གྱི། །སློབ་མ་འཇམ་དབྱངས་སྤྲུལ་
བས་འདུལ་ཞེས་བའི། །ལུང་བསྟན་ན་བའི་བདུད་ཅི་དེ་ན་ཁོལ། །སིང་ག་ལ་ཡི་སྤིང་ནས་དག་བཅོམ་
བ། །འབགས་པ་མངོན་ཤེས་བྱུག་བས་མེ་ཉོག་འདི། །གང་དུ་ཕྱེ་སར་འཇམ་དབྱངས་སྤྲུལ་བ་ལ། །ལུལ་ཞེས་
ལུང་བསྟན་ས་སྤྱི་གནས་སུ་སྤྱིན། །མར་མེ་མཛད་དཔལ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཡིས། །ས་དཀར་ལོགས་ཀྱི་རྩི་
ཡིག་རྟེན་འབྲེལ་ལས། །འཇམ་དབྱངས་བདུན་བརྒྱད་ལུང་བསྟན་འཆི་མེད་རྩ། །སྤྱོད་ཀྱི་མཛེས་མས་སྤྱིད་
མཐའི་བར་དུ་བརྟུངས། །དེ་ཕྱིར་མགོན་ཁྱོད་རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ཀྱིས། །ཡབ་གཅིག་འཇམ་བའི་རྡོ་རྗེ་དེས་
འདྲིངས་བས། །བདག་དང་འགྲོ་ཀུན་ཆད་མེད་ཐུགས་རྗེ་ཡིས། །རྗེས་བཟུང་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྦྱོང་བར་
མཛོད། །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་རིམ་ལྔ་བརྒྱུད་པའི་ཚུལ་ནི། །ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ས་སྤྱི་བ་ཆེན་པོ་གཤེགས་པའི་རྗེས་སུ།
སེམས་བསྐྱེད་ཆེ་ལམ་མ་ལ་སོགས་པར་ཆོས་ལོག་མང་དུ་འཕེལ་བ་རྣམས་དགག་པར་བཞེད་ནས། །བསྟན་
བཅོས་འདི་བརྒྱུད་ཏེ་ཕྱིད་ཅམ་ཆར་བ་ན། །བོད་ཀྱི་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆགས་སྤང་གི་དབང་གིས་བརྒྱུད་ས་
འདུག་ཟེར་ནས། །ཆོས་ཉན་དུ་འོང་བ་རྣམས་ཀྱི་གོགས་སུ་སོང་བའི་གཏམ། །ཟངས་ཆ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་
མཆན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐོས་བས། །དབུ་ཆེ་བ་རྣམས་ངོ་ཆེན་དུ་སྤྱོད་ཏེ། །ཆགས་སྤང་ཅན་ཟེར་བའི་
གཏམ་འདི་འོ་སྒོལ་གྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་གཞོད་པར་གདའ་བས། །མི་རྩལ་པར་ཁྱེས་ཁྱེས་བ་ལུལ་བས། །ཆོས་འདི་
ལོ་འདོད་དམ་ང་རྒྱལ་གྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན། །སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་པན་པར་བསམས་པ་ཡིན་ཏེ། །ཐམས་
ཅད་མ་དགའ་བར་འདུག་པས་

༩༡༦༽

བཞག་པ་ལས་འོས་མེད་གསུངས་ནས་མི་རྩོམ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །དེའི་མཆན་མོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་
ཤེན་ཏུ་མཆར་བ་ཞིག་མི་གཙང་བའི་ཁྱོད་ན་འདུག་པ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་བས་མི་མང་པོ་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་
བྱེད་ཀྱིན་འདུག་པས་བཞག་པ་དང་། སྐར་ཡང་སྐུ་དེ་ལ་མི་མང་པོས་མི་གཙང་བ་བསྐྱབ་པ་དང་། འཕགས་པ་
འཇམ་དཔལ་སྐུ་རྒྱབ་བསྟན་པ་དང་། འཕགས་པ་སྐུ་རྒྱབ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་བསྐྱམས་པོ་ལ་སྐུ་རྒྱབ་ཏེན་ནས་
བསྐྱང་བའི་ཚུལ་གྱིས་བཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་མིས་ནས། མནལ་སད་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་འདི་བརྩམས་ན་
མི་མི་དགའ་བར་འདུག་ཀྱང་། མ་བརྩམས་ན་ལྟ་མི་དགའ་བར་འདུག་པས་བརྩམ་དགོས་གསུངས་ཤིང་། སྐར་
མི་རྩོམ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཉེས་པ་སྐྱེ་མ་དང་དགོན་མཆོག་ལ་བཟེད་པར་གསོལ་ཏེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པ་བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱུས་དོན་གྱི་སྒོ་
ནས་གཞུང་གི་ཁོག་ཕུབ་པ་དང་། ཆོག་གི་འབྲུག་ཉེར་བའི་སྒོ་ནས་གཞུང་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་
ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་སྒྲིམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཏུ་འདུས་ཤིང་། སྒྲིམ་པ་གསུམ་ནི་བསྟན་བཅོས་འདིའི་
བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་སོ་ཐར་སྒྲིམ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ། ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་དང་། ཐེག་ཆེན་
སོ་ཐར་གཉིས་ལས། ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་ལ། གཏན་ཁྱིམས་བདུན་ནི་རི་སྤྱིད་འཆོའི་མཐའ་ཅན་ཡིན། ཏེན་གྱི་གང་
ཟག་ཤི་འཕོས་པའི་ཆེ་གཏོང་བའི་སྐུ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། འབྲི་གྲང་པ་རྣམས་ཤི་པོས་ནས་ཀྱང་རྗེས་
སུ་འབྲང་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོགས་

༩༡༥༽

དགག་པ་ནི། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་ལ། །ཉན་ཐོས་ཐེག་ཆེན་ལུགས་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པ་ནས། སྡེ་སྡོད་རྣམ་
དབྱེ་མེད་པར་བྱ། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། བསྟེན་གནས་སོ་ཐར་ལ། སྤང་བའི་ཡུལ་དང་ལེན་པའི་གང་
ཟག་སོགས་ཉན་ཐོས་ནང་པན་ཚུན་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་མ་འདྲེས་པར་བཤད་ནས། བཀའ་གདམས་པ་རྣམས་
བསྟེན་གནས་འབྲུལ་བ་དང་། གཞན་ལ་འཆོལ་བ་དང་། ལྷ་བསྐྱོམ་ཐ་དད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། གྲེ་བྲག་སྤྲ་
བའི་བསྟེན་གནས་ཀྱང་། །ཞེས་པ་ནས། ཡི་དམ་བསྐྱོམ་པ་བསོད་ནམས་ཆེ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། ཐེག་
ཆེན་སོ་ཐར་ལ། ཆོ་ག་རུབ་པ་དང་། མ་རུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་དེང་སང་ལག་ལེན་དུ་འོས་
པའི་ཆོ་ག་གྲེ་བྲག་རུ་འཆད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་བྱུང་བའི། །ཞེས་པ་ནས། བྱང་སེམས་སོ་སོར་ཐར་པ་
འབྱུང་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ལ་འཕྲོས་ནས། ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་གྱི་
བསྐྱབ་བྱའི་བྱང་པར་བྱེ་བྲག་རུ་འཆད་པ་ནི། དེ་ནས་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། དེ་འབྲའི་རྣམ་
དབྱེ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། ཞར་ལ་དེའི་གཏོང་ཚུལ་ནི། ཐེག་ཆེན་སོ་སོར་ཐར་ཡིན་
ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡི་འབྲས་བུ་ཤི་ཡང་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གཉིས་ཀ་
མ་ཐུན་པར་ལས་འབྲས་ལ་སྤང་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། དེ་
འཆད་པ་ནི། དེ་ནས་ལས་དང་རྣམ་སྤྲིན་གྱི། །ཞེས་པ་ནས། ད་གཞོད་ལས་ཀྱི་རྒྱ་འབྲས་ལ། །ཤེན་རུ་མཁས་པ་
ཉིད་དུ་འབྱུང་། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། ལས་འབྲས་ལ་འཕྲོས་ནས། བོད་ཀྱི་ཞང་གཡུ་བྲག་པ་སོགས་
གཤེས་ལ་དགེ་སྤྲིག་ཡོད་པར་འདོད་པའི་ལོག་

༼༡༽

རྟོག་དང་། འབྲི་གྲུང་པ་ཁ་ཅིག ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དཀར་ནག་ཟངས་ལ་དུ་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི།
རིམ་པ་བཞིན་དུ། ལུ་སྟེགས་གྲངས་ཅན་པ་རྣམས་ནི། །ཞེས་པ་ནས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་
བྱ། །ཞེས་པའི་བར་དང་། ཉན་ཐོས་དགེ་བ་པལ་ཆེར་ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་ཞེས་པར་
ཀྱིས། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་བསྟན། བསྟན་བྱ་བྱེད་པར་ལ་འཕྲོས་ནས། འབྲི་གྲུང་པ་ཁ་ཅིག ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་
བསྟན་བྱ་ལ། གཅིག་ལ་བཀག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་ནས་བཀག་པ་དང་། གཅིག་ལ་གནང་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་
ནས་གནང་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། ཡེ་བཀག་ཡེ་གནང་ཞེས་བྱ་བའང་། །སངས་རྒྱས་བསྟན་
དང་མཐུན་པ་མིན། །ཞེས་པ་ནས། བསྟན་པ་འཆད་དང་སྟགས་སྟོར་བའི། །བྲེད་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་
གསུངས། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་བསྟན། ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་ཀྱི་དགག་པའི་བསྟན་བྱ་སྟུ་གུ་ཅན་དང་། གོང་བ་ཅན་
སོགས་འདུལ་བའི་སྟོད་པ་མ་ཡིན་པས་སྤང་དགོས་པ་དང་། བསྟན་པའི་བསྟན་བྱ་མདོ་བསྟུལ་སོགས་འདུལ་
བའི་གཞུང་དང་མཐུན་པར་བྱ་དགོས་པར་འཆད་པ་ནི། སྟུ་གུ་ཅན་དང་གོང་བ་ཅན། །ཞེས་སོགས་དང་། མདོ་
བསྟུལ་ལ་སོགས་བྱ་བ་ཀུན། །འདུལ་བའི་གཞུང་དང་མཐུན་པར་ཀྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། བོད་དག་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ལ་ཉན་བཤད་མི་བྲེད་པར། ལྷན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་རང་དགར་སྟུར་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཉན་བཤད་བྲེད་པ་པོ་ནི་ཆེས་ལྷན་ཞིང་འབྲུལ་པ་ཡིན་པས།
དེ་བཀག་ནས་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་གསུམ་མ་རྟོར་བར་བསྟན་ཚུལ་འཆད་པ་ནི། ལ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་
ཀྱི། །ཞེས་པ་ནས།

༩༡༩༽

འདི་ནི་སངས་རྒྱལ་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། ༥ །གཉིས་པ་བྱང་སེམས་སྒྲིམ་པའི་ཉམས་
ལེན་ནི། སྒྲིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ། ཉན་ཐོས་ལུགས་དང་། ཐེག་ཆེན་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་དང་། སྤྱི་མ་ལ་དབྱ་སེམས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ལ་ཡང་
དང་པོ་ལེན་པའི་ཆོ་ག་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སོགས་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲིར་བསྟན་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི་
ཞེས་པ་ནས། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བའང་སོ་སོར་ཡོད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། ཆོ་གའི་སྐབས་སུ་བཀའ་
གདམས་པ་ཁ་ཅིག་སེམས་ཙམ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲི་བོ་ཀུན་ལ་བྱེད་པ་དང་། རོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་
ཆོ་གས་ལེན་པའི་ལོག་ཏྟིག་དགག་པ་ནི། རིམ་པ་བཞེན་དུ། སེམས་ཙམ་པ་ཡི་སེམས་བསྐྱེད་འདི། །ཞེས་
སོགས་དང་། རོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། བསྐྱབ་བྱའི་སྐབས་སུ། དབྱ་
སེམས་ཐུན་མོང་དུ་ལྷུང་བའི་རྣམ་གཞག་སྒྲིར་བསྟན་པ་དང་། འབྲི་བྱང་པ་ཁ་ཅིག་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་དུ་མི་རུང་བར་འདོད་པའི་ལོག་ཏྟིག་དགག་པ་ནི། རིམ་བཞེན། དེ་ལྟར་སེམས་ཙམ་དབྱ་
མ་གཉིས། །ཞེས་སོགས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེ་ལྟར་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ལོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གནད་མ་འབྲུགས་པ་དགོས་ཚུལ་བྱེ་
བྱལ་ཏུ་འཆད་པ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གནད་འབྲུགས་ན་འཆང་མི་རྒྱ་བར་བསྟན་པ། གནད་
འབྲུགས་པ་མ་དག་པའི་སྒྲིན་སོགས་ངོས་བབྱང་བ། ལྷག་བསམ་དག་པས་ཐོས་སྒྲིམ་མ་འབྲུལ་བར་བྱེད་པར་
གདམས་པ་གསུམ་རིམ་པ་བཞེན་དུ། བྱང་

༼ ༣༠ ༽

ཚུབ་སེམས་ཀྱི་གནད་འཕྲུགས་ན། །ཞེས་སོགས་དང་། སངས་རྒྱས་དགོངས་པ་མི་ཤེས་པར། །ཞེས་སོགས་
དང་། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། ། ༥ །གསུམ་པ་སྟགས་ཀྱི་སྟོམ་
པའི་ཉམས་ལེན་ལ། སྟོན་བྱེད་ལོར་བ་མེད་པའི་དབང་བཞི། གྲོལ་བྱེད་འཁྲུལ་པ་མེད་པའི་རིམ་པ་གཉིས། དབང་
དང་རིམ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གོམས་པ་ལས་འཁོར་འདས་བསྐྱེ་
བའི་སྟོང་པ་སྟུང་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་ལམ་བཟོད་དེ་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་
ནི། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་སྟོན་གྲོལ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ལས། སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་ནི། ལྷ་མ་
མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་གིས་རྒྱུད་སྟེ་ལ་གསུངས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཆོ་ག་འཁྲུལ་པ་མེད་པས་དབང་
བསྐྱར་བ་ལ་བརྟེན། སྟོབ་མས་སྟགས་སྟོམ་ཐོབ་པ་དེ་ལ་འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་
ཁྱགས་ཏེ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡིས་སྟོམ་པ་གསུམ་ལྡན་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་བསྟན། དེང་སང་བོད་
འདིར་ཕྱག་རྒྱ་པ་ཁ་ཅིག་བྱིན་རྒྱབས་ཅམ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དུ་འདོད་པ། གངས་ངེས་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་
བྱེད་པ། དགྱིལ་འཁོར་མ་དག་པར་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ། ཆོ་ག་མ་དག་པར་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ། དབང་བསྐྱར་
མེད་ཀྱང་ཐབ་ལམ་བསྟོམ་པ། དབང་པོ་རབ་འབྱིང་བྱེད་ནས་སྟོབ་པ། སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་གྱིས་གསང་སྟགས་སྟོམ་
པ། གཏོར་མ་དང་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་བསྐྱར་སྟོན་བྱེད་དུ་འདོད་པ། དབང་བསྐྱར་བྱེད་ནས་ཁས་ལེན་བྱེད་པ།
སེམས་ཉིད་རྟོགས་ན་དབང་བསྐྱར་མི་དགོས་པར་འདོད་པ། ཆོ་ག་མེད་པར་ལྷ་མའི་ལུས་དགྱིལ་ཅམ་ལས་སྟོན་
བྱེད་ལེན་པ། རྒྱ་རྒྱུད་སོགས་ལའང་དབང་བཞི་དང་རིམ་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད་པ།

༼ ༣༡ ༽

སྐྱུགས་ལ་མོས་པ་ཆོས་སྒོ་བྱས་པས་ཐབ་པལ་བསྒོམ་རུང་དུ་འདོད་པ། དབང་བསྐྱར་ཟུ་བཞིར་འདོད་པ་དང་
བཅུ་བཞི་ཙམ་རྒྱང་བ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་དགག་པ་ནི། དེང་སང་རྫོ་རྩེ་པག་མོ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དང་པོ་དང་།
དེས་ན་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཉིས་པ་དང་། དེང་སང་བྱིན་རྒྱལ་ས་མི་བྱེད་ཅིང་། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་གསུམ་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ་པལ་ཆེར་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཞི་པ་དང་། དབང་
བསྐྱར་མེད་ཀྱང་ལམ་ཐབ་མོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལྔ་པ་དང་། །ཁ་ཅིག་གང་ཟག་དབང་པོ་རབ། །ཅེས་སོགས་
ཀྱིས་དྲུག་པ་དང་། ལ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་བྱས་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདུན་པ་དང་། གཏོར་མ་འེད་དབང་
བསྐྱར་ཞེས་བྱ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་གསང་སྐྱུགས་ད་ལྟ་སྟོན། །ཅེས་སོགས་
ཀྱིས་དགུ་པ་དང་། ལ་ལ་སེམས་ཉིད་མ་རྟོགས་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཅུ་པ་དང་། །ཁ་ཅིག་ཆོ་ག་མེད་བཞིན་
དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཅུ་གཅིག་པ་དང་། །ཁ་ཅིག་བྱ་བ་འེད་རྒྱུད་སོགས་ལའང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཅུ་
གཉིས་པ་དང་། ལ་ལ་དབང་བསྐྱར་མ་བྱས་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བཅུ་གསུམ་པ་དང་། ལ་ལ་དབང་བསྐྱར་
ཟུ་བཞིར་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་བཅུ་བཞི་པ་དབང་བསྐྱར་ཟུ་བཞིར་འདོད་པ་དགག་པ་བསྟན། །ཞར་ལ་ཁ་
ཅིག་གསང་སྐྱོགས་ཀྱི་ལྷང་བ་མེད་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་གསང་སྐྱུགས་གསང་བ་ལ། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན། གོ་ལ་བྱེད་རིམ་གཉིས་ལ་བྱུག་རྒྱ་བ་ཁ་ཅིག་སྟོན་གྱི་བྱུ་བ་ཐོབ་རྣམས་ཐབས་ལམ་རེ་རེ་
བས་གོ་ལ་བ་ཡིན་པས་རིམ་པ་གཉིས་ཆར་བསྒོམ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱ་བ་རྣམས་བཀག་ནས། ས་སྐྱ་
བ་རང་ལུགས་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱབས་ཏེ་

༼ ༣༩ ༽

འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཆ་ཆང་བ་དགོས་སོ། །ཞེས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་འབྱུང་དང་མ་འབྱུང་མེད། །ཅེས་པ་ནས།
དེ་ཕྱིར་འདི་ལ་མཁས་རྣམས་གྲུས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས། བསྟན་པའི་རྩ་བ་སྟོམ་
གསུམ་ལེན་ཚུལ། སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་དང་གཏུམ་མོ་སྟོམ་ཚུལ། མདོ་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་བྱད་པར་
རྣམས་ལ་འབྱུང་བ་འགོག་པ་དང་། གནད་ཀྱི་དོན་སྟོམ་པ་དང་མི་ལྟན་ན་དགེ་སྦྱོང་དུ་མི་འགྱུར། སེམས་བསྐྱེད་
མ་ཐོབ་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་སྤྱོད་མི་འགྱུར། དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་ན་གསང་སྒྲགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནི། གང་
དག་རབ་དུ་འབྱུང་འདོད་ན། །ཞེས་པ་ནས། སྒྲགས་པ་དབང་བསྐྱར་མེད་པ་གསུམ། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་
ཆོམ་རྒྱན་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དབང་དང་རིམ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་ཆེན་ལ།
མཆོན་བྱེད་དཔེ་དང་། མཆོན་བྱ་དོན་གཉིས་ལས། དང་པོའི་སྐབས་སུ། ཆོ་ག་འགའ་ཞིག་གི་བྱེད་པས་རྟོག་པ་
ནང་དུ་ཁ་ཆོམ་པ་ཅམ་ལ། ཕྱག་ཆེན་དུ་འདོད་པ་བཀག་ནས། རང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ངོས་གཟུང་བ་དང་།
གཞན་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་རྒྱ་ནག་ལུགས་སུ་བསྟན་པ་སོགས་ནི། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོམ་ན་ཡང་། །ཞེས་པ་
ནས། ཁྱིན་རྒྱབས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས། ཁ་ཅིག་ད་ལྟ་
གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དད་པ་ཆེ་ན། སྟེ་བ་སྤྱོད་མར་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡིན་པས། ད་ལྟ་ཕྱག་ཆེན་གྱི་
རྒྱར་དབང་བསྐྱར་བ་མི་དགོས་ཟེར་བ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སྟེ་བ་སྤྱོད་མ་ལ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ཁོ་བོ་ངོ་
མཆར་སྟེས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། །མཆོན་བྱ་དོན་ལ། ཁ་ཅིག་ཞི་གནས་ཅུང་ཟད་ཅམ་དང་། སྤང་སྦྱོང་
བྱང་འཇུག་གི་རྟོག་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ལ་མཐོང་ལམ་དུ་ངོ་སྟོན་བྱེད་པ་དགག་པ་ནི། ལ་ལ་ཞི་གནས་ཅུང་

༼ ༣༣ ༽

ཟད་དང་། །ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་ངེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནི། །འཕགས་པ་མིན་ལ་འབྱུང་མི་སྲིད། །ཅེས་པའི་བར་
ཀྱིས་བསྟན། །ཞར་ལས་འཕྲོས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལག་ལེན་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲ་མའི་དབྱེ་བ་དང་།
དབང་བསྐྱར་དང་པོ་སོགས་མ་ཐོབ་པར་དེ་དང་དེའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་དགག་པ་དང་། གཏོར་མ་དང་ཕུད་མཆོད་
གྱི་ལག་ལེན་ལ་འཁུལ་པ་འགོག་པ་དང་། ལྷའི་སྐྱེ་མཛེས་དང་ཕྱག་མཆོན་ལ་འཁུལ་པ་འགོག་པ་དང་། རབ་
གནས་དང་སྦྱིན་སྲེག་གསང་འདུས་སོགས་མཛོད་ལུགས་སུ་འདོད་པ་དགག་པ་ནི། དེམ་བཞིན། ཐེག་པ་གསུམ་
ཀའི་ལག་ལེན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ནི། །ཞེས་སོགས་དང་། དབང་བསྐྱར་དང་པོ་
མ་ཐོབ་པར། །ཞེས་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་གངས་རིའི་ཁྲོད་འདི་ན། །ཞེས་སོགས་དང་། སངས་རྒྱས་རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡི་དམ་ལྷ་ཡི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། རྟོགས་བྱ་སྟོས་བྲལ་
གྱི་ལྟ་བ་ལ། ཐེག་པ་དེམ་པ་དགུ་ལ་ལྟ་བ་ཐ་དད་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། དབུ་མ་ནས་བཟུང་སྟེ་གསང་སྔགས་
རྒྱད་སྟེ་བཞི་ལ་ལྟ་བ་ཐ་དད་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་བཞི་ལ་ལྟ་བ་ཐ་དད་ཡོད་པར་འདོད་པ་རྣམས་
དགག་པ་ནི། དེམ་བཞིན། ལ་ལ་ཐེག་པ་དེམ་དགུ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཁ་ཅིག་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ནི། །ཞེས་
སོགས་དང་། གསང་སྔགས་སྔ་འབྱུར་བ་རྣམས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། །ཞར་ལ་རྒྱད་སྟེ་བཞིའི་སྐྱབ་
ཐབས་ལ་འཁུལ་པ་དགག་པ་ནི། རྒྱད་སྟེ་བཞི་ཡི་སྐྱབ་པ་ཡང་། །ཞེས་པ་ནས། རང་བཟོའི་རྣམ་ཐར་སྟོད་པ་
མཆོད། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་བསྟན། བཞི་བ་སྟོད་པ་ནི། སྒྲ་དོར་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་
པ་བརྟན་པ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པ་དེས། ཉང་གི་གནས་སུ་མ་ཅུ་ཅུ་བདུན་གྱི་རྒྱུང་སེམས་དབུ་མར་ཐེམ་སྟེ་ས་

༩༩༽

བཅུ་གསུམ་པའི་རྟོགས་པ་རྣམས་བཟོད་པར་བྱ་བ་དང་། ཕྱི་རོལ་འཇམ་གླིང་གི་ཡུལ་བུ་སྤྱི་ར་མ་ལ་ཡ་ལ་
སོགས་པའི་ཡུལ་རྣམས་དང་། དེར་གནས་པའི་མཁའ་འགྲོ་མ་རྣམས་དབང་དུ་བསྟུ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་རོལ་
གྱི་ཡུལ་ཆེན་སོ་བདུན་དུ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ལ་རྒྱ་བ་ཡིན་པ་ལས། བོད་འདིར་ནི། དབང་བསྟུར་དང་
རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་སྒོམ་ཆེན་དུ་རྫོམ་པ་དག་སྟོན་པ་ལ་རྒྱ་བ་དང་། གང་དུ་རྒྱ་བའི་
གནས་ཀྱང་ཉི་མེ་ལ་གངས་ཅན་དུ་འབྱུང་བ་དང་། ཅ་རི་ལ་ཅ་རི་བྱ་བུ་འབྱུང་བ་རྣམས་འགོག་པ་ནི། དབང་བཞི་
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས། ཡུལ་དེར་འགྲོ་བ་རྒྱུད་ལས་བཀག་། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། ལྷ་
བ་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ལ། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ལམ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འདུག་བསྟོམས་པ་ལས་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡང་བྱུང་འདུག་ཡིན་པ་
ཞིག་ཐོབ་མོད་ཀྱང་། །ཁ་ཅིག་དཀར་པོ་ཆེག་ཐུབ་ལས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་གསུམ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། བྱུང་
འདུག་བསྟོམས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འོད་གསལ་གཅིག་དུ་འདོད་པ་དང་། ས་ལམ་མ་བཟོད་པར་འཆང་རྒྱ་བར་
འདོད་པ་དང་། དབང་བཞི་དང་ལམ་བཞི་མེད་པར་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བཞི་འདོད་པ་དང་། འབྲས་བུ་འཐར་ཐུག་འོད་
གསལ་དུ་འདོད་པ་རྣམས་འགོག་པ་ནི། །ཁ་ཅིག་དཀར་པོ་ཆེག་ཐུབ་ལས། །ཞེས་པ་ནས། ལྷང་བ་མཐར་ཐུག་
ཡིན་པར་གསུངས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན། གཉིས་པ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ནི། ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་
ཐོབ་པ་ལ་བྱུང་ཐོབ་ཅེས་པའི་བསྟན་མདོ་སྟགས་གཉིས་ཀ་མ་ཐུན་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལས་གཞན་རྟོགས་ལྡན་
ཉིད་ཆེད་དུ་བཟང་བར་མ་གསུངས་ཀྱང་། །ཁ་ཅིག་བྱུང་ཐོབ་ལས་རྟོགས་ལྡན་བཟང་ཞེས་པ་དང་། ཉམས་ངན་ལ་
གོ་བ་འབྲིང་རྟོགས་པ་བཟང་བར་འདོད་པ་དང་། ཅེ་

༼ ༣༥ ༽

གཅིག་ཏུ་སློབ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་བཞི་ཡི་རིམ་པ་དང་སློབ་བ་དགག་པ་ནི། རིམ་བཞིན། ལ་ལ་བྱུབ་
ཐོབ་ངན་ཞེས་ཟེེ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལ་ལ་ཉམས་དང་གོ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ཅེ་གཅིག་དང་ནི་
སློབ་བྲལ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲོམ་གསུམ་སོ་སོའི་སྐབས་བསྟན་ཟིན་ནས། ད་
ནི་གཞུང་སྤྱི་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དོན་བསྟུ་བ་སྟོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཐེག་པ་རང་ས་ན་བདེན་པས་
དགག་བསྟུབ་ལ་ངེས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྟེ་བ་འགོག་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གནད་མ་འཕྱུགས་པ་གལ་ཆེ་བར་སྟོན་པ་
དང་། གནད་བཅོས་པའི་བདུད་རི་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་སྤང་གཞི་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པ་དང་། འབྲུལ་པའི་བྱུབ་
མཐའ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྟན་འབྱེན་པའི་ཚུལ་སྤང་གཞི་དང་བཅས་ཏེ་སྟོན་པ་དང་། གྲེ་བྲག་ཏུ་ལུང་གིས་སྟན་
འབྱེན་པའི་ཚུལ། ལུང་སློབ་རི་ལྟར་གྲེད་པའི་ཚུལ། ལུངས་ནས་མ་བྱུང་བའི་གདམས་ངག་དང་མདོ་རྒྱུད་དུ་
གྲགས་པ་རྣམས་ཆད་མར་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་དང་། སྤྱི་གཟུགས་རིང་བསྐལ་དང་སྟོ་བྱར་གྱི་ལྟས་རྣམས་
མཁས་པ་ལ་ངེས་ནས་རྟོག་སྟོན་བྱ་དགོས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཆོག་ལ་འབྲུལ་པ་དགག་པ་རྣམས་ནི་རིམ་པ་
བཞིན། ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་རང་ས་ན། །ཞེས་སོགས་དང་། ཆོས་གཞན་ལེགས་པར་སྟོན་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་
དང་། དེ་ལ་གནད་རྣམས་བཅོས་པའི་བདུད། །ཅེས་སོགས་དང་། འབྲུལ་པའི་བྱུབ་མཐའ་སྟན་འབྱེན་
པའི། །ཞེས་སོགས་དང་། གལ་ཏེ་ལུང་དང་འགལ་བྱུར་ན། །ཞེས་སོགས་དང་། ལྷན་སོ་མཁས་པར་འཆོས་པ་
འགལ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལྷན་བརྒྱུད་དང་ནི་ཆོག་བརྒྱུད་དུ། །ཞེས་སོགས་དང་། རིང་བསྐལ་དང་ནི་ཐུགས་
དང་ལྷགས། །ཞེས་སོགས་དང་། དེ་ནས་ཆོག་ལ་འབྲུལ་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། སངས་རྒྱུས་གསུང་
རབ་ངེ་མ་མེད། །ཅེས་སོགས་

༼ ༣༩ ༽

ཀྱིས་ནི། སྤར་རྒྱ་བོད་དུ་ཆོས་ལོག་བྱུང་བ་ནམས་སྤྱིས་ཆེན་གོང་མས་བཀའ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ནས། དེར་
སང་ཆོས་ལོག་འཕེལ་བ་ནམས་ཀྱང་འགོག་རིགས་པར་བསྟན། བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱམས། །ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་ཀུན་སྤོང་ལྷག་བསམ་ནམ་པར་དག་པ་བསྟན། བདག་གིས་སྤྱོད་ངང་ཆད་མ་
བསྐྱབས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ནི་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་རྒྱ་མཁས་པའི་ཤེས་རབ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་
གིས་ནི་སྤྱིར་གཞུང་དོན་འཆད་པའི་ཚུལ་ལ། དགོས་དོན། བསྐྱུས་དོན། ཆོག་དོན། མཆོམས་སྦྱར། བཀའ་
ལན་དང་ལྷ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། བསྐྱུས་དོན་གྱི་སློན་ས་གཞུང་འཆད་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཞུང་སྤྱིའི་
བསྐྱུས་དོན་དང་། གཞུང་སོ་སོའི་བསྐྱུས་དོན་གཉིས་ལས། འདི་དག་ནི་སྤྱི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུང་གི་དབྱ་ཞབས་མ་
ལུས་པའི་དོན་བསྐྱུས་པའི་སློན་ས་ཁོག་ཕུབ་པ་ནི། གཞུང་སོ་སོའི་བསྐྱུས་དོན་དང་། གཞུང་སྤྱིའི་ལུས་རྣམ་
པར་བཞག་པ་ཅམ་ནི་གཞུང་སྤྱིའི་བསྐྱུས་དོན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། མཁས་འབྲུག་ལས། བསྐྱུས་པའི་དོན་
ལ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། དག་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་དང་། །གཞུང་དོན་སོ་སོའི་བསྐྱུས་དོན་ནོ། །དོན་འདུས་ཆོག་
གསལ་བཅོམ་པ་བདེ། །དག་ཉུང་ཆོག་སྟོམས་བཟུང་བ་སྤྱོད། །བསྐྱུས་དོན་ཉིད་ཀྱིས་གཞུང་གོ་བ། །དེ་འབྲུག་
གིས་ཤེས་དེ་མཁས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ཆོག་གི་འབྲུག་ཉེར་བའི་སློན་ས་གཞུང་དོན་ཞིབ་པར་བཤད་པ་ལ་
གསུམ་སྟེ། བཅོམ་བྱེད་བདེ་སྟེ། ཉུང་གས་པའི་ཆེད་དུ་མཆོན་གྱི་དོན། བསྟན་པ་རྣམ་དག་ཉུ་བསྐྱུས་པའི་ཆེད་དུ་
གཞུང་གི་དོན། བྱས་ཤེས་ཅིན་བཟོ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་བྱང་སྟོས་པའོ། །དང་སོ་ནི། བཤད་བྱ་བསྟན་
བཅོས་འདིའི་མཆོན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བསྟན་བཅོས་འདི་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ལ་སོ་ཐར་

༼ ༣༧ ༽

བྱང་སེམས་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། བཟླ་བྱ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་དང་
པོར་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ བར་དུ་བསྐྱང་བའི་བསྐྱབ་བྱ། མཐར་འབྲས་བུ་འབྱེན་པའི་ཚུལ། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་སོ་
སོ་དང་བཅས་པ་ལ་འབྱུང་པ་བཀག་ནས། མ་འབྱུང་བར་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་དབྱེའི་དག་ཡིན་པས་སོ། །སོར་སྒྲོམ་
སོགས་གསུམ་ལ་སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྟད་ནི་རྒྱ་དེ་རྗེའི་ཅེ་མོ་ལས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སྒྲོམ་པ་
གསུམ་དང་ཡང་དག་ལྟར། །སོ་སོ་ཐར་དང་བྱང་ཚུབ་སེམས། །རིག་འཛིན་རང་གི་ངོ་བོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། བྱབ་མཉམ་དུ་འབྱུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། རྗེ་རྗེ་ཅེ་མོའི་དངོས་བསྟན་ནི་གསུམ་ལྟར་གྱི་རྒྱ་དེ་གྱི་སྒྲོམ་
གསུམ་སོ་སོ་ཡིན་པས། རོན་ལ་སྤྲུགས་སྒྲོམ་ཉིད་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིའི་སོར་སྒྲོམ་བྱང་སྒྲོམ་གཉིས་ནི་སྤྲུགས་
ཀྱི་ཅེས་མ་ཟེན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་གཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་
ལག་ བཤད་པ་རང་གི་ངོ་བོ། བཤད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མཆོད་པར་བཟླ་བ་
པ་དང་། རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷ་མ་དམ་པ་སྦྱི་ལ་མཆོད་པར་བཟླ་བ། སྒྲོམ་
གསུམ་སྟེར་བ་པོའི་རྩ་བའི་ལྷ་མ་ལ་མཆོད་པར་བཟླ་བ། སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་བསྐྱབ་པ་འཆའ་བ་པོའི་སྟོན་པ་
སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པར་བཟླ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་མའི་སྐད་དོད་ལ་གྱུ་རུ་ཞེས་པ་འབྱུང་ཞིང་། དེའི་སྤྱུ་ལས་
བངས་ནི་ལྷེ་བ་སྟེ། དག་སྟོང་མའི་ལྷེ་བའི་ཆོས་ལ་ལྷ་མའི་ཆོས་ཞེས་བསྐྱར་བ་ལྟར་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁུར་གྱིས་ལྷེ་
བས་ན་ལྷ་མ། སྟོབ་མས་གསོལ་བ་ཕྱར་ཚུགས་སུ་བཏབ་ན། ཆེ་འདི་འམ་བར་དོ་སོགས་སུ་སངས་རྒྱས་འབྱེན་
པར་བྱས་པས་དམ་པ་སྟེ། ཆོ་ག་རྣམ་པར་དག་པས་ལྷ་མེད་

༼ ༣༩ ༽

ཀྱི་དབང་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བའི་དོན་རྗེ་སློབ་དཔོན་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་ལ་སློབ་གསུམ་གྲུས་པས་བྱུག་འཆའ་
ལོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། སློབ་མའི་སོགས་བྱུང་། སློབ་དམ་པའི་དོན་ལ། སློབ་པའི་རིན་པས་ཅུལ་སྟོན་པ་ལ།
རང་གི་ཉིད་བཀྱར་ཉམས་པ་ལ་ཐུགས་མི་འཁྱུག་ཅིང་། སློབ་མའི་ཡོན་ཏན་ཉམས་པས་ཐུགས་འཁྱུག་པ་ནི་དམ་
པ་དང་། རང་གི་ཉིད་བཀྱར་ཉམས་པས་ཐུགས་འཁྱུག་པ་ནི་དམ་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲེལ་ཆེན་བྱི་མེད་འོད་ལས་
བཤད་གསུངས་པ་དང་། དགའ་གདོང་པས་ལས་དམ་པ་དགོ་བ་ལ་འཇུག་ཅིང་། མི་དགོ་བ་མི་བྱེད་པ་ནི་དམ་པ་
དང་། དེ་ལས་སྟོག་པ་ནི་དམ་པ་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་འཆད་པ་དང་། ཡང་དབྱེད་ལྡན་ཁ་ཅིག་སློབ་མེད་ཀྱི་དོན་རྗེ་
སློབ་དཔོན་སློབ་མ་སློབ་དམ་པ་ཞེས་པར་འཇོག་གསུང་བ་སོགས་ཐུགས་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། བདག་ཉིད་ཆེན་
པོའི་དགོངས་པ་ནི། རང་ཉིད་ལ་སློབ་མེད་ཀྱི་དབང་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བའི་སྐུ་ལྡན་ཀྱི་དོན་རྗེ་སློབ་དཔོན་མཆོན་
ཉིད་དང་ལྡན་པ་ནི། སློབ་མ་དེའི་སློབ་དམ་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལ་གསོལ་བ་བྱར་ཚུགས་སུ་བཏབ་ན་ཆེ་འདི་ལས་
བར་དོ་སོགས་སུ་སངས་རྒྱས་འབྱེན་བྱས་པའི་བྱིར་རྒྱུད་ཅམ་བཤད་པའི་སློབ་མ་དོན་རྗེ་སློབ་དཔོན་སོགས་དང་།
ཉན་ཐོས་ཐུགས་དང་། ས་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ཅམ་བཤད་པའི་སློབ་མ་ནི། སློབ་མ་དེའི་སློབ་དམ་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེས་དེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལས་བྱིན་རྒྱུ་ལས་ཅུང་ཟད་འབྱུང་ཡང་། སྐར་དུ་སངས་རྒྱས་འབྱེན་
པའི་བྱས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རྒྱུད་དེ་སྐད་དུ། གཞུང་ཉིད་ལས། དེ་ལྟའི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་ཡི། །སོ་སོའི་གཞུང་ནས་
འབྱུང་བ་བཞིན། །སློབ་མའི་མཆོན་ཉིད་མི་ལྡན་ན། །སློབ་མ་ཡིན་ཀྱི་དམ་པ་མིན། །དེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་
ཡང་། །བྱིན་རྒྱུ་ལས་ཅུང་ཟད་འབྱུང་མོད་ཀྱི། །ཆེ་འདི་ལས་བར་དོ་ལ་སོགས་སུ། །སངས་

༼ ༣༩ ༽

རྒྱས་ཉིད་འབྱེན་མི་རྒྱས་སོ། །ཞེས་སོ། །གོང་གི་ལུགས་དང་པོ་དེ་ལྟར་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་ཏེ། དེང་སང་སྤྲོ་མེད་ཀྱི་
དབང་བསྐྱར་མཛད་མཁན་གྱི་སོ་སྤྱིའི་དོན་ལྟེ་སྤྲོ་བ་དཔོན་པལ་ཆེ་བ་སྤྲོ་མ་དམ་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བས་
སོ། །ལུགས་གཉིས་པ་དེ་ཡང་མཛོད་ལས། སྤྲོས་བྱ་དམ་པས་འགྲོ་བའི་དོན་ལ་དེ་ལྟར་བཤད་པས་འབྲུལ་གཞི་
བྱས་ཀྱང་། སྤྲོས་བྱ་དམ་པ་དང་སྤྲོ་མ་དམ་པ་ཅུང་མི་གཅིག་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྲོས་
བྱ་དམ་པ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྲོ་མ་དམ་པ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་དངོས་
སྤྱོད་མཆོག་པའི་སྤྲོ་མ་དང་། སྤྲོ་མ་དམ་པ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེའི་གནད་ཀྱིས་སྤྲོ་བ་མ་དེའི་སྤྲོ་མ་དམ་པར་
འགྱུར་བ་ལ། སྤྲོ་བ་མ་དེ་ལ་སྤྲོ་མེད་ཀྱི་དབང་བཞི་རྒྱུ་པར་བསྐྱར་མཁན་གྱི་སྤྲོ་མ་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་
ཞིག་ཡིན་དགོས་པར་གྲུབ་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དད་ཅེས་པ་བཤད་གཞིར་བྱས། དུལ་གང་ལ་ན། བདེ་བར་
གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་ནང་ཆོས་སྤྱོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྤྱོད་བཞིའི་གསུང་རབ་ལ་སྤྱོད་ཀྱིས་ཀྱི་ལུས་སྤྱོད་པས་
རྒྱས་པའི་སངས་པའི་སྤྲོ་ཡིས། ལྟ་བུར་ངན་པའི་རི་དྲགས་མཐའ་དག་སྤྲུག་པར་མཛད་ཅིང་། རང་ཉིད་བཤད་སྤྲུག་
ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་བཞེན་ལེགས་པར་བསྐྱབ་པ་གཞན་དང་མཚུངས་པ་མེད་པའི་རྗེ་
བཙུན་སྤྲོ་མ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དེ་ལོ། །གང་ཟག་གང་དད་ན། ཅོམ་པ་པོ་བདག་ཅག་རྗེས་འབྲང་དང་
བཅས་པའོ། །ཁྱིམ་བྱེད་ཁ་ཅིག་དད་ཅེས་པ་རྒྱུར་བྱས་ནས་སྤྱོད་མེད་ཅེས་སོན་པས་ཕྱག་འཆལ་ཡུལ་སྤྱོད་བྱེད་
ལ་བྱས་པའི་བཤད་པ་མཛད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དད་ཅེས་པ་དེ་ལ་དད་ཡུལ་དངོས་སྤྱོད་མ་སྤྱོད་ན་དེ་ལྟར་བདེན་
ཡང་། དེ་ནི་གོང་དུ་སྤྱོད་ཐེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

༼ ༣༠ ༽

བདེ་ག་ཞེགས་བསྟན་པའི་ཞེས་པ་ནས། མཚུངས་མེད་སྒྲ་མ་དེ་ལ་ཞེས་པའི་བར་ནི་དད་ཡུལ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་མཐར་དད་དང་འདུད་དང་ཕྱག་འཆའ་བ་དང་བསྟོད་ཅེས་པ་སོགས་གང་
སྒྱུར་ཀྱང་བྱུང་བར་མེད་ཅིང་དོན་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། མཁས་འཇུག་ལས། མཆོད་བསྟོད་འདུད་པའི་བདག་ཉིད་
ཅན། །ཞེས་པ་བརྗོད་སོགས་མི་འགའ་ཏེ། །ཐམས་ཅད་དུ་ཡང་སྟོན་པ་ཡི། །ཆེ་བ་འབའ་ཞེགས་སྟོན་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དེ་ཅུ་ལྟེན་མཐུ་ཞེ་ན། དེར་མ་ཟད་སྤྱི་བ་
གཉིས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པའི་སྟོན་མེད་ཅིང་། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་
ཀུན་གྱི་མཛོད་མངའ་བ་འགྲོ་བའི་སྒྲ་མ་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་ལ་ཕྱག་འཆའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་
སྟོན་མེད་ཅེས་སོགས་བྱུང་། སྟོན་གྱི་ཆོད་ཐུབ་འགྲེལ་ཆེན་པལ་ཆེར་དང་ཕྱིས་བྱོན་གྱི་མཁས་པ་མང་དག་
ཀྱང་། སྟོན་གསུམ་གྱི་དབྱེ་མཆོད་བརྗོད་གསུམ་ཀ་གཙུག་པོར་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མགྱིན་
དབྱེངས་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པར་མཛད། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་གོ་བོ་རབ་འབྱུངས་པ་ཡབ་སྐུ་སོགས་ནི། མཆོད་
བརྗོད་རིམ་པ་གསུམ་ལ་མཆོད་ཡུལ་ཡང་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ལས། ལུགས་སྤྲ་མ་དེ་ལ་གཟུ་
བོའི་སྟོན་དབྱེད་ན། སྟོན་འདི་ལྟར་གནས་ཏེ། འོན་སྒྲ་མ་དམ་པའི་ཞབས་ལ་ཞེས་པའི་སྒྲ་མ་དམ་པ་དེ། གཙུ་
བོར་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། མ་ཡིན་ན་རྗེ་བཙུན་ཉིད་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་འགའ།
ཡིན་ན་མཚུངས་མེད་སྒྲ་མ་དེ་ལ་ཞེས་པ་དང་། འགྲོ་བའི་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་ཞེས་མཆོད་ཡུལ་སྤྲ་ཡང་སྟོན་པ་
འདི་སྟོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དགའ་

༩༣༡༽

གདོང་བས་སྒྲ་མ་དེ་སྒྲ་མ་སྒྲི་དང་། ཕྱི་མ་གཉིས་ཟླ་བཅུན་རིན་པོ་ཆེ་ཉིད་ལ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་མི་
འཐད་དེ། མཚུངས་མེད་སྒྲ་མ་དེ་ལ་ཞེས་པ་དང་། འགྲོ་བའི་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་ཞེས་པ་གཉིས་ལ། མི་འདྲ་བའི་
ཁྱད་པར་སོ་སོར་མ་ཕྱེས་ན་སྒྲོས་ཤིང་གྲུ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུགས་ཕྱི་མ་ཉིད་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཐོག་མར་སྒྲ་མ་དམ་པ་སྒྲི་དང་། རང་ཉིད་ལ་ཆངས་པར་སྒྲོད་པའི་དགོ་བསྟེན་དང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་
ལུགས་གཉིས་དང་། ལུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ནལས་རིམ་ཅན་དུ་གནང་བའི་རྩ་
བའི་སྒྲ་མ་ཟླ་བཅུན་ལ་མཆོད་པར་བརྟེན་ནས། དེ་ནས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་མར་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་པར་
བརྟེན་པ་ནི་འབྲེལ་ཤིང་དུ་ལེགས་ཤིང་། གཞུང་གཞན་དང་ཡང་སྒྲོ་མ་ཐུན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གྲུ་སྟོན་ཞེས་
སོགས་ལས། ཐོག་མར་སྒྲ་མའི་ཞབས་ལ་བྱུག་འཆའ་ཏེ། རྟོ་རྟེན་འཆང་ལ་གཉིས་པའི་ཆོག་གིས་འདུད། ཁྱེས་
གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གཉིས་པ་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བཞི། དུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་མཆོད་པར་བརྟེན་ནས་
ལས་སུ་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཤད་ཅེས་པ་བཤད་གཞིར་བྱས། དུལ་གང་ལ་ན། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དད་པ་དང་ཐུན་ཞིང་བཤད་སྐབ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རིམ་ལྟར་བཞེན་བསྐྱབ་
པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་དེ་ལོ། །གང་བཤད་ན། སྒྲོམ་པ་གསུམ་ཀྱི་རབ་དུ་དབྱེ་བའོ། །གང་ཟག་གང་གིས་ན།
ས་སྒྲུ་བརྟེན་ཏེ་བདག་གིས་སོ། །ཆོག་སྒྲོར་རིམ་ལྟར་སངས་མཆོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཆོག་རྒྱན་དང་མངོན་བརྟེན་གྱིས་
གཙོ་བོར་བཅེངས་པ་མཁས་པ་ནལས་དགའ་བའི་སྟེན་སྒྲོར་ནི་སྒྲུན་པོ་ནལས་ཀྱིས་གོ་དགའ་བས། དེ་ལྟར་བྱའི་
ཆོག་གི་སྒྲོར་བ་སྐངས་ནས་ཀྱང་མཁས་སྒྲུན་ཀྱན་གྱིས་གོ་སྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ།

༼ ༣༩ ༽

བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་མཁས་སློན་ཀུན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཉམས་ལེན་མ་འབྱུང་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བཅུམས་པས་
སོ། །ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་རི་ལྟ་བུས་བཅུམས་ཞེན། བདག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་མི་བྲེད་
པའི་དད་པ་ཡོད་པས། བསྟན་པའི་ཉམས་ལེན་མ་འབྱུང་བ་མི་ཉམས་པར་བྱ་བའི་ལྷག་བསམ་དང་། འོན་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལག་ལེན་འབྱུང་བར་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་བདག་མ་དད་པས། དེ་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་
བཅེ་བའི་སྤྲོད་རྗེས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་བཅུམས་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་བཅུམས་པའི་དགོས་པ་ནི་འདི་དག་
གི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་སློན་ཀུན་ལ་པན་པའི་ཆེད་དང་། ལག་ལེན་འབྱུང་བར་སྟོད་པ་རྣམས་
དགག་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་བཅུམས་པ་ནི་ཤུགས་ལས་ཐོན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བཤད་པ་རང་གི་ངོ་
བོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འོན་ལ་འབྱུང་བ་དགག་པ་དང་། ཆོག་ལ་འབྱུང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བརྗོད་
བྱའི་གཙོ་བོ་ངོས་གཟུང་བའི་སྒྲོན་ས་ལུས་མདོར་བསྟན། སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཞིབ་ཏུ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་
ནས་ཡན་ལག་རྒྱས་པར་བཤད། གནད་མ་འབྱུང་བར་གདམས་པའི་སྒྲོན་ས་འདུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
སྒྲོམ་གསུམ་དབྱེ་བ་བདག་གིས་བཤད། །ཅེས་པ་ལ་འཕྲོས། བཤད་པར་བྱ་རྒྱ་རྣམས་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། སོ་སོར་
ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་།
གསུམ་པོ་དེ་དག་ལེན་པའི་ཐབས་ཆོག་དང་། མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་ཚུལ་སོ་སོའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཏུ་
སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་རྣམས་དང་། སྟོང་ཉིད་སྤྲོད་རྗེའི་སྤྲོད་པོ་ཅན། ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་
གསང་ཆོག་དང་། དབང་དང་རིམ་གཉིས་ལས་བྱང་བའི་ཡེ་ཤེས་

༼ ༣༣ ༽

ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཕྱག་ཆེན་སྐྱེ་བའི་ཐབས་སྤྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་དང་
ལམ་བཟོད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟེ། བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་དོན་ཚན་བཅུ་གཅིག་ལ་འབྲུལ་པ་འགོག་ཅིང་།
མ་འབྲུལ་བ་བསྐྱབ་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཞེས་འདོམས་པའི་ཚུལ་དུ་བསྟན་བཅོས་གྱི་ལུས་རྣམ་
པར་གཞག་པ་སྟོན་པ་ལ། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྒྲོམ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་འབྱུང་། ལུས་རྣམ་གཞག་འདི་ལྟར་བྱས་
ན་འཆད་པ་སོས་འཆད་སྟེ་ཞིང་། ཉན་པ་སོས་བཟུང་སྟེ་བའི་པན་ཡོན་ཡོད་དེ། འཆད་སྟེ་བ་དང་བཟུང་བདེ་
ཞིང་། །བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་རྩོད་བྲལ་སྤྱིར། །མཁས་པ་ལ་ལ་བསྟན་བཅོས་ལུས། །བསྐྱས་ཏེ་ཐོག་མར་འགོད་
པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་དག་སྐབས་གང་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་སྟམ་ན། དང་སོ་སོ་ཐར་ཡིན་
པའི་ཆོ་ག་ལ། ཉན་ཐོས་ལུགས་དང་། ཐེག་ཆེན་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་སོ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་
འགོ་ནས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་རང་ལུགས་དང་། །ཁ་ཅིག་ངེ་སྤྱིང་འཆོ་བའི་སྒྲ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱབས་
སུ་གཞན་ལུགས་བསྟན། ཐེག་ཆེན་ལུགས་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའའཁྱིད་ལ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་
རྒྱབ་མ་རྒྱབ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་ནས་དེང་སང་ལག་ལེན་གྱི་ཆོ་ག་དངོས་ལ་ངོས་གཟུང་བ་བསྟན། སོ་
ཐར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས། ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་བྱང་པར་ནི། འདི་ལ་སྤྱིག་ཏོ་མི་དགའི་
ཕྱོགས། །ཞེས་སོགས་དང་། ཉན་ཐོས་དང་བྱན་མོང་བའི་སོ་ཐར་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ནི། དེ་ནས་ལས་དང་རྣམ་སྟོན་
གྱི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། དེ་མན་ཆད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལས་འཕྲོས་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ལ་འབྲུལ་པ་འགོག་
པ་ཉིད་ཅི་རིགས་

༼ ༣༥ ༽

བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚེ་ག་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། བསྐྱེད་བྱ་ནི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱེད་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་གནད་ཅམས་ནི།
བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གནད་འབྲུགས་ན། །ཞེས་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན། དེ་བཞིན་དུ། དབང་བསྐྱར་ཀྱི་ཚེ་ག་
དང་། བསྐྱེད་བྱ་ནི། སློན་པར་བྱེད་པའི་དབང་བསྐྱར་ཡང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ཁ་ཅིག་གསང་སྟགས་གསང་བ་
ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་སོ་ཅན་ནི། སྐབས་གསུམ་པར། དེས་ན་ཆེག་ཐུབ་འདི་
འདྲའི་ལུགས། །རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མེད། །ཐུབ་པས་སྟོང་ཉིད་བསྟགས་པ་ནི། །དངོས་སོར་
འཛིན་པ་བསྟོན་ཕྱིར་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས། །མྱ་ངན་འདས་པར་འགྱུར་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པའི་བར་ཀྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཏུ་སྟོང་པ་རྒྱང་བ་བསྟོམ་པ་དེ་བཞག་ནས། སྟོང་པ་དང་སྟོང་
རྗེ་བྱང་དུ་འབྲེལ་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱང་འཇུག་དགོས་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འོག་ཏུ་གནད་
ཅམས་མ་འབྲུལ་བར་གདམས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། ཆོས་ཅམས་ཀུན་གྱི་ཙུ་བ་ཡང་། །སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་
སོ་ཅན། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བྱང་འཇུག་ཏུ། །མདོ་རྒྱད་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ལ་ལ་སྟོས་བྲལ་རྒྱང་
པ་ནི། །དཀར་སོ་ཆེག་ཐུབ་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །འདི་ཡང་གནད་ཅམས་བཅོས་པར་དོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་བསྟན་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་སོ་ཅན་ནི་མདོ་སྟགས་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་དང་། རྒྱས་
བཤད་སྐབས་གསུམ་པར་ཡོད་པ་ནི་ཅམ་དཔྱོད་ཀྱི་མིག་བྱས་མཐོང་དགོས་སོ། །རིམ་གཉིས་ཀྱི་གསང་ཆེག་
ལ། རིམ་

༼ ༣༥ ༽

གཉིས་མི་དགོས་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་འབྲུལ་དང་མ་འབྲུལ་མེད། །ཅེས་སོགས་དང་།
རིམ་གཉིས་དངོས་ལ་འབྲུལ་པ་དགག་པ་ནི། བརྒྱ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་དང་། གཏུམ་
མོ་བསྐྱོམ་པ་པལ་ཆར་ཡང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས་བསྟན། ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་
ན་ཡང་། །ཞེས་སོགས་དང་། ཕྱི་ནང་གི་རྟོན་འབྲེལ་ནི། དབང་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། །ཞེས་པ་ནས་
བཟུང་ཉེ་སྤྱོད་པར་རྒྱ་བའི་སྐབས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལུས་དང་རག་གི་བརྒྱ་རྣམས་ལ། །ལེགས་པར་
སྦྱངས་ཤིང་དེ་ཉིད་རྟོགས། །ས་རྣམས་བཟོད་པར་བྱ་བ་དང་། །ཡུལ་རྣམས་དབང་དུ་བསྐྱུ་བའི་ཕྱིར། །གནས་
དང་ཉེ་བའི་གནས་ལ་སོགས། །ཡུལ་ཆེན་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་དུ། །རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་སྤྱོད་ཕྱིར་རྒྱ། །ཞེས་
བཤད་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་རྟོན་འབྲེལ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཕྱི་ནང་གི་རྟོན་འབྲེལ་གང་ཡིན་ཞེ་ན།
རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ས་དང་པོའི་རྟོགས་པ་སྦྱེས་པས་ཕྱིའི་གནས་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་བཞིའི་དཔལ་པོ་དང་རྣལ་
འབྱོར་མ་རྣམས་དབང་དུ་འདུས་པ་ནི་ཕྱིའི་རྟོན་འབྲེལ་དང་། རང་གི་སྤྱི་པོ་དང་སྤྱི་གཙུག་ལ་སོགས་པའི་གནས་
བཞིའི་རྒྱང་སེམས་དབྱ་མར་ཐེམས་ཤིང་། དབྱ་མའི་མདུད་པ་དང་པོ་གྲོལ་བ་ནི་རང་གི་རྟོན་འབྲེལ་དང་། དེ་
བཞིན་མདུད་པ་གཉིས་པ་སོགས་པ་ཡང་མཆོན་ནས་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞུང་ཉིད་ལས། ཕྱི་རུ་ཡུལ་རྣམས་
བཟོད་པ་དང་། །ནང་དུ་རྩ་མདུད་གྲོལ་བ་ནི། །ས་བརྟུལ་སོགས་བཟོད་པ་ཡི། །རྟོན་འབྲེལ་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་བ་
ཡིན། །ཞེས་སོ།

༼ ༣༩ ༽

ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ཁ་ཅིག་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ས་ལམ་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་ང་། དབང་བཞི་དང་ལམ་
བཞིའི་རྣམ་གཞག་མེད་པར་དོན་ཅེ་ཐེག་པའི་སྐྱབ་བཞི་ཐོབ་པར་འདོད་པ་སོགས་ནས་ཅེ་གཅིག་སྒྲིམ་བྲལ། རོ་
གཅིག་བསྒྲོམ་མེད་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་དང་བཞི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སོགས་དང་རིམ་བཞིན་སྒྲོར་བར་འདོད་
པ་རྣམས་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ས་ལམ་མ་བཟོད་པར། རྫོགས་སངས་རྒྱ་བར་འདོད་པ་དང་། ཞེས་པ་ནས། ཅི་
སྟེ་འཕགས་པའི་སར་བྱེད་ན། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དང་འགལ་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
དོན་འདི་དང་མཐུན་པར་སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ཁྲུ་ལས་ཀྱང་། ས་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ། ཁ་ཅིག་ས་ལམ་མི་
དགོས་ཟེར། ཞེས་སོགས་བཤད་སྒྲུང་བས་སོ། །སོ་སོ་ཐར་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་པ། ལེན་པའི་ཐབས་
དང་མི་ཉམས་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ། གཉིས་གཉིས་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྟན་སྐབས་གཉིས་སུ། རྒྱས་བཤད་སྒྲོ་གྲོས་
མིག་སྤྲེས་གསལ་བར་མཐོང་། དབང་གི་ཆོ་ག་བསྐྱབ་བྱའི་དམ་ཆོག་དང་། རིམ་གཉིས་གསང་ཆོག་ཡེ་ཤེས་
ཐུག་ཆེན་དང་། བྱི་ནང་རྟེན་འབྲེལ་ས་ལམ་རྣམ་པར་བཞག མདོར་བསྟན་ལུས་བྱུག་གསུམ་པར་རྒྱས་པར་
བཤད། སེམས་བསྐྱེད་གནད་ནི་གཉིས་པའི་སྒྲོས་ཆོས་དང་། རྟོང་ཉིད་སྤྱིང་ཅེ་མདོ་ཐུགས་སུ་མོང་
ལས། གཞུང་གི་འཕྲོས་ལས་གསུམ་པར་རྒྱས་བཤད་ཚུལ། ཟབ་གསལ་རྒྱ་ཆེའི་སྒྲོ་ཡིས་འདི་ན་
རྫོགས། གཞན་དག་འཇམ་དབྱངས་དགོངས་པ་རང་བཟོ་ཡིས། ཡོན་པོའི་ལམ་དུ་འཆད་ཚུལ་སྒྲ་ཆོགས་
ཀྱི། རྣམ་རྟོག་རི་མོ་མང་ཡང་ངལ་བ་ཅོམ། ཀྱུན་ཀྱང་ངེས་གསང་བདུན་

༩༣༽

ཅི་འདི་ལེན་རིགས། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། གཞུང་སྤྱི་ལ་
ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སོ་ཐར་གྱི་ཉམས་ལེན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན། རྒྱལ་ས་སྟོན་གྱི་
ཉམས་ལེན་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ། ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་བཤད་པ། བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་བསྐྱེད་བྱ་བཤད་པ། ཞར་ལ་
ཐོས་སྟོན་གྱི་གནད་མ་འབྲུལ་བར་བསྟན་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། གཉིས་སྤྱད་བྱེད་བ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་
གཉིས། དང་པོ་ནི། སོ་སོ་ཐར་པའི་སྟོན་པ་དང་། །ཞེས་པ་ལ་འབྲེལ། སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལེན་
ཚུལ་གྱི་ཆོ་ག་དེ་ལ་གཉིས་སྤྱོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ཐུགས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལེན་ཚུལ་དང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་གཞུང་ཐུགས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ལེན་ཚུལ་གཉིས་སྤྱོད་པའི་བྱེད་པ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉན་
ཐོས་སོ་ཐར་དང་། ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རིགས་བདུན་ལེན་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན། དེ་ལ་ལོག་
ཏྟིག་དགག་པ། བསྟེན་གནས་བྱེད་བྱ་ཏུ་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དམ་བཅའ་དགོད་པ་དང་། སྤྱི་
བྱེད་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྤྱི་བས་འགོ་ཚུལ་བྱེད་དུ་བྱས་པའི་དགེ་བསྟེན་པ་མ། དགེ་
ཚུལ་པ་མའི་སྟོན་པ་སོགས་ནས་སྤྱི་བས་འགོ་ཚུལ་བྱེད་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དགེ་སྟོང་པ་མའི་སྟོན་པའི་བར་རིགས་
བདུན་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལེན་པའི་དུས་ཡོད་དེ། ཇི་སྟོན་འཆོ་བའི་བར་དུ་ལེན་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་པ། ཡང་དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་གཏོང་བའི་དུས་ཀྱང་ཡོད་དེ། ཏེན་གྱི་གང་ཟག་གི་བའི་ཆེན་གཏོང་བའི་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱེད་པ། སྟོན་
པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་སྟོན་གྱི་འབྲས་བུ་ནི་ཆེ་འཕོས་ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆེ་འདིར་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་

༼ ༣༩ ༽

བསྐྱུང་བ་ནི་ཕྱི་མ་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལུས་ཉེན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། མཐོ་རིས་
དོན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་། །འབྲལ་བའི་དོན་དུ་བསྐྱོམ་གཙོའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོམ་པའི་རྒྱ་
མཐུན་གྱི་འབྲས་བུ་སོགས་ནི་ཆེ་འདིར་ཡང་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲོམ་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ལས་རང་རྒྱུད་དགོ་བ་
ལ་གོམས་པ་དང་། འཛིག་ཉེན་ཀྱན་གྱི་དད་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་པན་ཡོན་ཆེས་མང་བ་ཞིག་ནི། ཆེ་
འདིར་ཡང་ཐོབ་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་སེམས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་རྣམས་ཀྱང་ཤི་འཕོས་པའི་ཆེ་གཏོང་ངམ་ཞེ་ན།
དེ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཤི་འཕོས་པའི་ཆེ་ན་མི་གཏོང་སྟེ། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ཤི་འཕོས་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་
སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་གྱི་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ཤི་འཕོས་པའི་ཆེ་གཏོང་བ་དང་།
བྱང་སེམས་སོ་ཐར་དེའི་ཆེ་མི་གཏོང་བ་དེ་དག་གི་ནི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བཤད་པར་བྱའོ། །གང་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་སོ་
ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ཤི་བའི་ཆེ་ན་གཏོང་བ་ལ་སྦྱབ་བྱེད་ཡོད་དེ། དེ་རྣམ་པ་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པ་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཚུལ་ནི། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ལུས་ངག་
གི་གཟུགས་ཅན་ཉར་ལེན་གྱི་རྒྱུར་བྱས་པ་ལས་སྦྱེ་བར་འདོད་པས་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པར་བྱབ་སྟེ། རང་རྒྱུ་
བཅའ་སོ་ཞིག་གིས་ཉར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན་བཅའ་སོ་ཡིན་དགོས་སོ། །རང་རྒྱུ་ཤེས་པ་ཞིག་
གིས་ཉར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཤེས་པ་ཡིན་དགོས་པ་ནི་རིག་པ་སྦྱ་བའི་སྦྱི་ལུགས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་ཤེས་མིན་པ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་བྱལ། །ཅེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ཤི་བའི་ཆེ་གཏོང་བ་འདི་ནི་ལུང་གིས་ཀྱང་འབྲུབ་

༼ ༣༩ ༽

སྒྲེ། ཆོས་མངོན་པ་མངོན་ལས། བསྐྱབ་པ་ཕུལ་བ་དང་། ཉེན་གྱི་གང་ཟག་ཤི་འཕོས་པ་དང་། ཤོ་མོའི་མཆན་གཉིས་ཅིག་ཆར་རྟུ་བྱང་བ་དང་། ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བའི་ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་ཆད་པས་སོ་སོར་ཐར་པའི་འདུལ་བ་རིགས་བརྒྱད་ཆར་དང་། མཆན་མོ་འདས་པས་བསྟེན་གནས་སོ་ཐར་གཏོང་བར་གསུངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་གྱི་གཏོང་ཚུལ་འདི་ལ་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གོང་གི་བྱང་སེམས་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཉིར་ལེན་སེམས་ལས་སྐྱེས་པས་ཤེས་པར་འདོད་དགོས་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒྲོམ་པ་འདི་ནི་རྗེ་སྲིད་སེམས་མ་ཉམས་ཀྱི་བར་དུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སྣོད་པོའི་མཐའ་ཅན་གྱི་སྒྲོམ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡང་ནི་དོན་འདི་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་སོ་སོར་ཐར་པའི་མདོ་དང་། ཆོས་གཞི་བསྟན་པའི་མདོ་སོགས་ལས་ཀྱང་སོ་ཐར་ཤི་འཕོས་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། རྗེ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་སོགས་ལས་ཀྱང་། རྗེ་སྲིད་བྱང་ཆུབ་སྣོད་པོའི་བར། །ཞེས་པ་ནས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནི་བསྐྱབ་པ་དང་། །དགེ་བའི་ཆོས་ནི་སྤྱད་པ་དང་། །སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ། །སོ་སོར་བརྟན་པོར་གཟུང་བར་བགྱི། །ཞེས་དང་། སྒྲོམ་དཔོན་རྩ་བ་ལས། བདག་ཀྱང་དེར་ནས་བྱང་ཆུབ་བར། །ལུས་དང་སྒོག་ལ་སྟོས་མེད་པར། །བསྐྱབ་རྣམས་མགོན་བཞེན་བསྐྱང་ལ་གནས། །ཡེ་ཤེས་ཐུགས་ཀྱི་དགོངས་སུ་གསོལ། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སྣོད་པོར་མཆིས་ཀྱི་བར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །ཆོགས་ལའང་

༩༥༽

དེ་བཞིན་སྐྱབས་སུ་མཆི། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར་སྟོས་ཁང་བ་དང་། དགའ་གདོང་བ་སོགས་སྤྲིག་
བྱེད་པལ་ཆེར་གྱིས་ཞིང་གི་ཡོན་ཏན་བཀོད་པའི་མདོ་དང་། འོར་བུ་ཐེག་ལེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་འདྲན་པར་མཛད་པ་
ནི་རི་ལྟར་འཐད་བཏྲག་དགོས་ཏེ། སྐབས་འདིའི་བྱང་སེམས་སྟོམ་བ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷོག་པ་ནས་བསྟན་པའི་
སྟོམ་བ་ཡིན་ན་ལུང་འདྲན་དེ་ལྟར་འཐད་ཀྱང་། འདི་ནི་སོ་ཐར་གྱི་ལྷོག་པ་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སོ་
ཐར་ལ། ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་དང་། བྱང་སེམས་སོ་ཐར་གཉིས་སུ་དབྱེ་ནས། དང་པོ་ཉི་འཕོས་པའི་ཆེ་གཏོང་བ་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ལུགས་དང་། བྱི་མ་ཉི་འཕོས་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་བྱེ་བ་
ནི་གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་འབྲི་གྲུང་བ་དག ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་སེམས་རི་སྤྲིད་
འཆོ་བའི་བར་དུ་ལེན་པས་ཉི་འཕོས་ན་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་འདོད་པ་ཉན་ཐོས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཆོས་པ་དང་།
ཡང་སྟོགས་སྡུ་མ་ཁ་ཅིག ཐེག་ཆེན་ལུགས་ཀྱི་སོ་ཐར་སྟོམ་བ་ཡང་རིག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་གཞུགས་ཡིན་ཟེར་བ་
ལྟ་བུ་ཐེག་ཆེན་ཉན་ཐོས་སུ་འཆོས་པ་རྣམས་དགག་པར་བཞེད་ནས། ཉན་ཐོས་སྟོམ་བ་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་
སོགས་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་བ་ནི། །སེམས་ལས་སྐྱེ་བྱིར་གཞུགས་ཅན་མིན། །ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་གཉིས་པར་ཡང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནི་སྟོམ་བ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་འཆོས་པ་
དང་། །དེ་བཞིན་ཐེག་ཆེན་ཉན་ཐོས་སུ། །འཆོས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་མ་དག་ལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་དགག་བྱ་
འདི་དག་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ནི་བསྐྱབ་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་དེ། འདིར་ལུང་དུ་
འདྲན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་

༩༩༽

སྒྲུལ་ན། ལུང་དེས་ནི་རིགས་ལྔ་སྤྱི་ལོ་དམ་ཆོག་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་དུ་སྤྱི་བ་བསྟན་ཅིང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དེ་
གསུམ་ག་བྱང་ཚུབ་སྤྱི་བོའི་མཐའ་ཅན་ཡིན་པ་ནི་ཆོག་གོང་མ། རི་སྤྱི་བྱང་ཚུབ་སྤྱི་བོའི་བར། །ཞེས་པ་དེ།
སྤྱི་ལོ་དམ་ཆོག་དང་སོ་སོའི་དམ་ཆོག་གི་དབང་བསྐྱར་ཡང་སྤྱི་བ་བས་ཐོན་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས།
དང་པོ་ཉེས་སྤྱོད་སྒྲུལ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི། སོ་ཐར་གྱི་ལྷོག་པ་ནས་བསྟན་པས། འདིར་བསྟན་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་
པ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱང་སེམས་སོ་ཐར་དུ་ངོས་འཛིན་བྱས་ན་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །གོང་གི་ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་གྱི་
སྐབས་སུ་དོགས་པ་འདི་འབྱུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་གྱི་འཕྲོ་པའི་ཆེ་གཏོང་བའི་སྐབས་བྱེད་དུ་མཛོད་ཀྱི་ལུང་
བངས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་སྐབས་བྱས་ན། ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་གསུགས་ཅན་ཡིན་པའི་སྐབས་བྱེད་དུ། རྣམ་རིག་མིན་རྣམ་
གསུམ་ཞེས་བྲ། །ཞེས་སོ། །མཛོད་ཀྱི་ལུང་བངས་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་བསྐྱབ་བྱས་པར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། ལན་རི་
ལྟར་བྲ། དགའ་གཏོང་པ་སོགས་ཁོང་རང་གི་བྱུང་མཐའི་འདོད་ཐོག་དུ་སྒྲུང་། རང་ལུགས་ལ་ཅུང་དཀའ་བར་
སྒྲུང་། རང་གི་བསམ་ཆོད་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་འདིའི་དགོངས་པ། ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་གསུགས་ཅན་ཡིན་པས་
ཞི་འཕྲོ་པའི་ཆེ་གཏོང་བ་དང་། བྱང་སེམས་སོ་ཐར་གསུགས་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཞི་འཕྲོ་པ་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་
འབྲང་བ་དངོས་བསྟན་བསྟོན་མེད་དུ་གསལ་བས་གཞུང་རྩ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་རོ། །གཉིས་པ་ལོག་རྟོག་དགག་
པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བཛོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲི་བྱང་པ་ཁ་ཅིག་རི་སྤྱི་བའོའི་མཐའ་ཅན་
ཡིན་པས་ཞི་བའི་ཆེ་གཏོང་བར་མ་ངེས་ཏེ། རི་སྤྱི་བའོ་བའི་སྐལ་གཉིས་ལས། ལུས་རི་སྤྱི་བའོ་ནི་རི་སྤྱི་བ་
མ་ཞིའི་བར་དང་། སེམས་རི་སྤྱི་བ་

༼༤༽

འཆོ་ནི་དེ་སྤྲིད་རིག་པ་རྒྱན་མ་ཆད་ཀྱི་བར་ལ་དགོངས་པས་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པས་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་
ལེན་པ་འདི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྡོམ་པ་བརྒྱ་ཐབས་མི་བྱ་བ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་གཡོ་སྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྐབ་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་པ། གཞོད་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ། སྤང་པའི་
གནས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སོ་ཐར་བྱང་ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ལེན་
པའི་ལག་ལེན་དེ་འབྲ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་རྒྱད་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱན་བྱུག་མཆོག་
གཉིས་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཀྱང་དེ་འབྲ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ཉེས་སྦྱང་གི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ནས་
བཤད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྡོམ་པ་གཉིས་ལ་བྱང་པར་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་
ཀ་དུས་བྱང་ཆུབ་སྟོང་པོའི་བར་དུ་ལེན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནོ། །ཡང་སྐབས་འགྲོ་ལ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་
པའི་སྐབས་འགྲོ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་འགྲོ་གཉིས་སུ་དབྱེར་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་དང་།
སྡོམ་པ་དེ་གཉིས་འཛོག་པའི་ཆོག་ཡང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། སྡོམ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་གཅིག་ཏུ་
ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལེན་པའི་དུས་ཀྱི་བྱང་པར་གཅིག་པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །གཞོད་བྱེད་གཞན་ཡང་བསྐྱབ་པ་སྤུལ་
བ་དང་། མཆོན་གཉིས་ཅིག་ཆར་དུ་བྱུང་བ་དང་། ལོག་ལྟས་དགེ་རྩ་ཆད་པ་སོགས་སྡོམ་པའི་གཏོང་རྒྱ་གཞན་
ཀྱིས་ཀྱང་དགེ་སྦྱང་གི་སྡོམ་པ་གཏོང་བ་མི་སྤྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་འཕོས་པའི་ཆེ་ཡང་དགེ་སྦྱང་གི་སྡོམ་པ་མི་
འདོར་བའི་ཕྱིར་

༼༤༣༽

ནའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉེས་སྒྲོང་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ། རྗེས་
འབྲང་ཁ་ཅིག་སྒྲོན་སྒྲོང་འདི་སྐད་དུ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་མ་ཟེན་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་གཤམ་ཏེ་ཤི་
འཕོས་པའི་ཆེ་གཏོང་ན་ཡང་། བསམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བ་མི་སྲིད་ཅེས་ཟེར་
རོ། །གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གཏོང་རྒྱ་ཀུན་གྱིས་མི་གཏོང་བར་ཐལ་བ། འདོད་ན་གཞོད་བྱེད་
གཉིས་ཀྱི་དགག་པ། བསྐྱེན་གནས་ལའང་མཚུངས་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་
ཀྱིས་ཟེན་པའི་དགོ་སྒྲོང་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོམ་པ་རིགས་བདུན་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་པ་ཕྱལ་བ་དང་། ཤི་
འཕོས་པ་དང་། འོག་ལྟས་དགོ་རྩ་ཆད་པ་ལ་སོགས་པ་གཏོང་རྒྱ་ཀུན་གྱིས་མི་གཏོང་བར་འགྱུར་ཏེ། སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཤི་འཕོས་ཀྱང་མི་གཏོང་བར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཏོང་རྒྱ་
ཀུན་གྱིས་མི་གཏོང་བ་ལ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་ལྡན་
དེས་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་ཕྱལ་ཡང་བསྐྱང་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། མ་བསྐྱངས་ན་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་ཉམས་
པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་པ་ཕྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་གཏོང་རྒྱ་ཀུན་གྱིས་མི་གཏོང་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ནའོ། །ཡང་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་དགོ་སྒྲོང་དེ་ཤི་འཕོས་ནས་གང་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་དགོ་སྒྲོང་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གཏོང་
རྒྱ་ཀུན་གྱིས་མི་གཏོང་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་གཤམ་ཏེ་འདོད་ན། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པ་དེ་ནི་ལྟར་
སྐྱེས་ན་ལྟའི་དགོ་སྒྲོང་སྲིད་པར་གྱུར་ཞིང་། མིར་སྐྱེས་ན་ཡང་བྱིས་པ་རྒྱང་དུ་ལ་སྒྲུང་མི་དགོས་པར་དགོ་སྒྲོང་
དུ་འགྱུར་བ་དང་། བྱིས་པ་དེ་ལ་སྟོག་

༼༩༩༽

གཙོད་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་བྱུང་བར་གྱུར་ན་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་ཉམས་པར་འགྱུར་ཞིང་། ཉམས་ནས་གསང་འདོད་ཀྱི་འཆབ་སེམས་སྐྱེས་པ་ལ་སྒྲར་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་སྒྲང་དུ་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། འདུལ་བ་སུམ་བརྒྱ་བ་ལས། མི་གསོད་ལ་སོགས་གཞི་རྣམས་ཀྱིས། །དགེ་ཚུལ་ལས་ནི་ཉམས་གྱུར་ན། །དགེ་སློང་བཞིན་དུ་དགེ་ཚུལ་ལའང་། །ཕྱི་ནས་སྒྲིམ་སྐྱེད་སྐྱེས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷུང་སྐྱེས་ན་ལྷའི་དགེ་སློང་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ལ་ཡང་འདོད་དོ་ཞེ་ན། འདོད་མི་བྱས་ཏེ། ལྷ་དང་གྱིས་པའི་དགེ་སློང་ནི་འདུལ་བའི་སྤེ་སྒྲོད་ལས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། མི་མ་ཡིན་གྱི་འགྲོ་བ་བ་དང་། བྱང་གི་སྤྱི་མི་སྟན་པ་གཉིས་ནི་སྒྲིམ་པའི་ཞིང་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ལས་ཀྱི་གཞིར། ལོ་ཉི་ཤུ་མ་ལོན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལོན་འདུལ་བར་གྱིས་པའི་དགེ་སློང་ཡེ་མ་བཤད་དམ་ཞེ་ན། སྤྱིར་བཏང་ལ་སྐྱེས་པ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ལ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱང་། དམིགས་བསལ་ལ་ལོ་བཙོ་བརྒྱད་དང་ལོ་བཅུ་དགུ་གང་རུང་གི་ཆེ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་པར་འབྱུང་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་སྟམ་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོན་ས་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་སྒྲངས་ན་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་ལོན་པ་ལ་ནི་བསྟེན་པར་རྫོགས་པ་ཆགས་སོ། །གཅིག་ཤོས་ལ་ནི་ལོན་པར་འདུ་ཤེས་པ་ཉིད་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱད་མེད་ལ་བྱིམ་སོ་བཟུང་བ་ཡིན་ན་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ལ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་ཡང་བཤད་པས་ཉེས་མེད་བྱུན་ཆོགས་ཀྱི་གྱིས་པའི་དགེ་སློང་མ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། བྱིམ་སོ་བཟུང་བ་དེ་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་བྱ་བའི་ལོ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་བསྟེན་གནས་

༩༥༽

ལ་མཚུངས་པར་ཐལ་བ་ནི། བསམ་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྡན་པའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཡང་
ཆོས་ཅན། དུས་ཉག་ཏུ་བསྐྱེད་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་། མ་བསྐྱེད་ན་བསྟེན་གནས་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་
ཐལ། ཉངས་པར་མཚན་མོ་འདས་པན་ཆད་ཀྱང་མི་གཏོང་བར་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར་དུ་ཡོད་པའམ་གནས་
པའི་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཏན་ཆིགས་མ་བྱུབ་སྟེ། ཉངས་པར་མཚན་མོ་འདས་པས་སྒྲིམ་པ་གཏོང་
ངོ་ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སྒྲིམ་པ་རྣམས་དུས་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་བར་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་
འགལ་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཟེན་པའི་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་མཚན་མོ་འདས་པ་ན་གཏོང་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། ཉན་ཐོས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་རིགས་བདུན་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར་དུ་ལེན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་
བརྗོད་པ་དེས་ན། ཉན་ཐོས་སོ་ཐར་སྒྲིམ་བརྟེན་ཀྱི་གང་ཟག་ཤི་འཕོས་ནས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་
སྒྲི་བའི་སྒྲིས་བྱ་འབྱི་གྲང་པ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྡོད་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པར་བྟན་དེ། མཛོད་
ལས། རི་སྤྱིད་འཆོ་དང་ཉིན་ཞག་ཏུ། །སྒྲིམ་པ་ཡང་དག་སྦྱང་བར་བྱ། །ཞེས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་རི་སྤྱིད་མ་ཤིང་
བར་དུ་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ། རི་སྤྱིད་འཆོའི་མཐའ་དང་། སང་སྐྱ་རེངས་མ་ཤར་ཀྱི་བར་དུ་ལེན་པ་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་
གང་རུང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་མཆིས་ཀྱི་བར། །ཞེས་དང་། རི་སྤྱིད་
བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར། །རི་ལྟར་དུས་གསུམ་མགོན་པོ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ལྟར། སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོས་
སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོའི་བར་དུ་སྒྲིམ་པ་ལེན་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལུགས་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་
བྱེད་འདུག་པས་སོ། །འདིར་སྟོགས་སྡེ་མས་ཉན་ཐོས་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་དགོ་སྦྱོང་

༼༤༩༽

གི་སྒྲིམ་པ་ལེན་པའི་ཆེ་བྱང་ཚུབ་སྒྲིང་པོའི་བར་དུ་ངེས་པར་ལེན་དགོས་པ་ནི་མི་བཞེད་ལ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།
དབང་པོ་རྣོ་འབྲིང་སྤྱེ་ནས། དབང་རྣོན་ཁ་ཅིག་གིས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལྷན་པའི་སྒྲོ་ནས་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་
བྱང་ཚུབ་སྒྲིང་པོའི་བར་དུ་ལེན་པར་འདོད་པས་དེ་སྤྱོད་སྤྱུང་བྱས་ནས་འདིར་འགོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིམ་པ་ལེ་
ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས། །སྤྱོད་པའི་སྤྱེས་བྱ་དེ་ལ་ནི། །ཞེས་དང་། འོག་ཏུ་ཡང་། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་ནི། །བྱང་ཚུབ་
བར་དུ་སྒྲངས་བྱུར་ན། །སོ་སོར་ཐར་པ་ཅི་ནས་འཛིག་། །འདི་ཡང་གནད་རྣམས་བཅས་པར་དོགས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་བསྐྱེད་གནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྐྱེད་པ་དང་།
ལོག་རྟོག་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུགས་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ལུགས་
སོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་འགོ་ནས། །ཞེས་སོགས་ཆོག་རྒྱུ་གསུམ་ལ་འཕྲོས། ཉན་ཐོས་
ལུགས་ལ་རིགས་བདུན་རིམ་སྤྱིར་འཆོའི་བར་དུ་ལེན་ན། །ཡུལ་གང་ལས་ལེན་ཞེ་ན། ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་
རྣམས་ཀྱི་ནི་རིགས་བདུན་དང་། དེར་མ་ཟད་བསྐྱེད་གནས་ཀྱང་ཡུལ་དགེ་སློང་ལས་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ཀྱི་
རྣམ་རིག་བྱེད་སོགས་ཀྱི། །ཞེས་པའི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་དེ་ཡང་དགེ་འདུན་ནམ་
གང་ཟག་ལས་ཏེ། དགེ་སློང་དང་དགེ་སློང་མ་དང་། དགེ་སློབ་མའི་སྒྲིམ་པ་རྣམས་ནི་དགེ་འདུན་ལས་
སོ། །གཞན་དག་ནི་གང་ཟག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་དགེ་འདུན་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་
རྒྱས་སྤྱེ་བའི་དགེ་འདུན་ནི། དགེ་སློང་བཞི་ཆོགས་པའོ། དགེ་སློང་མ་བཞི་ཆོགས་པ་ཡན་ཆད་ལ་འཛོག་ཅིང་།
དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་སྤྱེ་བའི་གང་ཟག་ནི། དགེ་སློང་དང་

དགོ་སྒྲོང་མ་གཅིག་གམ་གཉིས་སམ་གསུམ་དུ་གནས་པ་རྣམས་ལ་ངོས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འགྲེལ་བ་
 འདིས་བསྟན་གནས་དགོ་སྒྲོང་ལས་ལེན་པ་རྩི་ལྟར་བསྟན་ཞེ་ན། གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དག་ནི་
 ཞེས་པའི་གཞན་དག་དེར་དགོ་ཚུལ་པ་མའི་སྒྲོམ་པ། དགོ་བསྟན་པ་མའི་སྒྲོམ་པ། བསྟན་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་དང་
 ལྷ་ལོ་དེ་འབྱུང་རིགས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཐུར་ལས། གྱེ་སྒྲུའི་བསྟན་གནས་དགོ་སྒྲོང་ལས། །ལེན་པའི་དམིགས་
 བསལ་གང་ན་ཡོད། །ཅེས་ནི་བ་མཛད་པ་དེའི་ལན་ཡང་འདི་ལས་འོས་གཞན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །མཛོད་འགྲེལ་
 དང་། རབ་དབྱེའི་དངོས་བསྟན་དེ་རྣམས་ད་ཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསལ་གྱིས། སྒྲིར་བཏང་ལ་ནི་མ་ངེས་
 ཏེ། རང་བྱུང་གི་བསྟན་རྫོགས་དང་། ཚུར་ཤོག་གི་བསྟན་རྫོགས་སོགས་ཡུལ་དགོ་སྒྲོང་ལས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་
 པས་སོ། །རིགས་བདུན་དང་བསྟན་གནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ནི། སྤིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་དང་བྱད་མེད་
 གང་རུང་ལས་འགོ་བ་གཞན་ཟ་མ་དང་མ་ནིང་སོགས་ལ་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བ་བཀག་སྟེ། མཛོད་ལས། ཟ་མ་མ་ནིང་སྐྱ་
 མི་སྟན། །མཆོན་གཉིས་མ་གཏོགས་མི་རྣམས་ལ། །སྒྲོམ་མིན་སྒྲོམ་པ་འང་དེ་བཞིན་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། སྐྱེ་བའི་རྟེན་གྱི་ལུང་ཁུང་ལ་མཛོད་ཀྱི་ལུང་འདྲེན་པར་ཀུན་མཐུན་པས། ལེན་པའི་ཡུལ་གྱི་ལུང་ཁུང་དུ་
 ཡང་། ཀུན་མཐུན་སྐྱ་མའི་སྒྲོམ་གསུམ་འཁུལ་སྒྲོང་དུ་སྒར་དངས་པའི་མཛོད་འགྲེལ་གྱི་ལུང་འདྲེན་པར་མཛད་
 པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འགྲེལ་ཆགས་ཤིང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པར་གདོན་མི་ཟེཎ། །ཉན་ཐོས་མདོ་སྟེ་པ་རྣམས་ནི་
 དུད་འགོ་སོགས་འགོ་བ་གཞན་ལ་འང་བསྟན་གནས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བར་བཤད་དེ། འདུལ་བ་ལུང་ལས། ལྷ་
 གཞོན་ཏུ་

༩༥༩༽

ཅམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དུས་བཟང་ལ་བསྟེན་གནས་ཡན་ལག་བརྒྱད་བསྐྱུང་བ་དང་། རྒྱ་མཚོ་འེ་ཁྲ་རྣམས་དུས་བཟང་
ལ་རྒྱ་མཚོ་ནས་འོངས་ཏེ་བསྟེན་གནས་བསྐྱུང་བར་གསུངས་པ་རྣམས་སྤྱི་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྩེ་
བྲག་སྤྱི་བས་ནི། དེ་རྣམས་བསྟེན་གནས་ཉིན་ཞག་ཕྱིད་པ་ལ་དགོངས་པར་འདོད་ཅིང་། བསྟེན་གནས་ཉིན་ཞག་
ཕྱིད་པ་ནི། བར་མའི་དགེ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱིས། སྤྱོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། དེ་ལས་
གཞན་དུ་ནོས་པས་ནི་ལེགས་པར་སྤྱད་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་གྱིས། བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྤྱོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
སོ། །སྤང་བའི་ཡུལ་ཡང་། དགེ་བསྟེན་དང་རབ་བྱུང་སོགས་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་སྤངས་པས་ཚོགས་སྟེ། དང་
སྤང་གནས་མཚོག་གི་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། དགེ་སྤྱོད་ངམ། བྲམ་ཟེའམ། རབ་དུ་བྱུང་བ་ཚོ་གཤེས་པ་ཞིག་གི་
གམ་དུ་སོང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས། ཁྱིམ་བདག་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་གྱིས་
རང་གི་འཁོར་འབངས་རྣམས་བསྟེན་གནས་ལ་བཀོད་པར་གསུངས་པར་ཡང་། སྤྱི་མི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་པའི་
ཕྱིར། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ལ། སྤང་བའི་ཡུལ་དང་། ལེན་པའི་གང་ཟག་དེ་ལྟར་ངེས་པར་མ་ཟད་ཆོ་
གའང་། དཀོན་མཚོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་ཅོམ་ཕྱིད་དུ་བྱས་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ལུགས་ནི། རོན་ཡོད་ཞགས་པའི་རྟོག་པ་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཡུལ་ནི། ཉེན་གྱི་བྱུང་དུ་རང་ཉིད་གྱིས་
སྤངས་པས་ཚོགས་ཅིང་། ཚོགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོགས་དང་ཆ་འདྲ་བར་ཡོད་དོ། །རྒྱ་མཚོན་དེས་ན། ཉན་ཐོས་
ལུགས་དང་ཐེག་ཆེན་ལུགས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་དུས་གཙོ་ཆེར་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་དུ་མཚུངས་ཀྱང་། ཚོགས་
ལ་བྱུང་བར་ཡོད་དེ། སྐྱབས་འགོ་ཅམ་ཅོམ་ཕྱིད་དུ་བྱས་ནས་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་འཛོག་པ་དང་།

༼༤༽

ཉིན་གྱི་བྱང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པ་དང་འབྲ་བར་ལེན་པའི་བྱང་པར་སོ་སོར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བསྟེན་གནས་འབྲུལ་བ་དགག་པ། གཞན་ལ་འཆོལ་བ་དགག་པ། ལྷ་སྟོམ་ཐ་དད་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་གདམས་པ་ལ་ལ་ན་རེ། བསྟེན་གནས་ཉིན་ཞག་གཅིག་བསྐྱང་བའི་སང་ནངས་
པར་གཞན་ལ་འབྲུལ་དགོས་ཏེ། མ་ཕུལ་ན་དེ་དང་འགལ་བའི་ཉིས་པ་བྱས་པའི་ཆེ་ཉམས་པར་འབྱུར་བའི་སྟོན་
ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་དགག་པ་ནི། བསྟེན་གནས་ཉིན་ཞག་གཅིག་པ་འདི་ལ་འབྲུལ་མི་དགོས་ཏེ།
བསྟེན་གནས་ཉིན་ཞག་གཅིག་བསྐྱངས་པའི་སང་ནངས་པར་མཆན་མོ་འདས་པ་སྟེ་སྐྱུ་རེངས་ཤར་བ་ན་གཏང་
བའི་སྤྱིར་ཏེ། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལས་ལྷག་པར་བསྐྱང་བར་ཁས་སྦྲངས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་མདོ་སྟེ་པའི་
ལུགས་བཞིན་དུ་སྟོན་ལན་ཅིག་སྟེ་བ་བྱང་ངོ་ཅོག་གི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་བདག་བསྟེན་གནས་པར་གཟུང་དུ་གསོལ་
ཞེས་ཁས་སྦྲངས་ནས། སྤྱིས་སྐྱུ་རེངས་ཤར་ནས་ལུན་འགའ་སོང་ཞིང་ཟན་ཟོས་པའི་རྗེས་སོགས་རི་ལྟར་འདོད་
པའི་ཆོ། བསྟེན་གནས་ལེན་ན་ཡང་ནངས་པར་གཞན་ལ་འབྲུལ་མི་དགོས་ཏེ། ནངས་པར་སྐྱུ་རེངས་ཤར་པན་
ཆད་སྟོམ་པ་དེ་བསྐྱང་བའི་བསམ་པ་མེད་པའི་སྤྱིར་ན་ནངས་པར་སྟོམ་པ་གཏོང་བར་ངས་པ་དེའི་སྤྱིར་
ནའོ། །མདོ་སྟེ་པའི་ལུགས་འདི་ནི་གང་ལས་བཤད་སྟུམ་ན། ནངས་པར་གཞན་ལས་ནོད་པར་བྱ་ཞེས་པའི་
མཛོད་འགྲེལ་ལས། ནངས་པར་ནི་རེ་ཞིག་ཉི་མ་ཤར་བའི་ཆེ་སྟེ། ཉིན་ཞག་གི་སྟོམ་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་སྤྱིར་
བཏང་དང་། གང་གིས་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ཏྲག་ཏུ་བསྟེན་གནས་ལ་གནས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོན་ཡང་དག་པར་
སྦྲངས་པ་དེས་ནི་ཟན་ཟོས་ནས་ཀྱང་ནོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་

དམིགས་བསལ་དང་གཉིས་གསུངས་པའི། དམིགས་བསལ་འདི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་བཞིན་དུ་རྗེ་ལྷར་འདོད་
 པའི་ཆེ་བསྟན་གནས་ལེན་ཞེས་བ་དེ་ཡིན་པར་འཆད་དོ། །འདིར་བཤུ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ལེགས་བཤད་གསེར་
 ཐུར་ལས། མདོ་སྡེ་པ་ཡི་ལུགས་བཞིན་དུ། རྗེ་ལྷར་འདོད་ཆེ་ལེན་ཞེས་པ། །དུས་གཅིག་སྟབས་སུ་ལེན་ནམ་
 ཅི། །ཟས་ཟོས་ནས་ཀྱང་ལེན་ཞེས་པ། །འདི་ཡི་དོན་དུ་ཁས་ལེན་ན། །དེ་འབྲེ་བྲག་སྟེ་བ་ཡི། །ནངས་པར་
 གཞན་ལས་ནོད་ཅེས་པའི། །དམིགས་བསལ་ཡིན་ཕྱིར་སྟབས་ཀྱི་ནི། །ཙོད་པའི་ལན་དུ་འགྱུར་བ་མེད། །ཅེས་
 མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་པར་འགོག་པར་མཛད་ཀྱང་། མཛོད་རྩ་འབྲེལ་ཀུན་གྱི་བྲག་ཏུ་སྟེ་བའི་བྲུབ་མཐའ་ཡིན་
 པའི་ངེས་བ་མེད་དེ། མཛོད་རྩ་བ་དང་དངོས་བསྟན་གྱི་འབྲེལ་བ་པལ་མོ་ཆེ་གྱི་སྟེ་ལུགས་དང་། ལོ་གྲག་ཟེར་
 གསུམ་གྱི་ཐད་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། འཕྲོས་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་པལ་ཆེར་ནི་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་པར་མཁས་པ་
 དག་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ནངས་པར་ནི་རེ་ཞིག་ཅེས་སོགས་འབྲེལ་བ་སྟེ་མ་དེ་གྱི་སྟེ་ལེ་
 ལུགས་དང་། གང་གིས་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ཞེས་སོགས་འབྲེལ་བ་ཕྱི་མ་ལས་འཕྲོས་པའམ། དམིགས་བསལ་གྱི་
 ཚུལ་དུ་བྱུང་བ་དེ་མདོ་སྡེ་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། འབྲེལ་བ་སྟེ་མའི་ཐད་གྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་རྒྱལ་སྟེ་མ་ལས། སྟོམ་
 པ་ནི་སྟོང་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པར་ལེན་པར་ངེས་པའི་སེམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་མ་འཆར་བའི་ཆེ་ཁོ་ན་
 སྟེ་ལོ། །ཟན་ཟོས་ནས་ནོད་པ་ནི་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཉི་མ་སྟེ་སྟེ་རངས་ཤར་བའི་ཆེ་ལེན་པ་ཁོ་ན་གྱི་བྲག་
 ཏུ་སྟེ་བའི་ལུགས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། གང་གིས་ཆེས་བརྒྱད་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྟེ་རང་ལུགས་ཀྱི་དམིགས་

༼༥༽

བསལ་ཡིན་ན་འགྲེལ་བཤད་ཀྱང་དེ་དང་མ་ཐུན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། ཉི་མ་འཆར་བའི་ཆེ་ཁོ་ན་སྐྱེའོ་ཞེས་
བའི་ངོས་གཟུང་གི་ཆོག་གིས་མི་མ་ཐུན་པ་དངོས་སུ་གསལ་བས། འགྲེལ་བཤད་དེ་འདོར་རིགས་པར་འགྱུར་
བའི་སྐྱོན་ཡོད་དོ། །གནད་ཀྱི་དོན་ནི་བྱེ་སྤྲུལ་བསྟེན་གནས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལ་ཉིན་ཞག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཐའ་
ཅན་ཞིག་དགོས་པར་བསམས་ནས། ལེན་པའི་ཆེ་ཡང་སྐྱེ་རེངས་ཤར་བའི་ཆེ་ཁོ་ན་ལེན། སང་ཡང་སྐྱེ་རེངས་
ཤར་བ་ན་གཏོང་བའི་ཕྱག་ལེན་ཅུང་ཟད་དོག་པར་སྤང་། མདོ་སྤེལ་ས་དང་པོ་ལན་ཅིག་སྟོབ་དཔོན་ལས་ལེན་
པའི་ཆོ། བདག་ལྷ་བ་བྱུང་ངོ་ཅོག་གི་ཆེས་བརྒྱད་ལ་བསྟེན་གནས་པར་གཟུང་དུ་གསོལ་ཞེས་བརྗོད་ནས།
ཕྱིས་ཀྱི་ཆེས་བརྒྱད་བྱུང་ངོ་ཅོག་རྣམས་ལ་བསྟེན་གནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྤངས་ནས་བསྐྱངས་པས་ཆོག་ཅིང་།
དེ་ཡང་སྐྱེ་རེངས་ཤར་བའི་ཆེ་ལེན་ཐུབ་ན་རབ། དེའི་ཆེ་བརྗོད་པ་དང་གཡེང་བ་སོགས་ཀྱིས་མ་ཐུབ་ན། ཉི་མ་
ཤར་སྟོད་པའམ་ཉི་མ་སྤེལ་བྱེད་ཀྱི་དུས་ལྟ་བུ་བཟའ་བཏུང་གི་བྱ་བ་ཆར་རྗེས་སུ་ཡང་བསྟེན་གནས་སྤངས་ནས་
བསྐྱང་ཆོག་པས་ཕྱག་ལེན་ཡངས་པར་སྤང་ངོ་། །འདི་ཡང་གཏོང་ཚུལ་སང་སྐྱེ་རེངས་ཤར་བའི་ཆེ་བཏང་བས་
ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཡང་། ཉིན་ཞག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མཐའ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉིན་ཞག་ཡོངས་
རྫོགས་ནི་ད་ནངས་སྐྱེ་རེངས་ཤར་ནས། སང་སྐྱེ་རེངས་མ་ཤར་གྱི་བར་ལ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་དག་སྟོ་
གསལ་དག་གི་སྤྱིང་ལ་བཅང་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་རྒྱས་ཚུང་བ་ལ་ལ་ན་རེ། བསྟེན་གནས་བསྐྱངས་
ཆར་བའི་རྗེས་སུ་གཞན་ལ་འཆོལ་དགོས་ཏེ། མ་བཅོལ་ན་སྤར་ལེན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྤྲོ་བ་ཐོས་སོ། །དེ་
ནི་མི་འཐད་དེ། བསྟེན་གནས་

༼༥༩༽

འཆོལ་བ་འདི་འདྲ་བྱུང་མཐའ་གང་ནའང་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་
དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་གདམས་བྱུང་ཡུལ་བ་ཁ་ཅིག་ཆེས་བཙེ་ལ་བསྟེན་གནས་འཕོག་ན་ལྟ་
ཤིང་ཐུབ་པ་དང་། ཆེས་བརྒྱད་ལ་འཕོག་ན་སྟོན་ཟེ་དང་། གནམ་སྟོངས་ལ་འཕོག་ན་སྟངས་བཅས་ཡས་ཀྱི་སྟོམ་
བཟུངས་ནམས་ཐ་དད་དུ་མ་བྱས་ན་དུས་དེ་དང་དེ་ལ་བསྟེན་གནས་བསྟངས་དུ་མི་འདོད་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།
བསྟེན་གནས་བསྟངས་བཙེ་ལ་བསྟེན་དགོས་ཟེར་བ་འདི་ཡང་རེ་ཞིག་མཁས་པས་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། བསྟེན་
གནས་ནི་སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་སོ་སོར་ཐར་པའི་ཕྱགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན། གཙོ་ཆེར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་
ཕྱགས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཡི་དམ་ལྟའི་སྟོམ་བཟུངས་ནི་གསང་སྟགས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་སམ་གདམས་ངག་
ཡིན་པས། ཉན་ཐོས་གཞུང་ནས་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཆེས་བརྒྱད་སོགས་ལ་བསྟེན་
གནས་བསྟངས་བའི་ཆེ་ལྟ་སྟོམ་ཐ་དད་མ་བྱས་ཀྱང་བསྟེན་གནས་ཉམས་པར་འགྱུར་པའི་སྟོན་མེད་དོ། །བསྟེན་
གནས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ཕྱགས་ནས་བཤད་པ་གཙོ་ཆེ་མོད། འོན་ཀྱང་བསྟེན་གནས་གསང་སྟགས་ཀྱི་
ཕྱགས་དོན་ཞགས་རྟོག་པ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་ན་ཡི་དམ་བསྟོམ་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་སྟེ། རྒྱུད་སྟེན་ས་
གསུངས་པའི་བསྟེན་གནས་བསྟངས་བའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པས་ལྟ་སྟོམ་པ་དང་འབྲེལ་ན་པན་ཡོན་ཆེ་བའི་ཕྱིར།
འདིར་བཤད་ཆེན་རིན་སོ་ཆེས། གསང་སྟགས་ཕྱགས་ཀྱི་བསྟེན་གནས་ལ། །ཡི་དམ་བསྟོམ་པ་མཆོག་ཡིན་
ན། །ལྟ་དེ་བདག་མདུན་གང་ཡིན་བརྟག་། །བདག་བསྐྱེད་ཡིན་ན་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི། །རང་རྒྱུད་བདག་བསྐྱེད་མེད་པ་
ཅི། །ཞེས་སོགས་དེ་བཅའ་དང་པ་ལ། ཀུན་མཁྱེན་

༼༥༣༽

ཆེན་པོའི་འཕུལ་སྒྲོང་ལས། བདག་མདུན་གང་ཡིན་བསྟེན་གནས་བསྐྱེད་བ་པོ་ལ་ངེས་ཤིག་ཅེས་བཀའ་སྩལ་
ཀྱང་། འདི་ནི་མདུན་བསྐྱེད་ཉིད་དུ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། གསང་སྤྲུགས་ལུགས་བྱེད་ན་ཞེས་པའི་གསང་སྤྲུགས་དེ་
དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་རིགས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉན་པར་
གདམས་པ་དང་། དོན་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཐེག་ཆེན་ལུགས་གཉིས་ཡོད། །ཅེས་པ་ལ་འཕྲོས། ཐེག་
ཆེན་སོ་ཐར་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྡེ་སྡོད་ལས་བྱུང་བའི་སོ་སོར་ཐར་པ་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཅིག་ཅེས་
གདམས་པའི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་ལ་ཆོག་ཀྱང་གཉིས་འབྱུང་། གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྟོན་བྱུང་བའི་ཆོག་པའི་རྣམ་
གཞག་དང་། དེང་སང་གི་ལག་ལེན་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུགས་ལ་མ་བསྟོས་པར། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་ཉིད་ལ་ཡང་། སོ་སོར་ཐར་པ་འབོག་པའི་ཆོག་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཆོ་
འཕྲུལ་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། གསོ་སྦྱང་ཡན་ལག་བརྒྱད་རིམ་གྱི་འཆོའི་བར་དུ་ལྷང་བར་གསུངས་པ་དང་།
གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྐྱེད་པ་ལས། དག་སྦྱང་མའི་སྟོམ་པ་མ་གཏོགས་པའི་སོ་ཐར་གཞན་རྟོན་གྱི་བྱང་དུ་རང་ཉིད་
ཀྱིས་ལེན་པར་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་རྟོག་པ་ལས། གསོ་སྦྱང་གི་སྟོམ་པ་རྟོན་གྱི་
བྱང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལེན་པར་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ལྟར་བཤད་མོད་ཀྱི། དེ་དག་གི་ཆོག་
པལ་ཆེར་ནི་དེང་སང་རྒྱབ་ལ། མ་རྒྱབ་པ་གང་ཞེ་ན། དོན་ཞགས་རྟོག་པ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གསོ་སྦྱང་གི་
སྟོམ་པ་རང་གིས་ལྷང་བ་དང་། སོགས་པ་སྦྱོད་འཇུག་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱབས་འགྲོའི་སྟོམ་པ་བྱང་

༩༥༽

ཐུབ་སྟོང་པོའི་བར་དུ་ལེན་པ་ལྟ་བུ་ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སོ་ཐར་གྱི་ཆོ་གའི་ལག་ལེན་འགའ་ཞིག་དང་
སང་ཡང་མ་རྟུབ་པར་ཡོད་དོ། འདྲོམ་ཞགས་རྟོག་པ་ནས་བཤད་པའི་གསོ་སྦྱང་དེ་ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་སོ་ཐར་ཡིན་ཀྱང་། དུས་ཉིན་ཞག་གི་མཐའ་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདྲོམ་ཞགས་རྟོག་པ་ནས་བཤད་པའི། ཉིན་ཞག་
གསོ་སྦྱང་ཉམས་སྲུ་ལོངས། །ཞེས་བཤད་པའི་བྱིར། འོན་ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སོ་ཐར་དེ་དག་ཙམ་
དུ་ངེས་སམ་ཞེ་ན། སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་ནི་ཆོ་གའི་ལག་ལེན་བཤད་ཆོད་ཡོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་བ་
རྣམས་ཡིན་ལ། གཞན་ཡང་མིང་གསལ་ལ་ཆོ་ག་མི་གསལ་བ་ནི། མདོ་སྡེ་དགོན་མཆོག་བརྟེན་པའི་བྲིམ་པ་
བླ་ཤུལ་ཅན་གྱིས་ཁྱེས་པར། རྒྱལ་སྤྱོད་བྱམས་པས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་བྲིམ་བདག་དགུ་སྟོང་དང་། རྒྱལ་
སྤྱོད་འཇམ་དབྱངས་ཀྱིས་མཁན་པོ་མཛད་ནས་བྲིམ་བདག་བདུན་སྟོང་རབ་དུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་
མཛད་དོ། །ཞེས་པའི་ཆོ་ག་འབྲུ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་བསྟེན་རྫོགས་དེའི་ཆོ་ག་ནི། མདོ་ལས་
གསལ་བར་གསུངས་པ་ས་པ་རྩེ་ཏ་ངས་མ་མཐོང་ལ། མཐོང་ཡང་དང་སང་གི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་བྱར་མི་རུང་སྟེ།
མཁན་པོ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་དབུ་སྐྱེ་ངོང་ཞིང་རྒྱན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བྲིམ་པའི་ཆ་
ལུགས་ཅན་བསྟེན་པར་རྫོགས་ཚུལ་འདི་འདྲ་ནི་སྟོན་གྱི་ཆོ་ག་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྟོན་ཡུལ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སོ་ཐར་གྱི་ཆོ་ག་པལ་ཆེར་རྟུབ་པ་དང་། དགོན་མཆོག་
བརྟེན་པ་ནས་གསུངས་པའི་བསྟེན་རྫོགས་དེང་སང་མི་རུང་བ་དེས་ན་ད་ལྟ་ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་ལེན་པའི་ཆོ་ག་
ནི་བསམ་པ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐེན་པའི་སྟོན་ནས་

༼༥༥༽

ཆོ་ག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བགྱིས་ནས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེན་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱས་ན་སོ་
ཐར་རིགས་བརྒྱད་པོ་གང་སྤངས་ཀྱང་བྱང་སེམས་སོ་སོར་ཐར་བའི་སྒྲོམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོ་ག་
བསྟན་ཐེན་ཏོ། །སྒྲོམ་དུ་བྱས་ན། སོ་ཐར་ལེན་བའི་ཚུལ་ལ་ལུགས་གཉིས་བཤད། །ཉན་ཐོས་ལུགས་ལ་རིགས་
བདུན་ཇི་སྟེད་འཆོ། །འབྲི་གྲུང་བ་དག་ཉན་ཐོས་ལུགས་ལ་ཡང་། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་ལེན་ཞེས་རྣམ་དབྱེ་
འཆོལ། །སྒྲོམ་བའི་ངོ་བོ་བྱང་མེད་འགྱུར་སོགས་དང་། །བསྐྱབ་ཕུལ་སོགས་ཀྱང་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བའི་རྒྱ། །མིན་
པར་ཐལ་བའི་གཞོད་བྱེད་རིགས་བའི་ཐོག་། །བྱང་ཆེ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ནི་ཐེན་པ་དང་། །མ་ཐེན་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་
ནས་ལེན་སྤྲོ་མོད། །འོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཐེན་ཚོད་གཞི་རུ། །བཟུང་བས་གཞོད་བྱེད་སྤར་བཞིན་ཅིས་མི་
མཚུངས། །འི་འཕོས་ལྟ་དང་བྱིས་བའི་དུས་ཉིད་ནས། །དགེ་སློང་འགྱུར་ན་འདུལ་བའི་གཞུང་ལས་
བཀག། །བསྟེན་གནས་གཙོ་ཆེ་ཉིན་ཞག་གཅིག་བའི་མཐལ། །ཉན་ཐོས་སྟེ་གཉིས་སྤང་ཡུལ་ལེན་བའི་རྟེན། །ཐ་
དད་བྱེ་བ་རྣམ་དབྱེད་ལྟན་བའི་གཏམ། །ཐེག་ཆེན་དོན་ཞགས་རྟོག་པ་ནས་གསུངས་ཡིན། །བསྟེན་གནས་ནངས་
པར་འབུལ་དང་འཆོལ་ཞེས་པ། །ཆོས་ལ་རྒྱས་མེད་ཐུན་སྒྲོམ་ཅམ་དུ་ཟད། །བསྟེན་གནས་བསྐྱང་ཆེ་ལྟ་སྒྲོམ་
འདོད་པ་ཡང་། །བསྟེན་གནས་ཉན་ཐོས་གཞུང་ལུགས་གཙོ་ཆེ་དང་། །ལྟ་སྒྲོམ་གསང་སྤྲགས་བྱང་ཆོས་མ་ཤེས་
གཏམ། །འོ་ན་ཀྱང་སྤྲགས་ནས་གསུངས་བའི་བསྟེན་གནས་སྟེམ། །བསྐྱངས་ན་བྱ་རྒྱུད་ལུགས་བཞིན་མདུན་
བསྐྱེད་ཀྱི། །ཡི་དམ་བསྒྲོམ་པ་པན་ཡོན་ཆེ་བར་ཐོག། །ཐེག་ཆེན་ལུགས་ལ་

༼༥༩༽

ཐུན་མོང་མེན་པ་ཡི། །ཆོ་ག་མ་བྱུང་དེང་སང་དགོས་ལུས་ཚུང་། །དེས་ན་བསམ་པ་ཐེག་ཆེན་ཉེར་བཟུང་
ནས། །ཆོ་ག་ཉན་ཐོས་ལུགས་བྱེད་གནད་ཀྱི་དོན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བསྐྱུང་ཚུལ་བསྐྱབ་བྱ་བ་འད་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་དང་། ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ལ། ཉན་པར་གདམས་
པ། དོན་དངོས། ཞར་བྱུང་གཏོང་ཚུལ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་སེམས་སོ་ཐར་གྱི་ཆོ་ག་བསྐྱན་ཟེན་མ་
ཐག་པ་དེ་ནས་བྱང་སེམས་སོ་ཐར་གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་བྱེད་པར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་ཚུང་བཅད་བའད་གྱིས་
ཉོན་ཞེས་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སོ་ཐར་འདི་ལ་སྤྲིག་ཏེ་མི་དགེ་བའི་ཕྱོགས་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་
བ་པལ་ཆེར་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུགས་བཞིན་དུ་དམ་པར་བསྐྱུང་དགོས་ཏེ། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལ་གསུམ་དུ་ཡོད་པ་ལས་ཉེས་སྒྲོད་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་འདོད་ཀྱི་དཔེན་པའི་ལྟུང་བ་
འགའ་ཞིག་ནི་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་བྱེད་པར་ཅན་ཡོད་ན་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལུགས་བཞིན་
དུ་བསྐྱུངས་པས་ཆོག་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་སྒྲོང་གི་དོན་དུ་གཉེར་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་གཞན་དོན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སློག་གཙོད་པ་དང་འབྲལ་གྱི་ཀུན་སྒྲོད་མ་ལེགས་པ་འཛིག་ཏེན་པ་རྣམས་མ་དད་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་
ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གཉིས་ཀ་མ་ཐུན་པ་ནི་འབད་པས་བསྐྱུང་དགོས་ཏེ། དགེ་སྒྲོང་གིས་ཁྱེལ་དང་བྱ་མོའི་གཉེན་ཁ་
བྱེད་པ་ལྟ་བུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གང་དུ་ཡང་སྤྲད་པའི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲོད་འཇུག་ལས། འཛིག་ཏེན་མ་
དད་གྱུར་པའི་ཆ། །མཐོང་དང་བྲིས་ཏེ་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་ཏེན་ཆོས་ལ་འཇུག་པའི་
རྒྱུར་འགྱུར་ན་ཉན་ཐོས་སོ་

༩༥༽

ཐར་ལ་བཀག་པའི་ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་ལ་གནང་བ་ཡང་ཡོད་དེ། དཔེར་བརྗོད་འོག་ཏུ་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱོད་
འབྲུག་ལས་ཀྱང་། ཐུགས་རྗེ་མངའ་བ་རིང་གཟིགས་པས། །བཀག་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་གནང་། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གནང་བཀག་ཐ་དད་པའི་མཆོན་གཞི་གཅིག་ལ་དཔེར་མཆོན་ན། ཉན་ཐོས་དག་སྤོང་ལ་ནི་གསེར་
དངུལ་ལེན་པ་ཐུབ་པས་འདུལ་བ་ལས་སྤང་ལྟར་དུ་བཤད་པས་བཀག་ཅིང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་དག་སྤོང་
ལ་སྤྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་བ་ལས། གསེར་ལ་སོགས་པ་ལེན་མི་བྱེད། །ཅེས་གཞན་དོན་དུ་འགྱུར་ན་ལྟར་བ་མེད་པ་
གཞིར་བཅས། གཞན་དོན་དུ་དེ་མི་ལེན་པ་ཉིད་ལྟར་བར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འོན་གསེར་དངུལ་ལེན་པ་ཉན་
ཐོས་ལ་ནམ་ཡང་ལྟར་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་གཞན་དོན་དུ་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་
ན། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཡིན་ཡང་འདོད་ཆེན་སོ་མདོན་ཆོན་ཅན་ཉི་ཆོང་ལ་
སྤང་ལྟར་འབྱུང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་དག་སྤོང་ལ་གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་ན་འདོད་ཆེན་སོ་གོས་བརྒྱ་སྤོང་ལ་སོགས་པ་
ལེན་པ་དང་། གསེར་དངུལ་སྤང་དུ་མ་ལེན་པ་ལ་ལྟར་བ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། རི་ལྟར་གསུངས་ཞེ་
ན། བྱང་སའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེབ་ལས། གཞན་གྱི་དོན་དུ་འགྱུར་ན་གོས་བརྒྱ་སྤོང་རྟེན་ཀྱང་ཉི་དུར་མི་འོང་བའི་
བཅ་ཟེ་དང་ཁྲིམ་བདག་ལས་བཅའ་བར་བུའོ། །ཞེས་པ་ནས། གཞན་དོན་དུ་མོན་དར་གྱི་གདིང་བ་དང་། མལ་
ཉན་བརྒྱ་རྟེན་ཀྱང་བསྟོབ་པར་བྱ། གསེར་དངུལ་སྤང་བྱེ་བ་འབྲུམ་སྤག་ལས་ལྟག་པ་ཡང་བདག་གིར་
བུའོ། །ཞེས་སོ། །མདོར་ན་སོ་སོར་ཐར་པ་ལུགས་གཉིས་སོ་བསྐྱང་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་དེ་འདྲའི་རྣམ་དབྱེ་མདོ་ཅམ་
བཤད་

༼༥༽

བ་དེས་མཆོན་ནས་བསྐྱབ་བྱའི་བྱང་པར་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་གཏོང་ཚུལ་ནི། དེས་ན་
ད་ལྟའི་ཆོ་ག་ནི། །ཞེས་སོགས་ལ་འཕྲོས། བསམ་པ་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་ཆོ་ག་ཉན་ཐོས་
ལུགས་བཞིན་བྱས་པ་ལས་བྱང་པའི་དགེ་སློང་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་ཡིན་ན། །ཤི་འཕོས་ནས་ཀྱང་
རྗེས་སུ་འབྱང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་སློང་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སོ་ཐར་ཡིན་
ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོ་འཕམ་ལྡོག་པ་ཤི་འཕོས་པའི་ཆོ་གཏོང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལས་ཐོབ་པའི་གཏན་
ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོ་ག་དེ་ལས་ལེན་པའི་ཆོ་རི་སྤྱི་མ་ཤིའི་བར་དུ་སྒྲང་གིས། དེ་ལས་ལྷག་པར་
སྒྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་དགེ་སློང་སོགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་བྱང་ཚུབ་
སེམས་ཀྱི་སྒྲིག་པ་དང་། ཁྱོད་དེའི་རྣམ་སྤྱོན་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཤི་ཡང་འབྱུང་སྟེ་ཤི་འཕོས་ནས་ཀྱང་ཉན་ཀྱི་གང་ཟག་
པན་སེམས་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྒྲིམ་པའི་འབྲས་བུ་བདེ་འགྲོ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདིར་
ཆོ་གའི་ཆོ་ཉན་ཐོས་ལུགས་སྒྲོན་ལ་བཤད་ནས། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོ་དེ་ལས་སྒྲིག་ནས་ཐེག་ཆེན་སྒྲོན་ལ་འབྱུང་བ་ཅི་
ཞེ་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་བྱང་པར་འདི་ནི་གཞུང་ཉུང་བས་ཆོ་གའི་དེ་མ་ཐག་བཤད་ནས་འབྲེལ་ཆགས་པ་
ལ་དགོངས་ནས། ལས་འབྲས་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་ཆེན་འདི་ལ་རང་བཞིན་སྤྲིག་པ་
ནི། །ཉན་ཐོས་ལུགས་བཞིན་དམ་བསྟུང་གཞན་དོན་ཆོ། །ལྟང་མེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ནི། །ལག་
ལེན་སྤྱང་པོའི་གནད་ཡིན་གཅེས་པར་བྱངས། །ཐེག་ཆེན་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཡང་ཆོ་གའི་ཆོ། །ལེན་ཚུལ་

༩༥༽

གནད་ཀྱིས་གཏོང་ཚུལ་གོང་དང་མ་ཐུན། ཐེག་ཆེན་ཆོ་ག་བསྐྱབ་བྱ་གཏོང་ཚུལ་གསུམ། །འཛིན་པར་འབྲེལ་
ཆགས་ཉུང་བས་སྟོགས་གཅིག་བཤད། །བར་སྟོམ་མོ། །གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་དང་ཐུན་མོང་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
གསུམ་སྟེ། བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལས་འབྲས་བཤད་པ། བསྐྱབ་བྱ་གནད་བཀག་ཐ་དད་བསྟན་པ། འདུལ་བའི་
བསྐྱབ་བྱ་ཐུན་ཆེགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། འཕྲོས་དོན་འཁྲུལ་བ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཉན་པར་གདམས་པ། དོན་དངོས། མཐུག་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་
སོ་ཐར་གྱི་ཆོ་ག་བསྐྱབ་བྱ་གཏོང་ཚུལ་དང་བཅས་པ་བསྟན་ཟེན་མ་ཐག་པ་དེ་ནས། ད་ནི་སྐབས་སུ་བབས་པ་
ཐུན་མོང་བའི་བསྐྱབ་བྱ། ལས་དང་དེའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བཤད་ཀྱིས་དད་ལྡན་དག་ཉན་ཞེས་
པའོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྟ་སྟེ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ། བཞིར་དབྱེ་བ། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་གཞན་
བསྟན་པ། གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་གཞན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབྱེ་ན་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ།
དགེ་བ་དང་། སྤྲིག་པ་དང་། ལུང་མ་བསྟན་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པར་རྒྱལ་བས་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། སོ་
སོའི་རྣམ་སྟོན་ཅི་ཞེ་ན། དགེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་སྟོན་བདེ་བ་སྦྱིད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྦྱང་
ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ལས་ཡིན་པས་སོ། །སྤྲིག་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྟོན་སྟུག་བསྐྱེད་སྦྱིད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། ཉེས་སྦྱང་
ཀྱིས་བསྟུས་པའི་ལས་ཡིན་པས་སོ། །དགེ་སྤྲིག་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་གཏང་སྟོམས་ལུང་མ་བསྟན་ཆོས་ཅན།
རྣམ་སྟོན་བདེ་སྟུག་གཉིས་ཀ་སྦྱིད་

༼༦༽

བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་སྤྱད་དང་ཉེས་སྤྱད་གཉིས་ཀ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པས་སོ། །དགེ་སྤྲིག་འདི་དག་ཆོས་ཅན།
འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་བྱས་པའི་ལས་ཡིན་པས་སོ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཆོས་
ཅན། དགེ་སྤྲིག་གང་རུང་མ་ཡིན་ཏེ། །འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པ་དེས་ནའོ། །འདི་ནི་ལས་འབྲས་ལ་འཕྲོས་ནས།
འོག་ཏུ་ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བཞེད་ནས། འདིར་ཡང་
ཅུང་ཟད་སློས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐུབ་པས་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་ཏེ། སེམས་
པའི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་གཉིས་སུ་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡང་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ།
སེམས་པའི་ལས་ནི་ཡིད་ཀྱི་ལས་དང་། བསམ་པའི་ལས་དེ་ནི་ལུས་དག་གང་རུང་གི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཆོས་ཅན། དགེ་སྤྲིག་གི་ལས་ལས་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་པ་དང་བསམ་པའི་ལས་གཉིས་
ཀ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་འདི་ནི་མཛོད་ལས། ལས་ལས་འཛིག་ཏེན་སྣ་ཆོག་གས་
སྟེས། །དེ་ནི་སེམས་པ་དང་དེས་བྱས། །སེམས་པ་ཡིད་ཀྱི་ལས་ཡིན་ཏེ། །དེས་བསྐྱེད་ལུས་དང་དག་གི་
ལས། །དེ་དག་རྣམ་རིག་རྣམ་རིག་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པར་སྤང་ཞིང་། བྱེ་སྤྱོད་རང་ལུགས་ལ་
ལས་ཡིན་ན་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་ནས། ཡིད་ཀྱི་ལས་ལས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཡང་ལས་མཆོན་
ཉིད་པ་མིན་པར་བཞེད་ལ། འདིར་ནི་སློ་གསུམ་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ལས་མཆོན་ཉིད་པར་བཞེད་པ་ནི་གྲུབ་
མཐའི་བྱད་པར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་ལས་ཆོས་ཅན།

༩༩༽

ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་བཞིར་གསུངས་ཏེ། ལས་དཀར་ལ་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བ་དང་། ལས་གནག་ལ་རྣམ་སྤྲིན་གནག་པ་
དང་། སྦྱོར་བའི་ལས་དཀར་ལ་བསམ་པའི་དབང་གིས་རྣམ་སྤྲིན་གནག་པ་དང་། སྦྱོར་བའི་ལས་གནག་ལ་
བསམ་པའི་དབང་གིས་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར། དཔེར་བརྗོད་ནི་རིམ་བཞིན་བསམ་པ་དག་
པའི་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟུང་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། མཁས་པས་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་
སྦྱོར་གཉིས་ཀ་དཀར་བའི་ལས་ཡིན་པའི་བྱིར། བཟའ་བའི་དོན་དུ་སེམས་ཅན་གསོད་པ་སོགས་ཀྱི་མི་དག་
བའི་ལས་བཅུ་ཆོས་ཅན། མཁས་པས་ཀུན་ཏུ་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་ནག་པའི་ལས་ཡིན་པའི་
བྱིར། སེམས་ཅན་མང་པོ་སྦྱོབ་པའི་བྱིར་ཀུན་ལ་འཆེ་བ་པོ་གཅིག་གསོད་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་
བའི་ལས་ནག་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་པོ་འབྱུང་བར་ཤེས་ན་སྤྱད་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བར་མ་ངེས་ན་
བསམ་པ་དཀར་ཡང་རེ་ཞིག་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་རིགས་པས་སོ། །རྣམ་སྤྲིན་དཀར་ནག་གང་འབྱུང་ནི་རང་
གཞན་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པས་ཤེས་པའམ། ཡང་ན་དཀོན་མཆོག་ལ་དཔོན་བཅུགས་པ་ལས་ཡིད་ཆེས་
གདེང་ཁེལ་ངེས་ན་སྤྱད་པར་བྱའོ། །གཞན་དུ་ན་སོ་སོ་སྦྱེ་བོས་བསམ་པ་དཀར་བར་སྤྱང་ཡང་། འབྲས་བུ་དཀར་
ནག་སྟོབས་གང་ཆེ་སྤྱི་ཤེས་པས་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །འཕགས་པས་ནི་ལས་གང་སྤྱད་ཀྱང་རྣམ་སྤྲིན་ནག་པོ་
འབྱུང་བ་མི་སྤིད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱིར་དང་། མཐོང་ལམ་
ཐོབ་ནས་འཁོར་བར་འབྲེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་གསོག་པ་མེད་པའི་བྱིར། དག་པོ་གསོད་

༩༩༽

བའི་ཕྱིར་ཟང་ཟིང་གི་སྒྲིན་པ་གཏོང་བ་དང་། ལྷ་མཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཆོས་ཅན། སྤང་བར་བྱ་སྟེ། སྦྱོར་
བའི་ལས་དཀར་ཡང་བསམ་པའི་དབང་གིས་རྣམ་སྒྲིན་གནག་པས་སོ། །དེ་ལྟར་དཔེར་བརྗོད་ཐུབ་ཞི་ལས།
དང་པོ་དེ་གཅིག་ཏུ་དཀར་བའི་ལས་དང་། གཉིས་པ་དེ་གཅིག་ཏུ་གནག་པའི་ལས་དང་། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་
འདྲེས་མའི་ལས་སུ་འཆད་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་སྦྱོར་གང་རུང་གཅིག་དཀར་ལ་གང་རུང་གཅིག་གནག་པས་
སོ། །དེ་སྐད་དུ། མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། དཀར་ནག་ཏུ་གྱུར་ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་དཀར་ནག་ཏུ་གྱུར་པ་
གང་ཞེ་ན། འདོད་པ་དང་རབ་ཏུ་ལྡན་པ་འདྲེན་མ་སྟེ། བསམ་པས་གནག་ལ་སྦྱོར་བས་དཀར་བའོ། སྦྱོར་བས་
གནག་ལ་བསམ་པས་དཀར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་འདིར་ལས་དཀར་ནག་ནི་སྦྱོར་བའི་ལས་
དཀར་ནག་ལ་བྱ་ཞིང་། སྦྱོར་བའི་ལས་དཀར་ན་དཀར་བས་མ་ཁྲབ། དཀར་བ་མ་ཡིན་པས་ཀྱང་མ་ཁྲབ། དེ་
བཞིན་དུ་སྦྱོར་བའི་ལས་ནག་པ་ལ་ཡང་ནག་པ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། དཔེར་ན་མང་པོ་བསྐྱབ་
པའི་ཆེད་དུ་གཅིག་བསད་པའི་ལས་ལ་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་བ་འབྱུང་བ་ནི་དཀར་བའི་ལས་དང་། ཡང་ལས་དེ་ལ་
རྣམ་སྒྲིན་ནག་པ་འབྱུང་བ་ནི་སྦྱོར་བ་ཡང་ནག་ཅིང་དོན་ལ་ཡང་ནག་པ་དང་། དག་གསོད་པའི་ཕྱིར་ལྷ་མཆོད་པ་
སྦྱོར་བ་དཀར་ཡང་རྣམ་སྒྲིན་གནག་པས་དོན་ལ་ཡང་གནག་པ་དང་། ཚུལ་ཆོས་ཀྱི་བསམ་པས་ཆངས་སྦྱོད་
བསྐྱུང་བ་སྦྱོར་བ་དཀར་ཞིང་རྣམ་སྒྲིན་ཡང་དཀར་བས་དཀར་བ་ཡིན་ནོ། །མདོར་ན་ལས་དཀར་ནག་མཆོན་
ཉིད་པ་ནི་རྣམ་སྒྲིན་དཀར་ནག་གང་འབྱུང་ལ་རག་ལས་སོ། །འོ་ན་སོ་སོ་སྦྱེ་བོས་སྦྱིང་རྗེའི་དབང་གིས་གདུག་པ་
ཅན་བསད་པ་ལྟ་བུ་ལ་

༼༩༩༽

བསམ་པའི་དབང་གིས་ཚོགས་མང་པོ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་ཀྱང་། སྒྲོར་བའི་ཆེ་གསལ་དྲུ་དེ་སྤྱག་
བསྐྱེད་དང་ལྷན་པར་བྱས་པས་རང་ཉིད་ཀྱང་དེའི་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཅུང་ཟད་སྒྲོར་བར་འགྱུར་བས་རྣམ་སྤྲིན་
ནག་པོར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འབྲས་བུ་སྤྱི་ཙམ་པ་དང་རྣམ་སྤྲིན་མ་ཞོར་བ་གལ་ཆེ་སྟེ། འཕྲེན་མའི་ལས་ཡིན་པས་
འབྲས་བུ་བདེ་སྤྱག་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་ཀྱང་། རྣམ་སྤྲིན་བདེ་བ་ཁོ་ན་བསྐྱེད་ཅིང་སྤྱག་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་པས་ན་
ལས་དཀར་དུ་གཞག་གོ། །ཕྱ་བཞི་འདི་ལ་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། ལས་དཀར་ཞེས་པ་དགེ་བ་ལ། །ཟེར་ན་རྣམ་
སྤྲིན་གནག་པ་ཅི། །ལས་ནག་ཅེས་པ་སྤྲིག་པ་ལ། །ཟེར་ན་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བ་ཅི། །ཞེས་པའི་བྲི་བ་མཛད་ལ།
དེའི་ལན་གྱིས་བྱོན་པལ་ཆེར་གྱིས་ལས་དཀར་རྣམ་སྤྲིན་གནག་ཅེས་པ་དེ་ལས་དཀར་པོར་སྤྲང་བ་ཙམ་ཡིན་
གྱི། དཀར་པོ་དངོས་མིན་ཞེས་པ་དང་། ལས་ནག་རྣམ་སྤྲིན་དཀར་བ་ཞེས་པ་དེ་ལས་ནག་པོར་སྤྲང་བ་ཙམ་ཡིན་
གྱི། ལས་ནག་དངོས་མིན་ཞེས་འཆད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ལ་དོན་གྱི་གནད་རང་ལ་འབྲུལ་བ་ཆེར་མེད་ཀྱང་། འདི་
ནི་སྒྲོར་བ་དཀར་ནག་ཡིན་ཞིང་། སྒྲོར་བ་དཀར་ནག་ལ་དེ་དང་དེས་མ་ཁྱབ་ཅེས་པ་འདི་བདེ་ཞིང་དོན་ལ་ཡང་
གནས་སོ། །བཞི་བ་ནི། དབྱེ་བ་སྤྲ་མ་རྣམས་སྤྲ་མ་ཟད་གཞན་ཡང་ལས་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ལ་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་
གཉིས་གསུངས་ཏེ། འཕྲེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་། རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་གཉིས་སྤྱ་གསུངས་པའི་བྲི་རྟེ། མཛོད་
ལས། གཅིག་གིས་སྤྱི་བ་གཅིག་འཕྲེན་ནོ། །ཡོངས་རྫོགས་བྱེད་པ་དུ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྲི་དེ་
ཡང་འཕྲེན་རྫོགས་ཀྱི་གོ་དོན་ནི། ལས་སྟོབས་ལྷན་གཅིག་གིས་བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོ་གང་རུང་གི་སྤྱི་བ་ཞིག་
འཕྲེན་

༩༩༽

བ་ནི་འཕེན་བྱེད་དང་། ལས་སྒྲུ་ཆོག་པ་ལས་སྒྲུ་བྱེད་ཀྱིས་འཕངས་པའི་ལུས་རྟེན་ལ་བདེ་བ་དང་སྤྱག་
བསྐྱེད་སྒྲུ་ཆོག་པ་བ་སྤྱང་བར་བྱེད་བ་ནི་རྫོགས་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལྷ་འི་རི་མོ་འབྲི་བ་ན། སྤྱི་རིས་ལ་ཆོན་
གཅིག་ཁོ་ན་དང་། ཡོངས་སྤྱི་རྫོགས་པ་ལ་ཆོན་སྒྲུ་ཆོག་པ་འབྱེད་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །དཔེ་འདི་ནི་མཛོད་རང་འགྲེལ་ན་
གསལ་ལོ། །འཕེན་རྫོགས་དེ་དག་ལ་བྱེ་ན་དབྱེ་བ་ལྷ་བཞིར་ཡོད་དེ། འཕེན་བྱེད་དག་བས་འཕངས་པ་ལ་
རྫོགས་བྱེད་ཀྱང་དག་བས་རྫོགས་པ་མཐོ་རིས་ཐོབ་ཅིང་དེའི་རྟེན་ལ་བདེ་བ་སྤྱང་བ་ལྟ་བུ་དང་། འཕེན་བྱེད་སྤྱི་ག་
བས་འཕངས་པ་ལ། རྫོགས་བྱེད་ཀྱང་སྤྱི་ག་བས་རྫོགས་པ་རན་སོང་དུ་སྦྱེ་ཞིང་། དེའི་རྟེན་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱང་
བ་ལྟ་བུ་དང་། འཕེན་བྱེད་དག་ལ་རྫོགས་བྱེད་སྤྱི་ག་པ་མཐོ་རིས་སྤྱི་སྤྱི་ཀྱང་དེའི་རྟེན་ལ་སྤྱག་བསྐྱེད་སྤྱང་བ་ལྟ་
བུ་དང་། འཕེན་བྱེད་སྤྱི་ག་ལ་རྫོགས་བྱེད་དག་བ་རྟེན་རན་སོང་དུ་སྦྱེས་ཀྱང་དེར་བདེ་བ་སྤྱང་བ་ལྟ་བུ་དང་བཞིར་
ཡོད་པའི་བྱིར། བཞི་པོ་དེ་དག་གི་དཔེར་བཛོད་མདོར་བསྐྱེས་པ་བཤད་པར་བྱ་ཡིས་ཡིད་ལ་བྱུང་ཞིག་ཅེས་
གདམས་ནས། རི་ལྟར་ཞེ་ན། མཐོང་རིས་གསུམ་པོ་གང་རུང་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་ཅན། དག་བའི་ལས་ཀྱིས་འཕེན་
བ་ཡིན་ཏེ། ཚུ་ལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་པ་ལྟ་བུ་དག་བའི་ལས་སྒྲོ་བས་ལྡན་གཅིག་གི་རྣམ་སྤྲིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་
བྱིར། མཐོང་རིས་དེ་དག་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་ཅན། རྫོགས་བྱེད་དག་བས་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་བྱེད་
དག་བའི་ལས་སྒྲུ་ཆོག་པ་ལ་སྤྱི་སྤྱི་བྱེད་འབྲས་རྒྱ་མ་ཐུན་བདག་པོའི་འབྲས་བུ་དང་གསུམ་པོ་གང་རུང་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རན་སོང་གསུམ་དུ་སྦྱེ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། འཕེན་བྱེད་སྤྱི་ག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ།
འཕེན་བྱེད་སྤྱི་ག་ལས་སྒྲོ་བས་ཆེན་གྱི་རྣམ་

༼༦༥༽

སྒྲིལ་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ངན་སོང་དེའི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་ཆ་གང་ལ་སོགས་པ་ཀུན་ཆོས་ཅན།
རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ལས་སྒྲིག་པས་རྫོགས་པ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིག་པའི་སྒྲིལ་བུ་བྱེད་འབྲས་སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མཐོ་རིས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་དགེ་བས་འཕངས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི་དེའི་རྟེན་ལ་ནད་དང་
གཞན་གྱིས་གཞོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་ཀུན་ཆོས་ཅན། རྫོགས་བྱེད་སྒྲིག་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ།
རྟགས་སྒྲུ་མ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་བཞིན་དུ། ངན་འགྲོའི་སྒྲེ་བ་འཕེན་བྱེད་སྒྲིག་པ་ཡིན་ཡང་། དེའི་རྟེན་ལ་ལུས་
སེམས་བདེ་བའི་གནས་སྐྱབས་དང་ལྡན་པ་སྤང་པོ་ཆེ་ས་སྤང་གི་བུ་དང་། འཆེ་བ་དང་བྲལ་བའི་ལྷ་འགའ་བདེ་བ་
ལ་ལོངས་སྟོང་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྫོགས་བྱེད་དགེ་བས་འཕངས་པ་འཕམ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཏེ། རྫོགས་
བྱེད་དགེ་ལས་ཀྱི་སྒྲིལ་བུའི་བྱེད་འབྲས་སོགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲུ་བ་ཤེར་རིན་པས།
གནས་སྐྱབས་དགེ་བས་འཕངས་པར་གསུངས་ཞེས་པ་མ་དག་པར་མཛད་ནས། གནས་སྐྱབས་དགེ་བས་
རྫོགས་པར་གསུངས་ཞེས་པའི་གཞུང་བཙུགས་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཉམ་ཆེས་ཏེ། འཕངས་པ་དང་འཕེན་བྱེད་གཅིག་ན་
དེ་ལྟར་བདེན་ཡང་། དེ་གཅིག་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕངས་འདི་ལས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཀུན་ལས་ཀྱིས་
འཕངས་པར་འཛོག་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་དང་། འཕེན་བྱེད་ནི་སྒྲེ་བ་ཉིད་འཕེན་བྱེད་ཡིན་པས་རྒྱ་ཆུང་བས་སོ། །ལྷ་བ་
ནི་གཞན་ཡང་ལས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་སྤྱབ་པས་གསུངས་ཏེ། མདོ་ལས། གཅིག་ཏུ་དཀར་བའི་ལས་
ནི་གཅིག་ཏུ་དཀར་བར་འགྱུར་རོ། །གཅིག་ཏུ་གནག་པའི་ལས་ནི་གཅིག་ཏུ་གནག་པར་འགྱུར་རོ། །འཕེན་མ་

༩༩༩།

ནམས་ཀྱང་འདྲན་མར་འབྱུང་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། གཅིག་ཏུ་
དཀར་བས་འབྲས་བུ་བདེ་བ་ཁོ་ན་བསྐྱེད། གཅིག་ཏུ་གནག་པས་སྐྱུག་བསྐྱེད་ཁོ་ན་བསྐྱེད། འདྲན་མའི་ལས་
ཀྱིས་བདེ་སྐྱུག་འདྲན་མའམ་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལས་བཟང་ངན་གྱི་རིམ་པས་འབྲས་བུ་
ཡང་དེ་མཚུངས་འབྱུང་བ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སོ། །འདྲན་མའི་དོན་ནི། དཀར་ནག་དོ་སོ་འདྲས་
བ་མི་སྤྱིད་ཀྱང་། བྱ་བའི་རྒྱན་གཅིག་ལ་དགེ་སྤྱིག་གཉིས་ཀ་བྱུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདྲན་མར་འདོགས་སྟེ། བསམ་བ་
ནག་ལ་སྦྱོར་བ་དཀར་བའམ། སྦྱོར་བ་ནག་ལ་བསམ་བ་དཀར་བ་ལྟ་བུ་ལོ། །འདྲན་མ་ནི་དགེ་སྤྱིག་གང་རུང་
གཅིག་ཏུ་བསྐྱུ་བའམ། ཡང་ན་དགེ་སྤྱིག་གཉིས་ཆོགས་པ་ལྟ་བུར་བྱས་ནས་གང་རུང་དུ་མི་བསྐྱེད་ཞེ་ན། སྦྱོར་
དགེ་སྤྱིག་གང་རུང་དུ་བསྐྱེད་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། གནན་དུ་ན་ལས་ལ་དགེ་སྤྱིག་ལུང་མ་བསྐྱེད་གསུམ་དུ་མ་ངེས་པར་
ཐལ་བའི་སྦྱོན་ཡོད་པའི་སྒྲིབ། བསྐྱེད་ཚུལ་ནི། འབྲས་བུ་སྦྱི་ཙམ་ལ་བདེ་སྐྱུག་གཉིས་ཀ་འབྱུང་ཡང་། རྣམ་སྤྱོད་གྱི་
འབྲས་བུ་ལ་བདེ་བ་འབྱུང་ན་དགེ་བ་དང་། རྣམ་སྤྱོད་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་སྐྱུག་བསྐྱེད་འབྱུང་ན་མི་དགེ་བར་བསྐྱུ་བ་
ནི་གནད་གྱི་དོན་རོ། །པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། དགེ་བ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །རྣམ་སྤྱོད་བདེ་བ་བསྐྱེད་ན་
ནི། །ཟག་མེད་དགེ་བའི་རྣམ་སྤྱོད་ནི། །ཞེས་པའི་བྲི་བ་དང་། དགོངས་བཞེད་ཀྱང་ཟག་མེད་གྱི་དགེ་བ་ལ་རྣམ་
སྤྱོད་མི་བཞེད་པ་ནི་མངོན་པ་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་ལོར་བ་ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ནི། བྱམས་མགོན་གྱིས་འབྲས་
བུ་ཆོས་སྐྱེ་སྦྱོར་གཞིའི་རྣམ་སྤྱོད་དུ་བཤད་པས་ཟག་མེད་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཡང་རྣམ་སྤྱོད་ཡོད་པར་དངོས་སུ་བྱུབ་
པོ། །གསུམ་པ་

༩༩༽

ནི། བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་འདྲའི་ལས་དང་ནམ་སྒྲིན་གྱི་ནམ་པར་དབྱེ་བ་སྒྲོས་ཤེས་པར་གྱུར་ན་པན་ཡོན་ཆེན་སོ་
དང་ལྷན་ཏེ། དེས་མིག་སྒྲེན་ས་ད་གཞོན་ལས་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གནད་རིགས་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་
བས་སོ། །ལས་ལ་གསུམ་དང་གཉིས་དང་བཞི་རུ་དབྱེ། །སྒྲར་ཡང་གཉིས་དང་གསུམ་དུ་དབྱེ་བའི་ཚུལ། །ལྷ་ཡི་
སྒྲོ་ནས་ལས་འབྲས་སྒྲང་དོར་གྱི། །ནམ་དབྱེ་ཆེ་ཡོང་བཤད་འདི་འཇམ་མགོན་གཞུང་། །ལས་དཀར་ནམ་སྒྲིན་
གནག་དང་ལས་གནག་གི། །ནམ་སྒྲིན་དཀར་འདི་འདྲེན་མའི་ལས་ཡིན་པས། །འབྲས་བུ་སྒྲི་ཅམ་བདེ་སྤྱག་
གཉིས་བསྐྱེད་ཀྱང་། །ནམ་སྒྲིན་དབང་གིས་དཀར་གནག་སོ་སོར་ངེས། །སྟོབས་ལྷན་ལས་གཅིག་ཁོ་ནས་བཟང་
ངན་གྱི། །སྒྲི་བ་གང་རུང་གཅིག་འཕེན་འཕེན་བྱེད་དང་། །དཀར་གནག་ལས་ཀྱི་ཆོན་ཅིས་བདེ་སྤྱག་གི། །རི་མོ་
སྒྲ་ཆོགས་རྫོགས་པ་རྫོགས་བྱེད་ལས། །འདྲེས་མའི་ལས་ནི་སྒྲིར་བཏང་རྫས་སྒྲི་ལ། །མཆོན་གཞིའི་དབང་གིས་
དཀར་གནག་སོ་སོ་རུ། །ཁ་ཆོན་གཅོད་འདི་སྟོན་མེད་མཁས་པའི་གཏམ། །དཔྱོད་ལྷན་ན་བའི་བདུད་ཅིར་ཅིས་
མི་ལེན། །བར་གྱི་ཆོགས་བཅད་དོ། །གཉིས་པ་འཕྲོས་དོན་འབྲུལ་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
དགེ་ལས་འདོད་པ་དགག་པ། ཐེག་པ་ཆེ་རྒྱུད་གི་དགེ་སྤྲིག་གཅིག་པ་དགག་པ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དཀར་གནག་
ཟང་ཐལ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས་ཏེ། །འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ནི། །སྤྲ་སྟེགས་གངས་
ཅན་པ་ནམས་ནི། །གཙོ་སྤྲུལ་གཤེས་ལ་དགེ་སྤྲིག་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ཞིང་། །རྒྱ་འོ་མ་སོགས་ལ་འབྲས་བུ་ཞོ་
སོགས་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པས།

༩༩༽

འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྒྱ་དུས་ན་ཡོད་པ་ཁོ་ན་སྤར་སྒྲེ་བར་འདོད་དེ། གངས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལས། དགོ་དང་
སྒྲིག་པ་རི་སྟེད་དང་། །འཁོར་བ་དང་ནི་གྲོལ་བ་དག། གཙུ་བོའི་ནང་ན་གདོད་ནས་ཡོད། །འོན་ཀྱང་ཐབས་གྱིས་
གསལ་བར་འབྱེན། །འོ་མའི་དུས་ན་ཞོ་ཉིད་དང་། །ཞོ་ཡི་དུས་ན་མར་ཉིད་གང་། །དག་པོ་ལེན་གྱིས་བཤད་པ་
སྟེ། །འཕྱིགས་བྱེད་བཤད་པ་འང་དེ་སྐད་སྟེ། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། བོད་ཀྱང་ཞང་གཡུ་བྲག་པ་
སོགས་ལ་ལ་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་སྟེ། །ལམ་མཆོག་མཐར་ཐུག་ལས། བ་ན་སེ་ཡི་འབྲས་བུ་བཞིན། །རྒྱ་དང་
འབྲས་བུ་དུས་མཚུངས་ཡིན། །ལས་འཕྲོ་ཅན་གྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་རྒྱ་དུས་ན་འབྲས་བུ་ཡོད་པར་
འདོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་པལ་པོ་ཆེ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་རྗེས་མཆོག་གྱི་བསྟོ་བའི་མདོ་ལས། འཕྲོ་ཀུན་
དགོ་བ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །བྲས་དང་བྱེད་འགྱུར་དེ་བཞིན་བྱེད་པ་རྣམས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་
འཆད་པ་ལ། འབྲི་གྲང་བ་སོགས་བོད་ཁ་ཅིག་གངས་ཅན་གཙུ་བོ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་དགོ་བ་ཡོད་པར་
འདོད་པའི་ལུགས་བཞིན་དུ། །རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་ཞེས་པའི་དགོ་བ་ཡང་། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་གདོད་མ་ནས་
རང་བྱུང་དུ་བྱུབ་པའི་དགོ་བར་འདོད་ཅིང་། །དེ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ཞེས་ཀྱང་བེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་
སྟེ། མདོར་བསྟན། །རྒྱས་པར་བཤད། །དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། །བསྟོ་རྒྱའི་དགོ་བ་རྒྱ་རྒྱེན་གྱིས་མ་བསྐྱེད་པར་
དངོས་པོའི་གཤེགས་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པ་གངས་ཅན་གྱི་ལུགས་དང་མཚུངས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། །ལུང་དང་
རིགས་པས་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། །བརྟགས་ན་མི་འཐད་པས་སོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་

༩༩༩

བཤད་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚེས་དབྱེངས་བསྟོ་རྒྱུ་ལྷིང་པོར་འདོད་པ་དགག་པ། ཚེས་དབྱེངས་ལས་གཞན་པའི་
ཁམས་བསྟོ་རྒྱུ་ལྷིང་པོར་འདོད་པ་དགག་པ། བསྟོ་བའི་ལག་ལེན་དང་དབྱེ་བ་ལ་འབྱུང་པ་དགག་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་རིགས་པས་དགག་པ། དེའི་ཉེས་སྟོང་གི་ལན་དགག་པ། ལུང་ཚིག་སྟེ་སྟེ་འགལ་བས་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལུང་གིས་གཙོ་བོར་དགག་པ་དང་། རིགས་པས་གཙོ་བོར་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚེས་དབྱེངས་བསྟོ་རྒྱུ་ལྷིང་དག་བར་མི་འཐད་པའི་ལུང་བྲང་བ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དག་
བར་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་བཤད་པ། གཤེས་ཀྱི་དག་བ་གཞན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཚེས་
དབྱེངས་བསྟོ་རྒྱུ་ལྷིང་པོར་འདོད་པ་དགག་པ། ཚེས་དབྱེངས་ལ་དག་སྟེ་མེད་པའི་ལུང་བྲང་བ། ལྷིང་པོའི་ངོས་
འཛིན་སྟོང་ཉིད་སྟེ་རྒྱུ་ལྷིང་པོར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་དང་རིགས་པས་དགག་པར་བྱ། །ཞེས་པ་ལ་
འཕྲོས། ལུང་གིས་དགག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། བསྟོ་རྒྱུ་ལྷིང་དག་ཅུ་རང་བྱུང་དུ་བྱུང་ཅིང་། བདེ་གཤེགས་སྟེང་པོར་
འཛིན་པ་ནི་ལུང་དང་འགལ་ཏེ། བདེ་གཤེགས་སྟེང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། སེམས་ཀྱི་ཚེས་དབྱེངས་གཞན་དུ་འགྱུར་
བ་མེད་པ་ཉིད་ལ་གསུངས་པའི་སྟེར། རི་ལྟར་ཞེ་ན། བདེ་གཤེགས་སྟེང་པོ་འགྱུར་མེད་ཡིན་པ་དེ་རྟེན་དུ་ཡང་
བཀའ་བསྟན་བཙུག་རྣམས་ལས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་ལྷིང་པོ་ལས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་གང་ཡིན་
པ། །དེ་ནི་ནམ་མཁའ་བཞིན་དུ་འགྱུར་མེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། དེའི་བཤད་གཞི་དཔལ་འབྲེང་གིས་
ཞུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། བཙུན་ལྟར་འདས་དེ་

༩༥༠༽

བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོ་པོ་ལ་ནི། སྐྱེ་བའམ། འགྲུམ་བའམ་འཕོ་བའམ་འབྱུང་བ་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་
སྤྲོ་པོ་འབྱུར་མེད་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་གྱི་དབྱུ་མ་རྩ་བ་ལས་ཀྱང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་ནམ་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་ནམ་ཆོས་
ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་འབྱུར་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་འགྲོ་བ་འདྲིའི་རང་བཞིན་ནམ་
ཆོས་ཉིད་ཀྱང་འབྱུར་བ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་དོན་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། ཤེས་རབ་གྱི་པ་
རོལ་དུ་སྤྱོད་པ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ཡང་
མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན། གང་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པ་དེ་ནི་དུས་
གསུམ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །གང་དུས་གསུམ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྡོམས་བར་བྱར་མི་
ལུས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དམིགས་པ་དང་རྟོག་པ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
སྤྱིར། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་ཟེན་པ་དེས་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་བསྡོམས་ཀྱི་རུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་
བསྡོམས་བར་བྱར་མེད་ཅེས་རྒྱལ་བས་བཤད་པའི་སྤྱིར། ཤེས་སྤྱོད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་པ་དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་
མས་བརྒྱད་སྟོང་པ་ནས་འདྲེན་པར་མཛད། ཅེས་ཐང་སངས་ལྷན་པས། འབྲུམ་དང་ཉི་མེ་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཆོག་
དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པར་འཆད། སྟོས་ཁང་པས་མདོ་ཆོག་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་མ་རྟོག་གསུངས། དེའི་དགོངས་པ་
ཡང་གོང་གི་མདོ་ཆོག་དེས་ཆོས་དབྱིངས་དུས་གསུམ་ལས་གྲོལ་བ་ཅེས་ཞིག་བསྟན་གྱི། ཁམས་

༩༥༩༽

གསུམ་དང་དགེ་སྤྲིག་ལས་གྲོལ་བ་ཆོག་ཟེན་ལ་མ་བསྟན་སྟེ་དུ་དགོངས་པ་འབྲས་སྟེ། དཔྱད་ལྡན་གྱིས་བལྟས་
ན་ཐུགས་པ་མེད་པར་སྒྲང་། དེས་ན་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་པ་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་སྒྲོར་གྱི་མདོ་ཆོག་
གསལ་བ་ཞིག་འཆོལ་བ་ལ་ཀུན་གྱིས་ནན་ཏན་དུ་བྱུང་། །གཉིས་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་རང་གི་ངོ་སོ་དགེ་སྤྲིག་
གང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་སྟེ། ཡང་དག་སྒྲོར་བའི་རྒྱད་སྟུང་ལས། སྤྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ནི་སྟོས་
པའི་རྣམ་རྟོག་ལས་མ་འདས་པས། མཁས་པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྟོམ་པའི་ཆེ་སྟོས་པའི་མཐའ་འདི་
གཉིས་རྣམ་པར་སྤང་ཞེས་དང་། གསང་འདུས་ཙ་རྒྱད་དུ་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་དྲོ་ལྗེ་དམ་ཆོག་
ཏུ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྤང་གཏི་ཐུག་མ་
ཡིན། ཆོས་མ་ཡིན། ཆོས་མིན་པའང་མ་ཡིན། ཞེས་དང་། ཕྱག་ན་དྲོ་ལྗེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱད་ལས། བསོད་
ནམས་ཞེས་བྱ་བའམ། བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། བྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བའམ། ཐ་དང་
པ་ཞེས་བྱ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེར་མ་ཟད། འཕགས་པ་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏམ་བྱ་རིན་ཆེན་འཕྲིང་
བ་ལས་ཀྱང་། ཆོས་དབྱིངས་དགེ་སྤྲིག་ལས་གྲོལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱ་བ་
ལས་འདས་ཤིང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་སྐྱ་བསམ་བཞེད་པའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཟབ་མོ་སྟོང་པ་ཉིད་ནི། སྟོད་མ་
ཡིན་པ་རྣམས་ལ་རེ་ཞིག་མི་སྟོན་པར་བྱར་དུ་བཀོལ་བའི་དོན་དང་ལྡན་ཞིང་། གཞན་ལུ་སྟེགས་བྱེད་དང་། རང་
ཉིད་ཀྱི་སྤྲེ་བ་སེམས་ཅམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འང་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་གནས་མ་

༼༡༩༽

ཡིན་ཞིང་། འཇིགས་ཤིང་སྐྱག་པས་མ་སྤངས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བ་དེ་ཉིད་
ལས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་པས། ཡོད་འཛིན་དང་མེད་འཛིན་ཞི་བའི་སྤྱིར་ན། སྤྲིག་པ་དང་བསོད་ནམས་
ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ལས་འདས་པའི་སྣོད་དེ་ཡིས་འཁོར་བ་བདེ་འགོ་དང་ངན་འགོ་ལས་ཐར་བའི་ཐར་པ་དམ་པ་ཐོབ་པར་
བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡང་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དགེ་སྤྲིག་མེད་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདིར་བཤ་
ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། རིན་ཆེན་སྒྲིབ་བར་གསུངས་པ་ཡི། །ཟབ་མོ་བཀོལ་བ་ཅི་ལ་ཟེར། །ཞེས་པའི་དྲི་བ་མཛད་པ་
ནི། གཞུང་ཆོག་དག་མ་དག་ལ་དོགས་གཅོད་མཛད་པར་སྤང་བས་ལེགས་ཏེ། བཀོལ་བ་ཞེས་པ་ལ་སྐྱབས་དོན་
ཀྱི་གོ་བ་ཆེར་མེད་པས། བཀོལ་བ་ཞེས་པ་ཉིད་དག་པའི་སྤྱིར་དང་། རང་རེའི་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་འབྱུང་སྟོང་
ལས་ཀྱང་། ཟབ་མོ་བཀོལ་བའི་དོན་དང་ལྗན། །ཞེས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཁུད་པ་ཡིན་ཞེས་གྱིས། །ཞེས་པ་གཉིས་
དོན་མཐུན་པར་མཛད་པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་སྟོང་པོའི་ངོས་འཛིན་སྟོང་རྗེར་འདོད་ལ་དགག་པ་ནི། སྟོང་ལུང་རྒྱ་
དམར་བ་ཁ་ཅིག་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོའི་སྐྱའམ་ངོས་འཛིན་སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཉིད་
བསྟོར་རྒྱའི་དགེ་རྩ་ཡང་ཡིན་ལོ་ཞེས་འདོད་དོ། །དེ་འགོག་པ་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་འདི་ནི་ཆོས་ཅན།
བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོའི་ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྟོང་བྱེད་ཡིན་གྱི། ཁམས་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་གོམས་པ་ལས་
ཁམས་ཀྱི་དྲི་མ་སྤངས་ཏེ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། དོན་དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་
ལས། ཆོད་མའི་སྟེས་བུའི་སྟེས་བྱེད་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་གོམས་པ་ལས། དོན་

༼༡༣༽

གཉིས་ཕུན་ཚོགས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ་ས་བསྐྱབ་བརྟམ་ལས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་སྟོང་
ཇེ་ཉི་སྟོང་པོ་ཅན་བསྐྱེད་ཅིང་གོམས་པས། བསོད་ནམས་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་བླ་མ་དག་ནས་སངས་རྒྱས་འཕྲོ་བར་
གསུངས་པ་དང་། སྟོ་གོས་རྒྱ་མཚོས་ཁྱུས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རྒྱས་འབྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གནས་
རིགས་ཀྱི་བླ་མ་སྟོང་བར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་དོ་ཇེ་གྲུང་ལས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཇེ་ཐ་དད་མེད། །གང་དུ་
སེམས་ནི་རྣམ་བསྟོམ་པ། །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཚོས་དང་ནི། །དགེ་འདུན་གྱིས་ཀྱང་བསྟན་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །མདོར་ན། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཇེ་ཉི་སྟོང་པོ་ཅན་འདི་ནི་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་ལམ་ཡིན་པས།
ཁམས་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོར་འབྱུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་དགོས་པས་
སོ། །གཉིས་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དགེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱང་དོན་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཕྱང་ལས་ཇི་ལྟར་
བཤད་པའི་ཚུལ། དེའི་དགོངས་པ་དཔེ་དང་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ། གཞན་དུ་རྟོག་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བལོ། དང་པོ་ནི།
ཕྱོགས་སྔ་མ་དག་ཚོས་དབྱིངས་དགེ་བར་འདོད་པའི་འབྱུང་གཞི་ཕྱང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་
དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐུན་མོང་བའི་གཞུང་མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྟམ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན།
དད་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་བཅུ་གཅིག་གོ། །ཞེས་དང་། དོན་དམ་པར་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན་དེ་
བཞིན་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། དོན་དམ་པར་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན་འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་དང་། དོན་དམ་
པར་ཕྱང་དུ་མ་བསྟན་པ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་པ་མ་ཡིན་པའི་འགོག་

༩༥༽

བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ལ་དངོས་བཏགས་མི་འབྱེད་པར་སྤྱི་ཅན་ཅམ་ལ་བཏེན་ནས་ཆོས་དབྱིངས་དེ་
བཞིན་ཉིད་དགོ་བར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་འདི་བྱང་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་ལས།
དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དགོ་བ་ཞེས་བཤད་པ་ནི་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དགོངས་པ་དཔེ་དང་སྦྱར་ཏེ་འཆད་པ་
འདི་ལྟར་ཡིན་པས་ཉོན་ཅིག་དཔེ་ཇི་ལྟར་ན། མི་རྣམས་ལུས་ནད་དང་བྲལ་བ་ལ་ནི་ལུས་བདེ་བ་དང་། སེམས་
སྤྱང་ན་མེད་པ་ལ་སེམས་བདེ་ཞེས་ནི་འདིག་ཏེན་ན་ཟེར་ལ། འདི་དག་ལུས་སེམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་མེད་པ་ཅམ་
ལས་གཞན་པའི་བདེ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་མོད་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་ལུས་སེམས་ལ་སྤྱག་བསྐྱལ་མེད་པ་ཅམ་ལ་
ལུས་སེམས་བདེ་བ་ཡིན་ཞེས་ཀུན་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཡང་སྤྲིག་པ་
མེད་པ་ཅམ་ཞིག་ལས་སྤྱག་པའི་དགོ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སྤྲིག་པ་མེད་པ་ཅམ་ལ་དགོ་བ་
ཡིན་ཞེས་བཏགས་པར་ཟད་དོ། །དཔེ་གཞན་ཡང་མངོན་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས། ཟས་ཀྱིས་འགྲངས་ནས་རེ་
ཞིག་ཟས་མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་པ་ལ་ཟས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། འཕྲིག་པ་སྤྱད་བྲགས་ནས་རེ་ཞིག་
མི་འཕྲོད་པར་འཇིན་པ་ལ་འཕྲིག་པ་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་གསུངས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཟས་དང་འཕྲིག་
པ་ལ་འདོད་པ་གཏན་ནས་བྲལ་བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་
ཀྱི་དབྱིངས་ལ་ཡང་དོན་དམ་པའི་དགོ་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པར་གྱུར་ཀྱང་། འབྲས་བུ་བདེ་བ་སྦྱིད་བྱེད་ཀྱི་
དགོ་བ་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདིར་དཔེ་གཉིས་བྱང་བ་ལས་སྤྱི་ཅན་འདིག་ཏེན་ལ་གྲགས་

༩༥༽

པའི་དཔེ་དང་། སྤྱི་མ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་ཟེར་ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་
མཛོན་པའི་གཞུང་རྣམས་ལས་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པ་ལས་རྟོགས་སོ། །དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགོ་བ་ཡིན་ན།
དགོ་བ་ཡིན་པས་བྱུང་ཅིང་། རྟོན་དམ་པའི་དགོ་བ་ཡིན་ན་དགོ་བ་མ་ཡིན་པས་བྱུང་བ་ཤེས་དགོས་སོ། །འོ་ན་
དེ་བཞིན་ཉིད་དེ་དགོ་སྤྲིག་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་སོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་ཏེ། དགོ་སྤྲིག་གང་རུང་
ཡིན་པ་ནི་སྤྲར་བཀག་ཟེན་གྱི་ཡང་། གསུམ་སོ་གང་རུང་དུ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འདུ་དགོས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མཛོན་
རྟོགས་རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །དེ་ཡང་དགོ་ལ་སོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་སྤྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དགོ་བའི་མིང་གིས་འདོགས་ཚུལ་དཔེའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ལ་
པབ་གྱང་ད་དུང་ངེས་པ་མ་སྐྱེས་པར་ཅི་ནས་ཆོས་དབྱིངས་དགོ་བ་དངོས་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྲིག་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་དགོ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་དགོ་བ་ཡིན་པ་གང་
ཞེས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་སྤྱི་རྒྱན་དང་། དབུས་མཐར་
ཡང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་མ་གཏོགས་པར། །གང་སྤྱིར་ཆོས་མེད་དེ་ཡི་སྤྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདོད་
ན། སེམས་ཅན་ཀུན་ངན་འགྲོར་འགྲོ་བ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། སྤྲིག་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ཡང་དགོ་བ་དེ་ལྟར་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ནའོ། །འདི་ལ་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། ཅི་ནས་ཆོས་དབྱིངས་ལུང་མ་བསྟན། །ཡིན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་
འགྱུར་ཏེ། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་

༩༥༩

པའི། །ཆོས་གཞན་མེད་ཕྱིར་དགེ་བ་དང་། །སྤྲིག་པ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་དུ་འགྱུར། །སྟོམ་པའི་དོགས་པ་མི་འབྱུང་
ངས། །ཞེས་ངེས་པ་ནི། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་དོགས་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བར་སྒྲུང་ལ། དེའི་ལན་ལ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས།
ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་གི་ཆོས་དབྱིངས་རེ་ཡོད་པས། ཆོས་དབྱིངས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཆོས་ཡེ་མེད་པ་ནི།
ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེས་ན་གཞུང་དོན་ཏྲགས་གསལ་
དུ་ངེས་ལ་སྤྲིག་པ་དང་ལུང་མ་བསྟན་ལ་ཡང་དགེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་གང་ཞིག་ཆོས་
ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དགེ་བ་དང་སྤྲིག་པ་ལ་ཡང་ལུང་མ་བསྟན་
ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཞིག་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གསུང་
རྒྱུ་ཡིན་ན། འདོད་པའི་ལན་འདེབས་ཀྱི་ལན་མཛད་པ། ཅེས་ཐང་སངས་ལྟན་པས་ཀྱང་། སྤྲིག་པ་དང་ལུང་མ་
བསྟན་དགེ་བ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་གང་ཞིག་ཆོས་དབྱིངས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཆོས་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་བཤད་དུ་འབྱུང་བསྟོན་མཛད་པ་དང་། བཞུ་ཆེན་རང་ཉིད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐུར་ལས།
དེས་ན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་གནས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཆོས་དབྱིངས་ལས་མ་
གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་དགོངས་པ་གྲུང་མཐུན་པར་སྒྲུང་དོ། །བདག་ཉིད་
ཆེན་པོའི་ངེས་ལན་འགའ་ཞིག་ན། ཆོས་དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པ་དོན་དམ་པར་ཆོས་
དབྱིངས་ལས་མ་གཏོགས་པའི་ཆོས་གཞན་མེད་པ་ལ་བཤད་པ་

༩༥༩

ཡང་ཡོད་པས་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གོང་གི་ལུང་རིགས་རྣམས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བར་
འདོད་པ་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་པར་འཆད་དགོས་སོ། གསུམ་པ་གཤེས་ཀྱི་དགེ་བ་གཞན་དགག་པ་ནི། བཀའ་
གདམས་པ་ལ་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྩེ་སོགས་ཡུལ་དུས་གང་ཟག་ལ་མ་ལྟོས་པར་གཤེས་ལ་གནས་པའི་དགེ་
བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ན་དགག་པ་ནི། འདི་ཡང་དེ་ལྟར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མེད་དེ། ཐབས་ལ་མི་མཁས་
པའི་བྱམས་སྙིང་རྩེ་ནི་ངན་སོང་རྒྱ་རུ་བྱལ་པས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་མཛུངས་སྒྲུན་ལས། ཞལ་ཏ་
པས། དགེ་འདུན་གྱི་དབྱར་གནས་པའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་གྱི་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱིན་བདག་གིས་ཕུལ་བ་རྣམས། རང་གི་ཉི་དུ་
རྣམས་ལ་པན་འདོགས་པའི་སྒྲོས་སྤྱིན་པས། ཞལ་ཏ་བ་ནི་སྤྱོན་ཤིང་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་དཔྱུལ་བ་པ་དང་།
གཞན་རྣམས་ནི་ཤིང་གི་སྤྱིན་བྱར་གྱུར་ནས་ཟ་ཞིང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དཔྱུལ་བའི་མེས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱུག་བསྐྱེད་
དང་ལྡན་པར་བཤད་པའི་སྤྱིར། སྤྱིར་བཏང་ལ་བྱམས་སྙིང་རྩེ་དགེ་བར་གསུངས་པ་ནི། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་
བྱམས་སྙིང་རྩེ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་གཅིག་
ལག་མཐེལ་དུ་མཆིས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལག་མཐེལ་དུ་མཆིས་པར་འགྱུར་རོ། །གཅིག་གང་
ཞེ་ན། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་སྙིང་རྩེ་ལ་དགོངས་པའི་སྤྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་རིགས་པས་གཙོ་བོར་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་དགེ་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་གྱིད་
བསྟན་པ། ཞར་ལ་མ་རྩོའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ། གཞན་དུ་བརྟགས་ན་ལུང་རིགས་དང་འགལ་བས་

༩༥༩༽

ཏྲ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། མཚམས་སྐྱར་ཏེ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། གཞོན་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ཚོས་དབྱིངས་དེ་ཐེ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་བསྟོ་བའི་མདོ་ནས་བཤད་པའི་ཡོད་དག་ཡིན་
པ་ལུང་གིས་གཙོ་བོར་བཀག་ཟིན་པ་དེས་ན། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་བས་བྱས་པའི་དག་བ་
ལ་དགོངས་ནས། འགྲོ་ཀུན་དག་བ་ཐེ་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
དེ་སྐབས་ཀྱི་དག་བ་དེ་ཚོས་དབྱིངས་ཡིན་ན། ཐེ་སྟེད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱ་ཡང་མི་འཐད་ཅིང་། ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་
སྐྱ་ཡང་འགལ་ལ། འགྲོ་ཀུན་ཞེས་པའི་ངེས་བཟུང་གི་སྐྱ་ཡང་མི་རུང་ངོ་། །གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ཤད་ལ་གསུམ་སྟེ།
ཐེ་སྟེད་ཀྱི་སྐྱ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ། འགྲོ་ཀུན་གྱི་སྐྱ་མི་འཐད་པར་
ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བསྟོ་རྒྱུའི་དག་ཚུལ་ཐེ་སྟེད་ཀྱི་སྐྱ་མི་
འཇུག་པར་ཐལ། ཐེ་སྟེད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱ་ནི་མང་པོའི་སྐྱ་ཡིན་ཅིང་། ཚོས་དབྱིངས་ལ་ངོ་བོའི་སྟོ་ནས་མང་ཉུང་
མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོས་དབྱིངས་དེ་ནི་མང་ཉུང་གི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བསྟོ་རྒྱུའི་
དག་ཚུལ་ཡོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཡང་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཐེ་སྟེད་ཡོད་པ་དང་ཞེས་པའི་ཡོད་པ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་
ཡོད་ཅེས་ལ་བྱ་ཞིང་ཚོས་དབྱིངས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་ཅེས་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་ཅེས་
ལ་མི་ཉག་པས་བྱུང་བར་ཚོས་ཀྱི་གཤམ་པས་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་སྟེད་ན། རྣམ་འབྲེལ་ལས།
རང་བཞིན་ཡོད་ཅེས་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ཡང་། ཞེས་དང་། འཇིགས་པ་ཡོད་ཅེས་འབྲེལ་བ་ཅན། །ཉིད་
ཕྱིར་སྐྱ་ནི་མི་ཉག་ཉིད། །

༩༧༽

ཅེས་གསུངས་སོ། །དེར་མ་ཟད་སྒྲུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་དབུ་མ་ལས་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཏེ། གལ་ཏེ་སྤྱང་ན་ལས་
འདས་པ་དངོས་པོ་ཡིན་ན། སྤྱང་འདས་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
དཔེར་ན་ལོ་ཉོག་བཞིན། སྤྱབ་སྟེ། དངོས་པོ་འདུས་བྱས་མ་ཡིན་པ་ནི་འགའ་ཡང་ཡུལ་དུས་གང་ནའང་མེད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱབ་མཐའ་སྒྲུབ་གང་དག་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་
རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་དངོས་པོ་དང་། དངོས་མེད་ཉིད་དུ་འཛིན་པའི་
ལྟ་བུ་ཅན་དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཟབ་མོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དངོས་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་མཐུན་པས།
འཕགས་པ་ཀྱང་ཡན་ལ་གནང་བའི་གདམས་ངག་ལས། ཀྱང་ཡན་གང་གི་སྤྱིར་འཛིག་ཉོན་འདི་ནི་པལ་ཆེར་
ཡོད་པ་ཉིད་དང་། མེད་པ་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། དེས་སྦྱེ་བ་དང་རྒྱ་བ་དང་ན་བ་དང་འཆི་བ་དང་སྤྱང་ན་
དང་། སྦྱེ་སྒྲགས་འདོན་པ་དང་། སྤྱག་བསྐྱལ་བ་དང་། ཡིད་མི་བདེ་བ་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་
མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་བཀའ་སྤྱུལ་པས། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ཀ་བཀག་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཆོས་རྣམས་གདོད་མ་ནས་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཉྐག་
པར་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གང་དུའང་སྤྱབ་པ་མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཆད་པར་ལྟ་བུར་བ་དེའི་སྤྱིར།
ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་ལ་མཁས་པས་གནས་པར་མི་བྱའོ་ཞེས་གསུངས་པའང་། ཆོས་དབྱིངས་

༩༠༽

ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ལུང་དུ་གསལ་བས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་
པའི་སྤྱིང་པོ་དབྱ་མའི་ལྷ་བ་ལ་གྲུས་པར་བྱེད་ན། ཚེས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་གང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་ཞིག་
ཅེས་གདམས་ཏེ། ཡོད་མེད་གང་བྱུང་ཞིག་ཏུ་བྱུང་ན་རྟག་ལྟ་དང་ཆད་ལྟ་གང་བྱུང་དུ་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཚེས་
དབྱིངས་ཡོད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་འདི་ནི་རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། ཡོད་པ་ཅམ་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་ཁྱབ་
ཅིང་། ཚེས་དབྱིངས་ལ་བྱ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་བྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཚེས་དབྱིངས་དེ་ནི་སྒྲིམ་བྲལ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་ཀྱང་ནི་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པས་ཚེས་དབྱིངས་ཡོད་ཅམ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ།
སྒྲུ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུང་བཞི་དང་། ཚེས་གསལ་ཀྱི་ལུང་རྣམས་ནི་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། ཡོད་ཅམ་དོན་བྱེད་རྒྱས་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་པ་རིགས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པར་བསྟན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རིགས་པ་གཞན་ཡང་། འགྲོ་ཀུན་དགེ་བ་
རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །ཞེས་པའི་དགེ་བ་དེ་ཚེས་ཉིད་ཡིན་ན། འགྲོ་བ་ཀུན་ཀྱི་ཞེས་ངོས་བྱུང་སྒྲིམ་མི་དགོས་
པར་ཐལ། བཅ་པོའི་ཚེས་ཉིད་དང་། དངོས་མེད་ཀྱི་ཚེས་ཉིད་དང་། འཕགས་པའི་ཚེས་ཉིད་ཅིས་མི་བསྟོ་
བསྟོ་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚེས་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་བསྟོ་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་གི་སྐྱབས་སུ་དོགས་པ་
ཅུང་ཟད་དབྱེད་ན་གོང་དུ་ཚེས་དབྱིངས་ལ་མང་ཅུང་མེད་པར་བཤད་པ་དེ་ལ། འོ་ན་ཚེས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་
མེད་པར་ཐལ། ཚེས་དབྱིངས་ལ་མང་ཅུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ལན་ཅི། ཡང་ཚེས་དབྱིངས་ལ་མང་ཅུང་ཡོད་
པར་ཐལ། ཚེས་དབྱིངས་ལ་དབྱེ་བ་མང་ཅུང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཚེས་
དབྱིངས་དེ་ལ།

{ ༡ }

རྟེན་ཆོས་བསྐྱབ་པའི་སློན་ནས་དབྱེ་ན་བཅུ་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ། བྱམས་པས། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྱག་
གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བཞིོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ཞེ་ན། འབྲུ་བསྟོན་དུ་སོང་བེན་པ་ལྟར་ཆོས་
ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་རོ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་ངོ་བོའི་སློན་ནས་མང་ཉུང་མེད། བྱེ་བྱག་ཏུ་མེད། ཐ་དད་དུ་
མེད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དབྱེ་བའི་སློན་ནས་མང་ཉུང་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟེ། །ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་པ་འང་
མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་ཁས་སྐྱངས་སྦྱོང་བ་དང་།
ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་དེས་ལན་པད་བཞད་ལས། དངོས་སོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཆད་པ་དང་། བཤ་ཆེན་གྱི་
གསེར་ཐུར་ལས། ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་པ་མིན་ཞེས་པ། །ཐ་མར་སྟོས་པ་ཀུན་བསྟོག་པའི། །དབང་དུ་བྱས་ནས་
བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་སྟོས་པ་ཀུན་བསྟོག་གི་ཆེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་འཆད་པ་དང་། མཁས་པ་སངས་སྟུན་པས།
འགྲོ་ཀུན་དགེ་བ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་མ་ཡིན་པར་འཆད་པ་སོགས་ལུགས་
མང་དུ་སྤང་བ་ལས། ལུགས་དང་སོ་ལ་དབྱེད་པ་འདི་ལྟར་འབྱུང་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་
གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་སམ། ཀུན་རྟོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འཆད། དང་སོ་ལྟར་ན་དེའི་ཆེ་ཆོས་
དབྱིངས་ཡོད་ཅེས་པའི་ཐ་སྟོད་ཀྱང་དཀའ་སྟེ། གནས་ལུགས་ལ་སྟོད་པའི་ཆེ་ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་
ཡང་གཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཏྲག་པར་འདྲིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་
ན། ཆོས་དབྱིངས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྟོག་གི་ཆེ་ཡོད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་སྟོད་དུ་

༼ ༡༩ ༽

ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཐ་སྙད་དུ་གནས་ལུགས་འཆད་པའི་ཆེ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ།
ཐ་སྙད་དུ་གནས་ལུགས་འཆད་པའི་ཆེ་ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་ཆེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡོད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་ཆེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། དེའི་ཆེ་བདེན་པ་གཉིས་ཀ་ཆོས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སངས་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡོད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། མཚན་ཉིད་པའི་ཁས་སྤང་ཅི་བདེར་སྒྲིང་
ལུགས་ཅམ་དུ་ཟད་པས། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་དོན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ལུགས་གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་ཡོད་པ་ལ། གཞན་
སེལ་གྱི་ཡོད་པ་དང་། ཡོད་པ་ཅམ་གཉིས་ལས། སྤྱི་མ་དེ་དང་དངོས་སོར་ཡོད་པ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་གཉིས་
ལ་མི་རྟག་པས་བྲུབ་པ་ཆོས་གྲགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་ཡང་ཡང་བཤད་ཅིང་། དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཡང་འབྲེན་
པར་མཛད་པས་ན། གཞུང་གི་བབས་པལ་ཆེ་བ་དང་། སྤྱི་ཕྱི་འཕྲོས་འགྲིགས་པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་སོ། །འོན་
ཀྱང་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱི་ལུང་སྤྱི་མ་གསུམ་སོ་དེ་དང་ཆེར་འབྱོར་བ་དཀའ་སྟེ། ལུང་སྤྱི་མ་གསུམ་ཀྱི་བརྗོད་དོན་ནི་གནས་
ལུགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་པ་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་མེད་པ་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་པ་མ་
གཏོགས་ཤེ་བྲག་ཡོད་ཅམ་བཀག་པ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་བཀག་པ་དེ་ཀ་ཡོད་ཅམ་བཀག་པ་འོ་སྟམ་ན།
དེ་ནི་མ་བརྟགས་པ་སྟེ། ཡོད་པ་སྤྱི་བཀག་པ་མ་གཏོགས་ཡོད་ཅམ་ཤེ་བྲག་པ་དམིགས་བསལ་དུ་བྱས་ནས་
བཀག་པ་མེད་པ་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་མིག་གིས་བལྟས་ན་གསལ་ལོ། །དེས་ན། དེ་སྤྱིར་ཡོད་དང་མེད་

༼༥༣༽

བ་ལ། །མཁས་བས་གནས་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ཡོད་པ་དང་། གུས་པ་བྱེད་ན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །ཡོད་མེད་
གཉིས་ཀར་མ་བྱུང་ཞིག །ཅེས་པའི་ཡོད་པ་དང་། གང་གི་ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པའི་ཡོད་
པ་རྣམས་དོན་གཅིག་དགོས་པར་སྤང་བས། ད་དུང་དབྱེད་པ་འོག་ཏུ་བྱའོ། །ལུགས་གསུམ་པ་ནི། སྟོས་པ་ཀུན་
བསྟོག་གི་ཆེ་ཞེས་པ་ཁ་ཡངས་ལ་ཤོར་བས། འདིར་མི་བཟུང་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་པ་ཀུན་བསྟོག་གི་ཆེ་
ཡོད་མེད་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན། ཆོས་དབྱིངས་ལ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་སྦྱ་མི་འཐད་པ་དང་། འགོ་ཀུན་
ཀྱི་སྦྱ་མི་འཐད་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟོས་པ་ཀུན་བསྟོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་སྦྱ་ལ་
དེའི་ཕྱིར། ལུགས་བཞི་པ་ནི། གཞུང་གི་འཕྲོས་དང་ཆོག་གི་རང་ལྟོག་ལ་འགྲིས་ནས་གསུང་བར་སྤང་བས་སྟོན་
རང་ཆེར་མེད་ཅིང་། ལུལ་དུ་བྱིན་པའི་བཤད་པ་ཡང་མི་སྤང་རོ། གོང་དུ་སྟོས་པའི་དབྱེད་པ་འོག་ཏུ་བྱ་བ་ནི་འདི་
ལྟར་སེམས་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་པའང་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པ་ཡོད་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པ་ལ་བྱ་བ་ནི་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་
དང་ཞེས་པའི་བཤད་གཞིའི་འཕྲོས་དང་ཡང་འགྲིག ཡོད་ཅམ་མི་རྟག་གིས་བྱུང་བར། །ཞེས་པའི་ཆོག་གོགས་
འོག་མ་དང་ཡང་འགྲིག གལ་ཏེ་ཐུང་ན་འདས་དངོས་ན། །ཞེས་པའི་དངོས་པོ་དང་གོང་གི་ཡོད་ཅམ་གཉིས་དོན་
གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་འགྲིག་པས་ཀུན་མཁྱེན་བྱ་མའི་བཞེད་པ་དེ་ནི་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་མེད་པ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐལ་བཟང་ལ་ཡང་ཡང་འདོམས་ཤིང་། ལྷ་སྦྱབ་ཀྱི་ལུང་བྱི་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཡོད་ཅམ་ལ་
རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་བྱེད་པར་བྱུང་ཡང་གོང་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་ལོ། །དེ་ཡང་

༩༩༽

ཡོད་ཅེས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མཐའ་དང་བྲལ་བའི་བྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་སོང་བས་སྒྲིན་མེད་ཅིང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་དངོས་སོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་
སྒྲིན་མེད་ཅིང་། འབྲེལ་ཆད་མས་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མདོ་དོན་ལེགས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ།
ཉན་པར་གདམས་པ། དོན་དངོས། ཤེས་བྱེད་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་ཡོད་དགོ་ཡིན་པ་རིགས་
བས་བཀག་ཟེན་པ་དེས་ན། རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་བསྟོ་བའི་གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་ན་ལེགས་པར་བཤད་གྱིས།
འདི་ལྟར་ཡིད་ལ་གཟུང་ཞིག་ ཅེས་ཉན་པར་གདམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་བྱས་
པའི་དགོ་བ་སྟོགས་བཅུའི་འདིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་ནི་རྗེ་སྙེད་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེ་བྱིར་བཏང་
ཡིན་ལ། སྤར་བྱས་པ་དང་། མ་འོངས་པ་ན་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། ད་ལྟ་བྱེད་བཞིན་པ་དག་ཅེས་དུས་གསུམ་
དུ་སོ་སོར་དབྱེ་བ་ནི་དམིགས་བསལ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་བསྟོ་བའི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་བྱས་
པའི་དགོ་བ་རྗེ་སྙེད་ཡོད་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆན་རང་ཉིད་གྱིས་བྱས་དང་བྱེད་འགྱུར་ད་ལྟ་བྱེད་
བཞིན་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱང་། མདོ་དང་འགལ་བ་མེད་ཅིང་དོན་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ཆོག་ཀྱང་དང་པོས་
བསྟོ་རྒྱུའི་དགོ་ཅ་མདོར་བསྟན། གཉིས་པས་དུས་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། དཔེའི་སྒྲིན་ས་ཤེས་བྱེད་དང་། ལུང་གི་སྒྲིན་ས་ཤེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆན་གྱི་བསྟོ་
བའི་མདོ་ཆོག་དེ་ནི་སྟོག་བཤགས་ལ་འདོན་པ་བསྒྱུར་ན། འགྲོ་ཀུན་སྟོག་པ་རྗེ་སྙེད་ཡོད་པ་དང་། ཆོས་དང་
བྱེད་འགྱུར་དེ་བཞིན་བྱེད་པ་རྣམས།

༩༥༽

། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མདུན་དུ་བཤགས་པར་ཤོག། ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་པས། བསྟོན་བའི་མདོའི་
དོན་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །བཤགས་རྒྱུའི་སྒྲིག་པ་འདི་ལ་འང་། དུས་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་
སྒྲིག་པ་གང་ཡང་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བསྟོན་རྒྱུའི་དགེ་རྩ་ལ་ཡང་དུས་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་ཡོད་པའི་དགེ་བ་
སྲིད་པ་མ་ཡིན་པས། ཚེས་དབྱིངས་ཡོད་དགེར་འདོད་པའི་ལོག་ཏྟག་དོར་ཅིག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། དོན་རྗེ་རྒྱལ་
མཚན་གྱི་བསྟོན་བའི་མདོ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། ཡོད་པའི་དགེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། རྩོགས་བཅུའི་འཛིན་ཏེན་ཁམས་ན་ཡོད་པ་ཡི། །དགེ་བ་དེ་དག་ཡང་དག་བསྐྱབས་པས་
ན། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་པན་དང་བདེ་སེམས་གྱིས། །ཡེ་ཤེས་མཁས་པ་དེ་དག་ཡོངས་སུ་བསྟོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཐུར་ལས། མ་བྱས་དགེ་བ་བསྟོ་མིན་ན། །བྱས་དང་
བྱེད་འགྱུར་བསྟོ་དེ་ཅི། །ཞེས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་དགེ་བ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དགེ་བ་
གཉིས་འགོད་པར་མཛད་དོ། །འདི་ནི་གྱི་ན་སྟེ། རང་ཉིད་ཚེས་དབྱིངས་དགེ་བར་འདོད་པའི་བྱ་བ་མཐའ་སྐྱོང་
བར་བཞེད་ནས། ཐུར་གྱིས་རྒྱ་པོ་འཛོལ་བར་སྦྱང་ཡང་། འདས་མ་འོངས་ཀྱི་དགེ་བ་ནི་འདུས་མ་བྱས་སུ་ནམ་
ཡང་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །དེ་ཡང་འདས་པའི་དགེ་བ་ཚོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བའི་
བྱིར་དང་། རང་འབྲས་བདེ་བ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར། མ་འོངས་པའི་དགེ་བ་ཡང་ཚོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་པ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་ཏེ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བྱང་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་

༩༩༽

ན་འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་པ་ལ་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱ་རྒྱུན་གྱིས་འདུས་བྱས་ཏེ་
སྐྱེས་ཟིན་པ་དང་། དེས་འདུས་བྱས་ཏེ་སྐྱེ་བཞིན་པ་དང་། དེས་འདུས་བྱས་ཏེ་སྐྱེ་བར་འབྱུར་རུང་དང་གསུམ་དུ་
ཡོད་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ། །འོན་ཀྱང་དངོས་པོ་ལས་རྗེས་སུ་བྱུང་བ་ལ་ནི་དུས་གསུམ་ཆར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། བྱེ་
སྐྱས་དུས་གསུམ་རྗེས་བྱུང་ཁས་སྤངས་པ་དེ་ཆད་མ་སྤྱོད་པའི་མདོ་སྤེལ་སྤེལ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། འདུས་བྱས་
དང་མི་རྟག་པ་ལ་ད་ལྟར་བས་བྱུང་བ་ནི་ཆད་མ་སྤྱོད་པས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། རིགས་གཉེར་ལས། འཛིག་པར་
བྱ་རྒྱུ་དངོས་པོ་དང་། །ཞིག་པ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ། །འཛིག་པའི་སྤྱོད་ན་འབྱུང་མོད་ཀྱི། །ཞེས་པའི་
གཞུང་དེས་ཞིག་པ་དངོས་མེད་མི་རྟག་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་བསྟོན་མེད་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེང་སང་གི་
རྟོག་གི་པ་དག་ཀྱང་ཡོངས་བྱགས་ཀྱི་ཁ་སྐད་སྤྱི་འཇོག་རི་བོང་ཅལ་ལ་བག་ཟོན་མཛོད་ཅིག་ཁོ་བོ་ནི་དངོས་པོ་ལ་
འདུས་བྱས་ཀྱིས་བྱུང་ཀྱང་། འདུས་བྱས་དང་མི་རྟག་པ་ལ་དངོས་པོས་མ་བྱུང་ཅེས་སྤྱོད། །སྤྱོད་ཁང་པ་རིན་
ཆེན་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་རྣམ་བཤད་ཆེན་མོ་ལས། མ་འོངས་པའི་དགོ་སྤྱོད་ཀྱི་འདུས་བྱས་སུ་མེད་ཀྱང་། འདུན་པའི་
སྤྱོད་སྤངས་ནས་བསྟོ་རྒྱ་དང་བཤགས་བྱར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་ཡང་མཁས་པའི་གཏམ་མ་ཡིན་ཏེ།
གསན་པ་ཞུ་ཞིག་མ་འོངས་པའི་དགོ་རྩ་ཆོས་ཅན། འདུས་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟོ་རྒྱུ་དགོ་རྩ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་དོ་རྩེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བསྟོ་བའི་ལུང་གིས་འབྱུང་ཅིང་བྱེད་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་སྤངས་གསལ་བ་ནི་
རྣམ་བཤད་དུ་ཁས། བྱུང་བ་ནི་ས་པཎ་ཆེན་གྱིས་བཅས། འཁོར་གསུམ་ལས་འོས་མེད་དོ། །

༩༥༽

ཁྱབ་བས་བཤ་ཆེན་གྱིས་བཅས་ཏེ། རབ་དབྱེ་ལས། དེས་ན་བསྟོ་རྒྱུ་དག་བ་དང་། །བཤགས་བར་བྱ་རྒྱུ་
སྒྲིག་བ་ཡང་། །བྱས་པའི་དག་སྒྲིག་ཡིན་མོད་ཀྱི། །མ་བྱས་བ་ལ་དག་སྒྲིག་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྒྲིག་
རོ། །གསུམ་བ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། དེགས་བ་དང་འགལ་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་
བས་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་མདོ་ནས་བཤད་པའི་ཡོད་པའི་དག་བར་བྱས་ནས་ནི། དེ་ལ་
བསྟོ་བའི་རྒྱུ་བྱེད་ན་ཆོས་དབྱིངས་དེ་བསྟོ་བས་གཞན་དུ་འགྱུར་རམ་མི་འགྱུར། འགྱུར་ན་ཆོས་དབྱིངས་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་འདུས་བྱས་སུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བསྟོ་བས་གཞན་དུ་འགྱུར་བའི་སྒྲིག་ཁྱེ། ཁྱེན་གྱིས་གཞན་དུ་
འགྱུར་བ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་སྒྲིག་ཁྱེ། མི་འགྱུར་ན་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་བསྟོ་བ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་བསྟོས་ཀྱང་བསྟོ་རྒྱུ་དག་ཅ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་སྒྲིག་གསེར་ཐུར་
ལས། མི་འགྱུར་བསྟོ་བ་དོན་མེད་ན། ཆོང་དཔོན་མཛའ་བོའི་བྱ་མོ་ཡིས། །སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་དེ་ཅི་ཞིག་ཅེས་
བྲིས་བ་ལ་ནི་དོགས་པའི་གཞི་ཆེར་མེད་ཅིང་ལན་ཡང་འབྲུལ་སྟོང་ན་བཞུགས། སྒྲིག་བསྟོ་བ་དོན་ཡོད་མེད་ནི།
བསྟོས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ངན་བ་བཟང་པོ་དང་། རྩེད་ཆེན་པོ་དང་། ཉུང་དུ་མང་པོ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བ་དང་། དག་
ཅ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱུར་བྱས་ན་བསྟོ་བ་དོན་ཅན་དང་། དེ་དག་མི་བྱས་ན་བསྟོ་བ་དོན་མེད་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་བ་ལུང་དང་འགལ་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བསྟོ་བས་གཞན་དུ་
འགྱུར་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ཁྱོད་མདོ་སྒྲེ་རྣམས་ལས་འཕེལ་འགྲིབ་མེད་ཅིང་

༩༩༽

འགྲུར་བ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ལྟར་ན་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་དུ་
སྤོན་ཀྱང་རུང་མ་སྤོན་ཀྱང་རུང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་གནས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་
རོལ་དུ་སྤོན་པ་ནི་བསྟན་ཀྱང་མི་འཕེལ་མ་བསྟན་ཀྱང་མི་འགྲིབ་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཙམ་ཤེ་ལས།
རང་བཞིན་ནམ་ཆོས་དབྱིངས་ནི་རྒྱ་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་འབྱུང་ན་རང་བཞིན་
ཆོས་ཅན། སློ་བུར་དུ་བྱས་པ་ཅན་དུ་ཐལ། རྒྱ་རྒྱུན་ལས་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་ཆོས་ཅན། སློ་
བུར་དུ་བྱས་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ནི་ངོ་བོ་མ་བཅོས་པ་དང་རྒྱ་རྒྱུན་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་གང་རང་བཞིན་གྱི་ཡོད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་དེ་ནི་སྤྱིས་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྲུར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་སྤྱིས་གཞན་དུ་འགྲུར་བ་ནི་
ནམ་ཡང་འཐད་པར་མི་འགྲུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་རིགས་སྤྲར་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་དགེ་བ་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡན་གྱི་
གོང་དུ་ལུང་དང་རིགས་པས་དགག་པར་བྱ་ཞེས་བཤད་པས་ལུང་རིགས་ཀྱིས་དགག་ཚུལ་དེ་ཞིབ་པར་བསྟན་
ཟིན་ཏོ། །རྣམ་བཤད་སྤྲུལ་མ་པལ་ཆེར་གྱི་རིགས་པས་དགག་ཚུལ་གྱི་ས་གཅད་ལོགས་སུ་མ་མཛད་ཅིང་། འགོག་
བྱེད་གྱི་རིགས་པ་འདི་ཡིན་གྱི་གསལ་ཁ་ཡང་ཆེར་མི་སྤྲང་ལ། གུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་མས་ལུང་གིས་དགག་པ་དང་།
རིགས་པས་དགག་པའི་ས་གཅད་གཉིས་མཛད་པ་ནི་རྩ་བའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དང་རིགས་པས་དགག་
པར་བྱ། །

༼༡༩༽

ཞེས་པ་དང་འབྱོར་པའི་ཕྱིར་དང་། ལུང་རིགས་ཀྱི་དགག་ཚུལ་ཡང་རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་མིག་གིས་བལྟས་ན་རིམ་
བཞིན་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ན། བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། །ཆོས་དབྱིངས་འགྱུར་མེད་ཉིད་ལ་
གསུངས། །ཞེས་པ་ནས། དགེ་སྤྲིག་མེད་པའི་ལུང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལུང་གིས་དགག་པ་དངོས་
བསྟན། མདོན་པའི་གཞུང་ལས་ཉན་ཐོས་རྣམས། །ཞེས་པ་ནས། དགེ་བ་དངོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་བར་
གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་ལ་དགེ་བར་གསུངས་པའི་ལུང་གཞན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་བསྟན། ཅི་ནས་ཆོས་
དབྱིངས་ཞེས་སོགས་ཆོག་ཀྱང་བདུན་གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་ལ་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པ་བསྟན། དེས་ན་
འདི་དག་ལ་ལུང་གིས་གཙོ་བོར་དགག་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་
པོའི་སྒྲ། །ཞེས་སོགས་དང་། ལ་ལ་བྱམས་དང་སྒྲིང་རྩེ་སོགས། །ཞེས་པ་གཉིས་ནི་ཁར་བྱུང་གསལ་ཆགས་སུ་
བསྐྱེད་དགེ་ཅའི་ངོས་འཛིན་ནོར་བ་གཞན་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པས་དགག་པ་ནི། དེས་ན་འགྲོ་བ་
ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་གསུམ་གྱིས་མཆམས་སྦྱར་ནས། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཡིན་ན། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་
ཅད་བསྐྱེད་ཡིན་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གསུམ་བསྟན།
དེས་ན་གཞུང་དེའི་དགོངས་པ་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱབ་པར་གསུངས། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་
རིགས་པའི་འཕྲོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མདོའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་ནས། སྤར་ཡང་མཐའ་གཉིས་སུ་བརྟགས་ནས་
འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བར་བྱས་ནས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས་

༼༩༠༽

བསྟན། དེའི་རྗེས་ལ། མདོ་སྡེ་རྣམས་ལས་ཞེས་སོགས་ནི། རིགས་པ་དེའི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་ལུང་དངས་པ་ཡིན་ཞིང་།
ལུང་པར་རྩ་ཤེའི་ཆོག་རྣམས་ནི་བརྗོད་དོན་རིགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལུང་ཡིན་ནོ། དེས་ན་འདི་དག་ལ་རིགས་
པས་གཙོ་བོར་དགག་པ་ཞེས་པའི་ས་གཙང་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ།
གོང་དུ་ ལུང་དང་རིགས་པས་དགག་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། མཐུག་འདིར། དེ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་རིགས་
རྣམས། །ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བ་མིན་པར་གསུངས། །ཞེས་པའི་གནད་ཀྱིས་སོ། །འོན་ཡོད་པའི་སྐྱ་མི་འཐད་པར་
ཐལ་བའི་སྐབས་ན། ཆོས་གཤམ་དང་སྐྱ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུང་མང་དུ་དངས་འདུག་པས་རིགས་པ་རྒྱང་པར་རྗེ་ལྟར་འགོ་
སྟོན་ན། ལུང་དེ་དག་ནི་རིགས་པའི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་དངས་པ་ཡིན་པས་སྐབས་དོན་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་
ནོ། དེས་མཆོན་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་སྐབས་སུ་གང་ཡིན་ངོས་ཟེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བར་
དགག་ལ་ལུང་རིགས་གཉིས། །རེ་ཞིག་ལུང་གིས་འགོག་ལ་རྒྱད་ཆ་དང་། །དཔལ་འཕྲེང་མདོ་དང་རྩ་ཤེའི་
ཕྱིན་དང་། །སྐྱ་ཁ་དང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་རྣམས་ཡིན། །ཀུན་ལས་བརྟམས་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་དགེ་
ཞེས། །གསུངས་པའི་དགོངས་གཞི་དཔེ་ཡིས་གཏན་ལ་པག། །ཞར་རྩུང་སྤྲིང་རྗེ་སྤྲིང་པོར་འདོད་པ་
དང་། །བྱམས་སོགས་གཤེས་ཀྱི་དགེ་བར་འདོད་པ་ཡང་། །འགོག་པ་འདི་དག་ལུང་གི་དགག་བྱའི་སྐབས། །རྗེ་
སྤྲིང་སྐྱ་དང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི་སྐྱ། །འགོ་ཀུན་སྐྱ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ནི། །རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གསུམ་ཡིན་
མཐའ་གཉིས་སུ། །བརྟགས་ནས་འགོག་པ་རྒྱབ་རྟེན་ལུང་དང་བཅས། །

༩༩༽

གསུངས་པ་འདི་དག་རིགས་པའི་དགག་བྱའི་སྐབས། །མདོ་དོན་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་ལ་སོགས་
པ། །རིགས་པ་ཉིད་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚུལ་དུ་ཡིན། །ནམ་དབྱེའི་འདི་དག་སྟོན་མེད་མཁས་པའི་གཏམ། །འཇམ་
དབྱངས་དགེས་པའི་མཆོད་སྤྱོད་གསར་པར་འབྱུལ། །ཞེ་མ་བསྟན་ལ་དགའ་བའི་ལྷ་སྤང་ནམས། །ལེགས་སེའི་
མེ་ཉླ་འཕྲོར་ལ་ཅིས་མི་བྲེལ། །བར་གྱི་ཆོགས་བཅད་དོ། །གཉིས་པ་དེའི་ཉེས་སྟོང་གི་ལན་དགག་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། ཉེས་སྟོང་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་དབྱེངས་བསྟོ་རྒྱུའི་དགེ་ཙམ་ལིན་པ་ལུང་རིགས་
ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཀག་པ་ལ་འཕྲོས། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྟོ་བར་བྱ་རྒྱུའི་དགེ་བ་མ་ཡིན་
མོད། འོན་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོ་སྟོང་པ་ལ་འདུན་པས་བསྐྱར་ཏེ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཉིད་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་པའི་རྒྱར་གྱུར་ཅིག་སྟམ་དུ་བསྟོས་ན་སྟོན་མེད་ཅིང་ལེགས་སོ་སྟམ་ན། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ལ་
བཞེསྟེ། དམིགས་བཅས་ཀྱི་བསྟོ་བ་དུག་ཅན་དུ་བསྟན་པ། དམིགས་མེད་ཀྱི་བསྟོ་བ་སྟོ་སྟོང་དུ་བསྟན་པ།
དམིགས་བཅས་ཀྱི་བསྟོ་བ་སྟོ་སྟོང་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཆན། དམིགས་མེད་དམིགས་པར་བྱེད་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཉེས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་འདི་ལ་ཉེས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་
ཡོད་པར་ཞེན་པའི་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ན། བསྟོ་བ་དེ་དུག་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །གལ་
ཏེ་འདི་འབྲེལ་བསྟོ་བ་བྱས་པར་གྱུར་ན་བསྟོ་བ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇིག་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲལ་པ་མ་
ཅན་ཞིག་སྤྲལ་ཆང་དུ་ཡོད་ན་དེའི་མ་རུལ་པ་དེས་ཐམས་ཅད་

༼༩༽

ལ་རིམ་གྱིས་མཆེད་ནས་སྤུལ་བ་ཐམས་ཅད་རུལ་བར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིས་ནི། ཚོས་ཉིད་
བསྟོར་རྒྱུར་བྱས་པའི་བསྟོར་བ་བྱས་ན་ལུས་ངག་གི་དགེ་ཙམ་བསྟོར་རྒྱུར་བྱས་པའི་བསྟོར་བ་ཡང་འདི་ག་ཅིང་ཉམས་
པར་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་བསྟོར་བ་དེ་གང་ཞེ་ན། བསྟོར་རྒྱུ་བསྟོར་བ་པོ་གང་དུ་བསྟོར་
བའི་ཡུལ་གསུམ་ཀ་ཚོས་ཉིད་སྟོས་དང་བྲལ་བའི་རང་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་རང་ནས་དགེ་བ་ཇི་སྟེད་དུས་གསུམ་
དུ་བསགས་པ་འཕམ། རང་དང་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་འཕམ། རོ་བོ་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་སྤྲོས་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་
ཀྱང་རུང་སྟེ་དེ་རྣམས་བསྟོས་པས་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་བཞིན་འགྱུར་བམ། གལ་ཏེ་མི་འགྱུར་ཀྱང་རུང་། འགྲོ་བ་
སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་བསྟོར་བར་བྱེད་ན་བསྟོར་བ་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོ་སྟོང་དུ་གྱུར་པའི་
བསྟོར་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་སྟོང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྟ་བུ་སྟོས་བྲལ་ལ་སྟོ་བཞག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཅིས་ཟེན་པའི་
བསྟོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་འདི་དང་མཐུན་པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བསྟོར་བའི་གཞུང་ལས་ཀྱང་། དེ་བས་ན་
གང་ཟག་རང་གཞན་སྤུས་བྱས་ཀྱང་རུང་། དུས་འདས་མ་འོངས་ད་ལྟར་ནམ་བྱས་ཀྱང་རུང་། རོ་བོ་སྦྱིན་པ་ཚུལ་
སྤྲོས་སྟོམ་པ་གང་གིས་བསྟུས་ཀྱང་རུང་། སྟོར་བ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གང་གིས་བསྟུས་ཀྱང་། འབྲས་བུ་
མཐོ་རིས་དང་ཐར་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་གང་དང་མཐུན་ཀྱང་རུང་། དེ་ཐམས་ཅད་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་བྱག་
ལྟ་དུ་བསྟོས་པས་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཚོས་ཉིད་བསྟོར་རྒྱུར་
བྱེད་པའི་བསྟོར་བ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོ་སྟོང་དུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་འོག་ནས་འཆད་པ་འདི་
ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཆོས་

༼༩༣༽

དབྱེངས་དག་སྒྲིག་གི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་དག་བར་བྱེད་ན། དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་བསྟོ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
དམིགས་བཅས་ཀྱི་བསྟོ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྒྲོས་མེད་ལ་སྒྲོས་བཅས་བཟུང་བའི་བསྟོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་
འདོད་ན། བསྟོ་བ་དུག་ཅན་དུ་ཐལ། དམིགས་པ་དང་བཅས་པའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བསྟོ་བ་ཡོངས་སུ་བཟུང་བའི་
བསྟོ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ བྱ་སྟེ། མདོ་སྤྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་མཆོན་མར་བྱེད་ན་དེ་ནི་བསྟོ་མ་ཡིན། །ཅི་སྟེ་
མཆོན་མ་མེད་ན་བྱང་ཆུབ་བསྟོ་བ་ཡིན། །དེ་ལྟར་དུག་དང་འདྲེས་པའི་ཁ་བས་བཟང་བ་བ། །དཀར་པོའི་ཆོས་
ལའང་དམིགས་པའང་དེ་འདྲར་རྒྱལ་བས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་ དེ་བཞིན་དུ་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་
ལས་ཀྱང་། ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་བ་ལས་བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཅན།
བསྟོ་བ་དེའི་བྱེད་ལས་རང་གཞན་གཉིས་ཀའི་དོན་བྱེད་པས་མཆོག་ཡིན་ནོ། །བསྟོ་བ་དེ་ནི་བསྟོ་བྱ་སྟོ་བྱེད་
བསྟོ་བ་གསུམ་ཀ་དམིགས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། མཐར་འཛིན་གྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མེད་པའི་
མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས་ཀྱང་། དམིགས་པའི་འདུ་
ཤེས་ཅན་ལ་ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དམིགས་པ་ནི་དུག་དང་བཅས་པའོ་ཞེས་དང་།
རྒྱད་ལས། རྣམ་རྟོག་མ་རིག་ཆེན་པོ་སྟེ། །འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོར་ལྷུང་བྱེད་ཡིན། །མི་རྟོག་ཏིང་འཛིན་ལ་གནས་
ན། །མཁའ་བཞིན་འི་མ་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད། བསྟོ་བ་རྣམ་དག་ལ་དམིགས་མེད་ཀྱི་
རྣམ་པ་ཅན་དགོས་པར་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ལུགས་གང་དག་དམིགས་མེད་ཀྱི་ཆོས་

༩༩༽

དབྱིངས་ཡོད་པའི་དགེ་བ་ཡིན་ཞེས་དམིགས་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བཟང་ངན་བདེ་སྐྱབས་ལ་
སོགས་པའི་ཆོས་ཅན་གཞན་དག་ལ་དམིགས་པར་འགྱུར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས་དགོས་ཏེ་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་
ཐལ། ཆོས་ཅན་གྱི་རྟེན་དུ་འགྱུར་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གྱི་བས་སྦྱུལ་འཁུར་བརྒྱས་
པའི་དབྱུག་པ་ཐོས་པར་གྱུར་ན་སྦྱུལ་འཁུར་ཐོས་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །རིགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་
ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་རྟེན་དང་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་པོར་བྲིལ་ན་ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བར་
དམིགས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བཞིན་པ་ཆོས་ཅན་མཐའ་དག་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། རྟེན་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གསུམ་པ་ལུང་ཆོག་སྔ་ཕྱི་འགའ་བས་དགག་པ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་དགེ་བར་འདོད་
པ་ལ་གཞོད་བྱེད་གཞན་ཡང་ལུང་ཆོག་གོང་འོག་འགའ་བའི་སྒྲིན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲོ་ཀུན་དགེ་བ་རི་སྟེད་
ཡོད་པ་དང་། །ཞེས་པར་ཆོས་ཉིད་དེ་བཞིན་ཉིད་བསྟོ་བའི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་གཞན་དུ་འགྱུར་བར་ཁས་སྐྱེས་
པ་དང་། འོག་ཏུ་བསྟོ་བའི་ཆོག་བརྗོད་པའི་ཆོ། ཆོས་ཉིད་མི་འགྱུར་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱལས་དང་། །ཞེས་ཆོས་
ཉིད་མི་འགྱུར་བར་བསྟན་པ་གཉིས་གོང་འོག་འགའ་བའི་ཕྱིར། གཞོད་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་དེས་ན། ཆོག་སྔ་ཕྱི་
འགའ་མི་འགའ་སོགས་ལེགས་པར་སོམས་ལ་སྟོས་ཤིག་ཅེས་གདམས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་ནི་དོན་འགའ་བར་མ་བཟང་
ཆོག་དངོས་སུ་འགའ་བ་ཡང་སྤང་བས་སོ། །བསྟོ་རྒྱུད་དགེ་རྩ་ལ་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསེར་ཐུར་གྱི་ཤོག་
བྱང་སོ་གཉིས་པའི་བཟང་ལོགས་ལས། དེ་ལའང་རང་གིས་བསགས་པ་དང་། གཞན་གྱིས་བསགས་པའི་དབྱེ་
བ་

༩༥༽

གཉིས་ལས། རང་གིས་བསགས་པ་ནི་དེ་ཉིད་བསྟོར་བར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་གྱིས་བསགས་པ་ལ་ནི་རྗེས་སུ་ཡི་
རང་བའི་སྒོ་ནས། ཡི་རང་གི་དགོ་བ་དེ་ཉིད་བསྟོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱིས། གཞན་གྱིས་བྱས་པ་དེ་ཉིད་བསྟོར་བ་མ་
ཡིན་ཏེ། ཡིན་ན། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི། །བསྟོར་བ་དང་སང་ཅིས་མི་འགྲུབ། །ཅེས་པ་དེར་ཐལ་
བས་སོ་ཞེས་བྲིས་སྤང་ངོ་། །དེ་ལ་གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་དགོ་བ་བསྟོར་བ་མི་རུང་བ་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་ཏེ། ལུང་
དང་འགལ་བ། དམ་པ་གོང་མའི་ལོ་རྒྱུས་དང་འགལ་བ། དེང་སང་གི་ལག་ལེན་དང་འགལ་བའོ། །དེ་ཡང་བསྟོར་
བའི་མདོ་ལས། འགྲོ་ཀུན་དགོ་བ་རི་སྟེད་ཡོད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲོ་བ་
གཞན་གྱིས་བྱས་པའི་དགོ་བ་རྩ་བསྟོར་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་བཟང་པོ་སྟོན་པ་ལས། དུས་གསུམ་གཤེགས་
པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །བསྟོར་བ་གང་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྐྱབས་པ་དེས། །བདག་གི་དགོ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཀུན་
ཀྱང་། །བཟང་པོ་སྟོན་སྤྱིར་ཡོངས་སུ་བསྟོར་བར་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བསྟོར་བའི་
གཞུང་ལས་ཀྱང་། གང་ཟག་རང་གཞན་སུས་བྱས་ཀྱང་རུང་ཞེས་དང་། བསྟོར་བ་ཆོགས་བཅད་མ་ལས་ཀྱང་།
སྐབས་སུ་འགྲོ་ཞིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི། །བདག་དང་གཞན་གྱི་དགོ་བ་ཅི་མཆིས་པ། །འཁོར་གསུམ་
ཡོངས་སུ་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། །ཡོད་མེད་ལ་སོགས་དམིགས་པའི་དུག་སྤངས་ནས། །འཁོར་དང་ཐུང་ན་
འདས་ལ་མི་སྟོན་པར། །འགྲོ་བའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་སྤྱར་ཐོབ་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་རི་ལྟར་བྲངས།
ལོ་རྒྱུས་དང་འགལ་བ་ནི། སྟོན་ཁ་ཆེ་བཤ་ཆེན་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་

༩༩༩

མེས་པའི་སྐབས་ཤིག་དབྱར་གནས་སྐྱབ་གསུམ་གྱི་བར་ལ་འདུལ་བ་མེ་ཏོག་སྤེང་རྒྱུད་ལ་བཞད་པ་རྒྱས་
 བར་མཛད། དེའི་ཆེ་དགོ་སྤོང་གཅིག་གིས་འོངས་ནས་བདག་གི་ཁྱིམ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་ཅ་གསུམ་ལ་སྦྱོན་ཡེ་
 མེད་བས། བསྟོ་བ་ཞིག་དགོས་ཞུས་པས་པཎ་ཆེན་གྱི་དབུ་ཞུ་བུ་ལ་ཕུད་ནས་བསྟོ་རྒྱུའི་དགོ་ཅ་ལ་དེ་ལས་
 བཟང་བ་མེད་གསུངས་ནས་བསྟོ་བ་རྒྱས་པ་ཞིག་གནང་ཞེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཡང་དེ་ལྟར་ལགས། ལག་ལེན་
 དང་འགལ་ཚུལ་ནི། དེང་སང་གི་བར་དུ་སྦྱོན་བདག་གིས་དགོ་བ་བསྐྱབ་པའི་ཆེ་སྦྱོན་བདག་དེས་ཀྱང་བསྟོ་བའི་
 རྟོན་དང་བཅས་པ་བསྟོ་བ་ཞུ་ཞིང་། དེ་ལ་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟོ་བ་གནང་བའི་ཕྱག་སྟོལ་
 ཡང་དེ་ལྟར་ལགས། ཡང་དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་གཞན་གྱི་སྤྲིག་པ་གང་ཟག་ཆེ་གོ་མོས་སྤོང་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་
 འགྱུར་ལ། དེ་མི་འཐད་ན་གཤེན་གྱི་དོན་དུ་ངན་སོང་སྤོང་བའི་ཆོ་ག་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་ལགས། པཎ་ཆེན་ཆོས་གྱི་
 རྒྱལ་པོ་སྤང་རྟོགས་ལ་འཁྱུལ་བ་མེད་ཀྱང་། ཆོ་ག་གི་ཆ་ལ་བྱུར་དོད་འདི་ལྟར་མཛད་པ་ཅུང་ཟད་ཐལ་བས་
 མཁྱེན་པའི་དགོངས་ཡངས་བསྐྱེད་པ་ཞུ་ཞེས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་སོ། །གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་
 བསྟོས་པ་ལ། དང་པོའི་སངས་རྒྱས་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་བསྟོ་བ་དེང་སང་ཅིས་མི་འགྱུབ་ཏུ་ཐལ་བའི་སྦྱོན་མེད་
 རོ། །སྦྱོན་གྱི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་རང་གཞན་གྱི་དགོ་ཅ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་
 བསྟོས་ཤིང་། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆང་རྒྱ་བའི་སྦྱོན་ལམ་མཛད་པ་དེ་ནི་གནས་མིན་གྱི་བསྟོ་བ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འོན་གནས་མིན་གྱི་བསྟོ་བ་ནི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བའི་བསྟོ་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས། མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྦྱོན་
 པ་བཞེན་གྱི་འབྲས་བུ་མི་

༩༩༽

འབྲུག་ཀྱང་། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་སྤྱིང་སྤྱོད་སེམས་ཆེན་པོས་བསྐྱོས་པ་ཡིན་པས། རང་གི་ལམ་ཆོད་ཆེ་ཞིང་
ཆོག་སྤྱད་དུ་རྫོགས་ཏེ་འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གནས་མིན་གྱི་བསྐྱོ་བ་འདི་
དགག་པར་མི་རིགས་སོ། །གཉིས་པ་ཆོས་དབྱིངས་ལས་གཞན་པའི་ཁམས་བསྐྱེད་སྤྱིང་པོར་འདོད་པ་
དགག་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྤྱོད་སྤྱོད་མ་བཞེད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་དང་། དེའི་ཉེས་སྤོང་གི་དགག་པ། གནད་དོན་
སྤྱིང་པོ་སྤྱོས་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ལ་ལ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་སྤྱོ་ཆོས་དབྱིངས་བྱང་
འཇུག་ལ་མི་ཟེར་བར། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཁམས་ལ་འཇུག་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་བསྐྱོ་བའི་མདོ་ནས་
བཤད་པའི་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཆུང་དགེ་རྩ་ཡང་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མཐའ་གསུམ་དུ་བརྟགས་
པས། དང་པོ་དང་གཉིས་པ་གཉིས་རིགས་པས་དགག་པ། གསུམ་པ་རང་དང་འདོད་པ་མཐུན་པར་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དེ་གང་ཡིན་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ། ཁམས་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པའམ། ཡང་
ན་དངོས་མེད་དམ། ཡང་ན་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱོས་བྲལ་ཡིན་སྟེ། དགོས་
ཏེ། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་གང་རྩང་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་
དངོས་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་མེས་པོ་དང་རིག་པ་གཉིས་པོ་གང་རྩང་དུ་ཁ་ཆོན་ཆོད་པས་ཁམས་དེ་ཆོས་ཅན།
མེས་རིག་གང་རྩང་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཉིས་པོ་གང་ཡིན། མེས་པོ་ཡིན་ལོ་ཞེ་
ན་མ་ཡིན་ཏེ། མེས་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་སུ་འདོད་པ་ནི་

༼༩༽

ལུ་སྟེགས་རྒྱུ་འཕེན་པ་ས་སོགས་འབྱུང་བ་དང་བྱུང་སྟེ་རྣམ་གཅིག་པའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་།
གཅེར་བྱ་བ་ནི་ཤིང་སེམས་ལྡན་དུ་འདོད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་རོལ་བ་འགའ་ཞིག་གི་ལུགས་ཡིན་གྱིས། སངས་
རྒྱལ་པ་ལ་མེད་པའི་སྤྱིར། རིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་ཤེས་ཆོགས་བརྒྱུད་གང་རུང་འཁོར་དང་
བཅས་པ་གང་རུང་ཉིད་ལས་འདའ་བ་མེད་པར་ཐལ། རིག་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེ་
གཤེགས་སྟོང་པོར་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོགས་བརྒྱུད་གང་རུང་འཁོར་དང་བཅས་པའི་ནང་ཆོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར།
ཁུབ་སྟེ། ཆོགས་བརྒྱུད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་ཏེ། དཔལ་སྤེང་གི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ནི་འདུས་བྱས་ཀྱི་མཆོན་
ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། །འོ་ན་གཞུང་ལུགས་འགའ་ལས། ཟག་མེད་
ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་ལ་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་རིག་
པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ་སྟུམ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་རྒྱུད་དེ་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་
ཆ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས། ཆོགས་བརྒྱུད་གང་རུང་དུ་འདུས་ཤིང་ཆོགས་བརྒྱུད་གང་རུང་དང་སྟོང་པོ་
འགའ་བ་བསྟན་ཅིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་གསལ་ཆ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མེད་དེ། མ་
བསྐྱེབས་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེས་ན་གསལ་ཆ་སྟོང་པོར་མི་འཐད་དོ། །གསལ་ཆ་ཞེས་པའི་ཆོག་
ཀུས་ནི་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྟོང་ན་ས་བོན་ཀྱི་ཆ་དང་རྣམ་སྟོན་ཀྱི་ཆ་དང་། རྣམ་ཤེས་རང་གི་ཆ་དང་
གསུམ་

༩༩༽

ཡོད་པ་ལས། གསུམ་པ་ཉིད་དམིགས་བསལ་དུ་བཀར་བ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཏེ་ཟག་མེད་སེམས་རྒྱད་ཅེས་པ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཆོགས་བརྒྱད་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་ན་ནི། རིག་པ་ལ་དབྱེ་བ་དེའི་ཆེ་རྣམ་ཤེས་ཆོགས་དགུར་འགྱུར་ཏེ། ཆོགས་བརྒྱད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཟག་མེད་སེམས་རྒྱད་དང་བཅས་པས་དགུར་འགྱུར་བ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོགས་བརྒྱད་ལས་གཞན་པའི་ཟག་མེད་སེམས་རྒྱད་ཅེས་པ་ལོགས་སུ་མི་འཐད་དེ། ལྟར་གཤེགས་པ་ལས་ཀྱང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཉིད་དང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་འགའ་ལས་ཟག་མེད་སེམས་རྒྱད་ཅེས་པའི་ལུང་འདྲེན་ལ། སྟོས་ཁང་པས། མདོན་པའི་མདོར། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་ཁམས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདྲེན་པ་དང་། རྣམ་བཤད་མཛད་པ་པོ་འགའ་ཞིག་གིས། བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་འགྲོ་ཀུན་ཡོངས་ལ་བྱལ། །དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་རྣམ་པར་བརྟེན། །ཞེས་པ་འདྲེན་པར་མཛད་པས་དཀའ་བའི་གནས་སུ་སྤང་ལ། སྟོས་ཁང་པའི་དེ་ནི་ཆེར་མ་འབྲེལ་ཏེ། ཆོག་ཟེན་ལ་ཁམས་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གསལ་ཁ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། ལུགས་ཕྱི་མ་དེ་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་ཡིད་ལ་ཞེས་པ་ཆོག་ཟེན་ལ་འདུག་ཀྱང་། དེ་ནི་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོའི་རྟེན་དུ་སོང་པས་དངོས་བསྟན་རང་ལ་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་དང་ཐ་དད་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། འདིར་འབྲེལ་གཞིའི་ལུང་དུ་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ཞིག་རང་གི་བསམ་ཆོད་ནི། །རྒྱད་ལྟ་ལས། རིགས་ཁམས་སྤང་ཅི་དང་འབྲེལ་འདི་གཟིགས་ནས། །ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ། ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་

༩༡༠༽

ཤེས་པ་སྤང་མའི་ཅི་དང་འབྲ། །ཞེས་བདེ་གཤེགས་སྣོད་པོ་ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་ལ་དོས་བཟུང་བ་ལྟར་སྤང་བ་
དང་། བརྟག་གཉིས་ལས། ལུས་ལ་ཡེ་ཤེས་ཆེན་པོ་གནས། །ཞེས་སྣོད་པོ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པ་
རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ། བདེ་གཤེགས་སྣོད་པོ་ལ་གསལ་སྣོད་བྱང་འཇུག་དགོས་པའི་ཡ་གྲུལ་གསལ་བའི་ཆ་
ཙམ་ལ་དགོངས་ཤིང་། གསལ་ཆ་དེ་ཡང་ཆོགས་བརྒྱད་ལས་ལོགས་སུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པར་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་
ཤེས་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། འགའ་ལས་ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆོག་འདི་དག་བྱང་བར་སེམས་
སོ། །དེས་ན་སྣོད་པོ་དང་སེམས་ཀྱི་གཞི་མ་ཐུན་གཏན་མེད་པ་ནི་རབ་དབྱེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །མཐའ་གཉིས་
པ་ལྟར་དངོས་མེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཁམས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དགེ་སྤྲིག་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་
དོན་བྱེད་མེད་པའི་སྤྱིར་ཉེ། དངོས་མེད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁམས་དེ་
དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར་སྟོས་བྲལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་མ་ཐུན་ཉེ། སྤར་སྤྱ་
སྤྱབ་ཀྱི་ལུང་བྲངས་ནས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལས་འདའ་བ་མེད་པའི་སྤྱིར་དང་། ཆོས་དབྱིངས་དེ་ལྟར་
ཡིན་ན། དགེ་སྤྲིག་མེད་པར་སྤར་བཤད་ཟེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཞུང་ཆོག་འདི་ལྟར་ན་ཆོས་དབྱིངས་དངོས་མེད་
མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་རུས་སམ། རུས་ན་ཆོས་དབྱིངས་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
དངོས་མེད་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་ན། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན་ལན་ཅི། ཁོ་པོ་ནི་སྣོད་པོ་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ཀྱང་དངོས་མེད་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ཉེ། གཞུང་གི་

༩༡༡༽

དངོས་བསྟན་ལ་དེ་ལྟར་བསྟོན་མེད་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་འབྲུལ་སྟོང་ལས་ཀྱང་། གལ་
ཏེ་སེམས་ཅན་ཁམས་དངོས་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བློན་ནས། ཆོས་དབྱིངས་དངོས་མེད་ཡིན་པ་
སྒྱུབས་ཤིག་པའི་ལན་མཛད་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཉེས་སྟོང་བཀག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉེས་སྟོང་བཟོད་
པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་མི་འདོད་པ་བཀག་པ་དེ་ལ་
འཕྲོས་ནས་སྒྲར་མཐའ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས། གལ་ཏེ་བཅའ་པོའི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོ་རྒྱར་གྱུར་པའི་བདེ་གཤེགས་
སྟོང་པོ་མ་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་ཁམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་བསྟོ་རྒྱར་གྱུར་པའི་བདེ་གཤེགས་སྟོང་
པོ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། གཉིས་པ་དེ་དགག་པ་ནི། དེ་འབྲེལ་དུ་འཐད་པ་མིན་ཏེ། ཆོས་དབྱིངས་ལ་སྟོང་པོ་ཡིན་
མིན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་ན། རོ་བོ་མི་འབྲེལ་བའི་དབྱེ་བ་ཡོད་དགོས་པ་ལས། དེ་མེད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་གཉིས་སུ་
བྱར་མེད་དོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པས་ཀྱང་ནི་ཆོས་དབྱིངས་ལ་རིགས་མི་འབྲེལ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་པ་
འདི་ནི་འབྲུབ་སྟེ། ཆོས་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་དགག་བྱ་སྟོས་པ་བཀག་པའི་སྟོས་བྲལ་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་གཅིག་
པའི་ཕྱིར། འདིར་རྩེས་ཐང་སངས་ལྷན་པས། སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་ཁམས་ལ་སྟོང་པོར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་།
སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དབྱིངས་ལ་སྟོང་པོར་

༼ ༡༠༩ ༽

འདོད་པ་དགག་པའི་ས་གཅད་མཛད་པ་ནི་མི་ལོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གྲེས་གཞི་རྩ་བའི་ས་གཅད་ལ་ཆོས་
དབྱིངས་དབྱེར་མེད་ལས་གཞན་པའི་སྤྱིང་པོའི་འདོད་ཚུལ་དགག་པ་ཞེས་པ་དེ་དང་རང་ཆོག་འགལ་བའི་བྱིར་
ཏེ། སེམས་ཅན་ཁོ་ནའི་དབྱིངས་ལ་སྤྱིང་པོར་འདོད་པ་དེ་ཆོས་དབྱིངས་ལས་གཞན་པའི་སྤྱིང་པོ་ཁས་ལེན་
མཁན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་གལ་ཏེ་བེམ་པོའི་ཞེས་སོགས་ནི་གོང་དུ་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོ་ཆོས་དབྱིངས་
ལས་གཞན་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་ལ་འཕྲོས་ནས། སྤྱིང་ཕྱོགས་སྤྱིང་མས་ཉེས་སྤྱིང་གི་ཚུལ་དུ་ཆོས་དབྱིངས་ལ་
སྤྱིང་པོ་ཡིན་མིན་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་དེ་འགོག་བྱེད་དུ་སྦྱར་ན་ལོགས་སམ་སྦྱུང་མོ། །གང་ལྟར། ལ་ལ་བདེ་
གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྤྱིང་དང་། ཁ་ཅིག་བདེ་གཤེགས་སྤྱིང་པོའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེས་སོགས་ཀྱི་
ཕྱོགས་སྤྱིང་གཉིས་ཀྱང་། ཁ་ཅིག་གངས་ཅན་ལུགས་བཞེན་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྤྱིང་དེའི་ནང་གསལ་ལས་
འདོད་ཚུལ་གྲེས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱིས། དེའི་ནང་དུ་མི་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ཞུ་
ལས་ཀྱང་། དེས་ན་བདག་གིས་བཤད་པ་དང་། སྤྱོད་པ་དང་ནི་བསྡུ་བ་ཡང་། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་དམིགས་
པའི་དུག །སྤངས་པའི་ཆོག་དུག་མེད་བགྱིས། །དེ་ལ་སྤྱིང་ཕྱོགས་གངས་ཅན་དང་། །ཉན་ཐོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་
སྤྱིང་ལུགས། །འདོད་པ་དེ་དག་བདག་ལ་རྟོགས། །འདི་དག་ཀྱང་ནི་བདེན་མི་བདེན། །ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་པར་བྱེ་སྤྱིང་
གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྐབས་འདིའི་རྟོགས་པ་པོའི་ཕྱོགས་སྤྱིང་མ་ཡང་། ཁ་ཅིག་གངས་ཅན་ལུགས་
བཞེན་དུ། ཞེས་སོགས་འདི་ཡིན་པས། འདི་ནི་རབ་དབྱེའི་བསྡུ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་

༼ ༡༠༣ ༽

ཀྱི་སྒྲིགས་སྤེལ་ཅ་བ་རང་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་སྟོང་པོ་སྟོས་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རོན་དངོས་ཤེས་
བྱེད་ཀྱི་ལུང་། སྟོང་པོའི་ལུང་གཞན་བྲང་དོན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོང་པོ་བསྟོ་རྒྱུའི་དགེ་ཅར་མི་རུང་བ་
དེས་ན་རྒྱ་དུས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྟོང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐབས་ཀྱིས་ཟེན་པ་དང་། མ་ཟེན་པ་ལས་
སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱས་དང་འཁོར་བ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་སྟོས་བྲལ་ཀྱི་སྟོང་
ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར་ན། འཆིང་གྲོལ་ཀྱན་ཀྱི་གཞིར་རུང་བས་སོ། །པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་
བདེ་གཤེགས་སྟོང་པོ་མེད་པར་བཞེད་པ་ནི་གཞུང་འདི་དང་འགལ་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པོ་སྟོས་བྲལ་ཡིན་
པའི་གནད་ཀྱིས་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བ་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ནས་འཆད་རྒྱ་མེད་པའི་
བྱིར་གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷ་སྦྱབ་ཀྱི་ལུང་། བྲམས་པའི་ལུང་། བརྒྱད་སྟོང་པའི་ལུང་དགོད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། སྟོང་པོ་སྟོས་བྲལ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་འཁོར་འདས་གཉིས་ཀ་འབྱུང་བ་ནི་ཆོས་ཅན། ལུང་གིས་བྱུབ་པ་
ཡིན་ཏེ། འཕགས་པ་ལྷ་སྦྱབ་འགྲོ་བའི་སྦྱོབ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྩ་ཤེས་ལས། ལུགས་གང་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་
སྟོང་པ་ཉིད་དུ་རུང་བ་དེ་ལ། དགེ་སྤྲིག་དང་བདེན་པ་བཞི་དང་། འཁོར་འདས་དང་། ལུགས་འབྲས་ལ་སོགས་
པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་རུང་བ་ཡིན་ལ། ལུགས་གང་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་དུ་མི་རུང་བ་དེ་ལ་སྦྱར་
སྟོས་པ་ཐམས་ཅད་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་འདི་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྩོད་གཞི་སྤྲ་མ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བྲམས་པའི་ལུང་

༼ ༡༠༥ ༽

གིས་ཀྱང་སྒྱུ་བ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་སྒྲ་མ་ལས། སེམས་ཅན་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཁམས་ཡོད་པའི་
སྒྱུ་བ་བྱེད་ནི། གལ་ཏེ་སེམས་ཅན་ལ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་ཁམས་མེད་ན་སེམས་ཅན་སྒྱུ་བ་སྒྲ་ལ་སྒྲིབ་ར་མི་
འགྱུར་ཞིང་། རྒྱ་ཅན་ལས་འདས་པར་སྒྲོ་སྟོགས་པར་འདོད་པ་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་འཆོལ་བའི་དོན་དུ་
གཉེར་བ་དང་། ཐར་པ་ལ་སེམས་མཛོན་པར་འདུ་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ལུང་དེའི་དོན་སྒྱུ་བ་སྒྲ་ལ་སྒྲིབ་དང་ལྡན་པ་སོགས་ནི་སེམས་ཅན་
ལ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་ཁམས་ཡོད་པའི་སྒྱུ་བ་བྱེད་དུ་འཐད་དེ། ཐག་བཅས་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ལུང་པོ་ལྷ་སྒྱུ་བ་སྒྲ་ལ་
ཡིན་ཞིང་། དེ་སྤངས་པའི་ལུང་འདས་བདེ་བ་ཡིན་པས་ན་སྒྱུ་བ་སྒྲ་ལ་སྒྲོང་འདོད་དང་ལུང་འདས་ལ་དོན་
གཉེར་འབྱུང་བ་འདི་ཡང་སེམས་ཉིད་རང་གི་གནས་ཚུལ་དུ་བསྟེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན། མེའི་རང་
བཞིན་ཆ་བ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་མེ་ཡོད་པའི་སྒྱུ་བ་བྱེད་དུ་ཆ་ཞིང་བསྟེན་པ་བཀོད་པ་ལྟར་རོ། འདི་ལ་རང་
མཆན་ལས། རྒྱ་ཆང་དུ་སྟོག་པ་བཞིན་ཞེས་པའི་དཔེ་ལྟར་ན། སེམས་ཅན་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་སྒྲོང་འདོད་
སོགས་འབྱུང་བ་འདི་ཡང་སེམས་རང་གི་གནས་སུ་སྟོག་པ་ཡིན་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཀྱི་རང་
བཞིན་སྒྲོས་བྲལ་སྟོང་པོ་ཡིན་པར་འདིའི་དོན་རྒྱས་པར་བརྒྱུད་སྟོང་པའི་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ནི་ལེ་ལུར་སྟོས་ཞེས་
གདམས་ཏེ། ཇི་ལྟར་ན། ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེ་ལུ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འོང་བའམ་འགོ་བ་མེད་དེ།
སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །ཞེས་སོགས་

༩༡༥༽

དང་། འཕགས་པ་ཆོས་འཕགས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྟག་ཏུ་དུས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་གང་
ནས་ཐོན། གང་དུ་བཞུད་ཅེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་གང་ནས་ཀྱང་མ་ཐོན། གང་དུ་
ཡང་མ་བཞུད། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་མ་གཡོས། དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའོ། །ཞེས་
དང་། སྒྲིག་རྒྱ་གཡོ་བ་མཐོང་ན་སྒྲིག་རྒྱའི་རྒྱ་དེ་གང་ནས་འོང་། གང་དུ་སོང་། རྒྱ་མེད་པ་ལ་རྒྱར་འདུ་ཤེས་པ་དེ་
བཞིན་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་གཟུགས་དང་སྒྲར་མངོན་པར་ཞེན་ནས། ཐོན་པ་དང་བཞུད་པར་རྟོག་པ་དེ་
དག་ནི་བྱིས་པ་ཤེས་རབ་འཆལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་སྟོང་པོའི་ལུང་གཞན་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་
པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ་དང་། ལུང་གི་སྒྲོ་ནས་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ནི། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་སྟོང་པོ་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ལྟར་ན། མདོ་བསྟན་བཅོས་འགའ་ཞིག་ལས། སྟོབས་
སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སུ་ཆང་ཞིང་། ད་ལྟ་ཉིད་ནས་མཆན་དཔེ་གསལ་ལྡོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་པའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྟོང་པོ་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་སྒྲི་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སེམས་ཀྱི་
རང་བཞིན་སྒྲོས་བྲལ་ལ་སྟོང་པོར་བཞག་པ་དེ་ཅུ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་མོད། འོན་ཀྱང་དཔལ་སྤེང་གི་མདོ་དང་།
སོར་སྤེང་ལ་པན་པའི་མདོ་དང་། ལུང་འདས་ཆེན་མོ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་འགའ་ཞིག་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་
རྒྱད་ཁྲ་མར་ཡང་། གོས་སྤལ་ནང་ན་རྒྱལ་བའི་སྐྱེད་དང་ནི། །ཞེས་གོས་ངན་གྱི་ནང་ན་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་ལས་
བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱེ་

གཟུགས་ཡོད་པ་ལྟར། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་རང་ཆས་སུ་ལྡན་ཞིང་མཚན་དཔེས་
 བརྒྱན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་སྤྲི་འཛིན་དུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། བྱང་དོན་དགོངས་
 པ་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ནི། དེའི་དགོངས་གཞི་ནི། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོས་བྲལ་སྟོང་པ་ཉིད་
 སྟེ་འགག་དང་བྲལ་བ་རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པ་
 ཡིན་ཏེ། འཇུག་འགྲེལ་དུ་མདོ་བྲངས་པ་ལས། སྟོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ངའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པ་ནི་
 ལུ་སྟེགས་ཅན་གྱི་བདག་ཏུ་སྟོབས་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཅོམ་པ་ཡང་དག་
 པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། ལྷ་པོ་ལས་འདས་པ་དང་།
 མ་སྐྱེས་པ་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པར་བྱས་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དགོས་པ་ནི། སྟོན་ལྷ་སྤང་བའི་ཆེད་དུ་
 ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྟོང་། སེམས་ཞུམ་སེམས་ཅན་དམན་ལ་བརྟུས་པ་དང་། །ཡང་དག་མིན་འཛིན་ཡང་དག་ཆོས་ལ་
 སྟོར། །བདག་ཆགས་ལྷག་པའི་སྟོན་ལྷ་གང་དག་ལ། །ཡོད་པ་དེ་དག་དེ་སྤང་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་
 པ་ལྟར་རོ། །དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ནི། སེམས་ཅན་ལ་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་དང་མཚན་དཔེས་
 བརྒྱན་པ་དེ་འབྲའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁམས་ཡོད་ན། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གསུམ་འཇུག་སྟེ། ལུ་སྟེགས་གངས་
 ཅན་པ། ཤེས་རིག་ཀུན་ལ་བྱུང་བའི་རྟག་པ་གཅིག་ཤུའི་བདག་དང་། རིག་པ་ཅན་ལ། དཀར་ལ་འཆོར་བ།

༩༡༥༽

སྐྱུམ་ལ་འདྲིལ་བ། རྩལ་སྤྱན་ཅམ་གྱི་བདག་རང་རང་གི་སྣྤང་གི་དགྱིལ་དུ་གནས་པར་འདོད་པ་སོགས་དང་
མཚུངས་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་གྱི་དངོས་སོར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། དེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་ལ་
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་བཤད་པ་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་མདོ་སྡེ་འགལ་ཞིག་
དང་། །ཞེས་པའི་ལུང་ཁུངས་ནི། རྣམ་བཤད་སྡེ་མ་རྣམས་སུ་བལྟ་བར་བྱའོ། །པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུངས་
ལས། སེམས་ཅན་ལ་སངས་རྒྱས་གྱི་སྣྤང་པོ་ཡོད་པ་གཞུང་འདི་དག་གི་བྱང་དོན་དུ་གཏན་ལ་པབ་པ་ཡིན་ཞེས་
གསུངས་པ་ནི། རང་གི་གྲུབ་མཐའི་འདོད་ཚུགས་དང་བསྐྱེད་པ་ཅམ་དུ་ཟད་དེ། གཞུང་འདི་དག་གིས་ནི་མཆོན་
དཔེས་བརྒྱན་པ་སོགས་གྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་གྱི་སྣྤང་པོ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་བྱང་དོན་དུ་
གཏན་ལ་པབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོས་རྩལ་ནང་ན་རིན་ཆེན་ལྟར། །ཞེས་པའི་ཆོག་རྒྱས་དང་། མདོ་སྡེ་འགལ་ཞིག་
དང་ཞེས་པའི་ལུང་ཁུངས་བལྟས་པས་ཀྱང་རྟོགས་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་དུ་ན་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་ཆོ།
དེ་འདྲའི་བདེ་གཤེགས་ཁམས་ཡོད་ན། །ཞེས་པའི་ཆོག་ཀྱང་དོན་མེད་དུ་ཐལ། གལ་ཏེ་བདེ་གཤེགས་ཁམས་
ཡོད་ན། །ཞེས་པ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲའི་ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་འབྲུག་གོན་རྒྱ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར།
གཞན་སྟོང་ལ་ཞེན་ནས་སྣྤང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མཛད་པ་ཡང་གཞུང་དེའི་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
པར་སོང་སྟེ། བདེན་པའི་དངོས་སོར་འགྱུར་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་པ་དེ་ལ་འདོད་ལེན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། ད་ནི་འདིར་
རྒྱད་ཆེ་བྱང་དེས་གྱི་བསྐྱེད་བཅོས་གང་ཡིན་གྱི་དབྱེད་པ་སྐྱབས་སུ་བབས་འདུག་ཀྱང་།

༩༡༠༩༽

ཡི་གེ་མང་དོགས་པས་མ་སྒྲོས་སོ། །གཉིས་པ་ལུང་གི་སྒྲོན་ས་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ནི། མཚན་དཔེས་བརྒྱན་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་སེམས་ཅན་ལ་ཡོད་པ་བྱང་དོན་ཡིན་པ་འདིའི་དོན་ལུང་གིས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོའི་ལེ་ལུང་མདོ་སྡེ་ལས། འདི་ལྟ་སྟེ། གཉེར་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་
སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ལྟོས་ཤིག དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས། དབྱ་མ་
ལ་འདུག་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། རྗེ་མ་དང་བཅས་པའི་གོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པའི་ནང་ན། མཚན་སོ་གཉིས་
དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པ་བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པ་དེ་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས་ལ་སྒྲུ་རི་བཞིན་དུ་
ཞེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། མདོ་སྡེ་གང་ལས་སྤྱི་རོལ་སྤྱང་ཡོད་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ལྟར་
གཤེགས་པའི་མདོ་བྱངས་པ་ལས། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོ་གསུངས་པ་དེ་རང་
བཞིན་ཀྱི་འོད་གསལ་བ་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ། མཚན་སྲུང་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བཟོད་དེ། བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་གོས་རྗེ་མ་
ཅན་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པ་ལྟར་ཕྱང་པོ་དང་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པ་འདོད་
ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། གཉི་ལྷག་གི་ཟིལ་གྱིས་ནོན་པ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་རྟོག་པས་རྗེ་མ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་
རྟོག་པ་བརྟན་པའི་ཐེར་བྱུག་པ་ནི་བཟོད་ན། བཙུན་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྱིང་པོར་སྒྲུབ་པ་འདི་ནི་ལུ་
སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྒྲུབ་དང་རི་ལྟར་འདྲ་བ་མ་ལགས། བཙུན་ལྡན་འདས་ལུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་
པ་བྱེད་པ་སོ།

༩༡༩༽

ཡོན་ཏན་མེད་པ། བྱ་བ་མི་འདིག་པའོ། །ཞེས་བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ། །བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
བཀའ་སྤྲུལ་པ། སློ་བྱོས་ཆེན་པོ་ང་ཡི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོ་བོ་བསྟན་པ་ནི་ཐུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་
སྤྲོ་བ་དང་། མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སློ་བྱོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དག་བཙུང་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སྟོང་བ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང་། ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་དང་། མ་སྐྱེས་པ་
དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྟོན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གི་དོན་རྣམས་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྤྲོ་བོར་བསྟན་པར་བྱས་ནས་བྱིས་པ་རྣམས་བདག་མེད་པས་འདིགས་པར་འགྱུར་བའི་གནས་རྣམས་པར་སྤང་
བའི་དོན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སློ་བསྟན་པས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གནས་སྤང་བ་མེད་པའི་སྤྲོ་བ་ལྟལ་སྟོན་
ཏེ། སློ་བྱོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་
བདག་ཏུ་སྤྲོ་བ་ལ་མངོན་པར་བརྟན་པར་མི་བྱ། སློ་བྱོས་ཆེན་པོ་དཔེར་ན་རྩ་མཁན་འདིམ་པའི་རྩལ་གྱི་ཕུང་པོ་
གཅིག་ལ་ལག་པ་དང་། བཟོ་དང་ལག་གཟུང་དང་། རྩ་དང་སྤྲད་བྱ་དང་ནན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ལས། སྤྲོ་བ་རྣམས་པ་
སྤྲོ་ཆོགས་བྱེད་དོ། །སློ་བྱོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་རྣམས་
པར་རྟོག་པའི་བདག་རྣམས་པར་ལོག་པ་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་
ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོ་བོ་བསྟན་པའོ། །བདག་མེད་པ་བསྟན་པས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། རྩ་མཁན་བཞིན་དུ་
ཆོག་དང་ཡི་གེའི་རྣམ་གངས་རྣམས་པ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ། །དེ་ལྟར་དེའི་ཕྱིར་སློ་བྱོས་ཆེན་པོ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་

༩༡༠༽

སྒྲིང་པོ་བསྟན་པས། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་བདག་ཏུ་སྦྲ་བ་དང་མི་འདྲའོ། །སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དེ་ལྟར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྦྲ་བ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་བྱང་བའི་བྱིར་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་བསྟན་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །མདོ་དེའི་
དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། བྱིས་པ་དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོས་བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་དོགས་
གཙོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་མདོ་གཞན་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིང་པོ་རང་བཞིན་ཀྱི་བྱི་མ་མེད་ཅིང་གཏོད་མ་ནས་
རྣམ་པར་དག་པ་མཆོན་སོ་གཉིས་དང་རང་ཆས་སུ་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་
རིན་པོ་ཆེ་རིན་ཐང་མེད་པ་གོས་བྱི་མ་ཅན་ཀྱི་ནང་ན་གཏུམས་ནས་ཡོད་པ་ལྟར། མ་དག་པའི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་གོས་ཀྱིས་དཀྱིས་པའི་ནང་ན་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྒྲིང་པོ་དུག་གསུམ་ཀྱིས་བཅིངས་ཤིང་རྣམ་
རྟོག་གི་བྱི་མ་འཕུག་པོས་སྒྲགས་པ་རྟག་བརྟན་ཐེར་བྱུག་ཏུ་བཀའ་སྦྱལ་ན། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྒྲིང་པོ་དེ་ནི་ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཕྱང་པོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་བདག་འདོད་ཚུལ་དང་མཚུངས་པ་མ་ལགས་
སམ། ལུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱང་ཤེས་རིག་ཀྱན་ལ་བྱུང་བའི་རྟག་པ་གཅིག་བྱུང་བདག་སོགས་འགྲོ་བའི་སྒྲིང་
ལ་གནས་པར་འདོད་པས་དེ་དང་ཚུལ་འདི་ཤིན་ཏུ་མཚུངས་པར་དགོངས་སོ། །ཞེས་པའི་བྱི་བ་སྟོན་པ་ལ།
བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཞེས་པ་ནས། བདག་ཏུ་སྦྲ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་པའི་བར་བྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་ལན་
ལ། དགོངས་གཞི་བསྟན་པ། དགོས་པ་བསྟན་པ། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་བྱུང་ཀྱིས་བསྟན། དཔེ་དོན་སྦྱར་ཏེ་
བསྟན་པ། དོན་བསྟུ་བ་དང་ལྡོམ། །དང་

༼༡༡༽

པོ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོད་པོ་གསུངས་པ་ནི་དགོངས་གཞི་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་པས། ལུ་
སྤྲོགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་འདོད་ཚུལ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་གཞན་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་དེ་སྤྲོད་ཉིད་ཡང་དག་པའི་མཐར་གྱུར་ཅིང་གདོད་མ་ནས་ལྷུང་ན་ལས་
འདས་པ་ལ་མཆན་སོ་གཉིས་དང་ལྡན་པར་བཏགས་པ་དང་། གདོད་མ་ནས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་བཏགས་པ་དང་།
དོན་དམ་པར་མཆན་མ་དང་སྟོན་པ་མེད་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་ཐེར་བྱག་པར་བཏགས་ཏེ་སྤྲོད་པོར་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་བ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོད་
པོར་བསྟན་པར་བྱས་ནས་ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། དེའི་དགོངས་གཞི་སྤྲོད་ཉིད་ཡིན་པའི་འཆད་ཚུལ་འདི་བཞིན་མ་
བྱུང་ན་ལན་བརྒྱུད་འབད་ཀྱང་རྟོགས་པའི་ཐབས་བྲལ་ལོ། །གཉིས་པ་དགོས་པ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྤྲོད་པོ་གསུངས་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་པ་གནས་ལུགས་བདག་མེད་པའི་དོན་ལ་འཛིག་པ་རྣམས་
རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ལ་རེ་ཞིག་འདི་ལྟར་བསྟན་པས་ཁ་བྱངས་ཏེ་མཐར་གནས་ལུགས་
རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཆོས་ལུགས་ཐབས་མོ་ལ་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ཕྱིས་པ་རྣམས་ཞེས་
པ་ནས། སྟོད་ཡུལ་སྟོན་ཏེ་ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
ལམ་ལ་སྟོབ་བཞིན་པ་དང་། སྟོབ་པར་འགྱུར་བ་རྣམས་ཀྱིས་བདག་ཏུ་སྦྱོབ་པ་ལ་བརྟེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། ཚུལ་དེ་ལྟ་
བུའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲོད་པོ་གསུངས་པ་བདག་ཏུ་སྦྱོབ་པ་དང་།

༼ ༡༡༣ ༽

ཆ་འབྲེལ་བ་དེ་གྱིས་པ་རྣམས་ཁ་བྱང་བའི་དོན་ཅུམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་འཆད་པ་ལ། ལྷོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མ་འོངས་
པ་དང་ཞེས་པ་ནས། བརྟེན་པར་མི་བྱ་ཞེས་པའི་བར་འདི་བྱུང་། འདིས་ནི་ཞར་ལ་དངོས་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ་
ཡིན་ཏེ། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པོ་རེ་ཞིག་གཤམ་བྱ་ཁ་བྱང་བའི་ཆེད་ཅུམ་མ་གཏོགས་སུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་
སྟོབ་དང་བྱུང་བར་མེད་པར་དོར་བྱར་བསྟན་པའི་བྱིར། བཞི་བ་ནི། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པོ་གསུངས་པ་ཡང་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱུང་བར་དང་ལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་རྩ་མཁན་མཁས་པས་
འཛིན་པའི་ཕྱང་པོ་ཞིག་ལ་བཟོ་བྱས་སྟོང་གས་པས་སྟོན་སྟོང་གས་པ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱུས་
ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་བདག་མེད་པ་གཅིག་ཉིད་ལ་སྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱུང་བར་སྟོན་དང་མ་ཐུན་པར་ཚུལ་
དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པོ་བསྟན་པའམ། གནས་ལུགས་བདག་མེད་སྟོན་པ་ཡང་མཛད་དེ། བརྟེན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཀྱང་རྣམ་
གངས་སྟོང་གས་ཀྱི་སྟོན་སྟོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། ལྷོ་གྲོས་ཆེན་པོ་དཔེར་ན་ཞེས་པ་
ནས། སྟོང་གས་ཀྱིས་སྟོན་ནོ་ཞེས་པའི་བར་བྱུང་། ལྟ་བུ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དགོངས་གཞི་
སོགས་དང་དཔེ་དོན་དེའི་བྱིར། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པོ་གསུངས་པ་ནི་སུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཏུ་སྟོབ་དང་མི་
འབྲེལ། ཐབས་ལ་མཁས་པས་བྱུང་བར་དང་ལྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པས་སོ། །མདོར་ན་སུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་
ཏུ་སྟོབ་རྣམས་ཁ་བྱང་པའི་བྱིར་རེ་ཞིག་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པོ་བསྟན་པས། མཐར་ཐུག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
སྟོང་པོ་མཆན་ཉིད་སྟོན་ཏེ། བྱེད་ལས་ནི་འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བར་ལྱུང་བ་དེ་དག་གནས་སྐབས་སུ་ལྟ་བར་ལས་
ཐར་ནས་རྣམ་ཐར་སྟོགས་ལས་

༩༡༣༽

གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ལ་གནས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་སྐྱར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཚུབ་འཛོལ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཞེས་
འཆད་པ་ལ། དེ་ལྟར་དེའི་བྱིར་སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་ཏེ། ཡང་དག་
པའི་བདག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ལྟ་བར་ལྟར་བའི་བསམ་པ་ཅན་དག་རྣམ་པར་ཐར་པ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་ཡུལ་ལ་
གནས་པའི་བསམ་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། སྐྱར་དུ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་ཏུ་མངོན་པར་
རྫོགས་པར་འཆང་བྱ་བར་ངེ་ལྟར་མི་འགྱུར། ཞེས་པ་འདི་བྱང་། དེས་ན། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་མཁས་འཇུག་
ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སོགས། །བདག་འཛིན་ཅན་རྣམས་ཤང་བྱིར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཡང་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྙིང་པོ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤངས་མ་ཐག་པའི་མདོ་དེར། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྐྱ་བ་
ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་རྣམས་ཤང་བའི་བྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་བསྟན་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་སྙིང་པོ་སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་དོན་གནད་གཅིག་ཏུ་བྱང་བའི་བྱིར། སྙིང་པོ་ལན་གཉིས་གསུངས་པ་
དེས་ཀྱང་གོ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་པོ་སྐྱ་མ་ནི་བྱང་ཆོས་སྐྱར་བའི་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་སྙིང་པོ་བཏགས་པ་བ་དང་།
སྙིང་པོ་སྟོན་ཏེ་ཞེས་པ་ནས། སྙིང་པོ་མཆོན་ཉིད་པ་བྱང་ཆོས་མ་སྐྱར་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོར་བཞག་པ་དེ་དང་དོན་གཅིག་པས་སོ། །ཡང་སངས་རྒྱས་འཕྱིན་ཞུ་ལས་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱི་བདེ་
གཤེགས་སྙིང་པོའི་སྒྲ། །ཁ་ཅིག་ངས་པའི་དོན་དུ་འཆད། །བདག་གི་ཤང་བའི་དོན་དུ་ནི། །ལུང་དང་རིགས་པས་
བསྐྱབས་ཏེ་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་སྙིང་པོའི་སྐྱ་ཡང་བྱང་ཆོས་སྐྱར་བའི་སྙིང་པོ་དེ་

༼༡༡༩༽

ལ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཁ་ཅིག་གིས་ངེས་དོན་དུ་འཆད་པ་རྣམས་ནི། འོན་ཀྱང་མདོ་སྡེ་འགའ་ཞིག་དང་། །ཞེས་སོགས་
བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་སྟོན་པའི་གཞུང་ཆོག་ལ་འདི་དག་གི་དགག་པར་བྱ་བའི་སྟོགས་སྡུ་མ་དང་། བདག་ཉིད་
ཆེན་པོས་དེ་བྱང་དོན་དུ་སྐྱབ་པའི་ལུང་རིགས་ནི། དེའི་དགོངས་གཞི་སྟོང་ཉིད་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཆོས་གསུམ་
གསུངས་པ་ནི་རིགས་པ་དང་། འདི་དོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་སྙིང་པོའི་མདོའི་ལུང་དང་།
འཇུག་འགྲེལ་དུ་བྱངས་པའི་ལང་གཤེགས་ཀྱི་ལུང་རྣམས་བྱངས་པ་ནི། རིགས་པའི་རྒྱབ་རྟེན་གྱི་ལུང་ཡིན་ནོ།
པཎ་ཆེན་གྱིས། མཁས་འཇུག་དང་འཕྲིན་ཁྱའི་གཞུང་འདི་རྣམས་བྱངས་ནས། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱད་ལ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་སྙིང་པོ་མེད་གསུངས་པ་ནི་གོང་འོག་གི་བབ་པ་དང་། སྡུ་སྤྱིའི་ཆོག་ལ་རྟོག་དཔྱད་མི་མཛད་པར། སྡུ་
ཟེན་ཅམ་ལ་ཐུགས་ཅི་གཏད་པར་སྤང་དོ། །འོ་ན་གོས་རྩལ་ནང་ན་རིན་ཆེན་ལྟར། །ཞེས་གསུངས་པས། རྒྱད་
སྤྱིའི་དཔེ་བདུན་པ་ལྟར་གྱི་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཅམ་ཡིན་ནམ། དཔེ་དགུ་ཆར་གྱི་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེ་
བདུན་པ་ནི་མཆོན་གཞི་མཆོན་པ་ཅམ་ཡིན་ལ། དོན་ལ་བདུན་པས་མཆོན་ནས། སངས་རྒྱས་པ་དང་པོ་སྤང་ཅི་
སྤང་མ་ལ། །ཞེས་སོགས་དཔེ་དགུ་ཆར་གྱི་མཆོན་པའི་སྙིང་པོ་བྱང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་དུ་
ན། སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་དེ་བཞིན་དུ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མདོན་པར་ཞེན་པའི་ཡིད་ལ་
བྱེད་པའི་བྲིམ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་འོག་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོབས་དང་མི་འཛིགས་པ་དང་མ་
འདྲེས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཛོད་དང་། གཏེར་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཞེས་སོགས་
གསུངས་པ་འདི་

༼ ༡༡༥ ༽

སྤྲོད་པོས་འོག་གི་གཏེར་གྱི་དཔེས་བསྟན་པ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་བྱང་དོན་དུ་གཏན་ལ་མ་པ་
པར་དེས་དོན་དུ་ཁས་ལེན་ན། སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲོད་པོ་སེམས་
ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོས་བྲལ་འཁོར་འདས་
ཀྱི། །གཞི་གཅིག་དེ་ནི་སྤྲོད་པོར་ལུང་གིས་བསྟན། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་དེ་ཙམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། །འོན་ཀྱང་ཐ་མའི་མདོ་
དང་བསྟན་བཅས་ལས། །འགྲོ་ལ་སྟོབས་སོགས་ཡོན་ཏན་མཆོད་དཔེ་དང་། །ལྡན་པའི་སྤྲོད་པོ་རྟག་བརྟེན་ཐེར་
བྱག་ལ། །ཡོད་པར་གསུངས་པ་བྱང་པའི་དོན་ཡིན་ཞེས། །འཇམ་དབྱངས་སྒྲ་མས་སྤྲོད་གི་གཏམ་བསྐྱགས་
ཀྱང་། །ད་དུང་གཞན་དུ་སྒྲོ་བློས་གོམས་སྟབས་འཁྱོར། །རང་ཆོད་གཏམ་གྱིས་རང་གི་གདུལ་བྱ་སྒྲིང་། །འཇམ་
དབྱངས་གསུང་གི་བདེན་གཏམ་རྒྱུད་ལ་བསྐྱར། །ད་སྟེ་ཕྱོགས་འཛིན་སྟོང་དང་ཤེས་ལྡན་དག །བར་གྱི་ཆོགས་
བཅད་དོ། །གསུམ་པ་བསྟོ་བའི་ལག་ལེན་དང་དབྱེ་བ་ལ་འབྲུལ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལག་ལེན་ལ་འབྲུལ་
བ་དགག་པ་དང་། དབྱེ་བ་ལ་འབྲུལ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདུལ་བ་སྟོད་ལུགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་འདུལ་
འཛིན་ཁ་ཅིག བསྟོ་བ་བྱེད་པའི་ཆེ་རིལ་བ་སྤྱི་སྒྲགས་ཀྱི་ཚུ་བསྐྱེད་བའི་ལག་ལེན་བྱེད་ཅེས་གྲག་གོ། །དེ་ལྟ་བུའི་
ཕྱག་ལེན་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་པ་ལ་མེད་དེ། ལུ་སྟེགས་རིག་བྱེད་པའི་ལུགས་དང་འབྲེས་པའི་ལག་
ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་རྒྱལ་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོལ་གྱིས་བྲམ་ཟེ་སྟོང་མོ་བ་ལ། སྤང་པོ་ཆེ་དང་བྱ་དང་བྱ་མོ་སྤྱིན་
པ་དང་། བརྒྱ་བྱེན་ལ་བཅུན་མོ་སྤྱིན་

༩༡༩༽

པའི་ཆེ། རིལ་བ་ནས་ཚུ་བསྐྱེདས་པའི་ཚུལ་མཛད་པ་ནི། སྒྲོང་བ་པོའི་བྲམ་ཟེ་ཐུ་སྟེགས་རིག་བྱེད་པ་ཡིན་པ་
དང་། དེའི་ཆེ་ཡུལ་དེ་ན་རིག་བྱེད་པའི་ཐུགས་དར་བས་དེའི་ཐུགས་སུ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་
གསུང་ཆག་ལོའི་བྲི་ལན་ལས། བསྟོ་བའི་ཆེ་ན་ཚུ་བསྐྱེད་བ། །སངས་རྒྱས་པ་ལ་འདི་མ་གྲགས། །ཐམས་ཅད་
སྒྲོལ་གྱིས་བྲམ་ཟེ་ལ། །མཛད་པ་ཐུ་སྟེགས་མགྱ་ཕྱིར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེས་ན་ལག་ལེན་གང་
དང་གང་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བཞིན་དུ་གྲུས་པས་བསྐྱབ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་དང་མ་ཐུན་པའི་ལག་ལེན་ལས་བདེ་འབྲས་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྟོ་བ་ལ་
བསྟོ་རྒྱུའི་དགེ་རྩ་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་ཞིག་དགོས། བསྟོ་བ་པོ་རང་གིས་བསྟོས་པ་བཞིན་གྱི་འབྲས་བྱ་ངེས་པར་
འབྱུང་བ་ཞིག་དགོས་སམ་སྟུམ་ན། བསྟོ་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། མདོར་བསྟུན་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བསྟོས་པ་
བཞིན་གྱི་འབྲས་བྱ་འབྱུང་ཏུ་རུང་བ་གནས་ཀྱི་བསྟོ་བ་དང་། དེ་འབྱུང་ཏུ་མི་རུང་བ་གནས་མིན་གྱི་བསྟོ་བ་དང་
གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་རང་བཟོ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ཐ་དད་ལས་གསུངས་པའི་ལུང་ཁུང་
དང་སྦྱར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་ལྟར་ན་གནས་ཀྱི་བསྟོ་བ་ཆོས་ཅན། མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་
དཔལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཀུན་སྒྲོང་ལ་རགས་
ལས་པ་བཞིན་ཏེ། འདུན་པའི་རྩ་བ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པས་གང་ཟག་གང་གིས་འདུན་པ་དྲག་པོས་བསྟོ་བ་དང་
སྒྲོན་ལམ་ཅི་བཏབ་པ་དེ་འདྲའི་འབྲས་བྱ་འདོད་པ་བཞིན་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་

༩༡༡༽

ཁྱོད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གནས་མིན་གྱི་བསྟོ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
མེད་བྱིན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ནི་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བསྐྱར་
བར་མི་ཁུས་སོ། །གལ་ཏེ་ཁུས་པར་གྱུར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རེ་རེའི་དགོངས་པ་དེ་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་
གིས་རི་ལྟར་མི་འགྲུབ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་འདིས་ནི་སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བསྐྱར་མི་ཁུས་པར་རིག་པར་བྱའོ།
ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིད། མདོ་དེའི་དོན་ནི། འཁོར་བའི་བྱི་མཐའ་མེད་པ་
སོགས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ནི། སྟོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཀྱང་བསྐྱར་མི་ཁུས་ཏེ།
གལ་ཏེ་ཁུས་ན་སྟོན་གྱི་སངས་རྒྱས་རེ་རེས་ཀྱང་འཁོར་བ་སྟོངས་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་
དེ་དང་སང་ཅེས་མི་འགྲུབ་སྟེ་འགྲུབ་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །པཎ་ཆེན་གྱིས། ཆོས་ཉིད་བསྟོ་རྒྱར་
བྱེད་པ་ནི། །སྟོ་སྟོང་དུ་ཡང་མི་རུང་ན། །གནས་མིན་བསྟོ་བ་གསུངས་དེ་ཅི། །ཞེས་ངེས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་
ཆོས་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་ལ་འཁྲིས་པར་སྒྲང་ཡང་འདིའི་ཆོས་ཉིད་ནི། གནས་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པས།
དོགས་པ་ཆེར་མེད་དེ། འདི་ནི་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་དང་། འཁོར་བ་སྟོངས་པའི་དུས་མེད་པ་སོགས་ཀྱན་
རྫོབ་ཀྱི་ཆ་འགའ་ཞིག་ལ་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཅེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །བསྟོ་བ་དང་སྟོན་ལམ་
གྱི་བྱེད་པར་ནི། དགེ་ཅ་བསྟོ་རྒྱར་བྱས་ནས་དེ་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་རྒྱས་བཏབ་སྟེ་སྟོན་ལམ་
འདེབས་པ་ནི་བསྟོ་བ་དང་། བསྟོ་རྒྱའི་དགེ་ཅ་དང་མ་འབྲེལ་བར་སྟོན་ལམ་རང་རྒྱུ་འདེབས་པ་

༼༡༡༽

དང་། བསྟོར་རྒྱ་དང་འབྲེལ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པས་མ་ཟེན་པ་ནི་སྟོན་ལམ་ཙམ་ཡིན་པས། སྟོན་ལམ་དང་
བསྟོར་བ་འདི་གཉིས་སྟེ་དང་གྲེ་བྲག་གི་བྱང་པར་ཙམ་ཡོད་དོ། །གསེར་ཐུར་ལས། སྟོན་ལམ་དེ་ཡང་མདོར་བསྟུ་
ན། །གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པ་གཉིས། །ཞེས་སོགས་གཞུང་བཅས་པ་ནི། རང་ཉིད་གནས་ཀྱི་བསྟོར་བ་དང་།
གནས་མིན་ཀྱི་བསྟོར་བ་གཏན་ནས་མི་བཞེད་པ་ལ་ཐུགས་རྩེ་གཏད་པ་འདྲ། དེ་ལྟར་ན་གནས་དང་གནས་མིན་ཀྱི་
སྟོན་ལམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གོ་དོན་འདྲི་རྒྱ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྟོན་པ་བཞེན་ཀྱི་
འབྲས་བུ་འབྲུབ་ཏུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་ལ་བྱའོ་སྟུ་ན། འོ་ན་གནས་དང་། གནས་མིན་ཀྱི་བསྟོར་བ་ལ་ཡང་
སྟོན་མེད་པར་ཐལ། རི་ལྟར་བསྟོས་པ་བཞེན་ཀྱི་འབྲས་བུ་འབྲུབ་ཏུ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་
འདྲི་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་ལམ་ལ་དེའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གནས་དང་གནས་མིན་ཀྱི་བསྟོར་བ་བཞེད་ན་གཞུང་བཅས་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡི་མི་འདུག་ཅིང་། ཡང་ན་མདོ་བྲངས་པ་གཉིས་སོ་དེའི་སྟོན་ལམ་དེ་བསྟོར་རྒྱའི་དགོ་ཅ་དང་མ་
འབྲེལ་བས་བསྟོར་བ་མིན་ནོ་སྟུ་དུ་དགོངས་པ་འདྲ། གང་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་ལ་འབྲུལ་པ་མེད་པས་ད་དུང་ལན་
རིམ་གྱིས་འབྲུལ་བ་ལགས་སོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཆོས་དབྱིངས་དགོ་བ་མ་ཡིན་པ་ལུང་རིགས་གྱིས་
བསྐྱབས་ཟེན་པ་དེས་ན། བསྟོར་རྒྱའི་དགོ་བ་དང་། བཤགས་པར་བྱ་བའི་སྒྲིག་པ་ཡང་སྐྱེས་བུའི་རྩོལ་བས་བྱས་
པའི་དགོ་སྒྲིག་ཡིན་མོད་ཀྱི། མ་བྱས་པ་ལ་དགོ་སྒྲིག་མེད་དེ། དགོ་སྒྲིག་གང་རུང་ཡིན་ན། རང་རྒྱུད་རྩ་བ་
གསུམ་གྱི་ཀུན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་

༩༡༩༽

དགོས་པའི་རྣམ་གཞག་གམ་རྒྱ་མཚན་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཞེས་གདམས་ཏེ། རི་ལྷར་ན། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་རིན་ཆེན་
འབྲེང་བ་ལས། འདོད་ཆགས། ཞེ་སྤང་། ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་གཏི་ཟུག་དང་གསུམ་ནི་མི་དགོ་བའི་རྩ་བ་
ཡིན་པས། དེ་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་ལས་ནི་མི་དགོ་བ་དང་། མ་ཆགས་བ་དང་།
ཞེ་སྤང་མེད་པས་སེམས་བྱུང་དང་། ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་གཏི་ཟུག་མེད་པའི་སེམས་བྱུང་དང་གསུམ་ནི་
དགོ་བའི་རྩ་བ་དང་། དེ་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་ལས་ནི་དགོ་བ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་
གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ཤེས་ནས་སྡེ་སྡོད་ལ་སྐྱུངས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །འདིར་
ཆགས་སྤང་སྒྲོངས་གསུམ་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཀུན་མི་དགོ་བ་ཡིན་ནམ། ཟག་བཅས་དགོ་བ་གཏི་ཟུག་
གིས། ཀུན་སྒྲོང་དག་ལས་འབྱུང་དེ་ཅི། །ཞེས་ངེས་པའི་ལན་ནི། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགོ་བ་
གཏི་ཟུག་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཀྱང་། གཏི་ཟུག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་འདི་
ཉིད་ལ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ཡང་ཟག་བཅས་ཀྱི་དགོ་བ་གཏི་ཟུག་གིས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཉེན་འབྲེལ་
ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་སྡེ་མ་སྡེ་མའི་རྒྱུ་ཀྱིས་སྡི་མ་སྡི་མ་འབྱུང་བའི་ཆེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་
ལས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཉེན་འབྲེལ་འབྱུང་ཞིང་། འདུ་བྱེད་དེ་ལ་བསོད་ནམས་དང་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་
གཡོ་བའི་ལས་དང་གསུམ་ཡོད་པས་སོ། །ཟག་བཅས་ཀྱི་དགོ་བ་གཏི་ཟུག་གིས་ཀུན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་བསྐྱེད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་ནས་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི། སྒྲོར་བ་རྩ་བ་གསུམ་ལས་སྐྱེས་ཞེས་པ་ལྟར་ཀྱི་རྩ་བ་གསུམ་
ཀྱི་ནང་ཆོན་དུ་

༼ ༡༩༠ ༽

གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་ཡིན་ཞིང་། དེས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་དགེ་བ་བསྐྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མི་དགེ་བའི་
ཅ་བ་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཀྱན་སྒྲོང་གི་མ་རིག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྒྲུང་གཉི་
ལྷག་གསུམ་ཞེས་པའི་གཉི་ལྷག་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། རོ་བོ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་ཉིད་
ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུན་དུ་གྱུར་པའི་མ་རིག་པ་དང་། ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་
སྒྲོངས་པའི་མ་རིག་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཅིང་། རོ་བོ་ནི་ཕྱང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྟེ་མ་པའི་ངར་འཛིན་ལྟན་
སྟེས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་དགེ་སྟེན་གཅིག་པ་དགག་པ་ནི། ཁ་ཅིག་དུག་གསུམ་གང་རུང་གིས་
ཀྱན་ནས་བསྐྱང་ན་མི་དགེ་བ་དང་། མ་ཆགས་པ་སོགས་དགེ་ཅ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་
ན་དགེ་བ་ཡིན་དགོས་པའི་གནད་ཀྱི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་དུ་ཡང་དགེ་སྟེན་གི་རྣམ་གཞག་གཅིག་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྟེ། དེ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་
ཆུང་གི་དགེ་སྟེན་གི་རྣམ་གཞག་གཅིག་པ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་བ་པལ་ཆེར་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་དང་
འབྲེལ་བས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དགེ་བ་འགའ་ཞིག་
ཀྱང་གནས་སྐབས་སུ་འཁོར་བའི་བྱ་བ་དང་འབྲེལ་བས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེན་ཏུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ཤད་ནི། ཉན་ཐོས་ལུགས་ཀྱི་དགེ་བ་བྱང་སེམས་ལ་སྟེན་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་
དེ། དཔེར་ན་བསྐྱལ་བ་དུ་མར་དགེ་བའི་ལས་ལམ་ལ་སྟུན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་རུ་སེམས་བསྐྱེད་ན། སྟེན་
མཁན་དེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གང་ཟག་ཡིན་

༼ ༡༢༽

ན་སྒྲིག་པ་སྤྱི་ཞིང་། ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་དགེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རྟེ། མདོ་སྤྱད་པ་ལས།
གལ་ཏེ་བསྐྱེད་པ་དུ་མར་དགེ་བའི་ལས་ལམ་བཟུ། སྤྱོད་ཀྱང་ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བྱང་ཚུབ་འདོད་བསྐྱེད་ན། །དེ་
ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་སྤྱོད་བྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་པ་ཡིན། །སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་པས་པམ་བས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་
ལྷ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་བ་ཉན་ཐོས་ལ་སྒྲིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དཔེར་བཞིན་ཀྱང་
ཡོད་དེ། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ཐབས་མཁས་ཀྱི་བྱང་བར་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ལྡན་
ཞིང་སྤྱོད་པ་པོ་དེ་རྒྱལ་སྤྱི་ཡིན་ན་དགེ་ཆེན་དུ་འགྱུར། སྤྱོད་པ་པོ་དེ་ཉན་ཐོས་ཡིན་ན་སྒྲིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་
རྟེ། མདོ་སྤྱད་པ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡ་སྤྱོད་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་
འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་སྐབས་སོང་སྟེ། །སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་བྱ་སྟམ་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་ན། །མཁས་པའི་
ཚུལ་ཁྲིམས་པ་རོལ་སྤྱོད་གནས་རིག་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགེ་བ་ཉན་ཐོས་
ལ་སྒྲིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དཔེ་གཞན་ཡང་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པའི་སྒོ་ནས་བརྟག་པ་མཐར་བཟུང་
དུ་པམ་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱད་ན་ཡང་། རྟེན་གྱི་གང་ཟག་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལ་དགེ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཉན་
ཐོས་རྣམས་ལ་སྒྲིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་སྤྱིར་རྟེ། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་ཡོངས་སུ་རྟག་པ་
བཟུང་ནས་གལ་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱང་བའི་བྱང་སེམས་རྩ་བའི་ལྷང་བ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པར་གྱུར་ཀྱང་།
ཐབས་མཁས་པ་འདིས་སྤྱོད་པར་བྱེད་ན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལྷང་བར་མི་འགྱུར་བར་ངས་

༼ ༡༣༣ ༽

བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཡང་རྒྱལ་སྤྱོད་དག་གི་ཉན་ཐོས་ལ་སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་དཔེ་གཞན་ཡང་
ཡོད་དེ། འཁོར་བའི་འགྲོ་ལ་ཆགས་ཤིང་བསམས་བཞིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པ་ནི་གཞན་དོན་ཡིན་ཡང་ཉན་ཐོས་ལ་
སྤྲིག་ཏུ་འགྱུར་ཞིང་། གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་ཆགས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་སྤྱོད་ཀྱི་དག་གི་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཉེ་བར་འཁོར་འདི་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་
པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་བསྐྱལ་བ་ཆད་མེད་གངས་མེད་པར་སྤྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་། སེམས་
ཡོངས་སུ་མི་སྐྱོ་ཞིང་མི་ཞུས་པ་དེ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ཆུང་
ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པའི་ཆུང་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་མ་དག་པ་ཉིད་དང་
ཤིན་ཏུ་འཆལ་བའི་ཆུང་ཁྲིམས་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་དག་སྤྲིག་པན་ཚུན་
གོ་བསྐྱར་ཆུང་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་པན་ཚུན་དག་སྤྲིག་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་གཞུང་གི་དངོས་
བསྟན་དང་འགལ། ཡོད་ན་རིགས་པས་དེད་པའི་ཆེ་བྱབ་པ་མེད་མཆམས་གང་དུ་བྱེད་དཀའ་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེ་
ཆུང་གི་དག་སྤྲིག་གི་གཞི་མཐུན་ནི་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་སྤྲིག་ཡིན་ན། དག་པ་དང་སྤྲིག་པ་སོ་སོར་ཡིན་
དགོས། ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དེའི་ཕྱིར་རོ། །ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་པ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྤྲིག་ཏུ་གསུངས་པའི་དོན་ནི། སྤྱིར་
བཏང་ཐེག་དམན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་དག་ཆེན་ཡིན་ཀྱང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་
ཐེག་དམན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་གཏོང་བས་སྤྲིག་པ་ཤིན་ཏུ་སྤྲི་བ་ཡིན་ཞེས་

༼ ༡༣༣ ༽

བའོ། །དེས་ན་གནད་ཀྱི་དོན་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྡིག་པ་ལྟེ། །ཞེས་པའི་སྡིག་པ་དང་། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་
དག་ཆེན་ཡིན། །ཞེས་པའི་དག་པའི་མཆན་གཞི་ནི་སོ་སོར་བྱ་སྟེ། བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བས་གཞན་དོན་གྱི་
ཁུར་བོར་ཉེ་སྤྲར་ཐེག་དམན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡིག་པ་ལྟེ། །ཞེས་པའི་སྡིག་པ་དང་།
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་ཐེག་དམན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ནི་ཉན་ཐོས་དག་ཆེན་
ཡིན། །ཞེས་པའི་དག་པའི་མཆན་གཞི་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཞེས་གཞི་གཅིག་ལ་བཀར་བ་ལྟར་སྤྲང་ཡང་། འན་འུན་
སྟེ་ནས་མི་འབྲ་བ་སོ་སོར་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ནི། དེ་ནི་མཆན་མར་དམིགས་སྟོན་སྟེ། །ཐབས་མ་ཡིན་པས་
རིང་བ་སྟེ། །དེ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡི། །ཞེས་སོགས་གསུང་རབ་མང་པོ་ན་ཡོད་པས་སྟོན་གྱི་མིག་གིས་
གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ལྟ་བའི་ཆེ་འཕྲུལ་ཆགས་པ་གཅེས་སོ། །འོ་ན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཐེག་དམན་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དེ་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པས་སྡིག་པར་འགལ་ལོ་སྟུང་ན། དེ་ལས་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་མ་
ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སྟོས་བོར་ནས་རང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་
ཆེན་ཐེག་ཆེན་ནས་ཐེག་དམན་དུ་ལྷུང་བ་ཡིན་ཀྱང་། ཐེག་དམན་གྱི་ལས་རྒྱུད་ལ་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་
དང་། རང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབས་པ་ཅམ་གྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་ལས་ཁྲུགས་སུ་མི་འགྱུར་
བའི་སྤྱིར། དེས་ན་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་པས་པམ་པས་ཀྱང་འེན་ཏུ་ལྟེ་ཞེས་གསུངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་
སེམས་བསྐྱེད་མཆན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་གཅིག་ཕུ་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྟོབས་བསྐྱེད་པ་ཅམ་

༼ ༡༣༥ ༽

ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲ་ཡངས་པར་བྱས་ཏེ་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སོ། །ཉན་ཐོས་དག་བ་ཐེག་
ཆེན་སྒྲིག་པ་དང་། །ཐེག་ཆེན་དག་བ་ཉན་ཐོས་སྒྲིག་པ་རུ། །འགྲུར་ཞེས་བརྗེད་པོའི་ཆོག་རྣམས་འོལ་ཆོད་
དུ། །མ་བཞག་སློ་གྲོས་སྒྲིན་པོས་དབྱད་དགོས་སོ། །སྒྲིར་བཏང་ཉན་ཐོས་ས་རུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། །ཉན་ཐོས་
དག་ཆེན་ཡིན་ཡང་བྱང་སེམས་ཀྱིས། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་ན་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་ཞེས། །སློ་གྲོས་གན་པོའི་གཏམ་འདི་
ཡོངས་ལ་འཕྲིན། །༥ །།གསུམ་པ་ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དཀར་ནག་ཟང་ཐལ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། །འདོད་པ་
བརྗོད་པ་དང་། །དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། །འབྲི་གྲུང་པ་ཁ་ཅིག་དཀར་ནག་ཟང་ཐལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ནག་པོའི་
རྣམ་སྒྲིན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱོད་དགོས་ཏེ། །སྟོན་པའི་ཞབས་ལ་སེང་གླེང་གི་ཆལ་བ་ཟུག་པ་སོགས་འདུལ་
བ་ལུང་ལས་སྒྲ་ཆེ་སྒྲ་མའི་ལས་ངན་སྒྲིན་པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་དེས་དོན་ཡིན་པས། །ལས་དཀར་ནག་གི་
འབྲས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡང་ཟང་ཐལ་དུ་འགྲོ་ཞེས་པའི་ཆོས་སྐད་དོ་མཆར་ཆེ་བར་གྲག་གོ། །གཉིས་པ་ལ་
གསུམ་སྟེ། །འདུལ་ལུང་ལས་གསུངས་པ་བྱང་དོན་དུ་བསྐྱབ་པ། །དེས་དོན་ཡིན་པ་ལ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ། །ཤེས་
བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་མཁས་པའི་གཞུང་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། །སྟོན་པ་ལ་ལས་ངན་སྒྲིན་པར་འདོད་པའི་
འབྲི་གྲུང་པ་དེ་དག་གིས་ནི་བྱང་དོན་ཀྱི་ལུང་ལ་དེས་དོན་དུ་འབྲུལ་པར་བྱ་དོ། །རི་ལྟར་བྱང་དོན་ཡིན་ན། །སྟོན་
པ་འདི་དེད་དཔོན་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོར་གྱུར་པའི་ཆེ་ཆོང་པ་གཡོ་ཅན་ལ་མདུང་བསྟུན་ཏེ་བསད་པའི་ལས་ཀྱིས་ད་
ལྟ་རྒྱུགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་ལ་སེང་གླེང་གི་ཆལ་བ་ཟུག་པ་དང་། །སྟོན་བམ་ཟེའི་ཁྱེལ་སྒྲ་མར་གྱུར་
པའི་ཆེ་སྒྲ་མས་སངས་རྒྱས་ནི་མཆོག་མ་ཡིན་

༼ ༡༣༥ ༽

ཞིང་། ཚེས་བསྟན་པ་ནི་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་པའི་ལས་ཀྱི་ནམ་པར་སྟོན་པས་ད་ལྟ་ཡང་ལོ་བྱལ་དུ་
དཀའ་བ་སྤྱད་དགོས་པ་བྱུང་བ་དང་། སྟོན་སངས་རྒྱལ་ནམ་གཟིགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བྲམ་ཟེ་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་
ཙམ་དང་ལྟན་པར་གྱུར་པའི་ཆེ་སངས་རྒྱལ་འཁོར་བཙས་ལ་དགེ་སྦྱོང་འདི་དག་ནི་ནས་རུལ་པ་བ་བར་འོས་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྒྲིམ་པའི་ལས་ཀྱི་ད་ལྟ་བྱོང་བྱེད་ཉོན་མོངས་མེད་པའི་ལྷོངས་སུ་དབྱར་རྩ་བ་གསུམ་བཞུགས་
པའི་ཆེ་རྟ་ཆས་ཀྱི་ནས་རུལ་པ་གསོལ་དགོས་པ་བྱུང་བ་དང་། སྟོན་སྤྱིས་བྱ་གཡོ་ཙན་བརྒྱའི་རྩ་ལག་དུ་གྱུར་
པའི་ཆེ་སྤྱད་འཆོང་མ་བཟང་མོ་རལ་གྱིས་བསད་ནས། རལ་གྱི་ཁྱག་ཙན་བྱང་སྟོང་མདོག་ནག་གི་བྱང་དུ་བོར་
ནས་སྟོན་པའི་ལས་ཀྱི་ལྷག་མས། ད་ལྟ་བྲམ་ཟེའི་བྱ་མོས་གཞོང་བྱ་ལྟོ་བར་བཙངས་ཏེ་དགེ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱིས་ཁོ་
མོ་སྒྲུམ་མོ་ཞེས་སྒྱུར་བ་བཏབ་པ་དང་། སྟོན་རིག་བྱེད་སྤྱོད་པའི་བྱང་སྟོང་འཁོར་མང་པོ་དང་ལྟན་པར་གྱུར་པའི་ཆེ།
བྱང་སྟོང་གཞན་གྱིས་འཁོར་ནམས་ཁ་བྱངས་པས་ཅིག་ཤོས་ཁྱོས་ཏེ་སྟོན་ལམ་ལོག་པར་བཏབ་པས། དེའི་རྒྱལ་
ད་ལྟ་སྟོན་གྱིས་དགེ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱིན་བྱེད་པ་དང་། སོགས་ཀྱི་སྤྱིས་སྟོན་འཆོ་བྱེད་དུ་གྱུར་པའི་ཆེ།
བྱིམ་བདག་གི་བྱ་ཞིག་ལ་སྟོན་མ་ཡིན་པ་བྱིན་ནས་འཁྱུ་བར་བྱས་པའི་ལས་ཀྱིས་ད་ལྟ་ཡང་སྟོན་པ་ལ་འཁྱུ་བའི་
ནད་འབྱུང་བ་སོགས་སྤུབ་པའི་སྤྱོད་ཆེ་སྤྱོད་པའི་ལས་ངན་སྟོན་པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ནི་བྱང་བའི་དོན་
ཡིན་ཏེ། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་འདུལ་བའི་སྤྱོད་པོ་ལ་དགོངས་པའི་དབང་གིས་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་
ཡིན་པ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་

༼ ༡༣༩ ༽

མདོ་སྤེ་བལྟ་བར་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྤེ་ཡིན་པས་ཡིད་བརྟན་འཆར་རུང་ཞིང་། བར་དོན་གྱི་མདོ་
རྣམས་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས། འདི་ལྟར་གཤ་
ཏེ། མཉན་ཡོད་ན་སྤྱིར་བ་ཐ་མ་པའི་མི་ཉི་ཤུ་ལ་དབྱ་བོ་ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། མཛའ་བཤེས་ལྟར་བཅོས་ནས་མི་ཉི་ཤུ་བོ་
དེ་དག་གསོད་པར་སེམས་སོ། །དེའི་ཆེ་སྟོན་པས་སྐྱེ་ཆེ་སྤྱི་མའི་རྣམ་སྤྱོད་སྤྱིང་ཚུལ་བསྟན་པས་དབྱ་ཉི་ཤུ་བོ་དེ་
དག་གིས་བཤགས་པ་ལྟུལ། སྟོན་པས་ཀྱང་ཆོས་གསུངས་པས་ཉི་ཤུ་བོ་དེ་དག་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཀོད་པ་
སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ནི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྤྱོད་སྤྱིང་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་བར་དོན་ཡིན་ཚུལ་ནི། དེ་
མ་ཐག་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། རིགས་ཀྱི་བྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་གཟུང་བའི་
སྤྱིར། ཐབས་ལ་མཁས་པས། སེང་ལྗེང་གི་ཆལ་བ་ཞབས་ལ་རྒྱག་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
ཞབས་ལ་སེང་ལྗེང་གི་ཆལ་བ་རྒྱག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མ་ཐུ་ཉིད་ཡིན་
པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དེ་ཅིའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་དོ་རྗེ་མཁྱེགས་པ་ལྟར་མི་ཤེགས་པའི་སྐྱེ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ལོ། །དེས་ན་སེམས་ཅན་ལས་ཀྱི་བྱ་བ་ལས་གཟུང་བའི་སྤྱིར་ཞེས་པས་
རྣམ་སྤྱོད་སྤྱིང་ཚུལ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་དང་། མི་ཤེགས་པའི་སྐྱེ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེས་པས་རྣམ་སྤྱོད་སྤྱིང་བ་
དངོས་ཡིན་པ་ལ་དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན། དེ་བཞིན་དུ་ལོ་རྒྱུག་དཀའ་བ་སྤྱད་པ་སོགས་ལ་ཡང་ཐབས་ལ་
མཁས་པའི་མདོ་ལས། དགོས་པ་དང་དངོས་

༩༡༣༥༽

ལ་གཞོན་བྱེད་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བྱང་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ་ལ་
གཉིས་ཏེ། ཐལ་བ་གསུམ་དགོད་པ་དང་། བྱི་མ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ལ་ལས་ངན་སློན་པར་བཤད་པ་བདེན་པ་ངེས་དོན་ཡིན་ན་ནི། བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་
གཉིས་རྫོགས་པར་དོན་མེད་པར་ཐལ་ཞིང་། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དག་བཙམ་པ་ཉོན་
མོངས་མེད་ཀྱང་ལས་ཀྱི་རྣམ་སློན་སྟུག་བསྟུལ་དང་ལྡན་པ་དང་ཡང་འབྲ་བར་འགྱུར་བ་དང་། ཚོས་སྐྱུ་ལས་
ལོངས་སྐྱུ། ལོངས་སྐྱུ་ལས་སྐྱུ་ལ་སྐྱུ་འབྱུང་བའི་སྐྱུ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་བྱར་མི་རུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་
འོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྐྱུ་ལ་གཞི་ངོས་གཟུང་བ། སྐྱུ་ལ་བ་ངོས་གཟུང་བ། རི་ལྟར་སྐྱུ་ལ་པའི་ཚུལ། སྐབས་
དོན་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པའོ། དང་པོ་ནི། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་ལ་ལས་ངན་སློན་པ་བདེན་ན་སྐྱུ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་བྱར་མི་རུང་བ་དེ་ཡི་འཐད་པ་བཤད་ཀྱིས་ཉོན། ཞེས་གདམས་པའོ། །རི་ལྟར་ན། ལམ་ལ་བསྐྱབས་པ་
ལས་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཚོས་ཀྱི་སྐྱུ་ཐོག་མར་འབྱུང་ལ། དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱུར་བཞེངས་པ་
ནི་འོག་མེན་སྟུག་པོ་བཀོད་པར་ངེས་པ་ལྷ་ལྡན་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ལོངས་སྐྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱུ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
ལང་ག་ཤེས་ལས། རིན་ཆེན་སྒྲ་ཚོགས་མཛེས་པ་ཡིས། །འོག་མེན་གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བ། །གཙང་མའི་
གནས་ཀྱི་སྟེང་བཞུགས་ནས། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་སངས་རྒྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་ནི། ལོངས་སྐྱུ་དེའི་སྐྱུ་ལ་པའི་

༼ ༡༩༤ ༽

སྐྱེ་ཉིད་ནི་ཟས་གཙང་སྤྲུལ་སྤྱུ་འབྱུང་བའི་ཤུག་སེང་གེ་འདི་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་སྤྱུག་པོ་བཀོད་པ་ལས། གཙང་མའི་གནས་རྣམས་སྤངས་པ་ཡིས། །འོག་མིན་གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བར། །ཡང་དག་སངས་རྒྱས་དེར་སངས་རྒྱས། །སྤྱུལ་པ་པོ་ནི་འདིར་འཆང་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཤུག་སེང་གེ་འདི་ནི་གདུལ་བྱ་སྒྲིན་གྲོལ་ལ་དགོད་པའི་ཕྱིར་བྱ་རྒྱུ་ལོ་སོགས་སྤྱུ་གཤེགས་པ་དང་། ཇི་གཙང་ཁང་གི་ནང་དུ་ཉིང་ལེ་འཛིན་ལ་བཞུགས་པ་དང་། འོད་སྤང་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་སྒྲིན་ཅིག་གསུངས་ནས། སྐྱེ་མཉེལ་ནས་མནལ་དུ་གཟིམས་པ་དང་། སྤྱུ་གཤེ་ཆེ་གྲོང་དུ་བསོད་སྒྲིམས་ལ་བྱོན་པ་ན་གྲོང་དཔོན་གྱི་བྱ་གཅེར་བྱ་རལ་གྱི་སོགས་པས་བཀག་པ་དང་། སྤྱུ་ལའི་གྲོང་དུ་བསོད་སྒྲིམས་མ་རྟེན་པར་ལྷུང་བཟེད་སྒྲོང་པར་བྱོན་པ་དང་། རྒྱལ་བྱ་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ཆལ་དུ་བསོད་སྒྲིམས་མང་དུ་རྟེན་པ་དང་། ལྷ་སྤྱིན་སོགས་དབང་དང་། སྤྱུ་གཙན་ཟིན་སོགས་ཉི་ལྔའི་འབྲེལ་པ་དང་། འབགས་སྤྱེས་པོས་ཤུག་རྣམས་བསད་པའི་ཆོས་སྤྱེགས་ཉམས་མི་དགའ་བ། རྒྱུ་པའི་རད་རོང་ཅན་དུ་འོ་བརྒྱལ་ཆེན་པོར་གཟིམས་པ་དང་། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་མ་རྩོས་པས་གདན་དྲངས་པའི་དུས་ལྷ་བྱ་རེས་འགའ་སྤྱང་བར་གཤེགས་པ་དང་། གྲོང་བྱེར་བཟང་བྱེད་ན་གནས་པའི་སྤྱུ་སྤྱེགས་རྣམས་ཀྱིས། དགེ་སྦྱོང་གོ་ལུ་ཉ་མས་སྤྱུ་མ་བསྐྱབ་ཏེ་འཛིན་ཉེན་བསྐྱུས་སོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་སྤྱུར་པ་སྤྱོད་ཆོགས་དང་། མཉན་དུ་ཡོད་པར་ཆོ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་བསྐྱུན་པ་དང་། སེར་སྤྱུར་ཡབ་སྤྲུལ་མཇལ་བ་དང་། གསལ་ལྷན་དུ་ལྷ་ལས་བབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་རེ་འགའ་སྤྱུན་པའི་

༩༡༩༽

བ་དན་འདིག་རྟེན་གསུམ་དུ་བྲགས་པ་དང་། དེས་འགའ་སྐྱབ་དེ་བ་དང་ཐུགས་དགེས་པར་སྒྲིད་པ་དང་། བར་
མར་བཞུགས་པ་སོགས་མཛད་པ་རྣམ་པ་སྣ་ཆོགས་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། སྐལ་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི། རང་རྒྱད་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། གཏུལ་བྱ་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ་སྤང་ཚུལ་སྣ་ཆོགས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་
བརྟག་པ་མཐར་བཟུང་དུ་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་ལས་ངན་སྟོན་པར་འདོད་ན་ཡང་། སྐལ་གཞི་ལོངས་སྐྱེ་ཉིད་ལ་
སྟོན་པར་རིགས་གྱི། དེས་སྐལ་པའི་ཤུག་ཐུབ་པ་སོགས་ལ་སྟོན་པར་འདོད་པ་ཐུན་སྐལ་ཡིན་ཏེ། ཤུག་ཐུབ་པ་
ནི་ལོངས་སྐྱེའི་སྐལ་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྐྱེ་མའི་མཁན་སོས་ལས་ངན་བྱས་ན་ལས་ངན་གྱི་འབྲས་
བྱ་བྱེད་པ་སོ་རང་ལ་འབྱུང་གི་དེས་སྐལ་པའི་རྟ་སྒྲང་སོགས་གྱི་སྐྱེ་མ་ལ་མི་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། འདི་ནི་ལན་གྱི་
སྟོབས་པ་དང་བྲལ་བའི་རིགས་པ་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞོད་བྱེད་བསྟན་ཟིན་པ་དེས་ན་འདུལ་བ་ལུང་ལས།
སྟོན་པ་ལ་སྐྱེ་ཆེ་སྤྱེ་མའི་ལས་ངན་སྟོན་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་བྱང་དོན་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་
སོ། །གསུམ་པ་མཁས་པའི་གཞུང་དང་སྒྱུར་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ལ་ལས་ངན་སྟོན་པར་གསུངས་པ་བྱང་དོན་
ཡིན་པ་དང་། བྱང་དོན་གྱི་མདོ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བ་འདི་ཡི་ལུང་དང་རིགས་པ་རྣམས་དབྱིག་
གཉེན་གྱི་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་དང་། ལེགས་ལྷན་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་གི་འབར་བ་སོགས་མཁས་པའི་གཞུང་བཞིན་དུ་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཀུན་ཏུ་སྤང་བའི་མདོ་ལས་ཀྱང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་འདྲིན་ན་ཉེས་པ་ལྔ་
ཡོད་དོ། །ལྔ་གང་ཞེ་ན། མི་མོས་

༩༡༣༠༽

པའི་གནས་སུ་གྱུར་བའི་ཉེས་པ་དང་། ཅ་བ་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་དང་། གཞན་ལ་བསྐྱབ་བར་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་དང་།
སྟོན་པ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཉེས་པ་དང་། ཆོས་སྒོར་བར་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་ལོ། །ཞེས་དང་། རྟོག་གི་འབར་བ་
ལས། ཆོག་ལྷག་པར་འབྱུང་བ་ཆོགས་བཅད་དུ་བསྐྱེབས་པ་ནི། ཞིང་འདིར་ཐུབ་པའི་མཛད་པ་དག། གཤམ་ཏེ་
སྐྱལ་བ་མ་ཡིན་ཞིང་། །མདོ་སོགས་སྐྱ་ནི་ངེ་བཞིན་དུ། །ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་ནི། །རྒྱལ་སྐས་སྲིད་པ་ཐ་མ་
པ། །འདོད་པ་བསྟེན་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ། །ཞེས་དང་། གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་རྩ་ཀྱལ། །ཁོ་བོ་བསྟེན་པར་
རྫོགས་ནས་ལོ། །བརྒྱད་ཅུ་ལོན་ཡང་མགོ་བོ་ཅམ། །ན་བར་མི་བློན་གང་ཡིན་པ། །ཨ་རུ་ར་གཅིག་ནད་པ་
ལ། །སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཉིད་ཡིན་ན། །སངས་རྒྱས་སྦྱིན་པའི་མཐར་སོན་པ། །སྐྱེ་ལ་ལས་ངན་ལས་བྱུང་
བའི། །སྦྱོན་གྱིས་བཏབ་པའང་ཤིན་ཏུ་འགལ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱ་གནང་བཀག་ཐ་དད་བསྟེན་པ་ལ།
འདོད་པ་བརྫོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འབྲི་གྲང་པ་ཁ་ཅིག་བཀག་པ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའི་
གཤེས་ལ་ཡི་ནས་བཀག་པ་དང་། གནང་བ་ཐམས་ཅད་དངོས་པོའི་གཤེས་ལ་ཡི་ནས་གནང་བ་ཡིན་པས། ཐེག་
པ་ཆེ་ཆུང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ། གཅིག་ལ་བཀག་ན་ཐམས་ཅད་ལ་བཀག་པ་དང་། གཅིག་ལ་གནང་ན་ཐམས་ཅད་ལ་
གནང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གནང་བཀག་ཐ་དད་དུ་བསྟེན་པ། དེ་ལ་གཞོད་པ་སྒོར་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དམ་བཅའི་སྒོ་ནས་མདོར་བསྟན། འཐད་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད། དཔེའི་སྒོ་
ནས་དོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཡི་བཀག་ཡི་གནང་གི་ལུགས་

༼༡༣༡༽

འདིའང་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་འགའ་བའི་བྱིར། དེའི་རྒྱ་
མཚན་ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བྱ་གནང་བཀའ་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་དེས་ན། ལ་ལར་ཉན་ཐོས་ལ་གནང་
བ་ནི། ལ་ལར་ཐེག་ཆེན་ལ་བཀའ་ ཡང་ཐེག་ཆེན་ལ་བཀའ་བ་ནི་ཉན་ཐོས་ལ་གནང་བ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་
ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཉན་ཐོས་ནང་པན་ཚུན་གནང་བཀའ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ། བྱིས་པ་དང་
རབ་བྱུང་གནང་བཀའ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ། ཐེག་པ་ཆེ་ཚུང་གནང་བཀའ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ། ཐེག་ཆེན་ནང་པན་
ཚུན་གནང་བཀའ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་དངོས། དེའི་ཉིས་སྟོང་གི་ལན་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གནང་བཀའ་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་དེའི་འཐད་པ་འདི་ལྟར་ཡིན་པས། དབྱེད་པ་གསུམ་
གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལུང་བཞིན་དུ་བཤད་གྱིས་ཉོན་ཅིག རི་ལྟར་ན། ཉན་ཐོས་རྩ་བའི་སྡེ་བ་བཞི་དང་། གྱིས་
བ་བཙུང་པོ་གཅིག་གིས་བཀའ་བ་གཅིག་ལ་གནང་བས་གནང་བཀའ་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་རྩ་བའི་
སྡེ་བཞི་ལ་འདུལ་བ་ལུང་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐད་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། མཁན་པོ་མི་
འདྲ་བ་རྣམ་པ་བཞི་དང་། སྐམ་སྦྱར་གྱི་སྐམ་སྦྱར་གྱི་གངས་དང་། གྲའི་རྟགས་མི་འདྲ་བ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་ཅིང་། དེ་ལས་གྱིས་པ་སྡེ་བ་བཙུང་ལ་རྫོད་བྱེད་ཆོག་གི་འདུལ་བའི་དབྱེ་བའང་འདུལ་བ་ལུང་མི་འདྲ་
བ་བཙུང་ཡོད་པ་དང་། ལུང་གི་བརྫོད་བྱ་དང་པོ་སྟོམ་པ་ལེན་པའི་ཆོག་དང་། བར་དུ་བསྐྱང་ཚུལ་དང་།
ཉམས་ན་བྱེད་

༼ ༡༣༩ ༽

བཅོས་པ་དང་། གསོ་སྦྱང་གི་ཆེ་སོ་སོར་ཐར་པ་འདོན་པ་དང་། ཐ་མར་སྡོམ་པ་གཏོང་བའི་ཚུལ་སོགས་ལ་སྡེ་བ་
ཐམས་ཅད་པལ་ཆེར་མི་མཚུངས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ཁ་ཆེ་བའི་ཆེན་གྱི་གསུང་སྒྲོས་ལས། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་
མཁན་པོ་ནི་རྒྱལ་རིགས་སྤྱ་གཅན་ཟེན་དང་། སྐད་ལེགས་སྤྱར་གྱི་སྐད་དུ་སྟེ། དག་འདུན་པལ་ཆེན་པའི་མཁན་
པོ་བྲམ་ཟེའི་རིགས་འོད་སྤང་ཆེན་པོ་དང་། སྐད་རང་བཞིན་གྱི་སྐད། མང་པོས་བཀྱར་བའི་མཁན་པོ་འདྲེག་
མཁན་གྱི་རིགས་ཉེ་བར་འཁོར་དང་། སྐད་ཟུར་ཆག་གི་སྐད། གནས་བརྟན་པའི་མཁན་པོ་མཐའ་འཁོབ་གྱི་
གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མཛད་པ་འཕགས་པ་ཀླ་ཏུ་ཡོད་དང་། སྐད་ཤ་ཟེའི་སྐད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། སྡེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ལ། འདུལ་བ་ལུང་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་པ་ནི། བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡང་བཞེད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས། སྡེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ལ་འདུལ་བ་དང་མདོ་སྡེའི་ལུང་ཡང་ཐ་དད་དུ་
ཡོད་པར་མཛོན་ཏེ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཐེག་བསྟུས་སྟེ། ཀུན་གཞི་སྤྱོད་ཀྱི་ལུང་སྡེ་བ་ཐ་དད་ནས་
མི་འདྲ་བ་བྲངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཤར་གྱི་རི་བོའི་སྡེ་བའི་ལུང་དང་། ལུབ་ཀྱི་རི་བོའི་སྡེ་བའི་ལུང་གིས་སྡེ་སྟོད་
བདུན་དུ་བཤད་ཅེས་སྒྲ་གསུངས་དང་། ལྟར་གཤེགས་པའི་འགྲེལ་བ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་སོགས་
རྒྱས་པར་གསུངས་པས་སོ། །གསེར་ཐུར་ལས། སྡེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲེས་པ་ནི་ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་
དབང་གིས་ཡིན་གྱིས་འོངས་སྟོད་ཀྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཆོས་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་
དབང་གིས་ཡིན་པ་གཞིར་བཅས་པས་ཐུགས་མད་པར་སྤང་ཡང་། བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་མིང་འདོགས་ཆོས་ལུགས་
ཁོ་ནའི་དབང་གིས་

༼༡༣༣༽

ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འཁར་གྱི་རི་བོའི་སྤེ་བ་དང་། ལུབ་གྱི་རི་བོའི་སྤེ་བ་སོགས་ཡུལ་གྱི་སློན་ནས་བཏགས་བ་དང་།
འོད་སྤངས་སྤེ་བ་དང་། ཚེས་སྤངས་སྤེ་བ་སོགས་འགའ་ཞིག་སློབ་དཔོན་གྱི་སློན་ནས་བཏགས་བ་ཡང་ཡོད་པའི་སྤྱིར་
ཏེ། སློབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས། ཡུལ་དོན་སློབ་དཔོན་གྱི་བྲག་གིས། །ཐ་དད་རྣམ་པ་བཙུང་འདོད། །ཅེས་
གསུངས་པའི་སྤྱིར། དོན་ཞེས་བ་ནི། བརྗོད་དོན་གང་དང་གང་སྤྱི་བའི་སློན་ནས་མིང་དུ་བཏགས་བ་འཛིག་ཏེན་
ལས་འདས་བར་སྤྱི་བའི་སྤེ་བ་དང་། ཏྲག་པར་སྤྱི་བའི་སྤེ་བ་སོགས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་བ་དེའི་ཉེས་སྤོང་གི་ལན་
དགག་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། གྱེས་བ་བཙུང་ལ་བདེན་རྒྱུ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ལན་དགག་བ། བསྐྱབ་བ་ཤེས་
ན་གནང་བཀག་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ལན་དགག་བའོ། །དང་བོ་ནི། གལ་ཏེ་སྤེ་བ་བཞི་དང་བཙུང་ལ་གནང་
བཀག་ཐ་དད་ཡོད་པས། གནང་བཀག་ཐ་དད་པར་མི་འགྱུར་སྟེ། སྤེ་བ་གཅིག་ཁོ་ནའི་གནང་བཀག་རྣམས་
བདེན་གྱིས། དེ་ལས་གཞན་བ་རྣམས་རྒྱུ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེན་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་གྱི་གིའི་མི་ལམ་ལུང་བསྟན་
པའི་མདོ་ལྟར་སྤེ་བ་བཙུང་བོ་ཐམས་ཅད་གྱི་གནང་བཀག་བདེན་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་སྤྱོད་འོད་
སྤང་གི་བསྟན་པའི་ཆོ། རྒྱལ་པོའི་མི་ལམ་དུ་མི་བཙུང་གྱིས་རས་ཡུག་གཅིག་སོ་སོར་བགོས་པས་ཐམས་
ཅད་གྱི་རས་ཡུག་རེ་རེ་ཐོབ་ཅིང་། ཅུ་བའི་རས་ཡུག་ཀྱང་མ་ཉམས་པར་བྱུང་བ་མི་ཚུ་ལ་འོད་སྤང་ལ་ཞུས་པས།
འུ་ག་ཐུབ་གྱི་བསྟན་བ་ལ་སྤེ་བ་བཙུང་འགྱུར་ཞིང་། རེ་རེ་ལ་ཡང་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་བ་རེ་ཡོད་པ་དང་། བཙུང་དུ་འགྱེས་ཀྱང་གྱེས་གཞིའི་འུ་ག་ཐུབ་གྱི་བསྟན་

༩༡༣༥༽

བ་མི་ཉམས་པར་ལུང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྡེ་པ་བཙེ་བརྒྱད་ཀྱི་གནང་བཀག་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་དང་།
བཙེ་བརྒྱད་རིམ་ལྔ་ཀྱིས་པའི་ཚུལ་འདིའི་དོན་རྒྱས་པར་བཅུན་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྡེ་པ་ཐ་དང་
བསྐྱུག་པའི་འཁོར་ལོའམ། ཡང་ན་དེའི་དོན་བསྟུས་པ། སྟོབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྟས། སྡེ་པ་ཐ་དང་བསྟན་པ་བསྟུས་
པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཤྲུའོད་ཀྱི་འདུལ་བ་འོད་ལྟན་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་ལོ་ངོ་བ་སོགས་ལ་ལྟོས་ཏེ། རིམ་ལྔ་
དུལ་བ་ལྟས། ཡུལ་དོན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བྲག་གིས། །ཐ་དང་རྣམ་པ་བཙེ་བརྒྱད་འདོད། །ཅེས་དང་། བཙེ་བརྒྱད་
ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། །ཤར་དང་རུབ་དང་གངས་རིར་གནས། །འཛིག་རྟེན་འདས་པར་སྟོབ་པའི་
སྡེ། །རྟག་པར་སྟོབ་པའི་སྡེ་པ་དང་། །ལྷ་ཆོན་དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་པ། །གཞི་ཀུན་པ་དང་འོད་སྤངས་སྡེ། །ས་སྟོན་སྡེ་
དང་ཆོས་སྤངས་སྡེ། །མང་ཐོས་གོས་དམར་སྟོབ་མ་དང་། །རྣམ་པར་ཕྱེ་སྟེ་སྟོབ་པའི་སྡེ། །ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྟོབ་
ཡིན། །རྒྱལ་བྱེད་ཆལ་གནས་འཛིགས་མེད་པ། །གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་གནས་བརྟན་པ། །ས་གྲོགས་རི་དང་
བསྐྱུང་བ་པ། །གནས་མ་བྱ་ཡི་སྡེ་རྣམས་ནི། །ཀུན་གྱིས་བཀྱར་བ་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་དང་། འོད་ལྟན་ལས།
དེ་ལྟ་བས་ན་སྡེ་པ་གཞན་འདོན་པ་དག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ནི་ཡིན་པར་ཐེ་ཆོམ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་ལོ་ངོ་བ་ལས། དེ་ལྟར་གྱི་བྲག་བཙེ་བརྒྱད་དུ། །ཤྲུའོད་མེད་པའི་བསྟན་པ་ནི། །ཀྱུར་རྟོག་རོ་
བོའི་སྒྲ་མ་དེའི། །སྟོན་གྱི་འཕྲིན་ལས་དབང་གིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། །ཤེས་ཀྱང་
ཐ་དང་དུ་བསྟན་པ། །གཅིག་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན་པའོ། །

༩༡༣༥}

དང་པོ་ནི། སྡེ་པ་ཀུན་གྱི་བསྐྱབ་པ་ཡང་ཤེས་ན་གནང་བཀའ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཤེས་ཀྱང་གནང་
བཀའ་པལ་ཆེར་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་མཆོན་ན་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་ལུགས་ཀྱི་མདོ་སྡེ་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་
དུ་ཡོད་ཅིང་། གནས་བརྟན་པ་དག་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དུ་མདོ་སྡེ་སྟོན་ན་ལྷུང་བར་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ཐམས་
ཅད་ཡོད་སྟེ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་གསོལ་བཞིའི་ཆོགས་སྟོམ་པ་སྟེ་ཞིང་། དེའི་ཆོག་བཞིན་བྱས་ན་སྡེ་པ་
གཞན་པལ་ཆེན་པའི་ལུགས་ཀྱི་དགོ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་འདྲིག་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་མའི་སྟེ་
བཞར་ན་ལྷུང་བ་དང་། སྡེ་པ་འགའ་པལ་ཆེན་པ་མ་བཞར་ན་ལྷུང་བར་འདོད་པ་དང་། ལ་ལ་གནས་བརྟན་པ་བྱ་
རམ་བྱི་རྩོ་འགོག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སྟེ་ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་བ་བྱ་རམ་བྱི་རྩོ་ཐོས་པ་ལ་ལྷུང་བ་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་
དང་། ལ་ལ་ཡོད་སྟེ་བ་བྱིན་ལེན་ལག་པ་བཀའ་བ་སྟེ། གན་རྒྱལ་དུ་བྱེད་པ་དང་། ལ་ལ་གནས་བརྟན་པ་ལག་པ་
བཀའ་པ་ལས་གཞན་ལག་པ་ཁ་བྱབ་ནས་བསྐྱར་ཐབས་སུ་བྱེད་པ་དང་། འགའ་ཞིག་པལ་ཆེན་པ་ལྷུང་བཟེད་
བྱིན་ལེན་བྱེད་པ་དང་། ལ་ལ་ཡོད་སྟེ་བ་ལྷུང་བཟེད་བྱིན་ལེན་འགོག་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སྟེ་ཡོད་སྟེ་བ་མའི་མངལ་
གྱི་མིར་ཆགས་བསད་པ་ལ་པམ་པ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། གནས་བརྟན་པ་སོགས་ལ་ལ་པམ་པ་མེད་པ་
དང་། མང་བཀྱར་བའི་སྡེ་པ་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་སྟེང་གཞིའི་ཆོགས་བཅད་གཅིག་ལས་མེད་ཅིང་། ཡོད་སྟེ་བ་དང་
གནས་བརྟན་པ་སྟེང་གཞིའི་ཆོག་རིང་ཐུང་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ཆོག་བཅུ་གཅིག་འདོན་པ་ལ་སོགས་པ། མདོར་ན་
པམ་པ་བཞི་པོ་ནས་བཅུ་མས་ཏེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཀུན་ལ་སྡེ་པ་ཐམས་ཅད་མི་མ་ཐུན་པས། ཐམས་ཅད་ཡོད་སྟེ་
ལྷ་བྱ་གང་གིས་བཀའ་པ་ལ།

༩༡༣༦༽

གནས་བརྟན་པ་ལྟ་བུ་གང་གིས་ལུང་ལས་གནང་བར་གྱུར་བ་ཡོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གཤམ་ཏེ་གཅིག་ཡིན་ན་གཞོན་བྱེད་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བྱ་རམ་སྤྱི་ཤོའི་ཟས་སུ་རུང་བ་ཡེ་གནང་ཡིན་ན། སྤྱི་པ་གཞན་གནས་བརྟན་པ་ལྟར་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ཏེ། གནང་བ་དེ་བཀག་པའི་བྱིར། ཡེ་བཀག་ཡིན་ན་ཡོད་སྤྱིའི་དགོ་སྒོར་མཐའ་དག་ལྟར་བ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། བཀག་པ་དེ་བྱས་པའི་བྱིར། ཡང་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པའི་ལྟར་བྱེད་མི་སྐྱེ་ལ་ཡང་འབྱུང་བར་ཐལ། བཀག་པ་ཐམས་ཅད་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཡེ་བཀག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་སྐྱེའང་དགོ་སྒོར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པར་འགྱུར་བས། མི་སྐྱེས་དགོ་སྒོར་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་དེ་བྱ་བར་རུང་བར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་སྐྱེས་དགོ་སྒོར་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་ན་ཡང་དགོ་སྒོར་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་གཅིག་གིས། དགོ་སྒོར་ས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་གཞན་ལ་བྱིན་ལེན་བྱས་པ་རྗེ་བཞིན་དུ་བྱིན་ལེན་མི་ཆགས་པའི་བྱིར། དགོ་སྒོར་གིས་ནི་དགོ་སྒོར་ལ་ཞེས་པ་འདིས་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་སྒྱུར་དགོས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱིན་དགོ་སྒོར་གིས་དགོ་སྒོར་རང་བཞིན་དུ་གནས་པ་ལ་བྱིན་ལེན་ཆགས་པར་འདུལ་བ་པ་དག་བཞེད་པའི་བྱིར། རིགས་པ་སྤྲ་མ་དེ་བཞིན་དུ་བཅས་ལྟར་ཀུན་ལ་རིགས་འགྲེ་སྐྱར་ལ་འཕེན་པར་གྱིས་ཏེ་ཡེ་བཀག་ཡེ་གནང་ལ་གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ཐོག་དུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གནང་བཀག་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཁས་སྒྲང་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབྲི་གུང་པ་ཁ་ཅིག་རབ་དུ་བྱུང་བ་ལ་ལྟར་བ་རྗེ་སྟེད་འབྱུང་བ་དེ་བྱིམ་པ་དང་དཔྱལ་བ་པ་དང་། དུད་འགྲོ་སོགས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་བཅས་པ་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་འགྲོ་བ་སྤྱི་ལ་བཅས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱུས་ཀྱིས་དང་པོ་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཆོགས་བསགས། མཐའ་མར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་

༼༡༣༽

བ་ཡང་རབ་བྱུང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་
རོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རིགས་པ་བསྟན་པ། ལུང་བྱང་པ། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རབ་ཏུ་
བྱུང་བ་ལ་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་འགྲོ་བ་སྤྱི་ལ་མཚུངས་པར་འབྱུང་བེད་པ་འདི་ནི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ལུང་བ་དེ་བསྐྱབ་པ་བཅས་པ་པན་ཆད་འབྱུང་མོད་ཀྱི། བསྐྱབ་པ་མ་བཅས་
པ་ལ་དགེ་སློང་ཡིན་ཡང་ལུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་བཅས་པ་ལ་ལུང་བ་མེད་པ་དེས་ན་ཐུབ་
པས་དགེ་སློང་ལས་དང་པོ་པས། ཉེས་པ་བྱས་ཀྱང་ལུང་མེད་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་དགེ་སློང་བཟང་
སྤྱིན་གྱིས་མི་ཆངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེས་པ་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་ལུང་བའི་ཐ་སྟོན་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་པར། བཅས་མ་བཅས་ཐམས་ཅད་ལ་ལུང་བ་ཀུན་འབྱུང་ན། འགྲོ་ཀུན་ལུང་བ་དང་བཅས་པས་ཐར་པ་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། མཐོ་ངེས་ལྟ་མིའི་གོ་འཕང་ཡང་འབྱུང་རེ་སྟོན་ཏེ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། འགྲོ་བ་
ཐམས་ཅད་ལུང་བའི་གོང་བྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གནང་བཀའ་ཐ་དད་དུ་བསྟན་པ་
ནི། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལ་འདི་ཆེད་དུ་མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་བཟའ་བར་
བྱང་ཞིང་གནང་ལ། རྣམ་གསུམ་མ་དག་པ་ནི་བཟའ་བར་མ་གནང་སྟེ། རྟོག་གི་འབར་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་
པའི་གཞུང་ལས་ནི། རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་གང་དག་ཐོས་ཀྱང་སྤིག་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །དངས་མ་སོགས་སུ་
འགྱུར་པའི་ཕྱིར། །སློང་མོའི་ཟས་ལ་སྤིག་མེད་བཞིན། །ཞེས་དང་། མེ་རྟོག་འཕྲེང་རྒྱད་ལས། གང་ཕྱིར་ཆེད་དུ་
བྱས་པའི་ཤ། །མཐོང་ངམ་ཐོས་སམ་དོགས་པ་ནི། །

༩༡༣༩༽

ནམ་ཡང་བཟའ་བར་བྱ་མིན་པར། །འགྲོ་ཀུན་པན་པར་བྱེད་པས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་
ཉན་ཐོས་ལ་རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤ་གནང་ཡང་གལ་ཏེ་མི་བཅ་ལྟས་སྦྱིན་གྱིས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ཏེ། ལྟས་བྱིན་གྱིས་དགོ་འདུན་འཁོར་ལོའི་དབྱེན་བྱས་ནས། དགོ་འདུན་ལྷ་བརྒྱ་ཙམ་ཁ་བྱངས་ནས་
དེ་དག་ལ་དགོ་སྦྱོང་གོ་ལྟ་ཏ་མ་དགོན་པར་གནས་ན་ནི་བདག་ཅག་རྣམས་སྦོང་འདབས་སུ་གནས་པར་
བྱའོ། །དགོ་སྦྱོང་གོ་ལྟ་ཏ་མ་ཤ་བཅ་བར་གནང་ན་ནི་བདག་ཅག་རྣམས་ཤ་བཟའ་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་
སངས་རྒྱས་དང་མི་མཐུན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ལྷ་བཅས་པའི་ནང་ཆོན་གཉིས་པ་དེ་དང་འབྲ་བར་འགྱུར་བའི་
བྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས་ནི་ཤའི་རིགས་ཀུན་བཀག་སྟེ། ཤ་བཅས་ན་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་རུ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ།
འཇམ་དཔལ་རང་གི་ལྟ་བའི་འདོད་པ་མདོར་བསྟན་པ་ལས། ཤ་བཅ་བ་ཡི་མི་གང་ཞིག །དང་པོ་ཡི་དྲགས་འགྲོ་བ་
སྟེ། །བྱིས་ནི་རུ་འཁོད་འགྲོ་བ་ཡིན། །ཞེས་དང་། གསོད་པོ་ཞོར་ལ་སྟེད་པ་དག །བསྐྱལ་བ་འབྱམ་དུ་འཆོད་པ་
སྟེ། །བཅ་པོ་ཤ་ལ་སྟེད་པ་དག །བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་འཆོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྣམ་གསུམ་དག་པའི་
དོན་ལ་པལ་ཆེར་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱས་པ་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་ལས་ཐོས་པ་དང་།
རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྦྱེས་པ་སྟེ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་ལ་མཛད་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཡངས་ཤིང་། འདུལ་བའི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལས། དགོ་སྦྱོང་གིས་བཟའ་བར་རུང་བའི་ཤ་དེ་ལ་སྤང་པོ་ཆེ་ཏྲ་སྤྱལ་གྱི་ཤ་ལ་
སོགས་པ་དང་། བསད་ཤ་སེམས་ཅན་གང་གི་ཡིན་ཡང་བཀག་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་རྩ་ལས། སྤང་པོ་ཆེ་དང་ཏྲ་
དང་སྤྱ་རྣམས་

༼ ༡༣༩ ༽

ཀྱི་མི་བཅོམ་། །ཞེས་དང་། །ཤེས་བྱེན་ལེན་སྟོབ་པ་ལ། བཅད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་བྱི་བར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཉ་ཤ་ལ་སོགས་པ་མ་ཡིན་པར། བཟར་རུང་བའི་རིགས་ཅན་རང་
བཞིན་གྱི་ཤི་བ་དང་། གཞན་གྱིས་བསད་ཀྱང་ཤེས་ཆེད་དུ་མིན་པ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལས་གནང་
ཞིང་། ཤེས་ཆེད་དུ་སྟོག་བཅད་པའི་ཤི་གཏན་ནས་མ་གནང་སྟེ། ཟ་བ་པོ་ཡོད་ན་གསོད་པ་འབྱུང་བས་སྟོག་
གཅོད་ཀྱི་རྒྱར་འབྱུང་བའི་བྱིར། ཅེས་ཐང་སངས་ལྷན་པས་རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་འདིར་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་
ལ། རྣམ་གསུམ་དག་པའི་ཤི་ཤ་བཟར་རུང་བསྟན་གྱི་བསད་ཤི་མི་རུང་ངོ་ཞེས་སྟོབ་པ་འབྲུམས་ཏེ། ཤི་ཤ་ལ་
རྣམ་དག་གི་སྒྲ་སྒྲོར་བ་བསྟན་བཅོས་སུ་དོན་མེད་པའི་བྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་མཁས་པའི་གཏམ་མ་ཡིན་ཏེ།
འདིའི་རྣམ་དག་ནི་ཤེས་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པའི་ངེས་ཤེས་འདྲོངས་པའི་ཤི་ཤ་ཤེས་ཆེད་དུ་བྱས་པ་ཡིན་མིན་གྱི་
མཐོང་ཐོས་དོགས་གསུམ་དང་བཅའ་བ་ལ་རྣམ་དག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་ན། བསད་ཤི་ལ་རྣམ་
དག་གི་སྒྲ་སྒྲོར་བ་བསྟན་བཅོས་སུ་དོན་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ནམ། མཁས་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་དེ་ནི་སེང་གའི་ཁ་
ནས་མ་སྟེས་ཀྱི་སྒྲ་དོ། །བཞི་པ་ཐེག་ཆེན་ནང་པའི་ཚུན་གནང་བཀག་ཐ་དད་པ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་ཆེན་
གནང་བཀག་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་གསང་སྟགས་ཀྱི་ལྷུང་བ་ལ་གནང་བཀག་འགའ་
ཞིག་ཐ་དད་དུ་ཡོད་དེ། པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལས་བྱུང་མེད་ལ་ཉེས་པ་མཐའ་ཡས་པར་གསུངས་ཤིང་། གསང་
སྟགས་སྒྲ་མེད་ལས་བྱུང་མེད་ལ་སྟོད་པ་ཅ་ལྷུང་དུ་གསུངས་ཏེ་བཀག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་
ལས་བྱུང་པོ་ལྷུ་ལ་

༩༡༠༽

སྒྲིབ་པ་དང་། གཞུང་མི་བསྟན་པ་ལ་ཡང་ལྷུང་བ་མེད་ཅིང་གནང་བ་ཡིན་ལ། སྒྲ་མེད་ལས། ཡུང་པོ་ལྷ་ལ་སྒྲིབ་
པ་དང་། ཚོགས་འཁོར་གྱི་ཆེ་དམ་ཆོག་གི་རྩམ་མི་བསྟན་པ་ཅ་ལྷུང་དུ་གསུངས་པས་སོ། །ཚུལ་དེ་འབྲ་བའི་
འགལ་བ་ལྟག་སྒྲོས་ནམས་ལ། ཡེ་བཀག་ཡེ་གནང་རི་ལྟར་བཅི་སྟེ་བཅི་མི་རུས་པར་ཐལ། བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་
ལས་བཀག་ལ། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལས་གནང་བ་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དཔེའི་སྒྲོན་ས་དོན་བསྟུ་བ་ནི།
ཉན་ཐོས་ཅ་བའི་སྟེ་བཞི་དང་། ཁྱིམ་པ་དང་། རབ་བྱུང་དང་། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་དང་། ཐེག་ཆེན་ནང་པན་ཚུན་
ཐམས་ཅད་གནང་བཀག་ཐ་དད་པ་དེས་ན་ཡེ་བཀག་ཡེ་གནང་གི་རྣམ་གཞག་ཕྱོགས་གཅིག་སྟེ་དེས་པར་བྱར་
མི་རུང་བ་དཔེའི་སྒྲོན་ས་ཀྱང་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། མེ་ཉོག་པར་དཀར་དམར་དང་།
ལྷན་ལ་དང་། ཀྱ་ལྷ་ཉ་ལ་སོགས་པའི་སོ་ནམ་ལ་ཉག་དུ་འདམ་རྩལ་དང་ལྷན་ལྷན་ལ་སོགས་པའི་བརྒྱན་ཆེན་པོ་
དགོས་ཤིང་། ལྷ་དག་ལ་སོགས་པའི་རོ་ཆུང་ཟད་ཆ་བ་དང་། རྩ་བའི་རྩམ་གྱིས་བསྐྱོར་ན་བསྐྱེད་ཆེ་ལ། ཅམ་པ་
ཀ་ལ་སོགས་པ་སྐྱམ་སར་སྐྱེ་བའི་མེ་ཉོག་གཞན་ལ་དེ་འབྲའི་མ་ཐུན་རྒྱུན་མི་དགོས་ཤིང་། ཚུ་ལས་སྐྱེ་བའི་
རིགས་ཀྱི་མེ་ཉོག་ལ་སྐྱམས་ཆེ་བ་དང་། སྐྱམ་སར་སྐྱེ་བའི་རིགས་ཀྱི་མེ་ཉོག་ལ་བརྒྱན་ཆད་ཆེ་བ་སྐྱེ་བའི་
གོགས་ཡིན་པས་དག་དང་། ཡུལ་གང་སར་རྩོ་བའི་རྩམ་བཏབ་ཀྱང་མི་སྒྲིབ་པ་དང་། རྩོ་སར་བསེལ་བའི་རྩམ་
གངས་ལ་སྐྱེ་བའི་སྒྲན་རི་ལྷན་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་དེས་ན་སོ་ནམ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་
བ་གང་ཅི་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་ལུགས་བཞིན་དུ་བྱས་ན་འགྲུབ་སྟེ་ཞིང་། དེ་ལས་ལྷོག་པའི་ལུགས་བྱས་ན་བྱ་
བ་དེ་མི་འགྲུབ། གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་འགྲུབ་ཀྱང་།

༼༡༩༡༽

མཐར་བཟང་པོ་དཀའ་སྟེ། ལེགས་བཤད་ལས། ཏ་ཅང་གཡོ་སྒྱུ་མང་དགས་ན། །རེ་ཞིག་གྲུབ་ཀྱང་མཐའ་མར་
བསྐྱལ། །གཟིག་ལྷགས་བཀའ་པའི་བོང་བྱ་ཡང་། །ལོ་ཏྲོག་ཐོས་མཐར་གཞན་གྱིས་བསད། །ཅེས་གསུངས་པ་
ལྟར་རོ། །འཛིག་རྟེན་གྱི་དཔེ་བཞིན་དུ། དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་གནང་བཀའ་སྒྲུང་དོར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་རང་གི་
ལུགས་བཞིན་དུ་བྱས་ན་འབྱུང་སྟེ། ལུགས་དེ་དང་དེ་ནས་བཤད་པའི་འབྲས་བྱ་གོགས་མེད་དུ་འབྱུང་བས་
སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐུབ་པས་རབ་བྱུང་ལ་སྟོང་ནད་བྱས་པར་ཐལ་བ་སྤང་བ།
བདེ་སྤྱག་གྲེད་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ། རྩོད་པ་དང་། ལན་གཉིས་སོ། །དང་པོ་ནི།
འདི་ནི་སངས་རྒྱས་དགོངས་པ་མིན་ཞེས་སོགས་ལ་འཛོམས། འབྲི་གྲུང་པ་ཁ་ཅིག་གལ་ཏེ་སྟོམ་པ་མ་སྤངས་ན་
ལྟར་བའི་ཐ་སྟད་མི་ཐོབ་པ་བྱེད་བདེན་ཡང་། རབ་བྱུང་ལ་བཅས་པའི་སྟོག་པ་ཐམས་ཅད་བྲིམ་པ་ལ་ཡང་འབྱུང་
སྟེ། བཅས་པ་འགྲོ་བ་སྤྱི་ལ་བཅས་པས་འགྲོ་དུག་གིས་བཅས་པ་ལས་འདས་ན་ཉེས་པ་དང་། བསྐྱུངས་ན་པན་
ཡོན་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩ་མཁན་དགའ་སྟོང་རང་ཉིད་ས་མི་རྒྱུ་བར། གཞན་གྱིས་བརྒྱུ་བའི་ས་དང་།
གད་པ་ཆད་པའི་ས་ལ་རྩ་བའོ། དེའི་རིན་གྱིས་པ་མ་གསོ། དུས་དུས་སུ་འོད་སྤང་ལ་བསྟེན་བསྐྱར་བྱེད། དེ་ལ་
འོད་སྤང་ཐུགས་དགུས་པ་ཡང་བཅས་པ་བསྐྱུངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་
རབ་བྱུང་ལ་ཆེད་དུ་བཅས་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱི་སྟོག་པའི་རྒྱུ་ཁལ་གྱི་སྟེང་དུ་བཅས་པའི་གོང་རྩས་
བསྟན་པས། ཐུབ་པས་རབ་བྱུང་

༼༡༩༩༽

ནམས་ལ་སྒྲིང་ནད་བྱས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཅས་པ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་
མི་དགོ་བ་ཡོད་པར་དགག་པ། བརྟལ་ཞུགས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་དགོ་བ་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་
སྟེ། མགོ་མཚུངས་ཀྱི་རིགས་པས་དགག། བཅས་རང་གི་ནམ་དབྱེ་བསྟན་པས་དགག། ཏ་ཅང་ཐལ་བས་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་འབྲེ་རིགས་པ་ནི་གཟུ་ལུམས་དང་ལྷ་ཚུགས་ཀྱི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་མཆོན་ན། འོ་ན་
ལོ་རྟོག་བཟང་པོ་ཡོད་པའི་ཞིང་ལ་སེར་བ་དང་སད་ལ་སོགས་པའི་འཛིགས་པ་འབྱུང་། ཞིང་མེད་ནམས་ལ་མི་
འབྱུང་བས། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་སྤར་ཞིང་མེད་ཅིག་ལ་ཞིང་བཟང་གིན་པའང་སྒྲིང་ནད་དུ་འགྱུར་བར་
ཐལ། ཐུབ་པས་རབ་བྱུང་ལ་བསྐབ་པ་བཅས་ཏེ་བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ལྷག་པོར་འབྱུང་བ་དེ། རབ་བྱུང་ལ་
སྒྲིང་ནད་བྱས་པར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར། ཏྲགས་ཁས། འདི་ནི་རིགས་པ་བཟང་བའི་ཆད་དཔེའི་སྟོན་སྟོན་ཡང་
རང་ལྷགས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལྷགས་སྒྲན་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་ལ་མགོ་བསྐྱེའི་
རིགས་པ་དེས་ན་མ་འབྲལ་བའི་གནད་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཐུབ་པས་རབ་བྱུང་ལ་བཅས་པ་མཛད་པས་ལྷུང་བའི་
འཛིགས་པ་འབྱུང་ཡང་། བཅས་པ་ལ་གནས་ན་པན་ཡོན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་སྒྲིང་ནད་དུ་ཐལ་བའི་སྟོན་མི་འཇུག་པ་
ཡིན་ཏེ། ཞིང་པ་ནམས་ལ་སེར་བ་སོགས་ཀྱིས་དགྲ་འབྱུང་བ་ཡོད་ཀྱང་ལོ་རྟོག་འབྱུང་བའི་པན་ཡོན་ཡོད་པ་
བཞིན་ནོ། །ཁྱིམ་པ་ནམས་ལ། བསྐབ་པ་མ་བཅས་པས་ལྷུང་བ་མེད་མོད། པན་ཡོན་དགོ་བ་ཡང་མི་འབྱུང་སྟེ།
དཔེར་ན་འཛིག་རྟོན་ན་ཉན་མེད་པས་སྤྱི་མི་འབྱུང་བ་དང་། སྤང་པོ་ནམས་ལ་ཞིང་མེད་པས་སེར་བ་སོགས་ཀྱི་
འཛིགས་པ་ཡང་

༼༡༤༣༽

མེད་མོད་ཀྱི། འབྲས་བུ་ལོ་ཉོག་གི་རེ་བ་ཡང་མེད་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། མ་བཅས་པ་ལ་ལྟངས་བཞིན་པ་
དེས་ན། མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས། སྤང་བུ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སོག་གཅོད་སོགས་སྤྲིག་ཏོ་མི་དགོ་བའི་སྤྲིགས་རྣམས་ནི་རང་
བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་དང་། བཅས་ལྟན་རབ་བྱུང་གིས་ཆང་འཐུང་བ་དང་། ཕྱི་ངོ་དུས་རུང་གི་ཟས་བཟའ་བ་
སོགས་བཅས་པ་པལ་ཆེར་ནི། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ལྟར་གཉིས་ལས། རང་བཞིན་གྱི་ཁ་
ན་མ་ཐོ་བ་ནི་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱིས་སྤང་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སྤྲིག་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ནི་རབ་བྱུང་མ་གཏོགས་སྤྲིམ་པ་པལ་ལ་སྤང་མི་དགོས་ཏེ། རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་
བསྐྱབ་པ་བཅས་ཕྱིན་ཆད་ལྟངས་བཞིན་པར་འགྱུར་གྱིས། མ་བཅས་པ་ལ་ལྟངས་བཞིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་ལ་ལྷ་སྟེ། རྒྱལ་བ་སྤྲས་བཅས་ལྟངས་བཅན་དུ་ཐལ་བ། བྱབ་ཐོབ་བརྟལ་ཞུགས་
པོར་བ་ལྟངས་བཅན་དུ་ཐལ་བ། ལྟས་བལྟས་ཀྱི་དགོ་སྟོང་ལྟངས་བཅན་དུ་ཐལ་བ། དགོ་བསྟེན་དགོ་ཚུལ་ལྟངས་མེད་
མི་སྤྲིད་པར་ཐལ་བ། ཅ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྤྲད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་བསྐྱབ་པ་
བཅས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་མ་བཅས་ཀྱང་ཅི་ནས་སྤྲིག་པར་འགྱུར་ན། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྷ་ལ་
སོགས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། ཉེ་བའི་སྤྲས་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་བྱང་སེམས་པལ་ཆེར་ཡང་ཆོས་ཅན། གཤེས་
ཀྱི་མི་དགོ་བ་ཅན་དུ་ཐལ། ཡེ་བཀག་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་སྒྲ་རིང་ཞིང་

༩༡༩༩༽

རྒྱལ་དང་བཅས་པ་དང་། ཁ་དགོ་དཀར་དམར་སྒྲ་ཚོགས་པའི་ན་བཟའ་བཞེས་ཤིང་རིན་པོ་ཆེ་དང་རལ་གྱི་ལ་
སོགས་པའི་ཕྱག་མཚན་སྒྲ་ཚོགས་འཛིན་པ་གང་ཞིག དེ་རྣམས་ཡེ་བཀག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་ཁས་
སོ། །གཉིས་པ་ནི། བི་རྒྱ་པ་དང་། ཉི་ལོ་པ་དང་། ལྷ་རོ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་སྒྲོང་གི་ཉགས་ཆ་ལྷགས་བོར་བའི་
གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱང་ཚོས་ཅན། གཤེས་ཀྱི་སྒྲིག་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡེ་བཀག་པ་ལ་སྒྲོད་པའི་ཕྱིར་ཉ།
དབུ་སྒྲ་རིང་ཞིང་རུས་པའི་རྒྱལ་ཆ་སོགས་དང་ལྷན་པ་གང་ཞིག དེ་རྣམས་ཡེ་བཀག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་
པ་ནི། ལྷས་བལྟས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ན་ཡོད་པའི་ཅན་སྒྲོས་ཀྱི་ངད་ལྷན་པའི་དག་སྒྲོང་རི་སྟེང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་
ཚོས་ཅན། གཤེས་ཀྱི་སྒྲིག་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཡེ་ནས་བཀག་པ་ལ་སྒྲོད་པའི་ཕྱིར་ཉ། རྒྱལ་དང་བཅས་
ཤིང་གོས་དཀར་དང་ལྷན་པ་གང་ཞིག དེ་རྣམས་ཡེ་བཀག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་དང་བཅས་ཤིང་གོས་དཀར་
ཅན་ཡིན་ཚུལ་ནི། མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཉ། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་བྱས་པའི་མདོ་
ལས། བསྐྱལ་པ་དགའ་བར་གྱུར་པ་ལས། ལྷས་ཀྱང་རྣམ་པར་བལྟས་ཞེས་བྱ་བར། ཞེས་པ་ནས། གང་འཛིག་
རྟེན་གྱི་ཁམས་དེའི་མི་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གསེར་གྱི་ཅོད་པཎ་ཐོགས་ཤིང་དབུང་རྒྱལ་དང་རྣ་ཆས་བརྒྱན་པ།
ལྷའི་ཁ་དོག་དང་གཟུགས་དང་ལྷན་པ་དག་གོ། །གང་ཉོན་མོངས་བ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་ལ་ལྷག་གོ། །གང་ཉོན་
མོངས་བ་དང་བྲལ་བར་གྱུར་པ་དེ་ཉིད་དེ་དག་གི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ཉ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཛིག་རྟེན་
གྱི་ཁམས་དེའི་གཞི་ནི། ཅན་སྒྲོས་ཀྱི་སྒྲོང་པོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་དེའི་རི་ངད་ལྷང་བས་འཛིག་

༼ ༡༤༽

རྟོན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་ལ་བྱབ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞུང་འདིར། ཅན་ཅན་སྟོན་གྱི་ངད་ལྗན་
བའི། །ཞེས་བའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། །ས་གཅད་སྤྲ་མ་གསུམ་པོ་འདི་ལ་ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས་ལྟར་
བ་ཅན་དུ་ཐལ་བ་ཞེས་མཛད་ཀྱང་། མི་དགེ་བ་ཅན་དུ་ཐལ་བ་ཞེས་སྐར་ན་ལེགས་པར་སྤང་སྟེ། འོགས་སྤྲ་མས།
གལ་ཏེ་སྟོན་པ་མ་སྤངས་ན། །ལྟར་བའི་ཐ་སྟོན་མི་ཐོབ་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྐབས་སུ། རབ་བྱུང་གི་རྟགས་ཆ་
ལུགས་དང་མི་ལྗན་པ་སོགས་བཅས་བའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་རྣམས་འགྲོ་བ་གཞན་ལ་ལྟར་བར་མི་འགྱུར་ཡང་སྟེག་པ་
ཅམ་དུ་འགྱུར་བར་ཁས་སྤངས་པ་ལ། རྒྱལ་བ་རིགས་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་གཞོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་
འཕངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན། འོ་ན་ཞིང་ཡོད་རྣམས་ལ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་གྱིས། ཐུབ་པས་རབ་བྱུང་ལ་
སྟོང་ནད་བྱས་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་སྟོང་བསྟན་ནས། དེའི་རྗེས་ལ། དེས་ན་མདོ་དང་བསྟན་བཅས་ལས། །ཞེས་
སོགས་ཆོགས་བཅད་གཉིས་གྱིས་འོག་གི་རིགས་པ་རྣམས་གྱི་གནད་རྟོགས་སྤྲ་བའི་བྱིར། དེ་ཞིག་བཅས་རང་
གི་རྣམ་དབྱེ་བསྟན། དེ་ལྟ་མིན་པར་མ་བཅས་ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་གཞོད་བྱེད་རིམ་པ་མི་འབྲ་བ་ལྡས་རྩ་བའི་
ཁས་སྤང་རབ་བྱུང་ལ་བཅས་པའི་སྟེག་པ་བྱིམ་པ་ལ་ཡང་འགྱུར་བར་འདོད་པ་ལ། གཞོད་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། དགེ་བསྟན་དང་དགེ་ཚུལ་སྟོན་བཅོམ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་ཡང་སྟེག་མེད་མི་སྟོན་
པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་ཡང་དགེ་སྟོང་ལ་བཅས་པའི་ལྟར་བ་ཐམས་ཅད་སྟེག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་ཏེ། བྱིམ་པ་ཐ་
མལ་པ་རྣམས་ལ་རབ་བྱུང་ལ་བཅས་པའི་ལྟར་བ་ཐམས་

༩༡༤༦༽

ཅད་སྒྲིག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཏྲགས་ཁས། ལྷ་པ་ནི། མ་བཅས་པ་ལ་བཅས་པའི་སྒྲིག་པ་འབྱུང་བ་འདི་འདྲ་
གང་དག་སྲུ་ཟེར་བ་དེ་ཡིས་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྩ་བ་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་མ་བྲིམ་པ་དགོ་བསྟེན་ནས་འགྱོར་བ་གསུམ་གྱི་
ཆ་ལུགས་སྲུ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྦྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་གི་ཆ་ལུགས་དང་ལྡན་པ་
རྣམས་གཤེས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་དང་ལྟངས་ལ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྦྲངས་པའི་བྱིར། རི་ལྷར་ཁས་
སྦྲངས་ན། གོས་རུར་སྒྲིག་གྱོན་པ་སོགས་རབ་བྱུང་ལ་བཅས་པ་རྣམས་གཤེས་ཀྱི་དགོ་བ་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་
ཅད་ལ་ཡེ་ནས་གནང་བ་དང་། རུར་སྒྲིག་གི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་མི་ལྡན་པ་དང་། བྱི་བླ་བཟའ་བ་དང་། བྱིན་ལེན་
མ་བྱས་པར་བཟའ་བ་སོགས་གཤེས་ཀྱི་མི་དགོ་བ་དང་། འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡེ་བཀག་ཡིན་པ་སྒྲིགས་སྲ་
མའི་ཐུགས་བཞེད་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་དེ་ལྟར་དོན་གྱིས་ཁས་སྦྲངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲིགས་སྲའི་
སྦྱང་པོ་མ་ལོངས་ན་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་བཟང་ངན་དང་། འགྲོ་མི་འགྲོའི་རྣམ་དབྱེ་རྩོམ་མི་སོགས་ཏེ།
འབེམ་གཏད་མེད་པའི་མདའ་བཞེན་གང་ལ་བརྟེན་མི་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བརྟུལ་ཞུགས་ལ། རང་བཞེན་
ཀྱི་དགོ་བ་ཡོད་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་ཀྱི་དོན། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་། རིགས་པས་བྱུབ་པའི་ཚུལ་
ལོ། །དང་པོ་ནི། ཏྲགས་ཆ་ལུགས་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གཤེས་ཀྱི་དགོ་སྒྲིག་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟེན་ཟེན་པ་
དེས་ན། མདོ་ལས། རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཆ་ལུགས་ཅན་ལ་དགོ་སྒྲིག་གཉིས་ཀ་མེད་པར་དོན་གྱིས་
གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རིགས་ལྷ་དང་ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱུད་

༼༡༩༩༽

ལ་སོགས་པ་སྤར་སྒྲོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་གི་བརྟུལ་ཁྱུགས་མ་བཟུང་ཡང་སྤྲིག་པ་མེད་ཅིང་། བྲིམ་པ་དང་
ཚུལ་འཆལ་གྱི་བརྟུལ་ཁྱུགས་བཟུང་ཡང་དགོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཚུལ་བྲིམས་དང་ལྷན་པས་བརྟུལ་
ཁྱུགས་འཆང་བ་ནི་ཞིང་གི་གྲབས་སྒྲོར་བཞིན་དུ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་བྲིམས་ལ་གྲུས་པའི་རྒྱ་རུ་གསུངས་པར་
ཟད་དེ། དུར་སྤྲིག་གི་གོས་རྣམས་ནི་ལྷག་པ་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ན་བཟའ་ཡིན་པས་
སོ། །འདིས་ནི་ཞིང་ལ་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞིང་གི་མཐའ་སྒྲོར་དུ་གྲབས་བཅིག་པ་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་
ཚུལ་བྲིམས་ལ་གྲུས་ཤིང་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་ལུས་ལ་དུར་སྤྲིག་གི་བརྟུལ་ཁྱུགས་འཆང་བ་གཉིས་དཔེ་
དོན་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་དེས་ན་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་གཉིན་པོ་
ཚུལ་བྲིམས་ལ། རྒྱན་དང་ཟས་གོས་ལ་སོགས་པའི་འདོད་པ་ལ་འོངས་སྒྲོད་པ་ལས་དབེན་པ་དང་། འོག་
གཙོད་ཀྱི་ལས་ལ་སོགས་པའི་སྤྲིག་ཏུ་མི་དགོ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་དབེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་
པ། ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་རི་བཞིན་དུ་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། དུར་སྤྲིག་གི་བརྟུལ་ཁྱུགས་འཆང་པའི་རབ་བྱུང་རྣམས་
ནི། དབེན་པ་གཉིས་ཀ་དང་ལྷན་པ་དང་། སྤར་སྒྲོས་པའི་རིགས་ལྔ་སྤྲས་བཅས་བྱུང་ཐོབ་ལྷས་བལྟས་ཀྱི་དགོ་
སྒྲོང་རྣམས་ནི་དབེན་པ་ཕྱི་མ་ཉིད་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ནོ། །པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གཞི་སྒྲོང་བའི་ཐེག་པར་བཤད་པ་
ཡང་སོ་སྟེའི་གནས་སྐབས་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། ས་ཐོབ་ནས་འདོད་ཡོན་ལྔ་ལ་སྒྲོད་ཀྱང་། ཐབས་མཁས་
ཀྱིས་ཟེན་ཏེ་ས་ལམ་དུ་འགྱུར་བའི་

༩༡༤༽

ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། འདོད་ལ་སྦྱོད་ལ་ཐབས་མཁས་
དང་། །ཞེས་དང་། དཀོན་བཅེགས་ཀྱི་མདོ་སྤར་བྲངས་པ་དེ་ལས་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེའི་མི་དེ་དག་
ཀྱང་གསེར་གྱི་ཚོད་པན་ཐོགས་ཤིང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ནི། རབ་
བྱུང་གི་རྟགས་ཆ་ལུགས་ལ་གཤེས་ཀྱི་དགོ་བ་མེད་པ་ལུང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། འཕགས་པ་འཇམ་
དཔལ་གྱིས་བྱ་མོ་གསེར་མཆོག་འོད་དཔལ་ལ་ཆོས་བསྟན་པས། དེས་བཅོད་པ་ཐོབ་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱི་རྒྱང་
པ་ལ་གཏུགས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། འཇམ་དཔལ་གྱིས་སྤྲུམ་པ། སྤྱིང་མོ་འདི་ལྟ་སྟེ། མགོ་
བོའི་སྐྱ་བྲེགས་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བྱ་མོ་གང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་གཅད་པའི་ཕྱིར་བཅོན་པ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་མོ་གང་གོས་དུར་སྤྲིག་འཆང་བ་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་གྱིས། བྱ་
མོ་གང་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་པར་སྤངས་ལ། ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བའི་སེམས་ཅན་
རྣམས་ཀྱང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒོམ་པ་དང་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་བར་བྱེད་པ་དེ་ན། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་བརྟུལ་ཞུགས་ཅམ་ལ་གཤེས་ཀྱི་དགོ་
བ་ཡོད་ན་འཇམ་དཔལ་གྱིས་གསེར་མཆོག་འོད་དཔལ་གྱི་ལུས་ལ་དུར་སྤྲིག་ཅིས་མི་བསྟོན་ཏེ་བསྟོན་རིགས་
པར་ཐལ་ཏེ། དུར་སྤྲིག་དང་ལྷན་པ་གཤེས་ཀྱི་དགོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཡང་ཆ་ལུགས་ཅམ་ལ་

༩༡༩༩༽

དགོ་བ་མེད་པ་ལུང་གཞན་གྱིས་ཀྱང་འགྲུབ་སྟེ། དགོན་བཅེགས་ཀྱི་འོད་སྤང་གིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས། བསྟན་
པ་འདི་བཤད་པ་ན་དགོ་སྒྲོང་རྣམ་འབྱོར་སྤྱད་པ་ལྟ་བུས་བདག་ཅག་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོངས་སུ་མ་དག་བཞིན་
དུ། དད་པས་སྦྱིན་པ་སྤྱད་པར་གྱུར་ན་མི་རུང་ཞེས་ཉམས་པར་བྱས་ཏེ་སྤྲོད་ཁྲིམ་དུ་འདོད་དོ་ཞེས་པ་ནས། འོད་
སྤང་ངས་ལུང་བསྟན་ཏེ་དགོ་སྒྲོང་འདི་དག་ནི་འདི་ནས་ཤི་འཕོས་ནས། དགའ་ལྡན་གྱི་ལྷའི་རིགས་སུ་སྦྱེ་བར་
འགྱུར་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱམས་པའི་ཉན་ཐོས་ཐོག་མར་འདུས་པའི་ནང་དུ་ཚུད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ཉེས་སྤོད་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་སྒྲོམ་པ་དགོ་བ་ཡིན་
གྱིས། སྒྲོམ་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཆ་ལུགས་ཅམ་ལ་ནི་དགོ་བ་མེད་དེ། རབ་བྱུང་གི་སྒྲོམ་པ་མེད་པར་ཏྲགས་ཆ་
ལུགས་འཆང་བ་མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་བཀག་པའི་བྱིར་ཏེ། འོད་སྤང་གིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས། འོད་
སྤང་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་མི་རོའི་མགོ་ལ་གསེར་གྱི་སྤེང་བ་བཏགས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་རུར་
སྦྱིག་གྱོན་པར་བལྟའི་ཞེས་དང་། ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཆོམས་ལས། གང་ཞིག་བསྐྱབ་ལ་མི་གནས་པས། །ཡུལ་
འཁོར་བསོད་སྒྲོམས་སྤོད་པ་བས། །ལུགས་གོང་འབར་བ་ཐོས་པ་སྟེ། ཞེས་དང་། བདེ་གཤེགས་རྒྱལ་མཚན་
འཆང་བ་བས། །གཟུགས་བོར་ཁྲིམ་པར་གནས་པ་བཟང་། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གཤམ་
ཏེ་བརྟུལ་ཁྱེགས་ལ་གཤེས་ལ་གནས་པའི་དགོ་བ་ཡོད་ན་སྒྲོམ་པ་མེད་ཀྱང་། འགོ་བ་ཀུན་གྱི་རབ་བྱུང་གི་ཆ་
ལུགས་ཅམ་རེ་ཅེས་མི་བཟུང་སྟེ་འཛིན་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་གཤེས་ཀྱི་དགོ་བ་ཞེས་པ་

༩༡༥༠༽

རང་བཟོ་འདི་འབྲེལ་ཆོས་ལུགས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཤེས་ཀྱི་དགོ་བ་ཞེས་པ་སྤྱི་རོལ་བའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁ་སྐད་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་བདེ་སྤྱད་གི་བྱེད་པོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ་བ་སྤང་
བ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཤེས་ལ་དགོ་སྤྱེག་བཀག་པ་དེ་ལ་འབྲི་གྲང་པ་ཁ་ཅིག་འདི་
སྐད་དུ། གཤེས་ཀྱི་གཤེས་ལ་དགོ་སྤྱེག་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ལ། ཐུབ་པས་ལྷུང་བ་བཅས་ཏེ་བསྐྱངས་ན་པན་ཡོན་
དང་། མ་བསྐྱངས་ན་ཉེས་དམིགས་འབྱུང་བ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ནི་སྤྱད་དང་དབང་སྤྱད་ལྟར་བདེ་སྤྱད་གི་བྱེད་
པ་པོ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། མ་བཅས་ན་སྤྱེག་པ་མེད་པ་ཡིན་པ་ལ། བཅས་ནས་དེ་བསྐྱབ་མ་རུས་ན་སྤྱེག་པ་ལྟག་
པོ་འབྱུང་བའི་སྤྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལན་ལ་གཉིས་ཏེ། མགོ་བསྐྱེད་ལན་དང་། དངོས་པོའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
རྩོད་པ་འདིའི་ལན་ལ་གཉིས་ལས། མགོ་བསྐྱེད་ལན་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་བྱེད་ཀྱང་ལྷ་སྤྱེགས་གངས་ཅན་
པ་ལྟར་རོ་བོ་ཉིད་དེ་རང་བཞིན་དང་གཙོ་བོ་རྒྱད་སྟེ་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོའི་གཤེས་ལ་དགོ་སྤྱེག་རང་གྲུབ་ཏུ་
ཡོད་པའི་སྤྱིར་ནའོ། །འདི་ནི་མགོ་བསྐྱེད་རང་ལ་མ་ལྟོས་ཀྱང་། པ་རོལ་པོའི་ཁས་སྤངས་ལ་གཞོན་བྱེད་ཤིན་ཏུ་
བཟང་ངོ། །སྤྱིར་རོ་བོ་ཉིད་རྒྱུ་སྟེ་བའི་རྒྱང་འཛིན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་པས། འདི་གངས་ཅན་ལ་རྩི་
ལྟར་འཐད་ཅེ་ན། འཐད་དེ། གང་དུ་ཡང་ལྷ་སྤྱེགས་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ནི། གཤེས་ལ་དགོ་སྤྱེག་ཡོད་ཅེས་
ཟེར། །རྒྱ་ལ་འབྲས་བུ་གནས་པར་འདོད། །བོད་ཀྱང་ལ་ལ་དེ་རྩིས་འབྲང་། །ཞེས་གངས་ཅན་གཤེས་ལ་དགོ་
སྤྱེག་འདོད་པ་དང་། འབྲི་གྲང་པ་སོགས་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡང་གངས་ཅན་གྱི་རྩིས་འབྲང་དུ་བྱལ་བའི་སྤྱིར་
རོ། །རྒྱང་འཐེན་པ་

༩༡༡༽

ལ་སྐྱར་ན་སྐྱབས་དོན་མི་འབྱོར་ཏེ། དེ་ནི་ལས་འབྲས་མེད་པར་ལྟ་བུ་བའི་ལོག་ལྟ་ཅན་ཡིན་པས་གཤེས་ལ་དགོ་
སྒྲིག་མི་འདོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དངོས་ལན་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྱིར་བསྐྱབ་པ་འཆའ་བའི་རྒྱ་མཚན། དེས་
བྱུང་བའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ནི་བསྐྱབ་པ་འཆའ་བའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་ཏེ། གཤེས་ལ་དགོ་སྒྲིག་མེད་
ཀྱང་བདེ་སྤྱད་དགོ་སྒྲིག་གི་ལས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་སེམས་ཉིད་ཡིན་ལ། སེམས་དགོ་
མི་དགོའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་ལུས་ངག་གི་ལས་ལ་བཟང་ངན་འབྱུང་། ལས་བཟང་ངན་དེ་ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་སྤྱད་སྟེ།
ལས་བཟང་ངན་དེ་དག་སྤང་དོར་བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་སྤྱོམ་པའི་ཚུལ་སྤྲིམས་ཡིན། ཚུལ་སྤྲིམས་དེ་བསྐྱང་བའི་
ཐབས་ལ་བཅས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་དགོས་པས། མདོར་ན་ཚུལ་སྤྲིམས་དེ་ལ་བརྟུལ་ཞུས་གང་ལ་གང་དགོས་
རྒྱུས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཁོ་ནས་མཐེན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་པ་འཆའ་མཁན་སངས་
རྒྱས་ཡིན་པ་དེས་ན། གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་། དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་གྱིས། དེ་དག་གི་གཉེན་པོ་སྤྱོམ་པའི་ཚུལ་སྤྲིམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་ཡོད་ལ། དེ་དག་བསྐྱང་བའི་ཐབས་
སྤྱི་བརྟུལ་ཞུགས་དང་འདུལ་བའི་བཅས་པ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་མཛད་པའི་རྒྱ་མཚན་སྤྱི་མ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ཐམས་ཅད་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་བག་ལ་ཉལ་སོགས་དང་མཐུན་པར་མཛད་པའི་སྤྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྐྱབ་པ་འཆའ་བའི་རྒྱ་མཚན་དེས་ན། བདེ་སྤྱད་གི་བྱེད་པོ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཡང་།
ལའོར་བའི་

༼ ༡༥༩ ༽

རྒྱལ་ས་ཉིན་སྤོང་བའི་ཐབས་བསྐྱབ་པ་འཆའ་བའི་བྱེད་པ་པོ་དང་། གསང་སྤྲུག་ས་འདི་ཆོ་གའི་ཡན་ལག་འདི་ལྟ་
བུས་བསྐྱབས་ན་དངོས་གྲུབ་འདི་དང་འདི་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲུག་སྤྱོད་པའི་བྱེད་པ་པོ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་གཞན་གྱིས་མི་མཐུན་པའི་བྱིར། འབྲི་གྲང་
བས། བདེ་སྤྲུག་གི་བྱེད་པོར་ཐལ་བ་འདི་ལ་རིགས་པའི་གནད་ཅུང་ཟད་འདུག་ཀྱང་། རོན་ལ་བདེ་སྤྲུག་གི་བྱེད་
པོ་ལས་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། ལས་ཀྱི་བྱེད་པོ་ཡང་སེམས་ལ་རག་ལས་བས་སེམས་འདུལ་བའི་ཐབས་འབའ་ཞིག་ཏུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐྱབ་པ་འཆའ་བར་མཛད་པ་ཡིན་པའི་གནད་འདི་སྟོང་ལ་གཙང་བར་བྱའོ། །དཀར་ནག་
ཟངས་ཐལ་དགག་པ་ནས་འདིའི་བར་སྤྲུག་སྤྱོད་པ་འབྲི་གྲང་པ་ཉིད་འགོག་བྱེད་ཡིན་པས། རོན་བསྐྱུ་བའི་
ཆོ་གས་བཅད་ཀྱང་སྤྲུག་གཅིག་ཏུ་བྱས་ན། ལུང་ལས་ཞབས་ལ་སེང་ལྗེང་ཆེལ་བྱག་སོགས། །སྤྱ་མའི་ལས་
ཀྱི་རྣམ་སྟོན་དུ་གསུངས་པ། །དགོངས་དང་དགོས་པའི་སྟོན་སྤང་རོན་ཞེས། །ཐབས་མཁས་མདོ་ཡི་ངོས་
བཟུང་བདུད་ཅི་བསྟན། །གལ་ཏེ་ལས་ངན་སྟོན་ན་ལོངས་སྐྱུ་ལ། །སྟོན་པར་རིགས་ཏེ་འདི་ནི་སྤྲུལ་པ་
ཅུམ། །དཔེར་ན་སྐྱུ་མ་མཁན་པོའི་ལས་ངན་ནི། །བྱེད་པོར་འབྱུང་གི་སྐྱུ་མ་གལ་ཡིན། །རང་བཟོའི་རིགས་བས་
ཡེ་བཀག་ཡེ་གནང་ཞེས། །འདོད་པ་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ནང་དུ་མིན། །ཉན་ཐོས་སྟེ་བཞི་པན་ཚུན་བསྐྱང་
ཚུལ་གྱི། །གནང་བཀག་ཐ་དད་མདོན་སུམ་ལུང་དུ་གསལ། །དེ་བཞིན་རབ་བྱུང་ལ་བཀག་བྲིམ་པ་ལ། །བཀག་
མེད་ཉན་ཐོས་ལ་གནང་ཐེག་ཆེན་ལ། །བཀག་དང་མདོ་སྤྲུག་པན་ཚུན་གནང་བཀག་གི་རྣམ་

༼ ༡༥༣ ༽

དབྱེ་ཐ་དད་རང་རང་ལུགས་བཞིན་གཅེས། །རབ་བྱུང་ལ་བཅས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལ། །མིན་ན་རྗེས་འབྲང་
སྤྲུལ་ལ་སྦྱང་ནད་དང་། །སངས་རྒྱུ་རང་ཉིད་བདེ་སྤྱག་བྱེད་པོ་རུ། །ཐལ་བའི་རིགས་པ་གཡེམ་མ་ལྷ་ཙམ་
བཞིན། །ཐུབ་པས་པན་བདེའི་འབྲས་འབྱུང་སྒྲོམ་པའི་ཞིང་། །བྱིན་པ་སྦྱང་ནད་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ན། །ཞིང་མེད་
དབུལ་པོར་ཞིང་བཟང་སྦྱིན་པ་ཡང་། །སྦྱང་ནད་ཐལ་བའི་རིགས་པའི་ཐོག་བཟོད་དམ། །རང་བཞིན་ཁ་ན་མ་ཐོ་
ཀུན་ལ་སྤྲིག་། །བཅས་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བཅས་བྱིན་ཆད། །ལྷུང་བར་འགྱུར་བའི་གནད་ཀྱིས་བཅས་སྤྲིག་ནི། །ཀུན་
ལ་འབྱུང་བའི་སྦྱང་ལས་ག་ལ་དགོས། །རིགས་ལྷ་སྤྲུལ་བཅས་བེལ་བ་སོགས་དང་། །རྩ་བ་རྒྱུད་སྤྲུལ་ནལ་
འབྱོར་ཆས་ཁྱུགས་ནམས། །དུར་སྤྲིག་རྟགས་དང་ཆ་ལུགས་མི་ལྡན་པས། །གཤེས་ཀྱི་མི་དགེ་ཅན་དུ་བྱེད་
འདོད་དམ། །ཐུབ་པས་ལྷུང་བ་བཅས་ཀྱང་བདེ་སྤྱག་གི། །བྱེད་པོར་འགྱུར་བ་མིན་ཏེ་བདེ་སྤྱག་རྒྱ། །ལས་ཀྱི་
བྱེད་པོ་སེམས་ཉིད་འདུལ་བའི་ཐབས། །བསྐྱབ་པ་འཆའ་བའི་བྱེད་པོ་སངས་རྒྱུ་ཡིན། །བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོགས་
བཅད་དོ། ། །གསུམ་པ་འདུལ་བའི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱན་ཆོགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། །དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལྷུང་བ་
བཤགས་བྱར་བསྟན་པ། །བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལག་ལེན་འབྲུལ་མེད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། །རབ་བྱུང་འདུལ་
བ་འཇིན་པས་སྤྱ་གུ་ཅན་ཏེ་འཕྱ་དུང་ཡོད་པ་དང་། །རིང་འགག་གོང་བ་ཅན་གྱོན་པ་དང་། །རྟོག་མ་དང་བྲི་ཕྱ་མོ་
ལ་སོགས་པ་ལ་ཞོན་པ་སོགས་དང་། །ལག་ཉ་སྟེ་བྱིན་ལེན་མ་བྱས་པའི་ཟས་ལ་དགེ་སྦྱོང་རང་ངམ་གཞན་གྱིས་
རེག་པ་བློས་པ་དང་། །ཁུབ་ཆངས་ཏེ་བསྟེན་པར་མ་

༩༡༥༽

རྫོགས་པ་དང་། གནས་གཅིག་ཏུ་མཆན་མོ་གསུམ་གྱི་བར་དུ་ཉལ་བ་དང་། བཟའ་བར་བཙོམ་སྟེ་བྱིན་ལེན་བྱས་
ནས་སྦངས་པ་དང་། སྟོད་གཡོགས་མ་གྱོན་བར་བྱེད་ཀྱི་ལས་བྱེད་པ་དང་། ལྷ་གོས་གྱོན་བཞིན་དུ་རྟེན་
འབྲེལ་ཁང་བར་འཇུག་པ་སོགས་འདུལ་བའི་སྤྱད་པ་མ་ཡིན་པ་བྱས་པ་ཀུན་ལ་གཞོང་ཞིང་འགྲོད་པའི་ཚུལ་
གྱིས་བཤགས་པ་བྱ་ཞིང་། གལ་ཏེ་དེ་དག་ལ་ལྟངས་མེད་དོ་ཞེས་སྟུན་བསྟན་པ་སྟེ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཅེས་
ཀྱང་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། །ཡང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་བྱིས་པར་འབེབས་པ་དང་། བན་ཚུན་སྟོགས་རིས་སུ་བྱེན་ས་
ཆགས་སྤང་གི་རྩོད་པ་བྱེད་པ་དང་། གསང་སྟགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱིས་མ་ཟེན་པ་ལ་ཟེན་པར་རྫོམ་ནས། དགེ་
སྦྱོར་བྱེད་ཀྱི་དུས་རུང་གི་ཁ་ཟས་བཟའ་བ་དང་། རབ་བྱུང་སྟོག་གི་བྱིར་ཡང་ཆང་འཐུང་དུ་མ་གནང་བ་ལ་ཆང་
འཐུང་བ་དང་། དགོས་པ་བྱེད་པར་ཅན་མེད་པར་ས་རྒྱོ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོས་གོས་གསུམ་དང་ལྟངས་བཟེད་
གཤིང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་མེད་དུ་འཆང་དགོས་པ་དག་མེད་པ་དང་། ཚུ་ཆགས་མེད་པར་ལམ་རྒྱུང་གྲགས་
ཚུན་ལ་འགྲོ་བ་སོགས་ཆོས་དང་འགལ་བའི་སྟོད་པ་ཀུན་ལ་བཤགས་བསྟན་བྱ་རིགས་གྱིས། དེ་དག་ལ་
དགོངས་པའི་དབང་དང་ཉམས་ལེན་གཞན་གྱིས་ཟེན་པས་ལྟངས་མེད་ཅེས་སྟོག་པ་དང་། སྟོགས་རིས་རྩོད་པ་
ལྷ་མ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་ཞབས་ཏོག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ཉོ་ཆོང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་བན་པ་སོགས་སུ་
སྟུན། བསྟན་པ་སྟེ་ལ་གཞོད་པས་བག་ཡོད་པར་བྱའོ། རང་གིས་སྟུབ་པ་མ་རུས་པའམ། ལས་ངན་གྱི་དབང་
གིས་ཡིན་ཞེས་སྟུན་ནི་རང་གཅིག་སུ་ལ་གཞོད་ཀྱིས། བསྟན་པ་སྟེ་ལ་གཞོད་ཆབས་ཆེ་བ་མ་ཡིན་པས་འབྲིང་
ཅམ་མོ། །གལ་ཏེ་སྟེ་བ་སྟུ་མའི་ལས་ངན་སྟེན་པའི་ཤུགས་ལས།

༼༡༥༥༽

ཆོས་དང་འགལ་བའི་སྒྲིང་བ་ཀུན་དབང་མེད་དུ་འབྱུང་བས་ཐབས་མེད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཡང་འགྲོད་
བཅས་ཀྱི་བཤགས་པ་བྱས་པས་ཡང་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་གི་སྒྲིང་བ་ངན་པ་འདི་ནི་ཆོས་མ་ཡིན། འདུལ་བ་
མ་ཡིན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གཞོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡུལ་དགེ་འདུན་སོགས་ལ་བཤགས་
པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བཤགས་པ་མི་བྱེད་པར་བདག་གི་སྒྲིང་བ་འདི་དག་ཆོས་དང་མི་འགལ་ཞིང་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་རང་གཞན་ཀུན་ལ་གཞོད་ཆབས་ཆེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་གཞོད་
པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་བསྟན་པའི་སྒྲོར་ཞུགས་པ་དག་གིས། བསྐྱབ་པ་ལ་གཅེས་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲོན་ས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་མ་ཐན་ཡང་། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་གཞོད་པ་མི་བྱ་སྟེ། བསྟན་པའི་སྒྲོར་ཞུགས་
ནས་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་པ་ནི། རྣགས་ལ་གནས་པའི་སྤྱེུལ་སྣགས་ཆལ་ལྡོན་ཤིང་ལ་མི་གཅང་བ་འཛོར་བའི་
རྣམ་ཐར་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མ་འབྲུལ་བ་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ་
དང་། འབྲུལ་བ་འགོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དགེ་འདུན་གྱི་དབུས་སུ་མདོ་བསྐྱལ་བ་དང་། ཉི་མའི་གངས་
བརྗེད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཕྲལ་གྱི་བྱ་བ་ཀུན་འདུལ་བའི་གཞུང་དང་མཐུན་པར་གྱིས་ཏེ། འདུལ་བ་ནས་
གསུངས་པའི་ལག་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མདོ་རྩ་ལས། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བདག་པོ་དང་ལྷན་ཕྱིར་ཆོག་གས་
སུ་བཅད་པ་འདོན་པའི་དགེ་སྦྱོང་ལ་བསྐྱལ་བའི་ཆོག་ཀྱང་བྱའོ། །མདོ་ལའོ། །དེར་ནི་ཡར་གྱི་དོའི་ཆོས་གཅིག་
ལགས་ཏེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་བདག་པོ་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་

༩༡༤༩༽

གི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་དུ་ཆིགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེ་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
འབྲུལ་པ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དག་གསལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བཀའ་གདམས་པ་ཁ་ཅིག་མདོ་བསྐྱལ་རིང་མོ་ཞེས་བྱ་བ་
དཀའ་ཆིག་ཆེ་ལ་ངོ་མོ་ཞོར་བ་བྱེད་པ་མཐོང་སྟེ། འདི་ལྟར། གྱེ་གསོན་ཅིག་དགེ་འདུན་བཙུན་པ་རྣམས་ཞེས་པ་
ནས། ཞལ་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་བཟོད་ལྟ། །ལྷ་རྒྱུ་ལེགས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོ་བསྐྱལ་རིང་མོ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལག་ལེན་མི་འཐད་དེ། མདོ་རྒྱད་ཀུན་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་ཁྱོད་འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་ཉམས་
ལེན་ཀྱི་ཆོས་འཕེལ་ན་བསྟན་པའི་རྩ་བ་འདུལ་བ་རྒྱབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་
ཆོ་ག་ལག་ལེན་ཀུན་སྒྲིབ་བར་གྱུར་ཀྱང་མི་བྱེད་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་གསུངས་ན་ལས་དཀའ་ཡང་འབད་ནས་
བྱེད་པ་ནི་ངོ་མཆར་ཆེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཡིན་ཀྱང་ལག་ལེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་མི་
མཐུན་པ་ལ་འབད་རྩོལ་བྱེད་པ་ནི་བདུན་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ལེན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་མདོ་བསྐྱལ་རིང་མོ་འདི་འདྲ་
བདེན་པར་འདོད་ན་ནི། བསྟན་པ་རྣམས་ཐག་རྒྱ་མ་དང་། ལས་ཆོག་མགོ་ལ་བཞག་པས་དགེ་སློང་དུ་འགྱུར་ཟེར་
བ་སོགས་ལག་ལེན་བྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་ཡང་འབྲུལ་ཞེས་བཟོད་པར་མི་རྒྱས་ཏེ། ལྷང་དང་འགལ་བའི་རང་བཟོ་
ཡིན་པར་མདོ་བསྐྱལ་རིང་མོ་དང་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མཚུངས་པ་ལ། འགའ་ཞིག་བདེན་ལ་འགའ་ཞིག་མི་
བདེན་པའི་དབྱེད་པ་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། དེར་མ་ཟད་ལྷ་སྟེགས་བྱེད་སོག་གི་མཆོད་སྦྱིན་བྱས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་
པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལོག་ཀྱང་སྟན་དབྱེད་མི་རྒྱས་པར་ཐལ།

༩༡༥༥༽

མདོ་བསྐྱལ་རིང་མོ་དང་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་མེད་པར་མཚུངས་པ་ལ། བདེན་བརྗེན་གྱི་དབྱེ་བ་མི་ལུས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མདོ་བསྐྱལ་བ་དང་འདོན་པའི་ཚུལ་སོགས་ལུང་བྱ་བའི་ལུང་པོ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བྱ་
ཡིས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་སྒོས་བཏགས་ཀྱི་ཆོག་རྣམས་ནི་ལས་ཆོག་ལ་བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཆོག་བཅེག་
བྱ་བ་ཡིན་པས། ལས་ཆོག་སངས་རྒྱས་རང་གིས་གསུངས་པ་བཞིན་མ་བྱས་ན་ལས་མི་འཆགས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་
གུ་གོང་བ་ཅན་སོགས་འདུལ་བ་དང་། །འགལ་བའི་སྦྱོད་པ་མཐའ་དག་བཤགས་བྱས་ནས། །མདོ་བསྐྱལ་ལ་
སོགས་འཕྲལ་གྱི་ལག་ལེན་ཀྱང་། །འཁྲལ་མེད་བསྐྱབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཤན་ཆོགས་ཡིན། །བར་གྱི་ཆོགས་བཅད་
དོ། །དེས་ན། དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། བདེན་བརྗེན་དབྱེ་བ་ལུས་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་
བར་ནི། སོ་ཐར་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་འཆད་བྱེད་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཞར་ལ་ཐོས་བསྒོམ་གྱི་གནད་མ་འཁྲལ་བར་
བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འཁྲལ་བ་དགག་པ་དང་། མ་འཁྲལ་བར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་
རབ་ཐབ་མོ་ལ་ཐོས་བསྒོམ་གྱི་བག་ཆགས་མེད་ཅིང་། སྤྱིས་བྱ་ལྟན་པོའི་ཆོག་ཆད་མར་འཛིན་པའི་སྐལ་པལ་
ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཆོག་དོན་ཐབ་མོ་དང་ལྡན་པ། སྤྱི་སྟོན་གསུམ་དང་རྒྱད་སྤྱི་བཞི་དང་། བེ་རྩ་བ་ལ་
སོགས་པའི་བྱ་བ་ཐོབ་རྣམས་དང་། རྒྱན་དུག་སོགས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བསྟན་
བཅོས་ཆེན་པོ་རྣམས་ཆོག་

༩༡༥༽

གི་ན་ཡ་ཡིན་པས། དགོས་པ་ཆེར་མེད་པས་དོར་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། ཆིག་ཀྱང་སྒྲིག་ལེགས་དང་མི་ལྡན་ན་དོན་
བཟང་པོ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་པའི་སྒྲན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དགའ་སྦྱར་བའི་ཆིག་མཁས་རྣམས་
བཞད་གད་བསྐྱེད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་འབྲེལ་མེད་སྣ་ཆོགས་བྲིས་པ་ལ་གདམས་ངག་དང་ངོ་མཆར་བའི་
བསྟན་བཅོས་ཡིན་ཞེས་ཉན་བཤད་བྱེད་དོ། །ཆིག་དོན་བཟང་པོ་དང་མི་ལྡན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཉན་བཤད་
བྱེད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་མེད་དེ། ཁྱོད་ལས་འཇིག་རྟེན་སྒྲན་པོ་དགའ་བ་བསྐྱེད་ཀྱས་ཀྱིས། མཁས་པ་
རྣམས་དགའ་བ་བསྐྱེད་མི་ཀྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། འབད་ཚོལ་གྱི་དུས་དང་སྟོ་གོས་གཉིས་ཀ་ཚུད་ཐོས་སམ་གྲོན་
དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གྱེ་མ་ཞེས་ཅུང་ཟད་ཡིད་སྟོ་བའི་ཉམས་སུ་བྱས་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
གཟུགས་བརྟན་འདི་ལྟར་དུ་གྱུར་པ་ད་གཟོད་གོ་སྟེ། བཤད་ཉན་བྱེད་པ་དག་ཀྱང་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཆོད་
ལྡན་ལ་མི་བྱེད་པར་སྒྲན་པོའི་ཆིག་ལ་ཆོད་སྟབ་ཏུ་བྱས་ནས་བཤད་ཉན་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་མང་བའི་ཕྱིར། དོན་འདི་
དག་དང་མཐུན་པར། སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ཁུ་ལས། སངས་རྒྱས་བསྟན་ལ་དད་ན་ཡང་། །སྟེ་སྟོད་གསུམ་དང་
རྒྱུད་སྟེ་བཞི། །སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་ངོ་མཆར་ཅན། །དེ་དག་གཞི་མདོའི་རྩ་བཞིན་དོར། །སྒྲན་པོ་རྣམས་ཀྱི་
བརྟན་ཆིག་ལ། །སྟབ་པའི་དགའ་བས་གྲུས་པར་འཇིན། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྤྲོ་སྤྲུབ་དང་། །ཐོགས་མེད་དང་ནི་
དབྱེག་གི་གཉེན། །ཐོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཆོས་གྲགས་སོགས། །མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་། །རྣལ་འབྱོར་
དབང་ལྷག་

༼ ༡༥༽

བེལ་པ། །འཕགས་པ་ལྷ་སོགས་བྱུང་ཐོབ་ཀྱི། །གསུང་རབ་ཡིན་པར་ངེས་པ་རྣམས། །དུག་བཞིན་འབད་པས་
སྤངས་ནས་ནི། །སྤྱིས་བྱ་བརྟན་མས་སྦྱར་བ་ཡི། །ལོག་ཏྲོག་རྣམས་ལ་ཆེར་འབད་ནས། །བྱུང་ཐོབ་རྣམས་ཀྱི་
གསུང་ཡིན་ཞེས། །སྤྱོད་པོ་རྣམས་ལ་རྒྱས་པར་འཆད། །འཛིག་ཏེན་ཤེས་རབ་ལྷན་པ་དགོན། །བསོད་ནམས་
ལྷན་པ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་། །དེས་ན་དམ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ། །ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་རབ་འཛིན་པ་དགོན། །ཞེས་གསུངས་
སོ། །འདིར་སྤྱོད་པོ་འཛིན་ལ་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་བཤད་ཉན་བྱེད་མཁན་དེ་གང་། །བཤད་ཉན་བྱ་བའི་
ཡུལ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་གང་། །ཡུལ་གང་དུ་དུས་ཇི་ཅམ་བྱུང་སྟམ་པའི་དོགས་པ་གསུམ་སྤྱི་བས་འདི་དག་ལ་
ཁ་གསལ་ངེས་པ་ཅན་ཞིག་སྟོ་གྲོས་དང་ལྷན་པ་དག་གིས་བཅའ་བར་རིགས་སོ། །ལ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་
རྒྱས་ཞེས་པར། །ཀུན་མཁྱེན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཞང་ཆའ་བ་དང་བཀའ་བྲག་ལ་ལ་ཞེས་བཤད་ན་ཡང་། །འཇམ་དབྱངས་སྤྱི་
མའི་དགོངས་གཏད་ཀྱི་ཕྱོགས་སྤྱི་གང་ཡིན་ངོས་ཟེན་པ་དཀའ་ལས་སྤྱི་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་མ་འབྲུལ་བ་
བསྐྱབ་པ་ནི། །སྤྱོད་པོ་འཛིན་ལ་བཤད་ཉན་བྱེད་པ་དོན་མེད་པ་དེས་ན། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་སྤྱི་སྟོད་
གསུམ་དང་རྒྱད་སྤྱི་བཞི་དང་། །དགོངས་འབྲེལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཆོག་དང་དོན་འཛིན་པ་ལ་
བྱིན་རྒྱབས་ཡོད་དེ། །སྟོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་
པ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྱི་གཟུང་བར་འབྱུང་། །ལྷ་དང་སྦྱ་དང་མིའམ་ཅི་རྣམས་དང་། །

༩༡༦༠༽

བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་བཟུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚིག་དོན་གྱི་རྒྱ་བས་དང་ལྡན་པ་
འདི་འབྲེལ་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཉན་བཤད་བྱེད་པ་ལ་ཐོས་པ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་
དོན་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱད་པ་བསམ་པ་ཡིན་ལ། ཉན་ཉན་གྱིས་དེ་བསྐྱབ་པ་བསྟོམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱས་
ནས་ཐོས་བསམ་བསྟོམ་གསུམ་དེ་ལྟར་གྱིས་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཐོས་བསམ་བསྟོམ་གསུམ་འདི་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་རྣམ་པར་དག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་མེད་སྤྱོད་པོའི་ཚིག་གི་བསྟན་བཅོས་ལ། །བཤད་ཉན་ངལ་
བ་ཅན་ཡིན་རྒྱལ་བའི་དཀའ། །དགོངས་འབྲེལ་བཅས་ལ་ཐོས་བསམ་བསྟོམ་པ་ནི། །སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་
འཛིན་པར་འདི་ན་བསྐྱབས། །སྐབས་དང་པོ་སོ་ཐར་སྟོམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཤད་པ་བསྟན་ཟེན་
ཏོ། །འཇམ་དབྱངས་གསུང་གི་ནམ་མཁའ་བྱིས་སྟོ་ཡིས། །གཞལ་བྱ་མིན་ཡང་གསུང་རབ་ཟབ་མོ་ལ། །སྟོ་གྲོས་
སྤང་བ་གོམས་དང་ཆོས་བཞིན་དུ། །ས་སྟོང་བཀའ་ཡིས་ཉི་བར་བསྐྱབས་པ་ལས། །སྟོན་ཤིང་ལོ་འདབ་ནགས་
ཆལ་ཉམས་དགའི་གནས། །བསམ་གཏན་འཕེལ་བའི་སྟན་སྟོངས་རི་བོའི་སུལ། །ཤིང་མང་དགོན་པར་དགོ་
སྟོང་རྩི་འཛིན། །དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཞེས་བྱས་མགྲོགས་པར་སྦྱར། །༥ །།རྒྱ་ཆེན་ཐུགས་བསྐྱེད་བདུད་
ཅིའི་ཆར་པབ་པས། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སྤྱུ་གྱུ་ཕྱོགས་བཅུར་དགོད། །བདག་གཞན་འགྲོ་བའི་སྐབས་གཅིག་
ས་སྦྱུ་བ། །ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་ཞབས་ཀྱིས་འགྲོ་འདི་

༩༡༩༩༩

སྒྲིངས། །གཉིས་པ་བྱང་སེམས་སྒྲིམ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྦྱིར་བསྟན།
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། བསྟན་པ་རྣམ་པར་དག་པས་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། །ཞེས་པ་ལ་འགྲོ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་དེ་གང་ཞེ་ན། སྦྱིར་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི་
ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ནས་
བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་ཡང་
ཆོས་ཅན། ཐོབ་བྱ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
པ། རང་རྒྱལ་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ། རྒྱལ་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་པ་དང་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་གི་ཆོ་ག་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ཆོ་གའི་ལག་
ལེན་ནི་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་དུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཁུབ་པས་ན་ཁྱོད་དེང་སངས་སྦྱོད་པ་ཉུང་སྟེ། ཁྱོད་
དེང་སངས་ལུང་གི་དུས་སུ་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ལྟ་བུ་བསྐྱེད་པ་ཐུག་བཅུར་གསུངས་པ་
ལས། དང་པོ་ལ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་མང་། གཉིས་པ་ལ་སྦྱིར་མི་འོང་པ་ཐོབ་པ་མང་། གསུམ་པ་ལ་རྒྱན་
ཞུགས་དང་སྦྱིར་འོང་ཐོབ་པ་མང་བས་འབྲས་བུའི་དུས་དང་། བཞི་པ་ལ་ཞེ་གནས་བསྒྲོམ་པ་དང་། ལྷ་པ་

ལ་ལྷག་མཐོང་བསྐྱེམ་པ་དང་། རྒྱག་པ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ལ་གནས་པ་མང་བས་སྐྱབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་
དུས་དང་། བདུན་པ་ལ་མངོན་པ་དང་། བརྒྱད་པ་ལ་མདོ་སྡེ་དང་། དགུ་པ་ལ་འདུལ་བ་ལ་བཤད་ཉན་བྱེད་པ་
མང་བས་ལུང་གི་དུས་དང་། སྒག་བརྩ་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་གཟུགས་བརྟན་ཙམ་གནས་པས་རྟགས་
ཙམ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དང་པོ་དགུ་ནི་བསྟན་པ་སྦྱོན་མེད་དུ་གནས་པའི་དུས་ཡིན་ནོ། །དེར་སང་ནི། མདོ་
སྡེ་སྦྱོད་པའི་བྱེད་ལྷག་པ་ཡང་སོང་བེན་པས་དེའི་འཕྲོ་དང་། འདུལ་བ་སྦྱོད་པའི་ལྷ་བརྒྱ་བསྟན་པ་རྣམ་དག་གི་
ལྷག་མར་འབྱུང་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཉན་ཐོས་པ་དག་འདུལ་བ་ལུང་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་ཉན་ཐོས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་
དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་རང་རྒྱལ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་སེམས་
བསྐྱེད་ཚུལ་གསུམ་གསུངས་པ་དང་། མཛོད་ལས། སྤྱར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱི་མཐའ་། །བསེ་རུ་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་
ཡི་རྒྱས། །ཞེས་དང་། དེ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །ཞེས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གསུམ་
གསུངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་དེ་དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་བྱང་ཆུབ་དེ་དང་དེ་ཐོབ་པ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་ལ། དབྱུ་མ་པས་གཞལ་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་
པའི་ལམ་རང་རྐང་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་གང་གིས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་མེད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ཐམས་
ཅད་དབྱུ་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་ཐེག་པ་དེ་དང་དེའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་དང་། དབྱུ་མའི་ལྷ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་
ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་ཁ་སྐོང་ལས། ལམ་ལ་བྱུབ་མཐའ་རྣམ་བཞི་ཡི། །རང་།

༩༡༩༽

རང་གཞུང་ལས་ཐེག་གསུམ་གྱི། །ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་མོད་གྱི། །རྣལ་འབྱོར་བ་ཡང་སློ་བྱེད་གྱིས། །གོང་
མ་གོང་མས་གཞོད་པའི་ཆོ། །དབུ་མའི་གཞུང་ལུགས་མ་རྟོགས་པར། །ཐེག་གསུམ་ལམ་ཉིད་ཆང་བར་
ནི། །མེད་ཅེས་དབུ་མ་བ་རྣམས་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཉན་ཐོས་གྱི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གཉིས་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཚུབ་བསྐྱབ་ཀྱས་མ་ཡིན་ཀྱང་། ཉན་ཐོས་དང་
རང་རྒྱལ་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཅུ་མ་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ལ། དེའི་གནད་གྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་སེམས་བསྐྱེད་
བ་ལ་ཡང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ལས་འོས་མེད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག་ཐེག་དམན་སེམས་བསྐྱེད་དུ་མི་
རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། འདུལ་བ་ལུང་ལས། སྟོན་པ་འདི་རྒྱལ་པོ་རབ་གསལ་དུ་གྱུར་པ་ན་སྤང་པོ་ཆེ་འདུལ་མཁན་
ལས། སངས་རྒྱས་གྱི་ཆེ་བ་ཐོས་པས་རྒྱུན་བྱས་སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་ལ་ཡང་སྦྱིན་པ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ། དགོ་བ་རྒྱ་
ཆེན་གྱུར་པ་འདི་ཡིས་མཐུས། །འགྲོ་བར་རང་བྱུང་སངས་རྒྱས་ཉིད་གྱུར་ནས། །སྟོན་གྱི་རྒྱལ་བ་རྣམས་གྱིས་
མ་བསྐྱལ་བའི། །སྐྱེ་བོའི་ཆོགས་རྣམས་བདག་གིས་བསྐྱལ་བར་བྱ། །ཞེས་དམ་བཅའ་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་པ་དེ་
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆོ་ག་
བཤད་པ། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་བཤད་པ། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས་ཏེ། ལུགས་གཉིས་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མདོར་བསྟན་པ། གཞན་གྱི་འབྲུལ་བ་དགག་པ་རྒྱས་པར་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ནི།

༼ ༡༩༩ ༽

སེམས་བསྐྱེད་ལ་ལུགས་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ནང་ནས། གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཆོས་
ཅན། ཁྱོད་ལ་ཡང་ལུགས་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། རྗེ་བཙུན་འཇམ་དབྱངས་ནས་བརྒྱུད་དེ་སྤྲུལ་བ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་
བ་དབྱུ་མ་ལུགས་དང་། མགོན་པོ་བྱམས་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་སེམས་ཙམ་ལུགས་
དང་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། འདིར་བཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུངས་ལས། བརྒྱུད་པའི་བྱེད་པར་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་སོགས་ལུགས་གཉིས་པོ་གང་དང་མཐུན་ཞེས་དེས་པའི་ལན་ནི། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མས།
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་ཞེས་པ་འདི་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱིན་པའི་ལུགས་ཀྱི་སེམས་
བསྐྱེད་ལ་དགོངས་པས། རྒྱུད་སྤྱི་ནས་གསུངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་རྣམས་ལུགས་གཉིས་པོ་གང་དུ་ཡང་མི་
གཏོགས་པར་གསུངས་པ་འདི་ནི་གནད་ཀྱི་སྤྱིར་པོ་ཡིན་ནོ། །དབྱ་སེམས་གཉིས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་མཐོ་དམན་ཐ་དད་
པས་ལྟ་བུ་དེ་དང་འཆམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་ཡང་ནི་ཐ་དད་པ་གཉིས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་
ཤིང་། རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་ཡན་ལག་བདུན་པ་ཆོང་བར་མཛད་
པ། དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་སྦྱོན་འཇུག་སྟབས་གཅིག་ཏུ་ལེན་པ། མཇུག་ཏུ་རང་དགའ་བ་བསྐྱོམ་པ་དང་གཞན་
དགའ་བ་བསྐྱོམ་དུ་གཞུག་པ་རྣམས་ནི་དབྱ་མའི་ལུགས་དང་། སྦྱོར་བའི་སྐབས་སུ་བྱུག་འཆལ་བ་དང་། མཆོད་
པ་འབྱུལ་བ་ཙམ་དང་། བར་ཆད་དེ་བ་མཛད་པ་དང་། དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་སྦྱོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱེ་སྦྱོད་ལ་བསྐྱབ་པ་གོང་དུ་སོང་བེན་པས་

༩༡༤༥༽

འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཉིད་ལེན་པ་དང་། ཆོ་གའི་ཆོག་ཀྱང་ཉན་པ་ཙམ་ལས་མེས་སྒྲོས་མི་བྱེད་པ་དང་།
མཇུག་ཏུ་མཁྱེན་པར་གསོལ་བ་མཛད་པ་རྣམས་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་སོ། །ཆོ་ག་ཐ་དད་པར་
མ་བད། ལྷུང་བ་དང་། སྤྱིར་བཙོས་ཚུལ་དང་། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའང་སོ་སོར་ཡོད་དེ། ཉམ་མཁའ་ལྷིང་པོའི་མདོ་
ལས། གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་བཅུ་བཞི་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱེད་པའི་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་
ནས། ཉམ་མཁའ་ལྷིང་པོ་མི་ལམ་དུ་བྱུང་བ་ལ་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་བཞུགས་པ་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཁྱད་པ་
བརྒྱུངས་ཏེ་མི་འདུག་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་བཞད་པ་རྣམས་ནི་དབྱེ་མའི་ལུགས་དང་། སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་བ་ནས་
གསུངས་པ་ལྟར་རྩ་བའི་ལྷུང་བ་བཞི་དང་། དེ་ཉིད་ལས། སྒྲོམ་པ་སྐྱར་ཡང་སྐྱར་བར་བྱ། །ཟག་པ་འབྲིང་ནི་
གསུམ་ལ་བཞགས། །གཅིག་གི་མདུན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས། །ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་བདག་སེམས་བཞིན། །ཞེས་པ་
ལྟར། ཀུན་དགེས་བྲག་པོས་པམ་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་བཞི་སྤྱད་ན། སྒྲོམ་པ་སྐྱར་ལེན། ཀུན་དགེས་འབྲིང་དང་ཚུང་
དུས་སྤྱད་ན་ཡུལ་སྒྲོམ་ལྡན་གསུམ་དང་གཅིག་གི་མདུན་དུ་བཞགས་པ་དང་། ཡང་སྒྲོམ་པ་ཉི་ཤུ་བ་ལས།
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གསུམ་མི་མཆོད། །ཅེས་སོགས་དང་། ཡན་ལག་གི་ཉིས་བྱས་བཞི་བཅུ་ཞེ་བྲུག་བཞད་
པ་ནི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་པས་སོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་དབྱེ་ཞེས་པར་ནི་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་སྤྱི་དོན་
དུ་བཏྲ་བར་བྱའོ། །འདིར། ལྟ་བུས་ཆོ་ག་འབྱེད་ན་ནི། །དབྱེ་མའི་ལྟ་བ་དང་ལྡན་པ། །

༩༩༩

དེ་ལ་བྱང་སའི་ཆོ་ག་ཡིས། །སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པ་མི་སྐྱེ་ལས། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི་ཆོ་ག་ལ་ཅུང་ཟད་འབྲིས་པའི་བྲི་
བ། དོན་ལ་དོགས་པ་ཡང་དཔྱིད་དགོས་ངེས་པར་སྒྲུང་བས། ལན་ནི། ལྟ་བ་ཐ་དད་པས་ཆོ་ག་ཐ་དད་དུ་སྤྱེ་ཡང་།
དབྱ་མའི་ལྟ་བ་དང་ལྟན་པ་ལ་སེམས་ཙམ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་གས་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་སྟེ། དཔེར་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྟ་བ་
དང་ལྟན་པས་ཉན་ཐོས་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་གས་དགེ་སྦྱོང་གི་སྒྲོམ་པ་སྒྲུངས་ནས་སྐྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ལྟ་བ་ཐ་དད་པས་
ཆོ་ག་ཐ་དད་དུ་སྤྱེ་བ་ནི། དབྱ་མ་པ་ལྟ་བ་ཡངས་པས། སེམས་བསྐྱེད་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་འབོགས་པ་དང་། བསྐྱབ་
བྱ་རང་གི་སྦྱོས་ངེ་ཙམ་རྒྱས་པ་བསྐྱངས་པས་ཆོག་པ་སོགས་ལག་ལེན་ཡངས་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པ་ལྟ་བ་
དོག་པས། སེམས་བསྐྱེད་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་འབོགས་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་ཡང་མཐའ་དག་ལ་བསྐྱབ་དགོས་
པ་སོགས་ལག་ལེན་ཡང་དོག་པར་བྱང་བ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་གང་ཟག་གིས་ཉམས་སྦྱ་ལེན་པའི་ཆོ་ན། ལུགས་
དེ་དང་དེའི་ལྟ་བ་དང་། སྦྱོད་པ་ཁོ་ན་ཟུང་འབྲེལ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར། དབྱ་མའི་ལྟ་བ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་
སྦྱོད་པ་སྦྱར་ནས་ཉམས་སྦྱ་སྒྲུངས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་། རོ་བོ་རྗེ་སོགས་ཆད་ལྟན་པལ་ཆེར་ཡང་མཛད་པ་
ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་དབྱ་མ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལས། པལ་ཆེར་ལྟ་བ་དབྱ་མའི་ཚུལ། །འཕགས་པ་ལྟ་
སྐྱབ་ལུགས་རྗེས་འབྲང་། །སྦྱོད་པ་སེམས་ཙམ་སྦྱ་བའི་གཞུང་། །ཐོགས་མེད་བཞེད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་
མཛད། །འདི་ནི་ལྟ་སྦྱོད་མ་འབྲུལ་ཞིང་། །པན་ཚུན་སྦྱར་ཆགས་མ་ཡིན་ལ། །རི་སྐད་བཤད་བཞིན་ཉམས་ལེན་
པ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་

༩༡༩༽

ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་ལྟ་བུ་སྤྱོད་པ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མདོ་སྤེ་རྒྱན་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་དང་། ལྟ་བུ་ཤིང་ཕྱིན་གྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་སྤྱི་སྤྱོད་ཀྱིས་བཀའ་བའི་ལུགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྦྲར་ནས་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་རིམ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ་དེ་ཉིད་ལས། སྤྱོད་པ་རྒྱ་ཆེ་ཤིང་ཏུ་རྒྱས་པའི་དོན། །ལྟ་བའི་དེ་ཉིད་ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན། །མི་འགལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་ཁོ་བོའི་གཞུང་། །རིགས་པས་བསྐྱབ་པ་སྤྲུལ་པའི་གསུང་བཞིན་བཤད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གཞན་གྱི་འབྲེལ་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་ཆོ་ག་བཤད། །དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་སྐྱེ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། ལུགས་གཉིས་རྟེན་གྱི་བྱང་པར་ལུང་གིས་བསྐྱབ། །དེ་ཉིད་དཔེ་ཡི་སྟོན་ནས་གསལ་བར་བཤད། ལུང་གི་དོན་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དགག་ལུགས་གཉིས་ཆོ་གའི་བྱང་པར་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སེམས་ཅན་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ངེས་པར་བསྟན། །དབུ་མ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀུན་ལ་སྐྱེ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དངོས་ཀྱི་དོན། །དེ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཚུལ་བརྗོད་པ། །དེ་ཉིད་ལུང་དང་རིགས་པས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་ཅན་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་བྱང་པ་ནས་གསུངས་པ་རྫོ་བོ་རྗེ་ནས་བརྒྱད་པའི་ཕྱག་ལེན་འདི་བོད་ན་བྱེད་པ་མང་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་བཤའ་བ་སོགས་སུ་ཡང་རུང་བའི་གང་ཟག་ལ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་འདི་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ། སོ་ཐར་སྟོམ་པས་རྒྱུད་གདམས་པ་ཞིག་དགོས་པའི་

༩༡༩༩།

ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བཀའ་གདམས་པ་ལ་ལ། དག་བཤེས་ཕྱག་སོར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ལག་ལེན་གི་
མི་ལམ་དུ། བྱམས་པ་མགོན་པོ་ཁྱིམ་ཐོན་པོ་ལ་བཞུགས་ནས་ཁྱོམ་ཆེན་པོ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མཛད་པར་མི་བའི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སེམས་ཅན་ལུགས་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་འཛོག་པར་བྱེད་དོ། །གསུམ་པ་ནི། མི་ལམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་སེམས་ཅན་ལུགས་གྱི་
སེམས་བསྐྱེད་ཀུན་ལ་འཛོག་པའི་ལུགས་དེ་སངས་རྒྱས་གྱི་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ལམ་བདུད་གྱི་མིན་ན་དེ་
ལྟར་རུང་ཡང་། སངས་རྒྱས་གྱི་གསུང་དང་མི་མཐུན་པའི་མི་ལམ་བདུད་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
བྱང་ས་ལས། དེགས་གྱི་བྱ་ཁྱོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ནམ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སྒྲོན་ལམ་བཏབ་བམ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྡོད་གྱི་མ་མོ་ཤེས་སམ། ཞེས་སོགས་བར་ཆད་གྱི་དྲི་བ་གསུངས་པ་དང་། རྩོ་བོ་མར་མེ་
མཛད་གྱི་བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། སོ་སོར་ཐར་པ་དེགས་བདུན་གྱི། །རྟག་ཏུ་སྒྲོམ་གཞན་ལྡན་པ་
ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲོམ་པ་ཡི། །སྐལ་བ་ཡོད་གྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་བྱང་སེམས་གྱི་སྡེ་སྡོད་མི་ཤེས་
པ་དང་། སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་མེད་པ་ལ་སེམས་ཅན་ལུགས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དང་།
སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆོ་ག་ལས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་སྒྲོན་སྒྲོང་བར་འདོད་ནས་བཀའ་
གདམས་པ་ཁ་ཅིག་འདི་སྐད་དུ། ལྷན་པོ་སྤྲིག་ཅན་ཡིན་ཡང་། སེམས་ཅན་ལུགས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་
རྟེན་དུ་རུང་བ་ནི་སྤར་གྱི་ལུང་རྣམས་དང་མི་འགལ་ཏེ། སེམས་ཅན་ལུགས་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་འཛོག་པའི་གྲལ་
དེར་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་

༩༦༩

ནི་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་པ་དང་ལྷན་ཞིང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྡོད་ལ་མཁས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་སྐལ་བ་དང་མི་ལྷན་ན་གལ་དེར་མི་འོང་བའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་ལོ། །སྤྱོད་ཆོག་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྗེས་འབྲང་ཡོད་ན་བདེན་བརྟན་འབྱེད་པའི་སློ་གྲོས་དང་ལྷན་པའི་སེམས་ཡོད་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ལ་དབྱུང་བར་རིགས་ཏེ། གལ་ཏེ་འདི་འདྲ་སྤྱོད་པའི་ཆོག་བདེན་ན། འདི་ལས་མི་བདེན་པའི་ཆོག་གཞན་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེས་ན་དད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དབང་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་མཁས་པ་ལྟར་རིགས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷགས་འདི་སྤོང་རིགས་པར་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱུ་མ་ལྷགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་འདི་ཆོས་ཙན། ཁྱོད་ལ་སྤྱོད་པའི་ཡུལ་ངེས་པ་ཙན་མི་དགོས་ཏེ། ཁྱོད་བརྟུ་འསྐྱོད་ཅིང་ལེན་འདོད་ཡོད་པའི་སེམས་ཙན་ཀུན་གྱིས་ལེགས་པར་ཐོབ་ན་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྤོང་པོ་བཀོད་པའི་མདོ་ལས། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཆོས་བསྟན་པས་རྒྱ་མཚོའི་ལྷ་སྟོང་ཐག་བཅུ་ལྷན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། མདོ་སྡེ་བསྐྱལ་བཟང་ལས། རྒྱལ་བ་པན་བཞེད་གྲོང་དཔོན་གྱུར་པའི་ཆེ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསོད་ནམས་འོད་དེ་ལ། ཉིན་གཅིག་སྟོག་གཅོད་སྒྲིམ་པ་སྦངས་ནས་ཀྱང་། །དང་པོར་བྱང་ཆུམ་ཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་མཁའི་སྤྱིང་པོའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྒྱལ་པོ་དང་། སྟོན་པོ་དང་། དམངས་པལ་པ་ལ་ལྟར་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་། དཀོན་བཙེགས་ཀྱི་

༩༡༠༽

གཙུག་ན་རིན་པོ་ཆེས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་དག་པ་འདི་
བསྟན་པ་ནི། འཁོར་དེའི་ནང་ནས་ལྟ་དང་མིའི་སློབ་ཆགས་སྤྱི་ཉིས་སྟོང་སྟེ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་སེམས་
བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་འདི་ལྟར་བྱོན་ནི་བྱ་བ་མང་བ།
བྱེད་པ་མང་བ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། བྱོན་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་དང་། རྟོན་དུ་གཉེར་པ་དང་། སྟོན་པས་
འགྲོ་ཡང་རུང་། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བྱོན་འདི་ལྟར་བྱེད་ན་རྒྱལ་པོའི་བྱ་བ་ཡང་མི་ཉམས་པར་འགྱུར་
ཞིང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་ལྟོས་ཤིག་སྟེ་བལྟས་པས་ཡིད་
ཆེས་པར་འགྱུར་རོ། །དེར་མ་ཟད་བསྟན་བཅོས་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས།
སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་དུ། །སེམས་བསྐྱེད་བཅུག་ཅིང་བསྟན་བྱས་ན། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བཏན་
པའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་ཉག་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཞི་བ་ལྟས་བསྐྱབ་བདུས་སུ། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་
མདོ་བྲངས་པ་ལས། གཡོ་སྐྱས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་གསུངས་ན། དགེ་བ་སྣ་ལག་
བྱས་ཏེ་སེམས་ཅན་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་
དཔེའི་སྟོན་གསལ་བར་བཤད་པ་ནི། དབུ་མ་ལུགས་ཀུན་ལ་སྟེ་བ་དང་། སེམས་ཅན་ལུགས་ཀུན་ལ་མི་སྟེ་
བ་དཔེའི་སྟོན་ཀྱང་གསལ་ཏེ། རི་ལྟར་ན་འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་ནི་བོད་དང་བརྒྱན་ཆེ་སར་སྟེ་ཡིས། གང་བའི་
ཡུལ་དུ་མི་སྟེ་བ་དེ་བཞིན་སེམས་ཅན་ལུགས་ཀྱི་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་བྱང་སྟོན་པ་མེད་པའི་སྤྲིག་ཅན་ལ་མི་
སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །

༩༡༡༩༩

ཡང་ནི་ལྟར། ཉན་གྱི་ས་བོན་ནི་ཡུལ་གང་པོ་སྐམ་ཆོན་ཆེ་ཆུང་སྒྲ་ཆོག་ས་སུ་སྐྱེ་བ་ལྟར་དབུ་མ་བའི་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱང་སོ་ཐར་སྒྲོམ་བའི་ཉེན་དུ་མི་རུང་བའི་ལྟ་སྒྲ་སོགས་དང་། བཤམ་བ་སོགས་སྒྲིག་བ་ཡོད་མེད་ཀུན་ལ་
སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་བ་ནི། སྤར་བྲངས་བའི་མདོ་བསྟན་བཙུག་རྣམས་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སེམས་
བསྐྱེད་སྐྱེ་བར་བཤད་བའི་ལུང་དེ་སེམས་ཅན་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལུང་དུ་སྦྱར་ན་ཅི་འགལ་ཉེ་འགལ་
བ་མེད་དོ་སྟུམ་ན། དེ་ནི་འབྲུལ་བ་ཡིན་ཉེ། སྤར་བྲངས་བའི་མདོ་སྒྲིག་ལ་བཟང་ལས། རྒྱལ་བ་འགྲོ་བ་ལ་པན་
པར་བཞེད་པས། ཉིན་གཅིག་སྒྲིག་གཅོད་སྤོང་བའི་སྒྲོམ་བ་སྤངས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་མཛད་བ་
ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲིག་གཅོད་སྤོང་བའི་སྒྲོམ་བ་དེ་ནི་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ལུང་དེ་
ལ་སོགས་བ་སོ་ཐར་སྒྲོམ་བ་དང་མི་ལྟན་བའི་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བར་བཤད་བའི་འཐད་བ་
རྣམས་དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཐད་མོད་ཀྱིས། སེམས་ཅན་བའི་ལུགས་ལ་འཐད་བ་མ་ཡིན་ཉེ།
རྒྱ་མཚན་བཤད་ཟེན་བ་དེའི་སྤྱིར་རོ། །བཞི་བ་ནི། སེམས་ཅན་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་ཡུལ་ངེས་བ་
ཅན་དེས་ན། སེམས་ཅན་ལུགས་ཀྱི་འཇུག་བ་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པར་འདོད་ན། ཐོག་མར་སོ་ཐར་རིགས་
བདུན་གང་ཡང་རུང་བ་འོངས། དེའི་རྗེས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲེ་སྒྲོན་གྱི་དགོངས་བ་བྱང་ས་ལྟ་བུ་
བསྐྱབས་ཉེ་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཉམས་འོག་ཏུ་ཆུད་ཅིང་དད་ཅིང་བསྐྱབ་བར་རུས་ན་སྤྱི་ནས་དེའི་འཇུག་བ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྒྲོམ་བ་འོངས་ཉེ། བྱང་སའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེ་ལུ་དང་། གནས་བརྟན་བྱང་

༩༡༩༩༩

བཟང་སོགས་ཀྱིས་ལེན་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ཅི་སྟེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་བོན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་འཛོག་པར་འདོད་ན་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་འབྲུལ་
བ་མེད་པའི་སྟོན་སྒྲུབ། དབུ་མའི་གཞུང་སྦྱོར་འཇུག་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྗེ་ཉ་རིས་མཛད་པའི་ཡི་དམ་སྒྲུང་བའི་ཆོ་
ག་རིམ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་གྱིས་ཏེ། བད་འཕྲོད་ཅིང་ལེན་འདོད་ཡོད་པའི་སྦྱོར་བོ་ཀུན་ལ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་ལུགས་
ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི། རྟེན་དུ་སོ་ཐར་མི་དགོས་ན། །ཡན་ལག་བདུན་པ་སྟོན་འགྲོ་བར། །གསུངས་པའི་
དགོངས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་པ་ནི། དབུ་མ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་རྟེན་དུ་སོ་ཐར་མི་དགོས་པ་དང་།
སྦྱོར་བའི་ཆོ་ཡན་ལག་བདུན་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེས་ངེས་པར་སྒྲུང་ལ། ལན་ནི་དབུ་མ་
ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་སྟོན་དུ་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གང་རུང་དང་ལྡན་པ་
འགྲོ་མི་དགོས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལུགས་ལ་སྦྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་གྱི་སྟོན་དུ་རིགས་བདུན་གང་རུང་དང་
ལྡན་ཞིང་། སྟོན་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སྒྲུངས་ཐེན་པ་དགོས་པ་ནི་ལུགས་གཉིས་སོ་སོའི་དགོངས་པ་ཡིན་
ནོ། །ལུགས་གཉིས་ཀ་ཡང་སྦྱོར་བའི་ཆོ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་ལེན་པར་མཚུངས་ཏེ། དེའི་ཆོ་བྱང་ཚུབ་སྟོང་སོའི་
མཐའ་ཅན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོའི་སྟོན་པ་ལེན་པར་མཚུངས་ཤིང་། དེ་ནི་སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་ནས་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་བདུན་པ་ཅན་བྱས་པས་སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་སྒྲུངས་པར་མི་འགྲོ་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་སྐྱབས་འགྲོ་དེ་སྐྱབས་འདིའི་ཡན་ལག་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དོན་དམ་སེམས་
བསྐྱེད་ཆོགས་སྦྱེ་བ་དགག་པ་གསུམ་སྟེ།

༩༡༣༽

དམ་བཅའ་སློན་མཛོད་བསྟན། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་སློན་མཛོད་རྒྱས་པར་བཤད། སྤང་བའི་སློན་མཛོད་བསྟན་
བཤོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་པ་རོལ་ཏུ་བྱེད་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཅེས་བྱ་བ་
ཆོག་སྟེ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་སྟེ་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་གཅིག་ཏུ་
བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ངང་གིས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཆོག་པའི་སློན་མཛོད་
སེམས་བསྐྱེད་འདི་མི་སྐྱེ་སྟེ། ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཞོད་པའི་བྱེད་རོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞེས་སྟེ། ཆོག་སྟེ་བ་ལ་
གཞོད་བྱེད་བསྟན། ཆོག་སྟེ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད། ཆོག་སྟེ་མི་སྐྱེ་བ་དཔེ་སློན་མཛོད་བསྟན། དེ་ལ་ལུང་དང་
འགའ་བ་སྤང་བཤོ། །དང་པོ་ནི། གཞུང་ཏེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་འཕོགས་བྱེད་ཆོག་ལ་བཞེན་ནས་སྐྱེ་ནི། དེ་
ཆོས་ཅན། རིགས་པ་བརྟེན་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་གང་ཞིག་ཁས་
སྤངས་དེའི་བྱེད་པ་འདོད་མི་རྣམས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་འདི་ནི་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་
སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་བྱེད་པ་གཉིས་པ་ནི། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོག་སྟེ་བ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་དེ།
སེམས་བསྐྱེད་འདི་ལ་འཕོག་བྱེད་སྐྱོར་དངོས་རྗེས་གསུམ་ཀྱི་ཆོག་རྒྱལ་བས་མ་གསུངས་ཤིང་། རྗེས་འཇུག་
གི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་འདི་མི་མཛད་ཅིང་། གཞུང་ཏེ་མཛད་ཀྱང་ཆོག་པའི་འགྱུར་བའི་བྱེད་པ་དེས་ན་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོག་སྟེ་འཕོགས་པ་དང་། སྤངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕག་མགོའི་དབང་
བསྐྱར་བྱེད་པ་སོགས་མ་དག་པ་འདི་འདྲའི་རིགས་ཅན་ཀྱི་ཆོས་ཅན། སངས་

༩༡༤༽

རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཚེས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་འདི་དང་མཐུན་པར་
སངས་རྒྱལ་འཕྲིན་ལྷ་ལས། རོན་དམ་ཞེས་བྱའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །ཚེས་ཉིད་ཀྱིས་ནི་ཐོབ་ཅེས་གསུངས། །ཚེ་
ག་གཞུང་ལས་བཤད་པ་མེད། །དེ་སྐད་བདག་གིས་བཤད་པ་ལ། །ཆགས་སྤང་ཡིན་ཞེས་འགའ་ཞིག་སྟེ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་ཚེ་གས་སྐྱེ་བ་དང་། རོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཚེ་གས་མི་
སྐྱེ་བ་ནི་དཔེའི་སྟོན་པ་ཀྱང་གསལ་ཏེ། དཔེར་ན་ཞིང་ལ་ཆུ་དང་ལུང་འཕེན་པ་དང་། ས་བོན་འདེབས་པ་སོགས་
ཀྱི་སོན་མ་ཞིང་པས་དངོས་སུ་བྱར་བྱས་ཀྱིས། འོན་ཀྱང་ནས་ཀྱི་སྐྱ་བྱ་དང་། སྙེ་མ་སོགས་ཞིང་ལས་དངོས་སུ་
འབྱུང་གི་སོན་མ་བྱེད་པའི་མི་ལས་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚེ་
གའི་སྟོན་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་བྱས་ཀྱིས། རོན་དམ་བྱང་སེམས་དང་། ཟག་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་། བསམ་གཏན་
ཀྱི་སྟོན་པ་དང་། སྟོན་པ་འཇུག་སོགས་བསྟོན་པའི་སྟོན་པ་ཀྱིས་ངང་གིས་སྐྱེ་ཡི། ཚེ་གས་སྐྱེས་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །འདི་ནི་དཔེ་དང་སྐྱར་བའི་རིགས་པ་ལན་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་གོ། །ཆུ་ལ་འདི་དག་འཐད་པ་དང་
བཅས་པ་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལའི་བསྟོན་པ་དེ་མདོ་དངས་པ་ལས།
རོན་དམ་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི། ཏྲག་ཏུ་གྱུས་པས་ཞི་གནས་དང་། ལྷག་མཐོང་གི་རྣལ་འབྱོར་གོམས་པ་
ལས་དེར་འབྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་རབ་མཉེས་བྱས། །ཞེས་སོགས་
དང་། མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་ལས་

༩༡༥༥

སྐྱེས་བསམ་གཏན་གྱི། །ས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་ཐག་མེད་ཀྱི། །འཕགས་དེས་སོ་སོ་ཐར་ཞེས་པ། །ཞེས་གསུངས་པ་
ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། འོན་སྤང་སྒྲོང་ཐུག་རྒྱ་པ་ལས། འོན་དམ་པའི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་
བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་བོད་ལ་གནམ་བབས་སུ་བྱུང་བས་མཁས་པ་དག་གིས་ཆད་
མར་བྱེད་པ་ཡང་དཀའ་ཞིང་། གལ་ཏེ་རྒྱ་ལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་སྤིད་ཀྱང་དམ་བཅའ་ཙམ་ཡིན་གྱི།
ཆོ་གའི་སློན་ས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱེད་ནི། དཔེར་ན་སྦྱིན་པ་གཏང་བར་བྱ་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དམ་
པ་བསྐྱུང་བར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་ཆོས་ཀྱི་
འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པ་དེ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ཀུན་དམ་བཅའི་ཆོ་ག་ཙམ་ཡིན་གྱིས། ཆོ་གའི་
སློན་ས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོ་ག་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཆོ་ག་
ཡང་ནི་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། བྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན། སྦྱིན་སོགས་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་ལ་ཆོ་
ག་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གྱེ་མ་འཇིག་རྟེན་ན་ལྷན་སོ་འདི་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་
སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཆོ་ག་རྣམ་པར་དག་པ་ཀུན་དོར་ནས། མ་གསུངས་པའི་སེམས་ཙམ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་
ཀུན་ལ་བྱེད་པ་དང་། འོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་འབོགས་པ་སོགས་འདི་འདྲ་ནི་མཐོ་ངེས་དང་རན་སོང་གི་
ལམ་ཅིར་འགྱུར་བརྟག་དགོས་ཏེ། བརྟགས་ནས་བག་ཡོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཉིས་ཏེ།
དགག་པའི་བསྐྱབ་བྱ་

༩༡༩༩

དང་། བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བཞིར་དབྱེ་བ་དང་། གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་
བཤད་པ་དེ་ལྟར། སེམས་ཅམ་པ་དང་དབྱེ་མ་པ་གཉིས་ལེན་པའི་ཆོག་སོགས་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེར་ཐ་དད་དུ་
ཡོད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་དབྱེ་སེམས་ཀྱན་མ་ཐུན་པར་ལྷུང་བའི་རྣམ་གཞག་ཐུ་བཞི་གསུངས་ཏེ། ལྷུང་
མེད་དང་། ལྷུང་བ་དང་། ལྷུང་བའི་གཟུགས་བརྟན་དང་། ལྷུང་བ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྟན་དང་རྣམ་པ་བཞིར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་བཞིན་ནི་བསམ་པ་དག་པའི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་ཆོས་ཅན། བྱང་ཚུབ་
སེམས་དཔལ་ལ་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ལྷུང་བ་མེད་དེ། བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་དཀར་བའི་ཕྱིར། བསམ་པ་ངན་པའི་
སོག་གཅོད་དང་མ་ཕྱིན་ལེན་སོགས་ཆོས་ཅན། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལ་རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་ཏེ།
བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀ་གཞག་པའི་ཕྱིར། རང་དོན་གྱི་འཁྲི་བ་མེད་པར་གཞན་པན་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་
མ་རུངས་པའི་སོག་བཅད་པ་དང་། གཞན་དོན་དུ་བརྟུན་སྤྲུལ་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། ལྷུང་བའི་གཟུགས་བརྟན་
ཡིན་ཏེ། ལྷུང་བར་སྤང་ཡང་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔལ་ལ་ལྷུང་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ལ་གཞོད་ན་ཤེས་བཞིན་
དུ་བརྟུན་མ་སྤྲུལ་པར་རྩོད་པ་ལ་རི་དྲགས་སྦྱོགས་འདི་ན་འདུག་གོ་ཞེས་བདེན་པར་སྤྲུལ་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན།
ལྷུང་བ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཡིན་ཏེ། ལྷུང་མེད་དུ་སྤང་ཡང་བྱང་སེམས་ལ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
བྱང་སེམས་ཀྱི་དོན་དུ་གཉེར་བྱ་ནི་གཞན་དོན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་མདོར་བསྐྱབ་
སེམས་ཀྱི་འཕེན་པ་བཟང་ངན་ལས་གཞན་པའི་དགེ་སྤྲེག་

༩༡༥༽

ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་སེམས་མི་དགོ་བ་སྤངས་ནས་དགོ་བ་གཅིག་ཤུ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་བསྐྱབས་པས་
བསྐྱབ་བྱ་མཐའ་དག་ལ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་འཕགས་པ་ལྟའི་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གཞན་པན་
ལྷག་བསམ་གྱི་ཅིས་ཟེན་པའི་སློན་ནས་བྱས་པའི་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དགོ་བའོ། ཡང་ན་
མི་དགོ་བར་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་དགོ་བར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོ་སྡེ་གི་ལ་སེམས་གཙོ་ཆེ་
བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅས་གཞན་ལས་ཀྱང་། དགོ་སྡེ་གི་རྣམ་གཞག་
སེམས་ལ་རག་ལས་པ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱད་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སེམས་
ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ནག་པོ་པས། དེ་ཕྱིར་དམ་པའི་ཞལ་ནས་ནི། །གསུངས་པའི་
བྱ་བ་སྡེ་གི་ཀྱང་བྱ། །དམ་པའི་ཞལ་ལས་མ་གསུངས་པའི། །དགོ་བའང་མཁས་པས་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་དང་།
བཤེས་སྤྱིངས་ལས། པན་པའི་གདམས་ངག་དོན་པོ་འདི་ལགས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་དུལ་མཛོད་ཅིག་བཅོམ་
ལྷན་གྱིས། །སེམས་ནི་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ལགས་པར་གསུངས། །ཞེས་དང་། ལྷ་རྩེ་དེ་མའི་སེམས་ཀྱི་སྤྱིབ་སྤྱོད་
ལས། བསམ་པ་བཟང་པོས་མཆིལ་ལྷན་གཉིས། །ཐུབ་པའི་དབྱེ་ལ་བཞག་པ་དང་། །དེ་ནི་གཞན་གྱིས་བསམ་
བྱས་པས། །གཉིས་ཀས་རྒྱལ་སྤྱི་དཔོན་པར་འགྱུར། །དེ་ཕྱིར་བསམ་པའི་རྩ་བ་ལ། །བསོད་ནམས་སྡེ་གི་པ་རྣམ་
པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཅེས་ཐངས་སངས་ལྷན་པས། ལུ་བཞི་ངོས་བཟུང་བ་དང་།

༩༡༥༩༽

དེའི་རྒྱ་མཚན་འགོད་པ་གཉིས་སུ་བྱེན་སྟེ། མདོར་ན་སེམས་ཀྱི་ཞེས་སོགས་རྒྱ་མཚན་སྟོན་བྱེད་དུ་མཛད་པ་
ནི་ཆེར་མ་འབྲེལ་ཏེ། དེ་རྒྱ་མཚན་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ན། མདོར་ན་ཞེས་པའི་ཆིག་གི་བྱས་པས་དེའི་གོང་དུ་རྒྱ་
མཚན་རྒྱས་པ་གཅིག་བསྟན་དགོས་པ་ལས། དེ་ནི་མ་བསྟན་པའི་བྱིར། དེས་ན་བསྟན་བྱ་མདོར་བསྟན་ན་ཞེས་པ་
འདི་ཙམ་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བྱ་བུ་བཞི་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་སྟོང་བསྟན་བྱ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏེ་དེའི་ཤེས་
བྱེད་ལུང་གི་འཐད་པ་དང་བཅས་པ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་བསྟན་པའི་བསྟན་བྱ་ལ་གསུམ་
སྟེ། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་འགོག་པའི་ལོག་རྟོག་བཟོད། དེ་ཉིད་ཡང་དག་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་དགག་ བསྟན་
བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྟུབ་བྱེད་འགོག་པའོ། །དང་བོ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བསྟན་བྱ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་གཞན་མཉམ་པ་དང་བརྗེ་བ་སྒྲིམ་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་
པའི་བྱིར་ཏེ། སྟོང་འཇུག་ལས། བདག་དང་གཞན་དུ་མཉམ་པ་ནི། །དང་བོ་ཉིད་དུ་འབད་དེ་བསྒྲིམ། །ཞེས་དང་།
བདག་དང་གཞན་དུ་བརྗེ་བྱ་བ། །གསང་བའི་དམ་པ་སྟུང་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆིག་རྒྱུ་གཉིས་
བོ་འདི་བསྟན་བྱ་དངོས་འཆད་བྱེད་ཡིན་པས། ཡང་ན། དངོས་དོན་བསྟན་བྱ་གཉིས་སུ་དབྱེ། དེ་ལ་ལོག་པར་
རྟོག་ཚུལ་བཟོད། །དེ་ཉིད་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་དགག་ །བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོར་ལུང་གིས་བསྟན་བྱ། །པན་
ཡོན་སྒྲིམ་ནས་དོན་བསྟན་བསྟན། །ཞེས་སྟུར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་འབྲི་གུང་པ་ཁ་ཅིག་ བདག་གཞན་པན་པའི་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་

༩༡༩༽

ཀྱི་བར་དུ་བསྐྱོམ་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་སྐད་ཟེར་ལོ། །བདག་གི་བདེ་བ་གཞན་ལ་བྱིན་ནས། གཞན་གྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་བདག་གིས་སྒྲངས་ན་བདག་ཏྱག་དུ་སྤྱད་བསྐྱེད་བར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་ལམ་མཐའ་བཅན་པའི་བྱིར། དེས་ན་བརྗེ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་པལ་ཆེར་ནི། ཐབས་ལ་མི་མཁས་ཤིང་ནོར་བ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་ལོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་དགག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་རུང་བ་དང་མི་རུང་བའི་དོན་འདི་ལྟར་བསམ་པར་བྱ་སྟེ། འོགས་སྤྱེ་མ་ལ་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱོམ་པ་དགེ་བ་ཡིན་ནམ་སྤིག་པ་ཡིན་བརྟག་ཅིང་ནི་བར་བྱའོ། །གལ་ཏེ་དགེ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལས་འབྲས་བྱ་སྤྱད་བསྐྱེད་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤིག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དུག་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཀྱན་ནས་བསྐྱང་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་ལས་སུ་ཐལ། སྤིག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་བརྗེ་བ་བསྐྱོམ་པ་ལས་སྤྱད་བསྐྱེད་གལ་འབྱུང་སྟེ། མི་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་ནི་གཞན་པན་དགེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་ཁོ་ན་ལས། དུག་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པས་སོ། །མཐའ་གཉིས་སུ་བརྟགས་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་འོགས་སྤི་རྩལ་ཕྱང་བྱེ་མར་འཐག་པའི་རིགས་པའི་མཆོག་གོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟོན་ལམ་མཐའ་བཅན་པ་གཏན་ཆོགས་མ་བྱལ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོ་སྟོང་གི་སྟོན་ལམ་འགའ་ཞིག་མཐའ་མི་བཅན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བཅན་ན། ཆོང་དཔོན་མཛའ་བོའི་བྱ་མོ་རྒྱན་དུ་སྐད་ནད་ཆེན་པོར་འགྱུར་ཏེ།

༩༡༠༽

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱིས་བདག་ལ་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྟོན་ལམ་བཏབ་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་
བད་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་དུ་སྤྱད་བསྐྱེད་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ།
སྟོན་ལམ་མཐའ་བཅན་པ་གང་ཞིག་སྟོན་བདག་གཞན་བཟེ་བ་བསྟོམ་པའི་ཕྱིར། བདག་གཞན་བཟེས་པའི་ཡུལ་
ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། སྤྱད་བསྐྱེད་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། སྟོན་ལམ་མཐའ་བཅན་
པས་ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱད་བསྐྱེད་རྣམས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་སྟོན་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས།
རིགས་པ་རྣམས་གངས་གསུམ་མོ། །དེས་ན་བཟེ་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྟོམ་དུ་མི་རུང་ཞེས་སྟེ་བ་འདི་འདྲའི་
གསང་ཆོག་ནི་བདུད་ཀྱི་ཡིན་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་མི་ཤེས་པས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཤེས་མདོ་སོགས་ལས།
ཐབས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོན་པ་ཐབས་ལ་བསྟུ་བའི་བདུད་ཡོད་དོ་ཞེས་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའང་བྲན་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ལྟར་ཤེས་ཤིང་བྲན་པར་བྱས་ནས་སྤང་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱི་ལུང་།
ཞི་བ་ལྟའི་ལུང་། གཞུང་གཞན་གྱི་ལུང་རོ། །དང་པོ་ནི། བདག་གཞན་བཟེ་བ་བསྟོམ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁོར་བ་
ཆེན་པོའི་ཆོས་མ་ཡིན་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་
པའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྟོང་བོ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ན། འཕགས་པ་ལྷ་སྐྱབ་འགྲོ་བའི་མགོན་དང་
སྟོབ་པར་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བར། སྟོན་ལམ་པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་འདི་སྒྲིབ་གསུངས་ཏེ།
བདག་ལ་སེམས་

༩༡༡༽

ཅན་དེ་དག་གི་སྒྲིག་པ་སློན་ཅིང་། བདག་གི་དགོ་བ་མ་ལུས་པ་སེམས་ཅན་དེར་སློན་པར་ཤོག རི་སྤྱོད་སེམས་
ཅན་ལག་ལ་ཞིག་ཀྱང་གང་དུ་འཁོར་བ་ལས་མ་གྲོལ་བའི་བར་དེ་སྤྱོད་དུ། དེའི་དོན་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲན་མེད་པའི་
བྱང་ཚུབ་ཐོབ་ཀྱང་ཟག་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་ལ་མ་ཆགས་པར་འཁོར་བར་གནས་པར་གྱུར་ཅིག ཅེས་པ་ནི་བདག་
གཞན་བརྗེ་བའི་སློན་ལམ་ཡིན་ལ། སློན་ལམ་དེ་སྐད་བརྗོད་པའི་བསོད་ནམས་ནི་གལ་ཏེ་གཟུགས་སུ་གྱུབ་ན།
ཅུ་ལྷུང་གསྐྱའི་བྱེ་མ་སྟེད་ཀྱི་གངས་དང་མཉམ་པའི་འཛིག་རྟེན་ཀྱི་ཁམས་སུ་ཤོང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །པན་ཡོན་
འདི་ནི་བཙུག་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་སྤྱིན་གྱིས་ཁྱེས་པའི་མདོ་ལས། བྱང་ཚུབ་སེམས་
ཀྱི་བསོད་ནམས་གང་། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་བཀའ་ནས། །དེ་ནི་དེ་
ལས་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། པན་ཡོན་དེ་ལྷུང་འགྱུང་བའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་གས་ཀྱང་
ནི་འདི་ལ་སྦྱང་སྟེ། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་བསྐྱོམ་པའི་དམིགས་ལུལ་གྱི་སེམས་ཅན་སྤྱོད་ཅིང་མཐའ་ལས་བ་དེ་
བཞིན་དུ། དམིགས་བྱེད་ཀྱི་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་སློན་ལམ་ལ་ཡང་པན་ཡོན་སྤྱོད་པ་ཆད་མེད་པ་འགྱུར་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བ་ལས། པན་ཡོན་དང་བཅས་པ་ཡང་དུ་གསུངས་ཏེ། གོམ་པ་
བདུན་པའི་བར་དག་ཏུ། །བདོག་པ་ཀུན་གཏོང་སེམས་འཆང་བའི། །བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་
ནི། །བསོད་ནམས་མཁའ་འབྱོར་དཔག་མེད་སྟེ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཉིས་པ་ནི།

༼ ༡༤༽

སྒྲིབ་འཇུག་ལས་ཀྱང་འདི་སྐད་དུ་གསུངས་ཏེ། བདག་གི་བདེ་བ་དང་གཞན་གྱི་སྦྱུག་བསྐྱེད་ཡང་དག་པ་ཉིད་དུ་
བརྗེ་བ་མ་བྱས་ན། མཐར་ཐུག་སངས་རྒྱུ་མི་འབྱུང་ཅིང་། གནས་སྐབས་འཁོར་བ་ན་ཡང་མངོན་མཐོའི་བདེ་
བ་ཕུན་སུམ་ཆོག་པ་མེད་པ་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ལེགས་པར་ལུང་ཚད་མར་བཟུང་རིགས་པའི་ཕྱིར། ལུང་སྒྲ་
མ་བསྐྱོམས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་། ཕྱི་མ་འདི་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཉེས་དམིགས་སྟོན་བྱེད་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་བསྟན་བཅོས་གཞན་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྦྱིང་པོར་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་
འདི་གསུངས་ཏེ། གསང་ཆེན་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མདོ་ལས། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་
དཔའ་ཆེན་པོའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ནི་ཞེས་པ་ནས། འདི་ལྟར་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་སྦྱུག་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོར་བ་
གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་གི་ལུས་ལ་འབབ་པར་གྱུར་ཅིག་སེམས་ཅན་དེ་དག་བདེ་བར་གྱུར་
ཅིག་ཅེས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། བསམ་གཏན་བདེ་བ་དོར་ནས་ཀྱང་། །མནར་མེད་པར་ཡང་
འཇུག་པར་བྱེད། །འདི་ནི་དོ་མཚར་བསྐྱེད་པའི་སྟོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལྷ་པ་ཕན་ཡོན་གྱི་སྒྲོ་ནས་དོན་
བསྐྱེད་བཞི། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་བསྐྱོམ་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། བསྐྱོམ་དུ་རུང་བ་ལ་
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཡོད་པ་དེས་ན་བརྗེ་བ་བསྐྱོམ་པ་འདི་ནི་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་ཀའི་ཕན་ཡོན་
དང་ལྡན་པས་བསྐྱོམ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བསྐྱོམ་ཤེས་པ་དེ་ནི་མཐར་ཐུག་
སྦྱར་དུ་འཛང་རྒྱ་ཞིང་དེ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ཡང་འཇིག་

༼༡༥༣༽

རྟེན་གྱི་བདེ་འབྲས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷ་སྐྱབ་ཀྱིས། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་མ་
དོར་བས། །སེམས་ཅན་རྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི། །གོ་འཕང་སྒྲ་མེད་ཉིད་ལྟར་ན། །ལྷ་དང་མི་ཡི་ཡོངས་སྤྱིད་
གང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །འདིར་གསེར་ཐུར་ལས། །བདག་གཞན་བཞེ་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ། །ཁོར་
ཆེན་ཆོས་ཞེས་ཕྱོགས་སྒྲ་མས། །རྩི་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་ས་བརྒྱད་པར། །བཞེ་བ་བསྒྲོམ་པར་འཆད་མིན་
ནས། །ཕྱོགས་སྒྲས་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལེན་གྱི། །བཟོད་པ་ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་ཀྱི། །ཞིབ་ཆ་ཕྱེ་བ་མ་བསྐྱབས་
ན། །ལུང་རིགས་ཚུད་འཛར་མི་འགྱུར་རམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱིར་ཕྱོགས་སྒྲ་འགོག་པའི་རིགས་ཐམས་
ཅད་ལ་སྒྲོ་སྐྱར་མི་བྱ་བར་ཁོ་རང་གི་འདོད་པ་བཞིན་ཞིབ་ཆ་སྒྲངས་ནས་འགོག་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། །གཞན་དུ་ན་
ཕྱོགས་སྒྲའི་ནམ་མ་ལངས་པར་དགག་པའི་ཉི་མ་ཤར་བར་སོང་བས། །གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ལུང་རིགས་བསྐྱར་བ་ཡང་
ཚུད་འཛར་འགྱུར་བའི་རིགས་ཅན་ཡང་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །དེ་ཡང་འབྲི་གྲང་པའི་བཞེད་པ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་མི་སྤྱི་
བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་བདག་གཞན་བཞེ་བ་གནས་སྐབས་གང་དུ་བསྒྲོམས་ཀྱང་སྒྲོན་མེད་ཅིང་། མ་
དག་ས་བདུན་དང་སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་གནས་སྐབས་སུ་བདག་གཞན་བཞེ་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲོམ་དུ་མི་རུང་བ་མ་
ཡིན་ཡང་། དུས་ཚོད་གནས་སྐབས་དང་རང་གི་རྟོགས་པའི་རྒྱད་ཚོད་དང་སྐྱར་ནས་བསྒྲོམ་དགོས། །གཞན་དུ་
ན་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་དེ། །འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱ་ས་དུག་པ་བ་ཡིན་པ་ལ། དུས་ལ་མ་བབས་
པར་མིག་སྤྱིན་པར་

༩༡༤༽

བཏང་བས་ཉན་ཐོས་གྱི་སར་ལྟར་བའི་རྒྱུ་དུ་གྱུར་བ་དང་། རྗེ་པག་མོ་གྲུ་བ་ལ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་རྟག་པར་ཞབས་
བསྐྱུང་བ་ཅིས་ལན་ཞུས་པས། ཁོ་བོ་སྟོན་དད་པ་ནི་ཆེ་ཤེས་རབ་ནི་ཚུང་བའི་དུས་སུ་རྟག་པར་གཞན་གྱི་སྤྱག་
བསྐྱུང་ལྟམས་བདག་ལ་སྟོན་པར་གྱུར་ཅིག་ཅིས་སྟོན་ལམ་བཏབ་པས། ད་ལྟ་ཞབས་བསྐྱུང་བ་དེས་ལན་བ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནི་ཕྱོགས་སྤེལ་འདོད་པ་སྟོ་སྐྱུར་དང་བཅས་པའོ། །དེས་ན་འབྲི་གྲང་བས་
ས་བདུན་པ་མན་ཆད་པ་ཡང་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་གཏན་བསྟོམ་དུ་མི་རུང་བར་ཁས་མ་སྐྱངས་ལ། བརྗེ་བ་
བསྟོམས་པས་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཁས་སྐྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་རྣམས་སུ་
དགོངས་གཅིག་གི་ལུང་བྱངས་པ་ལས། རང་གཞན་བརྗེ་ས་པས་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད་བྱ་བ་
བཞུགས། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་སྤེལ་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་བསྟོམས་པས་ཉེས་པ་སྤྱག་བསྐྱུང་
འགྱུར་བ་ཡོད་པར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། འོ་ན་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་བསྟོམ་པ་དེ་
དགེ་བ་དང་སྤྲིག་པ་གང་ཡིན་བཅུད་ནས་རིགས་པ་འཕེན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གསེར་ཐུར་ལས།
དགེ་བ་ཡིན་ཀྱང་དུས་མིན་དུ། ཉམས་སུ་སྐྱངས་ན་ཐབས་མི་མཁས། །དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་
མཐལ། །མདོན་དུ་བྱས་པ་རི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བས་ལན་ཐེབས་སོ། །གསུངས་ཀྱང་ལན་མི་ཐེབས་ཏེ། ཕྱོགས་
སྤེལ་བརྗེ་བ་བསྟོམས་པས་སྟོམ་པ་པོ་ལ་སྤྱག་བསྐྱུང་འགྱུར་བར་ཁས་སྐྱངས་ལ། བརྗེ་བ་བསྟོམ་པ་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལས་འབྲས་བུ་སྤྱག་བསྐྱུང་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རིགས་

༩༡༥༽

བ་འཕངས་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྟོགས་སྒྲུབ་དག་བ་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྒྲུག་བསྒྲུབ་འབྲུང་བ་ལ་སྒྲིན་མེད་དེ།
དག་བ་ཡིན་ཀྱང་དུས་མིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ལན་བཏབ་བ་ལ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མི་
འབྲུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་དོན་ནི་དུས་མིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དུ་རུང་མི་རུང་གང་ཡིན་ཀྱང་བརྗེ་བ་བསྒྲུབ་ས་
བས་སྒྲིམ་བ་སོ་ལ་སྒྲུག་བསྒྲུབ་འབྲུང་བ་འདི་ལ་གཞོན་བྱེད་བརྗོད་བ་ཡིན་ནོ། །གོང་གི་ལན་འདེབས་ནི། དག་
བ་ཡིན་ཀྱང་འབྲས་བུ་སྒྲུག་བསྒྲུབ་འབྲུང་བ་ལ་སྒྲིན་མེད་དེ། དག་བ་ཡིན་ཀྱང་དུས་མིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དུ་མི་
རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་སོང་བས། བརྟགས་ན་དུས་མིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་དུ་མི་རུང་བའི་དག་བ་ཐམས་ཅད་
ལས་སྒྲུག་བསྒྲུབ་འབྲུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་དགོས་འབྲུང་བས་ཏ་ཅང་ཐལ་ལོ། །ལུས་སྒྲིན་པར་གཏོང་བ་ལྟ་
བུ་དངོས་སུ་བརྗེ་བ་མཛད་པ་འགའ་ཞིག་ནི། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་དུས་མིན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་མི་རུང་བ་ཡང་ཡོད་དེ།
སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་སྐབས་སུ་གཞན་དོན་དུ་སྒྲུག་བསྒྲུབ་གྱི་ཁུར་བཅོད་བ་ལ། སྟོང་སྟོབས་
དང་སྟོང་རྗེ་ལུས་དུ་ཕྱིན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། བདག་གཞན་བརྗེ་བ་སྒྲོས་བསྒྲིམ་བ་ཅམ་ལ་ནི་ཉམས་སུ་ལེན་དུ་
མི་རུང་བའི་དུས་མེད་དེ། བསམ་པའི་ངོས་ནས་བདག་གཞན་བརྗེ་བ་རྒྱན་མ་ཆད་པར་བསྒྲིམ་བུལ་ན་ཡང་
མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲི་གྲང་བ་པག་གྲུའི་གསུང་ལ་སྒྲ་རི་བཞེན་དུ་ཞེན་ཡང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། རྒྱ་
མའི་གསུང་བགོས་ལ་སོགས་པ། །མ་དབྱེད་པར་ནི་གཏམ་འཆོལ་དུ། །ཆད་མ་ཡིན་ཞེས་བརྒྱུད་མི་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་མ་གྲུབ་ཐོབ་གྱི་གསུང་

༩༡༩༩༽

ལ་བྱང་ངེས་གང་ཡང་འབྱུང་བས། དགོངས་གཞི་སོགས་གང་ཡིན་མ་དཔྱད་པར་དེ་མ་ཐག་ཆད་མར་འཛིན་པ་
ནི་མཁས་པའི་ལུགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་གསེར་ཐུར་ལས། གལ་ཏེ་བཅན་ན་མཛའ་བོའི་བྱ། །ཞེས་སོགས་ལ།
མཛའ་བོའི་བྱ་ཡི་སྤྱག་བསྐྱེད་འདིས། །གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་དག་གྱུར་ཞེས། །ལམ་དུ་གཏད་བ་ཉིད་ཡིན་
གྱིས། །གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྦངས་པ་མེད། །ཅེས་དང་། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་། །ཞེས་
སོགས་ལ། མི་སྤྱེད་ཆོས་ལ་བཟོད་ཐོབ་ནས། །སྤྱག་བསྐྱེད་དག་གིས་གདུང་བ་མེད། །དེ་མ་ཐོབ་པར་སྤྱག་
བསྐྱེད་ན། །རྫོགས་བྱང་བསྐྱབ་པ་འགོགས་སུ་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། བརྟེན་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་
ཀྱང་། །ཞེས་སོགས་ལ། བདག་གཞན་བརྟེན་བ་ལོར་ཆོས་སུ། །ཁས་སྦངས་པ་ལ་རིགས་པ་འདི། །འདུག་ན་
བདག་གཞན་བརྟེན་པའི་སེམས། །བྱང་ཆུབ་ལམ་དུ་ཁས་སྦངས་སམ། །སྤྱ་སྤྱབ་ཞབས་དང་སྦྱོར་འདུག་གི་ །ལུང་
གིས་མི་གཞོད་བཟོད་ཐོབ་ན། །བརྟེན་བ་བསྟོམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས། །ཞེས་བྱ་བས་ལན་དེ་དང་དེ་དག་ཐེབས་པར་
གསུངས་ཀྱང་ལན་མི་ཐེབས་ཏེ། མཛའ་བོའི་བྱས་གཞན་གྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་སྦངས་པ་མེད་པ་གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར་དང་། རྩོགས་སྤྱས་སྟོན་ལམ་མཐའ་བཅན་པར་ཁས་སྦངས་པ་ལ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་
ཅན། རྒྱན་དུ་སྤྱག་བསྐྱེད་དང་ལྷན་པར་ཐལ། བདག་གཞན་བརྟེན་བ་བསྟོམ་པའི་སྟོན་ལམ་མཛའ་བོའི་ཕྱིར། །བྱབ་
པ་སྟོན་ལམ་མཐའ་བཅན་པའི་སྟེང་དུ་སོང་ངོ་ཞེས་འཕངས་པ་ལ། མི་སྤྱེད་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པས་སྤྱག་
བསྐྱེད་གྱིས་གདུང་བ་མེད་ཅེས་

༩༡༥༽

བའི་ལན་བཏབ་པས་མི་ཐེབས་པའི་ཕྱིར་དང་། བཟུངས་པའི་སེམས་ཅན་ཞེས་སོགས་ཚིག་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱང་
བདག་གཞན་བཟུངས་པ་བསྟོན་དུ་མི་རུང་བའི་སྐབ་བྱེད་སྟོན་ལམ་མཐའ་བཅན་པ་ལ་དངོས་སུ་འཕངས་པ་ཡིན་
གྱིས། བསྐྱབ་བྱ་བདག་གཞན་བཟུངས་པ་ལོར་ཚོས་སུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་དངོས་སུ་འཕངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཡང་མཛའ་བོའི་བྱས་སེམས་ཅན་གང་གི་མའི་མགོ་ལ་རྟོག་པ་བསྐྱབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྐབ་བསྐྱལ་ཐམས་ཅད་
རང་ཉིད་ཀྱིས་དྲུང་དུ་སྒྲུངས་ཤིང་། རང་ཉིད་ལ་སྟོན་པར་སྟོན་ལམ་བཏབ་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྟོན་ལན་བསབས་
པའི་ལོ་རྒྱུས་རྣམ་བཤད་རྣམས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། གཞན་གྱི་སྐབ་བསྐྱལ་དག་པར་གྱུར་ཅིག་པ་ཁོ་ནའི་སྟོན་
ལམ་བཏབ་པ་ནི་མདོ་དེ་ལས་མ་བཤད་པས་སོ། །སྐབ་བསྐྱལ་དག་གིས་གདུང་བ་མེད། །ཅེས་པའི་ལན་
འདེབས་དེའི་དོན་ཡང་། སྐབ་བསྐྱལ་འབྱུང་ཡང་སྐབ་བསྐྱལ་གྱིས་གདུང་བ་མེད་པ་ཡིན་ནམ། སྐབ་བསྐྱལ་
གཏན་ནས་མི་འབྱུང་བ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྐབ་བསྐྱལ་འབྱུང་བ་
ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་སྐབ་བསྐྱལ་གྱི་ཚོར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་སྐབ་བསྐྱལ་གྱིས་གདུང་བ་མེད་པའི་
ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྟོན་ལམ་མཐའ་བཅན་པ་ཡང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ཡིན་ལ། ས་
བརྒྱད་པ་སོགས་སུ་མ་ཡིན་པའི་བྱེད་པར་འཐད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པ་བ་སོགས་ཀྱིས་གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབ་
བསྐྱལ་རང་ལ་འབྱུང་བའི་སྟོན་ལམ་མཛད་ཀྱང་། རང་རྒྱུད་ལ་སྐབ་བསྐྱལ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་སྐབ་དང་སྐྱོད་
འཇུག་གི་བདག་གཞན་བཟུངས་པའི་ཕྱིར་དོན། མི་སྐྱེ་བའི་ཚོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་སྐབས་ལ་

༩༡༩༽

དགོངས་གསུང་ན་མི་འཐད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འཁོར་བ་ན་ཡང་བདེ་བ་མེད། །ཅེས་བདག་གཞན་བཟེ་བ་མ་
བསྐྱེམས་ན་གནས་སྐབས་འཁོར་བའི་བདེ་འབྲས་ཀྱང་མི་ཐོབ་པར་གསུངས་ཤིང་། མི་སྤྱེའི་ཆོས་ལ་བཟོད་ཐོབ་
རྣམས་ལ་འཁོར་བའི་བདེ་འབྲས་ཀྱི་དོན་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་རྣམས་འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་བྱིར། དེས་ན་མི་
སྤྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་ཐོབ་ནི། སེམས་ཅམ་པས་ས་བརྒྱད་པ་དང་། དབྱ་མ་པས་ས་དང་པོ་ནས་འཛོག་ཅིང་།
ས་དང་པོ་ཐོབ་བྱིན་ཆད་འཁོར་བ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ལྔ་ལས། འཕགས་པས་ན་དང་འཆི་བ་དང་། །རྒྱས་
པའི་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཅད་ནས་སྤངས། །ཞེས་དང་། རི་བཞིན་ཡང་དག་མཐོང་བའི་བྱིར། །སྤྱེ་སོགས་རྣམས་ལས་
འདས་གྱུར་ཀྱང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་དོན་དུ་བསམ་བཞིན་དུ་འཁོར་བར་སྤྱེ་བའི་ཚུལ་སྟོན་པ་
སོགས་ནི་ཚུལ་སྟོན་པ་ཅམ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གིས་ནི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་
དོན་དོགས་གཅོད་དང་བཅས་པ་སོང་ཟིན་ནས། དནི་ལུས་མདོར་བསྟན་དུ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡི་གནད་རྣམས་
དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་འདིར་རྒྱས་པར་འཆད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པས། གསུམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཉམས་
ལེན་གྱི་གནད་འཆད་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གནད་འཕྱགས་པ་ཡི་སངས་རྒྱས་མི་ཐོབ་བསྟན། གནད་འཕྱགས་
ཉམས་ལེན་མ་དག་སྤྱིན་སོགས་ཡིན། གནད་འཕྱགས་དབྱེ་བ་གཞན་ཡང་མཐའ་ཡས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མ་འཕྱགས་པ་དགོས་ཏེ། དེའི་གནད་འཕྱགས་
པ་སྟེ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་བྱད་པར་དང་མི་ལྟན་ན་ཆོས་གཞན་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་སོགས་དང་། གསང་སྤྱགས་ཀྱི་
ལྟ་བུ་སྐྱོམ་བཞེས་པ་

༩༡༩༽

ལ་སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་འཁོར་རྒྱ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་
ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱང་བསྟོམ་མོད། དེའི་འབྲས་བུ་འཁོར་བ་སྤངས་པའི་འགོག་པ་ཙམ་ཐོབ་
པ་དང་། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་ལས། སོ་སོར་ཐར་བ་སྟོན་པ་ཡི། །བསོད་ནམས་བྱུང་བ་གང་ཡོད་པ། །དེ་ཡིས་འཇིག་
རྟེན་མ་ལུས་པ། །ཐུབ་དབང་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། རྫོགས་བྱུང་དུ་བསྟོ་བ་ཉན་
ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བྱེད་མོད། འོན་ཀྱང་རྫོགས་བྱུང་བསྐྱབ་མི་རྒྱས་པ་ལྟར་རོ། །ལམ་དང་འབྲས་བུས་བྱེ་བའི་ཉན་
ཐོས་ལམ་ཞུགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་སོགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་མ་ཟད་སྟེ་སྟོད་དང་བྱུང་མཐས་ཕྱི་བའི་ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོངས་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟོ་བའི་སྟོན་ལམ་རྒྱབས་པོ་ཆེ་ཡང་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདུལ་བ་ལུང་
དང་། བྱུང་པར་གང་པོའི་རྫོགས་བཅོམ་ལས། ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པའི་ཆེ། སྟོང་བ་ཉིད་དང་སྟེ་མེད་
དང་། །ནམ་མཁའ་དང་ལག་མཐེལ་དུ་མཉམ་པ་དང་། གསེར་དང་བོང་བར་མཚུངས་པ་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་
ཀྱན་མཉམ་ཉིད་དུ་རྫོགས་པའང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐམས་ཅད་སྟོལ་གྱི་སྟེས་རབས་ལས། བྲམ་ཟེ་ཤིང་རྩ་
འདོད་པ་ལ་དགའ་ཞིང་སྟོ་བའི་སེམས་ཀྱིས་བཏང་བས། ད་དུང་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བཏང་
ནས་ལན་དང་རྣམ་སྟོན་ལ་མི་རེ་བར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཚུབ་འཐོབ་པར་ཤོག་ཅེས་
གསུངས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དཔལ་གྱི་སྟེའི་རྫོགས་བཅོམ་ལས་ཀྱང་། བྲམ་ཟེ་དམ་པ་གཟུགས་བཟང་བ། །སྤྱག་
པའི་ཚུང་མ་འདི་ལོངས་ཤིག །སྟེན་པ་

༩༩༠༽

འདི་ཡིས་སྒྱུར་དུ་ནི། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་དེ་ལ་སོགས་པའི་བསྟོ་བ་མང་དུ་གསུངས་
པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་གསུངས་མོད། འོན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས། ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱང་པར་ཐེག་ཆེན་
སྤྱི་ལྟར་ན། སྤྱིན་སོགས་པར་བྱིན་དུག་གི་ཉམས་ལེན་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུ་
དང་། མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོན་ལམ་སོགས་དང་། གསང་སྤྲགས་ལྟར་ན་དབང་བཞི་དང་
རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་མ་གསུངས་པས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཇི་ཅི་མ་ཉམས་སུ་
སྤངས་ཀྱང་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་མི་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་བྱང་པར་དེ་
རྣམས་དགོས་པའི་བྱིར། ཐབས་མཁས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་མི་ལྡན་ན་འཆང་མི་རྒྱ་བ་དེའི་བྱིར། ཐབས་མཁས་ཀྱི་
བྱང་པར་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙུག་པོ་ཡིན་ཏེ། མི་ཙམ་སྤྲུལ་པའི་མདོ་ལས།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམ་དག་གི། །ཡབ་ནི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་སྟེ། །ཡུམ་ནི་ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན། །འདྲེན་
པ་རྣམས་ནི་དེ་ལས་སྟེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདིར། ཆོས་ཀྱན་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པའང་
གསུངས། །ཞེས་བཤད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་བསྟན་ནམ་མ་བསྟན། བསྟན་ན་
འཇུག་འགྲེལ་དང་འགལ། མ་བསྟན་ན་གཞུང་འདི་དང་འགལ་ལོ་སྟམ་པ་དང་། ཡང་སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་བསྟོ་བ་དེ་
ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་པས་ཁ་ཏོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྟོ་བ་བྱེད་པར་སོང་བས་
ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པར་ཡང་ཐལ་བར་འགྱུར། ཁ་ཏོན་དུ་མི་བྱེད་ན། བསྟོ་བ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བྱེད། །ཅེས་པ་
དང་འགལ་ཞིང་། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་

༼ ༡༩༽

ཡོངས་རྫོགས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཁ་ཏྲོན་དུ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་སྤྲུམ་པ་དང་། ཡང་། ཐམས་ཅད་སྐྱོལ་གྱི་སྐྱེས་
རབས་ལས། །ཞེས་སོགས་འདི་གཞུང་སྤྲུལ་པ། བསྟོན་པ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བྱེད། །ཅེས་པ་དང་སྐྱེལ་ནས། དེའི་
རྒྱ་མཚན་དེ་འཆད་པ་ཡིན་ནས། ཡིན་ན་གཞུང་སྤྲུལ་མའི་བསྟོན་པ་ནི། བྱེད་པ་པོ་ཉན་ཐོས་ཡིན་པར་གསལ་ཞིང་།
ཐམས་ཅད་སྐྱོལ་གྱི་སྐྱེས་རབས་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྟོན་པ་བྱེད་པ་པོ་ནི། སྟོན་པ་ཉིད་རྒྱལ་པོར་གྱུར་པའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཡིན་པས། རྟེན་གྱི་ངོས་ནས་སོ་སོར་འགལ་བ་ལྟར་སྤང་ངོ་སྤྲུམ་པའི་
དོགས་པ་གསུམ་འབྱུང་ངོ་། །རིམ་བཞིན་རང་གི་བསམ་ཆོད་ནི། །ཆོས་ཀྱན་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པའང་
གསུངས། །ཞེས་པ་དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། ཆོས་ཀྱན་ཞེས་པ་རང་གི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་བདེན་མེད་
དམ་མཉམ་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་ཆུལ་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པར་གསུངས། དེ་དག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ཡང་
ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དོ། །དེ་སྐད་དུ། འཇུག་འབྲེལ་ལས། ཕྱང་འདི་ལས་ནི། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་དག་བདེན་པར་མེད་པ་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མདོར་བསྐྱུས་པ་གསུངས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་
འབྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལས་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་མདོར་མཆོན་པ་ཅམ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཆོས་ཀྱན་མཉམ་ཉིད་རྟོགས་པའང་། །ཞེས་པའི་འང་གི་སྐྱས་སྟོང་ཉིད་སྤྲུལ་

༼༡༩༩༽

དེར་མ་བཅད་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱང་གསུངས་ཞེས་འཆད་དགོས་པས། ལྷོང་ཉིད་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བསྐྱོམ་
ཞེས་པ་དེ་གང་བཅག་གི་བདག་མེད་པའི་ལྷོང་ཉིད་ཙམ་ཡིན་པ་ལ་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །སོ་ཐར་གྱི་མདོའི་བསྐྱོ་བ་དེ་
ཉན་ཐོས་རང་རྒྱུད་པས་ཁ་ཉོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་། རྫོགས་བྱང་དུ་བསྐྱོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། མདོ་བཏོན་པའི་དགེ་བ་ལ་
བརྟེན་ནས་སེམས་ཙན་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་སྐྱོན་པ་ཙམ་ལས། རང་ཉིད་སེམས་ཙན་གྱི་དོན་དུ་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་སྐྱོན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན། ཐེག་ཆེན་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མི་འབྱུང་
དོ། །ད་དུང་འདི་ཅུང་བད་དཀའ་བར་སྤྲང་དོ། །བསྐྱོ་བ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། ཐམས་ཅད་
སྐྱོལ་གྱི་སྐྱེས་རབས་ལས། །ཞེས་སོགས་སྐྱེལ་ནས་མཁས་པ་འགའ་ཞིག་འཆད་པར་སྤྲང་ཡང་། གཞུང་སྤྱི་ཕྱིའི་
བསྐྱོ་བ་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ། སྤྱི་མ་ནི་ཉིན་གྱི་གང་བཅག་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བྱེད་པའི་བསྐྱོ་བ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔས་བྱེད་པའི་བསྐྱོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཕྱི་མ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་རང་རྒྱང་ལས་ཐེག་པ་
གསུམ་བཤད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྐྱོ་བ་ཡིན་པར་གོ་བླ་གསེང་སོགས་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་དགོངས་པ་མ་ཐུན་
པ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱི་རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྐྱོན་ལམ་དང་། །སྐྱོད་པ་ཡོངས་བསྐྱོ་མ་བཤད་དེ། །ཐེག་པ་ཆེན་པོར་གལ་འབྱུང་། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་
འགའ་ལོ་སྟམ་ན་མི་འགའ་ཏེ། ཉན་ཐོས་པ་དག་རང་གི་གཞུང་ལས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བཤད་པ་དེ་ལས་
ལོགས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལྷ་སྐྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱོན་པའི་དགོན་བཅེགས་དང་ཤེར་མདོ་སོགས་བཀའ་མ་ཡིན་པར་
འདོད་པ་ལ། སྐྱུ་སྐྱབ་ཀྱིས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་བཤད་པའི་བཀའ་

༩༩༩༩༩

དེ་རྒྱལ་སྤྱི་ཐོག་ཆེན་གྱི་བཀའ་ལོ་མི་ཆོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐོག་པར་ཐོག་ཆེན་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་དེ་རྒྱལ་སྤྱི་
ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་ལམ་ཆེན་པོ་འབྲུམ་སྤྲུག་གྲངས་མེད་པ་སྤྲུག་བཅུ་དང་། ས་བཅུའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་སྦྱོར་སོགས་པར་བྱེན་བཅུའི་སྟོན་པ་དང་། ལྷ་བ་སྟོན་བྲལ་ལ་སྟོན་བཞག་པའི་མི་དམིགས་པའི་རྒྱལ་
བ་ཅན་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་བསྟོན་རྒྱལ་སྤྱི་པ་ལྟར་པའི་བྱེད། །ཞེས་པའོ། །དོན་འདི་དག་གིས་ནི། ཉན་ཐོས་རྒྱལ་སྤྱི་
ཀྱི་རྗེས་བྱང་དུ། །བསྟོན་བྱེད་ན་འཕགས་པ་ཡིས། །ཉན་ཐོས་ཐོག་པ་དེ་ལས་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་
སྟོན་ལམ་དང་། །སྟོན་པ་ཡོངས་བསྟོན་པ་ལྟར་དེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཅི་ལ་དགོངས། ཐམས་ཅད་སྟོན་གྱི་
སྦྱོར་རབས་ལས། །བསྟོན་བྲལ་སྤྱངས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི། །བསྟོན་པ་ལེན་པར་བཞེད་དམ་ཅི། །ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་
སྟོན་ཡང་དབྱིས་བྱེན་པར་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྦྱོར་བསྟོན་པ་དང་། སོ་སོར་བཞག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་མི་ཤེས་པར་ཐོག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པས་དགོ་
བ་ལྟར་སྤྱང་བ་ལ་རྒྱལ་གཞན་ཏུ་འཛིན་པའི་བྱེད་པོ་འགྲེལ་ཞེས་པའི་མཆོར་བསྟོན་གྱིས་མཁས་པ་རྒྱལ་སྤྱི་པ་ལ་
འགྱུར་བ་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བ་འདི་འདྲ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རི་ལྟར་ཡོད་ཅེན་ཆད་དང་
དུག་དང་མཆོན་ཆ་སྟེར་བ་དང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཡོངས་སྟོན་སྟེར་བ་སོགས་ཆོས་ཅན། མ་དག་པའི་སྦྱོར་
པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བྱེད་དངོས་པོ་མ་དག་པའི་སྦྱོར་པ་ཡིན་པའི་བྱེད། གསོད་སར་གསལ་བྱེད་སྤྲུགས་མ་སྟེར་བ་
དང་། དགོ་འདུན་གྱི་རྗེས་སོགས་མཆོག་གི་ཁོར་མཆོག་མིན་པལ་པ་ལ་སྟེར་བ་དང་། སྦྱོར་ཡུལ་རྒྱལ་པོ་དང་
བྱེད་མེད་དང་ཆོས་རྒྱན་སོགས་ལ་སྟེར་བ་ཡང་ཆོས་ཅན།

མ་དག་པའི་སྤྱིན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིན་བྱའི་ཞིང་མ་དག་པས་དང་སྤོང་རྒྱས་པས་ཁུས་པའི་མདོ་སོགས་ལས་བཀག་
པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་འབོག་པའི་ཆེ་ཐེག་ཆེན་དུ་འཆོས་པ་སྟེ་དེ་དང་བསྐྱེད་ནས་བྱང་
ཆུབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་དུ་ལེན་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་ཉན་ཐོས་སུ་འཆོས་ཏེ། དེ་དང་བསྐྱེད་ནས་གཟུགས་ཅན་དུ་
འདོད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུངས་ན་ཡང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བ་མཆོག་དུ་འཛིན་ཅིང་།
ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་བ་གཞན་ལ་བྱད་གསོད་བྱེད་པ་ནི་མ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་ལས། བདག་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་
ལྡན་ཞེས་བདག་མ་སྟེམས། །གཞན་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་འཆལ་ཞེས་གཞན་མ་བརྟུས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་དེ་བཞིན་དུ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་གླུ་མ་ལ་དངོས་སུ་གནོད་ཅིང་། བསྟན་པ་འཛིག་པ་ལ་ལུས་ངག་གི་
ཁྲིས་ན་སྒྲིག་པར་ཤེས་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་བསྟོམ་ན་མ་དག་པའི་བཟོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་རྒྱད་ལས། དཀོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་གནོད་བྱེད་ལ། །བཟོད་པ་བསྟོམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ལོག་
པའི་ཆོས་ལ་དགའ་ཞིང་སྟོ་བ་དང་། ལུ་སྟགས་བྱེད་སོགས་འདོད་པའི་ཐོས་བསམ་བསྟོམ་གསུམ་ནོར་བ་
རྣམས་ལ་བཙོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་སོགས་ནི་ཆོས་ཅན། མ་དག་པའི་བཙོན་འགྲུས་ཡིན་ཏེ། བྱ་བ་ངན་ཞེན་
གྱི་ལེ་ལོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མི་མཁས་པ་སྟེ་སྤྱོད་པོས་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་དང་། ཅ་རྒྱུད་ཐེག་ལའི་གནད་
འབྲུགས་པའི་ཐབས་ལམ་སོགས་རྣམ་རྟོག་རགས་པ་འགའ་ཞིག་འཛིལ་བ་སྟེ་འགག་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་
ལ་སེམས་མི་འཕྲོ་བར་ནང་དུ་གནས་པ་ཅམ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྤྲོ་མོ་ཅམ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རྣམས་བསྟོམ་པ་
ཆོས་ཅན། མ་དག་པའི་བསྟོམ་པ་ཡིན་

༼༡༩༫༽

ཏེ། དད་པ་ཆེན་པོས་ནན་ཏན་དུ་བསྐྱོམ་ན་ཡང་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་སྐྱེ་བའི་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་
བཞིན་དུ་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གསུང་དང་མི་མ་ཐུན་པའི་རང་བཟོའི་ཆོག་མང་པོ་འཆད་པ་དང་། རྩོམ་པ་དང་དེ་ལ་
ལྷན་ཀ་སྤངས་པའི་རྩོད་པ་ལ་མཁས་ཤིང་འདྲི་བ་རྟེན་གྱི་གཏམ་དང་བཟོ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་
པར་གྱུར་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་རབ་ནི་ཆོས་ཅན། མ་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་དོན་རྟོགས་པ་ལ་
སྐྱེ་བ་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཆན་ཉིད་དང་མི་ལྷན་པའི་སྒྲ་མ་ངན་པ་ལ་དད་པ་དང་། ལྟ་སྟོད་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ངན་པ་ལ་མོས་པ་དང་། དམིགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པའི་བསྐྱོམ་ངན་པ་ལ་དགའ་
བ་ནི་ཆོས་ཅན། མ་དག་པའི་དད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གོལ་སར་ལུང་བྱེད་ཀྱི་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་
ནད་པ་དགའ་བའི་ཁ་ཟས་སོགས་འབྲུལ་ལ་པན་པའི་བསམ་བས་སྟེར་བ་དང་། ངན་པར་སྟོད་པ་གདུག་པ་ཅན་
ཆར་མི་གཅོད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པ་ལ་གསང་སྔགས་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཟབ་མོ་སྟོན་པ་དང་། རྟོད་
དང་མི་ལྷན་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འཆད་པ་སོགས་སྙིང་རྗེའི་དབང་གིས་བྱེད་ན་ཡང་སྙིང་རྗེ་དེ་ཆོས་ཅན། མ་
དག་པ་ཡིན་ཏེ། འབྲུལ་ལ་པན་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་ཕྱི་ནས་དེ་ལ་གཞོད་པ་སྤྱད་པས་ཆེན་པོའི་རྒྱར་འགྱུར་བས་
སོ། །ཡང་། སྐྱེ་བོ་གདུག་པ་ཅན་ལ་ཆེ་རིང་བ་དང་། ནད་མེད་པ་སོགས་བྱེད་པའི་བྱམས་པ་དང་། ལུ་སྟོབ་དང་
འཁོར་འབངས་རྣམས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་ཐབས་ཀྱིས་མི་འཆོས་པར་ཅི་བདེར་འཛོག་པ་དང་། བགེགས་ལ་
གཞོད་ཟེར་ནས་སྤང་བའི་འཁོར་ལོ་མི་བསྐྱོམ་པ་དང་། གདོན་ལ་གཞོད་ཟེར་ནས་ལྷ་ཁྲོ་བོའི་གཟུངས་སྔགས་
བཞུས་པ་འགོག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མ་དག་

༩༩༩༩༩

བའི་བྱམས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་དེ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་བན་བ་མི་བྱེད་བར་འབྲལ་གྱི་བདེ་བ་ཙམ་བསྐྱབ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་དང་། བཏྲག་གཉིས་ལས། རྫོང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རྩ་བ་དང་། །གུར་བཅིང་བ་ཡང་རྣམ་པར་བསྐྱོམ་བ་
ཉིད། །ཅེས་སོགས་རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་ལས་སྤང་འཁོར་དང་སྤྲགས་ཀྱི་བརྒྱས་པ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བས་སོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ཐབས་ལམ་སྟོན་པའི་མདོ་རྒྱུད་ཀུན་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་། མཁས་པའི་རིགས་པས་བསྐྱབ་བར་མི་
རུས་པའི་རས་རྒྱང་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པའི་བློད་དང་། ཟག་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་དང་། གཉིད་འཁྲུག་པོས་ལོན་
བ་ལྟ་བུས་མི་རྟོག་བ་ལྟར་སྤང་སྤྱོད་བ་སོགས་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྲུར་པའི་ཐབས་ལམ་ཆོས་ཙན། མ་དག་པའི་ཐབས་
ལམ་ཡིན་ཏེ། བད་གཤོན་ཅུང་ཟད་སེལ་བའི་སྟོན་སྟུན་པོ་དགའ་བ་བསྐྱེད་རུས་ན་ཡང་། ཁྱོད་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལྟ་
སྟེགས་བྱེད་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ཁུ་ལས། རྣམ་གཞག་ཚུལ་བཞིན་ཤེས་པ་
ཡི། །གཏུམ་མོ་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པའི་ཐབས། །རྣམ་གཞག་མེད་པའི་གཏུམ་མོ་ནི། །བློད་ཙམ་སྤྱོད་ཡི་ཡེ་ཤེས་
མིན། །བློད་ཙམ་སྤྱོད་པའི་གཏུམ་མོ་ནི། །ལྟ་སྟེགས་ལུགས་ཡིན་པེད་ཀྱི་མིན། །དེ་བཞིན་རྒྱུད་དང་འབྲལ་འཁོར་
སོགས། །ལྟ་སྟེགས་བྱེད་དང་སངས་རྒྱས་པའི། །རྣམ་གཞག་མཚུངས་པར་འབྲལ་བ་ཡོད། །གསེར་དང་ར་གན་
འབྱེད་པ་ལ། །འབྲིས་པ་མེད་ན་བྱེད་པ་དགལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ཡང་འཁོར་བར་འབྲལ་པའི་རྒྱ་བདག་ཏུ་
ལྟ་བའི་རྩ་བ་མ་རིག་པ་མ་ཆོད་ཅིང་། འབྲས་བུ་འཁོར་འདས་གཉིས་པོ་གང་རུང་ལ་སྟོན་བ་ཙན་བསྟོ་བུའི་དགེ་
བ་ལ་ནི་ངོ་མཆར་བར་ལྟ་བའི་བསྟོ་བ་ཆོས་ཙན། སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བསྟོན་ཡང་མ་དག་པའི་བསྟོ་བ་ཡིན་ཏེ།
ཆོས་

༩༩༥༥༥

ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲོས་དང་བྲལ་བར་མ་ཤེས་པས་བསྐྱོ་བ་དུག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བོད་
དུ་སྒྲོས་པའི་བཅུ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་རྒྱལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་། གསང་
སྤྲུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་གནད་འབྲུགས་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དགེ་བ་བྱེད་པར་སྒྲུང་ན་ཡང་། མ་
དག་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་མ་དག་པར་ཤེས་ནས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་བསྟན་པ་རྣམ་
པར་དག་པས་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མདོར་བསྟུ་ན། གཞི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་དག་ལ་གནས་ནས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་མཐུན་པའི་ཐོས་བསམ་བསྟོམ་གསུམ་ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་རྣམ་པར་དག་
པས་བསྟུ་བ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟུ་བ་པར་བྱེད་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པར་མཁས་པ་དག་
གིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་སྒྲི་ལ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི། །བཤད་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་
སྐབས་དོན་ཐེག་ཆེན་ལ། །དབུ་སེམས་ལྟ་བུ་མཐོ་དམན་ཐ་དད་པས། །སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་ག་ཡངས་དོག་ལྷགས་
གཉིས་སྤང་། །སེམས་ཅམ་ལྷགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྒྲི་བའི་རྟེན། །སྤྲིག་ཤས་ཆུང་ཞིང་བསྟུ་བ་པས་རྒྱད་
གདམས་དགོས། །དབུ་མའི་ལྷགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་བཤད་པ་སོགས། །འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་སྒྲི་བ་ལུང་གིས་
བསྟན། །དོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་ག་ལས། །ཐོབ་ཅེས་རྩོམ་པོའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག་སྟེ། །དེ་ཉིད་
རིགས་པས་བཀག་ནས་དཔེ་དང་ནི། །ཤེས་བྱེད་ལུང་གིས་བསྟོམ་བྱུང་ཅམ་དུ་བསྟན། །དགག་

༼༡༩༽

པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལྟར་བ་ལྟ་བཞི་ཡིན། །ཡང་ན་སེམས་ཉིད་མི་དག་སྤོང་བར་བསྐྱབ། །བསྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བདག་
གཞན་མཉམ་བཞེ་གཉིས། །ཡང་ན་བཞེ་བ་ཉིད་ལ་གཙོ་བོར་བསྐྱབ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་གནད་
འབྱུགས་ན། །སྤོང་ཉིད་བསྐྱོམ་དང་བསྐྱོ་བས་འཁོར་མི་རྒྱ། །གནད་འབྱུགས་ཉམས་ལེན་ཆང་སོགས་སྟེར་བ་
ནས། །མཚན་འཛིན་ལྡན་པའི་བསྐྱོ་བའི་བར་དག་ཡིན། །དེ་ལྟར་མ་དག་ཤེས་ནས་སྤང་བྱ་སྟེ། །དག་པའི་སྦྱིན་
དང་ཆུ་ལ་བྲིམས་སོགས་ལ་འབད། །བསམ་བ་དག་པས་ཐོས་བསམ་བསྐྱོམ་བ་ནི། །མ་ཁོར་བསྐྱབ་བ་སངས་
རྒྱས་བསྟན་བ་ཡིན། །བྱང་སེམས་སྒྲོམ་པའི་སྐབས་ཏེ་གཉིས་པའི་རྣམ་པར་བཤད་བ་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །འདི་དག་
རང་ཉིད་ཐེག་ཆེན་གཞུང་ལུགས་དང་། །བྱང་ཆུབ་ལམ་ལ་མོས་བ་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ། །དག་པའི་ས་བོན་ལམ་
གཞན་མི་འབྲོག་པར། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་འབྲས་བུ་སྦྱིན་ཕྱིར་དང་། །རྟག་ཏུ་དམ་པའི་མཛད་འཕྲིན་ལྟར་ལེན་
ཞིང་། །རྒྱལ་བསྟན་ལྷ་མར་མཛད་པའི་སེམས་དཔའ་མཆོག་མི་ཡི་དབང་པོ་དག་འདུལ་དོན་གྲུབ་ཀྱི། །གསུང་
འཕྲིན་འཆི་མེད་རྩ་ཡིས་བསྐྱེད་བ་ལས། །བྲག་དྲུག་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ་འཁོར་བཅས་ཀྱིས། །ཉིར་བསྟེན་དབེན་
པའི་རི་ཁྲོད་ཤིང་མངས་སུ། །གསུམ་ལྡན་དག་སྤོང་དག་དབང་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས། །ངལ་བ་སྤངས་ཏེ་མགྲོགས་
བ་ཉིད་དུ་སྦྱར། །

༩༧༩༽

སློན་གྲོལ་ཉི་གཞོན་གསར་པའི་ཐེགས་སྒྲིང་གིས། བྱུག་ཆེན་པད་དཀར་བཞད་པའི་འཇུ་མ་སྒྲིང་གཡོ། སློང་
དང་འབྲས་བུའི་ཟེ་འུ་འབྲུ་དར་བབས་རྒྱོད། ཀྱུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་ཞབས་བྱང་སྤྱི་བོས་
མཆོད། ༥ ། །གསུམ་པ་སྤྲུགས་ཀྱི་སྤྲོམ་པའི་ཉམས་ལེན་ལ་གཉིས་ཏེ། མཆོམས་སྤྱར་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྐྱུས་
བསྟན། དོན་ཆོན་ལྷ་ཡིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐབས་དང་པོ་གཉིས་སུ་སྤྲོམ་པ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་བསྟན་པ་ལ་འཕྲོས་ནས། སྤྲུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་རིམ་བུ་ཞེ་ན། དེ་དག་གི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་གཙུག་པོ་ནི་
སློན་གྲོལ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ལོ། །ཞེས་པ་ལ་རྩོམ་ཐེགས་པའི་ཞེས་སོགས་ཆོགས་རྒྱུ་གསུམ་བྱང་། དེ་
ཡང་སྤྱར་སྤྲོམ་པ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱངས་པ་སྤྲོན་དུ་སོང་བའོ། །མ་སོང་ཡང་རུང་། གསར་ཆེན་རྩོམ་ཐེགས་
པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་སྤྱར་དུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་ན། དེ་ལྟར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ལྷ་མེད་
ཀྱི་ལམ་སློན་གྲོལ་གཉིས་ལ་འབད་པར་བྱ་སྟེ། ཐོག་མར་སློན་བྱེད་ཀྱི་དབང་བཞི་ཞུས་ནས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་
རིམ་གཉིས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་འབད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །ཐོབ་འདོད་ན་ཞེས་པ་མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་།
འབད་པར་བྱ་ཞེས་པ་ཆེད་དུ་གདམས་པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ཞིག་ལ་ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་
ན་ལམ་ལ་སློབས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། སློན་བྱེད་ལོར་པ་མེད་པའི་དབང་བཞི་
བཤད། གྲོལ་བྱེད་འཁྲལ་བ་མེད་པའི་རིམ་གཉིས་བཤད། དབང་དང་རིམ་གཉིས་ལས་བྱང་བྱུག་ཆེན་བཤད།
བྱུག་ཆེན་གོམས་པས་སྤྱོད་པ་སྤྱད་ཚུལ་བཤད། སྤྱོད་པས་ས་

༼ ༣༠༠ ༽

ལམ་བཟོད་དེ་འབྲས་ཐོབ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་འབྲུལ་སྟོན་བྱེད་བསྐྱབ་པར་གདམས་པ།
འབྲུལ་པའི་སྟོན་བྱེད་དོར་བར་གདམས། དབང་ཐོབ་དམ་ཆོག་འབྲུལ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འབད་པར་བྱ་
རྒྱའི་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་དེ་ཡང་ཡུལ་གང་ལས་ལེན། རོ་བོ་རྩི་ལྟ་བུ་ལེན། སྒངས་པས་བྱེད་ལས་གང་
ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ནི་རྩི་རྩེའི་འཆང་ནས་རྩ་བའི་སྒྲ་མའི་བར་དུ་དབང་གི་ཚུ་བོ་མ་རུབ་ཅིང་།
བྱིན་རྒྱལ་གྱི་བརྒྱད་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པ། སྦྱོར་དངོས་རྩིས་གསུམ་གྱི་ཆོག་འདི་ལག་ལེན་ལ་རང་བཟོའི་
ལྷན་མ་ཞུགས་པས་འབྲུལ་པར་མ་འགྱུར་བ། བྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྟེག་མཁྱེན་ཅིང་། བྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པར་འཆད་རུས་པ། དག་བྱ་དག་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་རྣམ་པར་དག་པས་སྟོབ་མའི་ཕུང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ལ་སྟེ་
བཞིའི་ས་བོན་རུས་ལྷན་དུ་ཐེབས་རུས་པ། བཤད་སྐྱབ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བཞིན་དུ་མཛད་པ་སྟེ་
ཁྱད་ཆོས་ལྟ་དང་ལྷན་པའི་སྒྲ་མ་བཙུང་ལ། ཡུན་རིང་པོར་ཞབས་པད་བརྟན་ཅིང་བྱག་དང་གསོལ་བ་འདེབས་
པ་སོགས་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟོ་ཐོག་མ་ནས་འགྲིག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྩི་
བཙུན་རིན་པོ་ཆེས། དེ་ཡི་ཞབས་བརྟན་གསོལ་བ་ལན་མང་བཟྱུ། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རོ་བོ་ནི་བྱམ་དབང་ལ་
སོགས་པའི་དབང་བཞི་སྒྲང་བར་བྱ་སྟེ། སྒྲ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་ཞུགས་ལ། མི་བསྐྱོད་པ་རྩུ་དབང་
ནས། རྩི་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་བར་བདུན་ལ་བྱམ་པ་རྩུའི་བྱ་བ་འཇུག་པས་བྱམ་དབང་དང་། དབང་རྩིས་
ཀྱི་སྟོ་ནས་མིང་དུ་བཏགས་པ་གསང་དབང་དང་། རྟེན་ཤེས་རབ་མའི་སྟོ་ནས་མིང་དུ་བཏགས་པ་

༼ ༣༠༡ ༽

ཤེས་རབ་ཡི་ཤེས་ཀྱི་དབང་དང་། གངས་བཞི་བྱང་བས་མིང་དུ་བཏགས་པ་དབང་བཞི་པ་མཐའ་བརྟེན་དང་
བཅས་པ་རྣམས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྤངས་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་ལས་ནི། དབང་བཞི་སྤངས་པ་དེ་ཡིས་རྟེན་
ཀྱི་གང་ཟག་སྟོབ་མ་དེ་སྟོམ་པ་གསུམ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྤར་སྟོམ་པ་འོག་མ་གཉིས་སྟོན་དུ་སོང་ན་
དབང་བསྐྱར་ཀྱི་ཆེ་སྤགས་སྟོམ་དུ་གནས་གྱུར་ནས་སྤགས་སྟོམ་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་སྟོམ་གསུམ་ངོ་བོ་གཅིག་
དུ་ལྟན་པ་དང་། སྤར་སྟོན་དུ་མ་སོང་ན་དབང་གི་སྟོག་གི་སྐབས་སུ་རྒྱན་བཤགས་ཀྱི་རྗེས་སྟོམ་ལན་གསུམ་
བྱས་པའི་ཆེ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་འགྲོའི་ལྟོག་པ་ནས་བསྟན་པའི་སོ་ཐར་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་། སྟོན་འཇུག་
གི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟོག་པ་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྟོམ་པ་དང་། གནས་གསུམ་བྱིན་རྒྱབས་ནས་
བཟུང་སྟེ་དབང་བཞི་པའི་བར་རྣམས་སུ་སྤགས་ཀྱི་ལྟོག་པ་ནས་བསྟན་པའི་སྤགས་སྟོམ་ཐོབ་པར་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆའི་རྩ་ལྷུང་འབྲུལ་སྟོང་ལས། འོན་སྤར་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྟོམ་པ་དག་སྟོང་
གི་བར་ཐོབ་པ་ཞིག་གིས་ཕྱིས་བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ནས་སྤར་ཡང་དབང་ལོས་པར་གྱུར་ན་འདི་ལ་སྟོམ་པ་
རི་ལྟར་ལྟན་ཞེ་ན། དག་སྟོང་གིས་སེམས་བསྐྱེད་པའི་ཆེ་ན་སོ་སོར་ཐར་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་
སྟོམ་པར་འགྱུར་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ཞུགས་པའི་ཆེ་ན་སྟོམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིག་པ་འདྲིན་པའི་སྟོམ་པ་ཞེས་
བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སོ་ཐར་དང་བྱང་སྟོམ་གཉིས་ནི་གང་དུ་སྤངས་ཀྱང་རུང་མ་སྤངས་ཀྱང་རུང་དབང་གི་
སྟོན་དུ་སྟོག་གི་སྐབས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གནད་དེ་དག་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས་ཁ་སྐོང་ལས།
སྟོམ་

༼ ༣༠༣ ༽

གསུམ་ལྟན་པས་འབྲས་བུ་མཆོག་། །འབྲུབ་ཅིང་སྟོན་གསུམ་དེ་ཉིད་ཀྱང་། །རང་རང་ཆོ་གས་རིམ་བཞིན་
དུ། །སྒྲངས་སམ་དབང་བསྐྱར་ཆོ་ག་ལས། །གསུམ་ཆར་ཐོབ་པ་ཉིད་ཀྱང་རུང་། །གསུམ་ལྟན་ཆོ་ན་ངོ་མོ་
གཅིག་། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དབང་བསྐྱར་ཡང་། །ཞེས་སོགས་ཆོ་གས་བཅད་གཉིས་
པོ་འདི་སྟོན་སྒྲིག་ལས། །དབང་སྐྱར་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མའི་མཆོན་ཉིད་ཅུམ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་ཀྱང་། །སྐབས་དོན་
བརྗོད་བྱ་རིམ་པ་གསུམ་ཡོད་ཚུལ་སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་ཤིང་། །དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་དབང་བཞི་སྒྲངས་ཞེས་
པ་འདི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ཏེ། །སྟོན་གྲོལ་གཉིས་ལ་འབད་པར་བྱ་ཞེས་པའི་ཆོ་ག་བྱར་སྟོན་ཞེས་
པ་ལ་འཕྲོས་ནས། །སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་འཆད་པ་ལ། །སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཞེས་སོགས་ཆོ་གས་བཅད་གཉིས་པོ་
འདི་བྱང་བའི་ཕྱིར། །འདིར་དབང་གི་སྟོན་གོན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སོ་ཐར་དང་བྱང་སྟོན་ཐོབ་ན་དེའི་གནས་
སྐབས་སུ་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་དེ་གཉིས་སྟོན་པ་འོག་མ་རང་རྒྱུད་ཡིན་ནམ་སྟགས་སྟོན་གྱི་ངོ་མོར་སྟེ་ཞེ་ན།
སྟོན་གསུམ་སྟེ་སྒྲིག་སོགས་ལས་གསལ་ཁ་ཆེར་མི་སྒྲུང་ཡང་། །རང་གི་བསམ་ཆོད་སྟགས་སྟོན་གྱི་ངོ་མོར་སྟེ་
བཤམ་དེ། །རྒྱན་བཤགས་ཀྱི་རྗེས་སྒྲོས་ཀྱི་གོང་དུ་ནང་དབང་བསྐྱར་བར་སོང་བའི་ཕྱིར་དང་། །ས་བཤ་གྱི་
སྟེས་བུ་དམ་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལས། །སྒྲ་ན་མེད་པའི་སྐབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པ་འཛིན་
པ་སྟགས་ཀྱི་སྟོན་པ་སྟེ་བཤེད་དབང་གི་དུས་སུ་ཐོབ་ཀྱི། །གཞན་དུ་ཐོབ་པར་གསུངས་པ་མ་མཐོང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། །རྗོང་པ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་པ་སྟོན་གོན་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་སྟེས་པའི་སྟགས་སྟོན་ཡོད་
ཅིང་། །ཐོབ་པའི་སྟགས་

༼ ༣༠༣ ༽

སྒྲིམ་མེད་པར་བཞེད་པ་ལུང་འདིས་འབྲུལ་གཞིས་བྱ་བར་སྤང་ཡང་། འདིས་ནི་སྒྲིམ་པ་ཉིད་ལ་ཐོབ་པར་
འདོགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དོན་དེ་སྐད་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲིབས་འགོ་དང་
སེམས་བསྐྱེད་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུགས་སྒྲིམ་སྒྲིབ་དེ་དབང་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་སུ་ཡིན་གྱིས། གཞན་རྗེས་གནང་
ཅམ་དང་འབྲེལ་བའི་དུས་སུ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་བྱིར། སྒྲིམ་པ་གསུམ་གྱི་བརྒྱས་སྤྱེ་བའི་སྤྲུགས་སྒྲིམ་
ནི། གནས་གསུམ་བྱིན་བརྒྱབ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བྱི་འཇུག་ནང་འཇུག་དང་། དབང་གི་དངོས་གཞིའི་
སྒྲིབས་ཀླམས་སུ་ཐོབ་ཅིང་། ལྷག་པར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་བྱམ་དབང་གི་ལག་རྗེས་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་
སྒྲིམ་པ་ནི་དབང་གོང་མའི་ལག་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་དབང་དང་བསྐྱེད་རིམ་ནི་སྤྲིན་གྲོལ་དང་། དབང་
གོང་མ་དང་རྫོགས་རིམ་གཉིས་སྤྲིན་གྲོལ་དུ་སྒྱུར་ནས་འཆད་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། ས་ཆེན་གྱི་དབང་
བཞི་ངོ་སྟོང་གྱི་འབྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་དགེ་བསྟེན་ནས་དགེ་སྟོང་གི་བར་ཐོབ་པ། བྱང་
ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་པ། གསང་སྤྲུགས་ལམ་གྱི་དབང་བཞིའི་སྒྲིམ་པ་ཐོབ་
པའོ། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་ཅེ་མོས་ས་ཆེན་ལ་བསྟོད་པ་ལས། དབང་བཞིས་སྤྲིན་མཛད་ལམ་བཞིས་གྲོལ་བ་
སྟོན། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆའི་ཨིན་ལྷ་ཉིའི་ལམ་སྐོར་ལས། སྤངས་པ་ལས་བྱང་བའི་ཡོན་ཏན་ནི་
སྒྲིབས་གསུམ་སྟོན་དུ་འགོ་བའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་ཡང་ལྷན། སྟོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་
བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསྐྱབ་པ་དང་ཡང་ལྷན། དབང་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་ཏེ་དོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྒྲིམ་པ་དང་
ཡང་ལྷན། རྒྱུད་དང་

༼ ༣༠༥ ༽

གདམས་ངག་མང་དུ་ཐོས་ཏེ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། གཞུང་འདིར་ཡང་། དབང་
བཞི་སྒྲངས། །དེ་ཡིས་སྒྲོམ་པ་གསུམ་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིར་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་ཡི་གེས་འཛིགས་བས་དེ་ཙམ་མོ། །དེ་དག་གིས་ནི། དབང་བཞི་སྒྲངས་
བས་སྒྲོམ་པ་གསུམ། །ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་དབང་གོང་ལས། །ཐོབ་པའི་གསང་སྒྲགས་སྒྲོམ་པ་དང་། །དབང་ལས་
ཐོབ་པའི་སོ་ཐར་དང་། །སེམས་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པ་བཞེད་ལགས་སམ། །ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྟོན་བྱེད་མིན་པ་སྟོན་བྱེད་འདོད་པ་དགག་སྟོན་བྱེད་དབང་བསྐྱར་མི་དགོས་འདོད་
པ་དགག་དགོས་ཀྱང་ལག་ལེན་འཁུལ་པར་སྐྱོད་པ་དགག་དབང་བསྐྱར་བྱ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་འདོད་པ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། བྱིན་རྒྱབས་སྟོན་བྱེད་དབང་དུ་འདོད་པ་དགག་སྟོན་བྱེད་དབང་ལས་གངས་ངེས་མེད་
པ་དགག་ནས་འབྲས་ལས་སྟོན་བྱེད་དབང་བསྐྱར་དགག་ཆོ་ག་འཁུལ་པས་སྟོན་བྱེད་དབང་བསྐྱར་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། བྱིན་རྒྱབས་སྟོན་བྱེད་ཡིན་ལ་གཞོད་བྱེད་བསྟན། བྱིན་རྒྱབས་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་
སྐྱབ་བྱེད་དགག་བྱིན་རྒྱབས་ཆོས་སྒྲོར་བྱེད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཐོགས་སྐྱབ་བཞེད་པ་
དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེང་སང་གངས་རིའི་ཁྲོད་ན་དོ་རྩེ་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱབས་ལ། པག་མོ་བརྟ་
བཞིའི་དབང་བསྐྱར་ཞེས་མིང་བཏགས་ནས་དབང་བསྐྱར་མཆན་ཉིད་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། བྱིན་རྒྱབས་འདི་
ཡིས་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་འབྱེད་

༼ ༣༠༥ ༽

བྱས་ནས། གསང་དབང་གི་ལམ་རྒྱུད་དང་གཞུང་མོའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། དབང་གསུམ་པའི་ལམ་མོ་ཉི་ལ་སོགས་
བ་སྟོན་ཞིང་བསྟོམ་བ་མཐོང་ངོ་། །གཉིས་བ་ལ་བཞི་སྟེ། ཤེས་བྱེད་མེད་པ། ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ། བན་ཡོན་མེད་
པ། ལུང་དང་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་མ་བསྐྱར་བར་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཆོས་སྟོ་བྱེན་སྟོགས་རིམ་བསྟོམ་
བ་འདི་འབྲེལ་ཆོས་ཅན། བྱོད་ལ་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཁྱད་མེད་དེ། སངས་རྒྱལ་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་།
དགོངས་འབྲེལ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྒྱུད་འབྲེལ་དང་། སྐབ་ཐབས་དང་། དཀྱིལ་ཆོག་ཆོད་ལྟན་རྣམས་ལས་བཤད་
བ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་པག་མོའི་གཞུང་ལས་གསུངས་སོ་སྟམ་ན་མ་གསུངས་ཏེ། རྟོ་རྟོ་པག་མོ་ཉིད་ཀྱི་
གཞུང་། རྟོ་བཅུན་མ་རིན་ཆེན་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབ་ཐབས་ལས་ཀྱང་། འདི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་བ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐམས་
ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པས་ཡིད་དང་རྟོགས་སུ་མ་བྱུན་པའི་གནས་སུ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཆེན་ཨིན་ཏུ་ཉིས་མཛད་
པའི་པག་མོ་ཞལ་གཉིས་མའི་སྐབ་ཐབས་རྒྱུད་བ་ལས་ཀྱང་། གསང་སྟགས་པས་ཐོག་མར་སྟེ་མ་དང་སངས་
རྒྱལ་ལ་སེམས་མཛོན་པར་དད་པའི་ཡིད་ཅན་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བརྟན་པར་བརྒྱུད་སྟེ། དབང་བསྐྱར་བ་
ཡང་དག་པར་ཐོབ་ནས། ཞེས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཆོག་དང་ལྟན་པ་ལ་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱབས་བྱ་བར་
གསུངས་ཀྱིས། སྟོན་དུ་དབང་བསྐྱར་མེད་པ་ལ་བྱིན་རྒྱབས་བྱེད་པ་བཀག་པའི་བྱིར་ངོ་། །གཉིས་བ་ནི། བྱིན་
རྒྱབས་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པ་ལ་བྱས་ན་ཉེས་དམིགས་ཆེ་སྟེ། དཔེར་ན་མན་ངག་ལས་གསུངས་བ་བཞིན་ཀྱི་
ལུ་ཟེའི་བཅུད་ལེན་ཀྱི་རིལ་བུ་ཡུན་རིང་དུ་བསྟེན་པས། ལུས་ཡང་ཞིང་ཟོ་

༼ ༣༠༦ ༽

མདོག་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་། དེ་ནས་དངུལ་ཚུའི་བཅུད་ལེན་བྱས་པས། སྐས་པ་འདྲོམས་ཤིང་ལུས་
སྟོབས་རྒྱས་པར་འགྱུར་ལ། ལུ་ཟེའི་བཅུད་ལེན་ཐོག་མར་མ་བསྟེན་པར་དང་པོ་ཉིད་ནས་དངུལ་ཚུ་ཐོས་ན་འཆི་
བ་དེ་བཞིན་དུ། ཐོག་མར་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྟ་བུའི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་སྦྱངས། དེ་ནས་པག་
མོའི་སྐྱབ་ཐབས་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་ན་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱལས་སྟོན་པ་ཡིན་གྱིས། སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་
བསྐྱར་མེད་པར་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱལས་བྱས་ན། བྱེད་པ་པོ་དམ་ཆོག་ཉམས་པ་ཐུབ་པས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ།
བྱེད་པ་པོ་ལ་གསང་སྟོགས་ཀྱི་རྩ་ལྟར་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རྡོ་རྗེ་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱལས་འདི་ནི་
ཆོས་ཅན། བྱིན་རྒྱལས་ཅམ་ཡིན་གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ལས་སྟོན་བྱེད་དབང་གི་པན་ཡོན་
རྣམས་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ལས་སྟོབ་མ་དེ་སྟོམ་པ་གསུམ་ལྟན་དུ་ཡང་བྱར་མི་རུང་། སྟོབ་མའི་བྱི་ལུས་
དང་ནང་སེམས་ལ་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡང་འབྲིག་པར་མ་འགྱུར། ཡུང་ཁམས་
སྟེ་མཆེད་ལ་སྐྱབ་པའི་མ་པོན་ཡང་ཐེབས་མི་རུས་པ་དེའི་བྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ། རྗེ་བཅུན་གྱིས། བྱིན་རྒྱལས་སྐ་
མོ་ཅམ་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། །ཐུགས་ཀྱི་རྩ་བ་དབང་བསྐྱར་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི། བྱིན་
རྒྱལས་སྟོན་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དེས་ན། ཐུབ་པས་དེ་ཉིད་འདུས་པའི་རྒྱུད་སྟེ་ལས། དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མ་མཐོང་
བར་མདུན་དུ་མ་སྟོ་ཞིག་ཅེས་གསུངས་པ་དང་། བྱིན་རྒྱལས་སྟོན་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐར་
སྒྲ་མེད་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་མ་ཞུགས་པ་ལ་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་གསང་བ་བསྐྱབ་ན་རྩ་ལྟར་དུ་འགྱུར་བའི་

༼ ༣༠༧ ༽

ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བག་མགོ་སོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་འདོད་པ་དགག་སྒྲིམ་
གཟུང་དཀྱིལ་འཁོར་སོགས་ཀྱི་རང་བཟོ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ལག་ལེན་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱག་རྒྱ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་བས་འདི་ལ་འདྲ་སྒྲིན་བྱེད་བསྐྱབ་པར་འདོད་ནས། བག་མགོ་
དང་། གི་གྲག་དང་། མདའ་གཞུ་དང་། རོད་ཆང་རྣམས་གཏོད་ཅིང་འཆང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་བསྐྱར་ཡོད་
ཅེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བག་མགོ་འདི་དབང་ལ་སོགས་པ་དེ་འབྲ་ཆོས་ཅན། དབང་བསྐྱར་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ།
རྒྱུད་སྡེ་ཀུན་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་བརྟག་པ་མཐར་བཟུང་དུ་རྒྱ་ལ་སྡིད་གསུངས་པ་སྡིད་ཀྱང་
དབང་བསྐྱར་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་གནང་ལ་དབང་གི་མིང་གིས་བརྟགས་པ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་
འདི་དང་མཐུན་པར་ཆག་ལོའི་དྲིས་ལན་ལས། རྒྱ་ལ་བག་མགོ་འདི་དབང་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ན། དབང་ཞེས་
བཟོད་པ་ལ་འགའ་བ་ཅི་མཆིས། ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། དེ་འབྲ་རྒྱུད་སྡེ་གང་ནས་ཀྱང་གསུངས་པ་མི་གདལ་
བརྟག་པ་མཐར་བཟུང་གི་གསུངས་པ་སྡིད་ན་ཡང་དབང་བརྟགས་པ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། བརྒྱན་འབའ་
ཞིག་ཡིན་གྱི་གསུངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རང་བཟོ་བཟོད་པ་དང་།
དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞང་ཆའ་བ་ལ་ལ། རྡོ་རྗེ་པག་མོའི་ཁྱི་རྒྱ་བས་ལ་མ་རྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་སྒྲིམ་པ་
འབོག་པའི་ཆོ་ག་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་དང་དབང་བསྐྱར་པའི་ཆོ་ག་སོགས་བསྐྱེས་ནས་རང་བཟོའི་ཆོ་ག་རྒྱས་
པར་བྱེད་པ་ཐོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལ་གསལ་བའམ། བྱབ་པ་ཐོབ་པའི་སྤྲ་མའི་

མན་ངག་གིས་བྱེ་བ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཆོ་གར་འགྱུར་གྱིས། དེ་ལས་གཞན་དུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་རང་བཟོ་དང་། ཆོ་ག་
 རྣམས་ནི་ཆོ་གར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཆོ་ག་ནི་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་སྲོད་ཡུལ་ཡིན་པས། རང་བཟོ་དང་། སོ་
 སྐྱེས་སྐྱར་བའི་ཆོ་གས་བཅད་རྣམས་བསྐྱེ་མི་རུང་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་བྱིམ་པས་གསོལ་བཞིའི་ལས་བྱས་ཀྱང་།
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་མི་འཆགས་པ་ལྟར། རྗེ་ཆེ་པའ་མོའི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་སྒྲིམ་པ་འབོག་པའི་ཆོ་ག་
 སྐྱར་ཀྱང་སློབ་མ་ལ་སྒྲིམ་པ་ཆགས་པར་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་འདུལ་བ་ལས། མཁན་པོ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་
 དང་། དགེ་འདུན་གྱི་མིང་བརྗོད་པ་ཆད་ན་ཡང་ཆོ་གའི་ཆོ་ག་ཟུར་ཉམས་པས་ཆོ་ག་འཆགས་པར་མ་གསུངས་
 བ། གསང་སྔགས་འདིར་ཡང་རང་བཟོའི་འདི་འབྲའི་རིགས་ཅན་ལ་ཆོ་ག་འཆགས་པར་འགྱུར་རེ་སྐྱན་ཏེ་མི་
 འཆགས་པར་ཐལ། རང་བཟོ་འདིས་ནི་ཆོ་ག་པལ་ཆེར་ཉམས་པའི་བྱིར། རང་བཟོ་ཆོ་གར་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན་
 འཆད་ཉན་ཅམ་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཆོ་ག་དོན་ཅུང་ཟད་ནོར་བར་གྱུར་ཀྱང་སྤྲི་ཞིང་སྒྲོན་རྒྱུང་གིས། ལག་
 ལེན་གྱི་ཆོ་གའི་བྱ་བ་ཆེ་རྒྱུང་གང་ལ་ཡང་ནོར་བ་མེད་འགལ་ཆེ་སྟེ། ཆོ་ག་ནོར་བར་གྱུར་པ་ལས་དངོས་གྲུབ་
 ནམ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལས་རྣམས་ལ། །ལྟ་དུས་
 བྱ་བ་དུས་བཞིན་སྤྱད། །གཞན་དུ་ཆོ་ག་ཉམས་པའི་བྱིར། །བྱུང་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 བྱིར། འོ་ན་པའ་མོ་ལ་སྒྲིན་བྱེད་གྱི་དབང་གཏན་ནས་མི་བཞེད་དམ་སྟུམ་ན། བསྐྱན་བཅོས་མཛད་པོ་འདིས་ནི་
 དུགས་པོ་སོགས་ཀྱིས་བྱུག་ལེན་མཛད་པའི་པའ་མོའི་བྱིན་རྒྱལ་ཚོད་གཞིར་བཟུང་ནས། དེ་སྒྲིན་བྱེད་ཡིན་
 བ་འབོག་པ་ཡིན་གྱིས། ལྟའི་ངོས་

༼ ༣༠༩ ༽

ནས་སྐྱོན་གྱི་དབང་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོན་བྱུང་གི་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་རྩལ་
ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། སྐྱོན་ལྟ་བུ་གསུམ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་
དང་། སྐྱོན་ལྟ་སོ་བདུན་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་རྣམས་སྐྱོན་གྱི་དབང་ཡིན་པས་
སོ། །དཔེར་ན་རྩེ་བཙུན་བདག་མེད་མའི་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱོན་གྱི་མ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་སྐྱོན་གྱི་དབང་བཀའ་
རྩལ་ཆོན་དང་རས་བྲིས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་བྱིན་རྒྱལ་སྐྱོན་གྱི་དབང་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་
བ་ནི། གཞོད་བྱེད་གཞན་ཡང་སྐྱོན་རྒྱལ་སྐྱོན་ལ་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོ་བསྐྱོན་པའི་
ཆོས་སྐྱོར་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་ལས་རྒྱུ་སྤྱོད་གང་ཅི་ལ་བཞག་པ་མེད་པའི་བྱིས། བྱིན་རྒྱལ་སྐྱོན་གྱི་
བྱེད་པ་དེ་བས་དེང་སང་དགེ་སྐྱོར་བྱེད་པ་ལ་རང་བྱུང་གི་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་། ལྷ་སྤྱོད་ཡེ་ཤེས་ཁོངས་རྒྱུ་
དང་། མཆོད་སྦྱིན་མ་ལྟར་བྱིན་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་དང་། འོད་སྤང་ཆེན་པོ་ལྟར་སྦྱོར་བར་ཁས་སྐྱེད་པ་དང་། ལྷ་
རིའི་བྱ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་རྒྱུ་ཤོག་དང་། སྤྱོད་དགུའི་བདག་མོ་ལྟར་སྦྱོར་ཆོས་ཁས་སྐྱེད་པ་དང་། བཟང་སྤྱོད་
ཆོགས་རྒྱལ་ཏུ་ལྟར་སྦྱོར་ཆོས་ཁས་སྐྱེད་པ་དང་། བྱིན་བདག་ལེགས་སྦྱིན་ལྟར་བྱིན་བཟུངས་པས་བསྐྱེད་
པར་རྫོགས་པ་དང་། གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་ཅིག་ཆར་རབ་ཏུ་བྱུང་བྱིན་བསྐྱེད་པར་རྫོགས་པ་རྣམས་སྐྱེད་རིགས་
ཏེ། བྱིན་རྒྱལ་སྐྱོན་གྱི་དབང་བ་དང་། བསྐྱེད་པར་རྫོགས་རྒྱལ་འདི་དག་དེང་སང་བྱེད་ན་འབྲུལ་པ་ཡིན་པ་
མཉམ་པོ་ལ། འདི་རྣམས་ནི་སྐྱོན་གྱི་ཆོག་གར་བཞག་པའི་བྱིས།

༼ ༣༡༠ ༽

སྒྲིལ་ཆོག་གི་དོན་ནི། སྒྲིལ་སྒྲིལ་པ་སངས་རྒྱས་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་སུ་གདུལ་བྱ་རྒྱུ་དུ་སྒྲིལ་པ་རྣམས་རྗེས་
སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ཆོག་འདི་རིགས་ཅན་ལ་སྒྲིལ་ཆོག་ཅེས་བྲལོ། །དེ་ལྟར་བྱིན་རྒྱལ་སྒྲིལ་བྱེད་
ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ། སྒྲུལ་སྒྲུལ་མཆོག་བརྒྱ་དཀར་པོས། ལུས་མེད་མཁའ་འགྲོའི་ཆོས་སྒྲོར་གྱི་རྣམ་བཤའ་ལས།
གསུམ་པ་དེ་ལ་ཚྱེད་པ་སྤང་བ་ནི། རབ་དབྱེ་མཛད་པོས། རྡོ་རྗེ་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱལ་ལོ། །མར་པ་སྟོ་བྲག་པ་
ལ་མེད། །ཅེས་སྒྲུབ། དེ་ལ་མེད་དམ་སྒྲུལ་དགོངས་པ་དེ་ལ་རྒྱ་མཚན་རི་བོང་རྩེ་ནི་རྒྱལ་དང་མཚུངས་
སོ། །དོགས་པ་འབྱུངས་པ་ཡང་བདེའི་དབང་བཞི་འདི་འདྲ་མི་རིགས་སོ་སྒྲུལ་དུ་ཟད་པས། འཁོར་ལོ་སྒྲིལ་པ་རྩ་
བཤའ་གྱི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱས་མ་གསལ་བར་ཟད་དོ། །དེ་ལ་རྡོ་རྗེ་པག་མོ་ཅི་འཆད་ཀྱང་། ཚྱེད་སྤང་བྱེད་པ་ནི་མ་
ཤེས་པ་སྟེ། ཚྱེད་པ་འདིའི་ཕྱོགས་སུ་མར་གང་སྤང་མ་ཐེང་བ་ཡིན། དེས་ན་བདེ་བཞིའི་དབང་འདིས་ཕྱོགས་སུ་
མར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས། འདི་ལ་པག་མགོ་ལ་སོགས་པའི། །དབང་བསྐྱར་བྱ་བ་ཡོད་ཅེས་
ཟེར། །ཞེས་བཤའ་པས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱུད་དང་མཐུན་ན་སྤང་དུ་རུང་ཞེས་པས་མི་མཐུན་ཞེས་དང་། མཐུན་
ཞེས་ཁ་ཆོན་གཅོད་མ་རུས་པས་དགག་པ་པོ་ཆར་གཅད་གྱི་གནས་སུ་ལྷུང་ངོ། །ཞེས་བྱ་བ་བྲིས་སོ། །འདི་དག་
ནི་དཔྱོད་ལྡན་མཁས་པས་སྤྲུགས་གཟུ་བོར་གནས་པའི་སྒྲོ་ནས་གསུང་རབ་གྱི་དོན་ལ་དོགས་གཅོད་གནང་བ་
མིན་པ་འདྲ་སྟེ། རབ་དབྱེའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་གང་ཡིན་དོ་མི་རྟོག་པར། ཆོག་ཅན་ལ་འཁྲིལ་ནས་སྒྲིལ་
འཆོལ་བར་སྤང་བའི་བྱིར། དེ་ཡང་། རྡོ་རྗེ་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱལ་ནི། །མར་པ་སྟོ་བྲག་པ་ལ་མེད། །ཅེས་པ་ནི།
སྒྲིལ་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱལ་མར་པ་ལ་

༼ ༣༡༡ ༽

མེད་ཅེས་པའི་དོན་ག་ལ་ཡིན། འོན་ཅི་ཞེན་ཆོས་སྒོ་འབྱེད་པའི་ཕག་མོའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་བཟོའི་དབང་བཞིར་
གྲགས་པ་འདི་མར་པའི་དུས་སུ་མེད་པ་ལ། དེར་སང་མར་པའི་བརྒྱད་འཛིན་དུ་ཁས་འཆེ་བ་རྣམས་དེ་ལྟ་བུའི་
ཕག་མོའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཆོས་སྒོ་འབྱེད་པ་ནི་བྱེད་རང་གི་བརྒྱད་པའི་གཙོ་བོ་མར་པ་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་གི་གཞུང་གཉིས་པོ་དེའི་འཕྲོ་ལས། མར་པའི་བརྒྱད་པ་འཛིན་བཞིན་དུ། །ཕག་མོའི་
ཆོས་སྒོ་འབྱེད་པ་ནི། །རྒྱད་དང་འགལ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། །རང་ལུགས་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་རི་བོར་རྩེ་རྒྱལ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། བྱིན་རྒྱལ་ས་བཟོའི་དབང་བཞི་དེ་ལ་རྒྱད་
དང་། མར་པའི་གསུང་གི་ཟེན་སོ་འབྲེན་རྒྱ་མི་སྤང་བའི་བྱིར། ཡོད་ན་འབྲེན་རིགས་སོ། །སྟོན་མར་པས་མི་ལ་
རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེ་ཡང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས་དབང་བསྐྱར་
ཞིང་གསང་མཚན་བཏགས་པར་ལོ་རྒྱུས་ན་གསལ་བར་བཞུགས་པ་འདི་ཡིན་གྱིས། བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཚུང་
དུ་ཞིག་གིས་དབང་གི་གོ་བཅད་པའི་སྟོས་ཡེ་མི་སྤང་ངོ་། །འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་རྩ་བ་ཤད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཞེས་
སོགས་བྲིས་པ་ནི། གདུལ་བྱ་ལྷན་པོའི་དབུས་སུ་མེས་རྒྱུ་ཀྱི་གསུང་མ་གཏོགས་རྩོད་ལན་རྣལ་མ་མ་ཡིན་ཏེ།
ལུང་གཙང་མ་བྱངས་ཤིང་རིགས་པ་བཟང་པོ་འཕེན་རྒྱ་བྱུང་ན་མཁས་པས་དབྱེད་པར་བྱ་ཞིང་། དོན་གྱི་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་ཡང་དེ་འདྲ་མི་སྤང་བའི་བྱིར། རྒྱད་དང་མཐུན་ན་ལྷང་དུ་བྱང་ཞེས་པས། མཐུན་མི་མཐུན་གང་བྱང་དུ་
ཁ་ཆོན་གཙོད་མ་རུས་པས་ཆར་གཙད་ཀྱི་གནས་སུ་ལྷུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་

༼ ༣༡༣ ༽

བ་ནི། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་གཏམ་སྟེ། འོ་ན་བཤད་སྐབས་གང་ཡིན་པའི་ལག་ལེན་ཞིག་མཆན་གཞིར་བཟུང་ནས།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་མཐུན་ན་མང་རུང་། མི་མཐུན་ན་མང་རུང་། མི་རུང་ཞེས་སྒྲུབ་ཡང་ཆར་གཅད་ཀྱི་
གནས་སུ་ཐལ་བ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མ་མས་སྐབས་པ་པོ་སྟོགས་ལ་སྒྲོམ་དུ་འགྲོ་བ་ཞིག་ལ། ཁྱོད་གནས་ཆེ་གོ་
མོར་སྐབས་པ་འཕེལ་པོ་བྱུང་ན་སྟོད་དུ་རུང་། མ་བྱུང་ན་སྟོད་དུ་མི་རུང་ཞེས་གསུངས་ན་ཡང་ཆར་གཅད་ཀྱི་
གནས་སུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཆར་གཅད་ཀྱི་གནས་མཐའ་ཡས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །རབ་དབྱེད་གཞུང་གི་དོན་
ནི། སྙན་བརྒྱུད་དང་ཆེག་བརྒྱུད་སོགས་སྤྱི་ས་ཟབ་ཟབ་མང་དུ་བྱུང་བ་ལ། དེ་དག་རྒྱུད་དང་མཐུན་ན་མང་རུང་
རུང་ཞིང་། མི་མཐུན་ན་སྤྱི་ས་བྱུ་རྩལ་མའི་ཆེག་ཡིན་པས་བརྟག་དབྱུང་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
སྙན་བརྒྱུད་དང་ནི་ཆེག་བརྒྱུད་དུ། །ཐགས་པའི་ཆོས་ལུགས་མང་ན་ཡང་། །རྒྱུད་དང་མཐུན་ན་མང་རུང་
རུང་། །མིན་ན་རྩལ་མའི་སྤེལ་སྟོགས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་བབས་ཡང་ཁ་ཆོན་གཅོད་མ་རུས་པ་
ཅམ་གྱིས་ཆར་གཅད་ཀྱི་གནས་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ། ཆོལ་ཕྱིར་ཆོལ་ལ་རྒྱལ་འཕམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱུང་བ་ལ་ཆར་
གཅད་དང་། རྗེས་འཛིན་དུ་རྟོག་གའི་གཞུང་ལས་བཤད་པས། འོལ་དབྱེད་མི་གནང་བར་མཐུན་པའི་སྙན་
ཡངས་གཞུང་ལུགས་ཀུན་ལ་གཟིགས་པ་རྒྱ་ཆེ་བར་ཡོང་འཆོལ་ལོ། །ཡང་རྣམ་བཤད་དེ་ཉིད་ལས། རྩོད་པ་
གཉིས་པ། སྒྲོམ་པ་གསུམ་ལྟན་བྱར་མི་རུང་ཞེས་དང་། སྐྱབ་ཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་མི་རུས་ཞེས་དང་། སྤྱི་དང་ནང་
གི་རྟོན་འབྲེལ་གྱི། །སྟོབས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་འབྱུང་བ་ཡིན། །འདི་ལ་རྟོན་འབྲེལ་སྤྱི་གམི་རུས། །དེས་ན་སངས་
རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བཀའ། །ཅེས་སྐབས་

༼ ༣༡༣ ༽

བྱེད་དུ་བྱས་ནས། དེ་བྱིར་འདི་ནི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཙམ། །ཡིན་གྱིས་སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་མིང་། །ཞེས་པས་འདི་སྒྲིན་
བྱེད་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན། རྗེས་གནང་ལ་ཡང་དེའི་དབང་བསྐྱར། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་
མཆི། །སོགས་འབྱུང་བས་སྒྲིན་པ་གསུམ་ལྟན་རུ་ས། འདིར་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་མེད་པ་དང་། རྗེ་རྗེ་མཁའ་
འགྲོར་འདི་ཀ་དབང་བཞེར་བསྐྱབས་ཤིང་། ཨིར་རྒྱ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བར། འདིས་དབང་གི་གོ་མི་ཆོད་སྒྲིམ་པ་
དགག་པ་དང་། དེ་ཉིད་འདུས་པ་ཡན་ཆོད་ཀུན་ཏུ། རྗེ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་མེད་པ། །ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འབབ་པར་
ཤོག། །ཅེས་བྱིན་དབབ་རྒྱ་དེ་ག་ལ་རྗེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དབབ་པར་བཤད་པ་དང་། སྐྱ་གསུང་ཐུགས་ཡེ་ཤེས་རྗེ་
རྗེ་མངོན་གྱུར་དུ་ཐེབས་རུས་པས་ས་བོན་ཐེབས་མི་ཐེབས་བཅུད་མ་དགོས་པ་དང་ཐམས་ཅད་དུ་འདི་ཀ་
དགྱེལ་འཁོར་ཆེན་པོར་གསང་བའི་འཇུག་པ་ཡིན་པར་བཤད་པས། འདི་ལ་དགྱེལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་དབང་དུ་མ་བཀག་པའི་ཁར། སྤང་བ་ཁོ་ནར་ཟད་པས་ཞར་བའི་རྟ་བྱིར་
རོ། །ཞེས་བྲིས་སོ། །ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་ཀྱི་གསུང་འདི་དག་ནི་ཞར་བའི་ལྟ་སྟོགས་ག་ལ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་རྒྱད་
སྟེན་ས་གསུངས་པའི་བྱུག་ལེན་མ་མེད་པ་གཞུང་ཚུགས་པར་མཛད་པའི་བྱིར། བྱིན་རྒྱལ་ས་ལས་སྒྲིན་པ་
གསུམ་ལྟན་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ། རྗེས་གནང་གི་དབང་བསྐྱར་རྒྱན་བཤགས་ཀྱི་སྒྲིན་པ་གསུམ་ལྟན་རུས་པ་
འགོད་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་བྱུང་བའི་རིགས་པ་ལྟར་སྤང་སྟེ། སྐྱབས་འགོ་དང་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྗེས་སྒྲོས་ལན་གསུམ་གྱིས་སོ་ཐར་དང་བྱང་སེམས་སྤར་མ་ཐོབ་པ་ལ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་ཡོད་ཀྱང་།
སྐགས་

༼ ༣༡༤ ༽

སྒྲིམ་དེར་ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྗེས་གནང་དངོས་གཞིར་སྒྲགས་སྒྲིམ་ཐོབ་པས། རྗེས་
གནང་གི་ཆོ་ག་ཡོངས་རྫོགས་ལས་སྒྲིམ་པ་གསུམ་ལྟན་རྒྱས་སོ་སྟམ་ན། དངོས་གཞིར་སྒྲོབ་མ་ལ་སྐྱུ་གསུང་
ཐུགས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱབས་ཅམ་སྦྱལ་ཞིང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷའི་སྐྱུ་བསྒྲོམ་པ་སོགས་ལ་དབང་བ་ཅམ་ཡིན་གྱིས།
དེ་ལས་གཞན་དུ་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲིམ་པ་ནི་དེར་སོག་པ་མེད་དོ། །རྗེ་མཁའ་འགྲོར་བྱིན་རྒྱབས་དབང་བཞིར་
བཤད་པ་ཅི་འདྲ་ཡོད་ལགས་སམ། གལ་ཏེ་ཡོད་ན་ཡང་བྱིན་རྒྱབས་དབང་བཞིའི་ཚུལ་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན་པ་
ལས་འོས་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་བྱུང་བར་བྱིན་རྒྱབས་ལ་དབང་དུ་བཤད་གསུངས་པ་ཡང་དབང་གོང་
མ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱར་བ་ཡིན་པས། དབང་གི་མིང་བཏགས་ཅམ་ལ་དབང་དུ་འབྱུང་བར་མི་
བྱའོ། །བྱིན་དབང་ཀྱི་ཆེ་རྗེ་སེམས་དཔའ་དབང་བཤམ། ལྷ་གཞན་དབང་ཀྱང་རུང་ཡེ་ཤེས་ཐེབས་པ་ན་ལུས་
ངག་ཡིད་གསུམ་ཀྱི་སྟེང་དུ་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་སྟོང་བ་སྦྱེས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱིས། དག་བྱ་དག་བྱེད་འོ་འཕྲོད་པའི་སྒོ་
ནས་སྐྱུ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱུ་བཞིའི་ས་བོན་ཐེབས་པ་ལ་གཞིར་གནས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
བཞིའི་སྟེང་དུ་དག་བྱ་དག་བྱེད་འོ་འཕྲོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དམིགས་པ་དང་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་རྒྱས་པས་ལུས་
འཕར་གཡོ་ལ་སོགས་པའི་ཉམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཅུང་ཟད་བྱུང་བ་ཅམ་གྱིས་ས་བོན་ཐེབས་ན། རྗེས་གནང་ལའང་
དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་མང་བས་རྗེས་གནང་ཀྱང་དབང་དུ་ཐལ་ལོ། །དེས་ན་བྱིན་རྒྱབས་དང་རྗེས་གནང་གི་རིགས་
ཅན་རྣམས་ནི་དབང་དུ་མ་བཤད་པའི་ཁར་བཀག་པ་ཁོ་ནར་ཟད་དེ། སི་བྱ་ལས། དབང་དང་རྗེས་གནང་ཐོབ་
ནས་ནི། །བྱ་བ་བྱས་པ་རབ་འཇུག་ཞིང་། །འགྲོ་ཀུན་དགའ་བར་བྱེད་པ་ཡིས། །ཤེན་ཏུ་

༼ ༣༡༥ ༽

སྒྲུབ་པའི་ཚིག་གིས་བརྗོད། །ཅེས་དབང་དང་རྗེས་གནང་སོགས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་ཉིད་
ལས། ཚེད་པ་གསུམ་ལ། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་བྱིན་རྒྱལ་ས་བཀག། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་བྱིན་རྒྱལ་ས་
ན། །དམ་ཚིག་ཉམས་པར་བྱུང་པས་གསུངས། །ཞེས་སྐྱར་བ་འདི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ཚིག་ཀྱན་ན། དབང་
བསྐྱར་གྱི་སྒྲོན་འཇུག་པའི་དུས་སུ་བྱིན་འབེབས་བྱེད་པ་དང་འགལ་ལ། རང་ཉིད་ཀྱང་རྒྱུའི་དབང་ལ་སོགས་པ་
ཅི་བསྐྱར་ཀྱང་དེ་ལྟར་མཛད་པས། ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་ཚིག་འདི་གསེར་མ་གཡོས་པའི་རྟགས་སུ་སྤང་རོ། །དེ་དག་
དམ་ཚིག་ཉམས་ན་ནི་གསང་སྒྲགས་སྒྲོན་པ་ཐམས་ཅད་ཨ་རྗེ་རྗེ་དཔལ་བར་ཐེབས་ཡོད་ཅི་བཀ་ན་ཟློ། །རྫོ་རྗེ་
ཕག་མོ་ཉིད་ལས་ཀྱང་། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཚིག་ལྷན། །དེ་ལ་བྱིན་རྒྱལ་ས་བྱ་བར་གསུངས། །ཞེས་
པའང་འདིའི་གཞུང་ལ་མེད། གཞན་གྱི་གཞུང་བླངས་ནས་རང་ཚིག་དང་འགལ་བ་སྤྲོ་མི་འཚེ། དབང་བསྐྱར་
མེད་པར་ལམ་ཐབ་མོ་བསྒྲོམས་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་སྟུང་ན། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་ལམ་ཐབ་མོ་བསྒྲོམ་པ་
ངན་འགྲོའི་རྒྱ་རུ་གསུངས། མདོ་ལུགས་ལ་ཐབ་མོ་སྟོང་བ་ཉིད་ཉམས་བཞེས་མཛད་པ་པོ་ཐམས་ཅད་ངན་སོང་
གསུམ་པོ་གར་སོང་ཡོད། མ་སོང་ན་ནི་ཅེས་གསུང་། སྒྲགས་ལུགས་ལའོ་སྟུང་ན། བྱང་སྒྲོགས་སོ་བདུན་
སོགས་སྒྲུབ་མོང་བའི་སྒྲོམ་པ་ལ་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་བྱུང་ཐོབ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་། །སྒྲོགས་རེའི་ཐབས་ཀྱིས་གྲོལ་བ་མིན། །དབང་དང་རིམ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི། །ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པས་
གྲོལ་བ་ཡིན། །འདིར་ཡང་རང་ཚིག་དེས་ན་གང་ཐག་དབང་སོ་རབ། །

༼ ༣༡༩ ༽

དབང་བསྐྱར་ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བར་གསུང་། །ཟེར་བ་དང་། ས་ཆེན་གྱི་ལམ་ཟབ་སྒྲ་མར། སྒྲ་མས་ཆིག་གཅིག་མ་
བསྟན། སྒྲོབ་མས་ཆིག་གཅིག་མ་ཉན་པར་དཔོན་སྒྲོབ་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་པས་གྲོལ་བར་བཤད་པ་སོགས་
དང་འགལ་བས། གཞུར་བ་མེད་བཞིན་པར་འདི་སྐད་ཐེབས་པ་འདི་ཅི་ཡིན་སྟུམ་མོ། །ཞེས་བྲིས་སོ། །འདི་དག་
ལ་དབྱེར་རྒྱ་སྒྲ་མ་དེ་ལ་ཅུང་ཟད་སྒྲ་། གཞན་པལ་ཆེར་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པ་རྒྱ་མཚན་དང་། ཆིག་
ལ་འཁྲི་བའི་སྒྲོན་ས་སྒྲོན་འཆོལ་བར་སྒྲ་བས། ལན་རིམ་བཞིན་གསོན་ཅིག་དབང་བསྐྱར་གྱི་སྒྲོན་དུ་འཇུག་
པའི་དུས་སུ་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པ་དང་། བྱེད་ཀྱི་དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་པག་མོའི་བྱེད་རྒྱུས་བྱེད་པ་ནི་གཏོན་མི་
འདྲ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་འབེབས་པ་ནི་སྒྲོབ་མ་རྒྱལ་ཆོན་དང་རས་བྲིས་གང་རུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་
བཅུག་ཆར་བ་ལ་བྱའི། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་མ་བཅུག་ཅིང་དཀྱིལ་འཁོར་མ་མཐོང་བ་ལ་མི་བྱེད་ལ། བྱེད་ཀྱི་པག་
མོའི་བྱེད་རྒྱུས་ནི། དབང་བསྐྱར་ལྟ་ཅི་སྒྲོས། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡང་མ་སྟོང་བའི་
སྒྲོབ་མ་ལ་འཆོལ་བར་བྱེད་པའི་བྱེད། ཡང་འདི་དབང་གི་དངོས་གཞིའི་སྒྲོན་དུ་བྱེད་ཀྱང་བྱེད་རྒྱུས་དང་མི་
འདྲ་སྟེ། བྱེད་རྒྱུས་ལ་དབང་བཞིའི་དོད་སོགས་གསང་སྟགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་ཆེས་གསང་བ་དག་ཡོད་པས་དབང་
མ་ཐོབ་པ་ལ་བསྟན་ན་གསང་སྟོགས་སུ་འགྱུར་ལ། འདི་ལ་ནི་སྒྲོབ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟེན་མཐིལ་རྒྱུང་སོགས་
ཀྱི་དམིགས་པ་སྤྲོ་མོ་བསྒྲོམ་དུ་བཅུག་ནས། སྒྲ་མས་ལྟ་བུ་ཐེམ་པའི་དམིགས་པས་བྱེད་རྒྱུས་འབེབས་པ་ཙམ་
ཡིན་པའི་བྱེད། དེས་ན་འདི་ནི་དམིགས་པའི་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་ཙམ་མ་གཏོགས་བབས་རྗེས་གནང་དང་འདྲ་
བས། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་བྱེད་རྒྱུས་ན། །དམ་ཆིག་ཉམས་

༼ ༣༡༽

པར་ཐུབ་པས་གསུངས། །ཞེས་པ་འདིར་མི་འཇུག་གོ། །དབང་བསྐྱར་མེད་པར་རྗེས་གནང་ན། །ཞེས་པ་ཡོད་ན་
སྒྲིན་གཏོང་རེ་མོས་ཤིག དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ལ་བྱིན་རྒྱལ་སྤྱོད་བར་པག་མོ་རང་གི་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་
མེད་ཟེར་བའི་ཁ་ཚེན་གཙོད་པ་ནི། མ་མཐོང་བྱིར་ན་མེད་པ་མིན་ཏེ། རྗེ་བཙུན་མ་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་
ལས། འདི་ལྟར་རྣལ་འབྱོར་པ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པས་ཡིད་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་
གནས་སུ་ཞེས་དང་། ཨིངྱ་རྒྱ་ཏིའི། བག་མོ་ཞལ་གཉིས་མ་ལས་ཀྱང་། དབང་བསྐྱར་བ་ཡང་དག་པར་ཐོབ་ནས།
ཞེས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་པག་མོ་སྒྲོམ་པར་གསུངས་ཀྱིས། དབང་མ་ཐོབ་པས་སྒྲོམ་པར་
གསུངས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་ལམ་ཟབ་མོ་སྒྲོམ་པ་རན་འགྲོའི་རྒྱ་རུ་གསུངས་པ་ལ། ཟབ་
མོ་སྒྲོང་བ་ཉིད་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་སོ་སྒྲིན་དུ་གཏོང་བ་བྱེད་སྒྲིན་པ་ཤིན་ཏུ་བཟང་ཡང་། འདི་ནི་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་
དབང་བཞིའི་ལམ་བསྐྱེད་རྫོགས་ཟབ་མོའི་སྒྲོམ་པ་ལ་ཡིན་ཏེ། དབང་བསྐྱར་དང་པོ་མ་ཐོབ་པར། །བསྐྱེད་པའི་
རིམ་པ་སྒྲོམ་པ་དང་། །དབང་བསྐྱར་གཉིས་པ་མ་ཐོབ་པར། །ཞེས་སོགས་དང་འདི་དོན་གནད་གཅིག་པའི་བྱིར།
བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་མདོ་སྤགས་ ཐུན་མོང་བའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི། མདོ་ལུགས་སྤགས་
ལུགས་གོ་ཉིས་ཆར་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པས་སྙམ་ན། བདེན་མོད། འོན་ཟབ་མོ་སྒྲོང་བ་ཉིད་ཀྱང་གཉིས་ཆར་དུ་
ཉམས་སུ་ལེན་པས་སྤགས་ལུགས་ལའོ་སྙམ་ན། ཞེས་སོགས་ལ་འབྲེལ་ཏིལ་འབྲུ་ཅམ་ཡང་མ་བྱུང་ངོ། །གྲུབ་
ཐོབ་རྣམས་ལྟ་བ་དང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཕྱོགས་རེ་བས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པར་བཤད་

༩༡༩༽

བ་དང་། གང་ཟག་དབང་པོ་ཡང་རབ་དབང་སྐྱར་ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དབང་བསྐྱར་ཉིད་ཀྱིས་
གྲོལ་བ་ནི་ཐབས་ཕྱོགས་རེ་བས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་བསྐྱར་གྱི་སྐབས་སུ་དག་བྱ་དག་བྱེད་ཅི་
སྟོན་པའི་བསྐྱེད་ཚྲིགས་དང་། བདེ་བ་ལ་སྟོང་པས་རྒྱས་འདེབས་པའི་ལྟ་བ་སོགས་ཐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཀུན་ཚང་
བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་དབང་བསྐྱར་ལས་གཞན་པའི་
ཆོས་མེད་པའི་གནད་དེ་ལགས་སོ། །གལ་ཏེ་དབང་དང་རིམ་གཉིས་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པས་གྲོལ་བ་
ཡིན་ཞེས་པས། བྱུང་བ་ཐོབ་པ་རྣམས་དབང་དང་། དབང་གི་རྗེས་སུ་རིམ་གཉིས་བསྐྱོམས་པས་གྲོལ་བར་
བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། འདི་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། དབང་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པས་གྲོལ་བ་དང་། རིམ་
གཉིས་བསྐྱོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པས་གྲོལ་བ་ཞེས་གཉིས་སུ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཕྱག་
ཆེན་ལ། དབང་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་དང་། གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལས་
བྱུང་བའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །ས་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐབས་སྒྲ་མ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ།
རང་གིས་སློན་བྱེད་ཀྱི་དབང་བཞི་ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་སྒྲ་མ་ལ་མོས་གུས་རྩེ་གཅིག་པའི་གསོལ་བ་བཏབ་ན།
ལམ་གཞན་ཐུན་གཅིག་མ་བསྐྱོམས་ཀྱང་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་ནི། སྤྱིར་རྒྱུད་སྡེའི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་།
བྱེད་པར་ས་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐབས་སྒྲ་མར་གསུངས་པ་དེའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་མ་ལས་དབང་བསྐྱར་
མ་ཐོབ་པར་སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱིས་གྲོལ་བ་ནི་ལུགས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པའི་

༼ ༣༡༩ ༽

སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་རྩི་ཅམ་བཏབ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་འབྱེན་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ། གཞུང་འདི་ཉིད་དུ།
དེས་ན་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་མིས། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་སྒྲ་མ་རུ། །འདུས་པར་མཐོང་ནས་སྒྲ་མ་
ལ། །གསོལ་བ་བཏབ་ན་བྱིན་རྒྱབས་འཇུག། །ཅེས་སོགས་དང་། གསང་སྤྲུགས་པ་ཡི་སྒྲ་མ་མཆོག་ །དཀོན་
མཆོག་གསུམ་དང་དབྱེར་མེད་ཡིན། །དེས་ན་དེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ཆེ་འདིར་
འཇུག། །ཅེས་གསུངས་སོ། །ཚོད་དང་ཚོད་ལན་མཁས་པའི་གཏམ་བསྐྱགས་པས། །ད་དུང་སྟོ་ཤེད་ལྗོངས་འདིར་
རྒྱལ་བའི་བསྟན། །ཆེད་རུང་ལྟ་བུའི་སྟན་གསུམ་རི་མོ་ནི། །ཉམས་མེད་འཆི་མེད་ཀུན་གྱི་དབང་དགའ་བས་
བྲེལ། །གཞན་དག་སྟོ་གྲོས་རྩིང་བྱར་སྟོ་མ་ཁེངས་པའི། །ད་རྒྱལ་གཟི་ཡིས་ཉམ་རྒྱུང་ཡིད་འཁྲུལ་ཡང་། །རྣམ་
དཔྱོད་ཐུ་མཐའ་བྲལ་བའི་རྩེ་གཏེར་ལས། །ལེགས་བཤད་ཡིད་བཞིན་མི་ཟད་འདི་ན་ཀོ། །བར་གྱི་ཆོག་ས་བཅད་
དོ། །གཉིས་པ་དབང་ལ་གྲངས་ངེས་མེད་པ་དགག་པ་ལ་བཞི་སྟེ། གྲངས་ངེས་མེད་པར་གསང་སྤྲུགས་རྒྱབ་པར་
བསྟན། དེ་ཉིད་རྒྱུ་ལས་སྦྱིར་བཏང་བཀག་པའི་རྩེ་གཏེར་གྱི་མཆོན་བཤད། སྦྱི་རྒྱུད་
གཞན་ལ་མི་འཇུག་དོགས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱིན་རྒྱབས་ཆོས་སྟོར་བྱེད་པ་སོགས་ལག་ལེན་འཆོལ་བ་
དེས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ནི་དེང་སང་རི་ལྟར་རྒྱབ་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོག་ཆགས་མི་ཆགས་སྟེ་ནས་
གསུངས་པའི་ལག་ལེན་ལ་བརྟེན་པས་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་ཞིག་སྤང་ལ། རྩི་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ལ་ལག་ལེན་
འཁྲུལ་པ་མང་པོས་བསྐྱེགས་པ་ལྟར་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་ཡང་མ་སྤང་དོ། །རི་ལྟར་ན། གསང་སྤྲུགས་

༼ ༣༣༠ ༽

འཆོལ་བར་སྤྱད་པའི་སྒྲུབ་པོ་སྤྱིང་པོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདུལ་བའི་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་ཆོ་ག་ལ་བརྒྱལ་
མ་རྒྱས་པར་ལུང་ལས་རི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་སྟོན་ལ། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་ཆོ་ག་
ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲུབ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱལ་ཏེ། རང་བཟོར་སྟོན་པ་ཞིན་ཏུ་མང་བ་ཡིན་ནོ། །མཆོན་གཞི་དཔེར་
བརྗོད་ན། རབ་བྱུང་བྱེད་པའི་ཆོ་བསྐྱབ་བྱ་གང་ཟག་ནི་གསུམ་ལས་མང་བ་འདུག་མི་རྒྱས་པ་ནི་འདུལ་བའི་ཆོ་
ག་ལས་བརྒྱལ་མ་རྒྱས་པ་དང་། སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ་ན་སྟོབ་མ་གངས་ངེས་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་
བྱེད་པ་ནི། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལས་བརྒྱལ་ཏེ་རང་བཟོར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟོབ་མ་གངས་
ངེས་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་བཏང་ལ་མི་འཐད་དེ། རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་རྒྱུད་ལས་བཀག་
པའི་ཕྱིར། འོན་རྣམ་ཀུན་ཏུ་དགག་གམ་ཞེ་ན། དམིགས་བསལ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ལ་སྟོབ་མ་གངས་ངེས་
མེད་པར་གསུངས་ཏེ། རྣམ་སྤང་མཛོན་བྱང་ལས། བཅུ་ལྔ་བརྒྱུད་དང་བདུན་ནམ་ལ། །གཅིག་གཉིས་བཞི་ལས་
ལྷག་ཀྱང་རྒྱུད་། །སྤྱད་མི་དགོས་པར་གཟུང་བར་བྱ། །ཞེས་སྟོབ་མ་གངས་རྒྱུད་དུ་གྱུར་མ་གྱུར་གཉིས་ཀ་
གསུངས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུར་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་
ཆད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་མ་དམིགས་བསལ་མ་
མཛད་པ་རྒྱུད་སྟེ་གཞན་གསུམ་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་སྟོབ་མ་ལ་ནི་གངས་ངེས་ཡོད་དེ། གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས།
རྡོ་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་ལ་མཁས་པས། སྟོབ་མ་གཅིག་དང་གསུམ་དང་ལྔ་ལྔ་བདུན་ནམ་ནི་
ཤུ་ཅུ་ལྔ་འེ་བར་གངས་རྒྱུད་དུ་མ་གྱུར་པ་

༼ ༣༣༡ ༽

ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཤིས་ཤིང་། ཟུང་དུ་གྱུར་བ་དང་། ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྔ་དེ་ལས་གངས་ལྷག་པའི་སློབ་མ་ནི་ཡོངས་སུ་
གཟུང་བར་མི་ཤིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ནི། སྟོན་རྒྱུད་མ་གཏོགས་རྒྱུད་གཞན་ཀུན་ལ་འདུག་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཞུང་པལ་ཆེར་ལས། ལྷག་མ་དམིགས་བསལ་མཛད་པ་ཡི། །ཞེས་འགྲུང་བ་ནི་མ་དག་པ་སྟེ། དེ་
ལྟར་ན་སྟོན་རྒྱུད་ལ་གངས་ངེས་མེད་པ་དེ་སྤྱིར་བཏང་དུ་སོང་བས། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གོ་
སྟོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་རྒྱུད་ཙམ་ལ་གངས་ངེས་མེད་པ་དེ་སྤྱིར་བཏང་དང་། རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ལ་
གངས་ངེས་ཡོད་པ་དེ་དམིགས་བསལ་དུ་འཆད་དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉི་ཤུ་ཙུ་
ལས་གངས་ལྷག་པ་གཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཆན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྔ་དེ་བས་ལྷག་
པའི་སློབ་མ་ལ། ཐེག་ཆོན་གྱིན་བཤམ་དང་། གྲིས་ཤིང་རྒྱན་དབུ་པ་ནས་བཟུང་། དངོས་གཞིའི་ཆོ་ག་ཡོངས་
སུ་རྫོགས་པ་ནི་མཆན་མོ་གཅིག་ལ་ཆར་མ་བྱས་ཤིང་། ལུབ་དེའི་མཆན་མོ་མ་ཆར་ན་ཆོ་ག་ཉམས་པར་འགྱུར་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ན། ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དེ་ཡང་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཏེ། རྣམ་
འགྲུར་པ་ལ་བསྐྱུང་སྟོབ་སྟེད་པ་དང་། གྱིན་གྱིས་རྫོབ་པར་བྱེད་པའི་དཔལ་ལོ་དང་རྣམ་འགྲུར་མ་སོགས་དབང་
ཐོབ་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་ཉི་མ་ལུབ་པ་སྟེ་མཆན་དུས་ན་ངེས་པར་རང་བཞིན་གྱི་འདུ་ཞིང་། གྱིན་རྫོབས་ཀྱི་དངོས་
གྲུབ་སྟེར་བས། དབང་བསྐྱུར་བ་དང་གཏོར་མ་སྤྱིན་མ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་མཆན་དུས་སུ་བྱ་ཞིང་། ཉི་མ་ཤར་
བ་མ་གྱུར་གྱི་བར་ཏེ་འཆར་བའི་གོང་དུ་ལྷ་དེ་དག་ལ་མཆོད་བསྟོད་དང་། བཅོད་

༼ ༣༣༣ ༽

གསོལ་བྱས་ནས་གཤེགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། ལས་ཀྱི་ཐེས་མི་མངོན་པར་བྱ་བ་ཤེས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཉི་མ་ཤར་ནས་ནི་ཆོར་དུ་མི་རུང་བའི་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་ཆོར་བར་འགྱུར་བ་དང་། བུམ་བ་དང་རྫོ་བྱིལ་དང་། ཐོད་
བ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་མཐོང་ན་གསང་བ་ཅུང་ཟད་བསྟན་པར་འགྱུར་བས། ཉིས་པ་དེ་དག་མི་འབྱུང་
བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་མོ་འདུས་པའི་དབའ་བོ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱང་ཉི་མ་འཆར་གོང་རང་གནས་སུ་
འབྱོན་པས་ན། ཉི་མ་འཆར་གོང་མཆོད་ནས་གཤེགས་གསོལ་ཤེས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་བཞིན། བཤ་ཆེན་རིན་པོ་
ཆའི། གསེར་ཐུར་ལས། སྐབས་འདིའི་ལྷ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་སྦྱུང་བངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་དང་། སྦྱར་བྱེད་ནམ་
མཁའི་ལྷ་ལ་བྱེད་ན། སྟོག་དང་དངོས་གཞི་ཞག་གིས་ཆོད་པ་དང་། སྟོབ་མའི་དབང་དང་། སྟོབ་དཔོན་གྱི་
དབང་ཞག་གི་ཆོད་པ་དག་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་བར་སྐབས་སུ་གཤེགས་གསོལ་དགོས་པར་ཐལ་བའི་སྦྱོན་བཏང་
ནས། རང་གི་བཞེད་པ་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་མཚན་མོའི་དུས་ཁོ་ན་འདུ་བའི་དབང་པོ་དང་རྣལ་
འབྱོར་མའི་ལྷ་ཆོགས། ཐེས་ཀྱི་ཆོ་གའི་དུས་ཀྱི་གཏོར་མ་ལ་སོགས་པས་མཆོད་པའི་འོས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་
དང་། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྷ་ལ་སོགས་པ་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་མཚན་མོ་ཁོ་ན་
འོང་ཞིང་། ཆོས་ཉན་པ་སྦྱིན་པ་དག་རྩུང་ན་མཚན་ཐོག་ཐག་ཏུ་འཁོད་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་
པ་ནི། བལ་ཆེར་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་སྒྲུང་ལ། འོན་ཀྱང་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་དང་། སུམ་ཅུ་ཅུ་གསུམ་པའི་ལྷ་ལ་
སོགས་པ་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་དུ་ཆོས་ཉན་དུ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་སྐབས་འདིའི་ལྷ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། དེ་རྣམས་
དཀར་ཕྱོགས་ཡིན་

༼ ༣༣༣ ༽

ཀྱང་པལ་ཆེར་གྱིས་དབང་མ་ཐོབ་པ་མང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐབས་འདིའི་ལྷ་ནི། དེས་པར་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་
ལམ་ལ་གནས་པ་ཡིན་དགོས་ཤིང་། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། ལྷ་དང་འདྲིལ་ཏེན་སྦྱོང་བ་དང་། །འབྱུང་པོ་བྱང་ཚུབ་བསྟན་
གནས་དང་། །སེམས་ཅན་བསྟན་ལ་མཛོན་དགའ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་ལ་གནས་
པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དག་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་དེ་དང་དེའི་ཚུལ་བཟུང་བ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་
ནོ། །བཞི་པ་ནི། གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། སློབ་མའི་གངས་ངེས་གསུངས་པ་འདི་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཡིན་པས། རྒྱུད་
སྤེ་གཞན་གྱི་ཆོ་ག་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། རྒྱུད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལའང་སྤྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་
པ་འདི་འཇུག་པར་སྤྱི་རྒྱུད་ཉིད་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་སྐད་དུ། རྒྱུད་དེ་གང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་མིང་དང་།
དབང་བསྐྱར་ལ་སོགས་པའི་དོ་རྩེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལས་ནི་ཡོད་པར་གྱུར་ལ། རི་ལྷར་བྱ་བའང་ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་
རྣམས་གསལ་པོ་མེད་པ་དེ་ནི། སྤྱི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་མཁས་པས་ཚུར་ཁ་བསྐྱངས་ཏེ་སྦྱར་ནས་
བསྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་སྐད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོ་ག་འདི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱི་ལ་
འཇུག་མི་འཇུག་གི་དོགས་པ་བྱ་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ལྷར་འཇུག་པ་ལུང་ལས་དངོས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། འོན་
གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས། སློབ་མ་གངས་རྒྱུད་དུ་གྱུར་བ་དང་། ཉི་ཤུ་ཙ་ལས་ལྷག་པ་རྣམས་བཀག་ན། སྤྱི་རྒྱུད་
ཉིད་ལས། སློབ་མ་གཉིས་དང་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་པ་རི་ལྷར་ཡིན། གལ་ཏེ་མ་བཤད་
དོ་སྟུམ་ན། དེ་

༼ ༣༣༩ ༽

ཉིད་ལས། ལྷ་མས་སྟོབ་མ་གཅིག་ཕུན། །དཀྱིལ་འཁོར་དག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བྱ། །མཁས་པས་ཅིག་ཆར་སྟོབ་
མ་གཉིས། །དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ཡོངས་མི་བྱ། །གཉིས་སམ་གསུམ་མམ་བཞི་ཡང་རུང་། །ལྷ་མས་དབང་བསྐྱར་
བྱ་བ་ནི། །ཡོ་བྱད་གསར་བ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སོ་སོར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
ལོ་ཞེ་ན། །འདི་ལ་མཁས་པའི་བཞེད་པ་འགོད་པ་དང་། །རང་གི་གོ་ལུགས་ཙམ་བརྗོད་པ་གཉིས། །དང་སོ་ནི། །ཀུན་
མཁུན་ལྷ་མ་ཆེན་པོའི་འཁྱལ་སྟོང་གི་དགོངས་པ། །སྤྱིར་སྟོབ་པོན་དང་འཇུག་པ་དང་། །ཅུ་དང་ཅོད་པ་ཤ་གི་དབང་
རྣམས་གཅིག་ནས་ཉི་ཤུ་ཙམ་ལྟའི་བར་རུང་དུ་མ་གྱུར་པ་ལ་ཅིག་ཆར་བྱས་ནས། །སྐྱར་སྐྱབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གི་
དབང་བསྐྱར་བྱ་བའི་ཆེ། །སྟོབ་མ་ཁ་ཅིག་ཁོ་ན་ལ་བྱ་ཡི། །གཉིས་དང་གསུམ་དང་བཞི་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅིག་ཆར་
མི་རུང་ལ། །གལ་ཏེ་དུ་མ་ལ་བྱ་དགོས་རུང་ན། །ཡོ་བྱད་གསར་བ་སྐྱར་ནས་རེ་རེ་བཞེན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་
ཏེ། །ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སོ་སོར་བྱ། །ཞེས་པའི་འཕྲོ་དེ་མ་ཐག་པ་ལས། །རིགས་ལྡན་དབང་ནི་ཐོབ་པ་ལ། །སྐྱབ་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་དབང་བསྐྱར་བྱ། །དབང་བསྐྱར་བ་ཡི་ཆོག་དང་། །སྐྱབ་པའི་ཆོག་འང་དེ་བཞེན་བྱ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། །ཞེས་བཞེད་དོ། །པ་ཤ་ཆེན་རིན་པོ་ཆའི་གསེར་ཐུར་ལས། །མཁས་པས་སྟོབ་མ་གཅིག་གམ་
གསུམ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོབ་མ་རྗེས་འཛིན་གི་སྐྱབས་ཀྱི་གངས་ངེས་བསྟན་གྱིས། །དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་
ཀྱི་སྟོབ་མའི་གངས་ངེས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

༼ ༣༣༥ ༽

བྱང་དུ་མ་གྱུར་སློབ་མ་གཟུང་། །ཞེས་དང་། ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་ཇེས་འཛིན་གྱི་ཚིག་
གསལ་པོར་བྱང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཉིར་ལྟ་མན་ཆད་ཀྱི་གངས་ཁ་ཡར་བ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཆོག་གས་བ་ལ་ཇེས་འཛིན་
དང་། ལྟ་གོན་གྱི་ཆོག་ཇོགས་བར་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་སློབ་མ་གཉིས་ལ་སོགས་བ་
ལ་དབང་ཇེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་དུས་ཅིག་ཆར་དུ་དབང་བསྐྱར་བྱང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་དགོངས་ནས།
གཉིས་སམ་གསུམ་མམ་བཞི་ཡང་བྱང་། །ཞེས་བ་དང་། ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སོ་སོར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་བ་ཡིན་
ནོ། །སྤྱི་བབས་རྒྱད་སྡེ་བཞི་ཆར་གྱི་སློབ་མ་ལ་གངས་ངེས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ནང་ནས་སྤྱོད་རྒྱད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་
བའི་སློབ་མ་ལ་ནི་གངས་བཅུ་ལས་ལྷག་བ་མི་བྱང་། འོན་ཀྱང་ཇེས་བཟུང་གི་ཆོ། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་བར་
ཡང་ཇེས་སུ་འཛིན་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན། སྤྱོད་བའི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ལ། །སློབ་མ་ཇེས་བཟུང་གངས་ངེས་
མེད། །ཅེས་སྐར་རོ། །སྤྱོད་རྒྱད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ལ་བཅུ་ལས་ལྷག་བ་མི་བྱང་བ་ནི། རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་ལས།
བཅུ་ལམ་བརྒྱད་དམ་བདུན་ནམ་ལ། །གཅིག་གཉིས་བཞི་ལས་ལྷག་ཀྱང་བྱང་། །དབྱུང་མི་དགོས་བར་གཟུང་
བར་བྱ། །ཞེས་བཅུ་ལས་ལྷག་བ་མ་གསུངས་བ་དང་། གལ་ཏེ་བཅུ་མཆོན་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ནོ་སྣམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ།
རྣམ་སྒྲུང་མངོན་བྱང་གི་ལུང་བྲངས་མ་ཐག་བ་དེ་དང་འབྲེལ་ཆགས་སུ། འདི་སྐད་ཅེས། གསང་བའི་བདག་པོ།
གང་དག་གིས་སྤོན་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་གསང་སྤགས་སྤྱོད་བའི་ཚུལ་སློ་མཐའ་ཡས་བ་བསྐྱབ་བ་ལ་གོམས་བར་
བྱས་བ་དེ་དག་ནི་དོ་ཇེ་སེམས་དབའ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །

༼ ༣༣༤ ༽

གངས་ཀྱི་ཚད་ནི་འདི་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་བཞེད་དོ། །དེ་དག་ནི་པཎ་ཆེན་གྱིས་བཞེད་པ་
ཀར་གངས་རགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རང་གི་གོ་ལུགས་བཟོད་པ་ནི། སྒྲ་མས་སྒྲོབ་མ་གཅིག་ལུ་ནི། །དཀྱིལ་
འཁོར་དག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བྱ། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སོ་སོར་བྱ། །ཞེས་པས་བསྟན་པའི་དབང་དང་།
སྐྱབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབང་བསྐྱར་བྱ། །ཞེས་པའི་དབང་གཉིས་མི་གཅིག་སྟེ། སྐྱབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
དབང་ནི། ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སོ་སོར་བ་ཞེས་པའི་དབང་གི་རྗེས་སུ་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དབང་བསྐྱར་
ཚུལ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཚུལ་རྣམས་དབང་སྒྲ་མ་དེ་བཞིན་ཏུ་བྱ་བར་གསུངས་པས། སྒྲ་ཕྱི་རིམ་ཅན་ཏུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཏུ་ན། སྐྱབ་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབང་བསྐྱར་བྱ། །ཞེས་པའི་འཕྲོ་ལས། དབང་བསྐྱར་བ་
ཡི་ཚེ་ག་དང་། །སྐྱབ་པའི་ཚེ་གའང་དེ་བཞིན་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་རྗེས་ལྟར་འཆད་དེ། དེ་བཞིན་ལ་སྟེག་
མཆམས་དགོས་སོ། །བྱང་ཏུ་མ་གྱུར་སྒྲོབ་མ་གཟུང་། །ཞེས་པ། སྒྲོབ་མ་རྗེས་བབྱང་ཡིན་པ་ཐུགས་མད་དེ། དེ་
ལྟར་སྒྲོབ་མ་རྗེས་བབྱང་ཆར་བ་རྣམས་སྟ་གོན་བྱ་རན་པའི་ཆེ་འགའ་ཞིག་མེད་ཟེན་པའམ། མ་སྟེབས་པ་ལ་
གཟུགས་བརྟན་འབྱི་བ་དང་། ཆབ་བཅུག་ནས་ཁ་བསྐྱང་བར་གསུངས་པས་ཀྱང་ཤེས་ལུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་
ཡང་སྤྱི་རྒྱད་ལས། སྒྲོབ་མ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གང་། །སྟ་གོན་གནས་ཆེ་མེད་ན་ནི། །དེ་ཡི་གཟུགས་བརྟན་
བྱས་ནས་སུ། །རི་སྐད་བཞད་པའི་ལས་རྣམས་བྱ། །སྒྲོབ་མ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བ་གང་། །གལ་ཏེ་རྒྱུན་འགའ་
ཞིག་གིས་ནི། །དེར་ནི་འོངས་པར་མ་གྱུར་ན། །གཞན་དག་དེ་ཡི་བསྐྱེན་པར་གཞུག་ །ཅེས་གསུངས་

༼ ༣༣ ༽

ཏེ། རྗེས་འཛིན་ཆར་བའི་སྟོབ་མ་སྟོན་གྱི་གོང་དུ། ཆེ་སྤྱི་མར་འཕོས་ཆར་ན་དེའི་བྱང་བུ་ལྟ་བུ་ལ་དགུག་
གཞུག་བྱས་ཏེ། དབང་གཤམ་དེར་བཞག་ནས་སྟོན་དང་དངོས་གཞིའི་དབང་བསྐྱར་བས། ཁ་སྐོང་ཞིང་ཁོའི་
སྤྲིག་སྐྱོང་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཤམ་ཏེ་ན་བཤམ་སྟོགས་ཆེ་གི་མོར་འགོ་དགོས་བྱུང་བའི་སྤྱི་གྱིས་མ་བསྐྱེབས་ན།
རྗེས་འཛིན་མ་བྱས་ཀྱང་ཆབ་གཞན་བོས་ནས་སྟོན་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དགོས་པ་ནི། ཁ་སྐོང་བའི་ཆེད་དང་།
དངོས་གཞི་ཡང་ཆབ་དེ་ཉིད་ལ་བསྐྱར་བས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དབང་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། སྟོན་ལ་མ་བསྐྱེབས་པ་ལ་
དེའི་དངོས་གཞི་བྱར་མི་རུང་ངོ་། །ཡང་སྟོན་བྱས་པ་དངོས་གཞི་ལ་མེད་པའམ། མ་སྐྱེབ་ན་རི་ཅམ་ཆོགས་པ་
དེ་ལ་དངོས་གཞི་བསྐྱར་གྱི། གཞུགས་བརྟན་ནང་ཆབ་ནི་མི་བྱ་སྟེ། སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་སྤར་བྲངས་པ་དེའི་འཕྲོས་
ལས། སྟོན་གནས་པ་བྱས་པ་ལ། །གཤམ་ཏེ་དེར་ནི་མ་འོངས་ན། །སྤྱི་མ་སྟོན་ལས་པ་ཡིས། །དེར་ནི་སྟོབ་
མ་གཞན་མི་གཞུང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། བཤ་ཆེན་གྱིས། རྗེས་འཛིན་གྱི་སྟོབ་མ་དངོས་གཞི་ལ་སྐྱེབས་
ངེས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གཞུགས་བརྟན་དང་བསྐྱིན་པ་གཞུག་པ་ཡིན་གྱིས། གཞན་དུ་ན་གཞུགས་བརྟན་
དང་བསྐྱིན་པ་ལ་སྟོན་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་གསུང་བ་ནི། རྒྱུད་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་ལ་ཐུགས་གཤམ་
བར་ཟད་དོ། །དེ་ལྟར་སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གངས་ངེས་ཀྱི་ལུང་དེས་སྟོབ་མ་རྗེས་གཞུང་བརྟན་ཀྱང་། རྗེས་འཛིན་གྱི་
གངས་ཀྱིས་དབང་གི་དུས་ཀྱི་གངས་ཡོད་འབྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་གཞུང་གངས་རི་ཅམ་བྱས་པ་དང་མཐུན་པར་
སྤྱིས་དབང་ཡང་གངས་དེ་དག་ལ་བསྐྱར་བ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེང་སང་ལམ་འབྲས་

༼ ༣༣༩ ༽

བ་པལ་ཆེར་སློབ་མ་རྗེས་འཛིན་ལ་གངས་ངེས་མི་མཛད་པ་ནི་ཕྱག་ལེན་ཐོར་བདེ་བ་ཙམ་སྟེ། ཕྱག་ལེན་དོག་
བར་བྱས་ན་ལམ་འབྲས་དང་མ་འབྲེལ་ཡང་སློབ་མ་རྗེས་འཛིན་དང་། སློབ་དཔོན་གྱིས་བསྟེན་པ་ཁ་གསོ་དགོས་
སོ། །སྤྱི་རྒྱད་ལས། སློབ་མ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅིག་ཆར་དབང་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་བར་གསུངས་
པ། དབང་ཇུས་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་ཅིག་ཆར་མི་བསྐྱར་བ་ལ་དགོངས་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དབང་ཇུས་གཅིག་ཉིད་
ཀྱིས་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅིག་ཆར་དབང་བསྐྱར་མི་བསྐྱར་བ་གཞིར་བཞག་ཅིང་དོགས་པ་ཙམ་
ཡང་མེད་དེ། དོན་དེ་ཙམ་ལ་རྒྱད་ཆོག་འདི་དག་གསུངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབང་ཇུས་ཆ་གཅིག་ལས་མེད་
ན་སློབ་མ་རྣམས་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། སློབ་མའི་གངས་དང་མཉམ་པ་ཡོད་ན་ཅིག་ཆར་དུ་བསྐྱར་བས་
ཆོག་གསུང་བ་ཡང་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། དབང་ཇུས་ཆ་གཅིག་གམ་ཆ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་རུང་། སྟེར་བ་ན་དབང་ཇུས་
དེ་དང་དེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་བཞི་ལྟ་དུ་བསམས་ནས། སློབ་དཔོན་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་སྟེར་དགོས་
པས། ཅིག་ཆར་དུ་དེ་འདྲ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཞིག་སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྟུན་དུ་བཞད་པ་ཙམ་གཞི་
གཅིག་ཏུ་མཛད་ནས། དབང་ཇུས་རྣམས་སློབ་དཔོན་གྱིས་གནང་བའི་དམིགས་པ་ཙམ་གྱིས། དངོས་སུ་སློབ་
མ་རང་རང་གིས་ལེན་པ་ནི་ཕྱག་ལེན་ཉ་ཅང་ཐོར་ཡང་དགས་ཏེ་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཡང་དབང་བསྐྱར་དངོས་
གཞིའི་ཆོག་སློབ་མ་རེ་རེ་ནས་བྱ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཚུལ། སྤྱི་རྒྱད་ཀྱི་ལུང་ཁ་ཡར་དང་སྐྱར་བར་མཛད་
པའི་རྗེས་སུ་ཡང་དབང་བསྐྱར་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ། སློབ་མ་གཉིས་སམ་བཞི་དུས་གཅིག་ཏུ་གལ་ལ་འདུག་ཏུ་
མི་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དབང་ཇུས་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཅིག་ཆར་བསྐྱར་དུ་རུང་བ་
མ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་། ཆོག་སྟེ།

༼ ༣༣༩ ༽

སྤྱི་འབྲུལ་དུ་འགལ་བར་སྒྲུང་སྟེ། སློབ་མ་རེ་རེ་ནས་དབང་བསྐྱར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དབང་གལ་གཅིག་ཏུ་དུས་
གཅིག་ལ་སློབ་མ་གཉིས་དང་བཞི་འོང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། དབང་རྩལ་གཅིག་ཉིད་ཀྱིས་གལ་རིམ་བཞིན་དུ་
བསྐྱར་བས་སློབ་མ་རེ་རེ་ནས་དབང་བསྐྱར་བར་འགྱུར་ན། སློབ་མ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་དེ་
ཡང་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ཡང་འདོད་ན། ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། སློབ་མ་རེ་
རེ་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སློབ་མ་དུ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། ཚོད་གཞི་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཡང་སློབ་མ་གཉིས་སམ་བཞི་དུས་གཅིག་ཏུ་དབང་གལ་ལ་འདུག་ཏུ་རུང་བ་ཡང་། སྤྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་
དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་མི་འཐད་དེ། སློབ་མ་གངས་བྱང་དུ་གྱུར་པ་ལ་གལ་གཅིག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་སྤྱི་རྒྱུད་
ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། རྒྱུད་སྤེ་གོང་མ་གཉིས་དང་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཆམས་སློབ་མ་གངས་བྱང་དུ་
མ་གྱུར་པ་དང་། གངས་ངེས་པ་ཅན་ལ་བསྐྱར་དགོས་པ་སྤྱི་རྒྱུད་ལ་བཏེན་ནས་འཆད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན།
དམིགས་བསལ་མ་མཛད་པའི་སློབ་མ་ལ་གངས་ངེས་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། མཁས་པས་སློབ་
མ་གཅིག་གམ་གསུམ། །ཞེས་སོགས་བྱངས་པའི་རབ་དབྱེའི་གཞུང་འདི་རི་ལྟར་ལགས། ཡང་རྣམ་སྒྲུང་མདོན་
བྱང་ལས། སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ། རྩལ་གཟུང་ཡིན་གསུང་བ་
པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེ་ཐུགས་མད་དེ། ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱའོ་ཞེས་པའི་འཕྲོ་དེ་མ་ཐག་པ་ལས། དེ་ནས་དེ་
དག་པོས་ལ་གསུམ་ལ་སྐབས་སུ་གཏང་བར་བྱའོ། །སྤྱི་གཏོ་མི་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱང་གོ་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་དེ་
དག་

༼ ༣༣༠ ༽

ལ་སྒྲོམ་དང་མེ་ཉོག་སོགས་པ་སྦྱིན་ནོ། །དེ་དག་དུས་གསུམ་དང་སྦྱིབ་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་
འཛིན་དུ་གཞུག་གོ། །འཛིན་དུ་བཅུག་ནས་སྒྲགས་པ་ཡིས། །དེ་ནས་སོ་ཤིང་དག་ཀྱང་སྦྱིན། །ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་སྦྱོད་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ལ་བཅུ་ཚུན་ཀྱི་གངས་ངེས་མཛད་པ་མི་རིགས་ཏེ། རྗེས་གཟུང་ལ་
སེམས་ཅན་ཆད་མེད་དུས་གཅིག་ཏུ་བཟུང་བས། དབང་ཡང་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱར་དུ་
རུང་བའི་བྱིར། དེས་ན་མདོན་བྱང་ལས་བཅུ་ཚུན་ཆད་དང་། ཆད་མེད་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་པ་
འབྲེལ་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། སྐལ་ལྷན་རིགས་སད་པའི་ལས་འསྔོ་ཅན་ཉུང་ཤས་ཤིག་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་
དང་། སྐལ་དམན་ལམ་ཀྱི་སྦྱངས་པ་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་སྦྱང་རྗེས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཚུལ་
གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཅུ་ཚུན་ཆད་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་ལ་རྗེས་བཟུང་ཆར་མ་ཐག་
དབང་བསྐྱར་བས་ཆོག་པ་ཡིན་ཏེ། མདོན་བྱང་ལས། སྒྲོབ་མ་དད་ཅིང་རིགས་བཅུན་པ། །དེ་བཞིན་དགོན་
མཆོག་གསུམ་ལ་དད། །ཟབ་མོ་ཡི་ནི་སྒོ་དང་ལྷན། །སྒོ་བ་ཆེ་ཞིང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལྷན། །བཟོད་དང་ལྷན་ཞིང་སེར་
སྒྲ་མེད། །དཔའ་ལ་ཡིད་རབ་བརྟན་པ་ནི། །བཅུ་འམ་བརྒྱད་དམ་བདུན་ནམ་ལ། །གཅིག་གཉིས་བཞི་ལས་ལྷག་
ཀྱང་རུང་། །དབྱེད་མི་དགོས་པར་གཟུང་བར་བྱ། །འདི་སྐད་ཅེས་གསང་བའི་བདག་པོ་གང་དག་གིས་སྒྲོན་ཐེག་
བ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་ནས། གངས་ཀྱི་ཆད་འདི་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། རྗེས་སུ་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་ཆད་མེད་པ་བཤད་ཅིང་། དེ་ཡང་རེ་ཞིག་དབང་མི་བསྐྱར་བར་སྐྱབས་
འགྲོའི་སྒོ་ནས་སོ་ཐར་

༼ ༣༣༡ ༽

ལ་སྒོ་སྤྱོད་ཞིག་དགེ་སྤྲིན་གྱི་སྒྲོང་དོར་བསྟན། དེ་ནས་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པའི་མཚོད་པས་ཚོགས་གསལ་གྱི་
བཅུག་ནས་སེམས་བསྐྱེད་འབོགས་ཤིང་། དེའི་རྗེས་སུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཀྱི་ཚད་འདི་བྱས་སོ་
ཞེས་པའི་དེ་མ་ཐག་ལས། འོན་ཀྱང་སྒོ་བ་དཔོན་སྤྱིང་རྗེ་ཆེན་སོ་ལྟན་པས། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མ་ལུས་པ་
བསྐྱལ་བར་ཡིད་དམ་བཅའ་བ་ཁོ་ནར་བྱ་སྟེ། དེས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། དེ་ནས་དེ་དག་བོས་ལ་
གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་གཏང་བར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་སྒྲུབ་བྱངས་པ་དེའི་སྤྱིར་རོ། །སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པ་ཞེས་
པ་ནི། ཉི་ཤུ་ཅུ་ལས་གངས་བཀལ་ཏེ་སུམ་ཅུ་དང་། བཞི་བཅུ་དང་ལྔ་བཅུ་ལ་སོགས་པ་སྒོ་བ་དཔོན་གྱིས་རི་
ཅམ་ལ་བསྐྱར་བྱུང་བའི་སེམས་ཅན་ཚོགས་ཚོག་ཅིང་། གངས་ངེས་པ་ཅན་མ་དགོས་པ་ལ་དེ་ལྟར་བྱའོ། །སྒྲ་
མས་སྒོ་བ་མ་གཅིག་བྱ་ནི། །དཀྱིལ་འཁོར་དག་གྱི་དབང་བསྐྱར་བྱ། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སོ་སོར་
བྱ། །ཞེས་པའི་དོན་ནི། སྤྱིར་བཏང་དབང་པལ་ཆེར་ལ་དེ་ལྟར་དུ་མ་ངེས་ཀྱང་། བྱ་རྒྱུད་རང་ལུགས་ཀྱི་དབང་
འགའ་ཞིག་བསྐྱར་བ་ན། སྒོ་བ་མ་གཉིས་སམ་གསུམ་སོགས་སུ་ཡོད་པ་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་ཡང་ལན་
གངས་དེ་བཞིན་དུ་བྱ་ཞིང་། སྒོ་བ་མ་ཡང་དང་པོར་གཅིག་ཁོ་ན་ལ་དབང་བསྐྱར། དེ་ནས་ཡང་མཚོད་པའི་ཡོ་
བྱད་སོགས་གསར་བ་བཤམས་ནས། ཅིག་ཤོས་ལ་བསྐྱར་བ་སོགས་སྒོ་བ་མ་རིམ་ཅོག་ལས་ཀྱི་བར་
དུ་དེ་ལྟར་བྱ་བའི་བྱ་ལེན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་བསྟན་ཏེ། སྤྱི་རྒྱུད་ཉིད་ལས། སྒོ་བ་མ་རེ་རེ་ནས་བཀྱག་
སྟེ། །གསང་གཏོར་སྒྲ་མ་བཞིན་བྱས་ལ། །ཞེས་དང་། སྒོ་བ་མ་གཅིག་ནས་བཀྱག་ནས་ནི། །ཆོ་ག་

༼ ༣༣༣ ༽

བཞིན་དུ་ཡོན་ལྷན་ཏེ། །ཆོ་ག་ཤེས་པས་གསང་གཏོར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གལ་ཏེ། །ཡོ་བྱད་གསར་
པ་གཞན་རྣམས་ཀྱིས། །ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སོ་སོར་བྱ། །ཞེས་པ་ནི། །སློབ་མ་རྣམས་དབང་གཉལ་གཅིག་ཏུ་དུས་
གཅིག་ལ་ཆོ་གས་པའི་སྐབས་ལ་བྱེད་ན། །དེའི་གོང་དུ། །གཉིས་སམ་གསུམ་མམ་བཞི་ཡང་རུང་། །སློབ་མས་དབང་
བསྐྱར་བྱ་བ་ནི། །ཞེས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། །སློབ་མ་གཉིས་དབང་གཉལ་གཅིག་ཏུ་དུས་གཅིག་ལ་ཆོ་གས་པ་
དང་། །སློབ་མ་བཞི་དེ་ལྟར་ཆོ་གས་པ་ནི་བྱ་རྒྱུ་དང་། །རྒྱུ་སྡེ་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དབང་ལ་སྦྱིར་བཏང་ལ་བཀག་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། །ཟུང་དུ་མ་གྱུར་སློབ་མ་གཟུང་། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། །འོན་ཀྱང་དམིགས་བསལ་སྤན་བྱ་ལ་ཟུང་
དུ་གྱུར་བ་ལ་ཡང་དབང་བསྐྱར་བ་སྦྱི་རྒྱུ་ཉིད་ལས་བཤད་དེ། །ཉི་ཤུ་ཙུ་ལ་སྟོན་བྱས་ནས་དངོས་གཞིའི་
ཆེ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ལས་ཆོ་གས་མ་རྒྱུད་ན། །རི་ཙམ་ཆོ་གས་པ་ཉིད་ལ་དངོས་གཞི་བསྐྱར་ཆོག་པ་སྦྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ལུང་
སྤར་བངས་པ་དེས་ཤེས་སོ། །སློབ་མ་ཟུང་དུ་མ་གྱུར་གཟུང་ཞེས་པ། །སློབ་བྱ་རྗེས་འཛིན་ཆོ་གའི་སྐབས་ཡིན་
ཀྱང་། །རྗེས་འཛིན་གངས་ཀྱིས་དབང་གི་གངས་ཀྱང་འབྱུག། །ཅི་སྤྲད་ཅེ་ན་རྗེས་བཟུང་སློབ་མ་རྣམས། །སྟོན་བྱ་
བྱ་ཆེ་འགའ་ཞིག་མ་ཆང་ན། །གཟུགས་བརྟན་བསྐྱེན་པར་བྱ་བ་གསུངས་དེའི་ཕྱིར། །སྟོན་བྱ་ཆེ་ན་བསྐྱེན་པ་
སོགས་བྱས་ནས། །རྗེས་བཟུང་དངོས་གཞིར་ངེས་པར་སླེབ་དགོས་ཞེས། །གཟིགས་པའི་སྦྱན་ཡངས་གསུངས་
ཀྱང་རྒྱུད་དོན་མིང་། །མདོན་བྱང་རྒྱུད་ལས་སློབ་མ་བཅུ་ཙུ་ལ། །གངས་ཆད་བྱས་ཞེས་གསུངས་པས་སྦྱོད་
རྒྱུད་དབང་། །བཅུ་ལས་སྟག་པར་མི་རུང་གཏམ་གསར་པ། །རྣ་བར་འཇམ་ཡང་འཇམ་དབངས་དགོངས་པ་
མིན། །སྦྱོད་པའི་རྒྱུད་

༼ ༣༣༣ ༽

ལས་བཅུ་ཙམ་ཚུན་དང་ནི། །སེམས་ཙན་ཚད་མེད་རྗེས་གཟུང་གཉིས་བཤད་པ། །སྐལ་བར་ལྷན་པ་ཉུང་ཤེས་
སྐལ་བ་དམན། །མཐའ་ཡས་དབང་གིས་རྗེས་འཛིན་ལུགས་གཉིས་སུ། །འབྲེད་པ་ལུལ་ཕྱིན་ནམ་དཔྱིད་གཏམ་
འདི་སྟེ། །མཁས་ཀུན་ན་བའི་བདུད་ཅིར་རིངས་པར་ཆས། །དཔྱིད་ལྷན་དགའ་བའི་རྣོས་གར་ཅིས་མི་
སྦྱར། །བར་གྱི་ཆིགས་བཅད་དོ། །གསུམ་པ་དགྱེལ་འཁོར་མ་དག་པར་དབང་བསྐྱར་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེང་སང་ཕྱིན་རྒྱལས་སྒྲིན་བྱེད་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་། དབང་སྐྱར་
བྱེད་པར་ཁས་འཆེ་བ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་ནས་གསུངས་པའི་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་ཆོ་ག་རྩལ་ཆོན་
ལྟ་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་བྱེད་པར། བོན་ལུགས་ལྟར་གཡུང་རྒྱུད་རིས་དང་ནས་འབྲེད་རིས་དང་། འཇའ་ཆོན་གྱི་རྣམ་
པ་ལུབ་ཀྱི་དབྱིབས་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ཐོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ནས་འབྲེད་སོགས་འདི་འབྲེད་གཏུ་དབང་
བསྐྱར་བ་མི་འཐད་དེ། འདི་འབྲེད་དབང་བསྐྱར་ཀྱང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། མི་ཐོབ་པ་
དེའི་རྒྱ་མཚན་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཏེ། ཕྱི་ལུས་ལ་འདོམ་གང་གྱུ་བཞི་དང་། ནང་སེམས་ལ་བྱང་སྟོགས་སོ་བདུན་
ཡོད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དགྱེལ་འཁོར་གྱུ་བཞི་སྟོ་བཞི་ཀ་བ་བརྒྱད་སོགས་འབྱུང་བ་ཡིན་
ལོ། །དགྱེལ་འཁོར་དེ་འབྲེད་དབང་བསྐྱར་ན་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་ནས་སྟོམ་པ་སྟེ་ལ། གཡུང་རྒྱུད་རིས་སོགས་འདི་
ལ་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་མི་རུས་པའི་བྱིར། དེས་ན་གཡུང་རྒྱུད་རིས་སོགས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་
བཀག་སྟེ། རྒྱུད་ལས། མི་མཉམ་པ་མེད་པས་གྱུ་བཞི་སྟེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིའི་བྱི་
ནང་གི་རྟེན་འབྲེལ་དང་།

༼ ༣༣༩ ༽

གོང་དུ ཕྱི་ནང་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་མི་འགྱུར། །ཞེས་པ་དང་། ཕྱི་ནང་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིག་མཐུན་ཅིང་། །ཞེས་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་དོན་གནད་གཅིག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམས་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས། དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་ནི་གང་
བཤད་པ། །ཞེས་སོགས་དག་པ་བཟོད་པའི་ཆེ་རྟེན་འབྲེལ་འདི་དག་འགྲིག་པར་འགྱུར་བས་སོ། །བཞི་པ་ཆོ་ག་
མ་དག་པའི་དབང་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་དག་ཆོ་ག་བྱུང་ཚུལ་བཟོད། དེའི་བྱིན་
རྒྱལས་བགེགས་ཀྱིས་ཡིན། དག་པའི་བྱིན་རྒྱལས་དག་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེང་སང་དབང་བསྐྱར་བྱི་
ཆོ་ག་བྱེད་པ་པལ་ཆེར་ཡང་སློབ་མ་བརྒྱ་སྟོང་གངས་མེད་ལ་དུས་ཅིག་ཆར་དུ་སྟ་གོན་ལ་སོགས་པ་སྦྱོར་དངོས་
རྗེས་ཀྱི་ཆོ་ག་རྣམས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེན་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་མི་ཤེས་པར་སྔ་ཕྱི་འབྲུགས་ཤིང་ཆད་
ལྷག་ཏུ་གྱུར་བས་མ་འབྲེལ་བ་དང་། བྱ་རྒྱུད་ལ་དབང་རྗེས་ལྷན་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཆོ་ག་འགལ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་
དབབ་པའི་དམིགས་པ་ནོར་བ་སོགས་ཆོ་ག་ཉམས་པ་ཡི་སྟོན་མཆོག་འདི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་བྱེད་པ་ལ་དབང་
བསྐྱར་ཡིན་ཞེས་བྱུན་པོ་དག་སྟོལ། །གཉིས་པ་ནི། དབང་བསྐྱར་མ་དག་པ་དེའི་དུས་སུ། སློབ་མའི་ལུས་ངག་
ཡིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་གདོན་གྱིས་བསྐྱར་ནས་ལུས་འཕར་གཡོ་སོགས་བྱུང་བ་ལ་བྱིན་རྒྱལས་ཡིན་པར་
འབྲུལ་བ་མང་ཡང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔལ་ལྷན་དམ་པ་དང་པོ་ལས། ཆོ་
ག་ཉམས་པའི་བྱིན་རྒྱལས་འཕར་གཡོ་སོགས་ཀུན་བགེགས་ཀྱིས་ཡིན་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་བྱིར། ཆོ་
ག་དག་པར་གྱུར་པ་ལས་ལུས་འཕར་གཡོ་སོགས་འབྱུང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ལས།
དབང་དང་

༼ ༣༣༥ ༽

རྗེས་གནང་ཐོབ་ནས་ནི། །མ་བསྟེན་པར་ཡང་དེ་ལ་ནི། །ལྷ་ནི་ལོ་ཞིང་ཉེ་བར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་སྟེན་གྱི་དབང་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་བབ་
ལམ་བསྟོམ་པ་དགག། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་དབང་རབ་སྟེན་པ་དགག། གང་དུ་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་ལའོར་ལུལ་
པ་དགག། སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་གྱིས་གསང་སྤགས་བསྟོམ་པ་དགག། ཞར་ལ་སྟེན་གྱི་དོར་པ་གཞན་ཡང་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཁ་ཅིག་སྟེན་དང་བལ་བའོན་བསྟོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཁ་ཅིག་
སྟེན་གྱི་དབང་བསྐྱར་མི་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ཀྱང་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ལམ་བའོ་མོ་བསྟོམས་པས་སངས་རྒྱས་
འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། མི་འཐད་དེ། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་གསང་སྤགས་གྱི་ལམ་བའོ་མོ་བསྟོམ་པ་ནི་ངན་
འགྲོའི་རྒྱར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། དུག་རྒྱ་ཆེན་པ་ཐེག་ལེ་ལས། དབང་བསྐྱར་བ་མེད་ན་ནི་སྤགས་གྱི་
དངོས་གྲུབ་ཆེར་མེད་དེ། གྱེ་མ་བཙུང་ལས་མར་མི་འབྱུང་བ་ལྟར་རོ། །གང་ཟག་འགའ་ཞིག་རྒྱད་གྱི་ལུང་ལ་
བལྟས་ཏེ་ཤེས་པ་འདུག་སྟུམ་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་རྒྱད་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་ཅིང་ལས་
ཆོགས་སྐྱབ་པ་དག་ནི། ཆར་འབེབས་པ་དང་། འབྱུང་པོ་འདུལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཅུང་
ཟད་ཅམ་ཆེ་འདིར་ཐོབ་ཀྱང་། ཕྱི་མ་དཔོན་སྟོབ་གཉིས་ཀ་དཔུལ་བར་སྟེ་བར་འགྱུར་ལ། ཉེས་དམིགས་དེ་བས་
ན། འབད་པ་དོན་དུ་གཉེར་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྒྲ་མ་ལ་དབང་ལོད་ཅིང་ཞུ་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
བཤད་རྒྱད་དེ་རྗེ་འཕྲིང་བ་ལས། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་རྒྱད་འཆད་པ། །དེ་དོན་ལེགས་

༼ ༣༣༩ ༽

བར་ཤེས་ན་ཡང་། སློབ་དཔོན་སློབ་མ་མཚུངས་པར་ནི། །ཤི་ནས་དུ་འབོད་ཆེན་པོར་སྤྱང་། །ཞེས་དང་། དམ་
བ་དང་པོ་ལས། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་རྒྱད་འཆད་དང་། །སྤྲལ་གྱི་དེ་ཉིད་སློབ་བྱེད་པ། །དེ་དོན་ལེགས་པར་
ཤེས་ན་ཡང་། །དཔུལ་བར་འགྱུར་གྱིས་གྲོལ་བ་མིན། །ཞེས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་བྱིར་ན། དབང་བསྐྱར་ལུ་བ་
ལ་འབད་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱག་རྒྱ་བ་ཁ་ཅིག་གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་སྟོན་བྱེད་གྱི་པག་མོའི་བྱིན་
རྒྱལ་ཡིན་པས་དབང་བསྐྱར་མི་དགོས། དབང་པོ་འབྲིང་དང་མཐའ་མ་དག་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱད་སྟེ་ནས་
གསུངས་པའི་དབང་བསྐྱར་གྱི་ཆོ་ག་དགོས་ཟེར་རོ། །དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་
འབྲིང་མཐའ་མ་གསུམ་ཀ་ལ་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱལ་སྟོན་བྱེད་དུ་རྒྱད་སྟེ་ཀུན་ལས་གསུངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་སློབ་དཔོན་གྱི་སྤྱལ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་སྤྱལ་བྱས་ཤིང་། སློབ་མས་ལྟ་བུས་པའི་ཆོ་ན་
དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་གྱིས། དེ་ལས་གཞན་དུ་དང་སང་དབང་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ།
འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་རྒྱལ་པོ་ཨིན་ལྷ་ཉི་དང་། རྒྱལ་པོ་རྩ་བ་བཟང་པོ་སོགས་ལ་སྟོན་
སྟོན་པས་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྤྱལ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་མཛད་ཅེས་
གསུངས་པ་ནི། སྟོན་གྱི་ཆོ་ག་འཕགས་པ་ནང་པན་ཚུན་གྱི་སྟོན་ཡུལ་ལས། སོ་སོ་སྟེ་བོས་བྱར་མི་རུང་བས་
སོ། །དེས་ན་དང་སང་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་འབྲིང་མཐའ་མ་ཀུན་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་དོན་རྗེ་སློབ་དཔོན་
གྱིས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། གཙོ་བོར་རྒྱལ་ཆོན་གྱི་ནི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བྱ་བར་

༼ ༣༣༽

རྒྱུད་སྡེ་ལས་གསུངས་ཏེ། སྤྱི་རྒྱུད་ལས། རྣམ་སྤྱད་དང་པོ་ས་གཞི་གཟུང་། །ཞེས་དང་། བརྟག་གཉིས་ལས།
གསར་བ་ལེགས་པར་བཀལ་བ་དང་། །ཞིན་ཏུ་ཆོད་མ་མཛེས་བ་ཡི། །སྤང་བྱས་ཞེས་རབ་ཅན་གྱིས་
གདག། །ཅེས་དང་། རྩལ་ཆོན་དམ་པའི་ཆོན་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྟོབ་
མ་སྟེན་པར་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། ས་བརྟག་བསྐྱང་སྤྱང་གསུམ་དང་། ཐེག་གདབ་ཚུལ་སོགས་དང་།
རིན་ཆེན་ལཱའི་བྲེ་མ་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་ཆོན་གྱི་དབྱེ་བ་གསུངས་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱལ་པའི་དགྱེལ་འཁོར་དུ་དབང་
བསྐྱར་ན་དེ་དག་གིས་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩལ་ཆོན་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་བ་དེ་ལྟ་མོད་
གྱི། དེ་ལས་གཞན་པག་མོ་བརྟ་བཞིའི་དབང་དང་། སྤྱལ་པའི་དགྱེལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བས་སོ་སྤྱི་སྟེན་པར་
བྱེད་པ་ནི་རྒྱུད་ལས་བཀལ་སྟེ། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་རྒྱུད་སྡེ་ལས་ཅེ་ཡང་གསུངས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོས་ཁང་
བ་དང་། ཀུསྟ་ར་པས། དེ་ཡང་གང་ཟག་རབ་འབྱིང་ཀུན་ལ་འབྱུང་བསྟོན་པ་ནི་མ་བརྟག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ཞེས་བ་ལ་
ཆོག་སྤྱི་ཕྱིའི་འབྲེལ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དེང་སང་ཞེས་པ་ནི། སྟོན་གྱི་ཆོ་ག་འཕགས་བ་ཡིན། །ཞེས་
པའི་ཆོག་གོགས་གྱི་དབང་གིས་ཀྱང་འབྱུང་རིགས་པས་སོ། །གཞན་ཞེས་པ་རས་བྱིས་ལ་འཆད་པ་ཡང་གཞུང་
གི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་ལས་ཆོ་ག་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྩལ་ཆོན་གསུངས་བ་མང་བས། གཞུང་
འདིར་ཡང་རྩལ་ཆོན་དངོས་སུ་སྟོས་ནས། རས་བྱིས་དོན་གྱིས་བརྟན་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཆོ་ག་རྒྱས་
པར་རུས་ན་ལེགས་པས་རྩལ་ཆོན་བྱ་ལ། མ་རུས་ན་རས་བྱིས་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་རུང་སྟེ། སྟོབ་

༼ ༣༣༽

དཔོན་ཇ་ཡ་སེན་ས། རྩལ་ཚོན་གྱི་བར་མ་བྱས་ན། །དཀྱིལ་འཁོར་དང་མཉམ་གྱིས་ལ་ནི། །དེས་པར་བཅོམ་
ལྷན་ཏེ་རུ་ཀ། །ཕྱག་རྒྱའི་ཚོགས་དང་བཅས་པ་གྱིས། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་ཅེ་མོས། །རས་གྱིས་ལ་བཏེན་པའི་
ལྷགས་འདི་ནི་བདེ་མཚོག་ཨ་རྟེ་རྟ་ན་ལ་བཏེན། །སློབ་དཔོན་དོ་རྗེ་བྱིལ་བྱ་པ་དང་། །དགའ་རབ་དོ་རྗེ་ལ་སོགས་
བས་གསུངས། །དེང་སང་རྒྱ་གར་ན་ཡང་ཚོ་ག་པལ་ཆེར་འདི་ལ་བྱེད་ལ། །སླ་མ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱང་སྐབས་སུ་
ཕྱག་ལེན་འདི་ལ་མཛད་པས། །ལྷགས་འདི་ཏ་ཅང་མི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། །ལུང་
དེས་ཅུང་ཟད་མི་ལེགས་པ་བསྟན་ཏེ། །ཚོ་ག་བསྐྱས་པའི་སློན་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཚོ་ག་རྒྱས་བསྐྱས་ཡང་
ངག་འདོན་རྒྱས་བསྐྱས་ཁོ་ན་ལ་མི་བྱའོ། །འདིར་བཤ་ཆེན་གྱིས། །རྩལ་ཚོན་མིན་པར་སློན་བྱེད་གྱིས། །དབང་
བསྐྱར་དེང་སང་མི་རུང་ན། །འཁོར་ལོ་སྟོན་པའི་རས་གྱིས་གྱི། །དཀྱིལ་འཁོར་དག་ཏུ་དབང་བསྐྱར་ནས། །པག་
མོའི་བྱིན་རྒྱབས་མཛད་འདི་ཅི། །ཞེས་པའི་ལན་ཡང་། །སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་རྟོགས་བྱས་པ་ཡིན་
ནོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། །འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། །དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། །གསང་འདུས་སྟོད་ལྷགས་པ་ལ་
ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་བྱས་པ་ལ་གསང་སྤགས་བསྟོན་དུ་འདོད་དེ། །འདི་ནི་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞི་རྟེན་ཡིན་པའི་བྱིར། །ཞེས་ཟེར་ཞིང་། །དེ་ལྟར་འདི་ནི་གསང་སྤགས་ཀྱི་ཐེག་པའི་འབྲུལ་མིག་
ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། །བྱ་བའི་རྒྱད་ལ་རྣམ་གསུམ་བྱེ་སྟེ་བཤད། །ལྷག་མ་གསུམ་ལ་གཅིག་
ཏུ་དེས་བཟུང་བཤད། །དེའི་རྒྱ་མཚན་རིགས་པའི་སྐབ་བྱེད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

༼ ༣༣༩ ༽

སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་གྱིས་གསང་སྤྲུགས་བསྐྱོམ་དུ་རུང་མི་རུང་འདི་ཡང་རྣམ་པར་སྤེ་སྟེ་བཤད་གྱིས་ཉོན་ཏེ།
འོག་ནས་རིམ་བཞིན་འབྱུང་ངོ་། །རི་ལྟར་ན་བྱ་བའི་རྒྱད་ལ་དབང་བསྐྱར་དང་སེམས་བསྐྱེད་གང་ཡང་མ་ཐོབ་
ཀྱང་། ལྷ་བསྐྱོམ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་རུང་བ་དང་། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་ཐོབ་ནས་བསྐྱོམ་དུ་རུང་བ་དང་།
རང་གིས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ནས་བསྐྱོམ་དུ་རུང་བ་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། རོན་ཡོད་ཞགས་པ་
དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཞིབ་མོ་ནས་གསུངས་པ་འགའ་ཞིག་ལ། དབང་བསྐྱར་དང་འཇུག་པ་སེམས་
བསྐྱེད་མ་ཐོབ་ཀྱང་། མདུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱོམ་སྤྲུགས་བསྐྱེད་རུང་སྟེ། སྤྱང་གནས་དང་གསོ་སྦྱོང་ལ་སོགས་
པ་བྱེད་ཀུས་ན་གང་ཟག་ཀུན་གྱིས་བསྐྱབ་དུ་རུང་བར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། ཆོ་ག་ཞིབ་མོ་ལས། སེམས་ཅན་
རྣམས་ལ་ཀུས་སམ་མི་ཀུས་ཟེས་ཏེ་སྦྱིན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། དུད་འགྲོའི་རྣ་ལམ་དུ་ཡང་སློབ་པ་ཤིག་ཅེས་
གསུངས་པའི་བྱིར་ངོ། །གཉིས་པ་ནི། དམ་ཆོག་གསུམ་བཞེད་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་ཀྱང་
འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་ཐོབ་ནས་ནི། ཞེ་རྒྱས་ཀྱི་སྤོན་ལས་འགའ་ཞིག་བསྐྱབ་པའི་བྱིར། ཆོ་ག་ཤེས་ན་
ངོ་རྗེ་གདན་གཙོ་འཁོར་གསུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པར་སྤྲང་བའི་བྱིར་ངོ། །གསུམ་པ་ནི། ལེགས་བྱུང་དང་
དབྱུང་བཟང་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བྱུང་ཡན་ཆད་རྒྱད་རང་རང་གི་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་ན། འཇུག་པ་
སེམས་བསྐྱེད་ཐོབ་ཀྱང་གསང་སྤྲུགས་རང་གིས་བསྐྱབ་པ་དང་གཞན་ལ་སྦྱིན་པ་བཀག་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་
ལེགས་བྱུང་ལས། དབང་བསྐྱར་མ་བྱས་པ་ལ་ཆོ་ག་ཤེས་པས་སྤྲུགས་མི་སྦྱིན་པར་གསུངས་

༼ ༣༥༠ ༽

བ་དང་། དབྱུང་བཟང་ལས། གང་དག་རིགས་དང་དབང་བསྐྱར་ཆོ་ག་མེད། །གང་དག་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་ནི་མ་
ཁྱུགས་དང་། །གང་དག་བྱང་ཚུབ་སེམས་ནི་མ་སྐྱེས་པ། །ང་ཡི་གསང་སྒྲགས་བཞུས་ན་ཕྱང་བར་འགྱུར། །ཞེས་
སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པར་ལྟོས་ཤིག་སྟེ། ཕྱང་མཐོང་ན་ཡིད་ཆེས་པར་འགྱུར་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི།
སྒྲགས་མ་རྒྱུད་སྟེ་གོང་མ་གསུམ་པོའི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་མ་གཏོགས་པ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་ལ་བཏེན་
ནས་ཡི་དམ་ལྟའི་སྒྲོམ་བཞུས་བྱེད་པ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་
སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་དང་ལྟན་པས་སྐྱོད་རྒྱུད་ཡན་གྱི་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱོད་རྒྱུད་
སོགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་ནི། སྒྲོབ་མའི་རྒྱུད་ལ་དངོས་བྱུང་ཕྱུར་དུ་ཐོབ་པའི་ནང་གི་ཏེན་འབྲེལ་བསྐྱིག་
པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། སེམས་བསྐྱེད་ལ་ནི་ནང་གི་ཏེན་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ཅམ་གྱིས་གསང་
སྒྲགས་བསྒྲོམ་དུ་རུང་བ་དང་། མི་རུང་བའི་རྣམ་དབྱེ་དེས་ན་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་བྱས་ན་ཡང་གསང་
སྒྲགས་ཟབ་མོ་བསྒྲོམ་པ་ལྟར་བ་ཡོད་པར་རྒྱལ་བས་གསུངས་ཏེ། དཔྱུལ་བར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་
དམིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་སོ། །འོ་ན་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པར་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་ཞིང་སྒྲགས་བཞུས་པའི་ཉམས་
ལེན་དེ་སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ནམ་མ་ཡིན། ཡིན་ན་སྒྲགས་པ་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པ་བསྟན་པའི་ཆོམ་རྒྱན་དུ་
བཤད་པ་དང་འགལ། མ་ཡིན་ན་སྒྲགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡང་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྒྲགས་ལམ་ནི་མ་
ཡིན་ཏེ། ཉམས་སུ་ལེན་པ་པོ་དེའི་རྒྱུད་

༼ ༣༤༽

ལ་སྒྲགས་སྒྲིམ་མེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་སྒྲགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཅམ་ཡིན་ཏེ། ཡི་དམ་ལྟ་ཡི་བསྐྱོམ་བཞུས་
ནི། །གསང་སྒྲགས་པ་ཡི་གདམས་ངག་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར། ལྟ་བུ་སྐྱོམ་སྒྲགས་བཞུས་དང་འབྲེལ་ན། སྒྲགས་ཀྱི་
ཉམས་ལེན་དུ་བསྐྱུ་བ་ནི་ལུགས་མཆོག་འདིའི་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་ཉམས་ལེན་དེ་སྒྲགས་ཀྱི་དགོ་
བ་ཡིན་ལ། སྒྲགས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ་ཤེས་པ་གཅེས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ཀྱན་གྱིས་བསྐྱུ་བ་
དུ་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་སྐྱུང་གནས་སོགས་ཀྱང་སྒྲགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཉམས་ལེན་དུ་
འགྱུར་ལ། དེ་བས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསམ་པས་ཟེན་དགོས་པས། གཞུང་ལས། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐོབ་ཀྱང་ཞེས་
བཤད་པ་ཡང་འདྲག་པ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐོབ་པ་ཅམ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་དོན་ཀྱན་འོལ་སྤྱི་ཅམ་མ་
ཡིན་པར་མཐའ་དབྱེད་ཀྱི་འཕྲང་ལ་གཞུང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་སྤྱིན་བྱེད་ནོར་བ་གཞན་ཡང་དགག་པ་ནི།
གཏོར་མ་མགོ་ཐོག་དུ་བཞག་ནས་ལྟ་ཡིན་པར་བསྐྱོམ་སྟེ། ཐེམ་པར་བསམས་པ་གཏོར་མའི་དབང་བསྐྱུར་དང་།
ཏིང་འཛིན་དམིགས་པ་ཅམ་གྱིས་དབང་བཞི་ལེན་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་བསྐྱུར་ཡང་ཆོས་ཅན། སྟོབ་མ་སྤྱིན་
བྱེད་ཀྱི་ཆོག་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་དེ་ལྟར་དུ་རྒྱུད་སྟེ་ཀྱན་ལས་གསུངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དགོས་
ཀྱང་འཁྲུལ་པར་སྐྱོད་པ་དགག་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། དབང་བསྐྱུར་བྱིན་ས་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་དགག་སེམས་ཉིད་རྟོགས་
ན་དབང་བསྐྱུར་མི་དགོས་དགག་ཆོག་མེད་པ་དབང་བཞི་ལེན་པ་དགག་བྱ་རྒྱུད་སོགས་ལ་དབང་བཞི་འདོད་
པ་དགག་དབང་བསྐྱུར་ཆོས་སྒྲོ་ཅམ་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

༼ ༣༥༣ ༽

དབང་སྐྱར་བྱེད་ཀྱང་ལག་ལེན་ཞེ་འཆོར་བ་ལག་ལེན་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ད་ལྟ་སྤྱོད་ཅིང་། དབང་
བསྐྱར་བྱིན་ས་ཁྱེ་བའི་ལག་ལེན་བྱེད་བ་ཐོས་སོ། །གཉིས་བ་ནི། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཐབ་ལམ་སྤྱོད་ལ་བསྐྱོམས་
ནས་དབང་བསྐྱར་བྱིས་ཁྱེ་བ་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བོ་ལྷོག་པས་ལག་
ལེན་བྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་འདུལ་བར། དགེ་སློང་མ་ཡིན་པས་སྤར་འདུལ་བའི་ལས་གཤམ་ལ་
བསྟན་ནས། ལས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཐོས་སྤྱོད་ན་རྒྱ་ཐབས་སུ་གནས་བ་ཡིན་པས། བྱིས་དགེ་སློང་གི་སྤྱོམ་བ་སྤངས་ཀྱང་
མི་སྐྱེ་བས་ཉེས་དམིགས་ཆེ་བར་བཤད་བ་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀ་ལ་ཉེས་དམིགས་
ཆེ་སྟེ། དབང་མ་ཐོབ་པས་སྤྱོད་མ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་ཐབ་མོ་བཤད་ན། སློབ་དཔོན་རྩ་བའི་ལྟར་བ་ཅན་
དུ་འགྱུར་ཞིང་། སློབ་མཁའ་དབང་བསྐྱར་བའི་སྤྱོད་དུ་ཉམས་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཉམས་བར་འགྱུར་བ་ནི་
བྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་མ་ཡིན་ཏེ། ཉམས་བར་གྱུར་བ་དམ་ཆོས་ཀྱི། །སྤྱོད་ནི་ཅིས་ཀྱང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། མདོར་ན་ལམ་བསྐྱོམ་བ་དང་། དབང་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ངན་
སོང་དང་། སངས་རྒྱས་ཅི་བྱེད་འདོད་བ་ཡིན་སོམས་རིགས་ཏེ། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་སོང་སོང་དུ་འགྱུར་བའི་
བྱིར། གཤམ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བྱེད་འདོད་ན་ཆོས་ནས་གསུངས་བ་བཞིན་དུ་བྱུག་ལེན་གྱིས་ཏེ། ཐོག་མར་དབང་
ཁྱེ་ནས་ལམ་བསྐྱོམ་བ་ལ་འཇུག་རིགས་པས་སོ། །གཉིས་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབང་བསྐྱར་མི་དགོས་ལོག་རྟོག་
བརྗོད། དེ་ཉིད་མགོ་འགྲེའི་རིགས་པས་དགག་སྐབས་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་སྤྱད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱུག་རྒྱ་
བ་ལ་ལ། དབང་བསྐྱར་རང་ངེས་བར་མི་དགོས་ཏེ།

༼ ༣༤༣ ༽

སེམས་ཉིད་མ་རྟོགས་ན་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཀྱང་མི་པན་ཞིང་། གལ་ཏེ་སེམས་ཉིད་ངོ་འཕྲོད་ཅིང་རྟོགས་པར་
འགྱུར་ན་དབང་བསྐྱར་བྱ་ཡང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་ཅང་ཐལ་ཏེ། སེམས་
ཉིད་མ་རྟོགས་ན་རབ་བྱུང་གི་སྟོམ་པ་བསྐྱངས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་པན་ཏེ་པན་ཆུང་། གལ་ཏེ་སེམས་ཉིད་རྟོགས་པར་
གྱུར་ན་སྟོམ་པ་བསྐྱངས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དབང་བསྐྱར་ལ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྟོ་
རྟེ་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱལས་ཀྱང་སེམས་ཉིད་རྟོགས་ན་ཅི་བྱ་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་ཤིང་། གལ་ཏེ་སེམས་ཉིད་མ་
རྟོགས་ན་བྱིན་རྒྱལས་བྱས་ཀྱི་ཅི་ཞིག་པན་ཏེ་མི་པན་པར་ཐལ། དབང་བསྐྱར་ལ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་དང་རྟེ་པག་ནང་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་ག་ཀུན་ལ་ཡང་སེམས་ཉིད་རྟོགས་ན་བྱ་མི་དགོས་པ་དང་། མ་
རྟོགས་ན་བྱས་ཀྱང་མི་པན་པའི་ཚུལ་འདི་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཚུངས་ཚུལ་སྤྲུལ་མ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ནི།
མགོ་འགྲེ་ཚུལ་དེས་ན། རབ་བྱུང་གི་སྟོམ་པ་ལེན་ཞིང་བསྐྱང་བ་དང་། རྟོ་རྟེ་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱལས་དང་། སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་འབད་ནས་བྱེད་བཞིན་དུ་དབང་བསྐྱར་མི་དགོས་ཞེས་སྤྲུལ་པའི་ཆོས་ཅན། གསང་སྤགས་སྟོང་
བའི་བདུད་ཀྱི་གསང་ཆོག་ཡིན་ཏེ། སྤགས་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་དབང་བསྐྱར་འགོག་པའི་ཆོག་ཡིན་པས་
སོ། །གསུམ་པ་ཆོ་ག་མེད་པར་དབང་བཞི་ལེན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དུགས་པོའི་བརྒྱུད་འཛིན་ཁ་ཅིག་ཆོ་གའི་ཆོག་མེད་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་པའི་ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
ལ་ལུས་བཙུན་མོ་ལྟ་ན་འབྲེལ། སྤྱིང་ལ་སྤྱིང་སྤྱད་ཅིང་དུས་དེར་སེམས་ལ་དོན་རྟོགས་ཆོས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་
ཡིན་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། ཆོ་ག་གཞན་ལ་མགོ་འགྲེ་བསྟན།

༼ ༣༩༩ ༽

དབང་ཚོག་མེད་པའི་ཉེས་དམིགས་བརྗོད། དབང་ཚོག་ཁོ་ན་འདོར་བ་སྤྲད། བདེན་གཉིས་སྒོ་ནས་ནམ་དབྱེ་
བསྟན། ནམ་དབྱེ་ཤེས་ནས་སྒྲང་དོར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་དག་ཚུལ་དག་སྒྲོང་ཡང་ཚོག་མེད་པར་སྒྲ་
མའི་སྐྱུ་ལས་ཅིས་མི་ལེན་ཏེ་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། དབང་ལ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོག་
ཡང་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་ནི་ཚོག་མེད་པར་སྒྲ་མའི་སྐྱུ་ཉིད་ལས་ནི་ཐོབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབང་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟོ་རྟེན་པག་མོའི་བྱེན་རྒྱལ་ས་ཀྱང་ཚོས་ཅན། ཚོས་སྒོ་འབྱེད་མཁན་ལས་སྒྲངས་
ཅི་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྒྲ་མའི་སྐྱུ་ལས་སྒྲངས་པས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྟེན་
གནད་སོགས་ཀྱི་ཚོག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྒྲ་མའི་སྐྱུ་ལས་སྒྲངས་པས་ཚོག་པར་འགྱུར་བས། ད་ཕྱིན་ཆད་རྟོགས་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་སྒྲོམ་པ་གསུམ་འཕོག་པའི་ཚོག་ཟབ་མོ་ཐམས་ཅད་སྒྲོང་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ།
ཚོག་འི་ཚོག་མེད་པར་སྒྲ་མའི་སྐྱུ་རྒྱུད་པ་ལས་སྒྲངས་པས་ཚོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལས་ཀྱི་ཚོ་
ག་དང་། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོག་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཉམས་པར་གྱུར་ནའང་། སོ་ཐར་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
སྒྲོམ་པ་མི་ཆགས་ཤིང་། རྟོ་རྟེན་པག་མོའི་བྱེན་རྒྱལ་ས་སོགས་འདུག་པར་མི་འགྱུར་ན། དབང་བསྐྱར་ཀྱི་ཚོག་
གཏན་མེད་པ་ནི་ཉེས་པ་ཆེ་སྟེ། རིག་འཛིན་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ཡང་དབང་བསྐྱར་ཀྱི་ཚོག་མེད་ན་ཐོབ་མི་ལུས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དག་ཚུལ་སོགས་ལ་མགོ་མཚུངས་པ་དེས་ན། སོ་ཐར་དང་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་
ལེན་པའི་ཚོག་གཞན་དག་ལ་འབད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་དུ་དབང་བསྐྱར་ཀྱི་ཚོག་ཁོ་ན་འདོར་བར་བྱེད་པ་ནི་
ཚོས་ཅན། ཐབས་ལ་བསྐྱུ་བའི་བདུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པ་

༼ ༣༥༽

ཡིན་པ་ཤེས་ནས་སྒྲིང་དགོས་ཏེ། ཐབས་མ་ཡིན་པ་ཐབས་སུ་སྟོན་པ་ཐབས་ལ་བསྟུ་བའི་བདུད་ཡོད་དོ། །ཞེས་
རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་བྲན་པར་བྱས་ནས་སྤང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དམ་པའི་དོན་དུ་ཆོ་
ག་མེད་པར་བསྟན། ཀུན་རྫོབ་ཉིད་དུ་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་ཐར་སོགས་གྱི་ཆོ་ག་ལ་
འབད་བ་བྱེད་བཞིན་དུ་དབང་བསྐྱར་གྱི་ཆོ་ག་འདོར་བ་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར། བདེན་པ་གཉིས་ལས། དོན་དམ་
པའི་བདེན་པའི་དོན་དུ་བྱེད་ན་ནི། དོན་དམ་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོས་བྲལ་ཡིན་པས་དོན་དམ་དེ་ལ་ཆོ་གའི་བྱ་
བ་གང་ཡང་མེད་དེ། དོན་དམ་དུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་ཆོ་ག་གཞན་ལྟ་སྟོས་ཀྱང་ཅི་དགོས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་རྒྱ་ལམ་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ཞིང་། བྱད་པར་སོ་
ཐར་བྱང་སེམས་དབང་བསྐྱར་གྱི་ཆོ་ག་སོགས་སྟོམ་གསུམ་ལེན་བྱེད་གྱི་ཐབས་རྣམས་དང་། བསྐྱེད་རིམ་དང་
རྒྱང་དང་གཏུམ་མོ་ལ་སོགས་པའི་བསྟོམ་པའི་དམིགས་པ་རི་སྟེད་དང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་མཁའ་འགོ་དབང་དུ་བསྟུ་
ཞིང་། ཉང་རྩེ་རྩེའི་ལུས་གྱི་རྒྱང་སེམས་ཐེམ་ཚུལ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཐབས་མོ་ཐམས་ཅད་དང་། གནས་དང་ཉེ་གནས་
ལ་སོགས་པའི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། ས་ལམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འབྲས་བུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་
པ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་གྱིས། དོན་དམ་དུ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་དུ་དེ་དག་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ལྷ་པ་ནི། བདེན་གཉིས་དེ་འབྲེལ་བྱེད་པ་ཤེས་ནས་ནི་ཆོ་ག་བྱེད་ན་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་བྱེད་པར་གྱིས་ཏེ།
ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་ཡོད་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ཆོ་ག་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ན་ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་

༼ ༣༤༦ ༽

དོར་བར་བྱེས་ཏེ། དོན་དམ་དུ་ཆོ་ག་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་དེ་འབྲམ་མེད་
པར་སོ་ཐར་སོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་ལ་དགོས་བཞིན་དུ་ལ་ལ་སྟེ་དབང་བསྐྱར་ཀྱི་ཆོ་ག་མི་དགོས་ཞེས་ཀྱི་ནར་སྒྲ་བ་
ཆོས་ཅན། མཁས་པའི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའང་དགྲུགས་པ་ཡིན་ཏེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་ལ་ལ་དོར་ནས། ཆོ་ག་འགའ་ཞིག་ལ་འབད་ཚུལ་བྱེད་པར་སྒྲུང་བའི་ཕྱིར།
དམ་པའི་ཆོས་ལ་བར་དུ་གཙུག་པའི་བདུད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བའང་འདི་འདྲའི་རིགས་ཅན་ཡིན་པར་
གསུངས་ཏེ། མདོ་སྙུང་པར། ཆོས་བཏང་ནས་ནི་ཆོས་མིན་བྱ་བ་སྟོང་འབྱར་བ། །ལམ་སོར་ལམ་གོལ་འགོ་བ་
འདི་ནི་བདུད་ཀྱི་ལས། །ཞེས་དང་། དུམ་རྒྱས་པར། སྟོན་བཞི་བཅུ་ཅ་དུག་ལ་སོགས་པ་བདུད་ཀྱི་ལས་མང་དུ་
གསུངས་པ་ཡང་འདི་འདྲའི་རིགས་ཅན་དང་མཚུངས་པས་སོ། །བཞི་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་
དགག་པའོ། །དང་སོ་ནི། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མའི་ལག་ལེན་བྱེད་པའི་སོད་ཁ་ཅིག་བྱ་རྒྱུད་སྟོང་རྒྱུད་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་
གསུམ་ལ་དབང་བཞིའི་ཆོ་ག་བྱེད་པ་དང་། དོན་ཡོད་ཞགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལའང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་
སྒྲ་མེད་བཞིན་སྒྱར་ནས་སྟོམ་པར་བྱེད་པ་ཐོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་སོར་ཐལ་བས་
དགག་དཔེའི་སྟོན་སྒྲུང་པ་བསྟན། དབང་ལམ་དབྱེ་བ་སྟེ་སྟེ་བསྟན་པའོ། །དང་སོ་ནི། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་ལ་
དབང་བཞི་དང་རིམ་གཉིས་སྒྱར་བ་འདི་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་འོག་ནས་
འབྱུང་བ་འདི་ལྟར་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱ་སྟོང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གསུམ་ཀར་བུམ་དབང་ལ་སོགས་པའི་དབང་བཞི་
དང་། སྟེ་སྟེ་དང་འཆི་སྟེ་སྟེ་བའི་ལམ་རིམ་གཉིས་མེད་དེ། གལ་ཏེ་ཡོད་

༼ ༩༥༽

ན་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རིགས་པའི་བྱིར་ཏེ། དབང་བཞི་དང་རིམ་པ་གཉིས་
ནི་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་འི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལ་དབང་བཞི་དང་རིམ་
གཉིས་སྟོར་བ་འདི་ནི་ལྷ་མ་དཔེ་ལྷ་ལ་བཀའ་བ་དར་མཚུངས་པ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་ནལ་དབྱེ་མི་
བྱེད་ཅིང་། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་འི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་མི་ཤེས་པར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་སྒྲིན་གྲོལ་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མར་སྟོར་བ་
སོགས་ནལ་གཞག་ལེགས་ལེགས་འབྲ་ན་ཡང་། མཁས་པས་མཐོང་ན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བའི་བྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་ནི། དབང་བཞི་དང་རིམ་གཉིས་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མར་སྟོར་དུ་མི་རུང་བ་དེས་ན། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ཡི་
དབང་ལ་བབས་མི་འབྲ་བའི་དབྱེ་བ་ནལ་པ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལམ་ལ་ཡང་རིམ་པ་མི་འབྲ་བ་
བཞི་ཡོད་པར་ཡེ་ཤེས་དོན་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་རྒྱུད་སྡེ་
རང་རང་གི་དབང་གི་ཆོ་ག་དང་། ལམ་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་ཉམས་སུ་སྒྲང་བར་བྱ་སྟེ། རང་རང་གི་ལུགས་བཞིན་
ཉམས་སུ་སྒྲངས་ན་རྒྱུད་དེ་དང་དེ་ནས་གསུངས་པའི་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ནལ་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་
པའི་བྱིར་། རྒྱུད་སྡེ་བཞི་ལ་དབང་གི་བབས་མི་འབྲ་བ་བཞི་ཡོད་ཚུལ་ནི། རྒྱ་རྒྱུད་ལ་ཚུ་དང་ཅོད་པན་གྱི་དབང་
གཉིས། སྟོད་རྒྱུད་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་དོན་རྗེ་བྱིལ་བྱ་མིང་གི་དབང་དང་ལྷ། །ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་བྱིར་མི་
སྟོག་པ་འཁོར་ལོའི་དབང་དང་བྱུག་སྒྲ་མེད་ལ་དེའི་སྟེང་དུ་དབང་གོང་མ་གསུམ་དང་བཅས་པས་དབང་བཞི་
ཡོངས་རྫོགས་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལའི་རྒྱུད་ལས། ཚུ་ཡི་

༼ ༣༤ ༽

དབང་བསྐྱར་ཅོད་པན་དག། བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་བྱགས། །རྡོ་རྗེ་བེལ་བྱ་དེ་བཞེན་མིང་། །སྦྱོང་བའི་རྒྱུད་ལ་
རབ་ཏུ་གསལ། །ཕྱིར་མི་སྒྲིག་པ་ཡི་ནི་དབང་། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དུ་གསལ་བར་བྱ། །དེ་བཞེན་བྱག་གི་བྱེ་བྱག་
དབང་། །དེ་ནི་སྦོབ་དཔོན་དབང་ཞེས་བྱ། །རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མ་ཡི་ནི་མཚན། །གསང་བ་ཡི་ནི་དབང་རྒྱལ་
བཤད། །ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་སྒྲ་ན་མེད། །བཞི་བ་དེ་ཡང་དེ་བཞེན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གུན་མཁའ་
དགའ་གདོང་པས་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལ་དབང་བཞི་མེད་པས། དེ་ལ་སྦྱོས་པའི་རིམ་གཉིས་མེད་ཀྱང་། སྦྱིར་རིམ་
གཉིས་ཡོད་པར་བཞེད་པ་ལ་ནི། སྦོམ་གསུམ་ཁ་སྐོང་དུ་དབྱེད་པ་མཛད་ཅེན་པས་དེར་བལྟའོ། །ལྷ་བ་དབང་
བསྐྱར་ཆོས་སྒྲོ་ཅམ་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དབང་བསྐྱར་ལ་སྒྲོ་ཁ་མ་སྦྱོགས་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལ་ལ། གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ལ་དབང་བསྐྱར་མ་བྱས་ཀྱང་
སྦྱོན་མེད་དེ། གལ་ཏེ་གདུལ་བྱ་འགའ་ཞིག་ཐོག་མ་ནས་སྦྱགས་ལ་མོས་པ་ཐོབ་ན། མོས་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་
ཡིན་པས་གསང་སྦྱགས་ཀྱི་ལམ་བསྐོམ་དུ་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་ལྷ་སྟེ། རབ་བྱུང་སོགས་
ལ་མགོ་མཚུངས་རིགས་པས་དགག་ཆོས་སྒྲོའི་མིང་གིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་པར་བསྟན། དེ་ཉིད་དགེ་སྦྱོང་
སོགས་ལའང་མཚུངས་པར་བསྟན། དབང་བསྐྱར་གསང་སྦྱགས་ལམ་ཀྱི་གཙོ་བོར་བསྐྱབ། དབང་བསྐྱར་ལས་
གཞན་སྦྱགས་ལམ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསང་སྦྱགས་ལ་སྒྲོ་མོས་པ་ཅམ་གྱིས་གསང་སྦྱགས་
བསྐོམ་དུ་རུང་བ་འདོད་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་ཏེ། རབ་བྱུང་གི་སྦོམ་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་རབ་བྱུང་ལ་མོས་པ་ཐོབ་ན་སྦོམ་པ་

༼ ༣༥༽

བསྐྱེད་སྒྲུབ་པ་སྐྱེད་པའི་ཆོག་གམ་ཅི་སྟེ་ཆོག་པར་ཐལ། མོས་པ་དེ་ཉིད་སྟོམ་པ་ལེན་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
མཚུངས། དེ་བཞིན་དུ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྟོམ་པ་མ་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་མོས་པ་ཐོབ་ན་སེམས་བསྐྱེད་
སྒྲུབ་ཀྱང་ཅི་ཞིག་དགོས་ཏེ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ལ་མོས་པ་དེ་ཉིད་བྱང་ཆུབ་སྟོན་པའི་སྟོ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་བཞིན་དུ། སོ་ནམ་མ་གྲུས་ཀྱང་ལོ་རྟོག་འབྱུང་བར་མོས་ན་སོ་ནམ་ལ་འབད་ཅི་དགོས་ཏེ་མི་
དགོས་པར་ཐལ། ལོ་རྟོག་ལ་མོས་པ་དེ་ཉིད་བཟའ་རྒྱ་བ་བའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་གཉིས་ཀ་མགོ་འགྲེ་
ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལོག་ཀྱན་ནི་རིགས་པ་དེ་འདྲའི་རིགས་ཀྱིས་སྟུན་དབྱུང་སྟེ། རིགས་
པ་དེ་ལྟར་མགོ་བསྐྱེས་ན་ལན་སྟུ་ཆུ་མི་འབྱུང་བ་དངོས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རིགས་པ་མགོ་
མཚུངས་པ་དེས་ན། ཆོས་སྟོ་ཞེས་བྱ་བ་རྒྱད་ཕྱེད་ཐ་སྟོན་ལ་མེད་ཀྱང་། གསལ་དུ་བཟོས་པ་འདི་ཡི་མིང་གིས་
འབྲུལ་གཞི་བྱས་ནས། དབང་བསྐྱར་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་འབྱེད་ཅམ་ཡིན་གྱི། འཆང་རྒྱ་བའི་གསང་
སྟགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་ཞིག་བསྟོམ་རྒྱ་ལོགས་ན་ཡོད་དོ། །ཞེས་སྟུན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟུན་བསྟོམས་བྱས་པ་ཡིན་
ཏེ། ཤེས་བྱེད་མ་མཐོང་ཡང་ཁྱུ་ཚུགས་བསྟོམ་བྱས་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པ་ཡང་
དགེ་སྟོང་བྱེད་པའི་སྟོ་ཡིན་གྱི། དགེ་སྟོང་གི་སྟོམ་པའི་རོ་བོ་ཞིག་གཞན་ནས་བཅའ་དུ་ཡོད་དམ་ཅི་སྟེ་ཡོད་པར་
ཐལ། དབང་བསྐྱར་ལ་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། སོ་ནམ་བྱེད་པ་ཡང་སྟོན་ཐོག་འབྱུང་བའི་སྟོ་ཡིན་གྱི། ཁ་ཟས་
འབྱུང་བའི་ཐབས་གཞན་ཞིག་ལོགས་ནས་བཅའ་དུ་ཡོད་

༼ ༣༥༠ ༽

དམ་ཅི་སྟེ་ཡོད་པར་ཐལ། དབང་བསྐྱར་བ་སྒྲགས་ཀྱི་ཚོས་སྟོ་ཙམ་ཡིན་གྱི། འཆང་རྒྱ་བའི་ཚོས་གཞན་ཞིག་
བསྟོམ་རྒྱ་ལོགས་ན་ཡོད་པའི་སྤྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཚོས་སྟོའི་མིང་མི་འཐད་པ་དེས་ན། སྤྱིང་གཏམ་འོག་ནས་
འབྱུང་བ་འདི་ལྟར་ཡིན་པས། རྩ་བ་གཏོད་ལ་མཉན་པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ཚོས་ཀྱི་སྟོ་འབྱེད་
ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། གསང་སྒྲགས་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་ནི་སྤྱི་ནང་གི་ཚོས་རྣམས་ལ་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་འབྱུང་
བའི་རྟེན་འབྲེལ་བྱད་པར་ཅན་ཡོད་པ་དེ་ལམ་དུ་སྟོང་ཞིང་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དབང་བསྐྱར་བའི་ཚོ་ག་
ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་རྟེན་འབྲེལ་སྤྱིག་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་སྤྱིར། དེ་སྐད་དུ། དབང་བཞི་དོ་སྟོད་ལས། རྟེན་
འབྲེལ་ཙ་བ་དབང་བསྐྱར་ཡིན། །རྟེན་འབྲེལ་དབང་ནས་སྤྱིག་དགོས་པས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྟེན་འབྲེལ་
སྤྱིག་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། སྤྱིང་གཞི་སྟོབ་མའི་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་རྣམས་ལ། དོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དག་བྱ་དག་
བྱེད་དོ་སྟོད་ཤེས་པས་སྟོབ་མའི་ཕྱང་པོ་ལྔ་སོགས་རྒྱལ་བ་རིགས་ལྔ་སོགས་སུ་དོ་སྟོད་པའི་ཐབས་ཚུ་དབང་
སོགས་རིམ་བཞིན་བསྐྱར་བས། སྟོན་མེ་བཏེག་པ་ལྟར་སྟོབ་མའི་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་ལྟ་དེ་དང་དེར་གསལ་
བར་ཤེས་པས། སངས་རྒྱས་སྟལ་སྟུའི་ས་བོན་རུས་ལྟན་དུ་བཏབ། དེ་བཞིན་དུ་དབང་གོང་མ་བསྐྱར་བས་རྩ་
དང་ཁམས་དང་རྒྱུད་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱང་ཁམས་སྟེ་མཆེད་སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་བ་རྣམས་ཡེ་ཤེས་སུ་བྱིན་
གྱིས་བརྒྱབས་པས། སངས་རྒྱས་སྟལ་སྟུ་དང་ལོངས་སྟུ་དང་ཚོས་སྟུ་དང་དོ་བོ་ཉིད་སྟུའི་ས་བོན་རུས་ལྟན་དུ་
བཏབ་ནས་དེའི་རྒྱན་བསྐྱངས་པ་ལས། གང་ཟག་དབང་པོ་ཡང་རབ་གྱིས་ཆེ་འདི་དང་། འབྲིང་གིས་བར་དོ་དང་།

༼ ༣༥༧ ༽

མཐའ་མས་སྐྱེ་བ་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ཆད་ལ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་འདི་ནི་དབང་བསྐྱར་བས་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིག་
ཚུལ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་དེ་ལྟར་བཏབ་ནས་སྐྱེ་བཞི་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་དབང་བསྐྱར་ཞེས་སུ་ཐ་སྟད་
བཏགས་པས་སོ། །རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིག་ཚུལ་དེས་ན། གང་ཟག་དབང་པོ་རབ་རྒྱལ་པོ་ཨིང་ལྷ་ཉི་ལྷ་བུ་དབང་བསྐྱར་
ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བར་གསུངས་ཤིང་། དབང་གིས་གྲོལ་བར་མ་རུས་པའི་གང་ཟག་གཞན་དབང་པོ་འབྲིང་མན་
ཆད་ལ། དབང་གི་རྒྱན་དེ་ཉིད་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱོམ་དགོས་ཏེ། རི་སྒྲིང་མ་གྲོལ་གྱི་བར་དུ་དབང་གི་རྒྱན་
དེ་ཉིད་ཉམས་ལེན་དུ་སྐྱོང་དགོས་པས་སོ། །ལམ་བསྐྱོམ་ཚུལ་དེས་ན་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་དེ་སྤྱི་མི་ཉམས་
པར་བསྐྱངས་ཤིང་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་ལ་གྲོལ་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ཞེས་སུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། བུམ་དབང་གི་
གནས་སྐབས་སུ་ཐ་མལ་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྐྱོང་བའི་སྒྲོམ་པ་ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་ཞིང་བསྐྱོམ་པ་ལ་
བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་དང་། དབང་གོང་མའི་གནས་སྐབས་སུ་གྲུ་ལོམ་ལྟར་ཞེན་གྱི་རྣམ་རྟོག་སྐྱོང་བའི་སྒྲོམ་པ་
ཐོབ་པ་དེ་ཉིད་མི་ཉམས་པར་བསྐྱང་ཞིང་བསྐྱོམ་པ་ལ་རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པར་འཛོག་པའི་སྤྱིར། རོན་འདི་དང་
མཐུན་པར་ཐབ་དོན་བདུད་ཅིང་ཉིང་ཁུ་ལས། དེ་རྗེས་དཀྱིལ་འཁོར་དེའམ་གཞན་དུ་འང་རུང་། །རྒྱ་དབང་བཞི་
དང་ལུས་དཀྱིལ་དབང་བཞི་དང་། །སྒྲ་མའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྒྱ་བས་རིམ་གཉིས་སོགས། །ཐོབ་པའི་སྒྲོམ་པ་ཡང་
ཡང་གོམས་པའི་ཐབས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དཔེར་ན་འབྲས་བུ་ནས་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ལོ་གཙོ་བོ་ནས་སྒྲུག་ཡིན་
ཞིང་། ནས་སྒྲུག་དེ་ཉིད་ཆར་ཚུས་ཡུན་རིང་དུ་བསྐྱངས་པས་མི་ཉམས་ཤིང་གོང་འཕེལ་དུ་སོང་སྟེ། མཐར་ཐུག་
འབྲས་བུ་ལོ་རྟོག་འབྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །

༼ ༣༥༽

དེས་ན་གཞིར་གནས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དབང་གི་ཚོ་གས་སྐྱབ་པའི་མ་བོན་རྒྱས་ལྡན་དུ་ཐེབས་པའི་མ་བོན་
དང་། དབང་བསྐྱར་ཀྱི་ཚོ་ག་ལ་བཏེན་ནས་འབྲས་བུ་སྐྱབ་པའི་འབྲུང་བའི་རྒྱས་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་མ་བོན་
ནམས་དང་། གཞུང་འདིར། སངས་རྒྱས་མ་བོན་བཏབ་ནས་ནི། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མ་བོན་དང་།
དཀྱིལ་ཚོག་ནམས་ལས། འབྲས་བུ་སྐྱལ་སྐྱེའི་མ་བོན་དང་བག་ཆགས་རྒྱད་ལ་བཞག་ ཅེས་སོགས་གསུངས་
པའི་མ་བོན་ནམས་དོན་གནད་གཅིག་ཅིང་། མཆོན་གཞི་ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་དབང་གི་ལག་རྒྱུ་གྱུར་པའི་བསྐྱེད་
རྒྱུ་གས་ཀྱི་སྒྲོམ་པ་ནམས་སོ། །དབང་བསྐྱར་བ་ལ་མ་ལྟོས་བར་སློབ་མའི་རྒྱད་ལ་སྤར་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་
པའི་སྐྱབ་པའི་མ་བོན་ནི་སྐྱབས་འདིའི་མ་བོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་མ་བོན་ཐེབས་མ་ཐེབས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མི་འབྲུང་
བའི་ཕྱིར་དང་། འབྲས་བུ་འབྲུང་བའི་རྒྱས་མཐུ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། གཞིར་གནས་ཀྱི་མ་བོན་དེ་ཉིད་དབང་གི་
ཚོ་གས་སད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱས་ནས་འབྲས་བུ་འབྲུང་བའི་རྒྱས་མཐུ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་པ་ནི་ཐེབས་པའི་མ་བོན་
ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་པའི་མ་བོན་ཐེབས་རྒྱས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་འདི་ལ་དགོངས་སོ། །ཕྱལ་ཕྱིན་གྱི་གནད་འདི་
དག་ནི། ཡོངས་འཛིན་དམ་པ་དབང་ཕྱག་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་གྱི་པར་སྒྲོལ་སྤྱད་པ་སྐྱལ་ལྡན་སྤྱིར་གི་བདུད་
ཅིར་གྱུར་པ་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་ལ་གསལ་བར་འདོམས་པ་འདི་ལགས་སོ། །ཕྱ་བ་ནི། རྒྱ་མཆོན་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ན།
ཐེག་ཆེན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཏེ་ལམ་གཞན་མེད་པ་ལྟར། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྐྱོར་
ཞུགས་ནས་དབང་བསྐྱར་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་ཏེ་ལམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་བསྐྱར་གྱི་ནང་དུ་སྤྲུགས་ཀྱི་
ལམ་

༼ ༣༥༽

མཐའ་དག་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཚོས་ཞེས་པའི་སྤྲ་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཚོས་ནི་ཤེས་བྱ་ལམ་དང་ནི། །ཞེས་
སོགས་ལྟར་དོན་བཅུ་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་ནི་ལམ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲགས་ལམ་ཐམས་ཅད་དབང་
བསྐྱར་གྱི་ནང་དུ་འདུས་ཚུ་ལ་ནི། སྤྲ་མེད་ལ་མཆོན་ན། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི་བྱམ་དབང་
དང་། རྫོགས་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ནི་དབང་གོང་མའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དེ་དང་དེ་དག་
དབང་དེ་དང་དེ་ལས་ལོགས་སུ་བྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་སྐུ་གསུམ་ལས་
གཞན་དུ་མེད་པས། རྣམ་མཁྱེན་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་དཔེ་རྣམས་སྐུ་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་ཡང་། སྐུ་
གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་བཞིན་ནོ། །གཞན་འདི་ཡང་ཡོངས་འཛིན་མཆོག་གི་ཞལ་གྱི་བརྒྱ་ལས་བྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །དབང་ལས་གཞན་པའི་ལམ་མེད་པ་དེས་ན། ཐུབ་པས་རྒྱུད་སྤེལ་ས། ལམ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་དབང་
བསྐྱར་ཁོ་ན་ལ་བསྤྲགས་ཤིང་པན་ཡོན་མང་དུ་གསུངས་པ་དང་། རྗེས་འཇུག་གི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཅི་ནས་
དབང་བསྐྱར་བ་ལ་གྲུས་ཤིང་ཐུག་ལེན་མཛད་པའི་རྒྱ་མཆོན་སྤར་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་
སྤྲགས་ལམ་དུ་འཇུག་ཕྱིན་དབང་ལ་འབད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །ལྷ་པ་དབང་བསྐྱར་བྱ་བཞིར་འདོད་པ་
དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རས་རྩུང་པའི་རྗེས་འབྲང་ལ་ལ་
དབང་བསྐྱར་ལ་ལྷ་བཞིར་འདོད་དེ། སྐལ་མེད་ལ་དབང་བསྐྱར་བྱས་ཀྱང་མ་ཐོབ་པ་དང་། སྐལ་ལྷན་ལ་མ་བྱས་
ཀྱང་ཐོབ་པ་དང་། སྐལ་བ་འབྲིང་པོ་ལ་བྱས་ན་ཐོབ་ལ། མ་བྱས་ན་

༼ ༣༥༽

མི་ཐོབ་པ་དང་ནུམ་པ་བཞིར་འདོད་དོ། གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ལུ་བཞི་འཕེས་བྱེད་ལུང་ལུངས་མེད། ལུ་བཞི་
རིགས་པས་ཀུན་ལ་མཚུངས། ལུ་བཞི་འཕེས་ཉིད་འཕེས་མི་རུས། འབྲིང་ལ་དབང་བསྐྱར་མི་བྱེད་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུ་བཞི་འདི་འདྲ་ཆོས་ཅན། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དགྲུགས་པའི་སྟོང་ཀར་བད་དེ། ལྷན་
སྟེ་གང་ནའང་བཤད་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོང་ཀར་བད་མོད། འོན་ཀྱང་ལུ་བཞི་འདི་
རིགས་པས་བརྟག་པར་བྱའོ། །རི་ལྟར་ན། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་
ལའང་སྐལ་མེད་ལ་མྱངས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བ་དང་། སྐལ་ལྷན་ལ་མ་མྱངས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སོགས་ལུ་བཞི་ཅིའི་བྱིར་མི་
བཅི་སྟེ་བཅི་རིགས་པར་ཐལ། དབང་ལ་དེའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟོམ་ལའང་། སྐལ་མེད་ཀྱིས་བསྟོམས་ཀྱང་མི་
སྐྱེ། སྐལ་ལྷན་ཀྱིས་མ་བསྟོམས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སོགས་ལུ་བཞི་ཡོད་པར་ཅིས་མི་མཚུངས་ཏེ་མཚུངས་པར་ཐལ།
དབང་ལ་དེའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ལུ་བཞི་ཀུན་ལ་ཡོད་པར་མཚུངས་བཞིན་དུ། སོ་ཐར་སོགས་གཞན་ལ་ལུ་བཞི་མི་
བཅི་བར་དབང་བསྐྱར་ཉིད་ལ་བཅི་བའི་ཆོས་ཅན། བདུད་ཀྱི་གསང་ཆོག་ཡིན་པར་དོགས་ཏེ། བདུད་སྟེག་ཅན་
ཀྱིས་གསང་སྤྲུགས་སྟོང་བའི་ཆེད་དུ་མིའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱར་ནས་སྤྲུགས་པར་བད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་
ལུ་བཞི་ཡོད་མིན་ན་ཡང་། སོ་སོའི་མཚན་ཉིད་འཕེས་པར་མི་རུས་ཏེ། ཅི་སྟེ་འཕེས་པར་རུས་ན་ལུ་བཞི་དེའི་
མཚན་ཉིད་སྤྲད་གོས་པ་ལས་སྤྲུ་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་འོལ་ཆོད་ཀྱི་སྤྲུས་ཀྱང་ཡིད་མི་ཆེས་ཏེ། རང་བཟོ་མ་
ཡིན་པ་ལུང་དང་མཐུན་པ་སྤྲུ་རྒྱ་མི་འདུག་པའི་བྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་དབང་བསྐྱར་ལུ་བཞི་བདེན་པར་

༼ ༣༥༥ ༽

སྲིད་ན་སྐལ་མེད་དང་སྐལ་ལྷན་གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་མི་བྱེད་ཀྱང་། བྱས་ན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་སྐལ་པ་འབྲིང་
ལ་དབང་བསྐྱར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་དགོས་ཏེ་དགོས་པར་ཐལ། སྐལ་པ་འབྲིང་དེ་ལ་དབང་བྱས་ན་ཐོབ་ལ་མ་བྱས་ན་
མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཏྲགས་ཁས། གལ་ཏེ་དབང་བསྐྱར་ཀྱང་མི་ཐོབ་པ་དང་། མ་བསྐྱར་ཀྱང་ཐོབ་པ་གཞན་ལ་
དབང་བསྐྱར་མི་དགོས་པས། བྱས་ན་ཐོབ་ལ་མ་བྱས་ན་མི་ཐོབ་པ་དེ་ལའང་དབང་བསྐྱར་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འོ་
ན་ནད་མེད་པ་ལ་སྤྲོད་སྤྲོང་བ་སྟེ་མི་དགོས་པས་ནད་པ་ལ་ཡང་མི་དགོས་ཤིང་སྤྲོད་རིགས་པར་ཐལ། དབང་དང་
དཔེ་དོན་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབང་བསྐྱར་ཟུ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལོག་ཐམས་ཅད་ནི་བདུད་ཀྱིས་
བྱིན་རྒྱལ་ཡིན་ཏེ། བདུད་ཀྱིས་ཐབས་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལམ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དམ་
ཆོག་ལ་འཁྲལ་པ་དགག་པ་ལ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་གཉིས་སོ། །དང་སོ་ནི། ཉིང་མ་པ་ཁ་ཅིག་
སྤྱིར་གསང་སྤྲགས་ཐམས་ཅད་གསང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ། འོན་ཀྱང་ཡེ་གསང་ཞེས་བྱ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་ཆོད་
པའི་ཕྱིར་ན། དབང་གིས་མ་སྤྲོད་པའི་སེམས་ཅན་ལ་གསང་བ་བསྒྲགས་པ་ལ་ལྟང་བ་མེད་དེ། གང་ཟག་སྤྲགས་
ཀྱི་སྒྲོད་དུ་མི་རུང་བ་རྣམས་ནི་སྤྲགས་ཀྱི་དོན་མི་གོ་བས་དུད་འགྲོའི་རྣ་བར་བསྒྲགས་པ་དང་བྱུང་མེད། སྤྲགས་
ཀྱི་དོན་གོ་བ་རྣམས་ནི་སྒྲོད་ལྷན་ཡིན་པས། སྒྲོད་དུ་རུང་བ་རྣམས་ལ་བསྒྲགས་པ་ཉེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། གསང་སྒྲོག་མི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་འདི་ཡང་ཅུང་ཟད་

༼ ༣༥༮ ༽

བརྟག་པར་བྱའོ། །རི་ལྷར་ན། ཡེ་གསང་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་འདྲིའོ། །གལ་ཏེ་གོ་བ་མེད་པ་ལ་ཡེ་
ནས་གསང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གོ་བའི་གང་ཟག་དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་གསང་བ་བསྐྱགས་པ་ལ་ལྷུང་བ་འབྱུང་
བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཡེ་གསང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དམ་པའི་ཆོས་ལ་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱལས་ཡོད་པས།
དམ་ཆོས་བདེན་པའི་བྱིན་རྒྱལས་འདི་འགྲོ་བ་སྤྱད་ཐོས་ཀྱང་པན་ཡོན་ཆེ་བ་དེས་ན་འགྲོ་བ་སྤྱད་ཐོས་ཀྱང་
གསང་སྒྲོག་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དམ་ཆོས་བདེན་པ་རུ་གོ་འཇུག་གོ་ན་ཆོས་ནས་འབྱུང་
བ་བཞིན་གསང་དགོས་པ་དང་མི་དགོས་པ་གཉིས་སུ་བྱེད་པར་གྱིས་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་ལ་གསང་བ་དང་མི་
གསང་བའི་ལུགས་གཉིས་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྡོ་རྗེ་གྲུར་ལས། སྐལ་མེད་སེམས་ཅན་
སྟོན་པ་དང་། །ཞེས་དང་། དེ་ཉིད་འདུས་པ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་དུ་འདི་ནི་
མ་སྤྲོ་ཞིག་ ཅེས་དང་། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་གཞུང་ལས་ཀྱང་། ལྷོ་སྤྱངས་མ་བྱས་སེམས་ཅན་ལ། །སྟོང་བ་ཉིད་ནི་
སྟོན་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་གསང་བའི་ལུགས་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཞིབ་མོ་
ལས། དུད་འགྲོའི་རྣ་ལམ་དུ་ཡང་སྒྲོགས་ཤིག་ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོམ་བཞི་
སྟོན་པའི་སྤྱ་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བསྐྱག་པར་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་མི་གསང་བའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོན་
བྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆོས་སྒྲོ་དང་། དམ་ཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཡེ་གསང་ཞེས་བྱ་བ་འདི་འདྲ་ནི་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་
པའི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱིས་འབྲུལ་གཞི་བྱས་

༼ ༣༥ ག༽

ནས་འབྱུང་བ་གཞན་མང་དུ་འབྱུང་བས་སོ། །མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་དོན་རྒྱུ་བ་དཔོན་ལས། །དབང་བཞི་སྒྲུངས་
བས་སྒྲིམ་བ་གསུམ་ལྡན་དུ། །འགྱུར་ཞེས་རྒྱུད་དང་གྲུབ་པའི་གཞུང་ལས་བཤད། །ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱུ་རྒྱུ་སྒྲིམ་
བྱེད་དབང་དུ་འདོད། །ལ་ལ་གྲུངས་ངེས་མེད་པར་དབང་བསྐྱར་བྱེད། །འགའ་ཞིག་བོན་ལུགས་དགྲིལ་འཁོར་ཆོ་
ག་བྱེད། །པལ་ཆེར་ཆོ་ག་ཉམས་བས་དབང་སྐྱར་བྱེད། །འདི་དག་དབང་བསྐྱར་འདོད་ཀྱང་འབྱུང་བར་
འབྱུང། །འགའ་ཞིག་དབང་བསྐྱར་མེད་པར་བབ་ལམ་སྒྲིམ། །ཁ་ཅིག་དབང་བསྐྱར་མེད་པར་དབང་པོ་
རབ། །བྱེད་རྒྱུ་ཚུལ་གྱིས་སྒྲིམ་བྱེད་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །ལ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱིས་གསང་སྤྲུལ་
སྒྲིམ། །འདི་དག་དབང་བསྐྱར་མེད་པར་བབ་ཚུལ་དུ། །གསང་སྤྲུལ་བསྒྲིམ་བ་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་རུ་
གསུངས། །འགའ་ཞིག་ད་ལྟ་གསང་སྤྲུལ་སྒྲིམ་བཞིན་དུ། །དབང་བསྐྱར་གྱིས་ནས་ཁས་ལེན་བྱེད་ཅེས་
ཐོས། །ལ་ལ་སེམས་ཉིད་རྟོགས་དང་མ་རྟོགས་པ། །གཉིས་སུ་བྱེད་ནས་དོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་འགོག། །ཁ་ཅིག་ཆོ་
ག་མེད་བཞིན་སྒྲིམ་ཡི། །སྐྱུ་ལས་དབང་བཞི་ལེན་ཞེས་སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་འབྱུང་བས་
ན། །སྤྲུལ་ལ་མོས་ན་དབང་བསྐྱར་མི་དགོས་སྤྱོད། །ཀྱེ་མ་འདི་དག་དབང་བསྐྱར་ཆོ་ག་ནི། །སྤྱོད་པོའི་ཁྲིལ་གཞུང་
བཞིན་དུ་འདོར་ལ་བཅོན། །ཁ་ཅིག་རྒྱུད་སྤྱོད་འོག་མར་དབང་བཞི་འདོད། །ལ་ལ་དབང་བསྐྱར་སྤྱོད་བཞིན་རྒྱུ་
གཞན་འཆད། །འདི་དག་ལུང་ཁུངས་མེད་ཅིང་རིགས་པ་ཡིས། །རྒྱུ་པར་བརྟགས་ན་རྒྱུ་བཞིན་རྒྱུ་པར་
འཛོར། །ཁ་ཅིག་ཡེ་གསང་རང་བཟོའི་ཆོག་བཅོས་ནས། །གསང་

༼ ༣༥༽

སྒྲིག་ལུང་བ་མེད་ཅེས་འདྲེ་མ་མེད་སྟེ། །གསང་དང་མི་གསང་ལུགས་གཉིས་དང་པོའི་ཐིག་ །རྒྱལ་བས་གསུངས་
བ་སྟོང་གི་ཐིག་ལེར་བྱངས། །སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ། །གཉིས་བ་གྲོལ་བྱེད་རིམ་གཉིས་བཤད་བ་
ལ་བཞི་སྟེ། གྲོལ་ལམ་ཕྱོགས་རེས་སངས་རྒྱས་འདོད་བ་དགག་ མདོ་སྒྲགས་ལམ་གྱི་བསྟོན་ཚུལ་སོ་སོར་
བཤད། སངས་རྒྱས་འདོད་བས་དེ་ལ་བསྐྱབ་བར་གདམས། མདོ་སྒྲགས་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་ཆོས་ལུགས་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་བ་བརྗོད་བ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱག་རྒྱ་བ་ཁ་ཅིག་
སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་ལམ་ལ་འཁྱུལ་བ་དང་མ་འཁྱུལ་པའི་དབྱེ་བ་མེད་ཅིང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐབས་
ལམ་གང་གིས་གྲོལ་རེས་བ་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན་སྐྱ་སྐྱབ་ལྟ་བུ་རྒྱང་བས་གྲོལ་བ་དང་། བརྒྱ་འབྱུང་གནས་
བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟན་བ་ཐོབ་པས་གྲོལ་བ་དང་། ལུ་ཉི་བས་ཉའི་རྒྱ་སྟོ་ལ་དཀའ་ཐུབ་སྐྱད་པས་གྲོལ་བ་དང་།
ནག་པོ་སྐྱོད་པའི་རྩིས་སྐྱོད་བ་མཛད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲོལ་བ་དང་། གོ་རྒྱ་སྟེ་བ་སྐྱང་སྐྱང་རྒྱང་གི་སྟོབས་
ཀྱིས་གྲོལ་བ་དང་། ག་བ་རི་དབང་ཕྱག་གཏུམ་མོ་བསྐྱོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲོལ་བ་དང་། བྱ་ཆེན་ས་ར་ཏ་
གནས་ལུགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པས་གྲོལ་བ་དང་། ཏྲ་ཅེ་བ་སྐྱ་མ་ལ་གྱས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་སྟོབས་
ཀྱིས་གྲོལ་བ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཞིབ་ལྷ་ཟ་ཉལ་འཆག་གསུམ་གྱི་སྐྱོད་པས་གྲོལ་བ་དང་། རྒྱལ་མོ་ཨིན་ལྷ་ཏི་
བཙུན་མོའི་ཆོགས་དང་ལྷན་ཅིག་རོལ་ཅིང་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་འདོད་ཡོན་ལ་འོངས་སྐྱོད་པའི་སྟོས་བཅས་ཀྱི་སྐྱོད་
པས་གྲོལ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་དབང་

༼ ༣༥༩ ༽

སྤྱུག་བཱི་བ་ནི་ཕྱི་ནང་གསང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཐམས་ཅད་ཆོགས་བཤམ། རྟེན་འབྲེལ་ལམ་དུ་བྱས་བ་ལས་གྲུབ་
བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་སྤར་སྒོས་བ་དེ་འབྲེལ་ཐབས་ལམ་སྤྱི་ཆོགས་བ་ལ་འདི་ནོར་དང་། འདི་མ་ནོར་གྱི་
སྤར་བ་བཏབ་དུ་མི་རུང་ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་བ་དེ་དགག་བ་ལ་ལྷ་སྟེ། ཐབས་ཤེས་གཉིས་སུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན།
རིམ་གཉིས་ཆོགས་བས་གྲོལ་བར་བསྟན། ལམ་ཀུན་རིམ་བ་གཉིས་སུ་བསྐྱུ། ཐྱོགས་རེའི་དགོས་བ་དཔེ་དང་
སྤར། སྒོ་སྤར་སྤངས་ཏེ་སྐབས་དོན་འདོམས་བའོ། །དང་པོ་ནི། གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུན་གང་གིས་གྲོལ་བ་ཡིན་
འདི་ཡང་སྒོ་སྤར་སྤངས་ནས་ལེགས་བར་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཏེ། མཉན་བར་བའོ། །གང་ཞེ་ན། ཐབས་དང་ཤེས་
རབ་གཉིས་ཆོགས་མིན་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱུབ་པའི་ཐབས་གཞན་མེད་དེ། ཐབས་ཀྱིས་སྤྱང་ན་ལས་འདས་
པའི་མཐའ་མནན། ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་མཐའ་མནན་ཏེ་ལམ་ལ་བསྐྱབས་བས་མི་གནས་པའི་ཐུང་འདས་
ཀྱི་གོ་འཕང་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྐྱུས་ཅམ་བསྟན་བ་
དང་། དེ་ཉིད་ཅུང་ཟད་བཤད་བའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་བསྐྱུབ་བ་ལ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཆོགས་དགོས་བ་
དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རྒྱང་དང་གཏུམ་མོ་ལ་སོགས་བ་ཐྱོགས་རེའི་
ཐབས་ཀྱིས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་དང་རིམ་གཉིས་ལས་རྒྱང་བའི་རྒྱང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིམ་བས་གྲོལ་བ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་བ་ནི། ཐྱོགས་རེས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་པར་དབང་དང་རིམ་གཉིས་ཀྱིས་གྲོལ་ཚུལ་རི་
ལྟར་ཞེ་ན། ལྟ་བ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་

༼ ༣༩༠ ༽

དང་། རྒྱུད་དང་། གཏུམ་མོ་དང་། ཕྱིན་རྒྱལ་ས་སོགས་དེ་དག་རྒྱུད་པ་རེ་རེས། རིམ་བཞིན་སྤྲོ་སྤྲོབ་དང་། བརྒྱ་
འབྱུང་གནས་དང་། བ་སྤང་སྤང་བ་དང་། འག་བ་རེ་དང་། ཉོག་ཅེ་བ་ལ་སོགས་གྲོལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་ཐོབ་དེ་
དག་ནི་སྤོན་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པས་རྒྱུད་སྤོན་པའི་ཕྱིན་རྒྱལ་ས་དང་། ཕྱིས་དབང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རིམ་གཉིས་
བསྐྱོམ་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་ཆོགས་པ་ཆང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱིས་ནང་ནས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་འཁར་ནས་
གྲོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ལྷ་བ་དང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་ཡན་ལག་དང་ལམ་གྱི་
གཙུག་པོ་ཀུན་རིམ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུད་དང་གཏུམ་མོ་འདི་དཔྱིགས་པ་སོགས་ནི་རིམ་
པ་གཉིས་ལས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་པ་དང་། ཕྱིན་རྒྱལ་ས་ནི་རིམ་གཉིས་དེ་ལས་
བྱུང་བ་འབྲས་བུའི་ཚུལ་དང་། ལྷ་བ་ནི་དེ་གཉིས་དག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ནི་རིམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། རིམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་སོགས་དབྱུང་བར་བྱེད་པའི་
སྒྲོས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ནི། ཨིན་རྒྱ་ཏི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྦྱོང་པ་དེ་ཡིན་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་པོ་དེའི་སྒྲོས་
མེད་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ནི། ལྷ་ནི་ཟ་བ་དང་། སུ་སྟེ་ཉལ་བ་དང་། ཀུ་སྟེ་འཆག་པ་དང་གསུམ་གྱིས་དུས་འདུལ་བ་ཞི་བ་
ལྟའི་སྦྱོང་པ་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། རིམ་པ་གཉིས་པོ་དེའི་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྦྱོང་པ་ནི། རིམ་གཉིས་
ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བེད་རྒྱ་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་
ནི་གཞན་དོན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཀུན་བཟང་གི་སྦྱོང་པར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར།

༼ ༣༩༡ ༽

འདིར་སྟོང་པ་གསུམ་པ་ནི་བྱ་བ་ཐོབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་དམིགས་བསལ་བྱང་བས། སྔ་མ་གཉིས་བྱ་བ་ཐོབ་ཀྱིས་
མ་མཛད་དམ་སྟུམ་ན། མ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཨིན་ལྷ་ཏི་དང་ཞི་བ་ལྷ་གཉིས་ཀྱང་བྱ་བ་ཐོབ་ཚད་མེད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འོན་ཅི་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་ལ་རྣམས་ཞེས་མང་ཆོག་སྐྱར་བ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །སྟོས་སྒྲིག་ལས། སྟོང་ཚུལ་དེ་རྣམས་
པལ་ཆེར་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཤིང་། ཉན་གཞིག་པ་དང་སྐྱར་ནས་སྟོས་བཅས་དང་། སྟོས་མེད་
དང་། ཤིན་ཏུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞེས་སྒྲ་མ་དག་གསུངས་ཤིང་། བར་པ་ལ་བྱ་སྤྱུ་ཀྱའི་སྟོང་པ་ཞེས་ཀྱང་
གསུངས་སོ། །ཞེས་ངེས་པ་ནི། སྤྱིར་རྒྱུད་སྤེལ་སྤྱུ་ཀྱའི་འདར་གསང་སྟོང་། མཛོན་སྟོང་། ཀྱའི་བཟང་གི་སྟོང་
པ་དང་གསུམ་དུ་བཤད་ནས། དང་པོ་ཆོག་ལམ་དུ་འཛིག་རྟེན་ཆོས་བརྒྱུད་མཛོན་གྱུར་བ་མགོ་སྟོམས་ཀུས་
བས་སྟོང་། གཉིས་པ་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ལ་ཉེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྟོན་པ་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་སྟོན་སྟོང་།
གསུམ་པ་ནི། ས་དང་པོ་ཐོབ་པས་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་ཀྱི་སྟོན་སྟོང་པར་གསུངས་པ་དང་གོ་རིམ་འགྲིག་
པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། གཞུང་འདིར་སྟོང་པ་མཛད་པ་པོའི་མཆོན་གཞི་དང་མ་འགྲིག་སྟེ། ཨིན་ལྷ་ཏི་དང་ཞི་བ་ལྷ་
གཉིས་ནི་བྱ་བ་ཐོབ་ཡིན་པས། ཀྱའི་འདར་གསང་སྟོང་དང་མཛོན་སྟོང་ཀྱི་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་
གཞུང་འདིར་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་ལ་ཀྱའི་བཟང་གི་སྟོང་པར་བཤད་པ་ལྟར་ན། ཨིན་ལྷ་ཏི་དེ་སྟོས་
བཅས་ཀྱི་སྟོང་པ་དང་། ཞི་བ་ལྷ་དེ་སྟོས་མེད་ཀྱི་སྟོང་པ་གཉིས་ཀྱའི་བཟང་གི་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པ་ལྷ་བྱུར་བསྟན་
ལ། དེ་ལྟར་ན་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཟག་

༼ ༣༩ ༽

མེད་ཀྱི་ཡི་ཤེས་ཐོབ་ནས་སྟོད་པ་སྟོད་པ་རྣམས་ལ་སྟོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་དང་། རྒྱལ་ཚབ་ཆེན་པོ་དང་། ཀུན་
ཏུ་བཟང་པོའི་སྟོད་པར་རྒྱུད་སྡེ་ལས་གསུངས་ཤིང་། མཁས་པ་དག་འཆད་པ་དང་འགལ་བའི་དོགས་པ་སྦྱེ་བས།
རྒྱུད་སྡེ་ལ་སྦྱངས་པའི་དཔྱོད་ལྡན་དག་གིས་དཔྱོད་ཅིག་བཞི་པ་ནི། སྟོགས་རེའི་ཐབས་ཀྱིས་མི་གྲོལ་བ་དེས་
ན། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཆོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་མོད། འོན་ཀྱང་གྲུབ་ཐོབ་
རྣམས་ཐབས་སྟོགས་རེ་བས་གྲོལ་བ་ལྟར་སྒྲུང་བ་ནི། ཆེ་སྒྲ་མ་ལྟ་བ་སོགས་གང་ལ་གོམས་འདྲིས་ཆེ་བའི་ལས་
འཕྲོའི་བྱེ་བྲག་དང་། ཉང་གི་རྩ་ཁམས་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱེད་པར་གྱིས་བྱང་འཇུག་གི་ཡི་ཤེས་སྦྱེ་
བའི་སྒྲ་འཕྲེན་ནི་ཐབས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རེ་རེ་བས་བྱེད་པར་གསུངས་པས། ལྟ་བ་སོགས་དེ་དང་དེས་གྲོལ་བ་ལྟར་
སྒྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ནད་པའི་ལུས་བརྟན་ཤིང་སྟོབས་རྒྱས་པ་བཟའ་བ་དང་བཏུང་བས་བྱེད་མོད་ཀྱི།
བཟའ་བཏུང་ལ་སྦྱོ་བ་དེའི་ཡི་ག་འབྱེད་པ་ནི་ཟས་ཀྱི་བྱེད་པར་སྒྲན་འགའ་ཞིག་དང་། ཞོ་དང་ཆང་ལ་སོགས་པ་
ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །ལྟ་བ་ནི། ཐབས་ལམ་སྟོགས་རེ་བའི་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། ཐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་མི་
དགོས་ཞེས་སྒྱུར་བ་འདེབས་ན་སྒྲན་པོ་ཡིན་པ་དང་། འོན་ཀྱང་ཐབས་ལམ་རེ་རེ་བས་འཆང་རྒྱ་བར་སྦྱོ་འདོགས་
ཤིང་འདོད་ན་ཤིན་ཏུ་འབྲུལ་བ་ཡིན་པར་བཤད་དེ། ཐབས་ལམ་རེ་རེ་བས་འཆང་རྒྱ་བ་ནི་མདོ་རྒྱུད་ཀུན་དང་
འགལ་བའི་བྱིར། སྦྱོ་སྒྱུར་སྦྱངས་ཟེན་པ་དེས་ན་སངས་རྒྱས་འདོད་པ་དག་གིས་སྦྱིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་དང་། དེས་
མ་གྲོལ་ན་རིམ་པ་གཉིས་ལ་འབད་པར་གྱིས་ཏེ། སྦྱིན་གྲོལ་དེ་དག་ནི་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་ཆང་ལ་མ་

༼ ༣༤༣ ༽

ནོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་མདོ་སྤྲུག་ལམ་གྱི་བཟོད་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དཔེའི་སྒོ་
ནས་སོ་སོར་བཤད། ཉམས་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ལ་ཐབས་
ཤེས་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་ཀུན་ཚོགས་དགོས་ན། འཆང་རྒྱ་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་མདོ་སྤྲུག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱབ་ན་
སྤྱར་བ་དང་བཟང་བ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱར་བུལ་གྱི་རིམ་པ་དཔེ་དང་སྤྱར་བ་ནི། དཔེར་ན་ཞིང་པ་དག་གིས་སོ་ནམ་
ཞག་དང་ཆེ་བ་མང་པོའི་བར་དུ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་པས། ལོ་རྟོག་ཡང་ཞག་དང་ཆེ་བར་རིམ་གྱིས་སྒྲིན་པ་ལྟར།
པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་ཚོགས་བསགས་ན་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་རིམ་པ་སོང་ནས་རྫོགས་
འཆང་རྒྱ་བ་དང་། ཡང་དཔེར་ན། རིག་སྤྲུག་གྱིས་བཏབ་པའི་ས་བོན་ནས་དང་། ཡུངས་ཀར་སོགས་ནི་དུར་
ཁྲིད་གྱི་སོལ་བ་ལ་སོགས་པའི་བྲེ་མའི་གཞི་ལ། བོང་བུའི་ཚུལ་སོགས་པས་སྤངས་ཏེ་བཏབ་ན་ཉི་མ་གཅིག་ལ་
ལོ་རྟོག་སྒྲིན་པ་ལྟར། རྫོང་ཐེག་པའི་ཐབས་གྱི་བྱུང་བར་བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་གནད་ཤེས་ནས་བསྒྲོམས་ན། དབང་
པོ་ཡང་རབ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཆོས་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། བར་
ཕྱིན་ལམ་གྱི་བཟོད་ཚུལ་བཤད། སྤྲུག་གྱི་ལམ་གྱི་བཟོད་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་
ལམ་རིམ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་ཅན་དང་། བར་ཕྱིན་དུག་སོགས་བསྒྲོམ་པ་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་པའི་ལམ་ཡིན་ཞིང་། ལམ་དེ་ཡིས་དབང་པོ་རྣེ་ཞིང་བཙུན་འབྱུང་རི་ལྟར་སྤྱར་ན་
ཡང་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་དཀའ་བ་སྤྱད་དགོས་ཏེ། ཚོགས་སྦྱར་དུ་

༼ ༣༩༩ ༽

གངས་མེད་གཅིག་མ་དག་ས་བདུན་དུ་གངས་མེད་གཅིག་དག་པ་ས་གསུམ་དུ་གངས་མེད་གཅིག་སྟེ་གསུམ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་བུ་ནི་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་བསྐྱབ་པའི་ལམ་པོ་ཆེ་ཡིན་མིན་གྱི་ཚུངས་ཀྱི་ལས་
གྲོལ་བའི་ཆོས་ཡིན་པས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གྲུས་པས་བསྟན་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་
པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་འདི་བཞིན་བསྐྱབ་པར་འདོད་ན། རྗེ་རྗེ་པག་མོ་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཀྱི་ཆོ་ག་
མེད་ཅིང་། བདེ་ཆེན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པ་འདིར་མི་བསྐྱོམ། གཏུམ་མོ་དང་ཁྱེ་བདེ་ལ་སོགས་པའི་
ཐབས་ལམ་དང་བུལ། ཡེ་ཤེས་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བར་བྱིན་གྱི་ལམ་དེས་ནི་ཆེ་འདི་
དང་བར་དོ་དང་། བྱི་མ་སྐྱེ་བ་བདུན་ནམ་བཅུ་དྲུག་ཙུན་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་པར་བྱིན་པ་ཁོང་མི་བཞེད་པའི་བྱིར།
འདིས་ནི་ཡི་དམ་ལྟའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་སོགས་བྱེད་པ་ལྷུར་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལྷགས་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་དག་རྗེ་
རྗེ་ཐེག་པའི་བྱེད་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། འདིར་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་ལམ་རིམ་འཆད་པ་ཡང་། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་
བྱེད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་པར་བྱིན་ལམ་གྱིས་ཀྱང་ལྷུར་དུ་འཆང་རྒྱ་བ་ཡོད་
དམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་དང་། དེ་ཡིས་རི་ལྷར་ལྷུར་ན་ཡང་། །གངས་མེད་གསུམ་གྱི་དཀའ་
སྤྱད་དགོས། །ཞེས་པའི་ཆོ་ག་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་གསལ་ལོ། །དེ་ལྟར་པར་བྱིན་ལམ་དེ་ལྷུར་དུ་འཆང་རྒྱ་བའི་
ལམ་མ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་རེ་ཞིག་སྤྲུགས་ལ་མི་མོས་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྟེ་སྟོན་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་
པ་རྣམས་ལས་བྱུང་བ་བཞིན། དང་པོར་བྱང་ཆུབ་

༼ ༣༩༥ ༽

ཀྱི་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ལ། དེ་ནས་བྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོག་ས་གཉིས་གསོག་དག་སར་ཡང་དག་མཐའ་
མཛོན་དུ་མི་བྱ་བར་སྒོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ཞིང་སྒོད་བཅུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་སྦྱོང་བ་སྟེ། རྫོགས་སྒྲིན་སྦྱང་གསུམ་ཡང་མཐར་ཕྱིན་པར་
བྱས་ཏེ། དེ་ལྟར་སེམས་བསྐྱེད་ནས་བཟུང་དེ་དག་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་སྤངས་པས། ས་བཅུ་པའི་རྒྱན་ཀྱི་
མཐའ་མར་བདུད་བཞི་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་བརྟལ་ནས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་
པཎ་ཆེན་གྱིས། ས་བཅུའི་མཐའ་མར་བདུད་བརྟལ་བའི། །བཤད་པ་གཞུང་ལུགས་གང་གིས་སྟོན། །ཞེས་ངེས་
ནས། སྤང་བྱ་འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ལ་བདུད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་གནང་། ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས། དབྱ་རྣམས་ལས་ནི་
འདས་པ་དང་། །ཞེས་པ་རྩ་འགྲེལ་བྲངས་ནས། བདུད་བཞིའི་གནས་ངན་ལན་སྤྱ་ཞིང་སྤྱ་བ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་སྦྱོང་བས་དེ་ལ་ངོས་འཛིན་མཛད་དོ། །དེ་ལྟར་མཁས་པའི་བཞེད་ཚུལ་གཉིས་ལས། སྤྱ་མ་ནི་འདིར་ཆེར་
མ་འབྲེལ་ཏེ། འཕོ་བའི་བག་ཆགས་ནི་གསང་སྤགས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་དང་ཁ་སྤྱད་ཡིན་པའི་
སྤྱིར་དེས་ན་སྤྱི་མ་ཉིད་འཐད་པ་ལས་འོས་མེད་དེ། བདུད་བཞིའི་གནས་ངན་ལན་སྤྱ་ཞིང་སྤྱ་བ་ནི་ས་བཅུ་པའི་
རྒྱན་མཐའ་མས་སྦྱོང་ཞིང་། དེ་སྤངས་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ནི་མཛོན་རྫོགས་རྒྱན་ཀྱི་ལུང་གཙང་མ་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྤྱོས་སྤྱི་གཤམ་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་དུ་སྦྱོང་ཉིད་སྦྱོང་རྗེ་བྱང་འཇུག་གི་ཉིང་རེ་

༼ ༣༩༩ ༽

འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་སྟེ། རྫོང་ལ་བདུད་བརྟལ་ནས། རོ་རངས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་སངས་
རྒྱས་ཐོབ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་འབྲེལ་ལོར་བས་འདིར་མི་འཐད་དེ། འཛམ་གླིང་འདིར་
མཛད་པ་བཙུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པའི་གོང་དུ་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།
སྤྲགས་ཀྱི་ཉེ་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་རིམ་པ་རིམ་བྱ་ཞེ་ན། པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་བསྐྱལ་པ་
གངས་མེད་གསུམ་གྱི་དཀའ་སྤྱད་ལ་སོགས་པ་སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་མི་རུས་པར། གལ་ཏེ་གསང་སྤྲགས་རྗེ་རྗེ་
ཐེག་པའི་ལམ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆེ་འདིའམ་བར་དོ་སོགས་སུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པར་འདོད་ན་ཐོག་
མར་སྟོན་བྱེད་ཅོར་པ་མེད་པའི་དབང་བཞི་སྒྲུང་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དབང་པོ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་ཞིང་ཆོགས་བསགས་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་གྲོལ་བ་ཡང་སྤིང་མོད། གལ་ཏེ་མ་གྲོལ་ན་རང་བཟོའི་
དགོང་བསྐྱེད་དང་། རྫོང་ཅམ་གྱི་ཆོག་པར་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི་འབྲུལ་པ་མེད་པའི་རིམ་གཉིས་རྒྱུད་སྤེལ་ས་
རིམ་བྱར་གསུངས་པ་བཞིན་བསྐྱོམ་པར་བྱ་སྟེ། རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་མ་འབྲུལ་བར་བསྐྱོམས་ན་ཐུར་དུ་འཛང་རྒྱ་
བའི་ཕྱིར། དབང་དང་རིམ་གཉིས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་མཆོན་བྱེད་དཔེའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྱེས་པའི་ཆོ།
ཕྱག་ཆེན་གྱི་རྒྱན་དེ་ཉིད་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གོམས་པར་བྱ་སྟེ། གོམས་པས་རྫོད་ཐོབ་པའི་ཏྲགས་མཉམ་གཞག་
དུ་འཛིན་ཏེན་ཆོས་བརྒྱད་མགོ་སྟོམས་པ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། མགོ་སྟོམས་པ་དེ་ནས་འཁོར་འདས་ལ་སྒྲུང་དོར་ཐ་
དད་དུ་མི་འཛིན་པར་རོ་གཅིག་དུ་བསྟེ་བའི་ཕྱིར། ཀུན་འདར་འཛིན་ཏེན་

༼ ༣༩༩ ༽

པའི་མངོན་དུ་སྒྲིབ་པ་ལ་སོགས་པ་ནམ་པར་དག་པའི་སྒྲིབ་པ་ནམས་སྒྲིབ་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལྟར་སྒྲིབ་པས་ནང་
ལུས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སོགས་པའི་ཡུལ་སོ་བདུན་གྱི་རྒྱང་སེམས་དབྱ་མར་ཞུགས་ཏེ། ས་ལམ་ཀུན་བགྲོད་ནས་རྩ་
རྩེ་འཛིན་པའི་ས་དགེ་བ་སྟེ་མཆོག་བཙུ་གསུམ་པ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་གྱི་བགྲོད་ཚུལ་
འདི་ལྟ་བུ་ནི་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ནམས་ཀྱི་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་མཐར་ཐུག་པ་དང་། རྣམ་
འབྱེད་རྒྱུད་མན་ཆད་ལ་སྤྲས་པས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་ནམས་ཀྱི་གསང་ཆོག་མཆོག་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ།
སྤྲལ་ལྟན་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་ཉེ་བའི་ལམ་རིམ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ནི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞུང་འདིར་མདོ་སྤྲལ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གཉིས་བསྟན་ནས། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་
ཐ་དད་དུ་ཐོབ་པ་ལྟར་བཤད་སྤང་བས། མདོ་སྤྲལ་གཉིས་ལམ་སྒྱུར་བུལ་ཅམ་མ་གཏོགས་འབྲས་བུ་ལ་བཟང་
ངན་མེད་པ་ཡིན་ནས། དེ་ལྟར་ན་པ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འདོད་པའི་ས་བཙུ་གཅིག་པ་དེ། ས་
བཙུ་གསུམ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཟང་ངན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་
ན། འདི་ལ་མཁས་པའི་བཞེད་པ་འགོད་པ་དང་། འཇུལ་མེད་ཀྱི་གནད་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དགའ་
གདོང་ལྷོ་ཀླུ་པ་པར་ཕྱིན་རང་རྒྱུད་གི་ལམ་ལ་བཞེན་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དུ། གཞུང་
འདིར། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་བྱེད་འདོད་ན། །དེ་ཡིས་འདི་བཞེན་སྒྲུང་བར་བྱ། །ཞེས་གདམས་ནས། སྒྲིབ་
རྒྱུའི་ལམ་ལ། ཡང་ན་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ཡི། །ཞེས་

༼ ༣༤ ༽

སོགས་ཀྱིས་པར་བྱེན་ལས་དང་། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལས་གཉིས་སུ་བསྟན་པ་འདི་འདྲེན་པར་མཛད་ནས། མདོ་
སྤྲུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གཉིས་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་མཆོན་ཉིད་པར་མཚུངས་ཀྱང་། མདོ་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
སྤྲུགས་ལུགས་ཀྱི་དེ་ལས་སྤངས་རྟོགས་དམན་པར་བཞེད་དེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་བདག་མེད་བསྟོད་འགྲེལ་ལས།
མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་རྒྱ་ལ་བྱད་པར་ཞུགས་པས་འབྲས་བུ་ལ་ཡང་བྱད་པར་ཡོད་པ། རྩས་བཅུས་པའི་སྦྱ་རུ་ར་
དང་། འོ་མས་བཅུས་པའི་སྦྱ་རུ་རའི་དཔེ་དང་སྦྱར་ནས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། ། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྗེས་འབྲང་
ཁ་ཅིག་དོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་ཚོངས་དང་། །ཞེས་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་གཅིག་པར་བཤད་
པས། པར་བྱེན་ནས་བཤད་པའི་ས་བཅུ་གཅིག་པ་དང་། སྤྲུགས་ནས་བཤད་པའི་ས་བཅུ་གསུམ་པ་གཉིས་དོན་
གཅིག་དེས་ན་སྤྲུགས་ལུགས་ཀྱི་ས་བཅུ་གཅིག་པ་དང་བཅུ་གཉིས་པ་གཉིས་ས་བཅུ་པའི་ཁོངས་སུ་བསྟུ་བེད།
ག་གཟི་རིན་ཆེན་དཔལ་གྱིས་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་ལ། པར་བྱེན་ཐེག་པའི་བཅུ་གཅིག་དང་། །རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བཅུ་
གསུམ་པ། །དོན་གཅིག་མིང་གིས་དབྱེ་མིན་ནམ། །ཞེས་ངེ་བ་ཞུ་བའི་དགོངས་གཞི་ཡང་། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྗེས་འབྲང་
སྤྲུ་མའི་གསུང་སྟོས་མ་བེན་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཁ་སྐད་གྲགས་ཆེ་བ་ལས་བྱུང་
བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འབྲུལ་མེད་ཀྱི་གནད་ནི། པར་བྱེན་རང་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་ལྟོགས་ས་བཅུ་
གཅིག་པ་ཅུ་ཡང་ཐོབ་པ་མེད་དེ། ས་བཅུ་གཅིག་པ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ།
དེ་སྤྲུགས་པའི་ས་

༼ ༣༩༽

གསུམ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགའ་གཤོང་པ། བར་ཕྱིན་རང་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པ་སངས་
རྒྱས་སུ་ཁས་སྒྲངས་ནས། སངས་རྒྱས་ལ་མཆོག་དམན་འབྲེད་པ་ནི་ཉ་ཅང་ཐལ་ཏེ། འོན་པར་ཕྱིན་རང་རྒྱུ་ལ་
བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ཅན། བྱོད་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤང་རྫོགས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་ལས་སྤང་རྫོགས་ལྷག་པའི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤགས་ལྷགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་
དེ་བྱོད་ལས་སྤང་རྫོགས་ལྷག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་
ཐུག་གི་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱོད་ལས་ལྷག་པའི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་གཞན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤགས་
ལྷགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིར། གངས་མེད་གསུམ་གྱི་རྫོགས་འཆང་
རྒྱ། །ཞེས་དང་། ས་བཅུའི་མཐའ་མར་བདུད་བརྟལ་ནས། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་གསུངས། །ཞེས་
བཤད་པ་ནི། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བ་དག་རང་ལྷགས་ཀྱི་ལམ་རང་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤངས་རྫོགས་མཐར་ཐུག་
པའི་སངས་རྒྱས་མཆོན་ཉིད་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པས། དེའི་ལྷགས་བཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐོབ་པར་གསུངས་ཞེས་པ་
ཡང་། བར་ཕྱིན་རང་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བོད་དུ། ཕྱི་མར་འཆང་རྒྱ་ཁོང་མི་
བཞེད། །ཅེས་པའི་ཆོག་གི་ལྷགས་ཀྱིས་ཀྱང་། གངས་མེད་གསུམ་གྱི་རྫོགས་

༼ ༣༧༠ ༽

འཆང་རྒྱ་བ་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པ་རང་གི་འདོད་ཚུལ་ཙམ་དུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། སར་སྤྱོན་ནས་བཤད་པའི་བཙུ་
གཅིག་པ། སྤྱགས་ནས་བཤད་པའི་བཙུ་གསུམ་པར་འདོད་པ་ཡང་། བདག་མེད་བསྟོད་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གིས་
ཁེགས་པ་ཡིན་ཏེ། རི་ལྷར་ན། སར་སྤྱོན་ནས་བཤད་པའི་ས་བཙུ་གཅིག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ས་བཙུ་གསུམ་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དང་ས་བཙུ་གསུམ་པ་གཉིས་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཁྱོད་དང་
སྤྱགས་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་གཉིས་ལ་མཆོག་དམན་གྱི་བྱད་པར་ཡོད་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཚུས་སྤྱགས་པའི་
སྐྱུ་རུ་རའི་དཔེས་བསྟན་ལ། སྤྱགས་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དེ་འོ་མས་བཙུས་པའི་སྐྱུ་རུ་རའི་དཔེས་བསྟན་པའི་
སྤྱིར། གཏན་ཆོགས་བྱུ་ཅིང་བྱུ་པ་ཡོད་དེ། བདག་མེད་བསྟོད་འགྲེལ་ལས། རྒྱ་ལ་བྱད་ཞུགས་པས་འབྲས་
བུ་ལ་བྱད་ཞུགས་པ་ཆོས་ཉིད་དེ། ཚུས་བཙུས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་དང་། འོ་མས་བཙུས་པའི་སྐྱུ་རུ་ར་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསལ་བར་བཤད་པའི་སྤྱིར། དེས་ན། རོན་གཅིག་ན་ཡང་མ་ཆོངས་དང་། ཞེས་བཤད་པ་ནི། མདོ་སྤྱགས་
གཉིས་ཀའི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་སྤངས་རྟོགས་མཐར་ཐུག་བརྟེན་པ་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་འཛོག་པ་མཐུན་པས།
མདོ་སྤྱགས་གཉིས་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ལ་མཐུན་ཞེས་བཤད་པ་དེ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་
མཆོན་གཞི་ལ་མི་མཐུན་ཏེ་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོན་པས་ས་བཙུ་ལས་གཞན་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་ས་མེད་
པས་ས་བཙུ་གཅིག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང་། རྟོ་རྟེ་ཐེག་པས་སློབ་ལམ་ས་བཙུ་གཉིས་པ་བཞེད་པས། ས་
བཙུ་གསུམ་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བཞེད་པའི་སྤྱིར། དེ་སྐད་དུ།

༼ ༣༧ ༽

སམ་བྱ་ཁྲ་ལས། གང་དག་བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་ལེ་གནས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྟེ་
སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ། མཆོན་གཞི་མཆོན་པ་ནི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཡང་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་
སངས་རྒྱས་ཡིན་ལ་ཞེས་པ་ཡན་གྱིས་མདོ་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ངོས་བཟུང་ནས། དེ་སངས་
རྒྱས་བཏགས་པ་བར་བསྟན། མཆོན་གཞི་མཆོན་པ་ནི་དོ་རྩེ་འཛིན་པ་ཡང་དག་པའོ་ཞེས་པས། སྟགས་ལུགས་
ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གྱིས་མི་བྱ་བ་ལེ་གནས་མངོན་དུ་མ་བྱས་པ་ལེ་དོན་ནི།
ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྤོང་དུ་རྩོག་ཅིག་ཏུ་འདྲེས་པའི་སངས་རྒྱས་རང་སྤང་གི་ཡེ་ཤེས་
མངོན་དུ་མ་གྱུར་པ་བཅུ་གཅིག་ཀྱང་ཏུ་འོད་གྱིས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་ལམ་བདེ་བ་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་
པས་ན་བདེ་གཤེགས་དང་། སངས་རྒྱས་ལ་ཉེ་ཞིང་པར་བྱིན་ཐེག་པར་སངས་རྒྱས་སྟེ་བཤད་པས་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཅེས་དང་། ཤེས་བྱའི་སྤྱི་བ་སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་བ་རྣམས་སྤངས་པས། སྤང་བཤད་པའི་
རང་སྤང་གི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་སྟོན་པ་ལ། གང་དག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཆོག་འདི་བྱང་བའི་བྱིར། དེ་ལྟར་མ་བྱང་ན་ཅེ་མོའི་གནད་
ཀྱི་གསལ་བྱེད་དང་། ས་བཤ་གྱི་བསྟོད་འབྲེལ་ལས་ཚུལ་འདི་བཞིན་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ས་བཅུ་
གཅིག་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བྱས་ནས། དེ་པར་བྱིན་གྱི་ལམ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པར་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་བ་རང་འདོད་
ཀྱང་། དོ་རྩེ་ཐེག་པས་གཞལ་ན་དེ་ལྟར་

༼ ༣༧ ༽

མ་ཡིན་ཏེ། བར་ཕྱིན་རང་རྒྱུ་གི་ལམ་དུ་ས་བཅུ་བ་ཚུན་བགྲོད་བའི་རྒྱས་བ་ལས་མེད་ཅིང་། བསྐྱལ་བ་གངས་
མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་བ་ཡང་ས་བཅུ་བ་ཚུན་ཆད་དུ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ས་བཅུ་བ་ཚུན་བར་ཕྱིན་
ལམ་གྱིས་བགྲོད་ཟིན་བ་དེ་སྤྲུགས་ལམ་ལ་འཇུག་བ་ན་ལམ་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཆོད་བར་དེ་མ་ཐག་ས་བཅུ་
གཅིག་བར་ཞུགས་ནས། ས་ལྷག་མ་གསུམ་སྤྲུགས་ལམ་གྱིས་བགྲོད་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། དེས་མཆོན་ནས་ཆོགས་
སྦྱོར་གཉིས་བར་ཕྱིན་གྱིས་བགྲོད་ཟིན་བ་ས་དང་པོ་ནས་སྤྲུགས་ལ་ཞུགས་ཏེ་དེ་ཡན་ཆད་སྤྲུགས་གྱིས་བགྲོད་
བ་དང་། ས་དང་པོ་མན་ཆད་བར་ཕྱིན་གྱིས་བགྲོད་ནས། ས་གཉིས་བ་ནས་སྤྲུགས་ལ་ཞུགས་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་
སྤྲུགས་གྱིས་བགྲོད་བ་དང་། ས་དྲུག་བ་མན་ཆད་བར་ཕྱིན་གྱིས་བགྲོད་ནས། ས་བདུན་བ་ནས་སྤྲུགས་ལ་
ཞུགས་ཏེ། དེ་ཡན་ཆད་སྤྲུགས་གྱིས་བགྲོད་བ་སོགས་མང་དུ་ཡོད་དེ། འོན་འདི་དག་ས་ཆེན་གྱི་ལམ་འཇུག་
ལྷོག་གི་ཡིག་ཚུང་ན་ཞིབ་བར་གསལ་ལོ། །གནད་དེ་དག་གི་ཕྱིར་ན། སྤྲུགས་ཀྱི་འཕགས་བ་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་
ཆོགས་སྦྱོར་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་དགོས་བའི་ངེས་བ་མེད་དེ། ས་དང་པོ་མན་ཆད་བར་ཕྱིན་ལམ་གྱིས་བགྲོད་ཟིན་བ་
སྤྲུགས་ལ་འཇུག་བ་ན། དེ་མ་ཐག་ས་གཉིས་བ་ནས་ཞུགས་ཆོག་བ་སོགས་ལམ་འཇུག་ལྷོག་གི་ཡིག་ཚུང་ན་
དངོས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། ས་ལྷག་མ་གསུམ་སྤྲུགས་བ་ཡིན་བའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ས་བཅུ་གཅིག་བ་བ་རོལ་དུ་ཕྱིན་
བར་མིང་ཅམ་གྲགས་ཀྱང་དོན་མ་བཤད་བས་མིང་མ་སྤྲུགས་ལ་དོན་སྤྲུགས་བ་དང་། ས་བཅུ་གཉིས་བ་ནི་མིང་།

༼ ༣༧ ༽

དོན་གང་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་ཡིན་པར་མ་བཤད་པས་མིང་དོན་གཉིས་ཀ་སྤྲས་པ་དང་། ས་བཅུ་གསུམ་པ་ནི་དོན་སྤྱི་
གསུམ་ཡེ་ཤེས་བཞི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པར་བཤད་ཅིང་མིང་དངོས་སུ་མ་བཤད་པས། དོན་མ་སྤྲས་པ་ལ་མིང་སྤྲས་
པའི་ས་ཡིན་ལ། དེ་བས་ན་དོན་སྤྲས་ན་སྤྲས་པ་དང་། མིང་སྤྲས་ན་སྤྲས་པས་བྱུང་། མིང་མ་སྤྲས་ན་མ་སྤྲས་པ་
དང་། དོན་མ་སྤྲས་ན་མ་སྤྲས་པས་མ་བྱུང་པའི་རྣམ་དབྱེ་གཅེས་པ་ཡིན་ནོ། །ས་ལམ་གྱི་སྤྱབས་འདིར་གནད་ཀྱི་
དོན་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས་ཀྱང་། ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མའི་སྒྲོམ་གསུམ་ལྷོ་ཀླ་དང་། སྒྲོམ་གསུམ་ཁ་སྒྲོང་དུ་རྒྱས་
པར་གསལ་བས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཅན་གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་བྱེད་པར་འདོད་ན།
སངས་རྒྱས་འདོད་པ་དེ་ཡིས་ལམ་འདི་བཞིན་དུ་སྦྱད་པར་བྱ་སྟེ། རི་ལྷར་ན། ཡང་ན་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་མདོ་
ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་རྫོགས་སྟེན་སྦྱང་གསུམ་གྱི་བར་རི་ལྷར་འབྱུང་བ་གཞན་ཉམས་ལེན་གྱིས། ཡང་
ན་རྫོ་རྩེ་ཐེག་པའི་རྒྱད་སྟེ་ལས། སྟེན་བྱེད་ཀྱི་དབང་གོལ་བྱེད་ཀྱི་རིམ་གཉིས་དེ་དག་ལས་བྱུང་ཆེན་སྟེས་པས་
སྟེད་པ་སྦྱད་དེ་ས་ལམ་བཟོད་ཚུལ་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་སྟེ་ལེན་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་
གཉིས་མིན་པའི་ཐེག་ཆེན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མེད་དེ། མདོ་སྤྲལས་གང་རུང་གི་ལམ་རིམ་
ལས་གཞན་པའི་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་རིམ་མེད་པའི་བྱིར། མདོ་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་དེ་མཐར་སྤྲལས་
ལ་ལྟོས་དགོས་ཀྱང་། སྤྲལས་ལམ་གྱི་འབད་ཚོལ་རྒྱང་དུས་ས་ལྷག་མ་སྦྱར་དུ་བཟོད་པ་ཅི་མ་མ་གཏོགས། ལམ་

༼ ༣༥ ༽

པལ་ཆེ་བ་མདོ་ལ་བརྟེན་ནས་སོང་བའི་བསམ་པ་ལ། འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་རིམ་ལ་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་རང་སར་རྟེན་
ཚུགས་པ་རེ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་བ་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་ཆོས་ལུགས་དགག་པ་ལ་བདུན་ཉེ།
སངས་རྒྱལ་བསྟན་དང་མ་འབྲེལ་ཆོས་པ་དགག་སྟོམ་པའི་དགོ་དང་མ་འབྲེལ་ཐར་ལམ་དགག་རེས་འབྱུང་སྟོ་
དང་མ་འབྲེལ་སོ་ཐར་དགག་སྟེ་སྟོད་ལུགས་དང་མ་འབྲེལ་སེམས་བསྐྱེད་དགག་རྒྱུད་སྟེ་དག་དང་མ་འབྲེལ་
གསང་སྤྲུགས་དགག་དབང་བསྐྱར་དག་དང་མ་འབྲེལ་སྒྲ་མ་དགག་སྟོམ་གསུམ་མ་འབྲེལ་དགོ་སྟོང་སོགས་སུ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ལྟ་གངས་རིའི་ཁྲིད་ཀྱི་ཆོས་པ་པལ་ཆེར་ནི། འདུལ་བ་དང་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་།
དྲོ་ཇི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་གཏོགས་པ་དགའ་སྟེ། རྒྱ་མཚན་ཚུལ་བྱིན་པ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ། ཉིང་རེ་འཛིན་
ཀྱི་བསྐྱབ་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་གསུམ་པོ་མི་སྦྱང་ཞིང་མི་སྟོབ་པས་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པའི་ཆོས་ལུགས་
མ་ཡིན། སྟོན་བྱེད་ཀྱི་དབང་བཞི་དང་ལམ་རིམ་གཉིས་མི་སྦྱབ་ཅིང་དེ་དག་དང་མི་ལྡན་པས་སྒྲ་མེད་དྲོ་ཇི་ཐེག་
པའི་བསྟན་པ་མིན། འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོད་ནས་དང་པོ་སྟོམ་པ་ལེན་པ། བར་དུ་བསྐྱང་བ། ཉམས་པ་བྱིར་འཆོས་
ལུགས་གསུངས་པ་རྣམས་མི་ཤེས་ཤིང་མི་བསྐྱབ་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འང་ཆོས་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་
པོ་གང་རུང་དུ་མི་གཏོགས་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ཆོས་པར་མིང་དུ་ཁས་འཆེ་བ་ཀྱི་མ་མཚར་ཆེ་སྟེ། སུ་གང་གིས་
བསྟན་པར་འབྱུར་བསམས་ན་བསྟན་པ་འདིའི་ནང་དུ་མི་གཏོགས་པར་གསལ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྟོད་འཆོང་
མའི་བྱིན་དུ་པ་འདི་ཡིན་དོས་བརྒྱུང་མེད་པའི་བྱ་མང་

༼ ༣༧༥ ༽

ཡང་། རིགས་རུས་འདི་ཡིན་གྱི་ནང་དུ་ཚུད་མི་རུས་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས། སྤྱད་པ་པོས་
བསྐྱུས། གྲུབ་ཐོབ་གྱིས་བསྐྱོམ། བརྗེ་ཏས་བཤད། ལོ་རྒྱུ་བས་བསྐྱར་བ་སོགས་གྱི་ཁྱད་སྤྱོད་ནས་མ་རྒྱུང་བའི་ཆོས་
པ་དོ་མཆར་ཅན་བོད་འདི་ན་མང་ཡང་བསྟན་པའི་ནང་དུ་ཚུད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་པ་བསྟན་པའི་ནང་
དུ་མི་ཚུད་པ་དེས་ན། ཆོས་དེས་ཀྱང་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་མི་པན་ཏེ། དཔེར་ན་དག་དུག་རྩལ་རྩལ་བསྐྱུས་པའི་གོས་
ལ་ནི་ཡ་རབས་ཆེན་པོ་རྣམས་གྱི་ཆས་ཏེ་ན་བཟའ་མི་རུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་པ་གོང་འོག་དང་། གདམས་ངག་
སྣ་ཆོགས་ནས་སྤྱན་ཆགས་བསྐྱུས་པའི་ཆོས་གྱིས་བསྟན་ལ་གྲུས་པའི་ངང་ཅན་འཆང་མི་རྒྱ་བས་སོ། །གཞུང་
འདིར་དབང་དང་རིམ་པ་གཉིས་དང་མི་ལྡན་པ་ཅམ་གྱིས་རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ན།
རྒྱུད་སྤྱོད་འོག་མའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་དག་གསང་སྤྱགས་གྱི་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྲུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དེ་ཉན་
ཐོས་དང་པར་སྤྱིན་ཡང་མ་ཡིན་པས། བསྟན་པ་འདིའི་ནང་དུ་མི་ཚུད་པར་ཐལ་བའི་དོགས་པ་དཔྱེད་ལྡན་དག་ལ་
སྤྱོད། །གཞུང་གི་དོན་ནི། རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་མིན། །ཞེས་པ་སྒྲ་མེད་ལ་དགོངས་ཏེ། རྫོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་
ལུགས་ཏེ། །ཞེས་པ་དང་། གལ་ཏེ་གསང་སྤྱགས་བསྐྱོམ་འདོད་ན། །ཞེས་པ་ངག་དང་འབྲེལ། །སྐབས་དོན་
ཕྱོགས་སྤྲ་མ་ལ་གཞོད་བྱེད་བརྗོད་རྒྱ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྒྱུང་བ་བསྐྱོམ་པའི་དཀར་པོ་ཆེག་སྤུབ་པ་དང་། དབང་
བསྐྱར་མེད་པར་གཏུམ་མོ་སོགས་གྱི་ཐབས་ལམ་ཕྱོགས་རེ་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པ་སོགས་གྱི་བོད་གྱི་ཆོས་པ་
རྣམས་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུང་ནས།

༼ ༣༧ ༽

བ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་སོགས་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་གང་གི་ལུགས་ཡིན་བཅུད་པས་གང་དུ་ཡང་མ་གཏོགས་པས་
བསྟན་པ་འདིའི་ནང་དུ་མ་ཅུད་པར་བསྟན་ལ། དེའི་ཆེ་ཆོས་པ་དེ་དག་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་པར་ཁས་འཆེ་བས་དེའི་
ནང་དུ་འདུས་མ་འདུས་ཀྱི་དབྱུང་པ་ཆེར་མ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ད་དུང་ཅུང་ཟད་དགའ་བར་སྤང་བས་དཔྱོད་ཅིག
གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུ་སྟེགས་དཔེ་དང་སྤྱར་བའི་འདོད་པ་བཟོད། དེ་ཉིད་རྒྱ་འབྲས་འབྲེལ་བའི་རིགས་
པས་དགག་ཉམས་ལེན་གནད་རྣམས་བསྐྱས་ཏེ་སྐབས་དོན་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་ལུལ་ན་ལུ་
སྟེགས་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་པ་ལ་འདི་སྐད་ཟེར་ཏེ། ལྷིག་པ་སྟོང་ཞིང་དགེ་བ་བྱེད་ན་ངེད་ལུ་སྟེགས་
རྣམས་ཀྱི་རིག་བྱེད་ལ་ཡང་ཡོད་པས། ངེད་ལ་སྟོན་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་དགེ་བ་མེད་ཅིང་སྟེགས་བྱེད་ན།
བྱེད་ནང་པ་ཆོས་པ་ཡིན་ཡང་ཅི་པན། དེ་བས་ན་བྱེད་ཀྱི་ལུགས་བཟང་ལ་ངེད་ཀྱི་ལུགས་ངན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་
ཡོད་ཟེར་རོ། །ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་པོད་འདི་ནའང་སྟུན་པོ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། དཀོན་མཆོག་ལ་དད་པ་དང་ལྷན་
ཞིང་། སེམས་ཅན་ལ་སྟོང་རྗེ་ཆེ་བ་དང་། ཟང་ཟེང་གི་བྱིན་པ་ཀུན་ལ་གཏོང་བ་དང་། ཁས་སྤངས་པའི་ཚུལ་
ཐིམས་བསྐྱང་ཞིང་། གཞན་ཀྱི་གཞོད་པ་ལ་བཟོད་པ་བསྟོམ་པ་དང་། ཞི་ལྷག་དང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་གཏན་
བསྟོམ་ཞིང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་མདོ་རྒྱུད་དང་མ་མཐུན་ཡང་སྟོན་མེད། དད་
པ་སོགས་དེ་དག་མེད་ན་མདོ་རྒྱུད་དང་མ་ཐུན་པར་སེམས་བསྐྱེད་དང་དབང་བསྐྱར་བྱས་ཀྱང་ཅི་པན་ཏེ། པན་
པ་མེད་ཟེར་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུ་སྟེགས་ཀྱི་ཟེར་ལུགས་བཞིན་དུ་པོད་སྟུན་

༼ ༩༥༥ ༽

པོ་དེ་སྐད་ཟེར་བ་ཡང་རིགས་པས་བརྟག་པར་བྱ་བས་ཉོན་ཏེ་ཉོན་པར་བྱོས་ཤིག་དེ་ཡང་ལུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་རྒྱ་
རེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་མེད་པས་འབྲས་བུ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་མི་དགོ་བ་སྟོང་ཞིང་དགོ་
བ་བྱས་ན་ཡང་བར་མའི་དགོ་བ་ཅམ་ཡིན་གྱིས། སོ་ཐར་གྱི་སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཐར་ལམ་གྱི་དགོ་བ་ནི་སྟོང་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐར་ལམ་དུ་འབྱུང་བས་གཞི་རྟེན་སོ་ཐར་དང་ལྡན་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལུ་སྟེགས་ལ་སོ་ཐར་
སྟོམ་པ་མེད་པས་ཐར་པ་མི་ཐོབ་པ་དེ་བཞིན་དུ། རྒྱ་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པ་དེ་ལ་འབྲས་བུ་རིགས་འཛིན་
སྟགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་མེད་ཅིང་། སྟགས་སྟོམ་མེད་པ་དེ་ཡིས་གསང་སྟགས་དང་འབྲེལ་བའི་དགོ་བ་གང་སྟུང་ཀྱང་
བར་མ་ཡིན་གྱིས། གསང་སྟགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགོ་བ་མ་ཡིན་པས་སྟགས་ཀྱི་ལམ་དུ་མི་འབྱུང་
རོ། །དེ་ལྟར་སྟགས་ཀྱི་སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལམ་རྒྱུ་ཆགས་ཞིག་མེད་ན། གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་རབ་
ཏུ་བབ་ཅིང་དེ་བསྟོམས་ཀྱང་འཆང་མི་རྒྱ་སྟེ། དབང་བསྐྱར་མེད་པར་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བབ་མོ་
བསྟོམ་པ་ངན་འགྲོའི་རྒྱ་རུ་ཐུབ་པས་རྒྱུད་སྟེ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་སྟོམ་པ་མེད་ཅེས་
པའི་དོན་ལ། སྟོས་ཁང་པ་དང་། བསམ་ཡས་པས། དེས་འབྱུང་གི་སྟོམ་པ་མེད་པ་ལ་བཤད། ཀུ་སྟུ་ར་པས། ལུ་
སྟེགས་བྱེད་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྟོམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བཤད། དགའ་གདོང་པ་སོགས་ཀྱིས་གཞུང་གི་
ཆིག་རིགས་ཅམ་ཞིག་བཤད། དེ་དག་ལ་པཎ་ཆེན་རིན་པོ་ཆེས། སྦྱིར་ལུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམ་
པ་དང་། ཁྱད་པར་མགུ་བ་བརྟག་དགོས་

༼ ༣༧ ༽

བའི་ཕུ་སྟེགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་དགེ་བསྟན་གྱི་སྒྲིམ་པ་ཡོད་པ་དང་། ཕུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཅན་སོ་ཐར་གྱི་སྒྲིམ་
བ་སྦྱི་བའི་བར་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མི་འཐད་ཅེས་བཀག་ནས། རང་ཉིད་ཕུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་སྦྱབས་འགྲོའི་
སྒྲིམ་པ་མེད་པས། དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཐར་པ་ཆ་མ་ཐུན་གྱི་དགེ་བ་མེད་ཅེས་པ་གཞུང་གི་དོན་དུ་འཆད་དོ། །དེ་ལ་
སྤྱི་ཕྱི་འགའ་བ་ཅུང་ཟད་མཐོང་སྟེ། ཕུ་སྟེགས་བྱེད་དགེ་བསྟན་གྱི་སྒྲིམ་ལྡན་ཡོད་པ་དང་། གཞུང་གི་དོན་དེ་ལྟར་
དུ་འཆད་པ་འགའ་བའི་ཕྱིར་ཉེ། དགེ་བསྟན་ཡིན་ན་སྦྱབས་འགྲོ་ཙམ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་བསྐབ་པ་སྒྲངས་པས་
ཁུབ་བའི་ཕྱིར། སོ་ཐར་སྒྲིམ་པ་རྒྱད་ལྡན་གྱི་ཕུ་སྟེགས་ཡང་མི་འཐད་དེ། མཛོད་འབྲེལ་ལས། ཅི་ཕྱི་རོལ་བ་
རྣམས་ལ་ཡང་དག་པར་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད་དམ་ཞེ་ན། ཡོད་མོད་གྱི། མིད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།
གཏན་དུ་སྒྲིག་པ་ལས་སོ་སོར་ཐར་པ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲིམ་
པ་འོག་མ་གཉིས་སྒྲོན་དུ་མ་སོང་བའོ། །སོང་ཡང་རུང་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་གའི་སྒྲོན་པ་གཞི་སྒྲིམ་པ་གསུམ་
དང་ལྡན་པ་ཡིས་ལམ་རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་གནད་ཤེས་ཤིང་བསྒྲོམས་ན། སྒྲིམ་པ་པོ་དེ་ནི་རབ་ཆེ་འདིའོ།
འབྲིང་བར་དོའོ། ཐ་མ་སྦྱི་བ་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ཆད་ན་སངས་རྒྱས་འབྲུག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྒྱད་
ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཉེ། སམ་བུ་ཉ་ལས། གཞན་དུ་བསྐྱལ་བ་བྱེ་བར་ནི། །གངས་མེད་པ་ཡིས་གང་ཐོབ་
པ། །གང་དུ་དམ་པའི་བདེ་བས་ཁྱོད། །སྦྱི་བ་འདིར་ནི་འབྲུག་པར་འབྲུག། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལེར། ཡང་
ན་ལུས་འདི་སྤངས་མ་ཐག །བཙོན་པར་མི་ལྡན་པས་ཀྱང་འབྲུག། །

༼ ༣༧ ༽

ཅེས་དང་། གསང་བའི་མཛོད་ལས། དབང་བསྐྱར་ཡང་དག་སྤྱིན་ལྟན་ན། །སྤྱི་ཞིང་སྤྱི་བར་དབང་བསྐྱར་
འགྱུར། །དེ་ཡི་སྤྱི་བ་བདུན་ནས་ནི། །མ་བསྐྱོམས་བར་ཡང་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དམ་ཆོག་ལྷ་པ་
ལས། གལ་ཏེ་ལྷ་བ་མེད་གྱུར་ན། །སྤྱི་བ་བཅུ་དྲུག་དག་ན་འགྱུར། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེའི་
ཕྱིར་ན་དབང་དང་རིམ་གཉིས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་གྲུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཆེ་འདིའམ་བར་དོའམ། །ཞེས་པའི་
ཆོག་ཟུར་དེ་ནི་ཞེས་པ་ནི་སོ་སོ་སྤྱི་བོ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་གཞུང་ཀུན་ལས་རབ་ཆེ་འདི་ལ་འགྱུར་པ་སོགས་
གསུངས་པ་རྣམས་སོ་སོ་སྤྱི་བོའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་དུ་འགྱུར་པ་ལམ་ལྷུར་བ་དང་ཟབ་པའི་བྱད་བར་དུ་
འཆད་རིགས་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདི་ནི། སྐབས་དོན་རིམ་གཉིས་ལ་སྒྲོབ་པར་འདོམས་པའི་གཞུང་ཡིན་ཏེ།
རིམ་གཉིས་ཟབ་མོའི་གནད་ཤེས་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཁ་ཅིག་འཁྲུལ་དང་མ་འཁྲུལ་མེད། །ཅེས་
པ་ནས། གཞུང་འདིའི་བར་གྲོལ་ལམ་འཆད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་དེ་དག་གིས་ནི་ལུས་མདོར་བསྟན་དུ་
རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གསང་ཆོག་དང་། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ནས། ད་ནི་ལམ་གྱི་ཞར་ལ་
འཕྲོས་པའི་ཚུལ་དུ་སྒྲོམ་གསུམ་སྤྱིའི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆ་ཅམ་ཞིག་འཆད་པས། གསུམ་པ་ངེས་འབྱུང་སྒྲོ་
དང་མ་འབྲེལ་སོ་ཐར་དགག་པ་ནི། གང་དག་འདུལ་བའི་སྒྲོར་ཞུགས་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་འདོད་ན་ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པས་སྒྲོམ་པ་བསྐྱུང་བའི་ཕྱིར་གྲུས་པས་ལོང་སྟེ། ཆེ་འདིའི་ལྟ་གོས་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་རབ་ཏུ་འབྱུང་
བ་ཐུབ་པས་བཀག་ཅིང་མ་གནང་

༼ ༣༩༠ ༽

བའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་བ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་འབོགས་བའི་ཆོ་ག་བྱེད་བ་དེ་དག་ཀྱང་། སྡེ་སྡོད་ནས་བསྟན་བའི་
ལུགས་བཞིན་མི་བྱེད་པར་སེམས་ཅམ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་འབོགས་བ་དང་། དབུ་མའི་
སྡིག་བཤགས་སེམས་ཅམ་ལུགས་ལ་སྦྱོར་བ་སོགས་མང་དུ་སྟངས་སྟེ། སྡེ་སྡོད་ལ་མ་སྦྱངས་བའི་ཐོས་ཚུང་
རྣམས་ཀྱི་མགོ་བོ་བསྐྱོར་ནས་སྟུན་བོ་དགའ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རང་བཟོ་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་སྡེ་སྡོད་ལས་དེ་
ལྟར་བཤད་པ་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ལྷ་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན་བ་དང་། ཅུང་ཟད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་
པོ་ནི། གང་དག་གསང་སྟགས་བསྐྱོམ་པ་ཁས་འཆེ་བ་མེད་མོད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་
ལེན་ཅིང་བསྟུབ་པ་ཉུང་སྟེ། བལ་ཆེར་འཕམ་ཀྱི་སྦྱོད་པ་བག་ཡངས་སུ་ཅི་བདེར་བྱེད་བདེ་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས།
རང་བཟོར་གསང་སྟགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྦྱོད་པར་ཟད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། བརྟུན་གྱིས་བསྟན་བའི་
དབང་བསྟར་དགག་རང་བཟོའི་དགྲོངས་བསྐྱེད་བྱེད་པ་དགག་ཅོད་ཅམ་སྐྱེ་བའི་གཏུམ་མོ་དགག་ཡང་དག་
མིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཟོར་གསང་སྟགས་སྦྱོད་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། བོད་འདི་ན་
བལ་ཆེར་དབང་བསྟར་ལ་མི་དད་ཅིང་། གལ་ཏེ་དབང་བསྟར་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་། སྦྱོར་དངོས་རྗེས་ཀྱི་ཆོ་ག་
རྒྱུད་དང་། གྲུབ་པའི་གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་པ་ཀུན་དོར་ནས་སྐྱེ་བོ་གང་དག་བརྟུན་ཆོག་གིས་བསྟན་ཅིང་།
བསྟེན་པ་ལ་ངོ་མཆར་བཞིན་དུ་གྲུས་པས་ལེན་ནོ། །དོན་འདི་དང་མཐུན་པར་འཕྲིན་ཁྱེ་ལས། དང་པོ་མཁས་པ་
མི་བསྟན་པར། །ཕྱི་ནས་སྟོབ་མ་སྦྱད་པ་མཐོང་། །

༼ ༣༩༡ ༽

དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་གསང་སྟགས་ལ། ཁོར་པའི་རྣམ་གཞག་དུ་མ་མཆིས། ཁྱེས་དང་། དེང་སང་སྟོ་ལྟ་ལེགས་
བསྟུན་པས་ལ། མཚན་ཉིད་ལྟར་པའི་སྟོབ་དཔོན་ནི། དབང་བསྐྱར་མཛད་པ་ཉུང་བར་སྤང་། ལྷན་སོ་ཆོག་མི་
ཤེས་ལ། དེ་དག་སྟོངས་པའི་ཆོགས་བསྐྱུས་ནས། སྟོབ་མ་བརྒྱ་སྟོང་དུ་མ་ལ། སྟོར་དངོས་རྗེས་ཀྱི་ཆོག་
ཀྱན། ཉམས་པའི་དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ་མཐོང་། ཁྱེས་གསུངས་སོ། འདི་སྤར་དབང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་བཀག་
ཟེན་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་ན། བཀག་ཟེན་མོད། སྤར་ཡང་འཕྲོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱུས་ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་པས། འདི་
འབྲེལ་གསུང་ཅན་ལ་སྟོབ་པར་མི་འཇིན་ནོ། བཀའི་པ་ནི། བལ་ཆེར་བསྐྱེད་རིམ་ཡེ་མི་བསྟོམ་པར་གཏུམ་མོ་
ལ་སོགས་པའི་ཐབས་ལམ་ཕྱོགས་རེ་བ་བསྟོམ་པ་མང་ལ། རྒྱ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་བསྟོམ་ན་ཡང་། སྤང་གཞི་སྟོང་
བར་བྱེད་པའི་ཆོག་འཛིན་ལག་ཀྱི་རྟོག་ནས་གསུངས་པའི་མདོན་བྱང་ལྟ་དང་། རྟོ་རྟོ་ཆོག་གསུམ་བསྐྱེད་དང་།
བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་སྤྱི་ཚུལ་གྱི་ཉེན་འབྲེལ་དང་། གསང་འདུས་ནས་གསུངས་པའི་ཉིང་འཇིན་གསུམ་
དང་། གཤེན་རྗེ་གཤེན་ནས་གསུངས་པའི་རྣམ་འབྱོར་བཞི་ལ་སོགས་པ་ཀྱན་བོར་ནས། རང་བཟོའི་དགྲོངས་
བསྐྱེད་བསྟོམ་པ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དུ་མིང་བཏགས་པར་བདེ་དོ། རྟོན་འདི་དང་མཐུན་པར་འཕྲིན་ཁུ་ལས། བསྐྱེད་
རིམ་བསྟོམ་པ་པལ་ཆེར་ཡང་། སྤང་གཞི་སྟོང་བྱེད་ལེགས་འཕྲོད་པའི། ཆོག་འཛིན་རྣམ་གཞག་མི་ཤེས་
པར། རང་བཟོའི་དགྲོངས་བསྐྱེད་བྱེད་པ་མཐོང་། བསྐྱེད་རིམ་གསལ་བ་རབ་

༼ ༣༣ ༽

ཀྱི་མཐར། །སོན་པའི་གང་ཟག་ཡང་རབ་ཀྱིས། །རྫོགས་རིམ་གཙུག་པོར་སྤྱོད་པའི་ཆོ། །དགྲོངས་བསྐྱེད་གསུང་
གིས་ད་ལྟ་མིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། བོད་ཀྱི་གཏུམ་མོ་བསྐྱོམ་པ་པལ་ཆེར་ཡང་། ལུས་ཐམས་
ཅད་ལ་རྩས་བྱུང་། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱིས་བྱུང་། དེ་ལ་རྒྱུད་གིས་བྱུང་། དེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པས་བྱུང་། །དེ་
ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱེདས་ཀྱིས་བྱུང་། རྣམ་གཞག་པ་དེ། ཐོག་མར་རྒྱུད་ལ་དབང་ཐོབ་པར་བྱས་ནས། །གཏུམ་མོ་འེ་མེ་
སྤར་ཏེ་ཏེན་བྱང་སེམས་ལྷ་བས། བཏེན་པ་རིག་སྟོང་དབྱེར་མེད་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ནང་གི་ཏེན་འབྲེལ་མི་ཤེས་
པར་ཐུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་གཏུམ་མོ་ལྟར་ལུས་ལ་བྱོད་ཅམ་སྦྱིས་ནས་རས་གོས་རྒྱུད་པ་ཅམ་ཀྱིས་ཆོག་པ་ལ་
གཏུམ་མོ་འེ་དམིགས་པར་གོ་བ་མང་ངོ། །དོན་འདི་ཡང་འཕྲིན་ལྷུ་རྒྱུ་རྣམ་གཞག་ཚུལ་བཞིན་ཤེས་པ་
ཡིས། །གཏུམ་མོ་ཡེ་ཤེས་སྦྱེ་བའི་ཐབས། །རྣམ་གཞག་མེད་པའི་གཏུམ་མོ་ནི། །བྱོད་ཅམ་སྦྱེ་བའི་ཡེ་ཤེས་
མིན། །བྱོད་ཅམ་སྦྱེ་བའི་གཏུམ་མོ་ནི། །ཐུ་སྟེགས་ལུགས་ཡིན་ངེད་ཀྱི་མིན། །དེ་བཞིན་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་འཁོར་
སོགས། །ཐུ་སྟེགས་བྱེད་དང་སངས་རྒྱས་པའི། །རྣམ་གཞག་མཚུངས་པར་འབྲ་བ་ཡོད། །གསེར་དང་ར་གན་
འབྱེད་པ་ལ། །འབྲིས་པ་མེད་ན་བྱེད་པར་དགལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་དང་རང་བཟོའི་དགྲོངས་བསྐྱེད་
བཀག་པ་གཉིས་རིམ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་འགོག་པ་ཡིན་པས། །རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་གསང་ཆོག་གི་རྒྱས་བཤད་
ཡིན་ལོ་སྟུམ་ན། །ཅུང་ཟད་བདེན་པར་སྤྲང་ཡང་། །གང་དག་རབ་ཏུ་བྱུང་འདོད་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོམ་པ་
གསུམ་ཀའི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་གནད་མདོར་བསྐྱུས་པས། །འབྲེལ་ཆགས་སུ་

༼ ༣༤༽

བཤད་པ་དེའི་ནང་མཚན་སྟགས་སྟོན་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་བཤད་པ་ཡིན་པས། རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་
བཤད་དངོས་ཀྱི་སྐབས་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན། གཡ་ཏེ་དབང་བསྐྱར་ཞེས་སོགས་དང་། སེམས་བསྐྱེད་བྱེད་
པ་ཞེས་སོགས་ཀྱང་དབང་དང་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འབྲུལ་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས། དབང་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་
རྒྱས་བཤད་ཁོ་ནར་འབྱུང་རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་འབྲེལ་རིགས་ཅན་གཞུང་གི་གསེབ་ཚགས་ན་མང་བར་
བཞུགས་པ། སྐབས་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་དོས་མ་ཟིན་ནས་ཁོང་དཔྱད་ཤེས་པའི་སྐབས་མེད་དོ། །བཞི་པ་ནི། རྟོག་
ཅམ་སྐྱེ་བའི་གཏུམ་མོ་དེ་བསྐྱེམས་པས། བདེ་རྟོག་གྱི་ཉམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་སྐྱེས་ན་ཡང་། སྐྱེས་པའི་གང་
ཟག་དེ་དག་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་རྟོག་དང་། བདེ་བའི་ཉམས་རྣམས་ཅུ་དང་འོ་མ་ལྟར་འདྲེས་པ་སོ་སོར་འབྱེད་
པའི་ཐབས་ལ་མི་མཁས་པས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་སོ་སོར་འབྱེད་
མ་ཅུས་པའི་བདེ་རྟོག་གྱི་ཉམས་དེ་ནི་སྤར་འཁོར་བའི་རྒྱར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལམ་འབྲས་ནས་བཤད་པའི་ཉོན་
མོངས་རང་བྱུང་སོགས་གསུམ་ཡང་ཉམས་སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་ཅན་ཡིན་ཡང་སྐྱོན་འབྱེད་པའི་གནད་
ཟབ་མོ་ཡོད་པས། སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྤྲ་འདྲན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དུག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དབང་མ་
བསྐྱར་ལ་གསང་སྟགས་སྟོན་མེད། གསང་སྟགས་མ་འབྲེལ་སངས་རྒྱས་འབྱིན་མི་ཅུས། མདོ་སྟགས་སྟོན་མེད་
ཁྱད་པར་བྱེ་སྟེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་འདི་ནི་དབང་བསྐྱར་ཡེ་མ་ཐོབ་པ་ལ་རྟོག་ཅམ་སྐྱེ་བའི་གཏུམ་མོ་
སོགས་རྫོགས་རིམ་འགའ་ཞིག་སྐྱོན་པའི་སྟོན་ལ་མོས་གུས་བྱེད་ཅིང་། དེས་གྲོལ་བར་འདོད་པ་མང་ན་ཡང་།
དེ་

༼ ༣༩༩ ༽

འབྲེལ་མ་ནི་གང་ཟག་དེའི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔོན་སློབ་གཉིས་ཀ་ལ་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སློབ་
བ་མེད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་མས་ནི་དབང་བསྐྱར་བ་མ་ཐོབ་པ་ལ་རྫོགས་རིམ་གྱི་གསང་བ་བསྒྲགས་པས།
སྒྲགས་སློབ་ཀྱི་གཏོང་རྒྱ་ཅ་ལྟར་འབྱུང་། སློབ་མ་དེས་ནི་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་པས་སྒྲགས་སློབ་ཐོབ་མ་སྟུང་
བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གང་ཟག་ཆེ་གོ་མོས་རབ་བྱུང་མ་བྱས་པ་སྟེ་ཐོབ་མ་སྟུང་ན་གང་ཟག་དེའི་མཁན་པོའི་ཐ་སྙད་
མེད་པ་བཞིན་གྱི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ། སློབ་མ་དེས་དབང་བསྐྱར་ཡེ་མ་ཐོབ་ན་སློབ་མ་དེའི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲ་
མའི་ཐ་སྙད་མི་འབྱུང་སྟེ། དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་ན་གསང་སྒྲགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིས་ནི་སློབ་
མ་དེས་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་ན་སློབ་མ་དེའི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་ཐ་སྙད་མེད་ཅེས། སྤྱི་ཅམ་ནས་འཆད་པ་
ཡིན་གྱིས། སློབ་མ་དེས་སྒྲ་མ་དེ་ལས་དབང་མ་ཐོབ་ན། སྒྲ་མ་དེ་ལ་སློབ་མ་དེའི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་ཐ་
སྙད་མི་ཐོབ་ཅེས་བྱེ་བྲག་བཀར་ནས་འཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན། རྒྱུད་ཅམ་འཆད་པ་དང་། མན་ངག་
ཅམ་བཤད་པའི་སྒྲ་མ་དོན་སློབ་དཔོན་ཆེན་ལྷན་དང་། གཉིས་ལྷན་གསུང་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་འགྱུར་
ནོ། །དེས་ན་སྤྱར་སྒྲ་མ་གཅིག་ལས་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་དེས་སུ། སྒྲ་མ་གཞན་གྱིས་སློབ་མ་དེ་ལ་རྒྱུད་དང་
མན་ངག་བསྟན་ན་གསང་སྒྲགས་མི་འབྱུང་ཞིང་། སློབ་མ་དེ་ཡང་དབང་ཐོབ་ཡིན་པས། རྒྱུད་འཆད་པ་པོ་དང་
མན་ངག་སྟོན་པ་པོ་དེ་རྣམས་སློབ་མ་དེའི་གསང་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲ་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། ཅ་ལྟར་
འབྲུལ་སྟོང་དུ། དག་ནག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་བྲངས་པ་ལས། དམ་ཆོག་སྟོག་པ་སྤྱིན་པ་དང་། །

༼ ༣༥༽

འཆད་བྱེད་མན་ངག་སྟོན་པ་དང་། །དབང་བསྐྱར་བ་དང་ལས་བྱེད་པ། །དེ་རྣམས་སྟོབ་དཔོན་ཞེས་བཤད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་བཤད་ལྷ་མ་རྣམས་ནི་བྱིལ་བྱིལ་པོ་ལས་དབྱིས་བྱིན་པ་མི་སྤང་ངོ་། །གཉིས་པ་ནི།
དེ་ལྟར་གསང་སྤགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་མིན་པའི་སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་མོས་པ་བྱས་ཀྱང་། ཆེ་རིང་བ་དང་འགྱོར་
བ་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་ཆེ་འདིའི་བདེ་སྦྱིད་ཕུན་ཚོགས་ཅམ་ཞིག་གམ། ཡང་ན་དེའི་སྟེང་དུ་རིམ་གྱིས་སངས་
རྒྱས་འགྱུར་པའི་རྒྱ་བྱེད་པ་སྟིད་ཀྱིས། ཆེ་འདིའམ་བར་དོ་སོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འབྱེན་པར་མི་རུས་ཏེ།
གསང་སྤགས་དང་མ་འབྲེལ་པའི་སྒྲ་མ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོར་བསམས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་
པ་མེད་ཅིང་། དེའི་གནད་ཀྱིས་གསོལ་བ་རིམ་བཏབ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་མི་འགྱུར་པའི་བྱིར། རྒྱད་དང་མན་
ངག་ཅམ་བསྟན་པའི་སྒྲ་མ་ནི་དབང་བསྐྱར་པའི་སྒྲ་མ་དེའི་ངོ་བོར་བསམས་ཤིང་། དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ངོ་བོར་བསམས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ན་བྱིན་སྒྲ་བས་འཇུག་སྒྲ་བ་ཡིན་ནོ། །གསང་སྤགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་
མ་ཞུས་པའི་སྒྲ་མ་ལ་ནི་འདི་མི་མཚུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། གསང་སྤགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་
སངས་རྒྱས་ཉིད་འབྱེན་རུས་པ་དང་། གསང་སྤགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་མ་ཡིན་པའི་སྒྲ་མ་གཞན་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་
སངས་རྒྱས་འབྱེན་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདུལ་བ་ལས། ལྷན་ཅིག་གནས་
པ་དང་ཉེ་གནས་ཀྱི་མཁན་པོ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལ་སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འཇམ་
དཔལ་རྣམ་པར་འཕྱུལ་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་།

༼ ༣༤༩ ༽

འཇམ་དཔལ་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱབས་ལྷན་པའི་སྐྱེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཇི་ལྟར་གྲུས་པར་བྱ་བ་དེ་བཞིན་དུ།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྣམས་ལ་འདྲ་བའི་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་པ་རོལ་ཏུ་སྤྱོད་པའི་གཞུང་ལུགས་ལས། སླེ་མ་
སངས་རྒྱུ་ལྟ་བུར་བལྟ་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་ཀྱིས། སངས་རྒྱུ་དངོས་སུ་བལྟ་བར་གསུངས་པ་མེད་ལ།
སླེ་མ་སངས་རྒྱུ་དངོས་ཉིད་ཡིན་བྱ་བ་ནི། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་སྤྱོད་ཆད་ནས་ཡིན་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་དེ་སྐད་དུ། འདུས་
པའི་རྒྱུ་ལས། དབང་བསྐྱར་བའི་དོན་ཇི་སྟོབ་དཔོན་ལ་ཇི་ལྟར་བལྟ་བར་བྱ། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། སངས་
རྒྱུ་ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་སྟེ། །ཡན་ལག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྟེ། །བསྐྱེད་རྣམས་ནི་དབྱ་བཅོམ་ཉིད། །སྤྱི་
གཙུག་རིགས་ལྷན་སངས་རྒྱུ་ཉི། །འཇིག་རྟེན་པ་ནི་ཞབས་ཀྱིས་མནན། །འོད་ཟེར་གཞོན་སྤྱོད་གསང་བ་
པོ། །རྣལ་འབྱོར་ཅན་གྱིས་ཉལ་ཏུ་བཟླ། །ཅེས་དང་། གཞན་ཡང་བཤད་རྒྱུ་དོན་ཇི་སྟོབ་པ་དང་། དོན་གྱར་
དང་། བདེ་མཆོག་ཅ་རྒྱུ་དང་། སླེ་མ་ལྟ་བུ་བལྟ་བར་རྣམས་ལས། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་པར་གསུངས་པ་ཡིན་
པོ། །དབང་བསྐྱར་བའི་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་མ་སྤྱོད་ལ། སླེ་མ་དེ་བཟང་བ་གྲུབ་ཐོབ་ཡིན་ཡང་པ་རོལ་ཏུ་
སྤྱོད་པའི་ལུགས་ལྟར་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་ཅམ་ལས་མ་འདས་ཉི། དབང་མ་བསྐྱར་བའི་སླེ་མ་དེ་ལ་
སྟོབ་མ་དེས་སངས་རྒྱུ་དངོས་སུ་བལྟ་བར་མ་བཤད་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་དེས་ན་གང་ཟག་དེ་རབ་བྱུང་མ་ཡིན་པ་ལ་
དེའི་མཁན་པོའི་ཐ་སྙད་མེད། དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་དེ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་མ་བསྐྱར་ཞིང་དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་གང་
ཟག་དེའི་གསང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་མ་སྤྱོད་ལ། ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་སྤྱོད་

༼ ༣༩༥ ༽

བའི་སྒྲིམ་པ་མེད་པ་ལ་སྒྲོང་སེམས་ཀྱི་དགོན་བ་རྒྱན་ཆགས་སུ་འབྱུང་བ་མེད། དགོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་
སུ་འགོ་བ་མེད་ན་ཆོས་འདི་བའི་ནང་དུ་ཚུད་པ་མ་ཡིན་པ་དང་བཞི་ནི་ཀུན་གྱིས་གོ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བཞི་ནི་
གནད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གསེར་ཐུར་ལས། བསྟེན་རྫོགས་ལ་མཁའ་པོ་ཡོད་པས། རབ་བྱུང་ཅམ་ལ་མ་
ངེས་པ་བརྗོད་ནས་རབ་བྱུང་བསྟེན་རྫོགས་ཞེས་སྐར་བ་དང་། སྒྲིམ་ཁང་པས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་སྒྲོར་བ་ནི་མི་
ལེགས་ཏེ། བསྟེན་རྫོགས་པ་རབ་བྱུང་མ་ཡིན་ན་བདེན་ཡང་། དགོ་སྒྲོང་པ་མ། དགོ་ཚུལ་པ་མ། དགོ་སྒྲོབ་མ་
དང་ལྷ་ལ་རབ་བྱུང་སྤེལ་ཞེས་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར། རབ་བྱུང་བར་མ་རབ་བྱུང་
ཁོ་ནར་མི་འབྱུལ་བ་ཞིག་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཆེན་པོ་དག་ལ་ཐལ་མོ་སྐར་ནས་མཁའ་པོ་ལ་ཞུ་འཆོལ་ལོ། །བདུན་
པ་སྒྲིམ་པ་གསུམ་དང་མ་འབྲེལ་དགོ་སྒྲོང་སོགས་སུ་དགག་པ་ནི། དགོ་སྒྲོང་དུ་ཁས་འཆེས་བ་ལ་སྒྲིམ་པ་མེད་
པ་དང་། རྒྱལ་སྤྱི་སུ་ཁས་འཆེས་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐོབ་པ་དང་། སྤྱགས་པར་ཁས་པ་འཆེས་
བ་ལ་དབང་བསྐྱར་མེད་པ་དང་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་ཆོམ་རྒྱན་ཡིན་ཏེ། རིམ་བཞིན་ཉན་ཐོས་དང་།
པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་དང་། རྗེ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆོམ་རྒྱན་ཡིན་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། སྤྱིས་བྱ་དམ་
པའི་འཕྲིན་ཡིག་དུ་འཇམ་དཔལ་ཅ་རྒྱུད་བྲངས་པ་ལས། གང་དགོ་སྒྲོང་གི་སྒྲིམ་པ་མ་ཐོབ་པ་དེ་ལ་དགོ་སྒྲོང་གི་
མིང་མི་གནས། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་མཆོག་དུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་ལ་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའི་མིང་མི་གནས།
གང་དག་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོར་དབང་བསྐྱར་མ་བྱས་པ་

༼ ༣༤༽

དེ་དག་ལ་གསང་སྤྲུགས་པའི་མིང་མི་གནས་ཞེས་གསུངས་སོ། །དགེ་སྦྱོང་ཞེས་སོགས་ཆོགས་བཅད་འདི་ནི།
གང་དག་རབ་ཏུ་འབྱུང་འདོད་ན། །ཞེས་སོགས་སྤར་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆ་ཙམ་བཤད་པ་
དེའི་དོན་བསྟུ་ཡིན་ནོ། །གྲོལ་བྱེད་ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རིམ་གཉིས་སུ། །རྒྱད་དང་བྱུང་བའི་གཞུང་ལས་བསྟུས་ཏེ་
བསྟན། །ཁ་ཅིག་སྤྱོད་པ་དེའི་ཐབས་ཀྱིས་གྲོལ་བས་ན། །གཉིས་ཆར་མི་དགོས་ནན་གྱིས་སྦྱང་བར་བྱེད། །ཡི་
ཤེས་སྦྱེ་བའི་སྤྲ་འབྲེན་སྤྱོད་པ་དེ་ཡིས། །བྱེད་ཀྱང་གྲོལ་བའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ནི། །དབང་དང་རིམ་བཤགས་ལ་
འབད་ནས་ཡིན། །གཞན་དུ་རྒྱ་རྒྱུན་མ་ཆང་འབྲས་བུ་མཆར། །ལོ་ཏྲོག་རིམ་གྱིས་སྦྱོན་དང་ཉན་གཅིག་
ལ། །སྦྱོན་པའི་དཔེ་ཡིས་མདོ་དང་སྤྲུགས་གྱི་ལམ། །སྤྲུང་བུལ་བྱེད་བསྟན་པར་བྱིན་བཞིན་བྱེད་ན། །བྱིན་
རྒྱབས་ཐབས་ལམ་སོགས་གྱི་སྒྲོས་བཤོལ་ནས། །སེམས་བསྐྱེད་བྱངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་
བས། །བཅུ་གཅིག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་མཆོན་གསོལ་བ། །ཐོབ་པ་པ་རོལ་བྱིན་པ་རང་རྒྱུགས། །གལ་ཏེ་
གསང་སྤྲུགས་བསྒྲོམས་པས་ལམ་བཟོད་པར། །འདོད་ན་དབང་དང་རིམ་གཉིས་བྱུག་ཆེན་དང་། །སྦྱོང་བས་ས་
ལམ་རྩེར་སོན་རྫོགས་སངས་རྒྱས། །བཅུ་གསུམ་འབྲས་བུའི་སྟན་བྱགས་མཁན་དེ་ཐོབ། །ཐབས་ལམ་སྤྱོད་པ་
དེ་བསྒྲོམ་སོགས་དེ་དག་ནི། །སྤྲུགས་དང་པ་རོལ་བྱིན་དང་ཉན་ཐོས་སུའང་། །གཏོགས་མིན་བསྟན་པ་འདི་ཡི་
ནང་དུ་མིན། །འབྲོན་མའི་བུ་ལ་རིགས་གྱི་ངོས་འཛིན་ཅི། །སྤྲིག་སྦྱོང་དགེ་བ་བྱེད་ན་མདོ་རྒྱད་དང་། །མཐུན་པ་
མེད་ཀྱང་སྦྱོན་མེད་ལྷན་པོ་སྤྲ། །རྒྱད་དང་མཐུན་པར་དབང་བསྟུར་ཆོག་སོགས། །མེད་ན་དེ་

༼ ༣༤ ༽

ལ་རིག་འཛིན་སྒྲོམ་པ་ཅི། །སྒྲོམ་མེད་དེ་ཡིས་ཟབ་མོའི་ལམ་བསྐྱོམས་ཀྱང་། །སངས་རྒྱས་འབྲས་བུ་བྱེ་མའི་
མར་ཁུ་བཞིན། །དེས་ན་སྒྲོམ་གསུམ་ལྡན་པས་རིམ་གཉིས་གནད། །བསྐྱོམ་པ་གྲོལ་བྱེད་ལམ་གྱི་གནད་དོན་
ཡིན། །ལམ་གྱི་འཕྲོས་དོན་སྒྲོམ་གསུམ་སྤྱི་ཡི་གནད། །རིམ་པར་འབྲེལ་ཆགས་འཆད་པ་མཁས་པའི་
གཏམ། །བསྐྱེད་རྫོགས་གནད་ཀྱང་མདོར་བསྡུས་འཕྲོས་དོན་ཅམ། །དབང་བསྐྱར་ཡེ་ནས་མ་ཐོབ་རྫོགས་རིམ་
གྱི། །ཆོས་ཉན་སྒྲ་མར་མོས་གྲུས་ཅི་ངལ་ཡང་། །སངས་རྒྱས་ལོར་བུ་ལྷུང་དུ་འབྱིན་མི་རུས། །མདོ་སྤྲུགས་
གཞུང་ལས་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་དང་། །སངས་རྒྱས་དངོས་སུ་བལྟ་བར་གསུངས་གཉིས་གྱི། །དང་པོའི་ཐེག་
བཏབ་དབང་གིས་མ་འབྲེལ་ན། །པ་རོལ་བྱིན་ལྟར་རིམ་འཇུག་རྒྱ་རུ་བསྟན། །མདོར་ན་དགེ་སློང་དེ་བཞིན་རྒྱལ་
སྤུས་དང་། །སྤྲུགས་པར་ཁས་འཆེས་རིམ་བཞིན་སྒྲོམ་གསུམ་དང་། །ལྡན་པ་དེས་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་
འཛིན། །གོལ་བྱེད་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ། །གསུམ་པ་དབང་དང་རིམ་གཉིས་ལས་བྱུང་བྱུག་ཆེན་བཤད་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། །སྐབས་དོན་བྱུག་ཆེན་མལྟོར་རྒྱས་པར་བཤད། །ཞར་ལ་ལག་ལེན་སོགས་ལ་འཁྱུལ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་
ལ་ལྟ་སྟེ། །གཞན་ལུགས་བྱུག་ཆེན་བསྐྱོམ་ཚུལ་དགག་ རང་སྤྱོད་སྤྲུག་ཆེན་དོ་ཡིས་གཟུང་། །གཞན་ལུགས་རྒྱ་
ནག་ལུགས་སུ་བསྟན། །བྱུག་པའི་གཞུང་གིས་གཞོད་བྱེད་བསྟན། །ལོག་ཏོག་གཞན་ལ་སྐབས་འདིར་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། །ཐོད་འདི་ན་བྱུག་རྒྱ་པར་མིང་བཏགས་ནས་སྤྲུགས་ལུགས་ཀྱི་བྱུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་པར་
ཁས་འཆེས་པ་མང་ན་ཡང་བྱུག་ཆེན་མཆོན་ཉིད་པ་བསྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་ཏེ།

༼ ༣༩༠ ༽

ནམ་པར་རྟོག་པ་སྤྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ལ་མི་འཕྲོ་བར་ནང་དུ་ཁ་ཆོམ་པའི་ངང་ནས་སྟོང་པ་ཉ་ད་དེ་བ་ཉིད་བསྟོམ་གྱི།
དབང་དང་རིམ་གཉིས་ལས་སྤྱང་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་རྒྱུད་སྤེལ་ས་གསུངས་པ་ནི་མི་ཤེས་པའི་
སྤྱིར། དབང་དང་རིམ་གཉིས་དང་མ་འབྲེལ་པར་སྟོང་པ་ཉ་ད་དེ་བསྟོམ་པ་དེ་ལ་སྟོན་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། གང་ཟག་སྤྱན་
པོས་ཕྱག་ཆེན་དུ་མིང་བཏགས་པའི་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ནི། ཅི་མེད་ཅང་མེད་དུ་གོ་ནས་དེ་ལྟར་དུ་བརྒྱུད་ནས་
ངན་འགྲོའི་རྒྱ་རུ་གསུངས་ཏེ། ཅ་ཤེ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ལྟ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་ཚུང་ནམས་སྤྱང་བར་
འགྱུར། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། མེད་པ་པ་ནི་ངན་འགྲོར་འགྲོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དུད་
འགྲོའི་རྒྱ་རུ་གསུངས་ཞེས་པ་ནི། རྟོག་པ་ནང་དུ་ཁ་ཆོམ་པའི་ཞི་གནས་འཕུག་པོ་འབྱི་བ་ཆང་དུ་གཉིད་ལ་ཤོར་
བ་ལྟ་བུ་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཨིན་རྒྱ་ཏིས། རྫོངས་པའི་བསྟོམ་པ་གང་ཡིན་པ། །རྫོངས་
པས་རྫོངས་པ་འཕྲོ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། སྟོམ་ཆེན་སྤྱིངས་ཡིག་ལས། དམ་པའི་གདམས་པས་སྟོས་པ་མ་
ཆོད་པར། །ཞི་གནས་ཐེང་པོ་ཞིག་ལ་སེམས་བརྒྱུད་ནས། །གཏི་ཐུག་ཐུན་པ་ཡང་ཡང་སྤེལ་བྱེད་པ། །འབྱི་བ་
ཆང་དུ་ཉལ་བའི་སྟོམ་ཆེན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སྤྱན་པོས་བསྟོམ་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་
གཟུགས་ཀྱི་སྤྱང་བ་མཐའ་དག་བཀག་ནས། གཟུགས་ལ་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་བྱས་ཏེ་ནམ་མཁའ་ལ་
དམིགས་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་ལ་དམིགས་པ་དང་། གཟུང་བྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་དང་། འདུ་ཤེས་
རགས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྤྱ་བ་མེད་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་རྣམས་དང་། གཟུགས་སྤྱང་
འགགས་

༼ ༣༩༡ ༽

པའི་སྟོང་བ་ཟུང་དུ་སླེལ་ནས་བསྐྱོམས་ན་གཟུགས་མེད་སྟེ་མཆེད་ཟུ་བཞིར་སྟེ་སྟེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་ཀྱི་
རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་བའི་ཕྱིར། གཟུགས་ཀྱི་སྟང་བ་བཀག་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་འཛིན་
སོགས་བཞི་པོ་འདི་ཞི་གནས་སུ་བྱས་ན་ལེགས་སམ་སྟུང་སྟེ། གཟུགས་མེད་དུ་སྟེ་བ་ལ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་
སྟུངས་འབྲུག་བསྐྱོམ་དགོས་པས། ཉིང་འཛིན་དེ་དག་གཟུགས་མེད་དུ་སྟེ་བའི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཞི་གནས་ཡིན་པ་
ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་མཐོང་ནི་སྟོང་བར་ལྷ་བ་ཉིད་ཡིན་པ་སྟེ་ཕྱི་ཀུན་ལ་བྱུང་བར་ཆེར་མེད་པའི་
ཕྱིར། བསྐྱོམ་ཚུལ་སྟུང་མ་གཉིས་ལས། ཡང་ན་སེམས་སྟོང་བར་ངོ་འཕྲོད་པའི་སྟོང་རྒྱར་དེ་སྟོན་དུ་ངེས་འབྱུང་གི་
བསམ་པས་ཀུན་ནས་སྟོང་ཞིང་། ཞི་གནས་སྟོན་མེད་ཅིག་དང་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ནས་བསྐྱོམས་ན། ཐེག་ཆེན་དུ་མི་
འགྲོ་བར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འགོག་པ་སྟེ་ཐུང་འདས་སུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་ཏེ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཁོར་བའི་མཐའ་མནན་
ཀྱང་། ཐབས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བུལ་བས་ཐུང་འདས་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་བ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། རོན་འདི་དག་
དང་མཐུན་པར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྟེས་བྱ་དམ་པའི་འཕྲིན་ཡིག་ལས། ཐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་རྫོགས་པར་
སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ་ལ་རྗེ་ལྷར་བཟང་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དབྱ་བཅོམ། འབྲིང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་ཁམས། ཐ་མ་ངན་
སོང་དུ་སྟེ་བར་གསུངས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སྟུ་སྟུབ་ཀྱིས། སྟོང་བ་ཉིད་ལ་ལྷ་ཉེས་ན། །ཤེས་རབ་ཚུང་རྣམས་ཐུང་
བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའང་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ལྷན་པོས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ་བསྐྱོམ་
པ་སོགས་གསུམ་ཀ་སྟོང་བར་ལྷ་བ་ཅོམ་གྱི་

༼ ༣༩༩ ༽

བསྐྱེམ་ཡིན་པ་ལ་བྱུང་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་སྤྲུལ་པ་གཉིས་ལ་སྟོང་པར་ངོ་འཕྲོད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེམ་མཚན་ཉིད་
པ་མེད་དེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཚན་ཉིད་པས་འཁོར་བའི་རྒྱ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདིར་འབྲས་བུ་དུད་འགོ་
སོགས་བཟང་ངན་གསུམ་བྱུང་བས། རྒྱ་བསྐྱེམ་ལ་ཡང་བཟང་ངན་གསུམ་འབྱེད་དགོས་པ་དེ་ལྟག་མཐོང་སྟོང་
པར་ངོ་འཕྲོད་པ་སྟོང་ཉིད་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་མིན་དང་། གོགས་ཞི་གནས་བཟང་ངན་གྱི་སྒྲོན་པ་འབྱེད་པ་ཡིན་
ཏེ། སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར་རོ། ཁྲིཤ་བྱེད་པ་དག་གིས། ཆོགས་དུག་གི་འགྲུ་བ་བཀག་ནས། སེམས་ཀྱི་གསལ་ཆ་
ཅམ་ཡང་མ་སྤང་བ་དང་། སྤང་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལེགས་ཉེས་ཅམ་ལས་ལྟག་མཐོང་གི་ངོས་འཛིན་ཅི་ཡང་མི་
སྤང་བ་ནི། བོད་དུ། རྟོག་པ་ཁ་ཆོམ་ཉིད་བསྐྱེམ་གྱིས། །ཞེས་པ་དེས་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་པར་སྤང་ཡང་སྐབས་དོན་
མ་གོ་བ་སྟེ། འདི་དག་ནི་སྟོང་ཉིད་བསྐྱེམ་པ་ལ་ཕྱག་ཆེན་བསྐྱེམ་པར་རྒྱུ་མ་པ་དག་ལ་སྐྱེམ་ལེགས་ཉེས་ལས་
འབྲས་བུ་བཟང་ངན་འབྱུང་བར་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཡིན་ཟེར་
བའི་བྲིས་ལེན་གྱི་ཆོགས་བཅད་འགའ་ཞིག་ཀྱང་སྤང་སྟེ། དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་མདོ་ཁམས་སྤྲད་གྱིས་ཆར་
ཐེབས་པ་ན། རྣམ་འགྱོར་པ་སྤྲུལ་འཇམ། འགའ་ཞིག་མདོ་སྤྲད་ཀྱི་སྟོན་པ་སྒྲོ་གྲོས་རབ་གསལ་ཟེར་བ་དེས་ཆོས་རྗེ་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ན། ལྷན་པོས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ་བསྐྱེམ་པ། །ཞེས་པ་ནས། འོན་ཀྱང་འབྲུག་པ་ཤིན་ཏུ་
དགལ། །ཞེས་གསུངས་འདུག་པ་འདི་དག་གི་དོན་ཅི་ལགས། །ཞེས་ཞུས་པའི་ལན་དུ། རྟོག་པ་ཁ་ཆོམ་ཞི་གནས་
དང་། །སྟོང་པ་ཐལ་བྱུང་ལྟག་མཐོང་གཉིས། །ངན་འགྱོར་སྟེ་བའི་རྒྱ་ཅན་ཏེ། །ལེགས་

༼ ༣༤༣ ༽

འདོད་ནམས་ཀྱིས་སྤངས་ན་ལེགས། །སེམས་འགྲུ་མི་གསལ་ཞི་གནས་དང་། །གཟུགས་སྤང་བཀག་པའི་ལྷག་
མཐོང་གཉིས། །གཟུགས་མེད་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཆེན་ཏེ། །ཐར་འདོད་ནམས་ཀྱིས་སྤངས་ན་ལེགས། །འཛུལ་ཆོར་མེད་
པའི་ཞི་གནས་དང་། །ཆོགས་བྱུག་འགགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས། །ཉན་ཐོས་འགོག་པ་ཆ་མ་ཐུན་ཏེ། །མཆོག་
འདོད་ནམས་ཀྱིས་སྤངས་ན་ལེགས། །འཕྱི་སྤངས་བདེ་ལྷན་ཞི་གནས་དང་། །སྤྱོད་ཀྱང་ཉེར་ཞིའི་ལྷག་མཐོང་
གཉིས། །པར་བྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་མཆོག་སྟེ། །རྒྱལ་སྤྱོད་ནམས་ཀྱིས་བསྐྱབ་ན་ལེགས། །བདེ་སྤྱོད་བྱང་འཇུག་
ཞི་གནས་དང་། །མཆོན་རྟོག་ཉེར་ཞིའི་ལྷག་མཐོང་གཉིས། །གསང་སྤྱོད་སྤྱོད་ཆེན་ལམ་མཆོག་སྟེ། །ཆེ་འདིར་
བྱུང་འདོད་བསྐྱབས་ན་ལེགས། །ཞེས་གསུངས་པར་འཆད་དོ། །དཔེ་རྒྱན་འདི་བྱིས་རྒྱལ་ཆབ་ཀྱང་དབང་པའི་
ངོ་ལ་ཁམས་སྤྱོད་ནས་བརྒྱད་དེ་བྱང་བ་ཡིན་པས། སྤྱོད་སོར་མི་སྤང་། ཆོག་འདི་དག་ལེགས་སོ་སྤང་ཞིང་
འཕགས་པའི་གསུང་གི་རིགས་འབྲུ་བ་ཅེས་འདུག བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་གསུང་ཡིན་པར་ནི་ཡིད་མི་ཆེས་ཏེ།
ཆོགས་བཅད་སྤྱོད་མ་གསུམ་ལ་དབྱེད་རྒྱ་ཁ་ཡར་སྤང་བས་སོ། །བྱང་པར། ཡང་ན་ཉན་ཐོས་འགོག་པར་
ལྷུང་། །ཞེས་པ་འགོག་པ་ཆ་མ་ཐུན་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། འདི་དང་། སྤྱོད་ཉིད་ཉན་ཐོས་ནམས་ཀྱང་བསྐྱོམ། །དེ་
ཡི་འབྲས་བྱ་འགོག་པ་ཐོབ། །ཅེས་པའི་འགོག་པ་གཉིས་ལ་བྱང་པར་མེད་པའི་བྱིར་དང་། སྐྱེས་བྱ་དམ་པའི་
འཕྱིན་ཡིག་ལས། ཐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་རྫོགས་པར་སེམས་ངོ་འཕྲོད་པ་ལ་རི་ལྷོང་བཟང་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་དག་
བཅོམ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འདིའི། ཡང་ན་ཉན་ཐོས་འགོག་པར་ལྷུང་། །ཞེས་

༼ ༣༩༩ ༽

བ་གཉིས་དོན་མ་ཐུན་བ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན། མིན་ན་གཟུགས་མེད་ཁམས་སུ་སྐྱེ། །ཞེས་པའི་
འབྲས་བུ་ལས་ངན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་འགོག་པ་ཆ་མ་ཐུན་ནི་འདོད་ཁམས་ན་ཡོད་ཅིང་། གཟུགས་མེད་ནི་
ཁམས་གོང་མའི་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲོས་སྒྲིག་ལས། གཉིད་འཇུག་པོ་ལོག་པར་ལྟར་བྱན་རིག་གི་གསལ་ཆ་ཙམ་
ཡང་མེད་པར་བྱན་མེད་ཀྱི་ངང་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ།
དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཉན་ཐོས་འགོག་པ་ཞེས་ཐ་སྙད་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་བྱེད་བྱེད་པོ་སྟེ།
འགོག་པ་འབྲས་བུར་བྱས་ནས་དེའི་རྒྱུ་ཁྲུང་པར་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ལས། དེ་གསལ་བར་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།
བྱན་མེད་ཀྱི་ངང་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པ་དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཟེར་བའི་ཉན་ཐོས་འགོག་པའི་ཐ་སྙད་
མཛད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཏུ་འབྲས་སོ། །བྱན་མེད་ཀྱི་ངང་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་
པ་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སེམས་ཅན་དེ་བསམ་གཏུན་བཞི་བའི་
ལྷའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས། དེར་སྐྱེ་བ་ལ་བསམ་གཏུན་བཞི་བའི་སྒྲོམས་འཇུག་གལ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། འདུ་ཤེས་མེད་
པ་ཞེས་པ་ཡང་ཆོར་འདུ་རགས་པ་བཀག་པ་ཙམ་ཡིན་པར་མཛོད་ལས་བཤད་པས། བྱན་མེད་ཀྱི་ངང་དུ་
བརྒྱལ་བ་ལ་དེ་ལྟར་མ་འཁྱུལ་བ་གལ་ཆེ་ལོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་དབྱེ་བྱེད་པ་ལ་མངོན་པའི་གཞུང་གི་བཤད་ཚུལ་
རགས་པ་ལ་སྒྲོ་བྱང་ན་འཁྱུལ་བ་ཆེར་མེད་པས། མཁས་པ་བྱེད་འདི་ལྟར་གསུང་བ་གཞི་མེད་དུ་ཐུགས་ཡངས་
བར་ཟད་དོ། །གོང་གི་འཕྲོས། འོ་ན་སྟོང་ཉིད་བསྒྲོམས་ན་ཐུག་ཆེན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཅི་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་
བསྒྲོམ་པ་དེ་ནི་ཆད་ལྟ་དང་། སྟོང་པ་ཉི་ཆེ་བ་དང་།

༼ ༣༩༥ ༽

སྒྲིང་རྒྱུ་དུ་རོ་འཕྲོད་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་བྱའི་སྒྲིང་ཉིད་དང་གསུམ་དུ་མ་ལྟར་བར་གསལ་བ་དང་བྱུང་དུ་
འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་རི་ལྟར་བསྐྱོམས་ལེགས་ཀྱང་། ཐེག་ཆེན་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པའི་དབུ་མའི་སྒྲོམ་ལས་ལྷག་པའམ་
འདའ་བ་མེད་དེ། ཐབས་དབང་དང་རིམ་གཉིས་མེད་པས་སྒྲིང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་སྒྲིང་པའམ། སྒྲིང་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་ཅམ་
ལས་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷུང་དུ་འབྲེན་མི་རུས་པའི་བྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྗེ་བཙུན་རིན་པོ་ཆེས། འགའ་ཞིག་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐོག་བབས་ཞེས། ཤོག་མར་སྟོན་ཞེས་སྒྲིངས་པ་འགའ་སྤྲོ་མོད། །དེ་ནི་དེ་མིན་ལྟ་བའམ་བསམ་
གཏན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་སོ། འོན་དབུ་མའི་བསྐྱོམ་བྱུང་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་ཆོག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མཐའ་བྲལ་
དབུ་མའི་བསྐྱོམ་དེ་བཟང་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་འབྲུབ་བྱེད་གསང་སྤྲུགས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་ཐབས་
བཟང་པོ་མེད་ན་འབྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། རི་སྤྱོད་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་མ་རྫོགས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ་དབུ་མའི་བསྐྱོམ་
མཐར་མི་བྱིན་ཅིང་། མཐར་བྱིན་པ་འདིའི་རྒྱ་ཆོགས་གཉིས་རྫོགས་པ་ལ་མ་མཐའ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་དགོས་
བར་གསུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། མདོ་སྤྱད་པ་ལས། རི་སྤྱོད་དགེ་བའི་རྩ་བ་ཡོངས་སུ་མ་རྫོགས་པར། །དེ་སྤྱོད་སྒྲིང་
ཉིད་དམ་པ་དེ་ནི་ཐོབ་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དབུ་མའི་བསྐྱོམ་མཐར་བྱིན་མ་བྱིན་གྱི་ཆད་ནི་ཆོས་
དབྱིངས་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཡིན་པས། མདོ་ལམ་དུ་དེ་མདོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་མ་མཐའ་གངས་
མེད་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་བསགས་པས་ས་དང་པོར་ཆོས་ཉིད་མདོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཆེན་
རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གནད་གྱིས་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་དགོས་བར་གསུངས་ཞེས་

༼ ༣༩༩ ༽

བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སྟོང་པ་བསྟོམ་པ་ཕྱག་ཆེན་བསྟོམ་པ་མ་ཡིན་ན་ཕྱག་ཆེན་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འདྲེ་
གསང་སྟགས་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ཅམ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་དབང་
དང་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལས་བྱུང་བའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྗེ་བཙུན་རིན་
པོ་ཆེས། སྒར་གྱི་འཕྲོ་ལས། བསྟོམ་པའི་ལྷགས་འབྱུང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འཕྲིན་ཁྱུང་ཡང་།
ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྟོམ་པ་ཡང་། །དབང་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་། །རིམ་གཉིས་ཉིང་འཇིན་བྱུང་བར་
ཅན། །ཡིན་ཞེས་བྲིད་ཀྱི་གསུང་ལས་བྱུང་། །ཁ་ཅིག་དཀར་པོ་ཆེག་ཐུབ་ལ། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་ངོ་སྟོན་
བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །རང་བྱུང་གི་དོན་ནི་ལྷན་གྲུབ་དང་མ་བཅོས་པ་ཡིན་པས། མ་བཅོས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་
རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བྱ་སྟེ། མ་བཅོས་པ་ཉིད་དུ་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་བཤོ། །གནད་དེའི་
ཕྱིར་ན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཐོང་ལམ་སོགས་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས། རྣམ་བཅད་ལ་དེ་གཅད་པའི་
ཕྱིར་བྱུང་བའི་རང་བྱུང་ཞེས་གཉིས་འཕར་བསྟན་ནོ། །འདིའི་ཡེ་ཤེས་ནི་གོང་དུ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་གཉིས་
མིན་པའི། །སངས་རྒྱས་བསྐྱབ་པའི་ཐབས་གཞན་མེད། །ཅེས་བཤད་པའི་ཤེས་རབ་དང་དོན་གཅིག་དབང་གི་
ཆོ་ག་དང་རིམ་གཉིས་བསྟོམ་པ་སོགས་ནི་དེའི་ཐབས་ཡིན་ལ། དེ་བས་ན་སྐབས་དེའི་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
གཉིས་ནི་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་ཡིན་ནོ། །ཕྱག་ཆེན་གྱི་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་འགྲུབ་པའི་དུས་ལྷུང་བུ་ལ་ཇི་ལྟར་ཞེ་
ན། ཕྱག་ཆེན་འདི་རྟོགས་པ་སྒར་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་ན་ཆེ་འདིར་ཡང་འགྲུབ་པ་

༼ ༣༩༽

ཡིན་ཏེ། ལམ་སྐྱར་ཞིང་ཟུང་བའི་གནད་ཀྱིས་འབྲུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲུག་གི་ཐབས་མཁས་དེ་ལས་གཞན་
དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པ་མེད་དེ། དེ་འདྲ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱང་བ་ཅི་ཤར་མ་
འགགས་པ་ལ་མ་བཅོས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། འབྲུལ་ཕྱགས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། གནས་ཕྱགས་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོ། རྣམ་རྟོག་ཆོས་སྐུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། ཕྱག་དང་། རྒྱ་དང་། ཆེན་པོ་གསུམ་ལ་ཡི་གེ་ཐ་དད་པའི་གོ་
དོན་བྱེད་པ་སོགས་རང་བཟོས་སྐྱར་བ་ཅེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་རང་རྒྱུད་དང་
རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལས་ཕྱག་ཆེན་མ་གསུངས་པ་དེས་ན། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་ན་གསང་སྤྲུགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་
གཞུང་བཞེན་བསྐྱབ་རིགས་ཏེ། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་དེ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་གཉིས་ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་བྱུང་ཆོས་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤྱང་བ་ཤར་བ་ལྟར་རྟོག་པ་ཁ་ཆོམ་གྱི་ཞི་གནས་དང་བསྐྱེད་ཀྱིས། སྤྱང་རྒྱུད་བསྐྱོམ་པ་
ལ་ཕྱག་ཆེན་བསྐྱོམ་པར་སྒྲོམ་པའི་ད་ལྟའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། རྒྱ་ནག་དུ་ཤར་གི་རྩོགས་ཆེན་གཉིས་ལ་དོན་
ལ་བྱུང་པར་དབྱེ་བ་མེད་དེ། རྒྱ་ནག་གི་ཆོས་ལ་ཡས་བབས་དང་ཅིག་ཆར་བ་ཟེར། བོད་ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་ལ་མས་
འཛིག་དང་རིམ་གྱིས་པའི་ཕྱགས་ཟེར་བའི་མིང་འདོགས་ཕྱགས་བསྐྱར་བ་ཅེས་མ་གཏོགས་ཉམས་ལེན་གཅིག་
ཏུ་སྤྱང་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཕྱགས་ནོར་བ་འདི་འདྲ་འབྱུང་བ་ཡང་མཆོན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་མཁན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཞི་བ་འཛོམས། ཆོས་སྐྱུང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྤྱི་ལྟེ་བཅན་ལ་ཞལ་ཆེམས་ཀྱི་ཕྱང་བསྟན་བཞེན་དུ་
ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱང་བསྟན་པ་དེ་ཡང་རི་ལྟར་ཞེ་ན། བ་ཤར་

༼ ༣༩༩ ༽

ཀྱིས་མཉན་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་བོད་ཡུལ་འདིར་ཨོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོ་སློབ་དཔོན་པ་རྣམས་འབྱུང་གནས་
ཀྱིས། མ་མོ་བསྟན་མ་བཅུ་གཉིས་ལ་གཏད་ཅིང་། ལུ་སྟེགས་མི་འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་བསྐོས་མཛད་པས། ལུ་
སྟེགས་དངོས་འབྱུང་བར་མི་འབྱུང་མོད། འོན་ཀྱང་ཡར་ངོ་དང་མར་ངོ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རྟེན་འབྲེལ་འགའ་
ཡིས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དག་མ་དག་གཉིས་སུ་འགྲོ་བར་འབྱུང་རྟེ། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ང་འདས་ནས་རྒྱ་ནག་དགེ་
སློང་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་ནས། དཀར་པོ་ཆེན་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བ་ཅིག་ཆར་བའི་ལམ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱིས་འཆང་མི་རྒྱ་
བ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་བསྐོས་པས་སེམས་རྟོགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆོས་སྟོན་པར་འབྱུང་
རོ། །དེའི་ཆེ་ངའི་སློབ་མ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤྱེ་ལ་ཞེས་བྱ་བ་སྟུན་འོངས་ལ་དེ་ཡིས་སྟུན་འབྱེན་པར་
བྱས་སོ། །དེ་ནས་སློབ་དཔོན་དེའི་ཆོས་ལུགས་བཞིན་དད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་སྟོད་ཅིག་གསུངས་ཤིང་། ཀ་མ་ལ་
ཤྱེ་ལ་ཁྱོད་མ་འོངས་པའི་དུས་སུ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོས་གདན་འདྲེན་བ་བྱུང་ན་ཅིས་ཀྱང་འབྱོན་དགོས་སོ། །གལ་
ཏེ་མ་བྱོན་ན་དཔོན་སློབ་ལ་དམ་ཆོག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཕྱག་ཡིག་ཀྱང་བཞག་གོ། །མཁན་པོ་དེ་ཡིས་རི་སྐད་
གསུངས་པ་བཞིན་ཕྱིས་ནས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྱུར་ཏེ། མཁན་པོ་གཤེགས་ནས། སྤྱ་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་
རྒྱལ་ཆབ་ཏུ་བསྐོས་ནས་བསྟན་པ་འཛིན་པའི་ཆེ་འཁོར་གྱི་ལོག་སྐབ་ལ་ཐུགས་སྟོན་ནས། མཁར་ཆུར་སྒོམ་
བསྐྱབ་ལ་ཤེབས། དེའི་ཆེ་རྒྱ་ནག་མཁན་པོ་བྱུང་ནས་ཁོ་རང་གི་ཆོས་ལུགས་བསྟན་པས། ཆོས་འདི་བྱ་སྤྱོད་
ནས་བོད་པ་ལ་ཆེར་དད་པར་གྱུར། དཀོན་མཆོག་ལ་མཆོད་པ་དང་། སྤེ་སྟོད་ལ་ཐོས་བསམ་སོགས་ཀྱི་དགེ་
སྦྱོར་གྱི་

༼ ༣༩༩ ༽

འཕྲོ་བཅད། རྒྱལ་པོ་ཐུགས་མ་བདེ་ནས་ཀ་མ་ལ་ལྷོ་ལ་སྤྱན་འཕྲེན་པར་བཏང་བས། ཚུར་བོད་ལ་བྱོན་ཏེ་བསམ་
ཡས་སུ་ཕེབས། བྱང་ཚུབ་སྤིང་དུ་ཁྱི་གསུམ་བཤམས་ཏེ། རྒྱལ་པོ་གྲུང་ལ་བཞུགས། ལྷ་ཤང་གཡས་སུ་འཁོད།
ཀ་མ་ལ་ལྷོ་ལ་གཡོན་དུ་འཁོད། རྒྱལ་པོས་ཚྩོད་པ་བྱ་བར་བཀའ་སྤྱུལ་བས། ལྷ་ཤང་ན་རེ། འཁོར་བ་ཐམས་ཅད་
སེམས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས། ཅི་ཡང་མི་སེམས་ཤིང་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དེ་འཁོར་
བ་ལས་ཐར་བར་འགྱུར། སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་ཞན་པ་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་
རྣམས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན། དེས་ན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ནི་སྤྱེལ་ཤིང་ཅེར་འཛེག་པ་དང་འབྲ་བས་མས་འཛེག་དང་
རིམ་གྱིས་པ་ཞེས་བྲ། དེད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ནི་བྱུང་ནམ་མཁའ་ནས་ཤིང་ཅེར་བབས་པ་དང་འབྲ་བས་ཡས་
འབབ་དང་ཅིག་ཆར་བཞེས་བྱའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱིས། དང་པོ་བྱོད་ཀྱི་དཔེ་མི་འཐད་དེ། བྱུང་
ནམ་མཁའ་ལ་སློབ་བྱུང་དད་བ་གཤོག་རྫོགས་པར་སྤྱིས་ནས་ཤིང་ཅེར་འབབ་བཅ། འོན་ཏེ་བྲག་ལ་ཆང་བཅས་
པ་རིམ་གྱིས་འདབ་གཤོག་རྒྱས་ཏེ་ཤིང་ཅེར་འབབ། དང་པོ་མི་སྤིད་ལ། བྱི་མ་ལྟར་ན་རིམ་གྱིས་པའི་དཔེར་
འགྱུར་གྱི། ཅིག་ཆར་བའི་དཔེར་མི་བྱུང་རོ། །ཞེས་པས་དཔེ་བཀག་དེས་ན་བྱོད་ཀྱི་དཔེ་ལོར་བར་མ་ཐད་དོན་
ཡང་འབྲུལ་ཏེ། བྱོད་མི་རྟོག་པ་བསྐྱོམ་པ་དེ་ཅི། རྣམ་རྟོག་ཕྱོགས་གཅིག་བཀག་པ་ཡིན་ནམ། མཐའ་དག་བཀག་
པ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། གཉིད་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའང་དེར་འགྱུར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བྱོད་མི་རྟོག་པ་
བསྐྱོམ་པའི་ཆེ་བསྐྱོམ་སྟམ་པའི་སློབ་སྤྱོད་དུ་བཏང་

༼ ༣༠༠ ༽

དགོས་སམ་མི་དགོས། དགོས་ན་དེ་ཉིད་ཉོག་པ་ཡིན་པས་མི་ཉོག་པ་བསྐྱོམ་བའི་དམ་བཅའ་ཉམས། མི་དགོས་
ན་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་འབད་མེད་དུ་སྒྲོམ་སྦྱིབ་ར་ཐལ། བསྐྱོམ་སྦྱུང་བའི་སྒོ་སྒྲོན་དུ་མ་
བཏང་ཡང་སྦྱིབ་འེ་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་སྦྱུན་སྦྱང་བས། ཏུ་ཤང་གིས་སྦྱས་པ། མགོ་བོར་ཐོག་
བརྒྱབ་པ་ལྟར་ལན་མི་ཤེས་ཟེར་རོ། །རྒྱལ་པོས་དེ་ལྟར་ན་སྒོ་བ་དཔོན་ལ་མེ་ཉོག་ཕུལ། བཅོད་པར་གསོལ་ལ་
ལུང་རིགས་དང་མི་འགལ་བར་རྒྱ་གར་གྱི་ཆོས་ལུགས་བཞིན་གྱིས་ཤིག་རྒྱ་ནག་མཁན་པོའི་ལུགས་བྱེད་ན་
ཆད་པས་གཅད་དོ། །ཞེས་བཀའ་ནན་པ་ཏུ་བསྒྲགས། བཀའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསུམ་མཛད་དེ། རྒྱ་ནག་གི་
ལུགས་རྒྱབ་པར་མཛད་ནས། རྒྱ་གར་རིམ་གྱིས་པའི་ཆོས་ལུགས་སྤེལ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མཆན་བཅོད་པར་
དཀའ་བ་མཁན་ཆེན་པོ་རྗེ་ས་ཏུ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཉིད་དང་། ཀ་མ་ལ་ཤྱི་ལ་དང་། ལྷང་པར་ཨོ་རྒྱན་གྱི་སྤྲུགས་
འཆང་བསྐྱེད་ལྟུང་གནས་ནི་བོད་ལ་བཀའ་བྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་བྱིར། བདག་ཉིད་ཆེན་པོས། སྒོ་བ་བཙོན་དམ་པ་
དཔལ་ལྷན་ཞི་བ་འཛོ། །བརྟུལ་ལུགས་གྲུབ་པ་བསྐྱེད་ལྟུང་གནས་དང་། །སྒོ་གསལ་དབང་པོ་བསྐྱེད་པར་ཚུལ་
སོགས། །སྤྲུགས་མའི་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡིན། །མི་ཡི་བདག་པོ་ཆོས་བཞིན་ས་སྦྱོང་བ། །རྣམ་དཔྱད་སྒོ་
ཅན་དེས་པས་འགྲོ་བ་འདུལ། །དཔའ་མཛངས་སྤྱན་པོའི་ཆོགས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐྱོར་ནས། །སྦྱི་དགུ་འདི་དག་
ཆོས་བཞིན་བསྐྱེད་པར་ལགས། །ཞེས་བྱས་ཤིང་བཅོད་པོའི་སྒོ་ནས་རྗེས་སུ་བསྤྲུགས་ཤིང་བསྐྱོད་པར་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སྦྱིས་བྱ་འདི་དག་གི་མཆན་ནི་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་རྣལ་ལྡན་དུ་བསྐྱགས་ནའང་དོན་ཆེན་པོར་

༼ ༣༠༽

འགྲུར་རོ། །དམ་པའི་རྣམ་ཐར་ཆའགས་བདུད་ཅིས་ཀྱང་། །དད་པའི་ཤུགས་དྲག་གཡོ་བའི་ཡི་ག་འབྱེད། །ལུང་
རྟོགས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མ་མེད་པ། །རྒྱུན་དུ་འཛིན་ལ་སྟོང་སྟོབས་ཡིད་སྟོན་ཅམ། །ཞེས་ཀྱང་སྤྲུལ་སོ། །ཁྱི་
སྟོང་ལྡེ་བུ་བཅན་ནས་རྒྱལ་རབས་འགའ་ཞིག་སོང་བའི་ཕྱིས་ནས། སྤང་དར་མས་རྒྱལ་སྤིད་བཟུང་སྟེ། བོད་ཀྱི་
ཆོས་ཁྲིམས་དང་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་བཞིག་ཅིང་རྒྱབ་པ་དང་། དེའི་རྗེས་སུ་ཡུམ་སྟན་དང་འོད་སྤང་འབྱུངས་
ནས་བོད་ཡུལ་སྤང་བར་གྱུར་བའི་ཆོ། རྒྱ་ནག་མཁན་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཡི་གེར་བཀོད་པ་འགའ་གཉེར་ནས་
ཐོན་པ་ཅམ་ལ་བཏེན་ནས་ཀྱང་། ལྷན་པོ་ཆོས་དད་ཅན་གདམས་དག་འབོགས་པ་ལ་སྟོ་བས། རྒྱ་ནག་གི་ལུགས་
དེ་ཡི་མིང་འདོགས་གསང་ནས་ནི། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་མིང་བསྐྱར་ནས་བཤད་པས་དར་བར་གྱུར། དེ་བས་ན་ད་
ལྟའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་གྲགས་པའི་ཉམས་ལེན་པལ་ཆར་རྒྱ་ནག་གི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་ནོ། །ཡིན་ཚུལ་རྒྱ་ནག་
གི་བསམ་གཏན་ཉལ་ཆོག་གི་འཁོར་ལོ་སོགས་ཡིག་ཆ་ལྡང་། དེར་སང་གི་ཕྱག་ཆེན་འོ་སྟོན་གསུམ་པར་
གྲགས་པ་སོགས་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་གཅིག་ཚུལ་རྣམ་བཤད་སྤྲ་མ་དག་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། དེ་དག་
འབོག་ཚུལ་ཡང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྤྱབ་པ་དགོངས་གསལ་དང་། སངས་རྒྱས་འཕྱིན་ཁུ་སོགས་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །བཞི་པ་གྲུབ་པའི་གཞུང་གིས་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པ་ནི། སྤར་བཀག་པའི་ཕྱག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་དེ་དག་ན་
རོ་པ་དང་མི་རྩི་ནས་བརྒྱད་པའི་ཕྱག་ཆེན་ཡིན་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ནས་བརྒྱད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
གྲུབ་ཆེན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སམ་བུ་ཁ་ལས།

{ 303 }

དེ་ཕྱིར་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པ་ཡིས། །ཕྱག་རྒྱ་བཞིན་ཅི་སྐྱར་བར་བྱ། །ཞེས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་
ནི་ལས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཨ་བ་རྒྱ་ཉིར་སྟོང་པ་ཉིད་རོ་གཅིག་པའི་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་དགའ་བ་ནི་
དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ། དེའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། དེ་དག་གི་འབྲས་བུ་རང་བྱུང་གི་
ཡེ་ཤེས་ནི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་གསང་སྔགས་ཀྱི་རྒྱད་ནས་ཇི་སྟོན་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་རྣམ་རྟོག་པའི་མི་རྒྱུ་ཁོང་
གཉིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་ན། མི་རྒྱུ་པའི་དེ་ཉིད་ཉི་ཤུ་པ་ལས། ལམ་དང་དམ་ཆོག་ཕྱག་རྒྱ་
གཉིས། །འཁོར་ལོ་རྫོགས་པར་བསྐྱོམ་པ་ཉིད། །མཐའ་མའི་བྱང་ཆུབ་བསྐྱོམ་པ་ནི། །དག་པའི་དེ་ཉིད་ཕྱིར་
སྟོགས་པ་ལོ། །ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་མཉམ་སྦྱར་བས། །འཇམ་པའི་དོ་རྩེ་ལ་སོགས་གཙོ། །བདེན་མིན་རྩུན་མིན་
རྣམ་པར་ནི། །བདག་ཉིད་བསྐྱོམ་པ་འབྲིང་པོ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། དེར་མ་ཟད་འཕགས་པ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
ཀྱང་། འདི་སྟོན་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་པའི་ལུང་ཐུབ་པ་དགོངས་
གསལ་དང་། སྟོམ་གསུམ་རང་མཆན་དུ་བྱངས་པ་ལས། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་མི་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི། ཆོས་ཀྱི་
ཕྱག་རྒྱ་འང་མི་ཤེས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་མིང་ཅམ་ཡང་རྟོགས་པར་ག་ལ་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བརྟག་གཉིས་སོགས་རྒྱད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གཞན་དང་། ཐུབ་པ་སྡེ་བདུན་དང་། སྟོང་པོ་སྟོར་དུག་སོགས་བསྟན་
བཅོས་ཆེན་པོ་གཞན་ལས་ཀྱང་། སྤྲ་མེད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་བཞི་པོ་དག་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
སྟེ་བ་བཀག་སྟེ། བརྟག་གཉིས་ལས། གཞན་ཀྱིས་བརྗོད་མིན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས། །གང་དུ་ཡང་ནི་མི་རྟོན་དེ། །སྤྲ་
མའི་དུས་ཐབས་བརྟེན་པ་དང་། །བདག་གི་

༼ ༣༠༣ ༽

བསོད་ནམས་ལས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་དང་། སམ་བུ་ཁ་ལས། ཉང་གི་དབྱེ་བ་འདི་ཉིད་ནི། །སྤྲུལ་མའི་ཞལ་ལས་སྟོན་
བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་གྲུབ་པ་ལས། རྫོ་རྗེ་ཡེ་ཤེས་དབང་བསྐྱར་བས། །དངོས་གྲུབ་མཆོག་ནི་བསྐྱབ་
བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྤྲེས་པ་ལ་པན་ཡོན་ཅི་ཞེ་ན། དབང་བསྐྱར་བ་བྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པ་ཐོབ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན། ད་གཞོན་ལམ་བཟོན་
པ་ལ་མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་འབད་ཚུལ་ཀུན་ལ་མི་ལྟོས་ཏེ། རྟོགས་པ་དེའི་རྒྱན་བསྐྱངས་པས་ལམ་རང་གི་
རང་གིས་བཟོན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་དག་གིས་ནི་དེང་སང་གི་ཕྱག་ཆེན་རྩ་ཤུང་དང་གནད་གཅིག་པ་
རྣམས་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་དེ་བཀག་ཟེན་ནས། ད་ནི་ལྷ་པ་ལོག་རྟོག་གཞན་ཡང་སྐབས་
འདིར་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཞེ་གནས་ཉམས་ལ་ཕྱག་ཆེན་འདོད་པ་དགག་དབང་ལ་མོས་ལ་དབང་བསྐྱར་མི་
དགོས་དགག་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་མཐོང་ལམ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། འདོད་པ་བརྗོད་པ།
སྟོན་བྱུང་གི་དཔེ་བཤད་པ། འབྲུལ་མེད་ཀྱི་གནད་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེང་སང་སྤྲུལ་མ་འགའ་ཞེག་སྟོབ་མའི་
མདུན་ནམ་སྤྱི་བོར་སྤྲུལ་པ་བསྟོམས་པས། དེས་རྒྱུན་བྱས་མོས་གྲུས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱར་ནས་རྟོག་པ་རགས་པ་
ཅུང་ཟད་འགགས་ཏེ་སེམས་གནས་པ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་འདི་ངོ་སྟོན་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱུན་ཅུང་ཟད་ཅམ་
ཀྱིས་སེམས་གནས་པ་དེ་འདྲ་ཕྱག་ཆེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཉིང་འཛིན་སྟོ་བྱར་བ་དེ་འདྲ་བདུད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཡིན་
པའང་སྟོན་ཅིང་། ཡང་ན་རྫོ་རྗེ་ལུས་ཀྱི་རྩ་ཡིག་གི་བྱེད་

༼ ༣༠༩ ༽

བས་ཁམས་འདུས་པ་འགལ་ལའང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བདུད་ཀྱི་ཡིན་པ་སྲིད་ཚུལ་ནི། སྟོན་མི་ཀན་པོ་ཞིག་གིས་
རི་སུལ་དུ་བུད་ཤིང་འཆོལ་བ་ལ་ཕྱིན་བས། གཉའ་ལོ་མ་སྐྱམ་པོའི་ཕུང་པོ་ཞིག་གི་ཁོད་ན་ལུག་གུ་དཀར་པོའི་
བགས་པ་ལ་བྱས་པའི་ཞུ་ཞིག་འདུག་པ་རྟེན་ནས་མགོ་ལ་གྱོན་བས། མི་རྣམས་ཀྱིས་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་
སྐྱེས་བུར་མཐོང་ནས། ཀ་རུ་འཛིན་ཞེས་གྲགས་ཤིང་ཆོས་ལྟར་བཅོས་པ་ཡང་སྟོན་ཅུས་པའི་རྩུན་རྒྱབས་ཅན་
ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་བྱུང་། དེའི་མིང་ཐོས་པ་དང་། དགོན་པ་མཐོང་བ་ཅེས་ཀྱིས་གང་ཟག་འགའ་ལ་བྲན་རྟོག་འགགས་
པའི་ཉིང་འཛིན་སྐྱེས་པ་ཡང་བྱུང་བེད། ཕྱིས་རང་གི་ཁང་བར་སླེབས་ཞུ་དེ་ཕུད་ནས་འདུག་པའི་ཆེ་སྟོན་ཀྱི་ཀན་
པོའི་གཟུགས་སུ་གྱུར་འདུག་སྟོབ་མ་ཞིག་གིས་མཐོང་ནས། གཞན་དག་ལ་ཡང་སྤྲས་ཏེ། བགས་པའི་ཞུ་དཀར་
པོ་མི་རྣམས་ཀྱིས་བྲིར་ནས། དེའི་གྲུབ་ཐོབ་ཞིག་སྟེ་དེ་ཕྱིན་ཆད་ནས་གཞན་ལ་ཉིང་འཛིན་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་རྒྱན་
ཆད་དོ། །དེས་ན་དེ་འབྲེལ་རིགས་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་དང་། ཅུས་མཐུ་དང་ཕྱིན་རྒྱབས་རྣམས་བདུད་རིགས་ཀྱི་འབྱུང་
པོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་བར་གསུངས་བས། ཉིང་འཛིན་སྤ་མོ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་ཞིང་། ཉིང་འཛིན་སྤ་མོ་སྐྱེས་པ་
རྣམས་ལ་གང་ཡིན་བརྟག་ཀྱང་དགོས་ཏེ། ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་ཆོགས་སྟོན་པའི་མདོ་ལས། ཉིང་དེ་འཛིན་ཀྱི་ཡན་
ལག་དགུ་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་ལ་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་ཤེས་ནས་སྟོང་བར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་མང་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པ་ལས་ཉིང་དེ་འཛིན་དང་ཕྱིན་རྒྱབས་བྱུང་བ་
ནི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་མཐུ་ལས་ཡིན་ལ། སངས་

༼ ༣༠༥ ༽

ཀྱས་ཀྱི་གསུང་བཞིན་དུ་མ་བསྐྱབ་ཅིང་། ཚས་མིན་བྱས་ཀྱང་སྒོ་བྱར་དུ་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་བྱིན་རྒྱལ་ས་འབྱུང་བ་
ནི་བདུད་ཀྱི་མཐུ་ལས་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་རྫོམ་བ་དང་ང་རྒྱལ་སྐྱེར་འབྲུག་པའི་ཆེད་དུ་ནད་གདོན་ནི་
བའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་འབྱུང་བར་བདུད་ཀྱིས་བྱེད་བ་བརྒྱད་སྟོང་བ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱག་རྒྱ་བ་སོགས་ཁ་ཅིག་ཕྱག་ཆེན་སྐྱེ་བ་ལ་ད་ལྟ་ངས་བར་
དབང་བསྐྱར་མི་དགོས་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྤྲ་མ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དང་དབང་བསྐྱར་བ་མ་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚས་ལ་
དད་པ་མི་སྲིད་པས། གང་དག་ཐེག་ཆེན་སྐྱེ་དང་། སྤགས་ལ་དད་པ་ཐོབ་པ་དེ་དག་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མར་སྦྱངས་ཤིང་
དབང་བསྐྱར་ཐོབ་སྟོང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དབང་མ་བསྐྱར་ཀྱང་ཆོག་པའི་ཕྱིར་བེད་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
མགོ་མཚུངས་དངོས་སྟོབས་རིགས་པས་དགག་བསྐྱུས་ཏེ་སྦྱང་པའི་གནས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོན་སོ་
ཐར་གྱི་སྒྲིམ་བ་དག་ཚུལ་དག་སྟོང་གི་སྒྲིམ་བ་དག་ལེན་པ་ལ་མོས་པ་དེ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། ད་ལྟ་ཆེ་འདིར་རབ་
བྱུང་བུ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མའི་རབ་བྱུང་གི་སྒྲིམ་བ་མ་བཏང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པར་མོས་པ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། ད་ལྟ་ཆེ་འདིར་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་ཆོ་
ག་བུ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་སྐྱེ་བ་སྤྲ་མའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་ཁས། གལ་ཏེ་སོ་
ཐར་དང་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དག་ཆེ་འདིར་དགོས་ན། གསང་སྤགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཡང་ཆེ་འདིར་ཅིས་མི་
དགོས་ཏེ་དགོས་པར་མཚུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་

༼ ༣༠༦ ༽

ཆོས་ལ་མི་དགའ་བའི་ཕྱ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་འདི་བ་སྤངས་པ་དེ་ལ་མཆར་དུ་མི་བཅི་ཡིས། བོད་
འདི་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལ་བརྟེན་བཞིན་དུ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་བཤད་ཀྱི་གཙུག་པོ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་།
སེམས་བསྐྱེད་འཁོགས་པ་སོགས་འགོག་པ་དེ་ལ་རངས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཁོ་བོ་དོ་མཆར་སྐྱེས་ཞེས་བྱ་བ་ཤིན་ཏུ་
ཁྲིལ་བར་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱ་སྟེགས་བྱེད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་མ་ཡིན་པས། ཆོས་འདི་བ་སྤོང་བ་ཁོ་རང་
གི་ལུགས་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བཞིན་དུ་ཆོས་ཉན་བཤད་འགོག་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་
མཆར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ཆེ་འདིར་དབང་བསྐྱར་མ་བྱས་ཀྱང་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ཡོད་དེ།
ཆེ་འདིར་དབང་མ་བསྐྱར་ཡང་ཐོབ་པ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་སྤྲུགས་སྤྲོམ་སེམས་རྗེས་འབྲང་བས་གཞོད། །ཅེས་འཆད་
དོ། །འདི་ནི་ཅུང་ཟད་དཔྱད་དགོས་སུ་སྤང་བས་འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ། སྤྲུགས་ལ་བརྟེན་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཆེ་ཕྱི་མར་
མཆམས་སྐྱར་བ་ནི། སྤྲ་མའི་སྤྲུགས་སྤྲོམ་གྱི་རྒྱན་མ་བཏང་བར་ཡོད་ཀྱང་། དབང་བསྐྱར་བ་གསར་དུ་ཐོབ་
དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་འདིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་གསར་དུ་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཆེ་འདིར་དབང་མ་བསྐྱར་བར་སྤྲུགས་སྤྲོམ་དང་ལྡན་པ་ཡོད་ཀྱང་དབང་ཐོབ་ཅེས་པའི་ཐ་སྙད་མི་
བྱའོ། །འདི་ལ་ད་དུང་འཐེན་ཁྲིར་འབྱུང་བར་སྤང་དོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཡོན་ཏན་མེད་པའི་མཐོང་ལམ་
དགག་དེ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་། དེས་ན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ།
འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དགག་པ། དེའི་ཉེས་སྤོང་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིན་ཆེན་རྒྱན་འབྲའི་རྗེས་སུ་འབྲང་
བའི་

༩༣༠༥༽

རྫོག་གཞུང་པའི་དགེ་བཤེས་ལ་ལ། སེམས་གནས་པའི་ཞི་གནས་ཅུང་ཟད་དང་། སྤང་སྦྲོང་བྱང་འཇུག་གི་
རྫོགས་པ་སྤ་མོ་བྱང་དུ་འབྲེལ་བ་ཙམ་སྦྱེས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་དུ་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་ཅིང་། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྟག་བཅུ་
གཉིས་ནི། བྱང་གི་སྟག་གུ་སྒོ་ངའི་རྒྱ་ཡིས་བཅིངས་པས་འཕྱར་མི་རུས་པ་བཞིན་དུ། རྣམ་སྤྲོན་གྱི་ལུས་གྱི་རྒྱ་
ཡིས་བཅིངས་པས་ད་ལྟ་ཡོན་ཏན་དངོས་སུ་མི་འབྱུང་ཡང་། ལུས་འགགས་པའི་སྤྱི་ནས་དེ་མ་ཐག་ཡོན་ཏན་
རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། མཐོང་ལམ་ད་ལྟ་སྦྱེས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་ཤི་ནས་འབྱུང་བ་འདི་འབྲེལ་
འཐད་དེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ལས་འདི་འབྲེལ་བཤད་པ་མེད་པའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་ཉི་མ་དེ་རིང་ཤར་བ་
དེའི་འོད་ཟེར་སང་ནངས་པར་འབྱུང་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་ལམ་ཆེ་འདིར་སྦྱེས་པ་དེའི་ཡོན་ཏན་ད་ལྟ་མི་
འབྱུང་བར་ཆེ་སྤྱི་མར་འབྱུང་བའི་སྤྱིར། འདོད་ན། མཆར་ཆེ་སྤྱི་མར་སྤྲོད་སུམ་དུ་འགལ་ལོ། །གསུམ་པ་ནི། རྗེས་
འབྲང་ཁ་ཅིག་སྤྲོན་སྤྲོང་བར་འདོད་ནས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྟག་བཅུ་གཉིས་ནི་པ་རོལ་དུ་སྤྱིན་པ་ནས་གསུངས་པ་
ཡིན་པས། པར་སྤྱིན་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱང་། སྟགས་གྱི་མཐོང་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་ལ། དེ་
བས་ན་མདོ་སྟགས་གྱི་མཐོང་ལམ་གཉིས་པོ་དེ་རིམ་བཞིན་རྒྱ་ཅན་ཅན་དང་རྒྱ་མེད་ཡིན་ཞེས་བར་རོ། །འོན་
མདོ་སྟགས་གྱི་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་ཅན་ཅན་དང་རྒྱ་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། མཐོང་ལམ་གཉིས་པོ་དེ་དེ་ལྟར་
ཡིན་པའི་སྤྱིར་ནའོ། །འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་དགྲ་བཙུན་ལ། མཛོད་ལས། འགོག་ཐོབ་གཉིས་ཀ་
ལས་རྣམ་གྲོལ། །ཤེས་རབ་གྱིས་ནི་ཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་འགོག་

༼ ༣༠༩ ༽

པའི་སྟོམས་འཇུག་ཐོབ་མ་ཐོབ་ཀྱི་སྟོན་སྐྱོན་རྒྱུ་ཅན་དང་རྒྱུ་མེད་གཉིས་འཐད་ཀྱི། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་འཕགས་
པ་ལ་རྒྱུ་ཅན་དང་རྒྱུ་མེད་གཉིས་མི་སྲིད་པའི་བྲིས། འོན་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ལས། ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་
འབད་ཚུལ་བྱས་པ་རྣམས་ལུས་མ་སྤང་གི་བར་དུ་ཐུང་འདས་མ་ཐོབ་པ་ལ། བར་དོར་དེ་ཐོབ་པ་མང་དུ་བཤད་པ་
རྣམས་ཇི་ལྟར་ཞེ་ན། དེ་དང་འདི་མི་འདྲ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ལུགས་གོང་མེར་འབར་བ་ལ་ཐོབ་བསྐྱུན་
པའི་ཆེ་མེད་ཆ་ཆ་གནས་ལ་ཡར་བ་དེ་མ་ཐག་དང་ནམ་མཁའ་ནས་འབབ་པར་ཚུམ་པ་དང་། འབབ་པར་
བརྩམས་ནས་ས་ལ་མ་ལྟར་བར་དུ་ཡལ་བའི་དཔེས་སྤྱིར་མི་འོང་ཆེ་འདིར་ཐུང་ན་ལས་མ་འདས་པ་དག་བར་དོ་
བྱུང་མ་ཐག་དང་། རྒྱུ་ཅན་ཅན་ཅན་ལོན་པ་དང་། དུན་རིང་མོ་ལོན་ནས་སྤྱི་སྲིད་མ་བྱུང་ཅམ་ལ་ཐུང་ན་ལས་འདའ་
བར་གསུངས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གསང་སྤགས་ཀྱི་ལམ་བསྟོམས་པ་ལས་ཆེ་འདིར་མཐོང་ལམ་མ་ཐོབ་པ་བར་
དོར་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པ་ཡོད་མོད་ཀྱིས། ཆེ་འདིར་མཐོང་ལམ་སྤྱིས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་རྣམས་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་བ་ནི་ད་
ལྟ་སྟོན་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་ལ་སྤྱོད་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྩོད་ཀྱི་སྤྱིབ་གཡོགས་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་ད་ལྟ་མཐོང་ལམ་སྤྱིས་
པ་ལ་ཡོན་ཏན་སྤྱི་ནས་འབྱུང་བ་འདི་འདྲའི་ཆོས་ལུགས་མཁས་པས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་
རྒྱུད་ཀྱི་དང་མི་མཐུན་པས་སོ། །གཉིས་པ་དེ་ལ་ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བ་ནི། གོང་དུ་སྟོན་པའི་རྟོགས་པ་སྤ་
མོ་དེ་ལ་མཐོང་ལམ་དུ་ངོ་སྟོད་པ་མི་འཐད་ན། ལྷ་རོ་བ་དང་འཕགས་པ་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ལྷ་
རོ་བ་དང་མི་འགལ་ཏེ། ཇོ་བོ་ལྷ་རོ་ཏ་པ་ནི་དབང་བསྐྱུར་གསུམ་པའི་དུས་སུ་

༼ ༣༠༩ ༽

སྐད་ཅིག་མ་བཞི་དང་། དགའ་བ་བཞི་སྐར་བའི་ཉམས་སྤྱོད་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་ཆེ་སྐད་ཅིག་མ་བཞི་པ་མཐོང་
ལམ་དུ་སྐྱེ། དེ་ནི་རྒྱལ་མི་བཏྲན་པར་སྐད་ཅིག་དེ་ལ་འགག་ཅིང་ཉམས་སྤྱོད་ལམ་ཆོས་མཆོག་རྗེས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་ནི། འགག་པའམ་ཉམས་པ་མེད་ཅེས་གསུང་བར་བཀའ་བརྒྱུད་གོང་མའི་གསུང་སྤྱོད་ལ་གྲགས་ལ། དེ་
ལྟར་དབང་དུས་སུ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་མཆོན་བྱེད་དཔེའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མཐོང་ལམ་དུ་བཏགས་པར་བྱད་
བས་མཐོང་ལམ་དངོས་ཡིན་པར་མི་བཞེད་དོ། །གཞན་དུ་ན་ཆོས་མཆོག་རྗེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་གསལ་ཁ་མི་
དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྤྱི་མ་དེ་མཐོང་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཕགས་པ་ལྟ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ།
དེས་མཛད་པའི་སྤྱོད་བསྐྱུས་ལས། གལ་ཏེ་སྐྱབ་པ་པོ་བདེན་པ་མཐོང་ཡང་། སྤྱོད་ཀྱི་བག་ཆགས་ལ་གོམས་
པའི་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་ཞིང་ལས་དང་། ཆོང་དང་ཉིད་བཀུར་ལ་སོགས་པས་གཡེངས་པས་སྤྱོད་པ་རྣམ་པ་གསུམ་
སྤྱོད་པར་མི་བྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་པ་པོ་གཞན་དག་འབྱོར་པ་མ་ཆང་བས་རྒྱུད་ལས་རི་སྐད་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་
རྫོགས་པར་བྱེད་མི་རུས་པའི་བྱིར། མི་སྤྱོད་པ་དེ་དག་འཆི་བའི་དུས་བྱས་ནས་ཡང་སྤྱོད་པ་གཞན་དུ་འགྲོ་བར་
འགྱུར་རམ། ཡང་ན་དོ་རྗེ་འཆང་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་བྲིས་པའི་ལན་དུ། དེ་བས་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་པའི་
རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ནི་རི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་སྤྱོད་པ་གལ་ཏེ་མ་སྤྱད་དུ་བྱིན་ཀྱང་། ཞེས་པ་ནས། དེ་བས་ན་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་གསུངས་པ། རྫོགས་རིམ་ལས་བྱུང་བའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྫོགས་པ་ཅམ་
ལ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ཞེས་སྐྱ་ཡངས་

༼ ༣༡༠ ༽

བར་བྱས་བས་དཔེའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་དགོངས་པའི་བྱིར། བྱབ་ཆེན་གཉིས་པོ་དེ་དང་ནལ་འབྱོར་དབང་སྤྲུག་
སོགས་བྱབ་ཐོབ་ནམས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་སྟུན་ཏེ། ལམ་འབྲས་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་བྱང་ཚུབ་ཡན་ལག་
བདུན་ནི། ཅ་རིན་པོ་ཆེའི་པོ་བྱང་བཞི་དང་། གཙུ་མོ་གསུམ་སྟེ། ལུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་མཐོང་ནས་རྟོག་པའི་
འགོ་སྒྲོག་གྲེད། ཞིང་ཁམས་བརྒྱ་སྤྱུལ་ཞིང་ཉན། སྤྱིན་བརྒྱ་འོད་བརྒྱ་འགྲེད། མར་བརྒྱ་འཆད། ཉིང་འཛིན་མི་
འབྲ་བ་བརྒྱ་ལ་སྟོམས་པར་འབྱུག་ ཅས་པ་ནས། སྟོན་སྒྲ་མས་རྒྱ་དུས་ན་བསྟན་པའི་འཁོར་འདས་དབྱེར་མེད་དེ་
ཅམ་ན་རྟོགས། ཞེས་སྤྲུགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལ་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་སྤྲུག་བཅུ་གཉིས་ལྟན་པ་དང་། ས་མཆམས་ཡང་
ས་པོ་དང་པོ་ཉིད་དུ་བསྟན་པའི་བྱིར། ཆོག་རྒྱུང་ལས་ཆོས་སྐྱེ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་ཞིང་ཞེས་པ་དེ་འདྲིར་བྱངས་ན།
དེའི་ཉམས་དེ་འབྲས་བྱའི་ཉམས་མ་ཡིན་པར་འཆད་དགོས་འབྱུང་བས། སྤྲུགས་གཞུང་རྒྱ་མཆོར་མཁྱེན་པའི་
སྤྱན་རས་གཤམ་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པར་བསྐྱབ་
པ་ནི། ས་དང་པོ་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྤྲུགས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་མེད་པ་དེས་ན། དེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཆོན་
ཉིད་པ་ནི་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་ད་ལྟ་འབྱུང་བ་མི་སྲིད་དེ། མཐོང་ལམ་ཀྱི་རྟོན་ཀྱི་གང་ཟག་ནི་འཕགས་པ་ཁོ་
ན་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་འབྱུང་བར་ཐལ། མཐོང་ལམ་འཕགས་པ་མ་
ཡིན་པ་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། ཆོག་ལ་འབྲིས་པ་ཅམ་དུ་སྤྲང་། དེ་ལྟར་
ན་བཀའ་བསྟན་བཙུག་པའི་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོན་དེ་འབྲ་རེ་གཏོང་རྒྱ་འབྱོར་བས། ཏ་ཅང་སྟོན་

༼ ༣༡༡ ༽

བ་བཟང་བླགས་ན་ཅིར་འགྱུར་མི་ཤེས་སོ། །རབ་དབྱེད་ཀུན་དུ་སྤྱི་ལོ་འགྱུར་བ་བཞག་པ་ཡིན་ན་བདེན་ཅུག་
ཀྱང་། སྐབས་ཐོབ་ད་ལྟའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྱག་བཅུ་གཉིས་མ་ཐོབ་པའི་
སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མཐོང་ལམ་མཆན་ཉིད་པ་ཡོད་པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་དོན་གང་འཆད་ཀྱང་
སྐབས་ཐོབ་བཅི་བ་གལ་ཆེ། གཞན་དུ་ན་རིགས་པ་ཅུང་ཟད་ཤེས་པའི་གསར་བུ་བ་བཞིན་དུ། ཅིག་ཅིག་ཁོ་ནས་
གཞུང་ལུགས་ལ་སྒྱུན་འཆོལ་ཉན་ཆེད། ཅི་མེད་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་མངོན་ལྟར་བའི། ཆད་ལྟའི་བསྒྲུབ་དེ་ཐ་ཤལ་
ངན་འགྲོད་རྒྱ། །གཟུགས་སྤང་འགགས་པའི་སྟོང་པ་ཉི་ཆེ་ཡི། །མེ་ཁྲེ་བསྒྲུབ་དེ་འབྲིང་ཡིན་གཟུགས་མེད་
རྒྱ། །སྟོང་པ་ཅན་དུ་ཐག་ཆོད་དོ་འཕྲོད་པའི། །ཉན་ཐོས་བསྒྲུབ་དེ་རེ་ཞིག་ཐར་པའི་རྒྱ། །སྟོང་པ་འང་གསལ་བར་
ཟུང་འབྲེལ་དབུ་མའི་བསྒྲུབ། །བཟང་ཡིན་འོན་ཀྱང་འགྱུར་ལ་ཡུན་རིང་འགོར། །གསང་སྤགས་ལུགས་ཀྱི་ཕྱག་
རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི། །དབང་རིམ་ལས་བྱུང་ཡི་ཤེས་བྱུང་པར་ཅན། །ཉིན་མོའི་མགོན་བཞིན་བདེ་སྟོང་ཟུང་འཇུག་
གི། །སྤང་བ་རབ་འབྱམས་སྤིང་ན་གསལ་དེ་ཡིན། །ལུས་ངག་འབད་ཚེ་ལ་དགེ་བའི་འཕྲོ་བཞེས་ནས། །བྱར་མེད་
ཚེ་ལ་བསྐྱབ་མེད་པའི་ངང་ཉལ་བའི། །ཕྱག་ཆེན་པ་དག་རྣམས་གདོན་གྱིས་གཟེར། །བསྐྱེད་ངང་ཚུལ་དེ་ལ་
སྐབས་ཁྱོས་ཤིག །སྐབས་འདིར་གཞན་ཡང་ལོག་པར་རྟོག་པ་ནི། །ཞི་གནས་ཉམས་ལ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་
དང་། །དབང་ལ་མོས་ལ་དབང་བསྐྱར་མི་དགོས་སྟེ། །རྟོགས་པ་སྤོ་མོ་སྐྱེས་ལ་མཐོང་ལམ་དུ། །དོ་སྤྲོད་ད་ལྟ་ཡོན་
ཏན་མི་འགྱུར་ཡང་། །ཕྱི་ནས་འགྱུར་ཞེས་མངོན་སུམ་རྩན་གྱིས་

༼ ༣༡༩ ༽

སྒྲིབ། །ཁ་ཅིག་མདོ་སྤྲུག་ས་མཐོང་ལམ་རྒྱན་ཅན་དང་། །རྒྱན་མེད་ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ་ཡང་ཐོལ་གྱིས་སྒྲིབ། །འདི་
 དག་དག་བྱེད་ལུང་རིགས་ཚུ་གཅང་དང་། །སྤང་ཆེ་ལོག་རྟོག་བྱི་མ་ཀུན་བྱང་ནས། །མ་ནོར་མཁས་པའི་འཇུག་
 རོགས་འདིར་སོན་ཏེ། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་ས་ལ་ཅིས་མི་རེག །ཕྱག་ཆེན་དངོས་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་
 པ་ཞར་བྱང་ལག་ལེན་སོགས་ལ་འཁྱུལ་བ་དགག་བ་གསུམ་སྟེ། ལག་ལེན་སྟོང་པའི་གནད་ལ་འཁྱུལ་བ་དགག་
 རྟོགས་བྱ་ལྟ་བུའི་གནད་ལ་འཁྱུལ་བ་དགག་ ཉམས་ལེན་བསྟུབ་པའི་གནད་ལ་འཁྱུལ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་པར་བྱིན་དང་རྟོ་རྟེ་ཐེག་པ་གསུམ་
 གྱི་ལག་ལེན་ཡང་རང་རང་གི་གཞུང་ལུགས་ནས་བཤད་པ་བཞིན་མ་ནོར་བར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱེད་ན་
 སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། མི་བྱེད་ན་བསྟན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ཅམ་ཡིན་པས་སོ། གཉིས་པ་ལ་ལྷ་
 སྟེ། ལམ་གྱི་རྩ་བ་སྒྲ་མ་བསྟེན་ཚུལ་བཤད། ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ཐོད་སྒྲལ་སྟོང་པ་དགག་ ལམ་གྱི་ཡན་ལག་མཆོད་
 གཏོར་བྱ་ཚུལ་བསྟན། ལམ་གྱི་དམིགས་རྟེན་གཟུགས་སྤྱི་ལྟ་ལ་དབྱད། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་མདོ་སྤྲུག་འཆོལ་བ་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། སྒྲ་མའི་མཆོན་ཉིད། གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐེག་པ་
 གསུམ་གྱི་ལག་ལེན་རང་རང་གི་ལུགས་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལ། ཐོག་མར་སྒྲ་མ་ཡང་རང་རང་གི་ལུགས་བཞིན་དུ་
 ཞེས་པར་བྱ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ནི་ཤུག་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་རྟོ་རྟེ་ལྟར་བཟང་ཡང་དགོ་
 འདུན་དང་། གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་སྒྲས་བྱེ་བའི་

༼ ༣༡༣ ༽

གང་ཟག་ཁོ་ནར་བསམ་བས་དག་འདུན་ཅམ་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ཉན་ཐོས་པའི་ལྷགས་ལ་དག་འདུན་དུ་
འགྱུར་བ་ལ། ཉུང་མཐའ་ཡང་དག་སྟོང་བཞི་ཚོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་སླ་མ་ནི།
ས་ཐོབ་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ་གང་ཟག་བཟང་པོ་ཡིན་ན་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་། ཚོགས་སྦྱོར་གང་རུང་ལ་གནས་
བ་ཡིན་ན་དག་འདུན་ཅམ་ཡིན་ཏེ། རྒྱད་སླ་མ་ལས། ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །སྟོ་ལྷན་ཕྱིར་མི་ལྟོག་
པའི་ཚོགས། །ཞེས་བྱང་སེམས་འཕགས་པ་མཐའ་དག་གནས་སྐབས་ཀྱི་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་དང་། དེའི་
ལྷགས་ལས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཡང་མཐར་ཐུག་གི་དག་འདུན་དགོན་མཆོག་དུ་བཤད་ཅིང་། མངོན་
རྟོགས་རྒྱན་ལས། སྟོབ་མ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཚོགས། །ཞེས་སྦྱོར་མཐོང་སོགས་ལ་གནས་པའི་སེམས་དཔའ་རེ་
རེ་ཡང་དག་འདུན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། བཟང་ན་ཞེས་བས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པར་གྱུར་པའི་སླ་མ་དངོས་སུ་
བསྟན་ནས། ཐེག་ཆེན་སོ་སྦྱོར་གྱུར་པའི་སླ་མ་རྣམས་ལྷགས་ལ་བསྟན་བ་ཡིན་པས་ཆོག་དེ་ནི་རྒྱས་པ་ཅན་
ནོ། །གསང་སྤགས་པའི་སླ་མ་མཆོག་དབང་བཞི་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བ་དེ་ནི་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་དབྱེར་
མེད་པའོ། །དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་འོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སླ་མ་ལས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་
ཏེ། ཉེ་རུ་ཀ་མངོན་འབྱུང་གི་རྒྱད་ལས། སླ་མ་སངས་རྒྱས་སླ་མ་ཆོས། །དེ་བཞིན་སླ་མ་དག་འདུན་ཏེ། །སླ་མ་
དཔལ་ལྷན་ཉེ་རུ་ཀ། །ཀུན་གྱི་བྱེད་པོ་སླ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་དབྱེར་
མེད་ཡིན་པ་དེས་ན་སླ་མ་དེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་ཆེ་འདིར་

༼ ༣༡༩ ༽

འབྲུག་མེ། སྤྱི་མ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པ་ལྟར་དུ་མོས་པ་བྱས་པས་རང་རྒྱུད་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་འབྲུག་བཞི། རྒྱུ་འདྲ་བ་ལས་འབྲས་བྱ་འདྲ་བ་འབྲུག་བཞི་ཉེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མ་མཆོག་ཅེས་པས་དབང་སྐྱུར་བྱེད་པ་པོ་དེ་མཆོག་ཡིན་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། གཞན་རྒྱུད་བཤད་པ་དང་། མན་ངག་བསྟན་པ་དང་། སྤྲུག་གི་བསྐྱེད་ལུང་སྤྱིན་པ་སོགས་ཀྱང་གསང་སྤྲུག་གི་སྤྱི་མ་ཡིན་པར་ཤུགས་ལ་བསྟན་ཏོ། ། རྩོམ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་མ་དགོན་མཆོག་དུ་བསྐྱེད་མི་བསྐྱེད་སོགས་ཤུགས་སོ་སོའི་རྣམ་དབྱེད་ལྟར་ཡིན་ན། མཆོན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་ཡི་སྤྱི་མ་ནི། རང་རང་སོ་སོའི་གཞུང་ནས་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་སྤྱི་མའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། དེ་དག་དང་མི་ལྡན་ན་སྤྱི་མ་ཅེས་ཡིན་གྱི་སྤྱི་མ་དམ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གསང་སྤྲུག་པའི་སྤྱི་མ་མཆོག་ཅེས་པ་ལ་འཕྲོས། སྤྲུག་གི་སྤྱི་མ་མཆོག་དེ་ལ་མཆོན་ཉིད་དམ། རྒྱུ་ཆོས་དུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་ཞེ་ན། དེ་ལ་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་གསུམ་སོ་སོའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྤྱི་མའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཀ་དང་ལྡན་པ་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྤྱི་མ་དམ་པར་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དམ་པ་མ་ཡིན་ན་སྤྱི་མ་ཅེ་ཡོད་ཅེ་ན། དམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་བྱིན་རྒྱུ་མེད་ཏེ། དེ་ལ་རི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་ཀྱང་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱུ་མེད་ཅེད་འབྲུང་མོད་ཀྱི། ཆེ་འདི་འམ་བར་དོ་ལ་སོགས་སུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་སྤྱིན་མི་ཁུས་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མ་དམ་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་དག་ལ་ནི་གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་གསུང་རྒྱ་ཡེ་མེད་དེ། ཉན་ཐོས་

༼ ༣༡༥ ༽

དང་པར་བྱིན་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་གསུམ་ཀ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཆེ་འདི་ལམ་བར་དོ་སོགས་སྤྲུ་སངས་
རྒྱས་འབྱེན་བྱས་པ་ཡོད་ན་སྒྲ་མ་ཡིན་ཀྱི་དམ་བཅིན་ཞེས་བ་དང་། དེ་མ་ཐག་དེ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ན་ཡང་།
ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་སྤྲེལ་ནས་འཆད་རྒྱ་བྱུང་ཡང་། ཐེག་པ་འདོག་མའི་སྒྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་དེ་
ལྟར་འབྱུང་བ་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཀ་ཆང་བ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལ་
སྦྱོར་བ་ཀུན་མཁུན་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་འབད་མེད་དུ་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ལ་ཐེག་པ་
འདོག་མའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་སྒྲ་མའི་མཆོན་ཉིད་ལྡན་དགོས་པ་ལ་འབྲེལ་མེད་དོ་སྟུམ་ན། འབྲེལ་ཡོད་དེ།
སོ་སོ་སྦྱེ་བོའི་དོན་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བཤད་རྒྱུད་དོན་རྗེ་འཕྲེང་བ་ལས། ཕྱི་རུ་ཉན་ཐོས་སྦྱོད་པ་
བསྟུང་། །ནང་དུ་འདུས་པའི་དོན་ལ་དགལ། །ཞེས་དང་། དོན་རྗེ་གྲུར་ལས། ཉན་ཐོས་སྦྱོད་པ་སྟུང་བ་པོ། །ཞེས་
དང་། སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས། སྟོམ་གསུམ་ཆོ་གར་མི་ལྡན་པས། །སྤྲུགས་པའི་བདག་ཉིད་མི་
འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་གཞུང་འདིར་ཐེག་པ་འདོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་མའི་མཆོན་ཉིད་མ་བསྟན་
ནོ་སྟུམ་ན་བསྟན་ཏེ། སྤྲུགས་ཀྱི་དོན་རྗེ་སྟོབ་དཔོན་སོ་སྦྱེར་གྱུར་པ་ལ་སོ་སོའི་གཞུང་ནས་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་
གསུམ་ཀ་དང་ལྡན་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཤུགས་ལས་འདོག་མ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡང་། རང་རང་གི་གཞུང་ནས་
བཤད་པའི་སྒྲ་མའི་མཆོན་ཉིད་ཐད་སོར་ཆང་དགོས་པ་བསྟན་པའི་བྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གསོལ་བ་འདེབས་ཚུལ་
ནི། ཐེག་པ་སྦྱི་དང་བྱེ་བྲག་གསང་སྤྲུགས་པའི་སྒྲ་མའི་བྱུང་།

༼ ༣༡༩ ༽

པར་བསྟན་ཟེན་པ་དེས་ན། སྤྲོ་མེད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་མིས་སྤྲོ་མའི་ཕུང་པོ་ལྔ་སངས་རྒྱས་རིགས་ལྔ་
དང་། མིག་སོགས་བྱང་སེམས་ཀྱི་དགོ་འདུན་ཉི་པའི་སྤྲོ་བ་རྒྱུད་དང་། ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་རྟོགས་ཀྱི་ཡོན་
ཏན་ཆོས་དགོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཤེས་པས་སྐྱབས་གནས་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོ་སྤྲོ་མ་གཅིག་ཉིད་དུ་འདུས་
པར་མཐོང་ནས། གསོལ་བ་བཏབ་ན་བྱིན་རྒྱལས་འཇུག་སྟེ། གང་ཟག་དབང་པོ་ཡང་རབ་ཀྱིས་དེ་ལས་ལམ་
གཞན་ཐུན་གཅིག་མ་བསྐྱོམས་ཀྱང་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར། དབང་པོ་འབྲིང་དང་མཐའ་མ་གཉིས་ལ་ཡང་
ལམ་ཀྱི་ཐོགས་འདོན་དང་། གོགས་སེལ་ཀྱན་ལ་སྤྲོ་མའི་ལམ་འདི་རང་ལ་བསྐྱབས་པར་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་
དོ། །གལ་ཏེ་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་ན་སྤྲོ་མ་དེ་དགོན་མཆོག་གསུམ་པོའི་ནང་དུ་པར་ལ་བསྐྱས་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ་
སྟེ། རིམ་གྱིས་འབྱུང་བའི་རྒྱ་བྱེད་པ་དང་། གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལས་ཅི་རིགས་འཇུག་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་
མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་དང་། དེའི་མཐའ་བསྐྱོར་དུ་དགོ་འདུན་དགོན་
མཆོག་དང་དམ་ཆོས་པོ་ཉི་རྣམས་དམིགས་ལ། རང་གི་སྤྲོ་མ་དེ་དག་ལ་ཐེམ་བཤམ། སྤྲོ་མའི་སྐྱབས་གསུང་ཐུགས་
ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་དག་ལ་ཆང་བར་མོས་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟར་གྱི་སངས་རྒྱས་མངོན་སུམ་དུ་
བཞུགས་པའི་མདོ་སོགས་ན་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་གྲག་གོ། །སྤྲོ་མ་རྒྱུད་པ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པས་ཆོག་
གམ་སྟམ་ན། སྤྲོ་མ་རྒྱུད་པ་ནི་བྱུང་བ་བརྟེས་པའི་བཟང་པོ་ཡིན་པ་སྤིད་ཀྱང་། རྒྱུད་པ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་
བྱིན་རྒྱལས་རྒྱུད་ལ། དེ་བས་ན་དགོན་མཆོག་གསུམ་ཉིད་དུ་པར་ལ་བསྐྱས་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ་འདི་བྱིན་
རྒྱལས་འཇུག་པའི་སྟོ་ཤིན་ཏུ་

༼ ༣༡༽

བཟང་སྟེ། ལྷ་མ་རྒྱུད་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ལས་དགོན་མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལ་སྟོབས་ཆེ་བའི་བྱིད། དབང་བསྐྱར་
ཐོབ་པ་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་དུ་མོས་པ་བྱས་པས་བྱིན་རྒྱལ་འཇུག་སྟོབས་ལོན་ཏེ། རང་གི་ལུས་ངག་ཡིད་
གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་སྒྲིག་མཁན་ཡིན་པས་དེ་ལ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་
མོས་པ་བྱར་རུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་མོས་པ་བྱས་པས་ལྷ་མ་ཉིད་བྱིན་རྒྱལ་ཆེ་ཆུང་ཅི་ཡིན་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་དགོན་
མཆོག་གི་བྱིན་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་སྐྱར་དུ་འཇུག་པ་ནི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བ་ཡིན་པའི་བྱིད། དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་
ཀྱི་ཟེར་མེ་འོང་གཡའ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞིག་ལ་བསྐྱས་ནས། དེ་སྟོབས་བརྒྱན་མེད་པ་ཞིག་ལ་བསྐྱར་ན་མེ་འབྱུང་
བ་བཞིན་ནོ། །མཆོག་གསུམ་བྱིན་རྒྱལ་ཉི་མའི་ཐེག་འཕྲེང་ཀྱན། །རིན་ཅན་ལྷ་མའི་གཟུགས་སྐྱའི་མེ་འོང་
གཞིར། །ཤར་བའི་འོད་ཀྱི་ཟེར་འཕྲེང་རང་སེམས་ལ། །གཅིག་ཏུ་འཕྲོས་ཆེ་ཅི་བསམ་དགེ་ལེགས་ཀྱན། །འབྱུང་
པའི་བྱིན་རྒྱལ་མེ་ལྷུས་ཐོག་མེད་ནས། །འགྲོགས་པའི་བདག་འཛིན་བྱུང་ཤིང་ཡང་སྟེག་ན། །ཆོས་བརྒྱད་རྩོན་
ཀྱི་ཐོལ་ཐོག་ཅིས་མི་སྟེག། །ཞེ་མ་དམ་པའི་མགོན་གྱིས་ད་དུང་སྐྱོངས། །བར་གྱི་ཆོགས་བཅད་དོ། །གཉིས་པ་
ནི། ལྷ་མེད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་དང་པོ་བྱམ་དབང་མ་ཐོབ་པར་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་
གཉིས་པ་གསང་དབང་མ་ཐོབ་པར་གཏུམ་མོ་དང་རྒྱུད་བསྐྱོམ་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་གསུམ་པ་ཤེར་དབང་མ་
ཐོབ་པར་བདེ་སྟོང་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་དགའ་བཞིའི་དམིགས་པ་བསྐྱོམ་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བཞི་པ་མ་ཐོབ་
པར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་དང་། རང་

༼ ༣༡༽

གིས་དགེ་སློང་གི་སྒྲིམ་པ་མ་ཐོབ་པར་གཞན་གྱི་མཁན་སློབ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། མདོ་རྒྱུད་ལ་
སྤྱངས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤང་བར་བྱ་སྟེ། གསང་སྤགས་དང་སྤྲན་གྱི་བྱས་པ་མེད་པར་སྤྱལ་གཏུག་གི་
མགོ་ལས་རིན་པོ་ཆེ་སྤངས་ན་དུག་གིས་ཉེས་པ་འབྱུང་བ་ལྟར། རང་གཞན་ཀྱང་བསྐྱག་པའམ་ཕྱང་བའི་རྒྱར་
འབྱུར་བས་སོ། །འདིར་བཤ་ཆེན་གྱིས། དགེ་སློང་སྒྲིམ་པ་མ་ཐོབ་པར། །མཁན་སློབ་བྱས་པས་ཆོག་པ་
ཞིག །འདུལ་བའི་མདོ་དང་ཕྱང་དག་ཏུ། །གསལ་བར་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། །ཞེས་བྲིས་པ་ནི་དོགས་དཔྱད་
ཤིན་ཏུ་དགོས་པར་སྤང། དེ་ཡང་མཁན་པོ་གཏན་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཀྱང་དེ་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པ་ལ་ལས་གལ་
དུ་ཕྱིན་ནས་ལས་བྱས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲིམ་པ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། མདོ་རྩ་བ་ལས། དེ་དང་ལྡན་པའི་ལྟར་མཁན་པོ་
མེད་པ་ཉིད་ལ་ཡང་ངོ་། །དེ་བསྟེན་པར་མ་རྫོགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་ངོ་། །དེ་དགེ་སློང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཤེས་ན་ནི་
མི་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དགེ་ཚུལ་གྱིས་གསོལ་བཞིའི་ལས་ཀྱི་སློབ་དཔོན་བྱས་ན་ཡང་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲིམ་པ་ཆགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱང་ལྷ་བ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། འོ་ན་གཞུང་གི་དགོངས་
པ་ཅི་ཞེ་ན། སྤྱིར་འདུལ་བའི་ཁ་སྤྲད་ལ་ལག་ལེན་དེ་བྱར་མི་རུང་བ་ལ་ལས་ཆགས་པ་མང་དུ་བཤད་པས། འདི་
ཡང་དེ་འདྲའི་རིགས་ཅན་དུ་བསྟུ་དགོས་ཏེ་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པས་མཁན་སློབ་བྱར་མི་རུང་བ་ནི་གཞུང་འདིའི་
དགོངས་པ་དང་། བྱས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒྲིམ་པ་ཉེས་མེད་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་མི་སྐྱེ་ཡང་སྒྲིམ་པ་ཅོམ་ཆགས་པ་
ནི་འདུལ་བའི་གཞུང་གི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ལ་དགེ་སློང་མ་ཡིན་པས་མཁན་སློབ་

༼ ༣༡༩ ༽

བྱར་རྩུང་བར་ཐལ། དེས་མཁན་སྒོ་བ་བྱས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྒོ་མ་བ་སྐྱེ་བའི་བྱིར་ཞེ་ན། ཁྱབ་བ་མ་ངེས་པའི་
གནད་ཟིན་དགོས་ཏེ། འོ་ན་ད་ཆོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོག་སྒྲ་མ་གཉིས་སྒོན་དུ་མ་སོང་བས་དགོས་སྒོང་བྱར་
རྩུང་བར་ཐལ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་སྒོན་དུ་མ་སོང་བས་དགོས་སྒོང་གི་སྒོ་མ་བ་སྐྱེ་བའི་
བྱིར་བྱིར། ཁྱབ་བ་སོང་། གཏན་ཆོག་སྒྲ་བ་སྐྱེ། ཆོག་སྒྲ་མ་མེད་པ་ཉིད་ལ་ནི་ཉེས་བྱས་ཅམ་དུ་བྱུང་། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། དགོ་བསྟེན་ཉིད་དང་དགོ་ཚུལ་ཉིད་དང་། དགོ་སྒོང་ཉིད་དག་གི་སྒྲ་མ་
བསྟེན་པར་མ་རྒྱུགས་པ་ལ་བྱི་མ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་དགོས་སྒོང་མ་ཡིན་པས་མཁན་སྒོ་བ་
བྱར་རྩུང་བ་དང་བྱས་ཆོག་པ་འདུལ་བ་ལས་མ་བཤད་ལ། བྱས་ན་ལས་ཆགས་པ་འདུལ་བ་ལས་བཤད་པའི་
རྣམ་དབྱེ་གཅེས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྐྱེ། གཏོར་སྒྲ་གས་སྒོན་དུ་སངས་རྒྱས་མཆོན་བརྗོད་དགག་ཚུ་སྐྱེན་
ནང་དུ་ཟན་ཉིད་འཇུག་པ་དགག་ བྱང་མཆོད་གཏོར་མའི་དབྱིབས་ལ་འཇུག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་
བསྐྱར་དང་པོ་མ་ཐོབ་པར་བསྐྱེད་རིམ་བསྒོམ་པ་སོགས་ལག་ལེན་ནོར་བ་དེ་དག་ཏུ་མ་བྱུང་། གཞན་ཡང་གངས་
རིའི་ཁྲོད་འདི་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་མི་མཐུན་པའི་འཇུག་པའི་ལག་ལེན་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཡི་དྲགས་ཁ་ལ་
མེ་འབར་མ་ལ་གཏོར་མ་སྐྱེན་པའི་ཆོག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞིའི་མཆོན་གཏོར་སྒྲ་གས་ཀྱི་སྒོན་ལ་
བརྗོད་པའི་ལག་ལེན་མཐོང་ངོ། །དེ་ཡང་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་ལ་བྱག་འཆའ་རིགས་སྣམ་ནས་རྟོག་པས་སྐྱར་
བར་བྱུང་། །ལག་ལེན་འདི་ཡང་མདོ་དང་མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་འབར་མའི་གཏོར་མའི་མདོ་ལས། སྒོན་ལ་

ན་མཁས་པ་ཉ་ལྔ་སོགས་ཀྱི་སྒྲགས་བརྗོད་ནས། དེ་ན་ཆེན་མང་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཞི་པོ་ལ་བྱུག་
འཆའ་བ་ནི་མྱེན་ས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱུག་འཆའ་བ་ནི་བདེན་པའི་སྟོབས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་གཏོར་སྒྲགས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་རིགས་པས་ཀྱང་བྱུག་པོ། །གཉིས་པ་ནི། དགོ་བཤེས་སྒྱུན་སྒྲ་བའི་རྗེས་འབྲང་འགའ་ཞིག་ཚུ་
སྒྱུན་ཀྱི་ནང་དུ་ཟན་འཇུག་པའི་ལག་ལེན་བྱེད་པ་ཐོས་སོ། །འདི་ཡང་མི་འཐད་དེ། འཇུར་གོགས་ཅན་ཀྱི་རིགས་
རྣམས་ཀྱིས་ཚུ་སྒྱུན་ཀྱི་ནང་དུ་ཟན་མཐོང་བ་དང་། ཟན་ཀྱི་ཁྱིམ་ཅོང་ན་དངས་སྒྲག་གི་འདིགས་པ་ཆེན་པོ་འབྱུང་
བར་གཏོར་མའི་མདོ་དེ་ཉིད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚུ་སྒྱུན་ཀྱི་ནང་ཟན་འདེབས་པ་ནི། ཚུ་སྒྱུན་ཀྱི་ཆོ་
ག་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤང་མཆོད་བཀའ་ལས་གསུངས་པའི་ཚུལ། དེའི་ལག་ལེན་
འབྱུང་བ་བརྗོད། དེ་ཉིད་བཀག་སྟེ་དོན་བསྐྱུ་བསྐྱུན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟན་ཀྱི་སྤང་ལ་ལྟ་ལ་འབྱུང་བའི་ལྟ་བཤོས་
དང་། ཆང་བྱ་བྱ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཏེ། བརྟག་གཉིས་ལས་ལྟ་བཤོས་ཀྱི་སྒྲགས་གསུངས་པ་དང་།
དོ་རྗེ་ཅེ་མོའི་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཟན་ཀྱི་དུས་སུ་ནི། རྣམ་པ་ཀྱན་ཏུ་ཆང་བྱ་སྒྱུན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
འཕྲོག་མའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ང་ལ་སྟོན་པར་ཁས་འཆེས་བའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས། འཕྲོག་མ་བྱ་
དང་བཅས་པ་ལ་ཆང་བྱ་སྒྱུན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སྒྱུན་པ་དེ་ཡི་ཆོ་ག་ནི་མི་རྒྱུ་པའི་ལྟ་
བ་ངན་སེལ་དང་། རོ་བོ་རྗེའི་སྤྱོད་བསྐྱུས་སྟོན་མེ་དང་། རྗེ་བཙུན་ཀྱི་ལས་དང་པོ་པའི་བྱ་བ་དང་། སྤུལ་བ་
དགོངས་གསལ་སོགས་སུ་སྟོས་ཤིག་སྟེ་དེ་དག་ན་གསལ་ལོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷར་ཐང་བ་

༼ ༣༩༡ ༽

དང་འབྲི་གྲང་བ་འགའ་ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ལྷ་བཤོས་དང་ཆང་བུ་མི་བྱེད་པར་མ་གསུངས་
པའི་འབྲང་རྒྱས་དང་། ལྷ་བཤོས་ཅེ་མོ་བྱ་གསུམ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་པ་མཐོང་སྟེ། བོན་གྱི་འབྲེས་ཤོར་བ་ཡིན་
ནོ། །གསང་སྒྲགས་རྙིང་མ་བ་འགའ་ཞིག་གཏོར་མའི་དབྱིབས་བྱ་གསུམ་དབང་ཕྱག་ཆེན་སོའི་སྤྱིང་གི་གཟུགས་
སུ་བྱས་ནས་དེའི་ཤ་ཁྲག་གིས་བརྒྱན། མཐའ་མཐེབ་སྦྱ་དང་། མགོ་བོའི་ཐོད་པས་བསྐྱོར་ཞིང་། ཆང་སོགས་
བདུན་ཅིས་ཐོད་པ་དེ་བཀང་ལ་དཔལ་ཏེ་རུ་ཀ་ལ་མཆོད་པ་འབྲུལ་ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ཡང་ཁྲངས་ནས་བྱང་མ་
བྱང་བརྟག་པར་བྱ་དགོས་སོ། །གསུམ་བ་ནི། གཏོར་མའི་དབྱིབས་བྱ་གསུམ་མི་འཐད་དེ། གསང་སྒྲགས་
གསར་མར་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལ་བྱ་གསུམ་གྱི་གཏོར་མ་འབྲུལ་བ་གཞུང་ནས་བཤད་པ་མེད་ཅིང་། ཁྲད་པར་རང་གི་
ཟས་ཀྱི་ཕུད་ལ་བྱ་གསུམ་འབྲུལ་བར་གསུངས་པ་མེད་པའི་བྱིར། འདི་དགོན་མཆོག་སྤྱི་དང་ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་ལྷ་བུ་
ལ་བྱ་གསུམ་བཀག་པ་ཡིན་གྱིས། ཆོས་སྦྱོང་དང་འབྲུང་སོའི་ཆོགས་ལ་བྱ་གསུམ་བཀག་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟམ་
སྟེ། ལྷ་བཤོས་ཆང་བུ་མི་བྱེད་པར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་འཕྲོས་བརྟགས་པས་ཤེས་སོ། །དེ་ལ་སོགས་པའི་ལག་
ལེན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དང་མ་ཐུན་ན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལག་ལེན་རྣམ་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་བྱིར།
རྒྱ་མཆོན་དེས་ན་མདོ་སྟེ་དང་ཐེག་པ་གོང་འོག་མ་དགྲུགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བཞིན་དུ་ཉམས་སུ་
ལོངས་ཤིག་ཅེས་གདམས་པས་སོ། །བཞི་བ་ལམ་གྱི་དམིགས་རྟེན་ལ་དབྱུད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རབ་བྱང་ཅན་ལ་
མཆོན་ཆའི་ཕྱག་མཆོན་དགག་ རིགས་ལྷ་ཁ་དོག་སེར་འཇམ

༼ ༣༣༣ ༽

འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་ཁ་ཅིག་སངས་རྒྱས་སུ་མ་ཅུ་སོ་ལྔ་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ཆ་ལུགས་ཅན་གྱི་
ཕྱག་ཏུ་ཕུབ་དང་། རལ་གྱི་ལ་སོགས་པའི་མཆོན་ཆ་བསྐྱར་བ་མཐོང་བ་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་བྱིས་པའི་ཆ་
ལུགས་ཅན་ལ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱན་དང་། ཕྱག་མཆོན་སྤྲོ་ཆོགས་འཛིན་པ་སྤིད་ཀྱི། རབ་བྱུང་གི་ཆ་
ལུགས་ཅན་ལ་དེ་དག་མི་སྤིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་ས་གནོན་སོགས་
མཛད་པའི་རིགས་ལྔ་སེར་འཇམ་གྱི་རས་བྱིས་མདོ་ལུགས་ཡིན་ཞེས་བཀའ་གདམས་པ་ལ་ལ་སྤྱོད་བར་བྱེད་
དོ། །འདི་ནི་མི་འཐད་དེ། མདོ་ནས་རིགས་ལྔ་འདི་འདྲ་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་སྤྱགས་ལུགས་ཡིན་
ནོ་སྤྲོ་མ་ན། ཐོག་མར་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུགས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་རིགས་
ལྔར་བསྐྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་དོ་རྗེའི་རིགས། བསྐྱའི་རིགས། དེ་བཞིན་གཤམ་གས་པའི་
རིགས་དང་གསུམ་ལས་ལྔའི་རྣམ་གཞག་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་
འདུས་པ་སོགས་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་ལྔ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་། ཉག་པོ་དང་། སེར་པོ་དང་། དམར་པོ་
དང་། ལྗང་གུ་ཐ་དད་ཅིང་། ཕྱག་རྒྱ་ཡང་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དང་། ས་གནོན་སོགས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་འདིར་རིགས་ལྔ་སྤྱོད་མདོག་དང་ཕྱག་རྒྱ་ཐ་དད་པ་ནི་རིམ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་ལྔ་མཆོན་པ་ལ་
འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལྔ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ལྔ་ནི་
ཉོན་མོངས་ལྔ་གནས་གྱུར་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཉོན་མོངས་དེ་དག་ཀྱང་རིམ་བཞིན། གཏི་ཐུག་ནི་དཀར་པོ་དང་།
ཞེ་སྤང་ནི་ཉག་པོ་དང་། སེར་སྤྱོད་ནི་སེར་པོ་དང་། འདོད་ཆགས་ནི་

༼ ༣༩༣ ༽

དམར་པོ་དང་། སྤག་དོག་ནི་ལྡང་གུ་དང་མཚོན་དོན་སྒྲོར་རིགས་པའི་ཕྱིར། སེར་འཇམ་དེ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལུགས་
ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་མེད་ནི་རིགས་ལྡ་ལ་ཁ་དོག་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་འབྲ། ཏུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སོགས་
ལས། རིགས་ལྡའི་ཁ་དོག་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལས་གཞན་དུ་མི་བསྒྲོད་པ་ལྡང་གུ། དོན་གྲུབ་ནག་པོ། རིན་འབྱུང་
དམར་པོ། སྤང་མཐའ་དཀར་པོ། རྣམ་སྤང་སེར་པོར་གསུངས་པ་ནི་རིམ་བཞིན། འབྱུང་བ་ནམ་མཁའ་རྒྱང་མི་ཚུ་
ས་དང་རྣམ་པ་ལྡ་སྒྲོང་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་གི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་རིགས་ལྡ་སེར་འཇམ་མི་འཐད་
ན། །བགས་པ་གསེར་མདོག་བགས་པ་སྤབ་པ་དང་། །ཞེས་དང་། བཙོ་མ་གསེར་ཀྱི་མདོག་འབྲ་ཞིང་། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྤམ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ལུང་དེའི་དོན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་གསེར་ཤིན་
ཏུ་སྒྱུངས་པ་ལྟར་དྲི་མ་མེད་ཅིང་དངས་པའམ། །ལྷ་ཀྱང་སྤབ་པ་ལ་སོགས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་སྒྲ་པལ་ཆེ་བ་ལ་དགོངས་ཏེ་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲ་མདོག་སེར་པོར་འདོད་ན། མདོ་རང་དང་འགལ་ཏེ། སངས་
རྒྱས་སྤན་སྒྲ་ནམ་མཁའི་མདོག་ལྟར་སྒྲོན་པོ་ཉིད་དུ་སྤན་སྒྲའི་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲོས་ཁང་བས།
འོད་དཔག་མེད་སྒྲ་མདོག་དམར་པོ་གསུངས་པ་སོགས་འདིར་འདྲན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། སྒྲོགས་སྤ་མས་སྒྱིར་
མདོ་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གསེར་ཀྱི་མདོག་ཅན་དང་། ལུང་པར་མདོ་ལུགས་ལ་རིགས་ལྡ་སེར་
འཇམ་ཁས་སྤངས་པ་དེ་འགོག་རྒྱ་ཡིན་པས། དེ་འགོག་པ་ལ། མདོ་ལུགས་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་
མདོག་སེར་པོར་མ་ངས་ཏེ། སྤན་སྒྲ་སྒྲ་མདོག་སྒྲོན་པོར་མདོ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་འདི་
གཞོད་མེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །འོད་དཔག་མེད་དམར་པོ་སོགས་གསང་སྤགས་ལས་གསུངས་

༼ ༣༩༩ ༽

བ་བླངས་བ་ནི་ཕྱོགས་སྤྲ་ལ་ཅི་ཡང་མི་འཕོག་སྟེ། ཕྱོགས་སྤྲ་མདོ་སྤྲ་གི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་
མདོག་སེར་པོར་ཁས་སླངས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། མདོ་ཕྱོགས་ཡིན་ཞེས་ལ་ལ་སྟུ། །ཞེས་པའི་འབེན་དེ་
ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་བ་མདོ་སྤྲ་འཆོལ་བ་དགག་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྲ་ལ་མི་མོས་ལྟ་བུ་སྟོམ་
ལ་སོགས་དགག་རབ་གནས་ལ་སོགས་མདོ་ཕྱོགས་འདོད་བ་དགག་མདོ་སྤྲ་ཁྱད་པར་ཆོ་གའི་སྟོན་ས་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། དངོས་དང་། ཞར་བྱུང་ངོ། །དང་པོ་ནི། དེང་སང་བཀའ་གདམས་བ་ལ་ལ་
སྤྲ་ལ་མི་མོས་པར་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་བུ་སྟོམ་བ་དང་། སྤྲ་ལ་བསྐྱེད་བ་སོགས་བྱེད་བ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་
བ་དང་མཐུན་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡི་དམ་ལྟའི་བདག་མདུན་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། སྤྲ་ལ་བསྐྱེད་ལྟའི་གྱི་དམིགས་པའི་
ཆོ་ག་དང་། མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་བསྐྱབ་བ་ལ་ལས་ཆོགས་ཀྱི་ཆོ་ག་རི་སྟེད་པ་ནི་མདོ་སྟེ་ཀུན་
ལས་གསུངས་བ་མེད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་སྤྲ་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཐབས་མང་དཀའ་བ་
མེད་བ་དང་། །ཞེས་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་ཐབས་མང་བ་སྤྲ་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུངས་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་བ་
ནི། གཞན་ཡང་བཀའ་གདམས་བ་ལ་ལ་སྐྱེན་སྟེན་དང་། རོ་སྟེན་དང་། བདུན་ཆོགས་དང་སྐྱེ་འདེབས་པའི་
ཆོ་ག་སོགས་དེང་སང་སྤྲ་ཀྱི་ཕྱོགས་པོར་ནས། མདོ་སྟེ་ནས་གསུངས་པའི་དགོན་མཆོག་མཆོད་བ་ཅམ་ལ་
བཏེན་པའི་ཆོ་གའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་བ་ཡོད་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། བ་རོལ་ཏུ་བྱེན་པའི་མདོ་སྟེ་དང་། བསྟན་བཅོས་
ཀུན་ལས་སྐྱེན་སྟེན་སོགས་འདི་དག་གསུངས་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཤེན་དོན་དུ་སྐྱེན་སྟེན་སོགས་འདི་
དག་བྱེད་ན། དན་སོང་སྦྱོང་རྒྱུད་དང་དེ་ཉིད་འདུས་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྟེ་འགའ་ཞིག་ལས་གསུངས་པའི་བྱུག་

༼ ༣༣༥ ༽

ལེན་བཞིན་དུ་བྱ་སྟེ། རྣམ་གཞག་དེ་དག་རྒྱུད་སྟེ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གསང་སྟགས་པ་ལ་གྲགས་པ་
ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་རན་སོང་སྟོང་རྒྱུད་ལས། ཆོ་ག་བཞིན་དུ་སྦྱིན་སྟེ། ཞེས་དང་། རོ་ལ་སྟགས་ཀྱིས་
བཏབ་ནས་ཀྱང་། ཞེས་སྟགས་ཀྱིས་དེ་དག་རིམ་བཞིན་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་
བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱིན་སྟེ། སྟགས་མདོ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་བཞིན་དུ། བཀའ་གདམས་པ་
རྣམས་རབ་གནས་མདོ་ལུགས་འདོད་པ་དང་། བྱ་གོ་ཆའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག ཕྱག་ན་རྗེ་རྗེ་གོས་སྟོན་ཅན་ལ་
མདོ་ལུགས་སུ་འདོད་པ་དང་། བོད་ཁ་ཅིག་ལྷུང་བཤགས་དང་ཤེས་སྟོང་སྟགས་སྟགས་ལུགས་ཡིན་ཞེས་
འཆད་པ་ཐོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། རབ་གནས་མདོ་ནས་བཤད་པ་དགག་ ཕྱག་རྗེར་ཆོ་ག་མདོ་ལུགས་
དགག་ ཞར་བྱུང་ལྷུང་བཤགས་སྟགས་ལུགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། རབ་གནས་རྒྱུད་ནས་
གསུངས་པ་བསྟན། ཞར་བྱུང་གསང་འདུས་མདོ་ལུགས་དགག་ རྗེ་རྗེ་སྟོན་དཔོན་ལས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ནི། རབ་གནས་མདོ་ལུགས་སྟགས་འདི་ཡང་བཟླ་བར་བྱ་བས་ཉན་པར་བྱོས་ཤིག དེ་ཡང་རབ་གནས་མདོ་
ལུགས་མི་འཐད་དེ། མདོ་ནས་རབ་གནས་མཆན་ཉིད་པ་བཤད་པ་མེད་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་རྟེན་དེ་ལ་མཆོད་པ་
དང་བསྟོད་པ་དང་། བཀའ་ཤེས་ལ་སྟགས་པའི་སྟོན་སྟེ་རྒྱལ་བྱ་རྒྱལ་སར་བཏོན་པའི་མངའ་དབུལ་ལྟ་བུ་ལ་རབ་
གནས་ཡིན་ཞེས་སྟོན་སྟོས་ཏེ། དེ་ནི་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཅམ་ཡིན་པར་མིང་ལ་མི་བརྟན་དོ། །འོན་རབ་གནས་
མཆན་ཉིད་པ་དེ་བྱ་ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བུ། ལུང་གང་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཐོག་མར་རང་ཉིད་ལྟ་བུ་སྟོན་ཤིང་
སྟགས་

༼ ༣༩༩ ༽

བཟླས་པ་དང་། རབ་ཏུ་གནས་བྱའི་རྟེན་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་བུམ་པ་སྟ་གོན་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་
པའི་ཆོ་ག་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྟན་གསན་འབེབས་པ་ལྟ་བུ་སྟ་གོན་དང་། རབ་ཏུ་གནས་བྱའི་རྟེན་ལ་བགེགས་སྐྱུང་བ་
དང་། བྱི་མ་བཟུ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་རབ་གནས་ཀྱི་སྟ་གོན་དང་། དངོས་གཞི་ནི། ཡང་བདག་བསྐྱེད་དང་མདུན་
བསྐྱེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་ཅིང་མཆོད་པ་དང་། རྟེན་དམ་ཆོག་སེམས་དཔའ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་དགུག་གཞུག་བྱས་ཏེ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་རིགས་ཀྱི་བདག་པོས་རྒྱས་གདབ་པ་དང་། སྟན་དཔེ་བ་
དང་། བརྟན་པར་བཞུགས་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དང་། སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་སོ་སོའི་མངའ་དབུལ་དང་། སྤྲུགས་
ཀྱི་བྱེན་ཀྱིས་བརྒྱབས་པའི་མེ་ཏོག་དོར་ནས་ལེགས་པར་མཆོད་དེ། རྗེས་དགའ་སྟོན་དང་བཟུ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་
བཅད་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་ཆོ་ག་ནི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤེལ་ས་གསུངས་ཀྱིས། བ་རོལ་ཏུ་
བྱིན་པ་ལས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་ལ་ལྟ་སྟོམ་སྤྲུགས་བཟླས་བུམ་བསྐྱབ་ལ་སོགས་པ་མ་
བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བཀའ་གདམས་པ་ལ་ལ་རབ་གནས་མདོ་ནས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མེད་ཀྱང་། རྗེ་བོ་
རྗེའི་གདམས་ངག་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོལ། །འོ་ན་རྗེ་བོ་རྗེས་གདམས་ངག་དེ་མདོ་སྤེལ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་མཛད་སྟེ་
དགོས་ཏེ། མདོ་ལུགས་ཀྱི་མན་ངག་མདོ་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དང་སང་གསང་བ་འདུས་
པའི་ལྟ་འཇམ་དབུངས་སོགས་བསྟོམས་ནས་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ཡིན་ཞེས་བཀའ་གདམས་པ་ལ་ལ་ཟེར་
རོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གསང་བ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་ལྟ་བསྟོམ་པའི་ཆོ་ག་མདོ་ལུགས་ཀྱི་ཆོ་ག་ལས་
འབྱུང་བ་མཆར་ཆར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སེང་

༼ ༣༩༯ ༽

གཤེས་ལྷན་གྱི་སྒྲིལ་ཆེན་ལས་བྱུང་ན་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཆགས་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །གཞུང་ན། གསང་འདུས་ལ་
སོགས་ཆོག་ལ། །མདོ་ལུགས་ཆོག་འབྱུང་བ་མཆར། །ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ན། གསང་འདུས་ཀྱི་ཆོག་དེ་གང་
ནས་འབྱུང་བའི་གཞི་རྩ་སོང་བས་དཔེ་དང་ཅུང་མི་འབྱོར་ཏེ། དེ་ལྟར་ན། མདོ་སྤྱུགས་གཉིས་དཔེ་མཆོག་དམན་
གོ་ལོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡང་ན། བསྐྱེམས་ནས་མདོ་ལུགས་ཡིན་ཞེས་ཟེར། །ཞེས་པའི་འཕྲོས་བརྟགས་
ན། སྤྱུགས་སྤྲུལ་གསང་འདུས་ཀྱི་ལྟ་འཇམ་དབྱངས་བསྐྱེམས་ནས། འདི་མདོ་ལུགས་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་
སྤྱོད་བར་སྤང་ངོ་། །དེ་ལྟར་ན། མདོ་ལུགས་ཆོག་འབྱུང་བ་མཆར། །ཞེས་པའི་དོན། གསང་འདུས་ཀྱི་ཆོག་ལ་
མདོ་ནས་བྱུང་བའི་ཆོག་འབྱུང་བ་སྟེ་ཡོད་པ་མཆར་ཆེ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དཔེ་མཆོག་དམན་གོ་ལྷོག་གི་
སྤྱོད་ཡང་མི་འབྱུང་ངོ་། །འབྱུང་བ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ཕྱིས་འབྱུང་བ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། སྤྲུལ་ཡང་བཤད་
ཟེན་ཏོ། །དེས་ན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གསང་འདུས་མདོ་ལུགས་སོགས་འདི་འདྲའི་ཆོག་སྤྱོད་ཆད་མ་བྱེད་
ཅིག་ཅེས་གདམས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མདོ་སྤྱུགས་པན་ཚུན་འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས་
ཏེ། དངོས་དང་། དོན་བསྟུན། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་ལ་རབ་ཏུ་གནས་པ་དང་། འགྲོ་བ་མི་ལ་དབང་
བསྐྱར་བྱ་བ་སོགས་དབང་བསྐྱར་གཏན་ནས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་བྱར་མི་རུང་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས་ཏེ།
སྟོབ་དཔོན་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་མ་ཐོབ་ན་དོན་སྟོབ་མའི་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་ཀྱང་དེ་དག་བྱ་བར་མ་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་ནའོ། །འོན་དོན་སྟོབ་མའི་དབང་བསྐྱར་བ་ཅམ་ཐོབ་ནས་ཅི་ཞིག་དབང་བ་ཡིན་ཞེ་ན།

༼ ༣༣༼

རང་དོན་དུ་མེ་ཉོག་གང་ལ་སོགས་པའི་ལྷ་བསྐྱེམ་པ་ཙམ་དང་། ལྷ་དེའི་སྒྲགས་བརྒྱས་བརྗོད་དང་། བཙུ་ཆའི་སྤྱན་
སྤྲེག་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཞི་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཆོགས་འགའ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་དང་། རིལ་བྱ་དང་མིག་
སྤྲན་ལ་སོགས་པའི་སྤྲན་མོང་གི་དངོས་བྱུང་དང་། བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུག་རྒྱའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱབ་པའི་ཆོ་
ག་དང་། གསང་སྒྲགས་རྒྱུད་སྤེལ་མ་འགའ་ཞིག་ཉན་པ་ལ་དབང་བ་ཡིན་གྱིས། གཞན་དོན་དུ་རྒྱུད་འཆད་པ་
དང་། དབང་བསྐྱར་བ་དང་། རབ་གནས་དང་། རང་དོན་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱེམ་པ་དང་། རིགས་
ལྷ་སོ་སོའི་དམ་ཆོག་བསྐྱར་བ་སོགས་ནི་བྱར་མི་རུང་ཞིང་མི་དབང་སྟེ། དེ་དག་ནི་དོན་རྒྱུ་དཔོན་གྱི་སྤྱན་
ལས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར། འོན་ཏེ་དོན་རྒྱུ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་ནས་བྱར་རུང་བའི་སྤྲན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྣམས་
གང་ཞེ་ན། གཞལ་ཡས་ཁང་བྱང་སྤྱགས་སོ་བདུན་དང་སྐྱར་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་ལྷ་རྣམས་དང་
བྱང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སྐྱར་བ་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐྱར་གཞི་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་སྐྱར་བའི་རྟེན་
དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱེམ་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་དང་རབ་གནས་ལ་
སོགས་པའི་གཞན་དོན་སྤྱན་ལས་དང་། སངས་རྒྱས་ཀུན་ཏེ་རིགས་ལྷ་སོ་སོའི་དམ་ཆོག་དང་སྤྱོམ་པ་སྤྲན་མེད་
པ་དགོན་མཆོག་གསུམ་གཟུང་བ་དང་། དོན་རྒྱུ་དཔོན་གཟུང་བ་སོགས་སྤྲན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དམ་ཆོག་བཙུ་
བཞི་གཟུང་བ་རྣམས་ནི་དོན་རྒྱུ་དཔོན་ཁོ་ནའི་ལས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གཞན་སྤྱོམ་མའི་དབང་ཙམ་ཐོབ་པ་དང་།
དབང་བསྐྱར་གཏན་ནས་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱར་མི་རུང་བས་སོ། །འདི་དག་ནི་སྒྲགས་ཀྱི་ལག་ལེན་གྱི་
གནད་དམ་པ་རྒྱུད་ཀྱི་ཁོག་ཕུབ་པ་ལ་ཡང་པན་ཆེ་

༼ ༣༣༩ ༽

བར་སྒྲུང་དོ། །སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་དམ་ཚིག་དང་སྒྲོམ་པ་སྒྲ་ན་མེད་པ་ནི་དབང་གི་ཚོ་གཤི་ལག་རྗེས་ལས་ཐོབ་
པའི་དམ་ཚིག་དང་སྒྲོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་དབང་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཚུལ་དུ་འདོམས་པ་
ཅམ་ཡིན་པས་སོ། །དཔེར་ན་དག་སྒྲོང་གི་སྒྲོམ་པ་གསོལ་བཞིའི་ཚོ་ག་ལས་ཐོབ་ཚར་བའི་རྗེས་སུ་ལས་སྒྲོབ་
གིས་སྒྲོམ་པ་དེ་བསྐྱང་ཚུལ་གྱི་གདམས་ངག་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་སྐད་དུ། གསོལ་བཏབ་གྱི་ཚིག་ལས། མི་
སྒྲོག་འཁོར་ལོའི་དབང་བསྐྱར་བ། །མགོན་པོས་བདག་ལ་སྦྱུང་ནས་ཀྱང་། །ཞེས་པ་ནས། སྒྲོམ་པ་འང་སྒྲ་ན་མེད་
པ་སྒྲུལ། །ཞེས་འཆད་དོ། །འདི་དག་དབང་དུས་ཉིད་དུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན། སྦྱུང་ནས་ཀྱང་ཞེས་པའི་ཚིག་འབྱུང་བ་
དོན་མེད་དོ། །དེས་ན་དམ་ཚིག་སྒྲ་ན་མེད་པ་འདི་དག་ནི། དགས་པ་རྗེ་རྗེ་མན་ངག་ལུགས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་
མཆོན་ན། ཤེར་དབང་གི་མཐར་ཉེན་ལམ་གྱི་དབུགས་དབྱུང་གི་ཚོ། སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲད་པར་མི་བྱ་ཞིང་། །ཞེས་པ་
ནས། མཁས་པས་ཚོ་ག་བཞིན་དུ་བྱ། །ཞེས་པའི་བར་བརྗོད་པ་དེའི་ནང་ན་གསེབ་ཚགས་སུ་བསྐྱན་ནས་ཡོད་
པ་ཡིན་འོ། །རིགས་ལྔ་སྤྱིའི་དམ་ཚིག་ཀྱང་སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་དམ་ཚིག་དང་སྒྲོམ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། སྒྲ་ན་
མེད་པ་ཞེས་པའི་ཚིག་དང་སྒྲེལ་བའི་ཆེ་རིགས་ལྔ་སོ་སོའི་དམ་ཚིག་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་འོ། །གཉིས་པ་དོན་
བསྐྱུ་བ་ནི། རབ་གནས་རྗེ་རྗེ་སྒྲོབ་དཔོན་ཁོ་ནའི་ལས་ཡིན་པ་དེས་ན། རབ་གནས་མདོ་ལུགས་ཞེས་འཆད་པ་ནི་
སངས་རྒྱུ་ཀུན་གྱི་བསྐྱན་པར་ཡིན་ཏེ། བྱིམ་པས་མཁན་སྒྲོབ་བྱེད་པ་དང་། རྗེ་རྗེ་སྒྲོབ་དཔོན་མ་ཡིན་པས་དབང་
བསྐྱར་དང་རབ་གནས་བྱེད་པ་གཉིས་ཀ་བསྐྱན་པ་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པའི་བྱིར་ཏེ། སྒྲ་མ་དེ་འདུལ་བའི་
བསྐྱན་པ་དང་། བྱི་མ་དེ་གསང་།

༼ ༣༣༠ ༽

སྐྱགས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པས་དབང་བསྐྱར་དང་རབ་གནས་
བྱེད་པ་ནི། འདུལ་བར་བསྟེན་པར་རྫོགས་ནས་ལོ་བཅུ་ལོན་པའི་དགེ་སྟོང་གིས་མཁན་པོ་བྱར་བྱང་བ་དང་
མཚུངས་ཏེ། རོ་ཀོར་བའི་བྱི་ལན་ལས། སྐྱ་གཟུགས་ཏེན་གྱི་རབ་གནས་ཀྱང་། །ལོ་བཅུ་ལོན་པའི་དགེ་སྟོང་
གིས། །མཁན་པོའི་ལས་ལ་འཇུག་པ་ལྟར། །འདི་ཡང་རྫོ་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི། །དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པ་ཁོ་ནའི་
ལས། །བཀའ་གདམས་འདུལ་བའི་སྟོར་ཞུགས་ནས། །རབ་གནས་རིམ་གཉིས་བདུན་ཆོགས་སོགས། །མཛད་
ཀྱང་ངལ་བ་དོན་མེད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱུག་ན་རྫོ་རྩེ་མདོ་ལྷགས་མི་འཐད་དེ། །བྱུག་ན་
རྫོ་རྩེའི་བསྟོམ་བཞུས་ཀྱང་མདོ་སྤེལ་ཆུང་ནས་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་གཟུངས་ནས་བཤད་པ་དེ་མདོ་
ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནས་གཟུངས་རིང་གསུངས་འདི་དག་ནི་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོ་གར་གཏོགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ཞར་བྱང་ལྷུང་བཤགས་སྐྱགས་ལྷགས་དགག་པ་ནི། ལྷུང་བཤགས་སྐྱགས་ལྷགས་ཡིན་
པར་འདོད་ནས། སངས་རྒྱས་སུམ་ཅུ་སོ་ལྔའི་བྱུག་མཆན་ལ་ཕྱབ་དང་རལ་གྱི་སོགས་འཛིན་པ་མི་འཐད་དེ། དེ་
ལྷུང་འཛིན་པའི་སྐྱབ་ཐབས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་སྤར་ཡང་སོང་མོད་འགོག་བྱེད་
རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ཡོད་དོ། །སྤྱོགས་སྤྱ་སྤྱ་བ་སོ་སྤྱ་ཡིན་ངེས་གསལ་ཡང་དགོས་པར་སྤང་
ངོ། །གསུམ་པ་མདོ་སྐྱགས་བྱེད་པར་ཆོ་གའི་སྟོན་བསྟན་པ་ནི། མདོ་དང་རྒྱུད་ཀྱི་བྱེད་པར་ནི་རང་དོན་དུ་ལྟ་
བསྟོམ་སྐྱགས་བཞུས་དང་། སྦྱིན་སྤྲེག་དང་། གཞན་དོན་དུ་དབང་བསྐྱར་རབ་གནས་ལ་སོགས་པའི་ཆོ་གའི་བྱ་

༼ ༣༣༽

བ་ཡོད་མེད་ཡིན་ཏེ། མདོ་རང་རྒྱུ་ལ་དེ་དག་མེད་ཅིང་། དེ་དག་ནི་སྤྲུག་གི་ཁྱད་ཆོས་སུ་སྤང་བའི་བྱིར།
ཚུལ་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་མདོ་སྤྲུག་གི་ལུགས་རྣམས་མ་འདྲེས་བར་སོ་སོར་དབྱུང་དེ་སྤྲོས་ཞེས་
གདམས་སོ། །གཉིས་པ་རྟོགས་བྱ་ལྟ་བུའི་གནད་ལ་འཁྱུལ་བ་དགག་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ཐེག་པ་རིམ་དགུའི་ལྟ་བ་ཐ་
དད་དགག་རྒྱུད་སྤྲེ་བཞི་ལ་ལྟ་བ་ཐ་དད་དགག་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་བཞི་ཐེག་རིམ་འཁྱུལ་བ་དགག་དབྱུ་མ་ཡན་
ཆད་ལྟ་བ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་བཤོ། །དང་པོ་ནི། གསང་སྤྲུག་སྤྲིང་མ་བ་ལ་ལ། ཉན་ཐོས་རང་རྒྱལ་བྱང་སེམས་ཏེ་
བྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ། གེ་ཡ་ལྷ་བ་ཡོ་ག་སྟེ་ནང་སྤྲུག་གི་ཐེག་པ་གསུམ། མདོ་ཨ་ཁུ་ཨ་ཏི་སྟེ་
གསང་བ་མཐར་ཐུག་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་སྟེ། ཐེག་པ་རིམ་པ་དགུ་ལ་ལྟ་བ་ཐ་དད་ཡོད་ཅེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་མི་
འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་དང་ཐེག་ཆེན་ལ་སྤྲོས་བྲལ་རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་ལྟ་བའི་རིམ་པ་ཡོད་
མོད་ཀྱི། བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་དང་གསང་སྤྲུག་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ལྟ་བའི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་
བའི་བཤད་པ་མེད་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་བ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པས་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་སྤྲོས་བྲལ་ལས་ལྷག་པའི་རྡོ་རྗེ་
ཐེག་པའི་ལྟ་བ་ཡོད་ན་ལྟ་བ་དེ་སྤྲོས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། སྤྲོས་བྲལ་ལས་འདས་པའི་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་
ཏེ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ཁྱད་པར་མེད་དེ། ལུགས་གཉིས་ཀའི་ལྟ་བ་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བར་མཚུངས་
པའི་བྱིར། སྤྲོས་བྲལ་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་ལས་ལྷག་པའི་ཐོས་བསམ་གྱི་ལྟ་བ་མེད་པ་དེས་ན། མདོ་སྤྲུག་
གཉིས་བཤད་པས་གོ་བ་ཡིས། ཐོས་པའི་ལྟ་བ་གཅིག་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་གོ་ཡུལ་གྱི་ལྟ་བ་གཅིག་

༼ ༣༣༩ ༽

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་བྱ་སྟོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་བ་བྱུང་པར་མེད་པ། འོན་ཀྱང་སྟོས་བྲལ་དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ལ་
གསང་སྟགས་བྱུང་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་དང་རིམ་གཉིས་སོགས་ཀྱི་ཐབས་ཐབ་ཅིང་སྒྱར་བས་
སོ། །སྦྱིར་ལྟ་བ་ལ་རྟོགས་བྱའི་ཡུལ་ལ་ལྟ་བར་བྱས་པ་དང་། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟ་བར་བྱས་པ་གཉིས་
ལས། འདིར་བྱུང་པར་མེད་པར་བཤད་པ་ནི་སྔ་མ་དེ་ཡིན་ལ། རྟོགས་བྱེད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལྟ་བ་ལ་མདོ་སྟགས་
གཉིས་བྱུང་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། རྟོགས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་བཟང་ངན་ལས་འབྲས་བྱ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་བཟང་
ངན་འབྲུང་བ་རྟོན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟགས་ཀྱི་སོ་སྦྱེ་དང་། པར་ཕྱིན་གྱི་སོ་སྦྱེ་
གཉིས་ཐབས་བཟང་ངན་གྱི་བྱུང་གིས། སྟགས་ཀྱི་སོ་སྦྱེ་ནི་སྟོས་བྲལ་དཔེའི་ཚུལ་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
ཤིང་། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པ་ཡོད་ལ། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་དཔེ་དང་གཏན་ཆོགས་ལ་སོགས་པས་རི་
ལྟར་གཏན་ལ་པབ་ཀྱང་སྟོས་སྟོས་པའི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལས། ཡུལ་ཅན་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེར་
མངོན་དུ་སྒྱར་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བཟོད་པ། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོང་མ་བ་ཁ་
ཅིག་དབུ་མ་ནས་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་བར་ལ་དོན་དམ་གྱི་ལྟ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ་བྱེ་
ནས། དབུ་མའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལྟ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རི་ལྟར་སྤང་བ་བཞིན་དོན་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་ལ། དོན་
དམ་གྱི་ལྟ་བ་ནི་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་བཞིའི་སྟོས་པ་དང་བྲལ་བ་དང་། བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལྟ་བ་ནི་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་ཀུན་རིགས་གསུམ་གྱི་རྒྱལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་སྤང་བ་ཡིན། དོན་དམ་གྱི་ལྟ་བ་ནི་དབུ་མ་
དང་མཚུངས་པར་

༼ ༣༣༣ ༽

མཐའ་བཞིའི་སྒྲིམ་བྲལ་ཡིན་ནོ་ཟེར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་། རྣམ་འབྱོར་རྒྱད་ཀྱི་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལྟ་བ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་རིགས་ལྟའི་རྒྱལ་བར་སྤང་བ་ཡིན། རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
ལྟ་བ་ནི་དམ་བ་རིགས་བརྒྱུད་སྤང་བ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་ཞིང་། རོན་དམ་ཀྱི་ལྟ་བ་དབུ་མ་བཞིན་དུ་འདོད། །དེ་བས་
ན་དེ་དག་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་རིམ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཞེས་འཆད་དོ། །ཕྱོགས་སྒྲ་འདི་གསེར་
ཐུང་ལས། ལོ་རྒྱ་བ་སྒྲ་བ་དཔལ་བཅེགས་ཀྱི་ལྟ་བའི་རིམ་བ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། ཕྱོགས་
སྒྲ་ལ་ཞིབ་དུ་བརྟགས་ནས་ལྟ་བ་སྒྲོམ་མ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཡང་དབྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གྲུང་གསུངས་
པར་མཛད། སྒྲིམ་ཁང་པས། ཐེག་བ་རིམ་དགའའི་ལྟ་བ་ཐ་དད་ཀྱི་རོས་འཛིན་བྱེད་པའི་རྫོ་སྒྲིམ་ཁ་ཅིག་ཅེས་
བཤད། གང་ལྟར། གི་ཡ་དོན་དམ་ཆོས་ཉིད་ལྟ། ཀུན་རྫོབ་རང་རིག་ཡོན་ཏན་ལྟ། །རིགས་གསུམ་དཀྱིལ་འཁོར་
སྤང་བ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཕྱོགས་སྒྲའི་གཞུང་ན་གསལ་བས་ལྟ་བ་སྒྲོམ་མ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་ཕྱོགས་སྒྲ་ལ་འབྱུང་སྟེ།
ལྟ་བ་སྒྲོམ་པ་ལ་ལྟ་བར་འབྲལ་འདུག་པའི་བྱིར། གཉིས་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། དམ་བཅའི་སྒྲོ་ནས་མདོར་བསྐྱས་
དགག་ལྟ་བ་སྒྲོམ་རྣམ་དབྱེས་རྒྱས་པར་དགག་དེས་ན་སྒྲིབ་ཀྱི་བྱུ་དོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་
ལྟ་བ་བཟང་ངན་འདི་འདྲའི་དབྱེ་བ་འབྲལ་བ་ཡིན་ཏེ། རོན་དམ་སྒྲིམ་མེད་ལ་ལྟ་བ་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྒྲིམ་བཅས་ཀྱི་
དམིགས་བ་ལ་བསྒྲོམ་པར་འཛོག་པའི་རྣམ་དབྱེ་མ་བྱེད་ཅིང་། སྒྲོམ་ལ་ཐབས་དང་བསྒྲོམ་ལས་བྱུང་བའི་ཡུལ་
ཅན་ཀྱི་ལྟ་བ་ལ་ཤེས་རབ་དུ་འཛོག་པ་མ་ཤེས་པས་སོ། །དེ་ཡང་ལྟ་བ་སྒྲོམ་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་རྣམ་དབྱེ་

༼ ༣༣༩ ༽

འདིའི་འཐད་པ་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཏེ། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འཆད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། ལྟ་བཤོམ་ལྟ་བ་མེན་
པར་བསྟན། རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་ལྟ་བཤོམ་བསྟན། འོག་མར་ཀུན་རྫོབ་ལྟ་བཤོམ་དགག་ཀུན་རྫོབ་ལྟ་བཤོམ་གོང་
མར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ལྔ་ལ་སོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་
བཤོམ་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བཤོམ་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་ལྟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དུ་ལྟ་བཤོམ་པའི་དམིགས་པ་
ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མར་ཀུན་རྫོབ་རིགས་གསུམ་དང་རིགས་ལྔར་བཤོམ་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། འུ་
རྒྱུད་སྟོད་རྒྱུད་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་གསུམ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤང་བ་སྤང་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཀུན་
རྫོབ་སྤང་བཤོམ་པ་འགོག་གྱེད་མདོར་བསྟུས་ཅམ་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འོན་འོག་མར་ལྟ་བཤོམ་ཚུལ་རྩི་ལྟར་ཞེ་
ན། འོག་མ་གསུམ་ལ་སྤྱི་རོལ་ཆོགས་དུག་གི་ཡུལ་སྤང་སྤང་བཤོམ་པ་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་བྱ་བའི་རྒྱུད་དུ་རང་
ཉིད་ཐ་མལ་དུ་གནས་པས་གྲིས་སྤྱི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་མདུན་དུ་བཞུགས་པ་ལ། ལྟར་བཤོམས་ནས་
གཟུངས་སྟགས་བཞུས་པས་ཀྱང་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་ལྟ་དེ་ལ་འདོད་པའི་དངོས་བྱུང་ལེན་ཞིང་
ཐོབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་ཡང་བསྟུན་པ་བྱས་པ་དེ་ནས་དཀའ་ཐུབ་དང་གཅོད་སྤྱི་ལ་གནས་པ་ཡིས། དེ་ལ་
དགའ་བའི་དྲང་སྟོང་རིག་འཛིན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་གྲོགས་བྱས་ཏེ། ཡི་དམ་སངས་རྒྱས་མཉེས་ནས། སྤྱི་བ་པ་པོ་
ལ་དངོས་བྱུང་གནང་བ་ཡིན་ལོ། །ནམ་སྤང་མདོན་བྱང་དང་ཕུག་ན་རྩི་རྩི་དབང་བསྟུར་བའི་རྒྱུད་སོགས་སྟོད་
པའི་རྒྱུད་དུ་མདུན་གྱི་གྲིས་སྤྱི་དང་། རང་ཉིད་གཉིས་ཀ་ཡི་དམ་གྱི་སྤང་བཤོམས་ནས་སྤྱི་གསུམ་པོ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་
དུ་དངོས་བྱུང་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ།

༩༣༣༥༽

མདུན་གྱི་རས་བྱིས་དང་རང་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལྟར་གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སོ། དེ་ཉིད་འདུས་པ་དང་སྦྱང་
རྒྱད་སོགས་རྣམ་འབྱོར་རྒྱད་དུ། ཕྱི་རོལ་གྱི་བྱིས་སྐྱ་སོགས་ལ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་ཚུལ་གསལ་བའི་དམིགས་པའི་རྒྱུན་
ཅམ་བྱས་ནས་ཀྱང་། གཙོ་བོ་རང་ཉིད་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་ལྟ་དཔའ་བོ་གཅིག་པའམ། དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་
རྫོགས་སུ་བསྐྱེད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྤྱན་བྲངས་ནས་དགུག་གཞུག་བྱས་ཏེ་ཕྱག་རྒྱ་བཞེས་རྒྱས་
བཏབ་ཅིང་། ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་ལ་མཉམ་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རང་ནས་སྤྲུགས་བཟླས། རི་སྤྱིད་ཕྱག་རྒྱ་དེ་མ་བཀོལ་
བ་དེའི་བར་དུ་སངས་རྒྱས་ཏེ་ཡེ་ཤེས་པ་བཞུགས། ཕྱག་རྒྱ་བཀོལ་ནས་ལྟ་སངས་རྒྱས་རང་བཞིན་གྱི་གནས་
སུ་གཤེགས། དེ་ནས་རང་ཉིད་སྤར་གྱི་ཐ་མལ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་དག་གི་ལུང་སྦྱར་རྣམས་ནི་སྤྱན་
རས་གཟིགས་ཀྱི་ཚོ་ག་ཞིབ་མོ་སོགས་དང་། རྣམ་སྤྱང་མངོན་བྱང་སོགས་དང་། དེ་ཉིད་འདུས་པ་སོགས་ཀྱི་
རྒྱད་ན་རྒྱས་པར་བཞུགས་པ་འདིར་ཡི་གེ་མང་གི་དོགས་པས་བཞག་ཏེ། གཞུང་གི་དགྲུས་ལ་མ་བྱིས་
སོ། །དཔགས་པའི་རྒྱུན་ཅམ་བྱས་ནས་ཀྱང་། །ཞེས་པས། རྣམ་འབྱོར་རྒྱད་ལ་བྱིས་སྐྱ་སོགས་མདུན་ན་ཡོད་ན་
ལྟ་བུ་སྒྲོམ་པའི་དམིགས་རྒྱུན་ཅམ་བྱས་ནས་རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་པས་ཚོག་པར་བསྐྱབ། མདུན་བསྐྱེད་ཉིད་དང་
འབྲེལ་ན་བདག་བསྐྱེད་ཚར་རྗེས་བྱེད་པ་སྒྲ་མེད་དང་འབྲེལ། །འོ་ན་སྒྲ་མེད་དུ་ལྟ་བུ་སྒྲོམ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། རྣམ་
འབྱོར་ཆེན་པོ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དུ་ནི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་དག་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱང་པ་ཉིད་ཡིན་
པ་དང་། ལྟ་སོ་སོའི་དག་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྱང་བ་ཐམས་ཅད་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་། རང་རིག་པའི་དག་

༼ ༣༣༩ ༽

བ་སྒྲུང་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་ཆེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། དག་པ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་དེ། བརྟག་
གཉིས་ལས། དེས་པར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི། །དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བརྟུན། །ཕྱི་ནས་རེ་རེའི་དབྱེ་བ་
ཡིས། །ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྟུན་པར་བྱ། །ཞེས་དང་། རང་རིག་བདག་ཉིད་དག་པ་ཉིད། །དག་པ་གཞན་གྱིས་
རྣམ་གྲོལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དག་པ་གསུམ་པོ་འདིའི་རྒྱུ་རྟེན་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་རིགས་པས་
འཐད་ཚུལ་དང་། ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་མན་ངག་རྣམས་སྒྲ་མ་མཆན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཞལ་ལས་ངེ་བར་བྱ་
སྟེ། རེ་རེ་ནས་མཆན་གཞི་བཟུང་ན་ལུང་སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ངེ་བའི། མངོན་རྟོགས་སྟོན་ཤིང་དང་། རིགས་པ་སྒྲ་
མའི་ཞལ་ལས་སྒྲང་བའི། མཆན་བརྟུན་པར་དཀའ་བ་མཁན་ཆེན་པོ་རྟེན་ས་ཏུས་མཛད་པ་རིགས་སྒྲ་གསུམ་རིགས་
པས་བསྒྱུབ་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ཆོག་ལས་འཁོར་རྩྱེད་སྟོང་དང་། མན་ངག་སྒྲ་མའི་ཞལ་
ལས་སྒྲང་བའི། གསུང་ངག་རིན་པོ་ཆེ་ལམ་འབྲས་ལྟ་བུ་ཉན་པ་ལས་ཤེས་སོ། །ལུང་རིགས་མན་ངག་དེ་གསུམ་
ལ་ཐོས་སྒྲོམ་བྱེད་པ་ནི་སྐལ་བ་རབ་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པར་གོ་ལགས་སོ། །སྒྲ་མའི་ཞལ་ལས་ངེས་ཞེས་པའི་ཆོག་
ཏུས། འདིར་ཐུན་མོང་དུ་དེ་དག་གི་མིང་ཙམ་ལས་གནད་ཞིབ་པར་འཆད་དུ་མི་རུང་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི།
གལ་ཏེ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ལ་བྲིས་སྐྱ་ལྟ་བུ་བསྒྲོམ་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒྲང་བའི་ལྟ་བུ་
གནས་ཤིང་བསྒྲོམ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལ་སྒྲུང་གནས་ལ་སོགས་པའི་དཀའ་བྱུང་དང་། ལུས་
ལ་སོགས་པའི་གཙང་སྒྲ་གལ་

༼ ༣༣༽

འཐད་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷང་བ་ལྷར་གསལ་བ་ལ་གཙང་མི་གཙང་མེད་པའི་སྲིང་དང་། རང་ཉིད་ལྷར་བསྐྱེད་
བ་ནམས་དཀའ་ཐུབ་ཀྱིས་གདུང་མི་རིགས་པའི་སྲིང་། ཉིང་མ་བ་ཁ་ཅིག་སྲོད་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་ལྷ་བ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་མ་ཐུན་པར་ལྷང་བ་རིགས་ལྷར་བསྐྱོམ་བ་ཡིན་ཞིང་། སྲོད་པ་བྱ་བའི་རྒྱུད་བཞིན་
དུ་གཙང་སྒྲ་བྱེད་བ་ཡིན་ཟེར་རོ། །སྲོད་རྒྱུད་འདི་ཡང་སྲོད་པ་བྱ་བའི་རྒྱུད་བཞིན་བྱེད་པ་དེ་ལྷར་རེས་བ་མེད་དེ།
སྲོད་རྒྱུད་འདི་ནི་སྲི་ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་དང་། ཉང་ཉིང་རེ་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས།
རེས་འགའ་ལས་ཆོགས་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་བ་ན་གཙང་སྒྲ་སྲོད་པ་ཡོད་མོད་ཀྱི། བལ་ཆེར་ནི་རང་ཉིད་ལྷར་
བསྐྱོམས་ནས་ཅི་བདེ་བར་སྲོད་པར་གསུངས་པའི་སྲིང་། སྲོད་རྒྱུད་ལ་ཀུན་རྫོབ་རིགས་ལྷར་བསྐྱོམ་བ་དེ་ཡང་
མི་འཐད་དེ། དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་གཅིག་ལ་ལྷ་ལྷ་ཆང་བ་སོགས་ལ་རིགས་ལྷའི་དོན་གྲུབ་ན་ཡང་། དེ་ལ་རིགས་
ལྷའི་ཐ་སྙད་བཤད་བ་མེད་པའི་སྲིང་། རྒྱ་མཆན་ནི། དུག་རྒྱ་དང་སྐྱ་མདོག་དང་ཡེ་ཤེས་ལྷ་སྐྱར་བའི་ནམ་གཞག་
ཀྱང་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་བཞིན་སྲོད་རྒྱུད་དེར་མ་གསུངས་བ་ཡིན་ལོ། །གལ་ཏེ་སྲོད་རྒྱུད་ལ་རིགས་ལྷའི་ཐ་སྙད་
འཐད་ན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་དུག་རྒྱ་སོགས་དང་། སྐྱ་མདོག་ལྷ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྷའི་ནམ་གཞག་ཀྱང་སྲོད་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ལྷ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་དེས་ན། ནལ་
འབྱོར་རྒྱུད་མན་ཆད་ཀྱི་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལྷར་བསྐྱོམ་བ་གསུངས་བ་མེད་དེ། རིམ་བཞིན་གྲིས་སྐྱ་ལྷ་
བྱ་དང་། གྲིས་སྐྱ་དང་རང་ཉིད་གཉིས་ཀ་དང་། གྲིས་སྐྱ་

༼ ༣༣༽

དམིགས་ཏེན་ཅམ་དུ་བྱས་ནས། གཙུ་ཆེར་རང་ཉིད་ལྟར་བསྐྱོམ་བ་དང་གསུམ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོག་མ་
གསུམ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལྟར་མི་བསྐྱོམ་མོད། འོན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་ནི་བཟང་ངན་སྒྲ་ཆོགས་ཇི་ལྟར་སྒྲ་བ་
བཞིན་དུ་བས་ཏེ། ཇི་ལྟར་སྒྲ་བ་བཞིན་དུ་འདོད་བ་ཡིན་ནོ། །གོང་དུ་བཤད་བ་ལྟར་གྱིས་སྒྲ་ལྟར་བསྐྱོམ་བ་དང་།
གྱིས་སྒྲ་དང་རང་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལྟར་བསྐྱོམ་བ་སོགས་ནི་རང་རང་གི་ལུགས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡིན་ཏེ། ལྟ་
བསྐྱོམས་ནས་ཆོགས་གསོག་ཅིང་དངོས་གྲུབ་ལེན་བ་ནི་ཐབས་ཀྱི་བྱང་ཆོས་སུ་སྒྲ་བའི་ཕྱིར། བཞི་བ་ཀུན་
རྫོབ་ལྟར་བསྐྱོམ་གོང་མར་བསྟན་བ་ནི། འོན་ཀུན་རྫོབ་ལྟར་བསྐྱོམ་བ་རྒྱུད་སྡེ་གང་ལས་བཤད་ཅེ་ན། རྣམ་
འབྱེད་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་སྡེ་ནས་བཤད་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཇི་ལྟར་སྒྲ་བ་ནི་ཐ་མལ་དུ་མི་འཛོག་
པར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་བྱང་པར་གྱིས་སྒྲ་བཞི་མ་དག་པའི་སྒྲ་བ་དང་། སྒྲོང་བྱེད་ལྟ་
སྒྲོད་པར་བྱེད་ཅིང་། དེའི་ཆེ་སྒྲོང་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་ལ་དམ་བ་རིགས་བརྒྱ་དང་། འབྲུམ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བ་རྒྱལ་
བས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྟག་གཉིས་ལས། རིགས་གཅིག་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོགས། །དེ་
རྣམས་རིགས་ལ་རིགས་ནི་རྣམ་པ་བརྒྱ། །དེ་རྣམས་ལ་ཡང་འབྲུམ་སྟག་རིགས་ཆེན་རྣམས། །བྱེ་བའི་རིགས་ལ་
གངས་ནི་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རིགས་བརྒྱ་ནི། རིགས་ལྟ་ལ་
མངོན་བྱང་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ལྟ་བྱེ་བས་ནི་ཤུ་རྩ་ལྟ། དེ་རེ་རེ་ཡང་འཁོར་ལྟ་མོ་བཞི་བཞི་དང་ལྟན་པས་དམ་བ་རིགས་
བརྒྱ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་སྐབས་ཀྱི་གྲུབ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ལྷ་མེད་ལ་ཀུན་རྫོབ་ལྟར་བསྐྱོམ་བ་

༩༣༣༩༽

ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པ་དེས་ན། གུན་རྫོབ་ལྷ་བསྐྱོམ་པའི་ལྷོག་པ་དང་། རོན་དམ་ལྷ་བ་བསྐྱོམ་པའི་ལྷོག་པ་མ་
ཕྱེད་པས། གསང་སྤྲུགས་རྙིང་མ་བ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་གུན་རྫོབ་གུན་ལྷར་བསྐྱོམ་ནས། དེ་ལྷ་བ་དང་
འབྲུལ་ནས་དེ་བཟང་ངན་གྱི་རིམ་པ་ལ་ལྷ་བ་བཟང་ངན་གྱི་རིམ་པར་འཛོག་པའི་འབྲུལ་གཞི་དེ་ལྷར་ཡིན་
ནོ། །གཞུང་ཁ་ཅིག་ ལྷ་ཡི་ལྷོག་པ་མ་ཕྱེད་པས་ཞེས་པ་ནི་མ་དག་སྟེ། གོང་དུ་ཡང་ལྷ་སྐྱོམ་རྣམ་དབྱེ་མ་ཕྱེད་ཅིང་
ཞེས་བཤད་ཅིང་། ལྷ་བསྐྱོམ་པ་ཉིད་གུན་རྫོབ་ཀྱི་ལྷོག་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་སོ་སོར་འབྲུང་མི་རིགས་སོ། །བྱ་
རྒྱུད་སོགས་རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་གསར་མ་བ་རང་ལུགས་ལས། རྙིང་མའི་ཁ་སྐྱད་མ་ཡིན་ཏེ། རྙིང་མའི་
ཁ་སྐྱད་ལ་མེད་པས་སྤྲུགས་སྤྱིར་མ་བ་ལ་སྦྱར་བ་ནི་ལྷར་ཡིན་སྟེ། ལྷ་བ་པའི་དོགས་པ་འདིར་དཔྱེད་ལྷན་རྣམས་ལ་
འཆར་རོ། །དེ་ལ་འདི་ལྷར་སེམས་ཏེ། རྙིང་མ་བ་ལ་ཐེག་པ་རིམ་དགུའི་རྣམ་གཞག་ལས་རྒྱུད་སྤེ་བཞིའི་རྣམ་
གཞག་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་གསར་མ་བ་དང་སྐོ་བསྐྱུན་ནས་རྙིང་མ་རང་ལུགས་ཀྱི་གྱི་ཡ་དང་། ལྷ་བ་དང་། ཡོ་ག་
དང་། བསྐྱེད་པ་མཐུ་ཡོ་ག་དང་། བཞི་པོ་དེ་རིམ་བཞིན་གསར་མའི་བྱ་རྒྱུད་སོགས་དང་རིམ་པར་སྦྱར་ནས།
དེའི་གོང་ན་ཨ་རུ་ཡོ་ག་དང་། ཨ་ཏི་ཡོ་ག་གཉིས་རིམ་བཞིན་བཟང་བར་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་སྤྲུགས་སྤྱིར་
མ་བ་ལ་སྦྱར་བ་ལ་སྐྱོན་མེད་དོ། །གསུམ་པ་རྣམ་འབྱོར་རྣམ་བཞིའི་ཐེག་རིམ་འབྲུལ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསང་སྤྲུགས་སྤྱི་འབྲུར་པ་རྣམས་ནི་རྣམ་འབྱོར་ཡོ་ག་དང་།
རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་མཐུ་ཡོ་ག་

༼ ༣༣༠ ༽

དང་། རྗེས་སུ་རྣམ་འབྱོར་ཨ་ཁུ་ཡོ་ག་དང་། འེན་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་ཨ་ཁུ་ཡོ་ག་དང་བཞི་ནི་ཐེག་པའི་རིམ་པ་ཡིན་
ཞིང་། འེན་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་ཨ་ཁུ་ཡོ་ག་ནི་ཐེག་པ་དགའའི་ཡང་ཅེ་འེན་ཏུ་བཟང་བ་ཡིན་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་
གསུམ་སྟེ། ཉིང་འཛིན་རིམ་པར་བསྟན་པས་དགག་དཔེ་དང་སྦྱར་བའི་རིགས་པས་དགག་སྒྲ་མེད་ལས་ལྷག་
མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འབྱོར་བཞི་ཐེག་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པ་དེ་གསར་མའི་ལུགས་ལ་མི་འབྲང་
དེ། གསང་སྤྲུགས་སྤྱི་འགྱུར་བ་རྣམས་ནི་རྣམ་འབྱོར་དང་། འེན་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་དང་། རྗེས་སུ་རྣམ་འབྱོར་དང་།
རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་བཞི་ནི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྦྱོར་བ་ཡིན་གྱིས། རྒྱུད་སྤྱིའི་རིམ་
པར་མི་བཞེད་པའི་སྤྱིར། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་རྣམ་འབྱོར་བཞིའི་སྦྱོར་ཚུལ་ནི་རྟོ་རྟེན་འཛིགས་བྱེད་ལྟ་བུ་ལ་
མཆོན་ན། རྒྱུད་འཇམ་དཔལ་བསྐྱེད་པ་ནས་མཆོད་བསྟོད་བདུད་ཅི་མུང་བའི་བར་ལ་རྣམ་འབྱོར་བཞི་སྦྱོར་བ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་བཞི་ཉིང་འཛིན་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་པ་དེས་ན། རྒྱུད་སྤྱི་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་རྣམ་
འབྱོར་དང་། རྣམ་འབྱོར་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་མི་གཅིག་དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་སྤྱི་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་རྣམ་
འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་། རྣམ་འབྱོར་བཞིའི་ནང་ཆོན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་མི་གཅིག་སྟེ། མིང་མ་ཐུན་པ་ཅམ་གྱིས་
གཅིག་པར་འགྱུར་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བའི་སྤྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་ཆོན་པར་དང་། མེ་ཉོག་པར་གཉིས་མིང་མ་ཐུན་ཡང་
དོན་མི་གཅིག་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་སྤྱི་པར་ཆོན་པོ་དང་། མེ་ཉོག་པར་ཆོན་པོ་གཉིས་མིང་མ་ཐུན་ཡང་དོན་མི་གཅིག་
པ་བཞིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དེ་དག་མིང་མ་ཐུན་ཡང་པན་ཚུན་མི་གཅིག་པ་དེས་ན། གསང་སྤྲུགས་གསར་མ་ལ་
རྣམ་འབྱོར་

༼ ༣༧ ༽

ཆེན་པོ་སྒྲ་མེད་གྱི་ལྷག་གམ་གོང་ན་ནི་དེ་བས་ལྷག་པའི་རྒྱད་སྟེ་མེད་དེ། སྒྲ་མེད་ཉིད་རྒྱད་སྟེ་འཕང་ཅེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་དོན་གྲུབ་ལས། དམན་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བའི་རྒྱད། །བྱ་མིན་རྣམ་འབྱོར་དེ་ལྷག་
ལ། །སེམས་ཅན་མཆོག་ལ་རྣམ་འབྱོར་རྒྱད། །རྣམ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་དེ་ལྷག་ལ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །ལམ་བསྐོམ་
པའི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱང་ནི་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་གོང་ན་བཟང་བ་གཞན་མེད་དེ། རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ནས་
བཤད་པའི་ལམ་རྣམས་ནི་ལམ་བཟོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ལམ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་
ཡེ་ཤེས་དེ། རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལས་ལྷག་པའི་ཐེག་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་ལམ་དེ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ནི་སྐྱོས་པ་མེད་ཅིང་། བརྗོད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་ལྷ་བ་ཡིན་གྱིས། ཐེག་པའི་རིམ་པ་མི་
བཞེད་པའི་ཕྱིར། ལམ་བསྐོམས་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་བ་ཡིན་པའི་ལྷགས་འདི་ལེགས་པར་ཤེས་པར་
གྱུར་ན་ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་ལྷ་བ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་འབྱོར་ཡང་བརྗོད་བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་གྱིས། ཐེག་པའི་རིམ་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། བརྗོད་བྲལ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བརྗོད་བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྗོད་
བྱ་ཐེག་པར་བྱས་པ་ནི་མཁས་པའི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་སྟེ། རྟིང་མ་བ་དག་གིས་ནི་ལྷ་བ་དང་ཐེག་པ་
གཅིག་ཏུ་འབྲལ་ནས་ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ཐེག་པའི་ཡང་ཅེར་འདོད་པ་དེ་ཡིན་ནོ། །འདི་དང་ཐེག་པ་རིམ་དགུ་ལ་ལྷ་བ་ཐ་
དད་འདོད་པ་གཉིས་ནི་གསང་སྔགས་རྟིང་མའི་སྤྱི་ལྷགས་ལྷ་བྱུང་སྒྲུང་བས་སྤྱོགས་སྔ་སྔ་བ་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་
སེམས་སོ། །བཞི་པ་དབུ་མ་ཡན་ཆད་ལྷ་བ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་

༼ ༣༧༽

ནི། ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་ལྷ་བ་ཡང་རྟོགས་བྱེད་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་ཡིན་པ་དེས་ན། ཐོས་བསམ་གོ་ཡུལ་གྱི་ལྷ་བ་ནི་དབྱ་
མ་ཡན་ཆད་ནས་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་བར་ཐམས་ཅད་མ་ཐུན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན། སྤྱོད་བསྐྱུས་སྒྲོན་
མེར་བརྒྱད་སྟོང་པའི་ལུང་བྲངས་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཐབ་པ་སོགས་རྟོ་རྟེ་ཐེག་པའི་
སྐབས་སུ་ཡང་ལྷ་བའི་ལུང་སྤྱོད་ཀྱན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བཞིན་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །འོན་
ཀྱང་ལྷ་བ་དེ་རྟོགས་པའི་ཐབས་བཟང་ངན་གྱི་རིམ་པ་ལ་ཐེག་པའི་རིམ་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྐགས་གཉིས་
ཀྱང་ཐབས་ལ་མྱོངས་མ་མྱོངས་ཀྱི་བྱུང་བར་གྱིས་བྱེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །རྣམ་འབྱོར་བཞི་ལ་ཐེག་པའི་རིམ་པར་
འབྲུལ་བ་དེ་ལྷ་བ་ལ་འབྲུལ་བར་ངེ་ལྷར་འགོ་སྐྱུ་ན་འགོ་སྟེ། ཨ་ཏི་ཡོ་གའི་ལྷ་བ་བརྗོད་བྲལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་
བཟང་བ་ཡིན་པར་གོ་ཐེག་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པར་མ་ཤེས་ནས་ཐེག་པར་འབྲུལ་ཏེ། ཐེག་པ་དགྲའི་ཡང་ཅེར་
འདོད་པ་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེང་སང་ཡང་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་འཁོར་མི་བྱེད་པར་ངེད་ཀྱི་ལྷ་བ་བཟང་།
གཞན་གྱི་ལྷ་བ་ངན་ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་། ལྷ་བ་བསྐྱོམ་ལུགས་ཀྱི་གནད་ལ་ཟབ་བྱུང་རེ་ཅམ་ཡོད་པ་ཡིན་པས།
དོན་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ལྷ་བ་འམ་སྐྱོམ་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་བྱུང་བར་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ཉམས་ལེན་བསྐྱབ་པའི་
གནད་ལ་འབྲུལ་བ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། འབྲུལ་ན་དངོས་བྱུང་རིང་བར་བསྟན། མ་འབྲུལ་བསྐྱབ་པ་རྒྱས་པར་
བཤད། ཆོ་ག་དགྲགས་པ་སྤྲད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུད་སྟེ་བཞིའི་སྐྱབ་པ་ཡང་པན་ཚུན་དགྲགས་ནས་
འབྲུལ་བར་བྱས་ན་དངོས་བྱུང་རིང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་མེད་བསྐྱེས་ནས་

༼ ༣༥༣ ༽

དབང་བཞི་དང་རིམ་གཉིས་སྒྲོར་བ་དང་། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་བསྐྱེད་ནས་རང་རྒྱུ་ལ་བདག་བསྐྱེད་འདོད་པ་དང་།
སྒྲོར་རྒྱུད་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོབ་མ་ལ་བྲངས་ངེས་མི་བྱེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་སྒྲེ་པན་ཚུན་བསྐྱེད་ནས་ཉམས་
ལེན་འཆོལ་བར་སྒྲོད་པ་རྣམས་ལ་དངོས་གྲུབ་མི་འབྱུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱབ་
བ་བཤད། བར་མ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབ་བ་བཤད། རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་སྐྱབ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་རྒྱུད་རང་
རྒྱུ་བྱེད་ན་བདག་བསྐྱེད་མེད་དེ། བྱིས་སྐྱ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དེ་ལ་མཆོད་བསྟོད་བྱས་ནས། འདོད་པའི་དོན་ལ་
གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཅུམ་ཡིན་པ་དང་། བྱ་བ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཆེན་བཞི་དང་། སོ་སོའི་རྒྱུད་རྣམས་ལས་བདག་
བསྐྱེད་མ་གསུངས་པས་སོ། །ལྷ་སྐྱབ་དང་། ཅན་གོ་མི་དང་། རྩེ་ཏ་རི་སོགས་ཀྱིས་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱབ་ཐབས་
བཤད་ཅིང་ཡོད་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྩེ་ས་སུ་འབྲངས་ནས་རྒྱུད་དེའི་ལྷགས་བཞིན་དུ་བཀྲལ་བར་མཛད་
པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བདག་བསྐྱེད་བྱེད་ན་སྐྱུང་གནས་མེད་དེ། བདག་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་མཆོད་པ་
ལྷལ་ན་བསོད་ནམས་ཐོབ་ཅིང་། བརྟམ་ནས་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི་འོ་བརྒྱལ་བར་བྱས་ན་སྤྲིག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་སྐྱུང་གནས་བྱེད་འདོད་ན་སྐྱབ་པ་སོ་རང་ཉིད་ཐ་མལ་དུ་གནས་པའི་ང་རྒྱལ་ལམ་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་བྱིས་སྐྱ་
རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་ཆོ་ག་བཞིན་དུ་བྱིས་ལ། རབ་གནས་ཆར་བ་མདུན་དུ་བཞུགས་པ་ལ་མཆོད་བསྟོད་
དང་། གཟུངས་བཞུས་པ་དང་། འདོད་པའི་དོན་ལ་གསོལ་བ་འདེབས་ཤིང་། ལྷ་རྩེ་དཔོན་དང་། རང་ཉིད་
འབངས་ཀྱི་ཚུལ་བཞིན་དུ་དངོས་གྲུབ་

༩༣༩༽

ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་འདི་ནི་དབྱང་བཟང་དང་། ལེགས་གྲུབ་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །ལུགས་དེ་ལྟ་
བུའི་ཆོ་ག་ལ་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་ཀྱང་ཤ་ཆང་དང་ལ་ཕྱག་ལ་སོགས་པའི་གཏོར་མ་མི་བྱེད། དེ་བཞིན་དུ་སྟོས་
ལའང་རི་དྲགས་ཀྱི་ལྟེ་བ་ནས་བྱུང་བའི་སྤྲ་རྩི་ལ་སོགས་སྟོག་ཆགས་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་ཐམས་ཅད་སྟོང་
ཞིང་མི་བྱེད། བྱ་ལང་སྟེ་ཕྱི་རོལ་གྱི་ལྟ་དབང་ཕྱག་དང་། སྟེང་མེད་ཀྱི་བྱ་ལ་སོགས་པ་མཆོད་པའི་ལྟ་མ་དང་།
དེ་རྣམས་ལ་ཕྱལ་བའི་གཏོར་མའི་ཁ་ཟས་ཀྱང་འདིར་མི་བ་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ལྟ་ལ་ཕྱལ་བའི་དམན་མ་ཟར་རུང་
ངམ་སྟམ་ན། དེ་ཡང་འདིར་མི་རུང་སྟེ། མཆོད་ཡོན་དང་མེ་ཏོག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ལ་ཕྱལ་བའི་མཆོད་པ་རྩིང་བ་
རྣམས་ལ་བཟའ་བ་དང་འགོ་མ་བ་གཉིས་ཀ་བཀག་པས་སོ། །དེས་ན་དཀར་གསུམ་འོ་མ་དང་། ཞོ་དང་མར་དང་།
གཞན་ཡང་འབྲས་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་སྟེག་མེད་ཀྱི་ཁ་ཟས་གཙང་མ་བ་ཞིང་། ཕྱི་རོལ་ཁ་ཟས་སྤངས་ཏེ། གཙང་
སྤྲ་སོགས་དང་ལྷན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བྱ་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་གསང་སྟགས་འབྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་
དཀར་གསུམ་ཟ་ན། གོང་དུ་ལྟ་མཆོད་པ་ན་སྟོག་ཆགས་དང་འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་སྟོང་དགོས་པར་བཤད་པས།
སྤྱི་བ་བ་སོས་ཀྱང་རི་ལྟར་ཟར་རུང་སྟེ། དཀར་གསུམ་ནི་སྟོག་ཆགས་ལས་བྱུང་བས་སོ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་སྟེ་
དགོས་ལ། འོན་ཀྱང་སྤྲ་རྩི་ལ་སོགས་ཞེས་པའི་ཆོ་ག་རྒྱས་ཡིན་པས། སྟོག་ཆགས་ཀྱི་སྟོག་ལ་གཞོད་པ་དང་
འབྲེལ་བའི་མཆོད་པ་སྟོང་བར་བསྟན་པ་ཡིན་བྱས་ན་ལེགས་སོ། །སྤྱི་བ་གནས་བྱད་པ་ཐ་མལ་དུ་གནས་པས་
བྱེད་དགོས་

༼ ༣༥༽

ན། སྒྲུབ་པ་པོས་སྒྲུབ་གནས་བྱས་མི་བྱང་བ་ཡིན་ནམ། གཤམ་ཏེ་བྱེད་ན་ལྟའི་ང་རྒྱལ་དོར་ནས་བྱེད་
དགོས་པས། སྒྲུབ་ཏེ་ཉམས་ལེན་བཏང་བར་འགྱུར་ཞིང་། ཅ་ལྷུང་བརྒྱུད་པ་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།
མཁས་པ་དག་ལན་ཅི་གསུང་། རང་གི་སློ་ཆོད་ནི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཀྱང་ལྟའི་ང་རྒྱལ་དང་མ་བུལ་བའི་ངར་ནས་
སྒྲིག་པ་སྦྱོང་བའི་བྱིར་དུ་སྒྲུབ་གནས་བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་ཅིང་ལེགས་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་སྟེ། བྱང་པོ་ལྟའི་
རང་བཞིན་ཡིན་པ་ལ་མ་སྒྲུབ་པར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་སུ་དཀའ་སྒྱུད་གང་བྱས་ཀྱང་གསལ་
སྒྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །གཞུང་གི་དགོངས་པ་ནི། བརྟམ་ན་སྒྲིག་བྱ་བ་ཡིན་པས་རང་ཉིད་ལྟར་
བསྐྱེད་ཀྱང་། ཞེ་འདོད་ལ་མི་གཙང་བའི་རང་བཞིན་དང་ངན་པར་བསམས་ནས་བྱས་ན་སྒྲིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
ཞེས་བསྟན་ཏོ། །གཉིས་པ་ནི། སྦྱོང་རྒྱུད་དང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གཉིས་སུ་ལས་ཆོགས་བསྐྱབ་པ་འགའ་ཞིག་ལ་
གཙང་སྒྲུབ་དང་དཀའ་སྒྱུབ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དེ། བྱག་ན་དོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་རྒྱུད་ལས། དེས་ཟས་མི་འཆའ་
བར་ལག་ན་དོ་རྩེ་ལ་བལྟ་ཞིང་ལན་འབུམ་བཞུས་བཞོད་བགྱིས་ན་རྒྱལ་སྲིད་འཕོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་།
དོ་རྩེ་ས་འོག་གི་རྒྱུད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱག་ན་དོ་རྩེ་དང་། གཞོད་སྦྱིན་རྣམས་ལ་དཀའ་གསུམ་གྱིས་
མཆོད་པར་བྱའོ། །ཆང་ནི་ཀུན་ཏུ་སྤང་བར་བགྱིའོ། །ཤ་རྣམས་ནི་འོས་པ་དང་ཤིས་པ་བྱང་བར་བྱའོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར། གཞན་དུ་པལ་ཆེར་བྱི་བོ་མི་བཟའི་དཀའ་སྒྱུབ་དང་། སྒྲུབ་གནས་སོགས་ཀྱི་བརྒྱལ་ཞུགས་
ཀྱི་བྱུང་པར་གཙོ་བོར་མི་མཛད་དེ།

༼ ༣༤༼

རང་ཉིད་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་ནས་ཅི་བདེར་སྒྲོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་ཅིའི་རེད་བྱ་ལ་སོགས་པ་རྒྱ་སྒོག་ཆགས་
 གྱི་ཡན་ལག་ལས་བྱུང་བའི་མཆོད་པ་རྣམས་ཀྱང་འདིར་མི་འགོག་ཅིང་། སངས་རྒྱས་ལྷ་མཆོད་པའི་ལྷག་མ་
 རྣམས་ནི་སྤྲིག་པ་སྤང་བའི་སྤྱིར་བར་རུང་བར་གནང་སྟེ། རབ་གནས་གྱི་རྒྱུད་ལས། བདེ་གཤེགས་ལྷག་མ་འདི་
 དག་ནི། །ཐོ་ཞིག་སྤྲིག་པ་འདག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། སྤྱི་རོལ་འབྱུང་བའི་གཏོར་མ་ནི་འདིར་
 མི་བཟའ་སྟེ། བཟའ་བར་གནང་བ་མེད་པས་སོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་། འདིར་གཏོར་མ་གྲོན་གྱི་འབྱུང་བོ་རྣམས་
 རང་རྒྱུད་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་ཡང་མེད་པའི་གནད་གྱིས་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རྣལ་འབྱོར་
 ཆེན་པོའི་རྒྱུད་རྣམས་ལས། ཨ་མ་རྒྱ་ཉི་སྟེ། གཉིས་སྤང་གི་སྒྲོད་པ་སོགས་ལ་འབྱུང་བའི་གཏོར་མ་བཟའ་བའང་
 གནང་སྟེ། བརྟག་གཉིས་ལས། བཟའ་བྱ་དེ་བཞིན་བརྟུང་པ་ཉིད། །རི་ལྟར་རྟེན་པ་རབ་ཏུ་བ། །ཡིད་འོང་མི་འོང་
 རྣམ་ཏོག་སྤྱིར། །ཞེན་པ་ཅམ་དུ་འང་མི་བྱ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ལུས་གདུང་བར་གནས་པའི་དཀའ་
 ཐུབ་དང་གཅོང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་འགོག་ཅིང་། འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་ལ་ཅི་འདོད་པར་ནི་
 བརྟེན་པའི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་པས་འཇུག་པ་བདེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་བྱས་པས་གསང་
 སྤགས་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་དངོས་བྱུང་ཆེ་འདིར་འབྱུང་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ་གསང་འདུས་ལས། དཀའ་ཐུབ་
 དཀའ་སྤྱད་མི་བཟད་པ། །བརྟེན་ན་འབྱུང་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །འདོད་པའི་འོངས་སྒྲོད་ཐམས་ཅད་ལ། །ཅི་འདོད་
 པར་ནི་བརྟེན་བཞིན་དུ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

༼ ༣༥༽

སྒྲུ་མེད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་འདི་དག་རྒྱས་པར་ནི་སྒྲུ་མ་མཆོག་མཁས་པའི་གསུང་ལས་ཤེས་པར་གྱིས་ཏེ། འདིར་
ཞིབ་པར་འཆད་དུ་ག་ལ་རུང་ངོ། །གསུམ་པ་ཆོག་དགྲུགས་པ་སྤྲད་པར་བསྟན་པ་ནི། བྱུང་མཐའི་འདོད་ཚུལ་
ཀྱི་ནམ་དབྱེ་མི་ཤེས་ཤིང་། རྒྱུད་སྡེ་གོང་འོག་གི་ཉམས་ལེན་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་པར། ལྷ་བསྐྱོམ་ཚུལ་སོགས་
ཀྱི་ཆོག་འདི་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་སྡེ་པན་ཚུན་དགྲུགས་ནས་ནི་རང་བཅོའི་ནམ་ཐར་སྤྱོད་པ་མཆར་ཆེ་སྟེ།
རང་བཅོས་རྒྱུད་པན་ཚུན་བསྐྱེས་ཤིང་དགྲུགས་པའི་ཆོག་དེ་ནི་རྒྱུད་སྡེ་གང་གི་ཆོག་པར་ཡང་མི་འགྱུར་བས་
སོ། །དེས་ན་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་ཡང་གཙོ་བོ་རང་རང་གི་ལུགས་བཞིན་དུ་བྱ་དགོས་པ་ནི་བདག་ཉིད་
ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་འོ། །ཐེག་གསུམ་སྒྲུ་མར་གསོལ་བཏབ་ལག་ལེན་ཡང་། །དབང་བསྐྱར་ཐོབ་དང་མ་ཐོབ་
ཁྱད་པར་གྱི། །རང་རང་ལུགས་བཞིན་བྱ་དགོས་ཐེག་གསུམ་གྱི། །སྒྲུ་མའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ལྡན་དམ་པར་
བསྟན། །དབང་བཞི་མ་ཐོབ་ལམ་བཞི་བསྐྱོམ་པ་དང་། །དགེ་སློང་མིན་པར་མཁན་སློབ་བྱེད་པ་ནི། །རྩི་རྩི་ཐེག་
དང་ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་ཡི། །བསྟན་དང་ཐུན་མིན་རང་གཞན་ཀུན་ལ་གཞོད། །གཏོར་མ་ཚུ་སྦྱིན་པུད་མཆོད་
གཏོར་དབྱིབས་སོགས། །སངས་རྒྱས་གསུང་བཞིན་མ་འབྲུལ་ལག་ལེན་གཅིས། །དུར་སྦྱིག་ཅན་གྱི་སངས་
རྒྱས་ཕྱག་མཆོན་ལ། །མཆོན་ཆ་སོགས་དང་འོངས་སྤྱི་རིགས་ལྗེའི་སྤྱི། །སེར་འཇམ་འདོད་པ་རང་བྱུང་ཆ་
ལུགས་དང་། །འོངས་སྤྱིའི་ཆ་ལུགས་སོ་སོར་མ་ཤེས་གཏམ། །སྤྲུགས་ལ་མི་མོས་ལྷ་བསྐྱོམ་སྤྲུགས་བཞུས་
དང་། །རོ་སྟེག་སྦྱིན་སྟེག་བདུན་

༼ ༣༤༽

ཆོགས་རབ་གནས་སོགས། །མཛད་ཀྱང་ངལ་བ་ཙམ་ཡིན་མདོར་མ་བཤད། །གལ་ཏེ་བྱེད་ན་སྤྲུགས་ཉིད་གྲུས་
བས་བསྟེན། །དེ་བཞིན་ཕྱག་རྒྱུ་ཆོག་མདོ་ལྷགས་དང་། །གསང་འདུས་ཆོག་མདོ་ལྷགས་བྱེད་བ་ཡང་། །ལྷ་
བསྟོམ་ཆོག་སྤྲུགས་ཀྱི་བྱེད་ཆོས་སུ། །མ་ཤེས་ཅི་དགར་རང་བཟོ་སྤྲུས་བར་བཟད། །ལ་ལ་ཐེག་བ་རིམ་བ་དགུར་
བྱེད་ནས། །ལྷ་བ་ཐ་དད་ལྷ་བའི་ཡང་ཅེ་ནི། །ཨ་ཏི་ཡོ་ག་ཡིན་ཞེས་གསང་མཐོར་སྟོག་། །ཁ་ཅིག་དབྱུ་མ་ནས་བཟུང་
སྒྲ་མེད་བར། །དོན་དམ་ཀུན་རྫོབ་ལྷ་བ་གཉིས་གཉིས་སུ། །བྱེད་ནས་དོན་དམ་ཀུན་ལ་བྱེད་མེད་ཀྱང་། །ཀུན་རྫོབ་
ལྷ་བསྟོམ་རིམ་བས་བཟང་ངན་འདོད། །རྣལ་འབྱོར་རྣལ་འབྱོར་ཆེ་དང་རྗེས་སུ་ནི། །རྣལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་དང་
སོ་གཉིས་ཡོ་དང་། །རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ཡི་ཡོ་ག་སྒྲ་མེད་གཉིས། །དོན་གཅིག་སྐྱར་ནས་སྒྲ་མེད་གོང་ན་ནི། །བཟང་
བའི་ཐེག་རིམ་ཡོད་ཅེས་རྟོག་མའི་ལྷགས། །དབྱུ་མ་ཡན་ཆད་རྟོགས་བྱའི་ལྷ་བ་ནི། །གཅིག་ཡིན་རྟོགས་བྱེད་
ཐབས་ལ་བཟང་ངན་གྱི། །ཐེག་རིམ་འཛོག་བ་གསར་མའི་ལྷགས་འདིར་ཡིན། །ལྷ་བསྟོམ་རིམ་བ་ལྷ་བར་མི་
འཛོག་སྟེ། །ལྷ་བསྟོམ་དམིགས་བ་ཀུན་རྫོབ་ལྷོག་ཆ་དང་། །ལྷ་བ་དོན་དམ་བདེན་བའི་ལྷོག་ཆ་ནས། །འཛོག་བ་
བདེན་གཉིས་དམ་དབྱེ་འབྱུང་མེད་གནད། །བྲིས་སྐྱུ་ཙམ་ཞིག་ལྷ་རུ་བསྟོམ་བ་དང་། །བྲིས་སྐྱུ་རང་ཉིད་གཉིས་ཀ་
ལྷ་བསྐྱེད་སོགས། །རང་རང་གཞུང་བཞིན་བྱས་ན་དངོས་བྱུང་འབྱུང་། །སྐྱུང་གནས་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་
བརྟུལ་ཞུགས་ནི། །རང་རྒྱུང་བདག་བཞིན་མི་བྱེད་བྱ་རྒྱུད་ལྷགས། །རེས་འགའ་གཙང་སྤྱ་སྐྱེད་ནས་པལ་ཆེར་
ནི། །ཅི་བདེར་སྐྱོད་བ་རང་ཉིད་ལྷར་བསྟོམ་

༼ ༣༧ ༽

པའི། །སྒྲོང་དང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་བཞིན་ཡིན། །བཀའ་ཐུབ་སྤངས་ནས་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་
ལ། །ཐབས་མཁས་བྱེད་པར་ལྷན་པས་ཡོངས་སྒྲོང་པའི། །འཇུག་པ་བདེ་བའི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ལུགས། །ཕྱག་
ཆེན་ལས་འཕྲོས་པའི་ཚུལ་དུ་ལག་ལེན་སོགས་ལ་འབྲུལ་བ་དགག་པ་ཡང་བསྟན་ཟིན་ཏོ། ། །བཞི་བ་ཕྱག་ཆེན་
གོམས་པས་སྒྲོང་བ་སྒྱུད་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུད་ལས་གསུངས་པའི་སྒྲོང་བ་བསྟན། གསང་སྒྲགས་
མི་བསྐྱོམ་སྒྲོང་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་འཁོར་འདས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། །རྣམ་པར་དག་པའི་སྒྲོང་བ་
སྒྱུད། །ཅེས་པ་ལ་འཕྲོས། སྒྲོང་བ་དེ་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་སྒྲོད། གང་ཟག་གང་གིས་སྒྲོད། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་
སྒྲོད། ཡུལ་གང་དུ་སྒྲོད། དེ་ལྟར་སྒྱུད་པས་འབྲས་བུ་གང་ཐོབ་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དུས་ནི་སྤྱིན་བྱེད་ཀྱི་དབང་བཞི་
ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། དང་པོ་བར་ཆད་ཅུང་བས་གང་གི་བྱིས་དུ་རིམ་གཉིས་བསྐྱོམ། དེ་བསྐྱོམ་པས་བརྟན་
པ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་ནས་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་བརྟན་གཡོ་བརྟག་པའི་ཕྱིར་དུར་ཁྲོད་དང་ཤིང་གཅིག་སོགས་སུ་
བསྐྱོམ། དེ་བསྐྱོམས་པས་བརྟན་པ་ཆེན་པོ་ཤོད་འབྲིང་གི་རྫོགས་པ་ཐོབ་ནས་ནི། ཀུན་འདར་གྱི་སྒྲོང་བ་བྱ་རན་
པའི་དུས་ཆོད་དུ་སྒྲིབ་སྟེ། དེ་ནས་སྒྲོང་བ་སྒྱུད་པས་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་པ་ཐོགས་དབྱུང་སྟེ། ས་ལམ་སྒྱར་དུ་
བཏོད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། བརྟག་གཉིས་ལས། ཤིང་གཅིག་དང་ནི་དུར་ཁྲོད་དང་། །མ་མོའི་བྱིས་
དང་མཆན་མོ་དང་། །ཡང་ན་དབེན་པའམ་བས་མཐའ་དུ། །བསྐྱོམ་པ་བཟང་པར་བརྫོད་པར་བྱ། །ཅུང་ཟད་

༼ ༣༥༠ ༽

བློན་མོ་ཐོབ་པ་ན། །གལ་ཏེ་སྤྱོད་པ་བྱེད་འདོད་པས། །གལ་ཏེ་འགྲུབ་འགྱུར་འདོད་ཡོད་ན། །འདིས་ནི་སྤྱོད་པ་
སྤྱད་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་། དབང་བཞི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དབང་
བཞི་ཐོབ་ཅིང་རིམ་གཉིས་བསྒྲུབས་པས། །རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཆེར་ཐོབ་ནས་སྤྱོད་པར་བྱ་བར་
བརྟན་པས། །དེའི་ཤུགས་ལ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་པ་ལྟ་ཅི། །དབང་ཡང་མ་ཐོབ་རིམ་གཉིས་ཀྱང་མི་བསྒྲུབ་པར་
སེམས་ཉིད་གཅིག་ཤུ་ལ་རྒྱང་འདེད་བྱེད་པར་ཁས་འཆེ་བ་དག་གནས་ཆེན་འཆོལ་ཞིང་སྤྱོད་པ་བྱེད་པ་དག་
འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །བརྟན་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ནས་ནི། །ཞེས་པ་དང་། རྒྱུད་ལས། ལྷུང་ཟད་བློན་མོ་ཐོབ་པ་ན། །ཞེས་
པ་གཉིས་བརྫོད་དོན་གཅིག་པར་སྒྲུབ་པས། །བརྟན་པ་ཆེན་པོ་དེ་བློན་ལྷུང་ཅམ་ཏུ་ཁས་ལེན་རུས་སམ། །དེ་
ལྟར་ན་བློན་ལྷུང་ཏུ་ལ་གནས་པས་ཀྱན་འདར་མངོན་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། །འདི་ལྟར་སེམས་ཏེ།
ལྷུང་ཟད་བློན་མོ་ཐོབ་པ་ན། །ཞེས་པ། །འདི་ག་རྟོན་ལས་འདས་པའི་ལམ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལྷུང་ཟད་ཀྱི་སྤྲོས་སྤྲོས་ཀྱིས། །སོ་
སྤྲོ་རང་གི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། །བློན་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་བློན་འབྲིང་པོ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ་
རྒྱུད་སྟེ་ལས་སྤྱངས་པ་དག་གིས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །སྤྱིར་རྣམ་བཤད་མཛད་པ་དག་གིས་ཀྱང་རིམ་གཉིས་
བསྒྲུབས་པས་ཆོས་བརྒྱུད་ཀྱི་རྫོགས་པ་མངོན་གྱུར་པ་མགོ་འོན་པ་ན་བློན་ལྷུང་ཏུ་དང་། །སྤང་དོར་གཉིས་སུ་མེད་
པར་རྫོགས་ཤིང་། །ཆར་གཅད་དང་རྗེས་འཇིག་གང་རུང་ཞིག་རུས་པར་བློན་འབྲིང་དང་། །རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ལས་ཆ་མཉམ་སྟེ་ཆར་གཅད་རྗེས་འཇིག་གཉིས་ཀ་

༼ ༣༥༽

རྒྱུས་ཤིང་། གཞན་དོན་ཐོགས་མེད་དུ་རྒྱས་པ་ན་བྱོད་ཆེན་པོ་ཡིན་ཞིང་། སྦྱོད་པ་ཡང་རིམ་བཞིན་དུ་བྱོད་ཚུང་
དུའི་ཆེན་གསང་སྦྱོད། འབྲིང་གི་ཆེན་ཀུན་འདར་མདོན་སྦྱོད། ཆེན་པོའི་ཆེན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
ལམ་ཐོབ་པས་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྦྱོད་པ་བྱེད་ལ། དེ་ལྟར་གསུམ་ལས། གཞུང་འདིར་བཤད་པའི་སྦྱོད་པ་ནི།
ཀུན་འདར་མདོན་སྦྱོད་ཡིན་ཏེ། གནས་དང་གང་ཟག་ལ་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་གཞི་ནི་སྦྱོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཤད་ལ། འདི་ལ་དཔྱད་ལྡན་ལ་དོགས་པ་གཉིས་སྦྱེ་སྟེ། བྱོད་འབྲིང་གི་རྟོགས་པ་ལ་གནས་པས་
ཆར་བཅད་རྗེས་འཇིན་གང་རུང་གཅིག་ལས་མི་རྒྱས་པ་ལ། དུལ་ཆེན་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་དུ་རིག་པ་བརྟུལ་
ཞུགས་སྦྱོད་ཕྱིར་རྒྱ་ན། སྟོན་ནག་པོ་སྦྱོད་པས་སྦྱོད་པ་ལ་བྱོན་པ་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་ཡང་སྤྲོ་མས་
ད་ལྟ་སྦྱོད་ཀྱིས་ཆར་གཅད་ཅུ་ལས་རྗེས་གཟུང་མི་རྒྱས་པས། སྦྱོད་པ་ལ་འགྲོ་མ་རན་ཞེས་བཤགས་ཀྱང་མ་
གསན་པར་ཐེབས་པ་ལ་ཉེས་དམིགས་བྱུང་བར་བཤད་པས་སོ་སྟུམ་དུ་དོགས་སོ། །ཡང་ས་དང་པོ་གནས་ཀྱི་
དུལ་ཆེན་བཞིར་སྦྱོད་པ་བྱས་པས་ནང་དུ་ས་དང་པོ་བསྟོད་ཅིང་། ཕྱི་རོལ་གནས་ཀྱི་དུལ་བཞིའི་མཁའ་འགྲོ་
ཡང་དབང་དུ་འདུས་པའི་གང་ཟག་དེ། ས་གཉིས་པ་བསྟོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཉེ་གནས་ཀྱི་དུལ་བཞིར་སྦྱོད་པ་
བྱེད་པ་ཡོད་དམ་མེད། མེད་ན་དེས་ཉེ་གནས་ཀྱི་ས་བསྟོད་མི་རྒྱས་པར་འགྱུར་པས་ཏ་ཅང་ཐལ། ཡོད་ན་དེས་ཉེ་
གནས་ཀྱི་དུལ་བཞིའི་སྦྱོད་པ་མཛད་པའི་སྦྱོད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འདར་མདོན་སྦྱོད་ཡིན་པར་ཐལ། གཞུང་
དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་

༼ ༣༥༽

སྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་སྦྲུམ་དུ་དོགས་སོ། །གཏན་ཆོགས་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་ཆེན་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་དུ། །རིག་པ་
བརྟུལ་ཞུགས་སྒྱུད་སྤྱིར་རྒྱ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཉེ་གནས་གྱི་ཡུལ་བཞིར་
སྒྱུད་པ་མཛད་པའི་སྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་བཟང་གི་སྒྱུད་པ་ཡིན་
པའི་སྤྱིར་ཏེ། ས་དང་པོ་ཐོབ་པའི་གྲུབ་ཐོབ་ཀྱིས་མཛད་པའི་གཞན་དོན་ཐོགས་མེད་ཀྱི་སྒྱུད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཞེ་
ན། ཉུགས་གསལ་དེ་དག་གི་ཐལ་འགྱུར་གང་དུ་བྱུང་བ་མེད་མཆོམས་རིགས་སྦྱ་དགོས་སོ། །ཡང་བློད་འབྲིང་གི་
རྟོགས་པ་ལ་གནས་པ་དེས་ས་བཟོད་གོང་དུ་ཡུལ་ཆེན་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་དུ་སྒྱུད་པ་ལ་རྒྱ་བ་ཡོད་དམ་མེད།
མེད་ན་བརྟན་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ནས་ནི། །ཞེས་པ་ནས། ས་རྣམས་བཟོད་པར་བྱ་བ་དང་། །ཡུལ་རྣམས་དབང་དུ་
བསྐྱུ་བའི་སྤྱིར། །གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་ལ་སོགས། །ཡུལ་ཆེན་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་དུ། །རིག་པ་བརྟུལ་ཞུགས་
སྒྱུད་སྤྱིར་རྒྱ། །ཞེས་པ་འདི་ལ་འབྲུ་མི་ཐེབས་པར་འགྱུར་ཏེ། རྒྱ་ཞེས་པ་བཤད་གཞིར་བྱས་ནས། ཡུལ་གང་དུ།
དགོས་པ་གང་གི་སྤྱིར། སྤྱིབ་པ་པོ་གང་རྒྱ་བའི་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་བྱར་མི་རུང་བའི་སྤྱིར། གལ་ཏེ་རུང་ན།
ཡུལ་ཆེན་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་དུ་ཞེས་པ་དང་ཐུག་གོ། །ཅི་སྟེ་ས་བཟོད་གོང་ཡུལ་སོ་བདུན་དུ་སྒྱུད་པ་ལ་རྒྱ་བ་
ཡོད་ན། ཐོག་མར་གནས་གྱི་ཡུལ་བཞིར་སྒྱུད་པ་མཐར་མ་སྤྱིན་པར་ཉེ་གནས་སོགས་གྱི་ཡུལ་དུ་སྒྱུད་པ་བྱེད་
བ་ཡོད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ཡོད་ན་ཉེ་གནས་སོགས་གྱི་ས་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ལ་ཐོག་མར་གནས་གྱི་ས་ཐོབ་མི་
དགོས་པར་འགྱུར་བས། ས་ལམ་གྱི་གོ་རིམ་ངེས་

༼ ༣༥༣ ༽

མེད་དུ་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྲོ་འདོན་རི་ལྟར་བྱེད་རྒྱ་ཡོད། རྣམ་བཤད་མཛད་པ་པལ་ཆེ་བས་གཞུང་
གི་འབྲུ་སྒོམ་ཡོར་རེ་བ་རེ་ལས་མཐའ་དཔྱིད་ཀྱི་འབྲུ་དངས་སིང་བ་མི་སྤང་རོ། །འཕྲོས་གཏམ་མོ། །གཉིས་པ་
གང་ཟག་གང་གིས་སྦྱོད་པ་བྱ་བ་ནི། གོང་དུ་བརྟན་པ་ཆེན་པོ་ཐོབ་ནས་ནི་སྦྱོད་པ་ཞེས་དུས་ལ་སྐྱར་བ་སོང་བེན་
ནས། ད་ནི་བརྟག་གཉིས་ལས། གང་ཞེག་སོར་མོ་གཅིག་སྟོན་དང་། །གཉིས་ཀྱིས་ལེགས་པར་འོང་བ་
ཡིན། །ཞེས་སོགས་ལུས་བདེ་དང་། མ་ད་ན་ཆང་བ་ལ་ཤ་ཞེས་སོགས་ངག་གི་བདེ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་སྐྱར་
ཞིང་། སྤང་དོར་གཉིས་སུ་མེད་པའི་དེ་ཉིད་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དེས་སྦྱོད་པ་སྦྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བདེ་དང་
བདེའི་ལན་མི་ཤེས་ན་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་མི་རྒྱོབ་ཅིང་། ལྟན་ཅིག་འགྲོགས་པ་ལ་མི་དབང་། གཉིས་
མེད་ཀྱི་དོན་མ་རྟོགས་ན་ཡུལ་ཆེན་དེ་དག་ཏུ་བྱིན་ཀྱང་རྟོགས་པ་བོགས་མི་དབྱུང་བས་དགོས་པ་རྒྱུང་བ་ཡིན་
པས་སོ། །དགོས་པ་གང་གི་བྱིར་སྦྱོད་པ་ནི། བར་དུ་གནས་དང་ཉེ་གནས་ལ་སོགས་པའི་ས་རྣམས་བཟོད་པར་
བྱ་བ་དང་། བྱི་རོལ་ཏུ་བུ་སྤྱོད་ར་མ་ལ་ཡ་སོགས་པའི་ཡུལ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་དབང་དུ་བསྐྱབ་པའི་བྱིར་
སྦྱོད་པ་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གནས་ཀྱི་ཡུལ་བཞིར་སྦྱོད་པ་བྱས་པས་ནང་གི་རྟོགས་པ་བོགས་དབྱུང་ནས།
ནང་གི་ཡུལ་ཆེན་སྤྱི་བོ་སྤྱི་གཙུག་ན་བ་གཡས་ལྷག་པ་དང་བཞིའི་རྒྱུང་སེམས་དབུ་མར་ཐེམ་ཞིང་། དེའི་མོད་ལ་
ས་དང་བོའི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་གྱུར་ཏེ། བྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་ཆེན་བུ་སྤྱོད་ར་མ་ལ་ཡ་དང་།

༼ ༣༥ ༽

རྩྱ་ལྟར་དང་། ལྷ་རྩྱ་དང་། ལྷ་རྩྱ་ཏ་དང་བཞིའི་མཁའ་འགོ་རྣམས་དབང་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཐོག་མར་ས་
བཤོད་ནས་དེའི་མོད་ལ་ཡུལ་དབང་དུ་བསྐྱུ་བའི་གོ་རིམ་དེ་ལྟར་དགོས་ཏེ། གཞུང་ལ་འབྱུ་བསྐྱེན་མ་ཐག་པའི་
ཆིག་རྒྱུ་གཉིས་པོ་དེ་དང་། ལྷོན་ཤིང་ལས་ཀྱང་ཚུལ་དེ་བཞིན་དུ་གསུངས་པས་འབྲུལ་བ་མེད་དོ། །ཡུལ་གང་
དུ་སྐྱོད་པ་ནི། བརྟག་གཉིས་ལས། གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་དང་ནི། །ཞིང་དང་ཉེ་བའི་ཞིང་ཉིད་དང་། །ཚོན་ཉེ་
བའི་ཚོན་དང་། །དེ་བཞིན་འདུ་བ་ཉེ་འདུ་བ། །འཕུང་གཅོད་ཉེ་བའི་འཕུང་གཅོད་ཉིད། །དུར་ཁོད་ཉེ་བའི་དུར་ཁོད་
ཉིད། །འདི་རྣམས་ས་ནི་བཅུ་གཉིས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་གནས་དང་ཉེ་གནས་ལ་ཡུལ་བཞི་བཞི། །ཞིང་
དང་ཉེ་བའི་ཞིང་། །ཚོན་ཉེ་བའི་ཚོན་། །འདུ་བ་ཉེ་བའི་འདུ་བ། །དུར་ཁོད་ཉེ་བའི་དུར་ཁོད་དང་བརྒྱུད་ལ་ཡུལ་ཆེན་
གཉིས་གཉིས། །འཕུང་གཅོད་ཉེ་བའི་འཕུང་གཅོད་གཉིས་ལ་ཡུལ་ཆེན་བཞི་བཞིར་སྟེ་བས་བརྟག་གཉིས་དངོས་
བསྐྱེན་ལ་སུམ་ཅུ་སོ་གཉིས། །དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲིང་བཞི་ལྷན་པོ་དང་བཅས་པ་བསྐྱེན་པས་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་དུ་རིག་
པ་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྐྱོད་པ་བཟང་ངན་དང་། བན་གཞོད་ཀྱི་རྩེན་ལྷང་དོར་དང་སྤང་ཞེན་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་
དུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱིར་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་སྐྱོད་པ་ལ་རྒྱ་པའི་ལུགས་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དང་།
དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྐྱེན་བཅོས་རྣམས་ལས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། བརྟག་གཉིས་ལས། ཅུང་ཟད་དོད་ནི་ཐོབ་པ་
ན། །ཞེས་སོགས་སྤར་བྲངས་པ་དང་། ཀྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་གནས་ལ་སོགས་པ་གང་ལགས།

༼ ༣༥༽

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། གནས་ནི་རྩ་ལྒྱ་རར་བཤད། །ཅེས་བ་ནས། སྤྱི་ཚེས་ར་བའི་ཇིང་
བུའི་འགྲམ། །ཉེ་བའི་དུར་ཁོད་བཟོད་བར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་བ་དང་། རི་ཀི་ཨ་ར་ལིའི་རྒྱུད་ལས། གནས་ནི་
ཤར་གྱི་ལུས་འཕགས་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་བ་སྤང་སྤྱོད། །གནས་ནི་བྱང་གི་སྤྲ་མི་སྟན། །གནས་ནི་དེ་བཞིན་
འཛམ་བུ་སྤིང་། །སྤིང་བཞིར་ལྷ་མོ་བཞི་དང་ནི། །རི་རབ་སྤྱི་བོར་རི་ཀི་བཞུགས། །ཨ་ར་ལི་དང་མཉམ་སྦྲུང་
བས། །ཞེས་དང་། རྗེ་བཙུན་གྱི་ཨིན་ལྷ་ཉིའི་ལམ་སྐོར་ལས་ཀྱང་། སྤིང་བཞི་ཡུལ་ཆེན་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། །འོན་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་གསུངས་བ་དེ་ཡུལ་ཉེར་བརྒྱུད་གྱི་སྤྱིང་དུ་སྤིང་བཞི་བསྟན་བས་ཡུལ་སོ་
གཉིས་དང་ས་བཙུ་གཉིས་སྦྲུང་བའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། བཏག་གཉིས་དངོས་བསྟན་གྱི་སོ་གཉིས་གྱི་སྤྱིང་
སྤིང་བཞི་བསྟན་བ་ལ་དགོངས་བ་མ་ཡིན་ཀྱང་། སྤྱིར་ཡུལ་ཆེན་དུ་བཤད་བས་ཡུལ་སོ་བདུན་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་
བྱུང་ཅིང་། ཁྱད་པར་ཨ་ར་ལིའི་རྒྱུད་དེས་སྤིང་བཞི་དང་རི་རབ་ས་བཙུ་གསུམ་བ་འབྲུབ་བྱེད་གྱི་ཡུལ་ཆེན་ལྷག་
མ་ལྟར་བསྟན་བ་ཡིན་ཏེ། སྤིང་བཞིར་ལྷ་མོ་བཞི་དང་ནི། །རི་རབ་སྤྱི་བོར་རི་ཀི་བཞུགས། །ཞེས་དེ་དག་ལྟ་ནང་
མ་ལྟར་བཞུགས་པའི་གནས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདེ་མཆོག་ཏུ། བདེ་ཆེན་འཁོར་ལོ་ལྷ་ལྷ་པོ་ནང་
ལུས་ལ་འགོད་བ་ན། སྤྱིང་གའི་ནང་འཁོར་གྱི་རྩ་འདབ་བཞི་དབུས་དང་བཅས་བར་བཀོད་ནས། དོན་གྱི་ས་བཙུ་
གསུམ་བ་དང་སྦྲུང་བར་མཛད་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་དུ། །ཁ་སྐོང་ལས། བྱང་དུ་སྤྲས་

༼ ༣༥༦ ༽

བའི་ཙ་ལ་དང་། །སྤྱི་རུ་ཡུལ་ཆེན་ལྷག་མ་ལྷ། །འདུས་བས་བཅུ་གསུམ་ས་བསྐྱེད་པར། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
རྒྱུད་ལས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་ཡུལ་ཆེན་སོ་བདུན་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་ལ་རེ་རེ་ནས་
བགྲངས་པ་མེད་ཀྱང་། དོན་ཐོབ་ལ་སོ་བདུན་བསྟན་ཅིང་ཡོད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དག་བ་
དང་བྱང་སྤྱོད་ས་སོ་བདུན་སྟོར་བ་དང་། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལྷ་བྲལ་ཙུ་ཙ་བཞི་ལྷ་བྲུ་རིགས་ཀྱི་སྟོན་ས་ལྷ་
གངས་སོ་བདུན་དུ་བསྟར་བ་དང་། ཉང་ལུས་ལ་ཡང་སྤྱི་བོ་བྱེད་ར་མ་ལ་ཡ་ནས། ཡུས་མོ་ཀྱ་ལུ་ཏའི་བར་ལ་ཉི་ཤུ་
ཙུ་བཞིའི་སྟེང་དུ། སྟོང་གའི་སྤྱི་སྟོར་ཀྱི་ཙུ་འདབ་བརྒྱད། ཉང་སྟོར་ཀྱི་འདབ་མ་བཞིའི་དབུས་དང་བཅས་བས་
སུམ་ཙུ་སོ་བདུན་ཆང་བ་ཡིན་ལ། དེ་བས་ན་སྤྱི་རོལ་དུ་ཡང་ཡུལ་ཆེན་སོ་བདུན་ལེགས་པར་བྱུབ་པ་ཡིན་
ནོ། །བཤ་ཆེན་ཀྱིས། སྤྱི་རོལ་ཡུལ་ཆེན་སོ་བདུན་ཞེས། །བྱ་བ་རྒྱུད་གཞུང་གང་ནས་བཤད། །འཛམ་གླིང་ཅམ་
སོ་ཡུལ་ཆེན་དུ། །ཁས་ལེན་རུས་ན་རང་ལ་ཡང་། །མི་འདོད་པ་དག་མི་འབྱུང་ངམ། །ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་ནས།
མི་འདོད་པ་འབྱུང་ཚུལ་ལ། འཛམ་གླིང་ཅམ་སོ་ཡུལ་ཆེན་ཡིན་ན། འཛམ་གླིང་གིས་སྤྱོད་ས་ཐམས་ཅད་དེར་
ཁས་ལེན་ནམ། གནས་ཀྱི་བྱུང་པར་རེ་རེ་བ་ཞིག་དེར་ཁས་ལེན། དང་སོ་ལྟར་ན། རྒྱུད་གཞུང་ཐམས་ཅད་དང་
མི་མ་ཐུན། གཉིས་པ་ལྟར་ན། ལྷ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཀྱི་བྱུང་པར་སུམ་ཙུ་ཙུ་གཉིས་སོ་དེ་དག་ཉིད་དམ།
དེར་མ་འདུས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། དང་སོ་ལྟར་ན། སོ་བདུན་ཀྱི་གངས་བགྲངས་པ་ལ་མ་པན། གཉིས་པ་ལྟར་
ན། གནས་དེ་ཉིད་དོས་

༼ ༣༥༽

བཟུང་ནས་གངས་སུ་བགང་བར་རིགས་ཀྱི། ཅམ་ལྷོག་ནས་བགང་བར་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་བཤད་ནས། རང་
གི་བཞེད་པ། དགེས་པ་དོ་རྩེ་ཡུལ་རྣམས་ཀྱི། དབྱེ་བ་འཆད་པའི་མདོར་བསྟན་དུ། །འདུ་བ་གཉིས་པོ་བཤད་
གུར་ཀྱང་། །རྒྱས་བཤད་སྐབས་སུ་མ་རྩུང་བས། །འདུ་བ་གཉིས་པོའི་དབྱེ་བ་བཞི། །བསྟན་ནས་སློབ་པའི་
གནས་སོ་དུག །མི་སློབ་གནས་དང་སོ་བདུན་ནོ། །ཞེས་འཆད་དོ། །དེ་ལ་འཇམ་གླིང་ཅམ་པོ་ཡུལ་ཆེན་ཡིན་པ་
ནི། ཨ་ར་ལའི་རྒྱུད་ལས་གསུངས་ཤིང་། རྩེ་བཅུན་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་གསུངས་པས་ཞལ་ལེན་གནང་རིགས་ལ།
སྟོན་བརྗོད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་མགོ་མཚུངས་པས། སྟོན་བརྗོད་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་མི་འདོད་པ་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མི་མཐེད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་ན།
འདིའི་ས་སྟོགས་ཐམས་ཅད་དེར་ཁས་ལེན་ནས། གནས་ཀྱི་བྱུང་པར་རེ་རེ་བ་ཞིག་དེར་ཁས་ལེན་ཞེས་མགོ་
འབྲེ་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་ས་སྐྱའི་ལྷ་ཁང་ཆེན་མོ་ལྷ་ཁང་ཡིན་ན། དེའི་རྒྱ་མཐོང་རྟེན་འབྲེལ་ཁང་པ་སོགས་ཐམས་
ཅད་དེར་ཁས་ལེན་ནས། དེའི་ལྷ་རྟེན་བཞུགས་པའི་སྟོགས་ཅམ་ཞིག་དེར་ཁས་ལེན། གསེར་ཐུར་རྩྭ་པ་པོའི་
མཁས་པ་བྱེད་པའི་ཆེན་ཤུག་མཆོག་ལྟན་ཡིན་ན། དེའི་དབྱུང་དང་ཐུག་ལ་སོགས་པའི་སྐྱའི་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་
དེར་ཁས་ལེན་ནས། དེའི་སྐྱའི་བྱུང་པར་རེ་རེ་བ་ཞིག་དེར་ཁས་ལེན་ཞུས་ན་ཅི་གསུང་ལགས། དེས་ན་འཇམ་
གླིང་ཅམ་པོ་ཡུལ་ཆེན་ཡིན་པ་ལ་སྟོན་བརྗོད་དེ་ནི། དབྱེ་མ་ནས་བཤད་པའི་དབྱུང་པའི་རིགས་པ་དང་

༼ ༣༥ ༽

འདྲ་བས། དེ་ལྟར་བྱས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འདྲིལ་ཚུལ་མི་རྟེན་པར་འགྱུར་རོ། །འདྲུ་བ་དང་
ཉེ་བའི་འདྲུ་བ་གཉིས་ལ། རྒྱས་བཤད་དུ་དབྱེ་བ་མ་བྱུང་གསུང་བ་ཡང་། རྒྱད་ཆིག་སྤྱི་ཅི་བཞེན་པ་ལ་ཐུགས་
ཞེན་པར་སྒྲུང་ཡང་། འདི་ལ་དགྲུགས་བཤད་སོགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་རྒྱད་དོན་འཆད་མ་ཤེས་ན་སྤྱི་ཅི་བཞེན་པས་
རྒྱད་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བ་མང་རོ། །དེ་ཡང་སྤྱི་ཅི་བཞེན་དུ་ཞེ་ན། རི་བོ་གངས་ཅན་དེ་ཉེ་བའི་ཞིང་གི་
དབྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྟག་གཉིས་ལས། བ་ཡི་མཆོག་སྤྱིན་ཁ་བའི་རི། ཉེ་བའི་ཞིང་ནི་མདོར་བསྐྱུས་པ་
ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གངས་ཅན་དེ་ཉེ་བའི་རྩོམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་བསྟོད་པ་ལས་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་སམ་བྱ་ཏེ་ལས། རྩོམ་མདོན་དུ་གྱུར་བ་
སྟེ། ཉེ་བའི་རྩོམ་སྤྱང་དཀའ་བ། ཞེས་གསུངས་པས། ལྷ་པ་རྩོམ་མེད་སྤྱང་དཀའ་བ་དང་མི་སྦྱོར་བར།
མདོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་དང་སྦྱོར་རིག་པ་དང་། དེ་བཞེན་དུ་བྱུག་པ་ཉེ་བའི་རྩོམ་མེད་སྤྱང་དཀའ་བ་དང་སྦྱོར་
རྒྱ་དེ་དང་མི་སྦྱོར་བར་སྤྱང་དཀའ་བ་དང་སྦྱོར་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དགྲུགས་བཤད་མི་སྤྱང་བར་སྤྱི་ཅི་བཞེན་
པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གནས་ནི་རྩ་ལྗོངས་རབ་བཤད། ཅེས་སོགས་ལ་དགྲུགས་བཤད་བྱས་
ནས། སྤྱར་བཤད་པ་ལྟར་གནས་དང་ཉེ་གནས་ལ་བཞི་བཞི་དང་། བར་བ་བརྒྱད་ལ་གཉིས་གཉིས་དང་། འཕྱང་
གཙོད་ཉེ་བའི་འཕྱང་གཙོད་ལ་བཞི་བཞིར་དབྱེ་ནས་དངོས་བསྟན་སོ་གཉིས་སུ་བྱུང་།

༼ ༣༥༽

བ་ཡིན་པས། འདྲ་བ་ཉི་བའི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བ་བཞི་ནི་སོ་གཉིས་སོ་འདིའི་ནང་དུ་འཐུས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན།
གནས་སོ་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་སྡོམ་ཉི་བའི་འདྲ་བའི་དབྱེ་བར་མཛད་པ་འདི་རྒྱད་རང་ཡང་མ་གཟིགས་
པར་ཐལ་བའི་སྒྲིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། རྒྱད་ཀྱི་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ན་སྡོམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མིང་མ་ཐུན་ཡང་
མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟའི་ངེས་པ་ཅི་ཡོད། ཞལ་སྒྲང་གི་དབང་གིས་སྒྲིང་ལུགས་ཅམ་དུ་ཟད་
དོ། །སྒྲིང་པས་འབྲས་བུ་གང་ཐོབ་པ་ནི། སྒྲང་དོར་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པས། དུལ་སོ་བདུན་དུ་རྒྱ་བ་འདི་
འདྲའི་སྒྲིང་བ་ཤེས་ནས་ནི་འབྲས་བུ་ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་རྟོགས་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆེ་འདི་ཉིད་ལ་དུལ་སོ་བདུན་
བཟོད་ཅིང་། ནང་གི་དུལ་སོ་བདུན་ཀྱི་རྒྱང་སེམས་དབུ་མར་ཐེམ་ཏེ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་ས་བཅུ་གསུམ་པ་ཐོབ་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པ་ལོ། །དང་སོ་ནི། དེང་སང་བོད་
འདིར་ངེས་གཉིས་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ནས་གནས་ཆེན་འབྲིམ་པའི་དུས་ལ་བབས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་
ལམ་ངེས་གཉིས་བསྟོམ་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པར། དུལ་ཆེན་དུ་སྒྲིང་པ་ལ་རྒྱ་བ་སོགས་སྤྲུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་
འཆོས་པ་མཐོང་དོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གང་གིས་སྒྲིང་ལ་འབྲུལ་པ་དགག་གང་དུ་སྒྲིང་ལ་འབྲུལ་པ་
དགག་སྐབས་དོན་བསྐྱུས་ཏེ་སྤྲིང་སོ་འདོམས་པ་ལོ། །དང་སོ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྤྲུགས་མེད་སྒྲིང་པ་རྒྱད་ལས་
བཀག་གསང་སྤྲུགས་བསྟོམ་པས་སྒྲིང་པར་བརྟན། །

༩༣༦༠༽

དེ་ཡིས་གྲུབ་པའི་དོན་ཉིད་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཤེས་བྱེད་མེད་པ། ཉེས་དམིགས་ཆེ་བ། ཕྱིན་པ་
ཅམ་ལ་པན་གཞོད་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རིམ་གཉིས་མི་བསྐྱོམ་པར་ཡུལ་ཆེན་དུ་སྐྱོད་པ་ལ་རྒྱ་བ་མི་འཐད་དེ།
རིམ་པ་གཉིས་པོ་མི་བསྐྱོམ་ན་ཡུལ་ཆེན་སུམ་ཅུ་སོ་བདུན་དུ་སྐྱོད་པ་ལ་འགོ་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མ་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། གཤམ་ཏེ་སྐྱོམ་དང་རྟོགས་པ་བཟང་པོ་ཡོད་པས་འགོ་ལོ་སྐྱུ་མ་ན། རིམ་པ་གཉིས་པ་མི་བསྐྱོམ་པའི་བོད་
ཀྱི་ཕྱག་ཆེན་པའི་བསྐྱོམ་ཆེན་ཅི་བཟང་ཡང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྐྱོམ་ཆེན་ལས་མ་འདས་ཏེ།
སེམས་རོ་སྤྲད་ནས་གནས་ལུགས་བསྐྱོམ་པ་ཅམ་ཡིན་པས་སོ། །འདི་ནི། གོང་དུ། གཤམ་ཏེ་དེ་ནི་བསྐྱོམ་ལེགས་
ཀྱང་། །དབྱུ་མའི་བསྐྱོམ་ལས་ལྷག་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། དོན་གནད་གཅིག་པར་སྤང་རོ། དེ་བས་ན་
དེ་ནི་བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་བསྐྱོམ་ཆེན་ཡིན་ལ། དེས་ནི་ཡུལ་ཆེན་དུ་སྐྱོད་པ་རྒྱ་བ་མི་འཐད་དེ། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པའི་མདོ་ལས། ཡུལ་ཆེན་དེ་དག་ཏུ་འགོ་བའི་ཆོ་གཤམ། ཉམས་ལེན་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །དགའ་གདོང་པ།
རིམ་པ་གཉིས་པོ་མི་བསྐྱོམ་པའི། །ཞེས་སོགས་བྱངས་ནས། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་ལ་རིམ་གཉིས་ཡོད་པར་བཞེད་པ་
དང་། གཞན་དག་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མའི་ཉམས་ལེན་སེམས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པ་ཡིན་པས། བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
ལུགས་དང་འབྲེལ་བ་གཞུང་གི་དོན་དུ་ཆད་པ་སོགས་ལུགས་མང་དུ་བྱུང་ཡང་། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་སྤར་འདོན་

༼ ༣༩༽

སྤྱི་ལོ་རྟོགས་ན་དེ་ཙམ་གྱི་སྤྱོད་པ་ལ་ལ་ལ་མང་པོ་མི་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་གསང་སྤྲུགས་རིམ་
གཉིས་མི་སྒྲོམ་ཞིང་། ལམ་བསྒྲོམ་པའི་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་སྒྲོམ་པ་ཡིས། ཡུལ་ཆེན་དེ་དག་ཏུ་སྤྱིན་ན་བར་ཆད་
འབྱུང་སྟེ། སྤྱིར་ཡང་སྒྲོམ་པ་ཅན་ལ་བར་ཆད་ལྡང་ཞིང་། བྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་ལ་མཁའ་འགོ་རྣམས་ཀྱིས་བར་ཆད་
ཚུལ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། གསང་སྤྲུགས་རིག་པ་འཇིན་པ་ལ་བར་ཆད་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི། བད་
དང་བདའི་ལན་ཤེས་ཤིང་། རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་པས་ཡུལ་དེའི་དཔའ་བོ་དང་མཁའ་འགོ་མ་རྣམས་
དང་སྤྱན་དང་སྤིང་མོའི་ཚུལ་ཏུ་འགྱུར་བས་བར་ཆད་མི་འབྱུང་ཞིང་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་སྐད་ཏུ།
གང་གི་སྤྱན་དང་སྤིང་མོ་ཡང་། །ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། རྟོགས་པ་
ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྒྲོམ་ཆེན་གྱི་ཡུལ་ཆེན་ཏུ་སྤྱིན་ཡང་པན་གཞོད་གང་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཁྱུ་ཚན་དང་། རྩ་
ལྗུ་ར་དང་། རི་བོ་གངས་ཅན་དང་། དེ་སྤྱི་ཀོ་ལ་སོགས་སྐྱ་སྤྱོད་སྤྱན་པོ་དང་ལུ་སྤྱིགས་བྱེད་དང་། འབྲོག་པ་རྣམས་
ཀྱིས་གང་ཞིང་བསྐྱད་མོད་ཀྱི། དེར་བསྐྱད་པའི་སྐྱ་སྤྱོད་སོགས་དེ་དག་གིས་གྲུབ་པ་ཐོབ་བམ་ཅི་སྟེ་མ་ཐོབ་པ་
བཞིན་ནོ། །གཞུང་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱོད་པོ་མཁན་ཆེན་འཇམ་དབྱངས་བསོད་ནམས་སྤྱན་གྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ཆེན་གྱི་
བཤད་པ་ལས། བལ་བོད་ཀྱི་མཚམས་ན་གངས་རི་ཆེན་པོ་མཐའ་ཆུ་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱོར་བར་ལུ་སྤྱིགས་བྱེད་
མང་པོ་

༼ ༣༩ ༽

དེར་ཡོང་ཞིང་གནས་ཆེན་དུ་འདོད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡུལ་ཆེན་གྱི་ནང་ཆོན་དུ་གྱུར་པའི་གངས་ཅན་ཡིན་
གསུངས་ལ། དེ་ནི་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་གངས་རི་ལ་མངོན་པ་སོགས་ནས་བཤད་པའི་གངས་ཅན་
གྱི་བྱང་ཆོས་གང་ཡང་མ་ཆང་བའི་བྱིར། གལ་ཏེ་ལུང་ནས་བཤད་པའི་གངས་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་མ་ཆང་ཡང་
གནས་ཆེན་གྱི་གངས་ཅན་ཡིན་ན། སྟོགས་སྒྲུ་མས་ཏི་སེ་རྩུ་བའི་གནས་གྱི་གངས་ཅན་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ།
གཞུང་ལས། དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །ཞེས་སོགས་ལུང་ནས་བཤད་པའི་གངས་ཅན་གྱི་བྱང་ཆོས་
མ་ཆང་བ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཏང་བ་ཡང་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན། དེ་སྟེ་གོ་ལ་ན་ལུ་སྟེགས་མང་པོ་
གནས་པས། ལུ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱིས་གང་བར་བཤད་པ་དེ་ལ་སྦྱོར་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་ཆེན་དུ་
སྦྱོད་པ་ལ་སྟེ་ཞིག་རྩུ་བར་འོས་ན། གསང་སྒྲགས་རིམ་གཉིས་བསྒྲོམ་པའི་རྟོགས་པ་ཅན། ལུས་ངག་གི་བར་
དོན་འཕྲོད་པའི་སྐལ་བར་ལྷན་པ་དེ་རྩུ་བར་འོས་ཏེ། དེས་སྦྱོད་པ་ལ་བྱིན་པ་ན་དེ་ལ་ཡུལ་དེར་གནས་པའི་
མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་རྒྱོབ་ཅིང་། ནང་གི་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་གྲོགས་མཛད་པས་སོ། །སྦྱོད་པ་ལ་
རྩུ་བ་འདིའི་དོན་ནི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྩུད་སྟེ་རྣམས་སུ་ལེགས་པར་སྟོས་ཏེ། བཏག་གཉིས་ལས། ཅུང་ཟད་
བོད་ནི་ཐོབ་པ་ན། །ཞེས་སོགས་སྦྱོད་པ་བྱ་ཚུལ་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་། ལེའུ་བདུན་པ་ལས། གང་གི་སྦྱོན་
དང་སྤིང་མོ་ཡང་། །ཞེས་སོགས་སྦྱོད་པ་བྱ་བའི་དུས་ཀྱི་བར་དང་བརྟེན་ལན་དང་། གྱེ་བཙམ་

༼ ༣༩༽

ལྷན་འདས་འདྲ་བའི་གནས་སུ་ལགས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གང་དུ་སྐྱོད་པ་བྱ་བའི་གནས་བསྟན་བའི་ཕྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་བྱུང་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དུལ་ཆེན་དུ་སྐྱོད་པ་ལ་རྒྱ་བ་རྒྱད་སྟེ་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པ་དེས་ན། དབང་
མ་ཐོབ་ཅིང་གསང་སྟགས་རིམ་གཉིས་མི་བསྟོམ་པར་དུལ་ཆེན་བགྲོད་པ་ནི་དོན་མེད་ངལ་བ་ལྟར་ལེན་པ་ཡིན་
ནོ། །དོན་འདི་དང་མཐུན་པར་འཕྲིན་ཁྲུལ། ལྷ་ཆེན་རྩ་ལྗེ་ར་དང་། །གངས་ཅན་ཅ་རི་ཏ་ལ་སོགས། །སྤྱི་དང་ནང་
གི་གནས་ཆེན་རྣམས། །ས་བརྩུ་ལ་སོགས་ཡིན་པ་ལ། །རྒྱད་སྟེ་ལེགས་པར་མ་བསྟུབ་པའི། །སྟུན་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་དེར་མ་གོ། །དེས་ན་ས་ལམ་མི་བགྲོད་པར། །དུལ་ཆེན་འཆོལ་བའི་གང་ཟག་མང། །དེ་དག་ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་
རབ་དང་། །འགལ་བར་མཐོང་ནས་བདག་གིས་བཀའ། །དེ་ལའང་དེ་འདྲའི་རིགས་ཅན་རྣམས། །བདག་ལ་རྒྱབ་
ཀྱིས་སྟོགས་པར་སྟངས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གང་དུ་སྐྱོད་ལ་འབྲུལ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉི་མེ་
གངས་ཅན་ཡིན་པ་དགག་ ཅ་རི་གནས་ཆེན་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། གངས་ཅན་ཁྱད་ཆོས་
མེད་པས་དགག་ དེ་ལི་གཏན་ཆོགས་རྒྱས་པར་བཤད། གཞན་གྱི་ཉིས་སྟོང་བརྗོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྐྱོད་པ་ལ་རྒྱ་བའི་གནས་ཀྱང་རྒྱད་སྟེ་ནས་གསུངས་པའི་དུལ་ཆེན་གྱི་ནང་ཆོན་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལ།
བོད་འདི་ན་མངའ་རིས་ཀྱི་ཉི་མེ་ལ་གངས་ཅན། ཀོང་དུལ་གྱི་ཅ་རི་ལ་འཕུང་གཙོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅ་རི་ཏར་འདོད་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉི་མེ་གངས་ཅན་ཡིན་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དཔལ་ལྷན་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་འཇིག་རྟེན་ཁམས་
ལེ་

༼ ༣༩༩ ༽

ལས་གསུངས་པའི་གངས་ཅན་དང་། མངོན་པའི་གཞུང་ལས་གསུངས་པའི་རི་བོ་སྤྲོས་ངད་ལྗན་གྱི་བྱང་ན། བྲག་
རི་གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱེབས་ལྷ་མ་ཡིན་གྱི་ཕུག་དང་། དེའི་བྱང་ན་ཇོ་མ་བྱུང་ཤིང་སྤྲུལ་པའི་རྒྱལ་པོ་རབ་བརྟན་ཤིང་ཐོན་
ལྷ་བརྒྱས་བསྐྱོར་བ་དང་། སྤང་པོ་ཆེ་ས་སྤྲང་གི་བྱ་ལ་སྤང་ཆེན་ལྷ་བརྒྱས་བསྐྱོར་བ་དང་། འཕགས་པའི་གནས་
བརྟན་འཁོར་དག་བཅོམ་པ་ལྷ་བརྒྱ་དང་བཅས་པ་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་རྒྱལ་ལྷ་བྱང་བསྟན་མཛད་ཅིང་། བཞུགས་
པའི་གནས་རི་བོ་གངས་ཅན་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ཉི་མེ་འདི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མངོན་པ་ནས་གསུངས་པའི་
མ་རྩོས་རྒྱ་མཚོ་ཡང་བོད་ཀྱི་མ་ཐམ་གཡུ་མཚོ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་པོ་རྣམས་ཀྱང་མ་ཐམ་དང་ཉི་མེའི་ཕྱོགས་དེ་ན་
མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ། ཇོ་མ་བྱུང་ལྷོན་པ་དང་། གསེར་གྱི་བྱ་སྐྱེབས་ཀྱི་ཕུག་པ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ། །གཉིས་
པ་ལ་ལྷ་སྟེ། དུས་འཁོར་ནས་བཤད་ཚུལ། མངོན་པ་ནས་བཤད་ཚུལ། ལྷ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ། མ་བྱ་
ཆེན་མོ་ནས་གསུངས་ཚུལ། བལ་པོ་ཆེ་ནས་གསུངས་ཚུལ་འགོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ད་ལྟའི་ཉི་མེ་འདི་རི་བོ་
གངས་ཅན་ཡིན་པས་དུས་འཁོར་དང་མི་མཐུན་ཏེ། དེའི་གཏན་ཆོགས་འདི་ལྟར། དཔལ་ལྗན་དུས་ཀྱི་འཁོར་
ལོའི་བསྐྱུས་པའི་རྒྱུད་ལས། འཇོམ་སྤིང་འདིའི་རྒྱ་ཞེང་ཆེ་བ་ལ་རྒྱ་བོ་སི་རྩ་ཡོད། དེའི་བྱང་ན་རི་བོ་གངས་ཅན་
ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། རི་བོ་གངས་ཅན་དེའི་འགྲམ་ན་ཤམ་རྩ་ལའི་ཡུལ་གྲོང་ཁྱེར་བྱེ་བ་དགུ་བཅུ་ཕྱག་ཡོད་
པས་རྒྱལ་ཐོན་དགུ་བཅུ་ཅུ་གྱེད་དེ་ན་རྒྱལ་པོའི་པོ་བྲང་མཚོག་ཀ་ལྷ་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
གཞུང་ལས་ཁང་དང་། མ་ལ་ཡའི་སྤྱི་དམོས་ཆེལ་

༼ ༣༦༥ ༽

ཡོད་ལ། དེ་ན་སྤྱལ་བའི་རྒྱལ་པོ་སྐྱབ་བ་བཟང་པོ། ལྷ་དབང་། གཟེ་བཟིང་ཅན། རྒྱ་བས་བྱིན། ལྷའི་དབང་ལྷག་ལྷ་
ཆོག་ས་གཟུགས། ལྷའི་དབང་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་ལོ་གངས་བརྒྱ་བརྒྱར་ཅ་རྒྱད་ཀྱི་ཆོས་གསུངས་སོ། །ཤམ་རྩ་ལ་
དེ་ན་ནགས་ཆེ་སྤྱལ་ཆོག་ས་ཀྱི་ཉམས་དགའ་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་གཞི། བཟའ་ཤིང་གར་བ་དུ་མ་དང་བཅས་
བ་ཡོད་དོ། །སྤྱིགས་མའི་དུས་སུ་རྟགས་ཅམ་འཛིན་བར་གྱུར་བ་ན། ལྷ་མ་ཡིན་ཀྱི་སྤྱལ་བ་སྤྱོད་རྒྱལ་པོ་
སྤྱོད་པས་ཅན་ཞིག་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་གར་འབགས་བའི་ཡུལ་སྤོ་སྤོའི་ཆོས་ཀྱིས་གང་ཞིང་འཛོམས་བར་འགྱུར། དེ་ནས་
སྤྱོད་རྒྱ་འཕྱལ་ཀྱི་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་དེགས་ནས། ཤམ་རྩ་ལར་དམག་འདེན་ཅོམ་བར་འགྱུར་དོ། །དུས་དེའི་ཆེན་
ལྷག་ན་དོ་རྒྱའི་སྤྱལ་བ་དག་པོ་འཁོར་ལོ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱལ་པོས། ལྷ་ཆེན་བཅུ་གཉིས་དང་། རྒྱལ་ཐན་དགུ་
བཅུ་ཅ་དུག་གི་དབྱང་རྣམས་ཁྲིད་ཅིང་། སྤྱལ་བའི་དམག་དབྱང་མང་པོས་ཀྱང་། སྤྱོད་རྣམས་བམ་བར་བྱས་
ནས། དོ་རྒྱའི་ཐེག་བའི་རིགས་གཅིག་དུ་བྱེད་ཅིང་། རིམ་གྱིས་འབགས་བའི་ཡུལ་གྱི་བར་དུ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་བ་སྤེལ་བར་གསུངས་ལ། དེ་བས་ན་རི་བོ་གངས་ཅན་དུ་རྒྱ་འཕྱལ་མེད་བས་འགྲོ་མི་རྒྱས་བ་ཡིན་
ནོ། །གལ་ཏེ་ཏི་མེ་འདི་དུས་འཁོར་ནས་བཤད་བའི་གངས་ཅན་ཡིན་ན། འདིའི་འགྲམ་ན་ཤམ་རྩ་ལ་ཡོད་བར་
འགྱུར་བ་དང་། རྒྱ་འཕྱལ་དང་མི་ལྷན་བས་བཟོད་མི་རྒྱས་བར་འགྱུར་བ་ལས། ཀུན་གྱིས་བཟོད་རྒྱས་ཤིང་།
འགྲམ་ན་ཤམ་རྩ་ལ་མེད་བ་མཛོན་སུམ་དུ་གསལ་ལོ། །སྤོས་ཁང་བས།

༼ ༣༩༩ ༽

དེ་ཆེ་འཇམ་དཔལ་གྲགས་པ་ཡི། །ཞེས་དང་། བཤཾ་ཆེན་གྱིས། དེ་ཆེ་འཇམ་པའི་རྫོང་ཡི། །ཞེས་གཞུང་འདོན་
པ་བསྐྱར་བ་ཡང་སྤང་མོད། དུས་འཁོར་མཐུན་པ་དག་གིས་དཔྱོད་པར་མཛོད་ཅིག ཉི་མེ་གངས་ཅན་ཡིན་པ་
འགོག་པ་ལ་དུས་འཁོར་འདྲེན་པ་ནི། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་
གངས་ཅན་གྱི་བྱད་ཆོས་མ་ཆང་བས་དུས་འཁོར་གྱི་ལྷགས་ཀྱང་མ་ཡིན་ཞེས་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། ཐོགས་སྤྲུལ་
དུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་གངས་ཅན་དུ་ཁས་སྤངས་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
ནི། མཛོན་པ་ལས་ཀྱང་འདི་སྐད་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་དབུས་འདི་ནས་བྱང་དུ་རི་ནག་པོ་དགུ་འདས་པ་ན་རི་བོ་
གངས་ཅན་ཡོད་ལ། དེ་ནས་རི་སྒོས་ངད་ལྗན་པ་ཡོད་པའི་ཚུར་རོལ་དཔག་ཆད་བཅུ་ཡོད་པ་ན། མཆོ་མ་རྩོས་
པ་ཚུ་ཞེང་དང་ཟབས་སུ་དཔག་ཆད་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྗན་གྱི་ཚུས་གང་བ་ཡོད་ལ། དེའི་གཡལས་
རོལ་ན་ཤིང་རྩམ་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་འབྲས་བྱ་རྩམ་ཅམ། རོ་སྤྱང་ཅི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་སོགས་མཆན་ཉིད་རྒྱས་པར་
གསུངས་ཤིང་། མཛོད་འགྲེལ་ལས། དེར་ནི་རྒྱ་འབྲུལ་དང་མི་ལྗན་པའི་མིས་བཟོད་པར་དཀའོ། །ཞེས་བཤད་
ལ། དེ་བས་ན་ད་ལྟའི་ཉི་མེ་རི་གངས་ཅན་དང་། མ་པམ་ནི་མ་རྩོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ལ་གངས་ཅན་དང་།
མ་རྩོས་པའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དེ་དག་གང་ཡང་མེད་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཉི་མེ་གངས་ཅན་ཡིན་པར་
ནི་ལྷ་སྟེགས་བྱེད་ཀྱི་འང་མི་འདོད་དེ། ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་གཞུང་རྒྱས་པའི་

༼ ༣༩༽

བསྟན་བཅོས་གཞིན་ལུ་འབྱུང་བ་ལས། མྱིང་འདྲིའི་ཤར་ལུ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་ལ་ཐུག་གི་བར་དེ་བོ་གངས་
ཅན་གྱིས་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་དང་། སྟོན་རྒྱལ་པོ་ཤིང་རྟ་བུ་པའི་བྱ་དགའ་བྱེད་ཀྱི་དབྱང་གིས་སྟོན་པོ་རྣམས་
བསད་པ་མཆི། སྟོན་པོའི་སྟོན་རྒྱ་བསམ་གཏན་བསྟོམས་པ་གཅིག་གིས་རྒྱང་དག་པ་བརྟུབས་པས། དམག་
དབྱང་རྣམས་ཀའ་རུས་སུ་སོང་ནས་དེ་གསོ་བའི་བྱིར། སྟེ་ལུ་ཏ་ལུ་མ་རྣམས་དེ་བོ་གངས་ཅན་སྒྲངས་ནས་དེ་ལ་
ཡོད་པའི་བདུད་རྩི་གཏོར་ནས་གསོས་པར་གྱུར་པ་དང་། སྟེ་ལུས་སྒྲར་ཡང་གངས་དེ་རང་གནས་སུ་འཕངས་
པའི་དུམ་བུ་ལམ་དུ་ཆར་པ་ཞིག་ཏི་སེ་འདི་ཡིན་ཞེས་སུ་སྟེགས་གྲོག་མཁར་བ་སྟོ་བ་ཡིན་ནོ། །སྟེ་ནང་གི་
ལུགས་གང་ལ་ཡང་གངས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེས་ན། ལྟ་དབང་སྟུག་ཆེན་པོ་འདུག་པའི་གནས་སྒྲང་པོ་ཆེ་ས་སྒྲང་
གི་བྱ་ཡིས་བསྟེན་པའི་ས་འཕགས་པའི་གནས་བཏན་དག་བཅོམ་ལྷ་བརྒྱའི་འཁོར་དང་བཅས་པ་བཞུགས་པའི་
ཡུལ་གྱི་གངས་ཅན་ནི་ད་ལྟའི་ཏི་སེ་འདི་མ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། ཏི་སེ་དང་གངས་ཅན་གཉིས་དོན་ཐ་དད་ཅིང་
མིང་ཡང་ཐ་དད་ཡིན་ཏེ། མ་བྱ་ཆེན་མོའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། དེ་ཡི་རྒྱལ་པོ་གངས་ཅན་དང་། །དེ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཏི་སེ་
དང་། །ཞེས་ཐ་དད་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་དང་། གངས་ཅན་གྱི་སྐད་དོད་ནི་ཏི་མ་ལ་ཡ་དང་། ཏི་སེའི་སྐད་དོད་ལ་
ཀེ་ལ་ཤ་བཤད་པ་བྱིར་རོ། །ལྷ་པ་ནི། བལ་པོ་ཆེའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། མཚོ་མ་རྩོས་པའི་ཚུ་ཞིང་སྟེ་རོས་རེ་རེ་ལ།
དཔག་ཆད་ལྷ་བུ་ལྷ་བུ་དང་། འོག་གི་ས་གཞི་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་གསེག་མ་སྟེ་བྱེ་མ་བཟུལ་བ་དང་། རོས་
རྣམས་ནི་རིན་པོ་ཆེ་པ་གྱུར་བཅེགས་

༼ ༣༩ ༽

བ་ཡོད་ལ། དེ་ལས་འབབ་པའི་ཚུ་བོ་བཞི་ནི། གཤམ་སྒྲང་ཆེན་གྱི་ཁ་ནས་དངུལ་གྱི་བྱེ་མ་འདྲན་ཅིང་ཤར་ལ་
འབབ་ཅིང་། ཚུ་མདོག་ཀྱང་དེ་དང་འབྲ། སི་རྩ་སེང་གའི་ཁ་ནས་ནི་རྡོ་རྗེའི་བྱེ་མ་འདྲན་ཅིང་སྟོར་འབབ། སི་རྩ་
སྒྲང་གི་ཁ་ནས་ནི་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་འདྲན་ཅིང་བྱ་བ་ཏུ་འབབ། བཟུ་ཏྲའི་ཁ་ནས་ནི་བེ་རྩ་ཆ་སྟོན་པོ་འདྲན་ཅིང་
བྱང་དུ་འབབ། བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་ནི་ཁ་ཞེང་ལ་དཔག་ཆད་རེ་རེ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། ཚུ་བོ་དེ་བཞི་མ་
རྩོས་པ་ལ་གཡས་བསྐྱོར་དུ་ལན་གངས་བདུན་བདུན་བསྐྱོར་ནས་རང་རང་གི་ཕྱོགས་དག་ཏུ་འབབ་པར་བཤད།
ཚུ་བོ་དེ་དག་གི་བར་མཆམས་ཐམས་ཅད་ནི་མེ་ཏོག་ལྷན་ལ་དང་། བརྒྱ་དཀར་དམར་སོགས་གྱི་མེ་ཏོག་རྣམ་
པ་སྣ་ཆོགས་དང་། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུས་མཛེས་ཤིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱོན་ཤིང་སྣ་ཆོགས་གྱིས་
རབ་ཏུ་གང་བར་གནས་པ་དང་། ཚུ་དང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཕྱོན་ཤིང་དང་། མེ་ཏོག་གི་ཆོགས་ལ་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་
སོག་པ་ན་ས་གཞི་དང་། བར་སྒྲང་ཐམས་ཅད་འོད་གྱི་བྱ་བས་མཛེས་ཤིང་། ཡིད་དུ་འོང་བའི་སྒྲང་བ་དང་བཅས་
པ་སོགས་མཆོ་མ་རྩོས་པའི་མཆན་ཉིད་དམ་ཁྱད་ཆོས་རྒྱས་པར་ནི། བལ་པོ་ཆེའི་མདོ་སྟེར་སྟོས་ཤིག དེ་ལས་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་ད་ལྟའི་མ་པམ་འདི་ནི་མ་རྩོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་རྩོས་པའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དེ་དག་
གང་ཡང་མེད་པས་སོ། །བཀའ་བརྒྱད་པ་དག་གཤམ་དེ་ལས་འབབ་པའི་བྱིར། །མ་རྩོས་གཞན་དུ་བཅའ་མི་
དགོས། །ཞེས་གསུངས་ཀྱང་། གཤམ་མཆན་ཉིད་པ་མ་པམ་ནས་རི་ལྟར་འབབ་བརྟག་པར་བྱའོ། །སྟུན་པོ་ཁ་ཅིག་
མ་བྱ་ཁ་འབབ་

༼ ༣༦༩ ༽

ཅེས་བཤང་འདོད་མོད། གསུང་རབ་ནས་མ་བཤད་བས་མི་འཐད་དོ། །གསུམ་བ་ཉེས་སྤོང་དགག་བ་ལ་གཉིས་
ཏེ། ཉེས་སྤོང་བརྗོད་བ་དང་། དེ་དགག་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་བ་དེ་དག་ལ་སྦྱོན་སྤོང་བར་འདོད་བ་ཁ་
ཅིག་འདི་སྐད་དུ། ད་ལྟ་མཆོན་ཉིད་དེ་དག་དང་མི་ལྡན་ཡང་གངས་ཅན་དང་མ་རྩོས་བ་མ་ཡིན་བར་མི་འགྱུར་ཏེ།
བྱ་ཚོད་ཕྱང་པོའི་རིལ་ཡང་དགོན་བཅེགས་ཀྱི་སྤོམ་གསུམ་བསྟན་བའི་སྤོང་གཞིར། མཐོ་བ་དང་ལྷུ་མ་བ་དང་།
ཤིང་སྦྱོན་བ་སོགས་ཀྱི་བཀོད་བ་བྱད་བར་དུ་འཕགས་བར་གསུངས་བ་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་མེད་བས། དུས་སྟེགས་
མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཀུན་ཀྱང་ངན་བར་འགྱུར་བར་སྤང་བའི་བྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །གཉིས་བ་ལ་གསུམ་སྟེ།
འཆད་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད། དེ་ཡི་དཔེར་བརྗོད་སོ་སོར་བཤད། དེས་ན་སྐབས་ཀྱི་ལན་ལ་སྦྱར་
བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་ཚོད་ཕྱང་པོ་ལ་དགོན་བཅེགས་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་མེད་བས། གངས་ཅན་དང་མ་རྩོས་བ་ལ་
ཡང་དེ་བཞིན་སྦྱ་བ་འདི་ཡང་བྱེ་སྟེ་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཏེ་མཉན་བར་བྱོས་ཤིག་དེ་ཡང་སྦྱིར་བཤད་ཚུལ་ལ། སྦྱོ་
སྦྱར་སྤངས་ནས་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འཆད་བ་དང་། སྦྱོ་སྦྱར་དང་བཅས་ཏེ་སྦྱོན་ཡོན་བསྟགས་བ་བརྗོད་
བའི་ལུགས་གཉིས་སུ་ཡོད་བ་ལས། བྱི་མ་སྦྱོན་དང་ཡོན་ཏན་སྦྱོག་བ་ན་སྦྱོ་སྦྱར་གང་བརྗོད་ཀྱང་སྦྱོན་དུ་མི་
འགྱུར་བ་སྟན་པ་མཁན་ཀྱི་ལུགས་བཞིན་དུ་བྱ་ཚོད་ཕྱང་པོའི་རིལ་ཡང་། མཐོ་བ། ལྷུ་མ་བ། སྦྱོན་ཤིང་སྦྱ་
ཆོགས་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུས་མཛེས་བ།

༩༣༡༠༽

འདབ་ཆགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དུ་མ་སྐད་སྟོན་སྟོན་གྱི་ལྟ་སྟེན་ལ། ལྷ་རྩལ་གྱི་མེ་ཉེག་གི་བསུང་ཕུང་སུམ་ཆོགས་པས་བྱབ་པ་
ལ་སོགས་པའི་བཀོད་པ་བྱུང་བར་དུ་འཕགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་ཐང་ཅུང་ཟད་ཡངས་པ་
ལ་ཐང་ཆེན་གྱི་མིང་འདོགས་པ་རི་བཞིན་དུ། བྱ་གྲོད་ཕུང་པོའི་རི་བོ་ཅུང་ཟད་མཐོ་བ་དང་། ལྷུ་མ་པ་ལ་འཕགས་
པའི་ཡུལ་ན་རིན་ཆེན་ཡིན་ཞེས་དེ་ལྟར་འཆད་པ་སྟོན་དག་མཁན་ལ་དོན་ལ་གནས་ཆོད་དང་མི་མཐུན་ཡང་
སྟོན་དུ་བཅི་བ་གང་ཡང་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དོན་གནས་ཆོད་བཞིན་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འཆད་པ་ན། དོན་
དེ་ལ་ལྟག་ཆད་དང་རང་བཟོའི་འབྲུལ་བ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ལ་མཁས་པ་ནམས་སྟོན་དུ་
བཅི་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟོན་དག་མཁན་ལ་སྟོ་སྟུར་གང་བཟོད་ཀྱང་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་དཔེར་བཟོད་ན་
མང་དུ་ཡོད་དེ། བ་སྤང་གཟུགས་དཀར་ཞིང་མཛེས་པ་ལ་བསྟགས་པའི་ཆོ། གངས་རིའི་ཕུང་པོ་ཐང་ལ་འགྲོ་
ཤེས་པའམ། སྟོན་ཆད་པའི་དུམ་བུ་རྒྱུང་གིས་བསྐྱོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། རྩ་ཅི་དོ་རྩེ་པ་ལམ་དང་འབྲ་བར་ཐམས་ཅད་
འབྲིགས་ཀྱས་པ་དང་། མིག་པ་ནམས་ནི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་རྩ་མྱི་ལ་དང་འབྲ་བ་དང་། ར་མ་དཔག་བསམ་གྱི་
ཤིང་ལྟོན་པ་དང་འབྲ་བར་བསྟགས་པ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་སྟེས་བུ་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་བསྟགས་པ་ན།
བཞིན་ལ་ཉི་མ་རྒྱ་བ་ལྟ་བུ་དང་། སོ་ལ་གངས་རིའི་བྲིང་བ་གལ་བསྟེགས་པ་སོགས་སུ་བསྟགས་པ་དང་། གཞན་
ཡང་ཡུལ་དང་སྟོ་གྲོས་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བ་ལ་ནམ་མཁའི་དཔེ་དང་། ཅུང་བ་ལ་རུལ་སྟན་ཅམ་ཞེས་དང་། ཆེ་བ་ལ་
རི་རབ་ཅམ་ཞེས་པའི་དཔེ་སྟོར་བ་དང་། བྱི་བ་

༩༣༡༽

བོང་ཆེ་བ་ལ་སྤང་ཆེན་ཅམ་ཞེས་བ་དང་། འོར་ཕུག་པོ་ལ་རྣམ་ཐོས་ཀྱི་བྱ་ཞེས་དང་། རྒྱལ་ཕན་སྟོབས་དང་ལྡན་
བ་ལ་བརྒྱ་བྱིན་ལྟ་བུ་དང་། དག་བའི་བཤེས་གཉེན་པལ་བ་མཁས་བཙུན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཆ་ཅམ་དང་ལྡན་བ་ལ་
ཐུབ་དབང་གཉིས་བ་ཞེས་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུར་བསྐྱགས་བ་རྣམས་ནི། སྟན་ངག་མཁན་ལ་བཀག་བ་མེད་བ་ཡིན་
ནོ། །སློ་མ་བཏགས་བར་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འཆད་བའམ། མཆན་ཉིད་བྱད་ཆོས་གཏན་ལ་འབེབས་བ་ན་
སློ་སྦྱར་གྱི་རྩལ་བྱར་མི་བྱད་སྟེ། དཔེར་ན་ཀ་བ་དང་། བུ་མ་བ་སོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་བ་ན། ལྷ་སྦྱོར་བ་
དང་། གཏུང་འདེགས་པའི་དོན་བྱེད་བྱས་བ་སོགས་རང་རང་གི་གནས་ལུགས་རི་བཞིན་མི་འཆད་བར། བྱད་
ཆོས་གཞན་བཤད་ན་མཁས་བ་རྣམས་ག་ལ་དགའ་སྟེ་མི་དགའ་བས་སོ། །གསུམ་བ་ནི། འཆད་ཚུལ་གཉིས་
སྦྱར་བསྟན་བ་དེས་ན། བྱ་གྲོད་ཕྱང་པོ་ལ་དགོན་བཅེགས་བཞིན་དུ་ད་ལྟ་མེད་བ་དང་། གངས་ཅན་དང་མ་རྩོས་
བ་སོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་བ་ད་ལྟ་མེད་བར་སྦྱ་བ་མི་མཚུངས་ཏེ། བྱ་གྲོད་ཕྱང་པོ་ལ་བཀོད་བ་ཕུན་སུམ་
ཆོགས་པའི་བསྐྱགས་བ་བཤད་བ་ནི་སྟན་ངག་མཁན་གྱི་ལུགས་བཞིན་བཤད་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཆོས་
མངོན་བ་སོགས་ནས་གངས་ཅན་མ་རྩོས་པ། མྱིང་བཞི་རི་རབ་ཉི་ལྔ་རྒྱ་སྐར་ཆེ་ཆུང་གི་ཆད་ཚུན་ཆད་བཤད་བ་
ནི། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། དེའི་ཆེ་དེ་དག་ལ་འོར་འཁྱལ་བཤད་ན། མངོན་བ་
གསུང་བ་པོའི་སྟོན་བ་དེ་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཡང་ན་བྱ་གྲོད་ཕྱང་པོའི་རི་དེ་བཙམ་

༼ ༣༧༩ ༽

ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པའི་ཆེ་ས་ཕྱོགས་བྱེན་གྱིས་བརྒྱབས་པས། དེའི་ཆེ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ཞེས་
ཀྱང་མཁས་པ་དག་འཆད་དོ། །དེས་ན་གངས་ཅན་དང་མ་དོས་པ་སོགས་སྟེགས་མའི་དུས་ཀྱི་ཤུགས་བརྟས་
པས། སྟོན་དུས་ལས་ཅུང་ཟད་ངན་པར་འགོ་སླིད་མོད་ཀྱི། མཆན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ངན་པར་སོང་བའི་འབྲུལ་པ་
ག་ལ་སླིད་དེ་མི་སླིད་དོ། །གཉིས་པ་ཅ་རི་གནས་ཆེན་ཡིན་པ་དགག་པ་ནི། ཀོང་ཡུལ་གྱི་ཅ་རི་ཅ་གོང་ནི་གནས་
ཆེན་གྱི་ཅ་རི་མ་ཡིན་ཏེ། འཕུང་གཙོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཅ་རི་ཏུ་ནི་ལྟོ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོའི་འབྲམ་ན་ཡོད་པར་གསུངས་
པས་སོ། །ལ་ལ་གནས་ཞིང་གི་བྱེ་བྲག་དེ་སྟེ་ཀོ་ཏ་ལ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་བ་རྒྱ་གར་སྟོ་ཕྱོགས་ན་ཡོད། ཅུང་བ་
གཞན་ཞིག་བོད་ཡུལ་གྱི་ཅ་རི་འདི་ཡིན་ཞེས་སྟེ་བར་བྱེད་དོ། །བོད་ཀྱི་ཅ་རི་དེའི་ཕྱོགས་ན་རྩ་ཏའི་ཤིང་ཡོད་ན།
ཡུལ་དེ་དེ་སྟེ་ཀོ་ཏའི་གནས་ཡིན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། རྡོ་རྗེ་མཁའ་འགྲོའི་རྒྱུད་ལས། དེ་སྟེ་ཀོ་ཏར་རྩ་ཏ་
གནས། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་སྟེ་ཀོ་ཏ་སྟེ་ཆེན་མོ། །ཞེས་པ་ནས། རྩ་ཏའི་ཤིང་ལ་
བརྟེན་ཏེ་གནས། །བོད་ཡུལ་དུ་ནི་ལྷན་སྟེས་ཏེ། །རང་བྱུང་གི་ནི་སྟེ་གནས་བྱུང་། །ཅུ་སྟོན་རྒྱལ་མཆན་ལག་ན་
ཐོགས། །ཞི་ཞིང་གསལ་བའི་གཟུགས་ཅན་ཏེ། །ཡུལ་དེར་གནས་པའི་ལྷ་མོ་དེ། །བྲག་གི་བྲིམ་ལ་བརྟེན་ཏེ་
གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྒྲིབ་ རྩ་ཏའི་ཤིང་ནི་བགས་པ་ཤིན་ཏུ་འཇམ་ཞིང་ཡལ་ག་རྣམས་ཀྱི་དབྱིབས་རྒྱ་
མ་བུས་པ་ལྟ་བུ། འདབ་མ་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བྱའི་གཤོག་པ་ལྟར་ཆ་མཉམ་དུ་

༼ ༣༧ ༽

ཡོད་པའི་ཤིང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་གསུང་ངོ་། །གསུམ་པ་སྐབས་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། བོད་ཀྱི་ཉི་མེ་དང་། ཅ་རི་
སོགས་གཤམ་ཏེ་བརྟག་པ་མཐར་བཟུང་དུ་གནས་ཆེན་ཡིན་ནའང་དབང་མ་ཐོབ་པ་སོགས་སུ་བྱུང་གིས་སྟོད་པའི་
དོན་དུ་འགོ་བ་འདི་མི་འཐད་དེ། དུལ་ཆེན་དེ་དང་དེར་འགོ་བའི་གང་ཟག་ནི། དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཆོག་
དང་ལྡན་པ་མཁའ་འགོ་རྣམས་ལས་བད་དང་བདའི་ལེན་བྱེད་ཤེས་ཤིང་། ཉང་དུ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྟོགས་པ་བརྟན་
པོ་ཡོད་པ་ཡིས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱི་སྟོད་པའི་དོན་དུ་རྒྱ་བར་རྒྱད་སྟེ་ལས་གསུངས་ཀྱི། བྱད་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་དང་
ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་གིས་དུལ་དེ་དང་དེར་འགོ་བའི་རྒྱད་ལས་བཀག་པའི་སྤྱིར། རྗེ་བཙུན་ཀྱི་དག་
ལྡན་དང་། ཀར་ཤུག་གི་དག་ལྡན་གཉིས་ལས། ཉི་མ་ལ་ཡ་ནི་བལ་པོར་གཏོགས་པའི་བོད་དེ་ལྟག་པའོ། །ཞེས་
གསུངས་པས། རང་ལུགས་ལ་གངས་ཅན་བལ་པོད་ཀྱི་མཆོམས་ན་ཡོད་དགོས་སོ་སྟུང་ན། བལ་པོད་ཀྱི་
མཆོམས་ན་ཡོད་པར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་གཞུང་འདིར་སྤར་བཤད་པའི་ལུང་རིགས་རྣམས་རྒྱད་འཇོལ་
བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དག་ལྡན་ལས། རྒྱད་གཞན་ཀྱི་དགོངས་པས་དུལ་ཆེན་ངོས་
གཟུང་བ་དང་། བཤད་རྒྱད་སམ་བུ་ཉམ་འབྲུགས་བསྐྱེབས་ནས་དུལ་ཆེན་ངོས་གཟུང་བ་གཉིས་གསུངས་པ་
ལས། སྤྱི་མ་རང་ལུགས་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་ལེན། སྤུང་དེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ལ། དེ་བས་ན་ཉི་མ་ལ་ཡ་བལ་པོར་
གཏོགས་པའི་བོད་ལ་བཤད་པ་ཡང་སྤུང་མའི་སྐབས་སུ་ཡིན་ཏེ། དག་ལྡན་ཉིད་ལ་བལྟས་

༼ ༣༥ ༽

བས་གསལ་ལོ། །དབང་རྫོགས་རིམ་གཉིས་བརྟན་པ་ཆེར་ཐོབ་ནས། །གནས་སོགས་ཡུལ་ཆེན་སུམ་ཅུ་སོ་
བདུན་དུ། །སྟོད་ལ་རྒྱ་བ་གསང་སྒྲགས་རྒྱད་སྟེའི་ལུགས། །གསང་སྒྲགས་མི་བསྐྱོམ་ཡུལ་ཆེན་རྒྱ་བ་
ནི། །འབད་ཀྱང་ངལ་བ་ཅམ་ཡིན་བཤོལ་ན་མངེས། །ཅི་སྦད་མོད་ལ་ཡུལ་ཆེན་དེ་དག་ཏུ། །འགྲོ་བའི་ཉམས་
ལེན་བཤད་བ་མེད་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོད་ལ་མོས་ན་སྒྲགས་བཞིན་སྦྱབས། །ཉི་སེ་མ་པམ་མཆོ་ལ་གངས་ཅན་
དང་། །མ་རྫོས་མཆོར་འདོད་སྦྱེས་ཆེན་འགའ་ཞིག་གིས། །ཉམས་དབྱངས་གསུང་ལས་དེ་ལྟར་བསྒྲགས་གྱུར་
ཀྱང་། །རྣལ་འབྱོར་ཉམས་ཀྱི་སྦྱང་བ་ཅམ་ལ་དགོངས། །གཞན་དུ་ལུང་དང་བཤད་ཆོད་མ་ཐུན་མིན་ན། །འཐད་བ་
མིན་ཉི་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་པ། །འཛིག་ཏེན་འདི་ན་ཡོད་མེད་སྟོ་ཡིས་དཔྱད། །ཤོད་ཡུལ་ཅ་རི་འཐུང་གཅོད་
བྱེ་བྲག་ཏུ། །འདོད་བ་འཁྲལ་མོད་འོན་ཀྱང་ཞིང་གི་གནས། །དེ་སྦྱེ་ཀོ་ཁའི་ཡ་གྲལ་ཅམ་དུ་ནི། །འགལ་བ་མེད་བ་
རྒྱད་ཀྱི་ལུང་གིས་གྲུབ། །མདོར་ན་ཉི་སེ་མ་རྫོས་ཅ་རི་སོགས། །གནས་ཆེན་ཡིན་མིན་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་
བྱང་། །ཡུལ་ཆེན་སྟོད་ལ་འགྲོ་བའི་གང་ཟག་ནི། །དབང་ཐོབ་རྫོགས་པར་ལྷན་བ་ཅམ་ཡིན་ཞེས། །དྲི་མེད་རྒྱད་
ལས་གསུངས་འདི་གྲུས་པས་ལོངས། །སྟོད་བ་བསྟན་ཟེན་ཏོ། ། །ལྷ་བ་སྟོད་པས་ས་ལམ་བཟོད་དེ་འབྲས་ཐོབ་
བཤད་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། །ས་ལམ་ངེས་མེད་འདོད་པའི་འཁྲལ་བ་དགག། །ས་ལམ་ཏེན་ཀྱི་གང་ཟག་འཁྲལ་བ་དགག།
ས་ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་འཁྲལ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་ལྷ་སྟེ། །ཆེག་ཐུབ་ཅམ་གྱིས་སྦྱ་གསུམ་འབྱུང་བ་དགག།

༼ ༣༥ ༽

ཞར་བྱང་རྒྱ་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་དགག་ས་ལམ་མི་བཟོད་རྫོགས་འཆང་རྒྱ་བ་དགག་དབང་ལམ་མེད་
བར་སྐྱ་བཞི་ཐོབ་བ་དགག་འབྲས་བྱེེ་མཐར་ཐུག་འོད་གསལ་སྐྱ་བ་དགག་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་
བ་བརྫོད་བ་དང་། དེ་དགག་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཞར་ཆལ་བ་ལ་སོགས་བ་ཁ་ཅིག་དཀར་པོ་ཆེག་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བ་
སྐྱན་དཀར་པོ་ཆེག་ཐུབ་དང་འབྲ་བར་ཐབས་གཞན་མི་དགོས་བར་སྟོང་ཉིད་རྒྱང་བ་བསྐྱེེམས་བས་འཆང་རྒྱ་སྟེ།
དེ་ལས་འབྲས་བྱ་སྐྱ་གསུམ་ལྟན་བྱ་བ་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །འདི་ཐབས་མི་དགོས་བར་འདོད་བ་
ཐབས་ལ་ལོག་བར་རྟོག་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། མདོར་བསྟན་དུ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་རྗེའི་སྟོང་པོ་དང་། ཞེས་
གསུངས་བ་དེའི་རྒྱས་བཤད་དུ། ཆེག་ཐུབ་འགོག་པའི་གཞུང་འདི་དག་སྐྱར་ན་ལེགས་ཤིང་། ས་ལམ་ལ་ལོག་
བར་རྟོག་པའི་ཆར་ཡང་འགོ་སྟེ། ཐབས་ཀྱི་ཆ་མི་འདོད་པའི་གནད་ཀྱིས་ས་ལམ་ཀྱི་རིམ་བ་མི་བཅི་བ་ཡིན་
ནོ། །དེ་སྐད་དུ། དུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ཆེག་ཆོད་ལ། །ས་ལམ་བཅི་བའི་སྤོངས་བ་འབྲུལ། །ཞེས་འཆད་དོ། །གཉིས་
བ་དེ་དགག་བ་ལ་ལྷ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་འབྲེལ་བའི་དངོས་སྟོབས་རིགས་བས་དགག་ཐུབ་བས་སྟོང་ཉིད་བསྐྱགས་
པའི་དགོངས་བ་བཤད། དེ་ཉིད་འཐད་བ་ལུང་གི་ཆོགས་དང་སྐྱར། ཐབས་མཁས་དགོས་བ་དཔེ་སོགས་སྟོ་
ནས་བསྟན། དེས་ན་ཐབས་མཁས་བ་ལ་འབད་བར་གདམས་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གཅིག་ཁོ་ན་ལས་འབྲས་བྱ་
འབྱུང་མི་བྱས་ཏེ། འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་བ་ལ་རྒྱ་རྒྱེན་དུ་མ་ཆོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་

༼ ༣༧ ༽

ཆོས་གྲགས་ཀྱིས། རྒྱ་ཆོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བར། །ཞེས་དང་། མ་ཆང་མེད་རྒྱ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བྱ་གང་
གིས་བསྐྱོག་པར་བྱས། །ཞེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་བརྟག་པ་མཐར་བཟུང་དུ་རྒྱ་གཅིག་ལས་འབྲས་བྱ་འབྱུང་
ཡང་། འབྲས་བྱ་གཉིས་དང་གསུམ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་དེ། ཉན་ཐོས་འགོག་པ་བཞིན་འབྲས་བྱ་དེ་
ཡང་གཅིག་ཁོ་ན་འབྱུང་བར་འགྱུར་འོས་སོ། །སྤྱལ་སྤྱི་མཆོག་བརྒྱ་དཀར་པོས། འདི་ལ་ཆོག་སྲ་སྲི་འགལ་ལོ་
ཞེས་པའི་སྟུན་འབྲེན་གནང་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། གལ་ཏེ་ཞེས་དང་། འབྱུང་ཡང་ཞེས་པའི་ཆོག་བྱས་ཀྱིས་བརྟག་
པ་མཐར་བཟུང་ཅམ་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། ཅི་སྟེ་དེ་ལ་སྟུན་འབྲེན་གནང་ན་གཞུང་ལུགས་ཆེན་པོ་ཀུན་ལ་འོ་
བརྒྱལ་འབྱུང་ངོ་། །ཉན་ཐོས་འགོག་པ་བཞིན་ཞེས་པ་ཡང་། སྤྱིར་འབྲས་བྱ་གཅིག་གི་དཔེ་ཅམ་མ་གཏོགས་རྒྱ་
གཅིག་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་བྱ་གཅིག་གི་དཔེར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྤྱོད་འཇུག་ལས། རྒྱུན་གཅིག་
གིས་ནི་ཀུན་བྱས་པ། །དེ་ནི་གང་ལའང་ཡོད་མ་ཡིན། །སྤྱི་ཆོགས་རྒྱུན་ལས་བྱུང་བ་ཡི། །སྤྱི་མ་དེ་ཡང་སྤྱི་
ཆོགས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པས། འབྲས་བྱ་སྤྱི་གསུམ་སྐྱེད་པ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་དུ་མ་ཆོགས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ལ་འགལ་ཞེག་ཆོག་ཐུབ་བསྐྱོམས་པའི་རྗེས་ལ་བསྔོ་བ་བྱ་དགོས་ཏེ། བསྔོ་བ་མ་བྱས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུར་མི་
འགྲོ་བེད་རོ། །འོ་ན་ཆོག་ཐུབ་དང་ཆོག་ཐུབ་མ་ཡིན་པར་གཉིས་སུ་འགྱུར་ཏེ། སྤྱོད་པ་བསྐྱོམས་པ་དང་བསྔོ་བ་
གཉིས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། ཆོག་ཐུབ་བསྐྱོམས་པ་དེ་ལའང་སྔོན་དུ་སྤྱབས་

༩༣༧༧༽

འགྲོ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། ཡི་དམ་བསྐྱོམ་པ་ལ་སོགས་པ་དགོས་སམ་མི་དགོས། མི་དགོས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
རྒྱུ་མི་འགྲོ། དགོས་ན་ཆེག་ཐུབ་དུ་མར་འབྱུར་ཏེ། སྐབས་འགྲོ་སོགས་དུ་མར་འབྱུར་བས་སོ། །དེས་ན་ཆེག་
ཐུབ་འདི་འབྲེལ་གས་ནི་ཆོས་ཅན། རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་མེད་དེ། ཐབས་ཀྱིས་གནད་གཅོད་
པའི་རང་བཟོ་མཁན་གྱི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་གཉིས་པར། བསྐྱོ་བ་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱང་བྱེད། །ཅེས་
བཤད་པ་ཡང་ཆེག་ཐུབ་ཀྱི་རྗེས་ལ་བསྐྱོ་བ་བྱེད་མཁན་འདི་ལ་བྱུར་བ་བར་སྤང་ལ། དེ་བས་ན་ཆེག་ཐུབ་འདི་
མདོ་ལམ་དང་སྐར་ན་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནད་འཕྲུགས་པ་དང་། སྤྲུགས་དང་སྐར་ནས་ལས་ཀྱི་གནད་
འཕྲུགས་པ་ཡིན་པས་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་རང་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་པས་མདོ་
ལས། དམ་པའི་ཆོས་ནི་འཛིན་པ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དེས། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་
ཡི། །བཏུ་བྱུག་ཆར་ཡང་མི་ཤོད་དོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་ལ་བསྤྲུགས་པ་ནི་བདེན་འཛིན་ཅན་རྣམས་བདེན་པའི་
དངོས་པོར་འཛིན་པ་ལས་བསྐྱོག་པའི་ཕྱིར་ཡིན་གྱིས། སྤྱི་བཞེན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ཁོ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞེན་དུ། དམ་ཆོས་པད་དཀར་ལས། གཡེངས་པའི་སེམས་ཀྱིས་
སངས་རྒྱས་ཐུག་འཆེལ་ཞེས། །ཆོག་གཅིག་ལན་འགག་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་། །དེ་དག་ཀུན་གྱིས་བྱང་ཆུབ་
མཆོག་འདི་འཐོབ། །ཅེས་འཁོར་བ་ལས་ཐར་བར་གསུངས་པ་དང་། མཆོད་རྟེན་

༼ ༣༥ ༽

བསྐྱོར་བའི་གཟུངས་ལས། གཟུངས་འདི་ལན་གཅིག་བཟོད་པས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བསགས་པའི་སྒྲིག་པ་
ཐམས་ཅད་འདག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཏེན་འབྲེལ་སྒྲིང་པོའི་གཟུངས་ལས། སྒྲིང་པོ་འདི་ལན་ཅིག་བཟོད་
པས་སྒྲིག་པ་ཐམས་ཅད་བྱང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཆོ་དཔག་མེད་དང་། སྒྲོང་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། རང་རང་
ནས་བཤད་པའི་སྒྲགས་འབྲུ་འགའ་ཞིག་བྲན་པ་ཙམ་གྱིས་སྒྲིག་པ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་གདུལ་བྱ་ཞུམ་པ་བསལ་ནས། དགོ་བ་ལ་སྒྲོ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པ་མི་
ཤེས་པར། ཆོག་འབྲུ་སྒྲ་ཇི་བཞེན་པ་ཙམ་ལ་བཏེན་པར་མི་བྱ་སྟེ། བྲམས་པས། རོན་སྒྲ་ཇི་བཞེན་ཡོངས་རྟོགས་
ན། །བདག་ཉིད་བསྟེམས་ཤིང་སྒྲོ་ཉམས་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །དཔེར་ན་མདའ་རྒྱང་པ་ལ་ནི་རོན་བྱེད་
པ་མེད་ལ། གཞུ་བཟང་དང་སྒྲེལ་ནས་འཕེན་པ་མཁས་པར་གྱུར་ན། འཕེན་པ་པོ་དེ་ཡིས་འདོད་པའི་བྱ་བ་འགྲུབ་
པ་དེ་བཞེན་དུ། འདིར་ཡང་ཤེས་རབ་སྒྲོང་ཉིད་རྒྱང་པ་ལ་འཆང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
ལ། ཐབས་གཞུ་ལྟ་བུ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་མདའ་དེ་རྒྱང་དུ་ལེགས་པར་འབྲེལ་ན་འདོད་པའི་འབྲས་བུ་རིམ་བཞེན་
ཐོབ་སྟེ། རིམ་གྱིས་ས་ལམ་བཟོད་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་འགྱུར་བས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། ལུང་ལས། སྒྲོང་ཉིད་
བསྒྲགས་པ་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞེན་དུ་མི་ཞེན་པར། ཐབས་ཤེས་རྒྱང་འབྲེལ་དུ་བྱ་བ་ནི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ།
དོ་ཇི་གྱུར་ལས། འདི་སྐད་དུ། གལ་ཏེ་སྒྲོང་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཡིན་ན། དེའི་ཆོ་
སངས་རྒྱས་ཉིད་མི་འབྱུང་སྟེ། འབྲས་

༩༣༭

བྱ་ལྟ་བུ་རྒྱ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐབས་ནི་སྟོང་ཉིད་དུ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་སྟོང་
ཉིད་ལ་བསྐྱགས་པ་ནི་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་བསྒྲིག་པ་དང་། ལུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་ལྟ་བུ་
འཆོལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་བསམ་པ་བསྒྲིག་པའི་ཕྱིར། སྟོང་བ་ལ་བསྐྱགས་པ་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་
གསུངས་སོ། །སྟོང་ཉིད་ཁོ་ནས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་དེའི་
ཕྱིར་ན་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འདུག་གི་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་
ཐབས་ནི་བདེ་བའི་སྟོམ་པ་སྟེ། རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས་ཆོས་སྐུ་འགྲུབ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ང་རྒྱལ་བསྐྱེད་
རིམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་ཐ་མལ་དུ་འཛིན་པ་སྐྱུངས་ནས་སངས་རྒྱས་གཟུགས་སྐུ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འགྲུབ་
སོ། །ཞེས་པ་དེ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་སྒྲུབ་མངོན་བྱང་ལས་
ཀྱང་། ཐབས་མཁས་དང་མི་ལྡན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའི་ཆ་དང་། སྟོམ་པའི་བསྐྱབ་པ་དག་ཀྱང་གསུངས་པ་ནི་
སངས་རྒྱས་དབའ་བོ་ཆེན་པོས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཚུལ་དེ་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཁ་བྱང་བའི་ཆེད་དུ་
གསུངས་ལ། གང་དག་དུས་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་ཐབས་མཁས་དང་། ཤེས་རབ་བྱུང་
འབྲེལ་དུ་ལྡན་པའི་ལམ་ཆ་ཆང་བ་ལ་བསྐྱབས་ནས། མཐའ་གཉིས་ལ་མི་གནས་པའི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་རྒྱ་རྒྱེན་
གྱིས་ཉམས་སྐྱ་མེད་པས་འདུས་མ་བྱས་པ་རང་དོན་ཆོས་སྐུ་དང་། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུའི་གོ་འཕང་ཐོབ་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་ཤེས་པར་གྱིས་ཏེ། འཆང་རྒྱ་བ་

༼ ༣༥༠ ༽

ལ་ཐབས་ཤེས་བྱུང་འཇུག་དགོས་པར་བསྟན་ནོ། །ཡང་དེ་བཞིན་དུ། དཔལ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པས་རྣམ་འགྲེལ་
ལས་ཀྱང་། བསྐྱལ་བ་རྣམ་པ་དུ་མར་སྟོང་རྗེ་དང་སྟོན་སོགས་ཀྱི་ཐབས་མང་པོ་ཡུན་རིང་དུས་སུ་གོམས་པ་
ལས། འཁོར་འདས་ཀྱི་སྟོན་ཡོན་མཐའ་དག་རབ་ཏུ་གསལ་བའི་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་མཁྱེན་
པ་ཐོབ་པ་དེས་ན་སྤྲུགས་ཀྱང་བདེན་བཞིའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བ་མཐར་སྤྲུག་པའི་ཕྱིར། སྤྲུག་བསྐྱལ་
ཀྱི་རྒྱ་ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་སྤངས་པ་ཡང་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲུབ་པ་ཆེན་པོ་གཞན་དོན་ལ་ངང་གིས་
འཇུག་པ་ཅན་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བསེ་བུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་དང་། ཉན་ཐོས་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཚུལ་
ཡང་། སྤང་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་མ་ཐག་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ཉིད་ལས།
ཐབས་མཁས་པ་འབྲས་དུས་ཀྱི་སྟོན་པ་དེའི་རྒྱུ་འདྲེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཐབས་མཁས་དེ་ཉིད་ལ་མདོའི་མཆོད་
བརྗོད་དུ་སྟོན་པ་ཞེས་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཡིན་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འཆང་
རྒྱ་བ་ལ་ཐབས་མཁས་དགོས་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཐབས་མཁས་དགོས་པ་ལྷུང་ལས་བཤད་པ་དེས་ན།
ཐབས་ལ་མ་སྦྱངས་ན་མཐར་སྤྲུག་གི་ཆེ་ཤེས་བྱ་རི་སྟེད་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་གཞན་དོན་མཛད་པ་སྟོན་
ལས་འབྱུང་བ་མི་སྟོན་དེ། གཞན་དོན་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་འདྲེན་པོ་དང་། རི་སྟེད་པ་རྟོགས་པའི་ཉེར་ལེན་ཀྱི་རྒྱ་ནི་
ཐབས་མཁས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་འདི་དང་མཐུན་པར་རིགས་གཉེར་ལས་ཀྱང་། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་
ལེགས་སྦྱངས་པས། །པན་ཚུན་རྒྱ་དང་རྒྱེན་གྱར་པ། །

༼ ༣༩༡ ༽

རི་ལྷ་བ་དང་རི་སྟེང་བའི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་འབྱུང་བར་འབྱུང། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྣམ་པ་དུ་མར་ཐབས་
མང་པོའི་དོན་ནི། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྟེན་མང་པོར་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཤད་ཀྱང་། འདི་ནི་ཐབས་
དང་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་ཕྱེ་བའི་ཐབས་མཁས་སྟོན་གྱིད་ཡིན་ཞིང་། མང་པོ་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་བྱས་པས་
ཀྱང་ཐབས་མཁས་ལ་སྦྱོར་བ་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ཐབས་མཁས་དགོས་པ་དཔེ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་ས་
བསྟན་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། དཔེའི་སྟོན་ས་ཐབས་མཁས་དགོས་པར་བསྟན། རིགས་པའི་སྟོན་ས་ཐབས་མཁས་
དགོས་པར་བསྟན། ལུང་གི་སྟོན་ས་ཐབས་མཁས་དགོས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲུལ་བྱ་དང་།
གོས་དར་ལ་སོགས་པའི་ཐགས་ཀྱི་རྒྱ་རྣམས་པལ་ཆར་མ་ཐུན་ལ། འོན་ཀྱང་སྒྲུལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཟང་ངན་དང་རི་
མོ་བཟ་མི་བཟ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀ་ལ་པལ་ཆར་མ་ཐུན་ལ། འབྲས་བུ་
བཟང་ངན་དང་། གཞན་དོན་ཐོན་ལས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ནི་ཐབས་ཀྱིས་གྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཙམ་གྱིས་
ཐར་པ་ཐུང་ན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་ཅིང་། ལྷ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་ཐབས་ལ་མཁས་ན་འབྲས་བུ་རྫོགས་འཁོར་རྒྱ་བ་
འབྱུང་བས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། གཞན་དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་ན་ལྷ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་ཐབས་མཁས་པ་
ལ་ནན་ཏན་གྱིས་ཏེ། གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷན་གྱུ་བ་ཏུ་འབྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་ནི་གཙོ་བོར་ཐབས་མཁས་
ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། ཐེག་གསུམ་སོ་སོའི་བྱང་ཆུབ་ཉན་ཐོས་དབྱེ་བཙུག་པ་དང་། རང་སངས་རྒྱས་དང་།
རྫོགས་པའི་

༼ ༣༥༽

སངས་རྒྱལ་ལྷན་གསུམ་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་སྤྱིར་མཆུངས་ན་ཡང་། བཟང་ངན་ཐབས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་
བཟང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལས་འབྲས་བྱ་བཟང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ་འབྱུང་། རང་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ངན་པ་
ལས་འབྲས་བྱ་ངན་པ་འབྱུང་བ་རྒྱ་འབྲས་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐབས་བཟང་
ངན་ལས་འབྲས་བྱ་བཟང་ངན་འབྱུང་བ་དེ་ཡང་ལུང་གིས་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དཔེ་རི་ལྟར་ན། མདུན་
པའི་བྱེ་བྲག་གིས་གོས་ལ་ཆོན་བཟ་བ་དང་མི་བཟ་བ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། སེམས་བསྐྱེད་དང་སྒྲོན་ལམ་གྱིས་
འཕེན་པའི་དབང་གིས་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་ལ་གྲོལ་བའི་ཡེ་ཤེས་བཟ་མི་བཟ་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དེ་རྒྱུད་གསུངས་
པའང་དོན་འདི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་མ་ཉི་ཅི་ཏམ་བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པ་ལས་ཀྱང་། བསེ་རུའི་རྩ་
དང་འབྲ་བའི་རང་སངས་རྒྱལ་དང་། གང་ལ་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་ཞིང་སྒྲོབ་པའི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཉན་
མོངས་ཞི་བ་ཅམ་གྱིས་ཁྱོད་དང་མཆུངས་ཀྱང་། རང་དོན་གྱི་ཡོན་ཏན་སྟོབས་སོགས་དང་། གཞན་དོན་འཕྲིན་
ལས་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་སོགས་བསམ་ཡས་ཡོན་ཏན་ཆོགས་ཀྱིས་མཆུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའང་དོན་འདི་ཡིན་པའི་སྤྱིར་རོ། །ལྷ་བ་དེས་ན་ཐབས་མཁས་པ་ལ་འབད་པར་གདམས་པ་ནི། འབྲས་
བྱ་བཟང་ངན་ཐབས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་དེས་ན། སངས་རྒྱལ་ཐོབ་པར་འདོད་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྷ་བ་ལ་འདྲིས་པར་བྱས་ལ།
ཐབས་མཁས་པ་ལ་འབད་པས་བསྒྲོམ་རིགས་ཏེ། ཐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་

༼ ༣༥༣ ༽

མ་རྫོགས་པར་སྟོང་ཉིད་མངོན་དུ་བྱར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ཞེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་བརྒྱད་སྟོང་
བ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་དང་
ལྷན་པའི་སྟོང་བ་ཉིད་ལ་རྫོགས་མོད་ཀྱི། མངོན་སུམ་དུ་བྱའོ་སྟུང་དུ་མི་རྫོག་གོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དོན་དེ་ནི་
རིགས་བས་ཀྱང་ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཐབས་མཁས་མེད་པར་སྟོང་ཉིད་རྒྱང་བ་བསྐྱོམ་ན་ནི། བལ་ཆེར་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་
ཉིད་ཀྱང་རྫོགས་མི་རུས་པར་ངན་སོང་དུ་ལྷུང་བའོ། །ཡང་ན་གཟུགས་མེད་དུ་སྟེ། གལ་ཏེ་སྟོང་ཉིད་མཆོན་ཉིད་
བ་རྫོགས་ན་འང་ཐེག་ཆེན་ལས་གཞན་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ནི་འགོག་པར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་གོང་དུ་ ལྷན་
པོས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེ་བསྐྱོམ་པ། །ཞེས་པ་ནས། ཡང་ན་ཉན་ཐོས་འགོག་པར་ལྷུང་། །ཞེས་པའི་བར་དང་། དོན་གཅིག་
དུ་འབབ་པས། སྐབས་དེའི་འགོག་པ་ཡང་འགོག་པ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པ་ལ་འབྱུང་བ་ཡི་མེད་དོ། །ཡང་སངས་
རྒྱས་འདོད་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་འདྲིས་པས་བྱ་བ་ཅུ་ལས། སྟོང་ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱ་བར་ཐབས་མཁས་ལ་འབད་
བ་ཉིད་གནད་དུ་ཆེ་སྟེ། འཕགས་པ་དགོན་མཆོག་བཅེགས་པ་ལས། རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་རི་སུལ་ན་
གནས་པ་གཞན་གང་ལའང་མི་འདྲིགས་མོད། ནགས་ཁྲིད་ན་མེ་ཆེན་པོ་མཆེད་པ་མཐོང་ན་སྐྱག་ཅིང་འདྲིགས་
བ་སྟེ་བ་དེ་བཞིན་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱང་དཔྱལ་བ་མནར་མེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་སོགས་པ་
ཆོས་གཞན་གང་ལའང་མི་འདྲིགས་པར་གཞན་དོན་བྱ་བར་སྟོ་ཡང་། སྟོང་བ་ཉིད་ཀྱི་མཐའ་ལ་འདྲིགས་

༼ ༣༥༽

ཤིང་སྐྱག་ཅེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་དགོངས་པ་འདི་ལྟར་ཐབས་མཁས་དང་བྲལ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་དམན་པའི་
ཐུང་འདས་སུ་ལྷུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གནད་ཀྱི་དོན་ནི། ཐུང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་སྟོང་རྗེ་ཆེན་
པོས་འཁོར་བའི་སྐྱག་བསྐལ་ལ་མི་འཛིགས་ཤིང་། དེས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་བར་དུ་མི་གཅོད་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་
བས་ཐུང་འདས་ཀྱི་མཐར་ལྷུང་དོགས་ཀྱི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཐུམས་
ལ་སོགས་དང་སྟོང་ཉིད་དང་། །ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་བར་འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེས། སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པ་ལ་
ཐུམས་སོགས་ཆད་མེད་བཞི་མ་བསྟོམས་ན། སྐད་ཅིག་མ་དགུ་པ་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་
འགོག་པར་ལྷུང་བར་གསུངས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱད་ལས། རི་སྤྱིད་ས་བརྒྱད་མ་ཐོབ་པར། །དེ་སྤྱིད་
ཐེག་པ་དམན་པས་འཛིགས། །ཞེས་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ལས། རྫོགས་སྟོན་སྤྱང་གསུམ་མ་བྱས་པར་ཡང་དག་པའི་
མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱ་བར་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་གནད་གཅིག་ཏུ་འབབ་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཞར་བྱུང་རྒྱ་
འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གཞན་དགག་པ་ནི། ཐུག་ཆེན་པ་ལ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྒྱང་པ་བསྟོམས་པ་ལས། འབྲས་བུ་སྐྱ་
གསུམ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དང་། གསང་འདུས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པར་འདོད་པ་ལ་ལ། ཟུང་འཇུག་བསྟོམ་པ་
མཐར་ཕྱིན་པ་ལས་འབྲས་བུ་འོད་གསལ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཡོད་དོ། །ལུགས་དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་ནི་སྟོན་ཅན་
ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲ་མ་དེ་ནི་རྒྱ་གཅིག་ལས་གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་འབྱུང་ན།
གཅིག་རང་འབྱུང་།

༼ ༣༥ ༽

རིགས་པ་ལས་གསུམ་འབྱུང་བ་རྒྱ་འབྲས་ངོ་མ་སྟོམས་ཤིང་རིགས་མི་མ་ཐུན་དུ་སོང་། ཕྱི་མ་ནི། རྒྱ་བྱང་
འཇུག་བསྐྱོམས་པ་ལས་འབྲས་བྱ་བྱང་འཇུག་འབྱུང་རིགས་པ་ལས། འབྲས་བྱ་འོད་གསལ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་
རྒྱ་འབྲས་རིགས་མི་མ་ཐུན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། སྤྲ་མ་དེ་ཆིག་ཐུབ་དང་འབྲ་བས་སྒྲོས་སོ་སྟམ་ན་དོན་འབྲ་ཡང་
ཆིག་ཐུབ་ཀྱི་མིང་བཏགས་མ་བཏགས་ཀྱི་བྱང་བར་ཡོད་པས་སོ་སོར་བཀོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །གསུམ་
པ་ས་ལམ་མི་བཟོད་རྫོགས་འཆང་རྒྱ་བ་དགག་པ་ནི། ཞང་ཆལ་པ་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ས་
ལམ་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་དུ་ཆོད་འགོ་བས་ས་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་ངས་པ་ཅན་མི་བཟོད་པར་རྫོགས་འཆང་རྒྱ་བ་
ཡིན་ཞེས་འདོད་པ་དང་། འགལ་ཞིག་ནང་ན་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྫོགས་པ་མེད་པར་ཉི་ཤེ་ལ་སོགས་པའི་གནས་
བསྐྱར་བ་དང་། ལ་ལ་ལུས་ལ་རྩ་མདུད་དང་རྩའི་འཁོར་ལོ་སོགས་མེད་ཅིང་། འབྲུལ་འཁོར་དང་རྒྱང་སྒྲོར་
བསྐྱོམ་པ་སོགས་མི་དགོས་པར་འདོད་དོ། །དེ་དག་ནི་མི་འཐད་དེ། རྒྱད་སྟེང་དགོངས་པ་མི་ཤེས་པས་གསང་
སྤགས་ཀྱི་བསྟན་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཕྱི་རུ་ཡུལ་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་
བཟོད་ཅིང་མཁའ་འགོ་དབང་དུ་གྱུར་པ་དང་། ཉང་དུ་རྩ་མདུད་རྣམས་གྲོལ་བ་ནི་ས་བཅུ་ལ་སོགས་པའི་ས་ལམ་
ཀྱི་རིམ་པ་བཟོད་པ་ཡི་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་བ་ཡིན་ཉེ། དཔེར་ན་རང་རྒྱུད་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ས་དང་པོའི་
རྫོགས་པ་འཆར་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འགྲིག་ན། ཕྱི་རོལ་དུ་བྱ་སྒྲི་ར་མ་ལ་ཡ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་བཞིའི་མཁའ་འགོ་
དབང་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ཉང་ལུས་ཀྱི་སྤྱི་པོ་

༼ ༣༥༽

ལ་སོགས་པའི་རྒྱང་སེམས་དབྱ་མར་ཐེམ་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་འདི་དག་གི་དོན་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་
པོ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ལྟོས་ཏེ། བརྟག་གཉིས་ཀྱི་བརྟག་པ་དང་པོའི་ལེའུ་བདུན་པ་ལས།
གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་དང་ནི། །ཞེས་སོགས་སྒྲར་བྲངས་པ་དང་། སམ་བུ་ཉ་ལས། ཅ་རྒྱད་ནས་བཤད་པ་དེ་
དག་འབྲུགས་བསྐྱེབས་ཏེ་བརྟག་པ་ལྔ་པའི་དང་པོ་དང་དྲུག་པར་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་དང་། བྱད་པར། དུ་ལི་
སོགས་པ་ཅི་གསུངས་པ། །ཕྱི་དང་ནང་དུ་ཡང་དག་བསམ། །ཞེས་ཕྱི་རོལ་ན་ཡུལ་ཆེན་རྗེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡང་ནང་
ལུས་ལ་ཡང་སྒྱར་བར་གསུངས་ཤིང་། ཅ་བཤད་དེ་དག་གི་དོན་ནི། རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོས། བདག་མེད་བསྟོད་པ་
དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བདག་མེད་བསྟོད་འབྲེལ་ལས། རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཤབ་པས་དེ་དག་ཏུ་བལྟ་བར་
བྱའོ། །བསྟོད་པ་ཅ་འབྲེལ་དེ་གཉིས་ནས་གསུངས་པའི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། རྒྱད་སྟེང་ཉིང་ཁུ་སྒྲ་ན་མ་
མཆིས་པ་ཡིན་ནོ། །རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གནད་བཤད་མ་ཐག་པ་དེས་ན་ས་ལམ་མ་བཟོད་པར་ཡུལ་ཉེར་བཞི་སོགས་
བཟོད་པ་ནི་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། ནང་དུ་ས་ལམ་བཟོད་རྒྱ་མེད་པར་ཕྱི་རུ་ཡུལ་ཆེན་རྣམས་བཟོད་པ་
ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ནང་དུ་ས་ལམ་བཟོད་པ་དང་ཕྱི་རུ་ཡུལ་ཆེན་བཟོད་པ་གཉིས་
ནི་ཤན་ཚུན་ལྟོས་བྱུང་ཡིན་ཏེ། བདག་མེད་བསྟོད་འབྲེལ་ལས། ཕྱི་རོལ་ན་གནས་དང་ཉེ་བའི་གནས་ལ་སོགས་
ཡུལ་ཉི་ཤུ་ཅ་བཞི་ཡོད་ལ། རོ་བོ་སངས་རྒྱས་ཡིན་ཡང་རྣམ་པ་ས་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ཐོབ་
པའི་ཚུལ་བརྒྱང་བའི་དཔལ་པོ་དང་རྣལ་འབྱོར་མ་གནས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་

༼ ༣༥༽

ཡུལ་ཉི་ཤུ་ཙུ་བཞི་ལུས་ལ་ཡང་གནས་ལ། དབའ་བོ་དང་ནལ་འབྱོར་མ་དང་རྗེས་སུ་མ་ཐུན་པའི་རྒྱུད་དང་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱང་གནས་པས། དེ་ནལ་ས་དབུ་མར་ཐིམ་པས་ས་ནལ་ས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་ཞིང་། ཕྱི་རོལ་གྱི་
དབའ་བོ་དང་ནལ་འབྱོར་མ་བདག་གི་ཕྱོགས་སུ་འབྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །འབྲེལ་བ་འདི་ལྟར་ན་ལུས་
ཀྱི་ཡུལ་ནལ་ས་ཀྱི་རྒྱུད་སེམས་དབུ་མར་ཐིམ་པས་སའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་དངོས་སུ་བཤད་ལ། གཞུང་འདི་ལྟར་
ན་ས་ལམ་བཟོད་པའི་རྟོན་འབྲེལ་གྱིས་ཕྱི་རོལ་བཟོད་པ་དང་། རྣང་ལུས་ཀྱི་རྩ་མཐུད་ཕྱོལ་བ་ནལ་ས་འབྱུང་
བར་བཤད་པས་རྒྱ་འབྲས་སྒྲ་ཕྱི་རོལ་ཞུགས་པའི་དོགས་པ་ཆེ་བར་སྒྲུང་ངོ་། །རང་གི་སྒྲོ་ཆོད་ལྟར་ན་རྒྱ་
འབྲས་ཀྱི་གོ་རིམ་བསྟོད་འབྲེལ་ལས་དངོས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་རབ་དབྱེ་དང་མི་འགལ་ཉེ། ས་
བཟོད་པའི་རྒྱ་རྒྱུ་ཆོག་གས་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ལས། རྣང་གི་གནས་དེ་དང་དེའི་རྩ་མཐུད་ཕྱོལ་བ་ནི་རབ་དབྱེའི་
དགོངས་པ་དང་། རྩ་མཐུད་ཕྱོལ་བའི་མོད་ལས་དེ་དང་དེའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བ་ནི་བསྟོད་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་
པར་སེམས་སོ། །དེས་ན་བཟོད་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ཞེས་པ་ས་བཟོད་ཟེན་པའི་རྟོན་འབྲེལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བ་གལ་
ཆེ་ལོ། །ས་ལམ་མ་བཟོད་པར་འཆང་རྒྱ་བ་ཆེག་ཐུབ་ལས་སྐྱེ་གསུམ་འབྱུང་བར་འདོད་པ་དེའི་ནང་དུ་ཐུས་སོ་
སྟུམ་ན། དོན་ཐུས་ཤིང་འདོད་པ་པོ་ཡང་གཅིག་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་ས་ལམ་བཅི་བའི་སྒྲོངས་པ་འཁྲུལ། ཞེས་
བ་དེ་ལ་མི་འཐད་པའི་ཁ་གསལ་སྒྲར་མ་སོང་བ་སྒྲར་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་འདྲའི་རིགས་ཅན་མང་
ངོ་། །བཞི་པ་དབང་ལམ་མེད་པར་སྐྱེ་

༼ ༣༩༽

བཞི་ཐོབ་པ་དགག་པ་ནི། གསང་སྤྲུག་གི་འབྲས་བུ་ལ་མོས་ཀྱང་རྒྱ་ལ་མི་མོས་པ་ལ་ལ་སློན་བྱེད་གི་དབང་
བཞི་མི་འདོད་ཅིང་། གྲོལ་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སོགས་ལམ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་མི་འདོད་པར་དོ་རྩེ་ཐེག་པའི་ལམ་
གི་འབྲས་བུ་ནི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་སོགས་པའི་སྤྲུ་བཞི་འབྱུང་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་འདོད་པ་ཡང་རྒྱ་འབྲས་གི་
འབྲེལ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འབྲུལ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མི་འཐད་དེ། རྒྱ་དུས་སུ་དབང་བཞི་དང་ལམ་བཞི་མེད་
པར་འབྲས་དུས་སུ་སྤྲུ་བཞི་འབྱུང་བ་མཆར་ཆེ་བའི་བྱིར་རོ། །ལྷ་པ་འབྲས་བུའི་མཐར་ཐུག་འོད་གསལ་སྤྲུ་བ་
དགག་པ་ནི། གསང་འདུས་རིམ་ལྗེ་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པར་ཁས་འཆེ་བ་ཁ་ཅིག་རིམ་ལྗེ་མཐར་ཐུག་གི་
འབྲས་བུ་ནི་འོད་གསལ་སྤྲོད་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སྤྲུ་བ་ཐོས་སོ། །དེ་ལྟར་སྤྲུ་བ་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གི་
དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྗེ་ལས། ཡང་དག་མཐའ་ལས་ལངས་ནས་ནི། །གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པར་
འགྱུར། །རྒྱང་འཇུག་ཉིང་འཇིན་ལ་གནས་ནས། །ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་དེ་ནས་འགྱུར། །ཞེས་
དང་། སྤྲོད་བསྐྱས་ལས། བྱང་རྒྱལ་གི་ཤིང་བྱང་ལ་བཞུགས་ནས་མཆོན་བྱེད་གི་དུས་སུ་འོད་གསལ་མཛོན་དུ་
མཛད་དེ། སྤྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཇིན་ལས་བཞེངས་ནས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་སྤྲོན་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
འོད་གསལ་སྤྲོད་ཉིད་ལས་རྒྱང་འཇུག་གི་སྤྲུར་ལྡང་བ་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་བྱིར། འདི་
ཅུམ་འབྲས་བུ་ལ་འབྲུལ་པ་འགོག་པ་ཞར་བྱུང་མ་གཏོགས། གཞན་འདི་དག་ནི་ས་ལམ་ལ་འབྲུལ་པ་འགོག་པ་
ཡིན་ཏེ། ས་

༼ ༣༥༽

ལམ་མི་དགོས་པར་ཆེག་གྱུ་བ་ལས་སྐྱ་གསུམ་འབྱུང་བ་སོགས་ནི་ས་ལམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཆེ་ཤོས་ཡིན་
པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རིམ་གཉིས་མི་དགོས་པར་འདོད་པ་རིམ་གཉིས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འབྲས་བུའི་རྒྱ་ལམ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པའི་ཤུག་བྱེད་
དགོས་ཤིང་། ལུས་རྣམ་གཞག་ཏུ་ཡང་། ས་དང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དང་། །ཞེས་ས་ལམ་ལ་མདོར་བསྟན་
བཤད་ནས། འབྲས་བུ་ལ་མདོར་བསྟན་མ་བཤད་པས་ཀྱང་འབྲས་བུ་ལ་འཁྱུལ་བ་འགོག་པ་འདིར་རྒྱས་པར་མི་
འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དཔྱེད་ལྡན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ས་ལམ་མ་བསྐྱོད་པར་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་
འདོད་པ་འདི་དག་བཀག་པའི་ཤུགས་ལས་ས་ལམ་བསྐྱོད་ནས་འབྲས་བུ་མདོན་དུ་བྱེད་པ་དོན་གྱིས་བསྟན་པས།
འབྲས་ཐོབ་བཤད་ཅེས་པའི་ས་བཅད་བྱས་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །གཉིས་པ་ས་ལམ་རྟོན་གྱི་གང་ཟག་འཁྱུལ་
བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷག་རྒྱ་པ་ལ་ལས། གྲུབ་ཐོབ་
ངན་ལ་རྟོགས་ལྡན་བཟང་བ་ཡིན་ཟེར་ཞིང་། དེའི་ཤེས་བྱེད་གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུའི་ནང་ན་ཡང་། གྲུབ་ཐོབ་ཟེར་བ་
ཅམ་ལས། རྟོགས་ལྡན་གྱི་མཚན་གསལ་བ་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་ཐོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གྲུབ་ཐོབ་ངན་
པར་འདོད་པ་སྤང་པར་བསྟན། གྲུབ་ཐོབ་འཕགས་ཉིད་ཡིན་པ་ལུང་དང་སྒྱུར། དེས་ན་ས་སྟམ་སྟེ་བ་ལྷན་པོར་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདི་འདྲ་སྟེ་བ་འདྲིན་པ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཐོས་པར་གྱུར་

༼ ༣༩༠ ༽

ཀྱང་ན་བ་དག་བ་པར་བྱ་སྟེ། གྲུབ་ཐོབ་ངན་པར་འདོད་པ་འདི་འདྲ་ནི་འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་དང་། ཅ་
བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲ་མ་གྲུབ་པའི་ས་ལ་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། འཕགས་
པ་ལ་སྐྱར་འདེབས་ཡིན་པ་དེའི་འཐད་པ་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཏེ། གྲུབ་ཐོབ་ཚུང་དུ་ནི་ས་དང་པོ་མཐོང་བའི་ལམ་
ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དང་། གྲུབ་ཐོབ་འབྲིང་པོ་ནི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་སངས་མ་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ས་དང་། གྲུབ་
ཐོབ་ཆེན་པོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་པས་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་གྲུབ་ཐོབ་མེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་
སྟེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། འདི་སྐད་དུ་གསུངས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཉིས་སུ་འདུས་པར་
ཤེས་པར་བྱས་ནས་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་ནི་མ་གྲུབ་པ་དང་། ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་གྲུབ་པ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་།
དེ་ལ་ཡང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དག་པ་སོགས་ལ་བསྟོས་ཏེ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་སོགས་ནི་གྲུབ་པ་
དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནི་ཤིན་ཏུ་གྲུབ་པ་དག་ཏུ་ཡང་དག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེའི་
དགོངས་པ་ཡང་གྲུབ་ཐོབ་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ལ་འཛོག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེར་མ་ཟད་རྣམ་འབྱོར་དབང་ལྷག་
ཆེན་པོའི་ལམ་འབྲས་ལས་ཀྱང་དོན་དེ་སྐད་དུ་གསུངས་ཏེ། སྟོན་སྒྲ་མས་རྒྱ་དུས་ན་བསྟན་པའི་འཁོར་འདས་
དབྱེར་མེད་དེ་ཅ་མ་ན་རྟོགས། ཞེས་གྲུབ་མཐའ་བསྟོགས་པ་ས་དང་པོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ངེད་ཀྱི་
གྲུབ་ཐོབ་ནི་ས་ཐོབ་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ཞིང་། བྱིད་ཀྱིས་རྟོགས་ལྡན་གྱི་མཆན་ཉིད་འདི་ཡིན་ཞེས་ངོས་བཟུང་རྒྱ་
མེད་དེ། གྲུབ་ཐོབ་ལས་བཟང་བའི་རྟོགས་ལྡན་མདོ་རྒྱད་ཀྱིན་

༼ ༣༩༽

ལས་གསུངས་པ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་གྲུབ་ཐོབ་ལས་བཟང་བའི་རྟོགས་ལྡན་སྤྱན་
པོ་ལ་གྲགས་ཀྱི་མཁས་པ་ལ་གྲགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ནི་སྤྱན་པོའི་བྱུང་ཐོན་ཁོ་ནར་སྤང་བས་སོ། །སྤྱིར་
རྟོགས་ལྡན་རང་ལུགས་ལ་མི་བཞེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་གསུངས་ལས། རྟོགས་ལྡན་
སྤྱིས་བྱ་དག་གིས་མཐུན་པར་མཛོད། །ཅེས་དང་། རྟོགས་ལྡན་ཟེར་བ་མང་མོད་ཀྱི། །འབྲུལ་བ་ཞིག་ན་རྟོགས་
ལྡན་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པས་སོ། །གསུམ་པ་ས་ལམ་རང་གི་ངོ་བོ་འབྲུལ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉམས་སྤྱོད་
ངན་ལ་གོ་འབྲིང་འདོད་པ་དགག་ ཅེ་གཅིག་སོགས་དང་ས་ལམ་སྤྱོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ།
འདོད་པ་བཟོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིང་ཆེན་རས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལ་ཉམས་གོ་བ་རྟོགས་པ་
རྣམ་པ་གསུམ་ཀྱི་ནང་ནས་ཉམས་ངན། གོ་བ་འབྲིང་། རྟོགས་པ་བཟང་བ་ཡིན་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་སྤྱི་
བ་འདི་ཡང་རེ་ཞིག་བཟླ་བར་བྱ་སྟེ། ཉམས་ཞེས་བྱ་བ་སྤྱིར་ཉམས་སྤྱོད་ཅམ་ལ་ཟེར་རམ། བསྐྱོམ་པའི་ཉམས་
སྤྱོད་ལ་ཟེར་རམ། འོན་ཏེ་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་ལ་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན་བཟང་ངན་སྤྱི་
ཆོགས་ཡོད་དེ། སྤྱིར་སེམས་ཡོད་ཐམས་ཅད་ལ་ཉམས་སྤྱོད་དེ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་། གཉིས་པ་ལྟར་ན།
ལམ་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉམས་སྤྱོད་ཡིན་པས་ངན་ཞེས་བྱར་མི་རུང་སྟེ། ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་ཏུ་ནས་མཐར་བྱིན་
ལམ་ཏུ་བསྐྱོམ་པའི་ཉམས་དེ་ཡོད་པའི་བྱིར།

༼ ༣༩༽

གསུམ་པ་ལྟར་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཉམས་དེ་ཡོད་
པ་ཡིན་པས་ངན་བར་ག་ལ་རུང་ངོ་། །དེ་ལྟར་མཐའ་གསུམ་དུ་བརྟགས་པ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་
པའི་ཉམས་སྤྱོད་ནི་ཆོར་བ་བདེ་སྤྱག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་པོ་གང་རུང་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་ཉམས་སྤྱོད་བ་དེ་
ཡིན་ཞིང་། ཆོགས་ལམ་ཚུང་དུ་ནས་མཐར་ཕྱིན་ལམ་གྱི་བར་དུ་ཡོད་པའི་བསྐྱོམ་པའི་ཉམས་ནི། རྣལ་འབྱོར་བ་
ལ་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཉམས་གྱི་སྤང་བ་ཞེས་དང་། བསྐྱོམ་ཉམས་སྐྱོན་ཡོད་མེད་ཕྱེད་པས་ཞེས་བཤད་པའི་ཉམས་
རྣམས་ཡིན་ནོ། །གོ་བ་འབྲིང་ལ་རྟོགས་པ་བཟང་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེ་གཉིས་ནི་རྣམ་གངས་གྱི་སྤྱི་ཐ་དད་ཡིན་
པ་མ་གཏོགས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱ་སྐད་ས་མ་ཡ་ཞེས་པ། གོ་བ་དང་རྟོགས་པ་དང་ཁོང་དུ་
ཚུད་པ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་འཇུག་པ་ལ། ལོ་རྒྱུ་བས་འགྱུར་མི་འདྲ་བའི་དགྱེ་བ་ཁོ་ན་ལས། གོ་བ་དང་རྟོགས་
པ་ཐ་དད་དུ་བརྟགས་པར་ཟད་དོ། །གལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པའི་རྟོགས་པ་གསལ་མི་གསལ་ལ་གོ་བ་དང་རྟོགས་པར་
འདོགས་ན་ཐོགས་ཏེ། མིང་ལ་མི་བཅུད་དོ། །ཉམས་ངན་ལ་རྟོགས་པ་བཟང་བ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སྤར་བཤད་པ་
ལྟར་ལམ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་གཞུང་ལུགས་འགའ་ལས། བསྐྱོམ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་ཉམས་གྱི་སྤང་བ་དང་།
རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་དག་པའི་སྤང་བར་བཤད་པ་ཡོད་ཅིང་། བསྐྱོམ་ཉམས་སྐྱོན་ཡོད་མེད་
ཕྱེད་པས་ས་བཅུ་གསུམ་པའོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ཉམས་སྐྱོན་མེད་ཡོད་པར་བཤད་

༼ ༣༩༣ ༽

བ་ཡང་མཐོང་བས། དེ་འདྲའི་ཉམས་དང་རྟོགས་པ་ལ་བཟང་ངན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། གཅིག་ཡིན་
ནོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཀོང་ནེ་རུ་བ་ལ་དྲགས་པོ་ལྷ་
རྗེས་ཅུང་ཆོད་ནས་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་བསྐྱེམ་བྱ་བ་ཕྱག་རྒྱ་པ་རྣམས་ལ་གྲགས་ཤིང་། རོ་སྟོད་པའི་ཆེན་ཅི་
གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི་མཐོང་ལམ་དང་། སྟོས་བྲལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ས་གཉིས་པ་ནས་བདུན་པའི་བར་དང་།
རོ་གཅིག་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི་དག་པའི་ས་གསུམ་དང་། བསྐྱེམ་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དྲགས་པོ་མན་ཆད་གྱི་ཕྱག་ཆེན་པ་རྣམས་ཟེར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཆོས་མཐུན་བཅི་ན་
འགལ་མེད་ཅམ་ཞིག་བསྟན། ས་ལམ་དངོས་ལ་སྦྱར་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྣལ་འབྱོར་བཞི་མཐོང་
ལམ་སོགས་སུ་རོ་སྟོད་པ་འདི་ཡང་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་གྱིས་ཉོན་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་བཞི་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་གནས་སྐབས་
ཡིན་ཡང་གལ་ཏེ་མཐོང་ལམ་སོགས་དང་ཆོས་མཐུན་བཅི་བ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་འཕགས་པའི་ས་ཉིད་ཡིན་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་དོན་བདེན་པའི་ས་ལམ་མཆོན་ཉིད་པ་དངོས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་ནི་བར་བུའོ། །དེ་བ་དང་པོ་ལྟར་
ན། སོ་སོ་སྟེ་བོའི་གང་ཟག་གི་རྟོགས་པ་མཐོང་མན་ལ། འཕགས་པའི་ལམ་དང་ཆོས་མཐུན་ཅམ་བསྐྱེགས་པའི་
མིང་འདོགས་ན་ནི་ཆོས་ནས་བཤད་ན་འགལ་བ་མེད་དེ། ཆོས་མཐུན་ཅམ་བསྐྱེགས་པའི་སའི་མིང་འདོགས་དེ་
འདྲ་མང་དུ་བཤད་པས་སོ། །དཔེར་ན་དཀོན་བཅེགས་གྱི་མི་ལམ་ངེས་བསྟན་གྱི་ལེ་ལུ་ལས།

༼ ༣༩༩ ༽

ཐུབ་པའི་མཆོད་རྟེན་འདིམ་པ་ལས་བྱས་པ་མཐོང་ན་ས་དང་པོ། དེ་བཞིན་དུ་རྫོང་ལས་བྱས་པ་མཐོང་ན་ས་གཉིས་
པ། རྫོང་ཐལ་ཏེ་ས་རྩིས་བྱགས་པ་མཐོང་ན་ས་གསུམ་པ། སྟེགས་བྱ་གདུགས་དང་བཅས་པ་གྱི་དོར་བྱས་པ་
མཐོང་ན་ས་བཞི་པ། རྫོང་ཀ་བ་དང་བཅས་པ་མཐོང་ན་ས་ལྔ་པ། གསེར་གྱི་ལན་བྱས་སྟེལ་བ་མཐོང་ན་ས་དྲུག་
པ། དེན་པོ་ཆེའི་བྲ་བས་སྟོགས་ཀྱན་ནས་གཡོགས་པ་མཐོང་ན་ས་བདུན་པ། དེལ་བྱ་གཡེར་ཁའི་བྲ་བས་
སྟོགས་ཀྱན་ནས་གཡོགས་པ་མཐོང་ན་ས་བརྒྱད་པ། ས་དགུ་པ་དང་བཅུ་པ་ལ་མྱི་ལམ་ལོག་པར་མཐོང་བ་མེད་
པར་བདེན་པ་རང་མཐོང་བར་གསུངས་པ་དང་། གསེར་འོད་དམ་པ་ནས་ཀྱང་དེ་དང་ཆ་འདྲ་བར་གསུངས་པ་
སོགས་མྱི་ལམ་གྱི་རྟགས་གྱི་བྱེ་བྲག་མི་འདྲ་བ་བཅུ་ལ་ས་བཅུའི་དབྱེ་བ་མཛད་པ་མཐོང་ལ། འདི་དག་ནི་མོས་
སྟོད་ཀྱི་ས་ལ་བཅུར་བྱེ་ནས་ས་བཅུ་སྟུར་བ་ཡིན་གྱི། འཕགས་པའི་ས་མཆོན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་ལམ་
ལ་ས་གཅིག་དང་། སྟོར་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ལ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུར་བྱེ་བས་བཅུ་ལ་ས་བཅུའི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་སའི་མིང་བཏགས་ཅིམ་ལས་འཕགས་པའི་ས་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཅེ་གཅིག་
དང་སྟོས་བྲལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ལ་ཡང་གལ་ཏེ་མདོ་དང་རྒྱད་སྟེ་དང་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་རྣམས་ལས་
མོས་སྟོད་ཀྱི་ས་ལམ་དུ་གསུངས་པ་མཐོང་ན་ཆོས་མཐུན་བཅི་བ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཏེ། མྱི་ལམ་ངེས་བསྟན་
སོགས་དང་མཚུངས་པས་སོ། །གསུངས་པ་མཐོང་ན་དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རྣལ་འབྱོར་

༼ ༣༩༥ ༽

བཞི་ས་དང་སྐྱར་བ་འདི་འབྲ་བ་འདྲ་བ་མེད་དེ། རང་བཟོ་ཁོ་ན་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱེད་ཀྱིས་ངོས་
བཟུང་བའི་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་རྟོགས་པ་ཅི་སྟེ་འཕགས་པའི་ས་མཆན་ཉིད་པར་བྱེད་ན་མདོ་རྒྱད་ཚུན་དང་འགལ་
བར་འགྱུར་ཏེ། ད་ལྟ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་སུ་མཐོང་ལམ་སོགས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པ་ལ་འཕགས་པའི་
ཡོན་ཏན་སྟོན་རྒྱ་ཅི་ཡང་མེད་པ་མདོ་རྒྱད་ལས་ས་ལམ་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་གྱིས་མི་བྲུབ་པ་གསུངས་པ་རྣམས་
དང་འགལ་ཞིང་། མཁས་པ་དག་གིས་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་ཡང་འགྱུར་བའི་བྱིར། ཆེག་ཐུབ་ཅམ་ལས་སྐྱ་
གསུམ་འབྱུང་ཞེས་པ། །ས་ལམ་དོན་གྱིས་འདོར་ཞིང་ཐབས་ཀྱི་ཆ། །དངོས་སུ་འགོག་པའི་སྟོན་བྱའི་ཅ་ཅ་
ནི། །ལུང་རིགས་འཆི་མེད་དབྱུང་གིས་ཆར་བཅད་ནས། །ཐབས་ཤེས་བྱུང་འབྲེལ་ལམ་གྱི་འཆང་རྒྱ་བར། །མདོ་
རྒྱད་གཉིས་ཀའི་དབུ་ཚྭ་དེ་ནས་བཅོན། །ལ་ལ་སྟོང་རྒྱང་བསྐྱོམས་ལས་སྐྱ་གསུམ་དང་། །ལ་ལ་བྱུང་འཇུག་
བསྐྱོམས་ལས་འོད་གསལ་དང་། །ཁ་ཅིག་ས་ལམ་མ་བཟོད་འཆང་རྒྱ་སོགས། །ལ་ལ་དབང་ལམ་མི་འདོད་སྐྱ་
བཞི་འདོད། །དེ་དག་རིགས་པ་དང་འགལ་རྒྱད་སྟེ་དང་། །དངོས་སུ་འགལ་བས་རྣ་བའི་བདུད་ཅི་མིན། །ཁ་ཅིག་
རིམ་གཉིས་འབྲས་བྱའི་མཐར་ཐུག་ནི། །འོད་གསལ་ཡིན་ཞེས་འབྲས་ལ་ལོག་རྟོག་ཀྱང་། །འཕགས་པའི་
དགོངས་མིན་སྐྱ་བ་བཞེས་ན་ལེགས། །ཁ་ཅིག་བྱུབ་ཐོབ་ངན་ཞིང་རྟོགས་ལྡན་རྣམས། །བཟང་བ་ཡིན་ཞེས་ས་
ཐོབ་འཕགས་པ་ལ། །སྐྱར་འདེབས་དབྱུངས་སུ་ལེན་ཡང་རྣ་བ་དག་པ། །ལ་ལ་

༼ ༣༩༩ ༽

ཉམས་དང་གོ་བརྟོགས་པ་ལ། །བཟང་ངན་རིམ་དབྱེ་རིགས་པས་བརྟགས་ན་འདྲིག། །ཕྱག་རྒྱ་པ་དག་རྣམ་
འབྱོར་བཞི་བསྐྱོམ་ལ། །ད་ལྟ་ཉིད་ནས་འཕགས་པ་མཆོན་ཉིད་པར། །དོ་སྟོན་མདོ་རྒྱད་ལྟངས་འཛེམ་མེད་
མཐོང་། །ཆོས་ནས་གསུངས་ཤིང་ཆོས་མ་ཐུན་ཅམ་བཅི་ན། །འགལ་མེད་ཅེས་ཀྱང་སྒྲུང་བའི་བདུད་ཅི་འདི། །རེ་
ཞིག་བགོ་སྐྱལ་ཉིད་དུ་འོས་མིན་ནམ། །དེ་ལྟར་ས་ལམ་ལོག་རྟོག་ཐུན་བའི་ཆོགས། །བསལ་བས་འབྲས་བུའི་
ཉིན་བྱེད་ད་ལྟ་འཆར། །ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟར་སོ་ཐར་ལ་ལུགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་
ནས་བཟུང་སྟེ་འདིའི་བར་གྱིས་བསྟན་བཅོས་གྱི་སྐབས་གྱི་བརྗོད་བྱ་སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་རྒྱས་པར་
བཤད་ཟིན་ནས། །ད་ནི་གཉིས་པ་ཚྱོད་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་སོ་ནི། དམ་པ་འཕྱར་
ཆུང་ལ་སོགས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་ལྟ་བུ་སྟོམ་སྟོན་འབྲས་ཐམས་ཅད་ཐེག་པ་རང་རང་གི་གཞུང་ལུགས་
ནས་བཤད་པ་བཞིན་ཐེག་པ་རང་ས་ན་བདེན་པ་ཡིན་པས། །གཅིག་གིས་གཅིག་དགག་པར་མི་རུས་ཞེས་ཀུན་
ལ་སྟོག་པར་བྱེད་དོ། །གཉིས་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྤྲས་ཆད་བདེན་པ་ཡིན་པ་དགག་གྱུ་མཐའ་ཐམས་ཅད་བདེན་པ་
དགག་བདེན་བརྟུན་ཡོད་ཀྱང་འདོར་བར་བསྟན། སངས་རྒྱས་ཐེག་ཀུན་བདེན་པ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ནི། ཐེག་
པ་རང་ས་ན་བདེན་པའི་དོན་སྤྲས་ཆད་བདེན་པ་ལ་བྱེད་དམ། གྱུ་མཐའ་ཀུན་བདེན་པ་ལ་བྱེད། དང་སོ་ལྟར་ན་
བརྟུན་ཆོག་ཤེས་བྱ་ལ་མི་

༩༣༥༽

སྲིད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ངེ་བ་དང་པོ་ལྟར་སྤྲོས་ཆད་བདེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོན་ཏེ་ངེ་བ་གཉིས་པ་ལྟར་
གྲུབ་མཐའ་ཀུན་བདེན་ན་ནི། དབང་སྤྱུག་པ་སྟོག་གི་མཆོད་སྦྱིན་བྲུས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་འཆེ་བ་
ཆོས་སྤྲོ་བ་དང་། རྒྱུ་འཕེན་པ་འཛིག་ཏེན་པ་རོལ་མེད་པར་སྤྲོ་བ་སོགས་ལྟ་ལོག་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་
འགྱུར་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་ཀུན་བདེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐུ་སྟེགས་མཆོག་གཅེར་བྱ་བ་རྣམས་ལ་རྟག་
པའི་དངོས་པོ་དང་། ཤིང་སེམས་ལྡན་དུ་འདོད་པ་སོགས་བརྟུན་པའང་དུ་མ་ཡོད་མོད་ཀྱང་། སྦྱིན་དང་ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་དང་བསམ་གཏན་བསྟོམ་པ་སོགས་བདེན་པའང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། བདེན་པའི་ཆ་
ནས་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་རང་ས་ན་བདེན་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་བདེན་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྦྱིན་པ་དང་
ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་པལ་ཆེར་བདེན་མོད་ཀྱང་། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་མི་འགོ་བས་སྐྱབས་གནས་
ཀྱི་གནད་དང་། རྟག་ཆད་གང་རུང་དུ་ལྷུང་བས་ལྟ་བའི་གནད་དང་། མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་སོགས་ཐར་ལམ་དུ་འདོད་
པས་ཐབས་ཀྱི་གནད་རྣམས་འཁྱུལ་བས་ན། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་བཟང་ཡང་འཁོར་བའི་སྤྱུག་བསྐྱེལ་
ལས་སྦྱོབ་མི་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་སངས་རྒྱས་ཐེག་ཀུན་བདེན་པ་དགག་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱས་
གསུང་ལ་བྱང་ཤེས་སོགས་སུ་བྱེད། དེས་ན་བདེན་བརྟུན་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་བསྟན། དེ་ལ་སྤྲོ་ཡང་གཞན་གྱི་
དོགས་པ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲོས་ཆད་དང་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་

༼ ༣༩༽

མི་བདེན་ཡང་། ཅི་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་ཀུན་རང་ས་ན་བདེན་ནོ་ཞེ་ན། འདི་ཡང་འཐད་མི་འཐད་ཅུང་ཟད་
བཏག་པར་བྱ་སྟེ། སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་བརྗོད་བྱ་བདེན་བརྟན་གྱི་སྟོན་སྲ་ཤར་དོན་དང་ངེས་དོན་གྱི་
མདོ་རྣམ་པ་གཉིས། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་སྲ་ཆོག་སྤྲ་ཇི་བཞིན་པ་དང་། ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་སུ་གནས།
ཐེག་པའི་སྟོན་སྲ་གདུལ་བྱ་འདིག་རྟེན་པ་བསྟན་པ་ལ་མ་ཞུགས་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཐེག་པ་དང་། བསྟན་པ་
ལ་ཞུགས་པ་ལ་འདིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བཞག་པ་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཐེག་པ་གཉིས་སུ་གནས། བཤད་
ཚུལ་གྱི་སྟོན་སྲ་དགོངས་པ་ཅན་དང་ལྷན་པོར་དགོངས་པ་དང་། སྤྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཤར་པོར་དགོངས་པ་དང་།
གསུམ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་གསུམ་ལས། ཐུབ་པས་འདིག་རྟེན་པ་རྣམས་དང་མཐུན་པར་བྱས་པས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཇུག་པ་ལ་དགོངས་ནས་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་
དབྱིག་གཉེན་གྱིས། གཟུགས་སོགས་སྤྱི་མཆེད་ཡོད་པར་ནི། །དེ་འདུལ་བ་ཡི་སྤྱི་པོ་ལ། །དགོངས་པའི་དབང་
གིས་གསུངས་པ་སྟེ། །རྟུ་ཏེ་བྱང་བའི་སེམས་ཅན་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །ཐ་སྙད་ཅུང་ཟད་དཔྱོད་
པའི་རིགས་པ་ལ་དགོངས་ནས། གཟུགས་སོགས་སྤང་བའི་ཆོས་རྣམས་སེམས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་
སྟེ་ས་བཅུ་པ་ལས་ཁམས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ནི་སེམས་ཅན་མོ། །ཞེས་དང་། ལྟར་གཤེགས་པ་ལས། ཕྱི་
རོལ་སྤང་བ་ཡོངས་མེད་དེ། །ལུས་དང་ལོངས་སྤྱོད་གནས་འབྲ་བ། །སེམས་ཅན་དུ་ནི་ངས་བཤད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །མཐར་ཐུག་དོན་

༼ ༣༩༩ ༽

དམ་སྲོད་པའི་སྐབས་ལ་དགོངས་ནས་ནི་ཚོས་ཀུན་མཐའ་བཞིའི་སྲོས་པ་དང་བུལ་བར་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ།
ཤེར་བྱིན་ལས་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་གསུངས་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་གི་གསུང་
ལ་བྱང་ངེས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་དེས་ན། བྱང་དོན་དང་རི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱད་དང་། དགོངས་པ་
དང་ལྗེས་དགོངས་དང་། འདིག་ཏེན་པའི་ཐེག་པ་ལ་དགོངས་ཏེ་གསུངས་པའི་མདོ་རྒྱུད་ཀུན་ནི། སངས་རྒྱུ་
ཐེག་པའི་ལུགས་ཡིན་ཡང་དེ་ལྟར་བདེན་པར་མི་གཟུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་དགོངས་པ་དང་དགོས་པའི་དབང་གིས་
གསུངས་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱིར། དེས་དོན་དང་རི་བཞིན་གྱི་སྐྱད་དང་། འདིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་ཐེག་པ་དང་།
བྱང་པོར་དགོངས་པ་རྣམས་ནི་རི་ལྟར་གསུངས་པ་བཞིན་བདེན་པར་གཟུང་སྟེ། དེ་དག་ནི་དགོངས་པ་དང་
དགོངས་པ་ལ་མི་སྟོས་པར་བརྗོད་བྱ་བདེན་པ་ཉིད་དུ་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་
གལ་ཏེ་ཐུ་སྟེགས་བྱེད་ལ་ཡང་བྱམས་དང་སྟོང་རྗེ་དང་སྟོན་སོགས་བདེན་པའི་ཚོས་ཀྱང་མང་པོ་སྤང་ལ།
སངས་རྒྱུ་གི་གསུང་ལ་ཡང་བྱང་དོན་དང་དགོངས་པ་དང་ལྗེས་དགོངས་སོགས་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་དུ་
མ་གསུངས་པས་ན། སངས་རྒྱུ་གི་གསུང་གྱུས་པས་ལེན་ལ། ཐུ་སྟེགས་བྱེད་སྟོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན།
སངས་རྒྱུ་གི་གསུང་གྱུས་པས་ལེན་ལ། ཅིག་ཤོས་སྟོང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུ་གིས་རེ་ཞིག་
བྱང་དོན་གྱིས་ཁ་བྲིད་ནས་མཐར་བདེན་པ་ཉིད་ལ་སྟོར་བར་མཛད། ཐུ་སྟེགས་

༼༣༠༠༽

ཀྱིས་འབྲུལ་བའི་ན་པས་ཁ་ཁྲིད་ནས་མཐར་བརྟུན་པ་ཉིད་ལ་སྒྲོར་བར་བྱེད་པའི་བྱིར། གནད་དེས་ན་བདག་ཅག་
སངས་རྒྱས་ལ་གྲུས་ལ། ཅིག་ཤོས་འདོར་བའི་རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། སངས་རྒྱས་དང་ལུ་སྟེགས་ཀྱི་ཁྱད་
པར་དེ་བཞིན་དུ། གངས་ཅན་འདི་ན་ཡང་སྟོན་ལ་རྣམ་ཐར་བཟང་པོ་བསྟན་ནས་མཐར་ལོག་པའི་ཆོས་ལ་སྒྲོར་
བ་རྣམས་ལུ་སྟེགས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བཞིན་ངེད་ཀྱིས་སྤངས་ལ། ཐེག་པ་སྣ་ཆོག་ཀྱིས་བཀྱི་ཚུ་ལ་བསྟན་ནས་
ལྟ་བ་དང་ཐབས་ཀྱི་གནད་རྣམས་སངས་རྒྱས་གསུང་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྟོན་པར་མཛད་པའི་སླ་མ་དམ་པ་
དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་བདག་གིས་བཟུང་ཞིང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འདོར་ལེན་གྱི་གནད་མ་འབྲུལ་པ་ཡིན་
ནོ། །གསུམ་པ་གནད་མ་འབྲུལ་པར་གདམས་པའི་སྟོན་མཁུག་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ་སྟེ། མ་འབྲུལ་གནད་རྣམས་
བསྟུ་བ་པར་གདམས། འབྲུལ་པའི་བྱ་བ་མཐའ་འགོག་པར་གདམས། སྟོ་བྱར་ཆོས་ལ་བརྟག་དབྱེད་བསྟན་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། གནད་བཙུག་ཉིས་དམིགས་ཆེ་བས་སྤང་བར་གདམས། གནད་བཙུག་བདུད་
རྣམས་ཤེས་ནས་སྤང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཆོག་གི་གནད་བཙུག་སྟོན་བྱུང་དཔེ་དང་སྒྱུར་
དོན་གྱི་གནད་བཙུག་ད་ལྟའི་དཔེ་དང་སྒྱུར། དེས་ན་ཉིས་དམིགས་ཆེ་བས་སྤང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྤང་བ་ཤད་པ་དེ་ལྟར་སྟོན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་རྣམས་མ་འབྲུལ་བར་བསྟུ་བ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ།
སྟོན་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་པལ་ཆེར་ལེགས་པར་སྟོན་ན་ཡང་། ལྟ་བ་སྟོན་སྟོན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་གནད་
རྣམས་བཙུག་པ་

༼༣༠༽

ནི་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པ་ཆེན་པོར་བལྟ་བར་བྱ་ཞིང་། གནད་བཅས་པ་དེ་འདྲ་བ་ལས་སྒྲིན་བྱང་བ་སྒྲིན་ཆད་ཀྱང་
མང་བས་སོ། །རི་ལྟར་ན། འདས་པའི་དུས་ན་སྒྲིན་བྱང་བ་སྒྲིན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་མགིན་བཅུ་ཞེས་བྱ་བས།
ཡུན་རིང་པོར་འབད་བས་དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་བསྐྱབས་ཤིང་སྒྲིན་སྟེག་གི་མཆོད་པ་བྱས་པས་དབང་ཕྱག་ཆེན་
པོས། ཆེ་ལོ་གངས་ས་ཡ་བཅུ་གཉིས་དང་། དེའི་སྟེང་དུ་ས་ཡ་ཕྱེད་ཀྱི་ལྷག་པ་སྟེ་འབྲུམ་སྟག་ལྷ་དང་བཅས་པ་
སྟབ་པའི་དངོས་གྲུབ་སྒྲིན་ནོ། །དེ་ལ་བྱབ་འབྲུག་སྟག་དོག་གིས་གཟེར་ནས། མགིན་བཅུ་ལ་ནི་ལོག་པའི་ཆིག་
འདི་སྐད་སྟེན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་བོ་སྟེགས་ནས་སྒྲིན་སྟེག་བྱས་པའི་དཀའ་སྐྱད་ཀྱི་འབད་པ་ཆེ་མོད་ཀྱི། དབང་
ཕྱག་གིས་ནི་དངོས་གྲུབ་གནང་བ་ཚུང་བས། ད་དུང་སྤར་བྱིན་པའི་དངོས་གྲུབ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ལོ་གངས་ས་ཡ་
སྟག་ཕྱེད་སྟབ་པ་སྟོངས་ཤིག་ཅེས་སྟེན་སོ། །མགིན་བཅུས་དེ་བདེན་པར་བསམས་ནས་ནི། ལྷ་དབང་ཕྱག་ཆེན་
པོ་ལ་དོན་དེ་ཞུས་པས། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དུ་སྤར་བྱིན་པའི་ཆེ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ལོ་གངས་ས་
ཡ་སྟག་ཕྱེད་སྟབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྒྲིན་པས། སྤར་བྱིན་པའི་ཆེ་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཞེས་གནད་བཅས་པའི་
ཆིག་དེ་ཡིས་སྤར་ས་ཡ་སྟག་ཕྱེད་དང་བཅུ་གསུམ་སྟབ་པ་སྒྲིན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཡལ་ནས་ས་ཡ་
སྟག་ཕྱེད་ལས་མ་སྟབ་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་མ་ཡིན་ཀྱི་དབང་པོ་གསེར་ཅན་གྱིས། དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་
སྟེ་ལོ་འབྲུམ་སྟག་དྲུག་ཏུ་བསྐྱབས་པས་འབྲུབ་སྟེ། ཁང་པའི་ནང་དང་བྱི་དང་ས་དང་ནམ་མཁའ་མི་གསོད་པ་
དང་། དུག་

༼༤༠༩༽

དང་མཆོན་དང་མི་དང་མི་མ་ཡིན་པས་མི་གསོད་པའི་དངོས་གྲུབ་སྤྱིན་ནོ། །དེ་ནས་སྐབས་ཤིག་ལ་གསེར་ཅན་
གྱི་བྱ་ལ་བྱ་བ་འཇུག་གིས། བྱོད་རང་པའི་གན་དུ་སོང་ལ་ཐེམ་པའི་སྟེང་དུ་ཁྱི་བཅེགས་པ་ལ་པ་ཞོག་དེའི་མདུན་
དུ། རི་བོ་ལ་ནི་བྱ་བ་པ་བཞུགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྟོད་པ་འདི་སྟོས་ཤིག་ཅེས་སྒྲུས་སོ། །བྱས་དེ་བཞིན་དུ་
བྱས་པས། བྱ་བ་འཇུག་ལུས་པོ་མི། མགོ་བོ་སེང་གེ་སྟེར་མོ་ལྷགས་ལས་བྱས་པ་ཞིག་བྱུང་སྟེ། གསེར་ཅན་
པང་དུ་བཞག་ནས། སྟེར་མོས་སྟོ་བ་དབྱལ་ཏེ་བསང་ཅེས་ཐོས་ལ། དེ་བས་ན་གསེར་ཅན་གྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་
གནད་བཅོས་པ་དེ་འདྲའི་ཚུལ་གྱིས་ཉམས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་དེང་སང་གི་སྒྲགས་ལ་ཡང་། ཡོ་མེད་པའི་
གསང་སྒྲགས་ལ་སྦྱེས་བྱ་གཡོན་ཅན་གྱིས་ནི་ཡོ་བཅུག་པས་གནད་བཅོས་པར་སོང་བས། སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་
ཉམས་པར་མཐོང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་མཇུག་ཏུ་སྒྲུ་དང་། རྩྭ་པར་དང་། འཁྱོད་དང་ལྷ་ར་ཡ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་
རྣམས་ལ་མེད་པའི་རིགས་འདྲ་སྒྱུར་ནས་ཁྱི་བ་དང་མེད་པ་རྣམས་ལ་ཡོད་པའི་རིགས་འདྲ་སྒྱུར་ནས་བསྟན་པ་
དང་། གཞན་ཡང་གཤེན་རྗེ་གཤེན་གྱི་ཡ་བརྒྱད་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་འགོད་ཚུལ་སོགས་སྒྲགས་ཀྱི་གནད་རྣམས་
ལ། གཡོན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བཞིན་དུ་བཅོས་པ་དང་། འགའ་ཞིག་རང་བཅོས་བཅོས་པ་ཡིས་གསང་
སྒྲགས་ཀྱི་རྒྱས་པ་རྣམས་ཉམས་ཤིང་རིང་དུ་འགྲངས་པ་མང་པོ་མཐོང་ངོ་། །སྒྲགས་ལ་ལྷག་ཆད་བྱུང་བས་
གནད་འབྲུགས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ལྷ་བསྟོམ་སྟོད་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ཀྱང་

༼༥༠༣༽

ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་བཙུག་པ་ལས་དངོས་གྲུབ་མི་ཐོབ་ཅིང་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལས།
གཞན་དུ་ཆོ་ག་ཉམས་པའི་ཕྱིར། གྲུབ་པ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། འདུལ་བར་བསྐྱབ་བྱའི་མིང་མ་
བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ཆོ་གའི་ཆོ་ག་ཟུར་ཅུང་ཟད་ཉམས་པ་ལ་ཡང་ལས་མི་ཆགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟུར་ཅུང་ཟད་བཙུག་པ་ལས་དངོས་གྲུབ་
ཉམས་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཡན་ལག་གི་ཆོས་གཞན་ལེགས་ན་ཡང་གལ་ཆེ་བའི་གནད་རྣམས་བཙུག་ན་རང་རང་གི་
ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛིག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་བརྗོད་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་གནད་བཙུག་
ན་ཆོས་གཞན་གྱིས་གོ་མི་ཆོད་པ་དེས་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་སྤྱོད་པ་སྤྱོམ་པ་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་། ལྟ་བ་
འཕགས་པའི་བདེན་བཞིའི་གནད་བཙུག་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཛིག་སྟེ། ལྟ་སྤྱོད་ཀྱི་གནད་འབྲུལ་
པས་ཆོས་གཞན་བཟང་ཡང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་པ་རོལ་དུ་བྱིན་པ་ལས། སེམས་
བསྐྱེད་ལེན་པའི་ཆོ་ག་དང་། བསྐྱབ་བྱ་བདག་གཞན་མཉམ་བཞེ་བསྐྱོམ་ཚུལ་གྱི་གནད་བཙུག་ན་ཐེག་པ་ཆེན་
པོའི་ཆོས་ཀྱན་འཛིག་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པའི་སྟོང་པོ་བཙུག་པས་ཐེག་ཆེན་རྣམ་དག་དུ་མི་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། གསང་སྤྱགས་ལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་དང་། ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་གནད་བཙུག་ན་གསང་སྤྱགས་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱན་འཛིག་སྟེ། གསང་སྤྱགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་དངོས་

༼༤༠༩༽

གཞི་དངོས་པས་གསང་སྤྲུགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་ད་ལྟའི་འདུལ་བ་པར་བྱེད་གསང་
སྤྲུགས་ཀྱི་ཆོས་འགའ་ལ་འབྱུང་བའི་གནད་ཀྱིས་མ་འབྱུང་བའི་གནད་རྣམས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཅོས་ཤིང་།
བསྐྱུར་བར་དོགས་པའི་ཆོས་ལུགས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི། བྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་བཅོས་པ་དེ་ཡང་མདོ་ཙམ་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཏེ་ཉོན་པར་བྱོས་ཤིག དེ་ཡང་འདུལ་བ་ནས་གསུངས་པའི་
སོ་ཐར་གྱི་སྒྲོམ་པ་བྱང་ཚུབ་སྒྲིང་བོའི་བར་དུ་ལེན་པ་འདི་ཡང་སོ་ཐར་གྱི་གནད་རྣམས་བཅོས་པར་དོགས་ཏེ།
དེ་ལྟར་སྒྲུང་ན་སོ་ཐར་འདུལ་བའི་ཆོག་ཅི་ནས་ཏེ་ངེས་པར་འདྲིན་ཅིང་ལས་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་
ཀྱི་སྒྲོམ་པ་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་འབོགས་ན་དབུ་མའི་ལུགས་བཞིན་བྱ་དགོས་པ་ལས། དེ་མི་བྱེད་པར་སེམས་ཙམ་གྱི་
ཆོགས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་བྱེད་པར་མཐོང་བ་འདི་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་གནད་རྣམས་བཅོས་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་ལྟར་
བྱས་ན་སེམས་བསྐྱེད་འདིའི་ཆོག་ངེས་པར་འདྲིན་ཅིང་མི་ཆགས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་བདག་གཞན་བརྗེ་བའི་བྱང་སེམས་བསྐྱོམ་དུ་མི་རུང་བར་སྤྱོད་པ་འདི་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་གནད་
རྣམས་བཅོས་པར་མཐོང་སྟེ། དེ་མ་བསྐྱོམས་ན་འཆང་མི་རྒྱ་བར་མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱུར་པ་ཐོབ་པ་མེད་ཀྱང་། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་བསྐྱོམ་དུ་རུང་བར་བཤད་པ་འདི་
ཡང་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གནད་རྣམས་བཅོས་པར་མཐོང་སྟེ། དབང་བསྐྱུར་མེད་པར་ལམ་བསྐྱོམ་པ་ནི་

༼༣༠༥༽

ཉེས་དམིགས་དུ་མ་དང་བཅས་ཏེ་རྩེ་འཆང་གི་རྒྱུད་ལས་བཀག་པའི་ཕྱིར། གསང་སྒྲགས་ཀྱི་གྲོལ་ལམ་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་རིམ་གཉིས་ཚུལ་བཞིན་དུ་མི་བསྐྱོམ་པར་རང་བཟོའི་དགོངས་བསྐྱེད་དང་། རྫོང་ཅམ་སྐྱེ་བའི་
གཏུམ་མོའི་གདམས་ངག་སོགས། ལམ་གཞན་དུ་མས་སྒྲུན་པོ་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཐོས་པ་འདི་ཡང་ལམ་གྱི་
གནད་ལྡན་ས་བཅོས་པར་དོགས་ཏེ། མདོ་རྒྱུད་ཀུན་ལས་འདི་འདྲ་གསུངས་པ་མེད་ཅིང་བཀག་པའི་ཕྱིར། འདི་
ཞི་སྐབས་གཉིས་པར། མདོ་རྒྱུད་ཀུན་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་། །རིགས་པས་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་པའི། །རྫོང་དང་
བདེ་བ་སྐྱེ་བ་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་དོན་གནད་གཅིག་པ་ཡིན་ནོ། །མདོན་གྲང་ལྷ་ལམ་རྩོམ་ཆོ་ག་
གསུམ་བསྐྱེད་སོགས་ལས། བསྐྱེད་རིམ་ཡན་ལག་བཞི་རྩོགས་བསྐྱོམས་པའི་ཡན་ལག་མཐར་ཐུག་པ་བཞི་པ་
བྱ་བ་ན། དབུ་རྒྱན་ལ་རིགས་བདག་གིས་རྒྱས་འདེབས། རོ་བོ་ཉིད་ལ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་སོགས་ལྷ་པོ་གང་རུང་
འབྱུང་ཞིང་། རིགས་བདག་དེ་ཞི་རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་ལ་རོ་བོ་རང་གི་སྒྲ་མ་རིགས་ཀུན་གྱི་རོ་བོར་གྱུར་པ་དེ་
ཡིན་པས། རིགས་བདག་འདི་ཞི་གལ་ཏེ་སྒྲ་མ་ལས་གཞན་དུ་འཆོལ་བར་གྱུར་ན། རིགས་འཆོལ་དུ་སོང་བས་
དངོས་གྲུབ་མེད་དེ། བརྟག་གཉིས་ལས། རིགས་འཆོལ་བསྐྱོམ་པའི་སྦྱོར་བ་ཡིས། །དངོས་གྲུབ་མེད་ཅིང་སྐྱབ་
པོའང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འབྲི་གུང་པ་ལ་ལ། སོ་སྐྱེའི་སྒྲ་མ་སྐྱི་བོར་བསྐྱོམ་ན་ཆེ་ལ་
གཞོད་པས་མི་བསྐྱོམ་ཟེར་བ་འདི་ཡང་།

༩༥༠༩༽

བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པའི་གནད་ཀླམས་བཅོས་པར་དོགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རིགས་དང་རིགས་བདག་པན་ཚུན་
འཆོལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྒྲ་མ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་དབྱེར་མེད་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས། རང་
ལྟར་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱི་བདག་པོ་དང་། གཙོ་བོ་ནི་སྒྲ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བས་ན་སྒྲ་མ་ནི་རང་གི་རིགས་བདག་དང་།
རང་ཉིད་ནི་དེའི་རིགས་སུ་གྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རིགས་དང་རིགས་བདག་ནི་པན་ཚུན་བསྐྱོས་ནས་འཛོག་དགོས་
པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རྡོ་རྗེ་ཅེ་མོར་ཡང་། མགོན་དེས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ལས། །དེ་ཡི་རིགས་ཀྱི་དགྱིལ་
འཁོར་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །སྒྲོས་ཁང་བས་སྒྲ་མའི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་གནད་བཅོས་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི།
དེར་ཡང་སོང་མོད་འོན་ཀྱང་སྐབས་དོན་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདི་ལ་སྡོན་ཆད་སྤུལ་
ཕྱིན་གྱི་བཤད་པ་གསལ་བོ་རང་མི་སྤང་ངོ། །རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་བསྡོམས་པའི་མདོ་ནས་བཤད་པའི་ཡོད་པའི་
དགེ་བ་ཆོས་དབྱིངས་ཡིན་པར་བསམས་ནས། ཆོས་དབྱིངས་དེ་ནི་བསྡོམས་རྒྱུར་བྱེད་པ་འདི་ཡང་བསྡོམས་པའི་གནད་
ཀླམས་བཅོས་པར་དོགས་ཏེ། དམིགས་མེད་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་དམིགས་བཅས་ཀྱི་དགེ་བར་བསྐྱུར་བ་ནི་བསྡོམས་
དུག་ཅན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གསང་དབང་གི་ལམ་གཏུམ་མོ་བསྐྱོམ་པ་དང་། བཞི་པའི་ལམ་
ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐྱོམ་པ་སོགས་དང་། དབང་བཞི་སོ་སོ་དང་འབྲེལ་བའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་ཀླམས་ལ་དེང་
སང་གནད་ཀླམས་བཅོས་པ་མང་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདིར་མ་བཤད་དེ། གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་གསང་ཆེན་དམ་པ་
བཤད་ན་གསང་སྤྲུགས་

༼༤༠༽

སྤྱུ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱན་གྱི་ཙ་བ་ནི། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཟླའི་སྟོང་པོ་ཅན་གྱི་ཐབས་
ཤེས་བྱུང་འབྱུག་ཉིད་ཡིན་པར་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལམ་འདི་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ནི་སྤྱུར་དུ་སྒྲན་
མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཆང་རྒྱུ་ལོ། །གཉིས་གང་ཞེ་ན། ཐབས་
དང་ཤེས་རབ་པོ། །ཞེས་དང་། ཙ་རྒྱུད་བརྟག་གཉིས་ལས། ཉེ་ནི་སྟོང་ཟླའི་ཆེན་པོ་ཉིད། །བཟླ་ཡང་ཤེས་རབ་
བརྫོང་པར་བྱ། །ཐབས་དང་ཤེས་རབ་བདག་ཉིད་རྒྱུད། །ཅེས་དང་། གྲུར་ལས། གལ་ཏེ་སྟོང་པ་ཐབས་ཡིན་
ན། །ཞེས་སོགས་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་དེ་བོར་ནས། ལ་ལ་སྟོས་བྲལ་རྒྱུད་པ་བསྟོམ་པ་དཀར་པོ་ཆེག་ཐུབ་
ཡིན་ཟེར་བ་འདི་ཡང་མདོ་སྤྲུགས་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་གནད་རྣམས་བཅས་པར་དོགས་ཏེ། སྟོས་བྲལ་རྒྱུད་པ་
བསྟོམ་པས་འཆང་རྒྱ་ན། མདོ་རྒྱུད་ལས་ཐབས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་མེད་པར་འགྲུར་བའི་
ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གནད་རྣམས་མིན་པའི་ཆོས་གཞན་ཡན་ལག་འགའ་གལ་ཏེ་མ་ཆང་བ་དང་། ཅུང་ཟད་
ལྷག་པ་དང་། ཅུང་ཟད་འཁྲལ་པར་གྱུར་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་སྦྱིབ་པའི་ཉེས་པ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་མི་རུས་ལ།
ཆོས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ཆེ་ས་ནས་བཅས་ཤིང་འཁྲལ་པར་གྱུར་ན་སྟོང་ཉིད་བསྟོམ་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གཞན་
བཟང་ཡང་འཆང་མི་རྒྱ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ནི་ལམ་གྱི་གནད་མ་འཁྲལ་བ་ཁོ་ན་ལས་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་
འགྲོ་བའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་པལ་ཆེར་ལ་སྟོན་མེད་ཀྱང་། སྟོག་རྩ་ཆད་ན་གསོར་མི་རུང་བ་དང་།

༼༤༠༽

སྒྲིལ་ཤིང་རྣམས་ཀྱི་ཡལ་ག་ལོ་འདྲ་བ་ཡོད་ཀྱང་རྩ་བ་བཅད་ན་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ས་བོན་གྱི་ནི་སྐྱེ་ས་ནས་ཀྱི་ངོས་
དང་། འབྲས་ཀྱི་ཤུན་བ་ཉམས་ན་མི་སྐྱེ་བ་དང་། ཐགས་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྒོག་ཤིང་བཏོན་ན་སྒྲིལ་མ་འཛིངས་ནས་
འཐག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། བཅུད་ལེན་སྐྱབ་པའི་རྩ་བའི་སྒྲིལ་དཔུལ་ཚུ་དང་དབང་པོ་ལག་བ་མ་ཆང་ན། སྒྲིལ་
གཞན་ཆང་ཡང་རྒྱས་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། མིག་དང་རྩ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཀྱི་གནད་རྩ་ལ་སྒྲིལ་
བྱུང་ན་ཕྱི་ནས་མིག་སྒྲིལ་སོགས་ཀྱིས་བྱུགས་ཀྱང་གསལ་བར་བསྐྱབ་ཏུ་མི་རུང་བ་བཞིན་གྱི་དཔེ་དེ་བཞིན་དུ།
གསང་སྒྲགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་གནད་དབང་བསྐྱར་བ་མེད་ཅིང་རིམ་གཉིས་བསྒྲོམ་པའི་གནད་འབྲུལ་བ་དང་། བར་
ཕྱིན་དང་འདུལ་བ་ལ་ཡང་རང་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་གནད་འབྲུགས་ན་ཆོས་གཞན་ལེགས་ལེགས་འདྲ་ཡང་འབྲས་བུ་
མེད་ཅིང་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེ་དོན་དེས་ན་གནད་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ལ་ལ་རུང་ཟད་འབྲུལ་ཡང་ཉེས་པ་
ཆེར་མི་སྐྱེད་པས་སྒྲིལ། ཆོས་ཀྱི་གནད་རྣམས་ནི་འབྲུལ་མེད་དུ་དབྱེད་དགོས་ཏེ། འབྲས་བུ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ནི་
གནད་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གནད་བཅོས་བདུད་རྣམས་ཤེས་ནས་སྤང་བར་
གདམས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། གནད་བཅོས་བདུད་རྣམས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་ཚུལ་བསྟན། དེ་དག་གིས་ནི་གནད་རྣམས་
བཅོས་ཚུལ་བསྟན། དེ་ལྟར་དེ་དག་ཤེས་ནས་སྤང་བར་གདམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཀྱི་གནད་རྣམས་སུ་
ཞིག་གིས་འཆོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ལ་གནད་རྣམས་འཆོས་པ་པོ་ནི་བདུད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་བདུད་ལ་ལ་
སངས་རྒྱས་

༼༣༠༩༽

ཀྱི་ཆ་ལུགས་དངོས་སུ་སྟོན། ཁ་ཅིག་མཁན་སྟོབ་དང་ཆོས་ཅམ་སྟོན་པའི་སྒྲ་མའི་ཆ་ལུགས་འཛིན་པ་དང་།
བདུད་འགའ་ཞིག་འཛིན་ཏེན་འདིའི་པ་མ་དང་ཉེ་དུའི་ཆ་ལུགས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་སྦྱར་བར་
བྱེད་དོ། །ཐབས་གང་གིས་བསྐྱེད། བདུད་འགའ་ཞིག་གིས་ནི་ཁྱོད་ཆོས་ལུགས་འདི་ལ་མི་འཇུག་ན་ཆར་གཅད་
བར་བྱའོ་ཞེས་ཆོག་རྩལ་མོར་སྦྱ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཕྱིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་སྦྱར་བར་བྱེད། ལ་ལ་བྱིད་ལ་
གདམས་པ་འདི་འབྲུལ་དང་ཡུན་དུ་པན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཇམ་པོར་སྦྱ་ཞིང་། བྱམས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྐྱེད་
བར་བྱེད། ལ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མདོ་རྒྱད་ནས་གསུངས་པའི་ལུང་དོན་གཞན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་ནས་སྦྱར།
ལ་ལ་ལུང་དོན་གཞན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་བཟང་པོ་ལ་ངན་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ནས་སྦྱར། ལ་ལ་རིགས་
པ་ལྟར་སྤང་ངན་པ་ལ་བཟང་པོ་ལྟ་བུར་བཅོས་ནས་སྦྱར། ལ་ལ་སྐྱེ་བོ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ལ་ཟས་ནོར་ཅི་འདོད་
པའི་རྒན་པ་ཕྱིན་ནས་ཆོས་ལོག་སྟོན་ཅིང་དེའི་བསྟན་པ་སྤེལ་དུ་འཇུག། བདུད་རིགས་ལ་ལ་སྟོབ་མའི་ལུས་ཡང་
ཞིང་བར་སྤང་དུ་གནས་པ་དང་། སེམས་ལ་ཞི་གནས་ཀྱི་ཉིང་འཛིན་ཅུང་ཟད་བསྐྱེད་ནས་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེས་
པ་དང་། ཕྱིས་ལོག་པའི་ཆོས་རྣམས་བསྟན་ནས་བསྐྱེད། བདུད་ལ་ལ་འདས་མ་འོངས་དང་། གཞན་གྱི་སེམས་
ཤེས་པའི་མདོན་པར་ཤེས་པ་དང་། གཟུགས་སྒྲ་ཆོགས་སུ་བསྦྱར་བ་སོགས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་ཅུང་ཟད་བསྟན་ནས།
སྐྱེ་བོ་སྐྱེན་པོ་རྣམས་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིན་ཆོས་ལོག་སྟོན་པར་བྱེད། བདུད་

གྱིས་སེམས་བསྐྱར་བའི་གང་ཟག་ལ་ལ་དེའི་ཚོས་ཟབ་མོ་འདི་ཞག་གངས་སོགས་འདི་ལྟར་དུ་བསྐྱོམས་པས་
 ཉམས་དང་རྟོགས་པ་ལུལ་དུ་བྱིན་པ་འདི་སྐྱེས། བྱེད་ནམས་གྱིས་ཀྱང་འདི་ལྟར་དུ་སྐྱོམས་ཤིག་ཉམས་རྟོགས་
 ལྟར་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རང་གི་ཉམས་སྤྱོད་ཡིན་པའི་ཚུལ་དུ་བྱས་ནས་ལོག་པར་སྟོན་པ་སོགས་
 མདོར་ན་སྟོང་ཇེ་དང་སྟོན་གཏོང་ལ་སྟོ་བ་དང་། འཁོར་ལ་ཉེ་རིང་ཚུང་བ་སོགས་པལ་ཆེར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གསུང་རབ་དང་མཐུན་པར་སྟོན་ཅིང་། གནད་ནམས་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཚོས་འབྲལ་ལེགས་ལེགས་འབྲ་བར་
 སྟོན་ན་ཡང་། བདུད་ཀྱི་བྱིན་ཆ་བས་ཡིན་ཏེ། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། རབ་འབྱོར་མདོ་དེ་དང་དེ་དག་ཏུ་སྟོང་པ་ཉིད་
 དང་མཚན་མ་མེད་པ་དང་སྟོན་པ་མེད་པ་དག་བཤད་མོད་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་
 བྱིན་པ་ཟབ་མོ་འདི་བཏང་ནས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་ལྷན་པའི་མདོ་སྟེ་དག་ལས།
 ཐབས་ལ་མཁས་པ་བཙལ་བར་སེམས་ཏེ། རབ་འབྱོར་འདི་ཡང་བདུད་ཀྱི་ལས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 གཞན་ཡང་བདུད་སྟོང་གི་ནམ་མཁའ་ལ་དགོ་སྟོང་གི་ཆ་བྱད་དུ་བྱས་ནས་ལམ་ལོག་པ་སྟོན་ཚུལ་སོགས་མང་
 དུ་གསུངས་པའི་བྱིར། བདུད་འདི་དག་ཇེ་ལྟར་བྱུང་བའི་ཚུལ་སྟོན་བྱུང་གི་དཔེ་དང་སྐྱར་བ་མདོ་ཙམ་ང་ཡིས་
 བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཏེ་ཉན་པར་བྱོས་ཤིག དེ་ཡང་ལོ་ཆེན་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་བཞུགས་པའི་ཆེ་མངའ་རིས་མང་
 ལུལ་དུ་སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་བྱ་བ། དཔལ་བ་ནས་སྐར་མ་ལྟ་བུའི་འོད་འབྱིན་ཅིང་། བར་སྐྱང་སྟོང་པ་ལ་སྐྱེལ་
 ཀྱང་འཆའ་བ། རེས་འགའ་འཇག་མའི་ཁྲི་མཐོན་

༩༡༡༽

པོ་ལ་སྒྲིབ་ཅིང་ལྷིན་མི་འོང་བ་ཁོ་ནས་སྒྲོས་བྲལ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཐོགས་མེད་དུ་སྒྲོན་པ། འགྲོ་བ་སྤྱད་
བསྐྱལ་བ་ལ་བྱམས་སྒྲིབ་རྗེ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཆེ་བ་ལྟར་སྤང་བ་དེས་བསྟན་པའི་ཆོས་ཀྱིས་གཞན་དག་ལ་
སེམས་གནས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཡང་སྐྱེ་བར་བྱེད་པ། སངས་རྒྱས་འཛིན་ཉེན་དུ་བྱོན་པ་དང་འབྲུག་བྱང་། དེ་
ལ་བོད་ཡུལ་གྱི་ས་སྒྲིབ་ན་ཡོད་པའི་འགྲོ་བ་དྲག་ཞན་པ་ལ་ཆེ་བ་ཐམས་ཅད་མོས་ནས་འཁོར་དུ་འདུས་པ་ལ།
ཤུག་ཉི་རྒྱལ་པོའི་བསྟན་པ་དང་འབྲུག་མིན་ཅམ་དུ་ཅུང་ཟད་བཅོས་པའི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ལྟར་སྤང་བ་བསྟན་
པས། སྐར་རྒྱལ་དེའི་བསྟན་པ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ལོ། །དུས་དེའི་ཆེ་རིན་ཆེན་བཟང་པོས་ལོ་རྒྱུས་རྣམས་གསལ་
པས་རྣམ་དག་མ་ཡིན་པར་དགོངས་ནས། ཆོས་སྒྲིབ་གྲུར་གྱི་མགོན་པོ་ལ་བཏེན་པའི་སྤྱབ་པ་རྩེ་བ་དུག་མཛད་
དེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་བཏུན་པོའི་ངང་ནས་སྐར་རྒྱལ་དེའི་བྱང་དུ་བྱོན་ཅིང་། རིན་ཆེན་བཟང་པོས་
སྤེལ་ལྟ་སྤངས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས་པ་ཅམ་གྱིས། སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་བར་སྤང་ལ་སྤྱིལ་གྱང་བཅས་ཆོས་
འཆད་པའི་འཕྲོ་ལ་ས་ལ་སྤྱང་ནས་བརྒྱལ་ཞིང་དྲན་པ་ཉམས་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་གྲག་གོ། །གལ་ཏེ་དུས་དེའི་ཆེ་
སྤྱིས་མཆོག་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་མི་བཞུགས་ན། སངས་རྒྱས་སྐར་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་ལོག་གི་བསྟན་པ་འབྱུང་ཞིང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མི་འབྱུང་བར་འབྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་ཐོས་སོ། །སྐར་རྒྱལ་དེ་ཡང་བདུད་དགའ་རབ་དབང་
སྤྱད་ལ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པའི་ནག་ཤོགས་ལ་དགའ་བའི་སྤྱ་སྐར་རྒྱལ་ཞེས་པ་ཞིག་ བསོད་ནམས་ཆུང་བའི་སྤྱི་
ངན་ལུག་རྗེ་ཞིག་ལ་

༼༩༡༩༽

ཞུགས་ནས་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སུ་བརྩམས་པ་ཡིན་གསུངས་ཏེ། ལོ་རྒྱ་བའི་སྤྱོད་ཀྱིས་ཁོའི་མགུལ་
བ་ནས་བཅེངས་ཤིང་། བཀའ་བསྟོན་མཛད་པ་ན། ཁོ་ན་དེ། མང་ཡུལ་གྲུང་མའི་མཆོ་ལ་གནས་པའི་སྤྱི་ཡིན།
ངས་བསྟན་པའི་ཆོས་རྣམས་གཞུང་དང་གདམས་ངག་མང་པོ་ལ་དབྱེར་མེད་དུ་འདྲེས་པ་སྤྱད་མི་ཐུབ། ད་ཕྱིན་
ཆད་ཆོས་ལོག་མི་སྟོན་ཟེར་བའི་དམ་བཅའ་ཤུལ་ལོ། །གཉིས་པ་དེ་དག་གིས་ནི་གནད་རྣམས་བཅོས་ཚུལ་
བསྟན་པ་ནི། གླུ་རྒྱལ་སོགས་འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་བདུད་རིགས་འགའ་ནི་མིའི་གཟུགས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་མཁུ་
ཡང་ན་འཕགས་པའི་གང་ཟག་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་གཟུགས་བརྩམས་ནས། ལྟ་སྟོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བསྟན་པ་སྤེལ་
བའི་ཕྱིར་ཆོས་དང་བསྐྱེད་ནས་གནད་འགག་ཆེ་ས་རྣམས་སུ་ཆོས་ལོག་བསྐྱེད་ནས་འཆད་པ་ད་དུང་ཡང་
འབྱུང་བ་སྤིང་བས། ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་ཅུང་ཟད་མཐོང་བ་ལ་ཅོལ་ཆུང་ཡིད་ཆེས་མི་བྱ་བར། བརྟག་དབྱུང་བྱས་
ནས་མ་འཁྲུལ་བར་གཅེས་སོ། །དཔེར་ན་ཁ་ཟས་བཟང་པོ་ལ་སྦྱར་བའི་དུག་གིས་སྦྱེ་བོ་པལ་ཆེར་གསོད་ལ།
དུག་རྒྱང་བ་ཕྱིན་ན་དེ་ཡིན་པར་ཤེས་ནས་འགའ་ཡང་གསད་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་གསུང་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་བཟང་པོ་འགའ་ཞིག་ལ། གནད་བཅོས་པའི་ཆོས་ལོག་བསྐྱེད་ཤིང་བསྟན་པས་
མཁས་སྟན་པལ་ཆེར་བསྦྱར་བྱས་ལ། ཆོས་ལོག་རྒྱང་བ་བསྟན་ན་དེར་གོ་ནས་ཆོས་ལ་དད་པ་སུ་འགའ་ཡང་
བདུད་ཀྱིས་བསྦྱི་མི་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དཔེར་ན་བོང་ཤ་འཆོང་བའི་མིས་རི་དྲགས་ཀྱི་རྩ་མ་ཁུར་ནས་འདིའི་
ཤ་ཡིན་ཞེས་མ་བསྟན་ན་དེ་བཅོང་

༩༩༩༽

བར་མི་རྒྱས་པ་ལྟར། སྒོན་ལ་བཟང་པོའི་སྒྲིང་པ་མ་བསྟན་ན་ལོག་པའི་ཆོས་རྒྱུད་པས་བསྟུ་མི་རྒྱས་པས།
བདུད་ཀྱི་བྱིན་རྒྱལ་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ངན་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་མིན་ལ། འོན་ཀྱང་བཟང་པོ་དེའི་ནང་ནས་ནི་གནད་
རྣམས་ཅུང་ཟད་ཅུང་ཟད་བཅོས་པ་ཡིས། འབྲུལ་པ་ན་པ་ལྟ་བུས་པ་རོལ་བསྟུ་བ་མང་ངོ་། །གསུམ་པ་དེ་ལྟར་དེ་
དག་ཤེས་ནས་སྤང་བར་གདམས་པ་ནི། གནད་བཅོས་པའི་བདུད་རྒྱུད་ཚུལ་དང་། དེས་གནད་བཅོས་ཚུལ་དཔེ་
དང་སྦྱར་བ་འདི་འདྲ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ནི། ཆོས་ཀྱི་གནད་རྣམས་མདོ་རྒྱུད་བཞིན་དུ་མ་བསྟུང་བར་ནི་ལེགས་
པར་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། མདོ་རྒྱུད་དང་མི་མཐུན་ན་གང་ཟག་བཟང་པོར་ཁས་འཆེས་པ་སྤེལ་ཆོས་ལུགས་ཡིན་
ཀྱང་བཏང་སྟོམས་སུ་འཛིན་པ་ལེགས་པ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་ཤིང་རྩ་འཕྲེན་པའི་ཆེ་དབུས་ཀྱི་སྒོག་ཤིང་ཆག་
པར་གྱུར་ན། འཁོར་ལོ་བཟང་ཡང་འགོ་མི་རྒྱས་པ་དང་། སྤྱིས་བྱའི་སྒོག་དབང་འགགས་ན་མིག་ལ་སོགས་པའི་
དབང་པོ་གཞན་དག་བྱ་བྱེད་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཀྱི་གནད་འབྲུགས་ན་ཆོས་གཞན་བཟང་ཡང་རྒྱས་མེད་
དུ་འགྱུར་ཏེ། དགོས་པ་མེད་དོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་ལས་མཁས་པའི་གང་ཟག་འཛིན་རྟེན་གསུམ་ན་མེད་
པས། དེས་གསུངས་པའི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་རྣམ་པར་དཀྱག་པར་མི་བྱ་སྟེ། མདོ་རྒྱུད་དཀྱགས་ན་
ཆོས་སྤོང་ཞིང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སྟངས་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་ཏེ། མགོན་པོ་བྱམས་པས་
རྒྱུད་སྒྲ་ལས། གང་བྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འཛིན་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ། །མ་ལུས་དེ་ཉིད་
མཆོག་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་གཞན་མིན་པ།

༼༩༡༩༽

།དེ་ཕྱིར་བྱང་སྲོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་དེ་མི་དགྲུག། སྐབ་ཚུལ་བཞིག་ཕྱིར་དེ་ཡང་དམ་ཚཱ་
ལ་ནི་གཞོན་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། །ཉོན་མོངས་སྒོངས་བདག་རྣམས་ཀྱིས་འཕགས་ལ་སྐྱར་བ་དང་། །དེས་གསུང་
ཚཱ་ལ་བརྟན་གང་དེ་ཀུན་གཞན་ལྟས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་འཁྲུལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་
འགོག་པར་གདམས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། སྟོན་བྱོན་མཁས་པས་འཁྲུལ་པ་བཀག་ཚུལ་བཤད། །རྗེས་འཇུག་མཁས་
པས་འཁྲུལ་པ་འགོག་ཚུལ་བསྟན། དགག་བསྐྱབ་ལུང་སྟོར་རྗེ་ལྟར་བྱ་ཚུལ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཁྲུལ་པའི་
གྲུབ་མཐའ་སྟན་འབྱེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་སྟོན་བྱང་གི་དཔེ་སོགས་དང་སྐྱར་ནས་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཅེས་
གདམས་སོ། །རྗེ་ལྟར་ན་སྟོན་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་ཕྱ་སྟེགས་ཀྱི་པརྟེ་ཏ་དབྱངས་ཅན་དགའ་བ་ཞེས་བྱ་བས། ཕྱ་
སྟེགས་ཀྱི་ལྟ་དབང་ཕྱག་དང་ཁྲབ་འཇུག་སོགས་ཞབས་འོག་ཏུ་མནན་པའི་སངས་རྒྱས་དུས་འཁོར་དང་། གྱི་
རྟོར་དང་བདེ་མཆོག་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་མཐོང་ནས། །ཁོས་ཀྱང་དེའི་ལན་དུ་དེ་གོ་ལྟོག་པའི་བྱིས་སྐྱ་རང་བཟོར་བྱས་
སོ། །དེའི་ཆེ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྩྭ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཕྱ་སྟེགས་དེ་དང་ཚྱོད་པའི་ཚྱོད་གྲ་རུ་ནང་པར་ང་དང་། གཞན་ཕྱི་པ་
གཉིས་ཀྱི་པརྟེ་ཏ་མང་དུ་ཆོགས་པའི་སྡེ་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱི་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་གྲ། ཕྱ་སྟེགས་
ཀྱི་ལྟའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐྱ་མནན་པ་ནི་རང་བཟོ་ཡིན་ཏེ། །ཁྱོད་རང་ཕྱི་པའི་གཞུང་ལུགས་ཁྱངས་མ་གང་
ནས་ཀྱང་བཤད་པ་མེད། དེས་ན་འཁྲུལ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞེས་བསྐྱགས་སོ། །ཕྱ་སྟེགས་དེས་ཀྱང་དབང་ཕྱག་མནན་
པའི་སངས་རྒྱས་རང་བཟོ་

༩༩༥༽

ཡིན་ཞེས་མགོ་བསྐྱེས་སོ། །མགོ་བསྐྱེ་དེ་ལ་སྐར་མཁས་པས་འདི་ལྟར་བཅད་དེ། བྱེད་ཀྱི་ལྷ་དབང་ལྷག་ལ་
སོགས་པའི་འོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་མནན་པ་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཁྱད་ས་མ་རྣམས་ལས་བཤད་པ་མེད། གཤམ་ཏེ་ཡོད་ན་
སྟོན་པར་རིགས་སོ། །དེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞབས་འོག་ཏུ་ཐུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྷ་མནན་པ་དེད་རང་གི་རྒྱད་རྩེ་
འཆང་གིས་གསུངས་པ་རྣམས་ལས་གདོད་མ་ཉིད་ནས་མ་བཅོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་དེད་ཀྱི་འདི་རང་
བཅོ་མིན་ལ། བྱེད་ཀྱི་འདི་རང་བཅོ་ཡིན་པས་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ནས། དབྱངས་
ཅན་དགའ་བས་ལན་གདབ་པར་མ་རྒྱས་ཏེ་སྟོབས་པ་མེད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེའི་ཆེ་མཁས་པ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་པོ་
བྱེད་ཀྱི་ཡུལ་འདི་རུ་ཁྱད་ས་ནས་མ་གྱུར་བ་འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་རང་བཅོ་འཕེལ་ན་ནི། ད་དུང་རང་བཅོ་གཞན་
རྒྱན་མར་འབྱུང་བས་སྤྱི་ནང་གི་བསྟན་པ་སྤྱི་ལ་གཞོད་པ་འདི་ཐུ་སྟེགས་པ་ཁོ་རང་ལ་ཡང་ཅིས་མི་གཞོད་དེ་
གཞོད་དོ། །གཤམ་ཏེ་འདི་འདྲའི་རང་བཅོའི་ཆོས་ལུགས་ནི། དེད་སངས་རྒྱས་པ་ལ་གྱུར་ན་ཡང་རྒྱལ་པོ་བྱེད་
ཀྱིས་ཆར་བཅད་ཅིང་དགག་དགོས་སོ་ཞེས་བསྟོས་ནས། གྲུང་ལ་སངས་རྒྱས་མནན་པའི་ཐུ་སྟེགས་ཀྱི་ལྷའི་རི་
མོ་ཡོད་པ་བསུབ་པོ། །སྤྱི་ནས་སྤྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་བཅད་པ་ལ་ཡང་། མཁས་པ་ཆེན་པོ་དེས་ཐུ་སྟེགས་ཀྱི་
གྲུབ་མཐའ་པམ་པར་མཛད་ནས་ཁ་ཆེའི་ཡུལ་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྟེལ་ཞིང་། དེད་སང་གི་བར་དུ་རྒྱས་
པར་གྱུར་ཅིས་ཐོས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ལུང་དང་རིགས་པས་འགོག་ཚུལ་མདོ་ཅམ་བསྟན། བྱེད་པར་
ལུང་གིས་གཞོད་

༩༩༩༩༩

ཚུལ་ཞེས་ཏུ་བཤད། ལུང་དེ་ཁས་མི་ལེན་ལ་གཞོན་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མུ་སྟེགས་བྱེད་
པའི་གཞུང་གཞོན་ནས་བྱུང་བ་སྟེ་སྟོ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་རིག་བྱེད་ལས་ཆོས་ལོག་དེ་འབྲ་བཤད་ན།
གང་གིས་དགག་པར་བྱ་ཞེ་ན། དེ་འབྲའི་རིགས་ཅན་ནི་རང་བཟོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པས་དགག་པར་བྱར་མི་རུང་སྟེ།
འོན་ཅི་ཞེ་ན་བྱུང་མཐའ་རྣམས་གཞག་གམ་ཁས་སྤངས་དེ་བཟུང་ནས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་གཞན་གྱིས་
སུན་དབྱུང་དགོས་ཏེ། གཞོན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ཀྱང་ལུང་དོན་ལ་ཆད་མས་གཞོན་པ་འབབ་པའི་ཕྱིར། དེར་མ་
ཟད་བདག་དང་གཞན་གྱི་བྱུང་མཐའ་གང་ལ་ཡང་། གལ་ཏེ་འགའ་བའམ་ནོར་བ་སྤང་ན། ལུང་རིགས་གང་དང་
འགལ་བ་རྟགས་ལ་རིགས་པ་དག་དང་འགལ་བར་གྱུར་ན་དེ་ནི་རིགས་པས་སུན་དབྱུང་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ།
མདོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཆད་མས་གཞོན་པ་འབབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལུང་དང་འགལ་བར་གྱུར་ན། དེ་ནི་
ལུང་གིས་རིགས་པར་སུན་འབྱེན་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ལུང་གི་སུན་འབྱེན་ཚུལ་གྱི་གདམས་ངག་ཅུང་ཟད་ཁོ་
བོས་བཤད་གྱིས་ཉོན་ཞེས་གདམས་སོ། །རི་ལྟར་ན་རྟོལ་བ་པ་རོལ་པོ་ལུང་དེ་ཁས་ལེན་ཅིང་། ལུང་དེ་དང་
འགལ་བའི་ཆོས་སྟོན་ན་ལུང་དེ་དང་འགལ་བས་སུན་དབྱུང་བར་བྱ་སྟེ། པ་རོལ་པོས་ལུང་དེ་ཆད་མར་ཁས་
ལེན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ལུང་དེ་ཁས་མི་ལེན་ཞིང་རང་གི་ལུང་གཞན་ཆད་མར་ཁས་ལེན་ན། དེའི་ཆེ་རིང་གི་
ལུང་གིས་པ་རོལ་པོ་དེའི་ཆོས་ལོག་དགག་མི་རུས་ཏེ། པ་རོལ་པོས་ལུང་དེ་ཆད་མར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་པ་རོལ་པོ་དེའི་ལུང་ཉིད་གྱིས་པ་རོལ་པོ་དེའི་ཆོས་ལོག་དགག་དགོས་ཏེ།

༼༩༡༽

ཁོང་རང་གི་ཆོས་ལོག་ལ་ཁོང་གི་ལུང་གིས་གཞོན་བྱེད་བསྟན་པས་ལོག་རྟོག་ལྟོག་སྤྱོད་བཞི་བྱིར་རོ། །གཉིས་
པ་ལ་བཞེསྟེ། གཞན་གྱི་ལུང་གིས་འགོག་མི་རུས་པ། རང་གི་ལུང་གིས་འགོག་རུས་པ། དེའི་དཔེར་བཞིན་
གསལ་བར་བཤད་པ། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་མཆོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། ས་རོལ་བྱིན་པ་བས་
གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལོག་སྟོན་ན་ནི། གསང་སྤྲགས་ཀྱི་གཞུང་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་པས། དེ་ནི་སྟན་
དབྱུང་རུས་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གསང་སྤྲགས་པ་འགལ་ཞིག་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་ལག་ལེན་ལོག་པར་སྟོན་
པར་གྱུར་ཀྱང་། ས་རོལ་བྱིན་པའི་གཞུང་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་པས་སྟན་དབྱུང་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སར་
བྱིན་པས་སྤྲགས་ཀྱི་གཞུང་དང་། གསང་སྤྲགས་པས་སར་བྱིན་གྱི་གཞུང་ཁས་ལེན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་བྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ལ་ཡང་སན་ཚུན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུང་དང་འགལ་བས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུང་དང་འགལ་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་དགག་མི་རུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལྟ་སྟོན་གྱི་གནད་མི་
གཅིག་པས་སན་ཚུན་འགལ་ཡང་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། རོན་འདི་དང་མཐུན་པར་མཁས་འཇུག་ལས།
དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་ཐེག་ཆེན་དང་། །རྣམ་རིག་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་སོགས། །སན་ཚུན་འགལ་ཡང་སྟོན་མེད་
བཞིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་སོགས་རང་རང་གི་སྐབས་སུ་རང་རང་གི་ལུང་དང་འགལ་
ན་གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བྱེ་མདོ་གཉིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་

༩༩༩༩༩

ཁས་ལེན་ཅིང་། དེའི་གནད་ཀྱིས་བྱམ་མཐའ་འོག་མ་གཉིས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུང་དང་འགའ་བར་གྱུར་ན། དེའི་
ལུང་གིས་དགག་པར་བྱས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བཀའ་གདམས་པ་སོགས་ཀྱང་རྫོང་པོའི་གཞུང་ལུགས་ཚད་མར་
ཁས་ལེན་ཅིང་། རྫོང་པོའི་གསུང་དང་འགའ་བར་གྱུར་ན་བཀའ་གདམས་པ་ལ་གཞོན་པ་འབྱུང་། ཡང་དེ་བཞིན་
དུ་བོད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་པ་ཡང་རྒྱ་རོ་པ་ལ་མོས་པ་བྱེད་ཅིང་རྒྱ་རོའི་གཞུང་དང་འགའ་བར་གྱུར་ན་ཕྱག་རྒྱ་པ་ལ་
གཞོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གསང་སྤྲུགས་པར་ཁས་འཆེ་ཞིང་དེའི་ཉམས་ལེན་སྟོང་བཞིན་དུ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་
རྣམ་གཞག་རྒྱུད་སྡེ་དང་འགའ་ན་གསང་སྤྲུགས་པ་དེ་ལ་གཞོན་པར་འབྱུང་བ་ཡིན། ཡང་པ་རོལ་དུ་སྤྱོད་པའི་
ལུགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཅིང་། པར་སྤྱོད་པར་ཁས་འཆེ་བ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་དང་འགའ་བར་
གྱུར་ན། པར་སྤྱོད་པ་དེ་ལ་ཅིས་མི་གཞོན་དེ་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། རང་རང་གི་ལུང་ཁས་ལེན་པ་ལ་
ལུང་དེ་དང་འགའ་ན། གཞོན་པ་དེའི་དཔེར་བརྗོད་མདོ་ཙམ་ཞིག་ལེགས་པར་བཤད་ཀྱིས་ཉན་པར་གྱིས་ཞེས་
གདམས་སོ། །རྗེ་ལྷར་ན་རྫོང་པོའི་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་མཐའ་དག་ལ་མཁས་ཤིང་། དེའི་ལམ་ལ་སྟོང་བཞིན་
དུ་བཀའ་གདམས་པ་ཁ་ཅིག་དེང་སང་དུས་སྟོགས་པས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་སྟོང་པའི་དུས་མིན་ཞེས་སྟེ་བ་རྫོང་
པོའི་ལུགས་ཉིད་དང་འགའ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རྫོང་པོའི་གསང་སྤྲུགས་སྟོང་བཞིན་པ་དང་དངོས་སུ་
འགའ་བའི་སྤྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་རྫོང་པོའི་ལུགས་བྱེད་ཅིང་། རྫོང་པོ་གཏན་ནས་མི་བཞེད་པའི་སེམས་
ཙམ་ལུགས་ཀྱི་སེམས་

༩༩༩༽

བསྐྱེད་སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་བྱེད་པ་དང་། རོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་འབོགས་པར་བྱེད་པ་ནི་པར་བྱིན་པ་གཞན་
དང་འགལ་བ་སྟོས་ཅི་དགོས། བཀའ་གདམས་རང་ལུགས་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་རྩོ་བོ་རྗེའི་ཕྱག་
ལེན་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་གྲུབ་ཆེན་རྒྱ་རོ་ཏ་པ་དབང་བསྐྱར་དང་རིམ་གཉིས་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་
ཆོས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བཞེད་པ་ལ། དྲགས་པོ་སོགས་རྒྱ་རོའི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་བཞིན་དུ། དབང་དང་རིམ་གཉིས་མི་
བསྐྱོམ་ཞིང་དེ་འགོག་པ་རྒྱུད་དང་འགལ་བ་སྟོས་ཅི་དགོས། རང་ལུགས་རྒྱ་རོའི་བརྒྱུད་འཛིན་དུ་ཁས་འཆེ་བ་
དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་རོའི་བཞེད་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བྱིར། རྩོ་བོ་ཕག་མོའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་བདའི་
དབང་བཞི་ནི། མར་བ་སྟོ་བྲག་པ་ལ་མེད་པ་ལ། དྲགས་པོ་མན་ཆད་མར་པའི་བརྒྱུད་པ་འཛིན་བཞིན་དུ་ཕག་
མོའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་དེས་ཆོས་སྟོ་འབྱེད་པ་ནི་རྒྱུད་དང་འགལ་བ་སྟོས་ཅི་དགོས། མར་བ་རང་ལུགས་དང་ཡང་
འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་མར་བ་ལ་མེད་ཅིང་། བྱེད་པར་ཆོས་སྟོ་འབྱེད་བྱེད་ལ་བྱིན་རྒྱལ་ས་མི་མཛད་པའི་
བྱིར། འདི་ནི་གོང་དུ་བྱིན་རྒྱལ་ས་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པ་བཀག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཚོད་གཞིའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་དེ་ཡིན་ཏེ།
གཞུང་ཉིད་ལས། འགའ་ཞིག་འདི་ལའང་ཕག་མགོ་ལ། །སོགས་པའི་དབང་བསྐྱར་ཡོད་ཅེས་ཟེར། །ཞེས་བཤད་
པ་ལྟར། ཕྱོགས་སྤྲུམ་མས་ཀྱང་བྱིན་རྒྱལ་ས་བདའི་དབང་བཞི་སྟོན་བྱེད་དུ་ཁས་སྐྱེད་པའི་བྱིར། དེས་ན་བྱིན་
རྒྱལ་ས་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པ་འགོག་པའི་ལུང་རིགས་རྣམས་ནི། བྱིན་རྒྱལ་ས་སྟོ་

༼༤༣༠༽

ཅམ་པ་སློན་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ལ་ཆེད་དུ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། བག་མགོ་ལ་སོགས་པའི་བྱིན་རྒྱལ་ས་བཟའི་
དབང་བཞི་ལ་ཆེད་དུ་གཏད་པར་སྒྲུང་སྟེ། འགོག་བྱེད་ལུང་རིགས་གང་དང་གང་ནི་དགག་བྱ་སྟོགས་སྟེ་གང་
དང་གང་ཁས་སྒྲུངས་པ་དེ་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་མ་སྒྲུངས་པ་ལ་མི་འཕེན་པས་སོ། །རྒྱ་རོ་ཆོས་བྱག་
ཅེས་བྱ་བའི་ཁྲིད་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་མི་ལ་ཡན་ཆད་དུ་ཆོས་བྱག་པོ་དེ་ལས་གཞན་མེད་པ་ལ། སྤྱི་ཆོས་བྱག་སྤྱི་
བཞིན་པ་བོར་ནས། ལམ་འབྲས་དང་། བྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷ་ལྷན་དང་། ཞི་བྱེད་ལ་སོགས་པ་བརྒྱད་པ་གཞན་གྱི་
གདམས་ངག་དང་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམ་བཞིན་དུ། རྒྱ་རོ་ཁོ་ན་ལ་བརྒྱད་པ་འདོད་པར་བྱེད་པ་ནི་ཆོས་ལུགས་
གཞན་དང་འགལ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། རང་ལུགས་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་བྱག་ལ་གཞན་བསྐྱེད་པས་ཆོས་
བྱག་གཙང་མར་མི་འགྱུར་བའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བྲག་གི་དཀྱིལ་སོགས་གཏེར་ནས་བྱུང་བའི་སྟེགས་བམ་དང་།
བརྒྱད་པ་གཞན་ནས་བརྒྱས་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་། རང་གིས་བརྒྱམས་ཆོས་དང་། མི་ལམ་དུ་ཐོས་ཐེར་བའི་
ཆོས་དང་། རྟོག་སྟོས་རང་དགར་བཟོས་པའི་ཆོས་ལུགས་ལ་རྟོ་རྗེ་འཆང་ལ་བརྒྱད་པ་སྟེག་ཅིང་། ཆོས་དེ་ལའང་
སྟེ་བོ་གཞན་དག་ལུང་ལེན་པ་ཆོས་དང་འགལ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། རང་ཆོག་དང་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཏེར་ནས་
བྱུང་བ་དང་བརྒྱམས་ཆོས་སོགས་རྟོ་རྗེ་འཆང་ནས་མ་བརྒྱད་པ་དངོས་སུ་གསལ་ཞིང་། བརྒྱས་པ་ནི་བརྒྱས་པ་
ཅམ་ལས་ལུང་རྒྱན་མེད་པ་དངོས་སུ་གསལ་བའི་བྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། གལ་ཏེ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་འདྲའི་
རིགས་ཅན་གྱི་འགལ་བ་ཁས་ལེན་

༼༤༡༽

གཞན་ཡང་མང་དུ་སྒྲུབ་བར་གྱུར་ཡང་། སུན་དབྱུང་ཚུལ་སྒྲུབ་བཤད་པ་དེའི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རིགས་
བསྐྱེད། །མདོར་ན་ཆོས་དང་འགལ་བའི་ཆོས་ལུགས་ཞིག་ལུགས་གང་ན་འདུག་ན་ཡང་ལུང་དང་རིགས་པས་
སུན་སྒྲུངས་ཤིག་སྟེ། སུན་མ་དབྱུང་ན་དེ་འདྲའི་རིགས་མང་དུ་འཕེལ་བས་བསྟན་པ་ལ་གཞོན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གསུམ་པ་ལུང་དེ་ཁས་མི་ལེན་ལ་གཞོན་བྱེད་གཞན་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཐུ་སྟེགས་ལ་སོགས་པ་ལུང་དེ་
ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། ཆོས་འདི་པ་ཁ་ཅིག་ལུང་དང་འགལ་ཡང་། དེད་ཅག་གི་སྒྲ་མའི་བཀའ་སློལ་ཡིན་པས་
ཆོས་རྣམ་དག་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་དག་ལ་བྱེད་ལུང་དེ་ཆད་མར་ཁས་མི་ལེན་ཡང་། བྱེད་ཀྱི་ཙུ་བའི་བརྒྱད་པ་ཐོག་
མ་དེ་གང་ཡིན་ཟེར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བྲིས་པས། གཞོན་ནས་ཙུ་བའི་བརྒྱད་པ་ལ་ཆོས་ནོར་པ་དེ་ཡོད་ན་ནི།
འབྲུལ་ཡང་མཁས་པས་རང་བཟོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་དུ་བགྱང་རྒྱ་མེད་དེ། སེམས་ཅན་ལས་ངན་སྟོན་པ་ལ་
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐབས་ཅི་བྱར་ཡོད་དེ་མེད་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཙུ་བའི་བརྒྱད་པ་ལ་གཞོན་ནས་མེད་པའི་
ཆོས་ནོར་པ་སྟོ་བྱར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་གཞན་ཀུན་གྱིས་རང་བཟོར་གོ་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་བཤམ་ཐུ་
སྟེགས་བྱེད་ཐུ་ལ་འདུག་ཀྱང་དོར་བྱ་ཡིན་ཏེ། མཁས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཐུ་སྟེགས་དབྱུངས་ཅན་དགའ་བ་
སུན་དབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ས་སྐྱ་པ་དེད་ལའང་སྟོ་བྱར་གྱི་ཆོས་ནོར་པ་དེ་འདྲ་འདུག་ན་ནི། ཆོས་ཕྱོགས་
ནས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞད་གད་ཀྱིས། འཛིག་ཏེན་ན་རྒྱལ་པོའི་ཁྲིམས་ཡོད་ན་ཆད་པས་གཅད་པའི་འོས་ཏེ།
དཔེར་ན་ཟང་ཟིང་གི་ནོར་ལ་ཐོག་ཆོང་བྱས་པ་ལའང་།

༼༤༣༽

ཀྱུལ་པོའི་ཁྱིམ་ལ་ཐུག་པར་འབྱུང་ན་ཆོས་ལོག་བརྒྱན་མས་སྐྱར་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་མཚང་ཆེ་བས་ཀྱུལ་པོའི་
ཁྱིམ་ལ་ཅེས་མི་ཐུག་སྟེ་ཐུག་རིགས་པས་སོ། །གསུམ་པ་དགག་བསྐྱབ་ལུང་སྦྱོར་རི་ལྟར་བྱ་ཚུལ་བསྟན་པ་
ལ་གསུམ་སྟེ། སྐབས་མ་བྱེད་པའི་ལུང་སྦྱོར་ལྷན་པོའི་ལུགས། གནས་སྐབས་བྱེད་པའི་ལུང་སྦྱོར་རྒྱས་པར་
བསྟན། མཁས་དང་ལྷན་པོའི་ལུང་སྦྱོར་བྱེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་རྒྱད་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་ལྷན་པོ་
ལའོར་མང་དུ་འདུས་པ་ན་མཁས་པར་འཆོས་པ་སྟེ། མཁས་པར་འདོད་པ་འགའ་གཞུང་ཆོག་བཟོད་དོན་གང་ལ་
འདུག་གི་གནས་སྐབས་མི་ཤེས་པར། མདོ་རྒྱད་ཀྱི་ལུང་གང་བབས་བབས་སུ་སྦྱོར་ཞིང་རྒྱ་ཆོམ་དུ་སྐྱབ་མང་
མོད་ཀྱི། དེ་ནི་ལྷན་པོའི་ཁ་ལགས་ལྟར་རང་ལ་པན་གཤོད་གང་དུ་འགྲོ་མི་ཤེས་ཏེ། རང་གིས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་
བངས་པ་རང་ལ་མི་པན་ཞིང་། གཞན་གྱི་ཤེས་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་ཡང་སྲིད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལུང་གི་གནས་
སྐབས་སོ་སོར་འཕེར་བཟོད་ན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཐུག་དང་མཆོད་པ་འབུལ་བ་དང་། སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་
དང་། ཚུལ་ཁྱིམ་བསྐྱང་བ་ལ་སོགས་པའི་པར་བྱིན་བྱུག་དང་། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཐུགས་ཀྱི་དབང་
བསྐྱར་བ་དང་། དམིགས་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་བསམ་གཏན་བསྒྲོམ་པ་དང་། གསུང་རབ་ལ་སྒྲོག་ཐོས་བསམ་
བྱེད་པ་འདིར་མི་དགོས་པར་གསུང་བ་དང་། རིན་ཆེན་འབྲེང་བ་ལས། སྤྲིག་དང་བསོད་ནམས་བྱ་བ་
འདས། །ཞེས་དགེ་སྤྲིག་གཉིས་ཀ་མེད་པ་དང་། དབུ་མའི་གཞུང་གཞན་ལས། ཀུན་རྫོབ་མེད་ན་དོན་དམ་
མེད། །སངས་རྒྱས་མེད་ན་སེམས་ཅན་མེད། །ལྟ་བ་མེད་ཅིང་བསྒྲོམ་

༼༤༣༽

བ་མེད། །འབྲས་བུ་མེད་ཅིང་སྟོང་བ་མེད། །ཅེས་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་སོགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་
གསུངས་པ་དང་། བརྟག་གཉིས་ལས། སྒྲོམ་པ་པོ་མེད་བསྒྲོམ་པ་འང་མེད། །ལྟ་མེད་སྤྲུགས་ཀྱང་ཡོད་མ་
ཡིན། །ཞེས་སོགས་འདི་འདྲ་གསུངས་པའི་ལུང་རྣམས་ཀྱི་ཉི་ལྟ་བུ་ལྟར་སྤྲུགས་ཀྱི་ལུང་ཡིན་གྱིས། བསྒྲོམ་པ་དང་
སྟོང་བ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་མ་ཡིན་ཏེ། ལུང་དེ་དག་བསྒྲོམ་པ་དང་སྟོང་བ་ལ་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བའི་བྱིར། ཡང་ཕྱག་
ཆེན་ཐེག་ལེ་ལས། དབང་མེད་ན་དངོས་བྱུང་མེད་པ་དང་། འདུལ་བ་ལས། ཆོ་ག་འབྲུགས་ན་ལས་མི་འཆགས་
པ་དང་། བསྐྱབ་པ་དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་ལོག་པར་སྦྱང་ན་ལྟར་བ་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་སོ་སོའི་ལྟ་བསྒྲོམ་
འབྲུལ་ན་བྱིན་མི་རྒྱུ་བ་དང་། རྟོ་རྟེ་སྟོང་པོ་རྒྱུ་གྱི་རྒྱུད་ལས། དག་པའི་ཆོས་ལ་སོམ་ཉི་བྱེད། །ཅེས་ཐེ་ཆོམ་
ཟ་ན་ཉེས་པ་སྦྱི་བ་དང་། གསང་བ་སྦྱི་རྒྱུད་ལས། བྱུང་བར་ཅན་གྱི་ལས་རྣམས་ལ། །ལྟ་དུས་བྱ་བ་དུས་བཞིན་
སྦྱང། །གཞན་དུ་ཆོ་ག་ཉམས་པའི་བྱིར། །ཞེས་སོགས། ཆོ་ག་ཅི་བྱེད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དག་པར་བྱ་དགོས་པར་
གསུངས་པ་འདི་འདྲའི་ལུང་ཀྱི་ཉི་ལྟ་བུ་སྟོང་བ་དང་བསྒྲོམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་ཡིན་གྱིས། ལྟ་བུ་སྤྲུགས་མ་ཡིན་ཏེ།
དོན་དམ་ལྟ་བུ་འདི་ཆོ་ན་དབང་དང་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་མེད་པའི་བྱིར། ལྟ་བསྒྲོམ་སྟོང་གསུམ་སོ་
དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་ལུང་སྟོར་བྱེད་པ་ལ། འཛིག་ཏེན་པ་དང་། འཛིག་ཏེན་ལས་འདས་པའི་གནས་སྐྱབས་
གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ལས་དབང་དང་དམ་ཆོག་སྒྲོམ་པ་སོགས་མདོར་ན་སྒྲོམ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་འབད་ནས་

༼༤༩༩༽

བསྐྱབ་པར་གསུངས་པ་དང་། དགེ་སྤྲིག་ལ་སྒྲང་དོར་ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་ནི། འཁོར་བའི་རྒྱ་
མཚོ་ལས་མ་བརྒལ་བའི་འཛིག་རྟེན་པ་སོ་སྦྲེ་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་མངོན་
སུམ་དུ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་འབད་ནས་བསྐྱབ་མི་དགོས་པའི་བྱིར། ཡང་བརྟག་གཉིས་ལས། བསྐྱབ་དང་དབང་
ལས་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་དབང་དང་དམ་ཚིག་སོགས་མི་དགོས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྦྲིབ་པ་སྦྱོང་བའི་བྱ་བ་
ཕྱག་དང་མཚོད་པ་ཀུན་ལས་གྲོལ་བ་དང་། བསམ་གཏན་ཉིང་འཛིན་བསྒྲོམ་པ་ཀུན་སྤངས་ཏེ་ཉམས་ལེན་གྱི་
ལམ་ཀུན་ཚུ་བརྒལ་བེན་པའི་གཟིངས་བཞིན་དོར་བྱར་གསུངས་པ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་བརྒལ་བའི་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྦྲེ་སོ་རྣམས་ལ་ནི་དམ་ཚིག་དང་སྒྲོམ་པ་མི་ཉམས་
པར་བསྐྱང་ཚུལ་དང་། ཉམས་པ་བྱིར་བཅོས་ཚུལ་དང་། ལས་སྦྲིབ་སྦྱོང་བའི་ཐབས་ཕྱག་མཚོད་ལ་སོགས་པ་
མང་དུ་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མཁས་དང་སློབ་པོའི་ལུང་སྦྱོར་བྱེད་པར་བསྟན་པ་ལ་གཉིས་ཏེ།
མཁས་སློབ་ལུང་སྦྱོར་འབྲལ་དང་མ་འབྲལ་བསྟན། དེ་ཡི་འཐད་པ་འཛིག་རྟེན་དཔེ་དང་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི།
ལྟ་བསྒྲོམ་སྦྱོད་སོགས་དེ་འདྲའི་གནས་སྐབས་ཤེས་པའི་མཁས་པས་ལྟ་བ་སོགས་དེ་དང་འཆམས་པའི་ལུང་
སྦྱོར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་འབྲལ་པ་མི་འབྲལ་རོ། །ལྟ་བསྒྲོམ་སོགས་སོ་སོའི་སྐབས་མི་འདྲ་བ་དེ་འདྲའི་རྣམ་གཞག་མི་
ཤེས་པའི་སློབ་པོའི་ལུང་སྦྱོར་བྱེད་པ་ནི་མཁས་པའི་བཞད་གད་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། འབྲལ་པ་འབའ་ཞིག་འབྱུང་
རོ། །གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་མིག་ལྡན་

༼༤༣༥༽

རི་ལྷོ་ལམ་ལོ་ཡང་། ལམ་བདེ་མི་བདེའི་བྱང་པར་ཅུང་ཟད་མ་གཏོགས། གཡང་སར་གོམ་པ་ཅུང་ཟད་འཛོག་
མི་སྲིད་བདེ་བཞིན་དུ། མཁས་པ་རི་ལྷོ་ལམ་ལོ་ཡང་ཆོག་དོན་ཕྱན་བྱུང་མ་གཏོགས་སངས་རྒྱུ་བསྟན་ལས་
འདའ་མི་རྒྱས་པས་མཁས་པའི་ལུང་སྦྱོར་ལ་དོན་གྱིས་འབྱུང་བ་མེད་དོ། །མིག་མེད་གཡང་ཏེ་ལམ་ལོ་ལ་གཡང་
སར་མཆོངས་ནས་ལྷོ་བར་འགྱུར་བདེ་བཞིན་དུ། ལྷོ་ལོ་ལམ་ལོ་ཡང་གྱུར་ན་བདེ་ཆད་ཆེར་མ་ཆགས་པའི་
སྦྱོན་གྱིས་འབྱུང་ཆབས་ཆེ་སྟེ། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྟན་པ་ལས་འདས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཆེན་པོར་ལྷོ་བ་ཡིན་
ནོ། །དཔེ་གཞན་ཡང་ཕྱག་ཆད་ཤེས་པའི་བཟོ་ལ་ནི་རིང་ལྷང་བྱང་ཡང་སོར་གང་སོར་སྟེང་ཅམ་ཡིན་ལ། ཕྱག་
ཆད་མེད་པའི་བཟོ་ལོག་ཞིག་ཉེས་ན་ཀུན་གྱིས་བཞད་གང་གྱི་གནས་སུ་འགྱུར་བདེ་བཞིན་དུ། གཞུང་ལུགས་
ཤེས་པའི་མིས་ལུང་སྦྱོར་སོགས་འབྱུང་ཡང་ཆོག་དོན་ཅུང་ཟད་ཡིན་ལ། གཞུང་ལུགས་གང་ཡང་མི་ཤེས་པའི་
བསྟོམ་ཆེན་ལྷོ་ལོ་ལམ་ལོ་ཡང་བསྟན་པ་འཛོག་ལ་ཕྱག་སྟེ། དགེ་སྟེག་མེད་པ་ལྷོ་བ་སྟངས་པ་སོགས་ལྷོ་བའི་
ལུང་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པར། སྦྱོང་བ་ལ་སྦྱར་བའམ་སྦྱི་ཅམ་ནས་བཞད་ན་དགེ་སྟེག་གི་སྒྲོང་དོར་འགོག་པར་
འགྱུར་བ་དང་། སྦྱོང་བའི་ལུང་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ལྷོ་བ་བཀག་ན་ཐམས་ཅད་ཏྲག་མཐར་ལྷོ་བ་སོགས་ཉེས་
དམིགས་ཆེན་པོར་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །མཁས་ལྷོ་གྱི་བྱང་པར་དེས་ན་སངས་རྒྱུ་ཀྱི་བསྟན་པ་བཞིན་བསྟན་
པར་འདོད་ན། མདོ་རྒྱུད་དང་སྦྱངས་ནས་མདོ་རྒྱུད་གྱི་གཞུང་བཞིན་བྱ་སྟེ། མདོ་རྒྱུད་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་
ནི་མཁས་པས་ཆད་མར་བྱར་མི་རུང་བས་སོ། །དཔེར་ན་མིག་མང་གི་རྟུ་དཀར་ནག་

༼༤༣༩༽

རིགས་མ་ཐུན་གྱི་རྒྱ་དང་མ་འབྲེལ་ན་དེ་ལྟ་མང་ཡང་ཤི་རྩོམ་པ་དེ་བཞིན་དུ། མདོ་རྒྱུད་གྱི་ཁྲུངས་དང་མ་
འབྲེལ་བའི་ཆོས་ལུགས་མང་ཡང་རྩོམ་དང་འབྲས་སྟེ། སངས་རྒྱུ་བསྐྱབ་པ་ལ་ཕན་ཅི་ཐོགས་སོ། །གསུམ་པ་སྟོ་
བུར་ཆོས་ལ་བརྟག་དབྱུང་བསྟན་པ་ལ་བཞི་སྟེ། སྟོ་བུར་མན་ངག་སོགས་ལ་བརྟག་དབྱུང་བསྟན། སྟོ་བུར་མདོ་
རྒྱུད་དག་ལ་བརྟག་དབྱུང་བསྟན། སྟོ་བུར་རིང་བསྐལ་སོགས་ལ་བརྟག་དབྱུང་བསྟན། སྟོ་བུར་བཟང་ངན་ལྟས་
ལ་བརྟག་དབྱུང་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་འདི་ན་ཟབ་ཆོས་ཡི་གེར་བཀོད་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་སྟན་བརྒྱུད་དང་།
སྟོ་བ་མ་གཅིག་ལས་མང་བ་ལ་མི་སྟོན་པའི་ཆིག་བརྒྱུད་བཀའ་རྒྱ་མར་གྲགས་པའི་ཆོས་ལུགས་མང་ན་ཡང་
བརྟག་དབྱུང་བྱ་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་དང་མ་ཐུན་ཞིང་སྒྲ་མ་གོང་མ་རིམ་ཅན་ལས་བརྒྱུད་པ་ཡིན་ན་སྒྲ་དུ་རུང་། དེ་
ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཐོག་བཙུན་མཁན་གྱི་བརྒྱུན་གྱི་སྟེན་སྟེན་གསུམ་ཡིན་པས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་ལ་
མི་ལམ་དུ་ལྟ་དང་མཁའ་འགྲོས་གནང་བ་ཡིན་ཟེར་བའི་ཆོས་ལུགས་དང་། སངས་རྒྱུ་སྟོ་མདོ་ག་དང་ཕྱག་
མཆན་འདི་འདྲ་བུས་པ་ཞལ་མཐོང་ཟེར་བའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལ་ཡང་བརྟག་དབྱུང་བྱ་སྟེ།
མདོ་རྒྱུད་ནམ་དག་དང་མ་ཐུན་མི་མ་ཐུན་བསྟན་ལ་མ་ཐུན་བར་འདུག་ན་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་ཀྱང་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་
མེད་ཀྱང་། མདོ་སྟེ་དང་། རྒྱུད་སྟེ་ཀུན་དང་མི་མ་ཐུན་ན་བདུད་གྱི་བྱིན་རྒྱལ་ལ་ཡིན་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་དེ་དག་སྒྲ་
མས་གནང་བ་ཡིན་པས་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་དགོས་སོ་སྟུམ་ན། སྒྲ་མ་མཆན་ཉིད་དང་ལྟན་མི་ལྟན་བརྟག་དགོས་ཏེ།
སྒྲ་མ་དེ་བཤད་བསྐྱབ་ཐམས་ཅད་མདོ་རྒྱུད་དང་མ་ཐུན་པར་མཛད་ན་དེ་ནི་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་གསུང་ཞིང་། ཅི་
གསུངས་ཀུན་ཉམས་

[illegible]

༼༤༣༽

ཀྱི་རིགས་པས་བྱུང་བའི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ཆད་མར་གཟུང་བར་བྱ་སྟེ། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
ནི་དེ་དག་ལས་ཤེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྒྲིམ་བུ་བརྩུན་མས་སྦྱར་བའི་མདོ་རྒྱད་རྣམས་ནི་ཆད་མར་གཟུང་
བར་མི་བྱ་སྟེ། ཀོ་ལུ་ཤི་ཀའི་མདོ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པ་ཤིག་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒོ་གྲོས་བཟང་མོ་ཚུང་
དུའི་མདོ། སྒྲོང་པོ་རྒྱན་གྱི་མདོ་དང་། ལྷོན་ཤིང་བཟང་པོའི་མདོ་དང་། སྤང་བརྒྱད་ཀྱི་མདོ་ལ་སོགས་པ་བོད་
ཀྱིས་སྦྱར་བའི་མདོ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་ཡང་གསང་སྔགས་གསར་མ་ལ། དབང་བསྐྱར་རྒྱལ་པོ་དང་
ལམ་ལྷ་བསྐྱོལ་བའི་རྒྱད་དང་། དུས་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱད་དང་། དུག་ན་རྟོ་རྩེ་མཁའ་འགྲོ་དང་། ར་ལི་ཉི་ཤུ་ཙ་
བཞི་དང་། གཉིས་མེད་རྣམ་རྒྱལ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྟིང་མ་ལ་ཡང་ཀུན་གྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། མདོ་དགོངས་
བསྐྱུས་དང་། ཞི་ཁྲོ་སྦྱ་འཕྱལ་དང་། ལྷ་མོ་སྦྱེ་རྒྱད་དང་། བམ་རིལ་ཐོད་མཁར་ལ་སོགས་པ་བོད་ཀྱིས་སྦྱར་བའི་
རྒྱད་སྟེ་མང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་རིགས་ཅན་རང་བཟོའི་མདོ་རྒྱད་རྣམས་ལ་མཁས་པས་ཡིད་བརྟན་མི་
བྱ་སྟེ། དེ་དག་ལ་ཆད་མར་གཟུང་ནས་ཐོས་བསྒྲོམ་གྱིད་པ་ནི་སྒོ་གྲོས་གྲོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དོན་འདི་དང་
མཐུན་པར་འཕྲིན་ཁྲུ། སངས་རྒྱས་གསུང་རབ་ངོ་མཆར་ཅན། །དེ་དག་གཞི་མདོའི་རྩ་བཞིན་དོར། །སྒྲུན་པོ་
རྣམས་ཀྱི་བརྩུན་ཆོག་ལ། །ཐུབ་པའི་བཀའ་བས་གྲུས་པར་འདྲིན། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གཙུག་ཏྲར་ནག་མོ་
དང་། བྱ་ཁྱུང་བསམ་ཡས་མ་ལ་སོགས་པ་བོད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེས་སྦྱར་བ་ཡིན་པས་འཕྲལ་ལ་ནད་གདོན་ཞི་བའི་ཕྱིན་
རྒྱུ་ས་ཚུང་ཟད་འབྱུང་མོད། འོན་ཀྱང་མཁས་པས་ཡིད་བརྟན་བྱུང་མི་རུང་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷ་མོ་གནས་མཁར་
གྱིད་དང་།

༼༤༩༽

མཁའ་ལྷིང་གི་རྟོག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བརྗོད་དོན་ཅུང་ཟད་བདེན་པ་ཡོད་པ་སྲིད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཟུ་སྟེགས་
བྱེད་ཀྱིས་བྱས་པའི་རྒྱད་ཡིན་པས་དེ་ལ་ལུང་ཚད་མར་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དེའི་འཐད་པ་མགོན་པོ་བྱམས་པས་
རྒྱད་སྟེ་མ་ལས། མ་རིག་པའི་ཡིང་རྟོག་གིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ལྡོང་བའི་ཟུ་སྟེགས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་། ཤིང་
ངམ་ཅིག་པ་ལ་སྲིན་བྱའི་བརྟོས་པའི་ཡི་གེའི་འབྲུ་དང་འབྲ་བ་བཞིན་ཀྱི་བདེན་བདེན་འབྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་མོད་
ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཡིད་བརྟེན་མི་བྱ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་གར་ན་ཡང་ཟུ་སྟེགས་པའི་རྒྱད་དང་། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྒྱད་གཉིས་ཤམ་འབྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། ཟུ་སྟེགས་ཀྱི་མ་རྒྱད་རྣམས་ལས་རྒྱུང་འབྲུལ་འཁོར་སོགས་
སྟོན་ཚུལ་ནང་པ་དང་འབྲ་འབྲ་མང་པོ་ཡོད་ཅིང་། རྫོ་པོ་རྗེའི་གསུང་ལས་ཀྱང་། རྒྱ་གར་ན་ཟུ་སྟེགས་ཀྱི་མ་རྒྱད་
དང་། ནང་པའི་མ་རྒྱད་གཉིས་ཤམ་འབྱེད་པ་དང་དང་། ངའི་སྟེ་མ་ཤམ་ཤམ་གཉིས་ལས་མེད། ཤམ་ཤམ་པ་ནི་གཤེགས། ང་
བོད་དུ་སྟེ་བས་པས་ད་རྒྱ་གར་ཡང་ངན་པར་ཐལ་གསུང་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི། རིང་བསྐལ་དང་ཐུགས་ལྡན་གས་
ཕྱོན་པ་དང་། ལྷའི་སྐུ་གཟུགས་དང་ཡིག་འབྲུལ་སོགས་པ་རུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅུང་ཟད་དབྱེད་
པར་བྱ་སྟེ། བཟང་ངན་བཏང་སྟོམས་གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འཕགས་པ་གསུམ་ཀྱི་རིང་བསྐལ་ནི།
བདེན་པ་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུང་བ་ལས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་
རྟོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་པས། རྒྱ་མཚོ་སོགས་ཀྱི་འབྲུང་ཁུངས་ལས་བྱུང་བའི་ཁོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འབྲ་སྟེ།
གསོལ་བ་བཏབ་ན་དགོས་འདོད་འབྱུང་ཞིང་།

༩༥༣༠༽

གངས་ཡང་བཅིར་མེད་པ་འབྱོན་པ་ཡིན་ནོ། །རིང་བསྐལ་ལ་ལ་ནི་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་མི་ཆེས་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་སྒྲིག་པོ་ཆེའི་རྩས་པ་ལ་ཡང་འབྱུང་བར་གཤོན་གྱིས་བྱེད། ལ་ལ་ནི་འབྱུང་བཞིའི་ན་ཆ་རྩས་པའི་ནང་དུ་
འབྲེམས་པའི་སྟོབས་ལས་འབྱུང་། ཁ་ཅིག་ནི་བསྟན་ལ་དགའ་བའི་ལྷས་གང་ཟག་དེ་ལ་འགྲོ་བ་གཞན་དད་པར་
བྱ་བའི་ཕྱིར་སྒྲིག་པ་འདར་སྤྲོད་དོ། །དེར་སང་རིང་བསྐལ་པལ་ཆེ་བ་ནི་ཐོག་དང་བརྟན་མས་བྱས་པའི་རིང་བསྐལ་
ཡིན་ཏེ། མིག་འཁྲལ་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་རིང་བསྐལ་བཟང་ངན་གྱི་
ནམ་དབྱེ་མཁས་པས་དབྱུད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ཕྱང་པོ་བསྐལ་པ་ལ་ཐུགས་ལྷགས་མ་
ཆོག་པར་བྱོན་པ་དང་། ལྷའི་སྒྲིག་གཟུགས་དང་། ཡིག་འབྲུལ་སོགས་པ་འབྱུང་བ། མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ནས་དེ་འདྲ་
འབྱུང་བ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་དེར་སང་དེ་འདྲ་འབྱུང་བ་པལ་ཆེར་བརྟན་མས་བྱས་པ་ཡིན་
ལ། གལ་ཏེ་བརྟན་གྱིས་བཅོས་པ་མ་ཡིན་པར་བདེན་པ་ཡིན་ནའང་། བཟང་ངན་གཉིས་ཀ་ཕྱང་བསྟན་དཀའ་སྟེ།
བསྒྲིབ་བྱེད་དང་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་ཕྱང་རིགས་གཉིས་ཀ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་པ་ནི། ཉི་མ་དུ་མ་ནམ་མཁར་ཉིན་
གཅིག་ལ་ཤར་བ་དང་། ནམ་མཁའ་ལ་བྱ་གུ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ས་དོད་པ་དང་། མཚན་མོ་ཐུན་ནག་ལ་འཇའ་ཆོན་
བྱུང་བ་དང་། མིའམ་དུད་འགྲོའི་ལུས་ལ་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་དང་། སྒྲོ་བྱར་དུ་ལྟ་འདྲེ་འདྲེ་འཆོག་དང་འགྲོ་འོང་བྱེད་
པ་མཐོང་བ་དང་། སྒྲེ་བོ་གསོན་བོའི་ལུས་ལ་བརྟན་མེད་པར་མདོན་སུམ་དུ་རིང་བསྐལ་འཇག་པ་ལ་སོགས་པ་
སྒྲུབ་པོས་ངོ་མཆར་བའི་རྟགས་སུ་བྱེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ངོ་མཆར་བ་མ་

༩༥༣༡༽

ཡིན་ཏེ། མཁས་པས་འདི་འདྲ་མཐོང་བར་གྱུར་ན་བར་ཆད་ངན་པའི་རྟགས་སུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་སྟག་ན་
ལས། དེ་དག་ངན་པའི་རྟགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ལྟའི་སྐྱ་གཟུགས་མཆི་མ་འཛིག་པ་དང་། དེ་
བཞིན་དུ་བཞེངས་ནས་གོམ་པས་འགྲོ་བ་དང་། གར་སྟབས་བྱེད་པ་དང་། སྐད་འབྱེན་པ་དང་། ཉམ་མཁའ་
དམར་པོར་གྱུར་ནས་ཐུག་གི་ཆར་པ་འབབ་པ་དང་། ས་འོག་ཏུ་བོང་བུའི་སྐྱ་སྐྱོག་པ་དང་། དུད་འགྲོ་མའི་སྐད་སྐྱ་
བ་དང་། དུད་འགྲོའི་མངལ་ནས་སྟོག་ཆགས་རིགས་མི་མ་ཐུན་བཅས་པ་སོགས་ལ་སྟུན་པོ་དག་ངོ་མཆར་
བསྐྱེད་མོད་ཀྱི། མཁས་པས་འདི་འདྲ་མཐོང་བར་གྱུར་ན་ཡུལ་དེར་དག་པོ་གཞན་དག་འཇུག་པའམ། ཡང་ན་
ལྟས་ངན་གཞན་དག་འབྱུང་བའི་ལྟས་སུ་ཤེས་ཏེ། མིག་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིག་ལས། གཙུག་ལག་ཁང་
གི་སྐྱ་གཟུགས་འཕོས་སམ། སྟུན་ནས་མཆི་མ་བྱུང་ན་ཡུལ་ཁམས་དེའི་མི་དཔའ་བོ་གཅེས་པ་བྱ་མང་བོ་དང་
བཅས་པ་ཡུལ་བྱུད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་བླ་མ་སྐྱེད་དགས་བྱས་པའི་ལྟས་ཀྱི་རྣམ་པ་
བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཙུག་ལག་ལས། གལ་ཏེ་གང་དུ་འཛིག་ཏེན་པའི་ལྟའི་གཟུགས་གར་བྱེད་པ་རབ་ཏུ་གཡོ་
བར་གྱུར་པ་དང་། ལྟ་བར་གྱུར་པ་དང་། མིག་མཆི་མས་གང་བ་དང་། རུལ་བར་གྱུར་པ་དང་། གས་པར་གྱུར་པ་
དང་། དུམ་བྱར་གྱུར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཞེག་པར་གྱུར་པ་ལ་སོགས་པས་ནི། འཛིགས་པ་རྣམ་པ་དུ་མ་འབྱུང་
བར་རིག་པར་བྱའོ། །དེ་ལ་ཡང་གར་གྱིས་ནི་དམག་མང་པོ་འབྱུང་རོ། །ཞེས་པ་དང་། གོམ་པ་འདོར་བས་

༼༤༣༩༽

ནི་ཡུལ་སོར་ཏེ་འགོ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཤད་མ་ཐག་པའི་ལྟས་འདི་འདྲའི་རིགས་ཅན་ས་
གཡོ་བ་དང་། སྤྱ་གྲག་པ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་ན་ཡང་། ལྟས་བཟང་ངན་བརྟག་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ལ་
ལེགས་པར་བྱི་བར་བྱ་སྟེ། དེས་བཟང་ངན་ལུང་སྟོན་ཤེས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་རིགས་བདུན་རི་སྟོང་འཆོའི་བར་དུ་
ལེན་པ་བཀག་པ་ནས། བཟང་ངན་གྱི་ལྟས་བཤད་པ་འདིའི་བར་དེ་དག་ནི་དོན་ལ་འཁྱུལ་བ་དགག་པ་ཡིན་ཏེ།
དོན་ལ་འཁྱུལ་བ་དང་མ་འཁྱུལ་བའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ཆིག་ལ་
འཁྱུལ་བ་དགག་པ་ལ་གཉིས་ཏེ། དོར་བྱ་ལོར་བའི་བཤད་པ་དགག་སྤང་བྱ་མ་ལོར་བཤད་པ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་
སོ་ལ་གཉིས་ཏེ། བོད་སྐད་ལོར་བའི་བཤད་པ་དགག་སྤྱོད་ལོར་བའི་བཤད་པ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ནི། དོན་
ལ་འཁྱུལ་བ་བཀག་ཟེན་པ་དེ་ནས་ཆིག་ལ་འཁྱུལ་བ་དང་མ་འཁྱུལ་བའི་རྣམ་དབྱེ་བྱང་ཐད་བཤད་ཀྱིས་ཉོན་ཞེས་
གདམས་སོ། །རིམ་ལྔ་ན། བོད་དག་བཙུག་ལྟན་འདས་ཀྱི་བཤད་པ་ལ་བདུད་བཞི་བཙུག་ཞིང་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་དང་
ལྟན་པ་ལ་བཙུག་ལྟན། འཁོར་བའི་ཆོས་ལས་འདས་པས་ན་འདས་ཞེས་འཆད་པ་ནི་ལོར་ཏེ། ལྷ་ག་ལྟན་ཞེས་
པའི་ལྷ་ག་ནི་བཙུག་པ་དང་། སྐལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་ཅིང་། ལྟན་ཞེས་པ་ལྟན་པའི་དོན་ཡིན་པས། ལྟན་པ་དེ་
སྤྱ་མ་གཉིས་ལ་སོ་སོར་སྐྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདས་པ་ལ་སྐད་དོད་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱེགས་བཅ་
གྱི་བཤད་པ་ལ། སྤྱེགས་ཤིང་གི་བར་དུ་སྤྱེགས་ཐག་གིས་བཅ་སོ་བསྐྱམས་པས་ན་སྤྱེགས་བཅ་ཞེས་བཤད་པ་
ལོར་ཏེ། སྤྱེགས་ཤིང་དང་སྤྱེགས་ཐག་གིས་

༼༤༣༣༽

སྒྲེགས་བཅ་ཉིད་ལ་བསྟོས་པའི་ཐ་སྙད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བཤད་པ་ལ་ལག་པ་
བསྟོས་ཞིང་བསྐྱམས་པས་ན་ཕྱག་རྒྱ་ཞེས་ཕྱག་དང་རྒྱ་སོ་སོར་ཕྱལ་ནས་ངོས་འཛིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
བཤད་པ་ལ་ཡེ་གཞོན་མ་ནས་གྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་ཡེ་ཤེས་ཞེས་འཆད་པ་དང་། སེམས་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྣལ་
མ་ལ་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་འབྱོར་བས་ན་རྣལ་འབྱོར་པ་ཞེས་འཆད་པ་དང་། དམག་དབྱང་ཆེན་པོའི་དབྱང་རྒྱན་ཡིན་
པས་རྒྱལ་མཆན་རྩེ་མོའི་དབྱང་རྒྱན་ཞེས་འཆད་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་འོད་གསལ་རྣམ་རྟོག་གི་གོས་ཀྱིས་
གཏུམས་པས་ན་གཏུམ་མོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ཤེད་པ་དང་། སེམས་ཅན་བསྐྱབ་པས་ན་བསྐྱབ་ཞེས་འཆད་པ་དང་།
སྤྱི་མ་ཕྱར་མ་རི་རབ་མཉམ་པ་ལ་བྱི་རབ་མཉམ་པར་འཆད་པ་རྣམས་ནི། བོད་སྐྱེན་པོ་དག་གིས་སྐྱོད་ན་འབྱུང་པ་
ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ཀྱའི་བྱ་མོས་འཆོ་མ་ལ་གོ་བླ་ཞེས་པའི། གོ་ནི་དོན་དགྲ་ལ་འཇུག་པ་ལས། འདིར་ས་
ལ་འཇུག་སྤེལ་སྐྱོད་འཆོ་བ་དང་སྐྱོད་པ་དང་། བསྐྱར་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པ་དེས་ན། བོད་སྐྱེད་དུ་ས་འཆོ་ཡིན་པ་
ལ། དེ་མ་ཤེས་པར་གོ་སྤེལ་སྐྱོད་པ་ཤེད་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་འཆད་པ་འབྱུང་ལོ། །ཡང་རྒྱ་སྐད་དུ་རྩ་གེ་ཏུ་ཞེས་
པའི་རྩ་ཞི་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དཀོན་མཆོག་ལ་འཇུག་ཅིང་། གེ་ཏུའི་སྐྱོད་པ་ལ་དང་རྟོག་དང་རྒྱལ་མཆན་ལ་འཇུག་
ཅིང་། དུ་བ་མཇུག་རིང་གི་མིང་ལ་འཇུག་ཅིང་། བས་སྐད་རྩིང་རྣམས་ལ་དཔལ་དུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད། གསར་
བཅད་མན་ཆད་དུ་རིན་ཆེན་རྟོག་ཏུ་བསྐྱར་རོ། །དེས་ན་ཤེས་ཀྱིས་པ་འབྱུང་ལས། རིན་ཆེན་དཔལ་དང་།
སྐད་གསར་བཅད་ཀྱིས་ཞུས་པའི་བརྒྱད་སྟོང་པ་

༼༤༣༩༽

ལས། རིན་ཆེན་རྟོག་ཅེས་བྱ་བར་བསྐྱར་བ་མི་ཤེས་པར་བྱང་ཚུབ་སེམས་དཔའ་རིན་ཆེན་དཔལ་དུ་བཤད་པ་
ནོར་བ་ཡིན་ནོ། །འཕགས་པ་སྐུན་རས་གཟིགས་ཀྱི་བཞུགས་གནས་པོ་ཏ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱ་བོད་སྐད་དུ་བྱ་
འཛིན་ཡིན་ལ། མེན་གྱི་ལོ་རྒྱ་བ་འགས་རི་བཏང་བཟུང་ཞེས་བྱ་བར་བསྐྱར་བ་ཡང་ཡོད་མོད། གང་ལྟར་ཡང་རི་
བོ་བྱ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བར་བསྐྱར་ན་བོད་ལ་འཐད་ཅིང་འཁུལ་བ་མེད་མོད་ཀྱི། ལོ་རྒྱ་བ་ལ་ལས་ཀྱི་སྐད་སོར་
བཞག་ནས་པོ་ཏ་ལའི་རི་ཞེས་བྱ་བར་བསྐྱར། དེ་ལ་སྐྱ་བསྐྱར་ལ་ལས་རིའི་སྐྱ་བོ་ཏ་ལའི་གོང་དུ་བྱུང་ནས། རི་པོ་
ཏ་ལ་ཞེས་པར་བསྐྱར་བ་ལ་དེ་དོན་གང་ཡིན་མ་རྟོགས་པའི་རྩིང་མ་བ་སོགས་ཀྱི་རི་བོ་ཏ་ལར་འཆད་པ་འཁུལ་
ལོ། །འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་ཅེས་བྱ་བ་ལ་ཀྱ་སྐད་དུ། དེ་མཐུ་ལ་བ་རི་ཤུག་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པའི་དེ་ནི་གསུམ་
ལ་འཇུག་མཐུ་ལ་ནི་བོད་སྐད་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། པ་རི་ཤུག་ནི་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་པས། སྐྱ་བྱང་པོར་
བསྐྱར་ན་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ལོ་རྒྱ་བ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་
སྒྲིའི་བྱར་བསྐྱས་ནས་འཁོར་གསུམ་ཡོངས་དག་ཅེས་བྱ་བར་བསྐྱར་བ་ལ། མོངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེའི་སྐྱ་དོན་
མ་ཤེས་པར་འཁོར་གསུམ་གཡོག་དུ་འཆད་པ་འཁུལ་ལོ། །ཀྱ་སྐད་དུ་ལྟ་བུ་རི་ཞེས་པའི་བྱ་རིའི་སྐྱ་ནི། གྲོང་
ཁེར་ལ་འཇུག་པས་བོད་སྐད་དུ། ལྟ་ཞིང་གྲོང་ཁེར་ཡིན། དེ་གང་ན་ཡོད་ན་སྟོ་སྟོགས་ཀྱི་མཆོའི་གྲིང་འགམ་ཕྱིའི་
ལྷགས་རིའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཁོད་ན་ཡོད་ལ། འོན་ཀྱང་ཀྱ་སྐད་མ་ཤེས་པར་བྱ་རངས་སུ་འཆད་པར་འཁུལ་ལོ། །ཀྱ་
སྐད་དུ་བི་མ་ལ་མི་ཏ་ཞེས་པའི། མ་ལ་ནི་དེ་མ་དང་།

༩༥༣༥༽

བེ་དགག་ཆོག་ཡིན་པས་སྤྱི་སྤྱར་བས་ངེ་མེད་དང་། མི་ཏ་བཤེས་གཉེན་ཡིན་པས། བོད་སྐད་དུ་ངེ་མེད་
བཤེས་གཉེན་ཞེས་འབྱུང་བ་ལ། དེའི་སྤྱོད་ཅི་མེས་པར་ཆོས་བྱེ་མའི་ལ་ཅམ་བསྐྱར་བས་བྱེ་མའི་ལ་དང་། མི་
ཏ་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་པས་བྱེ་མ་ལའི་ཕྱག་རྒྱར་འཆད་པ་འབྱུང་ལོ། །རྒྱ་སྐད་དུ་རྩ་རོ་ཏ་བཤེས་པའི་སྤྱི་བམ་ཟེའི་
རིགས་མང་པོའི་ནང་ནས་རིགས་ཀྱི་བྱེ་བྱག་ཁྱད་པར་བ་ཡིན་པ་ལ་དེའི་རྒྱ་མཆན་དང་། རྒྱ་སྐད་སོར་བཞག་པ་
མ་ཤེས་པར། ལྷ་མ་ཉི་ལོ་པའི་བྱང་དུ་དཀའ་བ་སྤྱད་པས་ཨ་ནན་ཞེས་འོ་བརྒྱལ་གྱི་ཆོག་མང་དུ་བརྒྱུད་ཅིང་། རོ་
དང་འབྲ་བར་སོང་བས་ན་རོ་ཞེས་འཆད་པ་དང་། ཉི་ལོ་ཞེས་པ་ཉི་ལ་རྒྱང་བ་པོའི་རིགས་ལ་ཟེར་བ་ལ། དེ་མ་གོ་
བར་ཉི་ལོར་འཆད་པ་དང་། རྒྱ་སྐད་དུ་ལྷ་ཉི་ཞེས་བྱ་བ་ལ་བོད་སྐད་དུ་ཉའི་རྒྱ་ལྷོ་ལ་འབྱུག་ཅིང་། རྒྱ་ལྷོ་དེ་
གསོལ་ཟས་སྤྱི་མཛད་ཅིང་། ལམ་བསྐོམས་པས་བྱུང་བ་བརྟེས་པའི་མཆན་ལ་ཡང་། བོད་སྐད་ལྷར་ན་ཉའི་རྒྱ་
ལྷོ་བཤེས་བྱགས་པ་ལ། དེའི་སྤྱོད་ཅི་མེས་པར་སྤྱི་ཡི་པར་འཆད་པ་དང་། རྒྱ་སྐད་དུ་ཨི་རྩ་སྤྱི་ཉི་ཞེས་པའི་
ཨི་རྩ་ནི་དབང་པོ་དང་། སྤྱི་ཉི་ནི་དོན་མང་པོ་ལ་འབྱུག་པ་ལས་འདིར་འབྱུང་པོ་ལ་འབྱུག་པས། བོད་སྐད་དུ་
འབྱུང་པོའི་དབང་པོ་ཞེས་པ་ཨོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱལ་པོའི་མཆན་ཡིན་པ་དེའི་སྤྱི་བསྐྱར་མ་ཤེས་པར་བརྒྱ་བྱེན་བྱང་
ཅུབ་ཏུ་འཆད་པ་དང་། རྒྱ་སྐད་དུ་ཨ་ཕ་རྒྱ་ཉིའི་སྤྱི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྤངས་པས། བོད་སྐད་དུ་གཉིས་སྤངས་
ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་བོ་ཀུན་འདར་བར་བྱེད་པས་ཀུན་འདར་ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་འདམ་ག་ཅན་ལ་འབྱུག་པ་ཡིན་
ཀྱང་། དེའི་དོན་མ་ཤེས་པར་འདོད་པ་ཀུན་

༼༤༣༩༽

འོང་བས་འདོད་ལྟར་ཞེས་པར་བསྐྱར་ཅིང་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་སྐད་དུ་དོ་ཏྲ་ཞེས་བྲ་བ། བོད་སྐད་དུ་ལྷག་པའམ་
མ་བཅོས་པ་ལ་འབྲུག་པས། མ་བཅོས་པའི་དོན་ཐུགས་ལ་འབྲུངས་པའི་བྱ་བ་ཐོབ་ཀྱི་སྟེ། དོ་ཏྲའི་སྟེ་ཞེས་རྒྱ་
སྐད་སོར་བཞག་མོད་ཀྱི། དེའི་རྒྱ་མཚན་མི་ཤེས་པར། དོ་ནི་གཉིས་ཡིན་ཏེ་དགོད་པ་ཡིན་པས་གཉིས་ལ་
དགོད་པ་ཞེས་སུ་འཆད་པ་དང་། རྒྱ་སྐད་དུ་ཇ་བ་ཞེས་བྲ་བ་ཤིང་ལས་སྐྱེས་པའི་མེ་ཏོག་དམར་པོ་ཞིག་ལ་
འབྲུག་ཅིང་། དེ་ཡིན་པ་ལ་དེའི་བད་དོན་དང་། ཇ་བ་རྒྱ་སྐད་སོར་བཞག་པ་མ་ཤེས་པར་བྱམས་ཤིང་མ་ཐུན་པའི་
མཇེལ་བར་འཆད་པ་སོགས་ནི། བོད་ཀྱི་སྟེན་པོ་རྣམས་ལ་གོ་བདེ་ཞིང་ལེགས་ལེགས་འདྲ་ཡང་། སྐྱ་དོན་ལ་
སྐྱུངས་པའི་མཁས་པས་མཐོང་ན་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ན། སྐྱ་སྐྱེ་ཏའི་སྐྱ་དོན་ལ་དེ་
དག་བཤད་དུ་མི་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་། ལ་ལ་ནི་རྒྱ་སྐད་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པར་བོད་སྐད་ཡིན་པར་འཆད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདི་དང་མ་ཐུན་པར་འཕྲིན་ཞུ་ལས། ལེགས་པར་སྐྱར་ལ་བོད་སྐད་དུ། །མཁས་པས་བསྐྱར་བ་
ཐམས་ཅད་དང་། །སྐྱ་མི་ཤེས་པས་བསྐྱར་བ་ལ། །ཆོག་དོན་ལོར་བ་ཅི་རིགས་མཐོང་། །དེ་འདྲ་བདག་གིས་
བཅོས་ནས་བཤད། །སྐྱ་ཅོག་སོགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་ལའང་། །འགའ་ཞིག་དོན་འགྱུར་དག་ཏུ་བྱས། །འགའ་ཞིག་
བད་ཉིད་གོ་བར་དཀའ། །འགའ་ཞིག་སྐྱ་མ་བཅོན་པར་བྱས། །ལ་ལ་གསར་བཅད་དག་གིས་བཅོས། །ལ་ལ་རྒྱ་
སྐད་སོར་བཞག་སྤང་། །ལ་ལ་ཁམས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གི། རྒྱ་སྐད་གཅིག་ལ་བཤད་ཚུལ་གྱིས། །བོད་ཀྱི་སྐྱ་བསྐྱར་ཐ་
དད་སྤང་། །འདི་འདྲའི་ཆོག་དོན་འདྲ་མི་འདྲ། །དེ་དག་

༼༤༣༽

ལེགས་པར་དབྱིས་བྱིན་པ། །ལྷན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལྟ་ཅི་སྟོན། །མཁས་པ་ཡིས་ཀྱང་ཤེས་པར་དགལ། །དེ་དག་
བདག་གིས་ཐ་སྟན་ལ། །སྦྱངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལེགས་པར་ཤེས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱ་མཚན་དེས་ན་
བཙུང་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཤད་པ་ལ་བཞི་བཙུང་ལྷན་འཆད་པ་སོགས་དེ་འདྲའི་བཤད་པ་ཀུན་ཆོས་ཅན།
མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོར་བར་བྱ་སྟེ། བོད་ཀྱི་ལྷན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་དགར་སྦྱར་བས་སོ། །ཇ་བ་མེ་ཉླ་
དམར་པོ་ལ་འཇུག་པ་ནི་དེའི་སྐད་དོད་དུ་འབྱུང་བར་མི་བྱ་སྟེ། མེ་ཉླ་གི་སྐད་དོད་ལ་བྱུང་བའི་བྱིས་
དེས་ན་ཇ་བའི་མེ་ཉླ་ཞེས་པའི་ཇ་བ་རྒྱ་སྐད་སོར་བཞག་པ་ལ། དེ་མ་ཤེས་པར་བྱམས་པའི་མཇའ་བར་སྦྱ་
བསྦྱར་བ་ནི་ཁོར་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །གཉིས་པ་སྦྱང་བྱ་མ་ཁོར་བཤད་པ་བསྦྱབ་པ་ནི། དེ་བཞིན་
གཤེགས་པའི་སྐད་དོད་ཏ་ཐ་ག་ཏ་ཞེས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་འཇུག་པས། དེའི་བཤད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རྟོགས་པ་ལ་འཆད་པ་དང་། དག་བཙུང་ཀྱི་སྐད་དོད་ཨ་རྟ་ཏེ་ཞེས་པ་ལྟ་མི་ཀུན་གྱིས་མཆོད་པར་འོས་པ་ལ་
འཇུག་པས། དེའི་སྦྱ་དོན་མཆོད་འོས་སུ་འཆད་པ་དང་། རྒྱལ་པོའི་སྐད་དོད་རྩ་ཇ་ཞེས་པ་གཟེ་བཟེད་ཆེ་བ་དང་།
མཇེས་པ་དང་གསལ་བ་ལ་འཇུག་པས། དེའི་སྦྱ་བཤད་གསལ་བ་ལ་འཆད་པ་དང་། བཟོད་པའི་སྐད་དོད་ཀླ་ཉི་
ཞེས་པ་རྒྱུ་རྩ་བས་མི་བྱེད་པ་ལ་འཇུག་པས། དེའི་སྦྱ་བཤད་མི་འབྱེད་པ་ལ་འཆད་པ་དང་། སྐྱུ་ཞེས་པ་ཁུར་
ཁུར་བ་ཡིན་པས་ཕྱང་པོའི་སྦྱ་དོན་ཐག་པར་འཆད་པ་དང་། ཉེ་ཏུ་ཞེས་པ་དབྱིངས་དང་རྒྱ་དང་ཁམས་གསུམ་ཀ་
ལ་འཇུག་པས། ཁམས་ལ་དབྱིངས་སུ་འཆད་པ་དང་། ལྷ་ག་ཞེས་

༩༥༣༩༽

བ་བཅོམ་བ་དང་སྐལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་འདུག་པས། བཅོམ་བ་ལ་སྐལ་བར་འཆད་བ་དང་། སུ་དུ་རྩ་རྩ་ཡ་ཞེས་བ་
ཤིན་ཏུ་དན་ཞིང་སྤུབ་པར་དཀའ་བ་ལ་འདུག་པས་སྤངས་དཀའ་ལ་སྤུབ་དཀའ་འཆད་བ་དང་། ཨ་རུ་ཤ་ཡ་ཞེས་
བ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་གནས་ལ་འདུག་པས་བག་ཆགས་ལ་གནས་སུ་འཆད་བ་དང་། རྒྱུ་ནི་རྒྱ་སྐད་སོར་
བཞག་བ་བོད་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ན་བོད་པར་འཆད་བ་སོགས་ནི། བོད་ཀྱི་སྐད་ལ་ཅུང་ཟད་མི་བདེ་ཡང་མཁས་པས་
སྤང་བར་བྱ་སྟེ། ལེགས་པར་སྤྱར་བའི་སྤྲ་དག་ལ་ཤིན་ཏུ་འཐད་པའི་སྤྱིར་དོ། །གསུམ་བ་བཤད་བ་ཡོངས་སུ་
རྫོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་ལྟ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་བཅུམས་པའི་རྒྱ་དང་དགོས་བ་བསྟན། འབྲས་བྱ་བསྟན་བཅོས་
བཅུམས་བ་གཟུང་བར་གདམས། གཟུང་བྱའི་བསྟན་བཅོས་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད། བཅུམས་པའི་དགེ་བ་གཞན་
ཀྱི་དོན་དུ་བསྟོ། བཀའ་ཤིན་རྗེས་སུ་བྲན་པས་བྱག་བྱ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། དམིགས་རྒྱུན་བསྟན་
པའི་འཕེལ་འགྲིབ་བྱུང་ཚུལ་བཤད། ཀུན་སྒོང་ཟང་ཟེང་མེད་པའི་བྱམས་བ་བཤད། འགལ་རྒྱུན་ཕྱོགས་ལྷུང་
མེད་པའི་ཤེས་རབ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་བཞི་སྟེ། འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱུང་ཚུལ་བཤད། བོད་
ཀྱི་ཡུལ་དུ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱུང་ཚུལ་བཤད། དེས་ན་ཆོས་ལོག་སུན་དབྱུང་དགོས་པར་བསྟན། དེའི་འཐད་པར་
ལུང་དང་དཔེ་སོགས་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བསྟན་བ་ལ་བཀའ་བསྟུ་བྱུང་ཚུལ་དང་།
ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བསྟན་བ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འོད་སྤང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབྲུ་བཅོམ་
བ་ལྟ་བུ་འདུས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དེ་མ་མེད་པའི་བཀའ་

༩༣༩༽

ནམས་བསྐྱབ་པ་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་དགའ་བོས་མདོ་སྡེ་དང་། ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་འདུལ་བ་དང་།
འོད་སྤང་ཆེན་པོས་མདོན་པ་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་དག་པར་མཛད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལ་བྱིས་བསྐྱབ་པ་དང་།
པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྟངས་གྲགས་སོ། །སྡེ་སྡོད་གསུམ་བསྐྱུས་པའི་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་དག་པར་གནས་པ་ལ།
ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགོ་སྤོང་གིས་སངས་རྒྱས་བསྟན་དང་འགལ་བའི་ཆོས་ལོག་མི་རུང་བའི་གཞི་
བརྩ་ཐམ་པ་བྱས་ཏེ། གཞི་བརྩ་ནི། ཏུ་ལུ་ཏུ་ལུ་ཡི་རང་དང་། །ཀུན་སྤྱོད་སྤོད་དང་ལན་ཙྏ་
དང་། །ལམ་དང་སོར་གཉིས་དགྲགས་དང་གདིང་། །གསེར་གྱི་རུང་བ་ཞེས་བྱ་སྟེ། །འདི་དག་རུང་
མིན་གཞི་བརྩ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལ་འཕགས་པ་ལྷ་གྲུ་ལ་སོགས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་
བདུན་བརྒྱ་འདུས་ཏེ། གནས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱང་ན་མེད་གྱིས་
སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས་ཆོས་ལོག་དེ་དག་ལེགས་པར་སྟན་སྤྱང་བའི་བྱིར་ན། དེ་ཉིད་ལ་བཀའ་བསྐྱབ་པ་
གཉིས་པ་མཛད་ཅེས་གྲགས་པོ། །དེ་ལྟར་བསྟན་པ་དག་པར་བྱས་པའི་རྗེས་སུ་ལྷ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་
དགོ་སྤོང་བརྩུས་མ་ཞིག་བསྟན་པ་འདིའི་ཆོས་རྒྱན་ཏུ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་ལྷ་ཆེན་པོ་དེ་ཡི་པ་རྒྱ་མཚོར་
འོར་བུ་ལེན་དུ་སོང་བའི་ཤུལ་དུ་མ་དང་ལྷན་ཅིག་འདུས། པ་འོང་བའི་གཏམ་ཐོས་པས་ལམ་གོ་ལ་
སར་སོང་ནས་པ་བསད། མ་ཡང་སྦྱིས་པ་གཞན་དང་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་ཤེས་ན་ཁྲིས་ཏེ་བསད། རང་གི་
སྤོབ་དཔོན་ཡིན་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཞིག་གིས་སྡིག་པའི་ནམ་སྦྱིན་བཤའ་བས། ཁོས་བྱ་བ་དེ་དག་
ཤེས་འདུག་སྟུམ་ནས་དེ་ཡང་བཀོངས་ཏེ་མཚམས་མེད་གྱི་ལས་གསུམ་བྱས་པའི་རྗེས་སུ། མཁན་
སྤོབ་

༼༤༤༠༽

མེད་པའི་དགེ་སློང་སློབ་བྱུང་བ་བྱས། ཕྱིས་དགོན་པར་བསྐྱུད་ནས་ཆོས་ལོག་མང་དུ་བསྟན། ལྷན་པོ་
དད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་མཁན་སློབ་བྱས། བ་སྐང་རྩི་དང་ཕྱགས་རྩི་ལ་གོས་པས། བས་མཐའ་དགོན་
པ་ན་དགེ་སློང་འདོད་པ་ཉུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་པ་འདི་འབྲུག་ཅེས་གཏམ་དུ་བསྐྱགས་པས། སྤྱིན་
བདག་ལྷན་པོ་ལོངས་སྤྱོད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཕུལ་བའི་བས་མོར་ཆར་བཞིན་དུ་བབས། ཆོས་བཞིན་
བྱེད་པའི་སྐལ་བ་མེད་པའི་ལྷན་པོ་དད་ཅན་འདུས་པའི་དགེ་འདུན་གྱི་མིང་ཅན་འབུམ་སྟག་དུ་མས་
འཁོར་དུ་བསྐྱོར་ལ། དེ་ནས་མི་ཆོས་སྒྲ་མའི་བརྟུན་སྤྱོད་པའི་བརྟུན་རྒྱབས་ཅན་དེས་དབྱ་བཅོམ་པ་
ཡིན་པར་ཁས་སྐྱངས། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་རྩུ་འབྲུལ་སྟོན་པར་བྱས་པ་ན། ད་ནངས་ཐོ་རངས་ཀྱི་ལྷན་
ལ་རྩུ་འབྲུལ་དང་མངོན་ཤེས་ཡོད་པ་ཉམས་སོ། །ཞེས་ཟེར། བ་བསད་པ་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་སྤྱིག་
པ་རྣམས་བྱུང་བས། ཡིད་མི་བདེ་བར་གྱུར་ནས་ནམ་གྱི་ཐོ་རངས་ཀྱི་མ་སྟུག་བསྐྱེད་ལོ། །ཞེས་སྤྱི་
སྟགས་ཆེན་པོ་བཏོན་པ་ལ། འཁོར་གྱིས་རྩུ་མཆོན་ངེས་པས་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་བསྐྱོམས་
པས་སྟུག་བསྐྱེད་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ནས་བོས་པ་ཡིན་ཞེས་བསྐྱགས། ཡང་འཁོར་
རྣམས་ཀྱིས་དགོན་མཆོག་གསུམ་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ངེས་པས་ཁོ་བོས་
དབྱ་བཅོམ་པར་ཁས་སྐྱངས་ཀྱི་སྟོན་པར་ཁས་མ་སྐྱངས་ལ། དེ་དག་ལྷང་སྟོན་པ་ནི་ཐེ་ཆོམ་དང་སོམ་
ཉི་ལས་བཀྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བརྟུན་ཆོག་གིས་ཆོགས་པ་
རྣམས་ཀྱི་མགོ་བོ་བསྐྱོར་ནས། འཕགས་པ་དབྱ་བཅོམ་པ་རྣམས་ལ་འབུལ་རྒྱུའི་དད་རྩིས་རྣམས་
ཀྱང་ལྷ་ཆེན་དེ་ལ་འགྱུར། རབ་བྱང་ལྷན་པོ་

༼༩༩༽

པལ་ཆེར་གྱིས་འཕགས་པ་དག་བཅོམ་པ་བོར་ནས་ལྷ་ཆེན་དེའི་འཁོར་དུ་འདུས་པས། སངས་རྒྱལ་
མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་འོག་དུ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཞིག་གིས་འཁོར་བསྐྱུས་ཤིང་བསྐྱུངས་པ་ལ་ལྷ་ཆེན་དེ་
ལས་འཁོར་མང་བ་མེད་ཅེས་གྲག་གོ། །ལྷ་ཆེན་དེས་ཆོས་ལོག་བཤད་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲོབ་མ་རྣམས་
འབྲངས་ནས། དག་བཅོམ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱི་འབྲུལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་དུ་མ་
བྱུང་ཞིང་། དད་རྩས་ལེན་པར་མི་འོས་པ་ལ་སྒྲངས་པའི་ལྷ་ཆེན་སྐྱོན་པོ་དེ་ཤི་ནས། སེམས་ཅན་
དཔུལ་བ་མནར་མེད་པར་སྐྱེས་ནས་སྐྱུག་བསྐྱུལ་སྤྱོད་བར་བྱུར་ཅེས་གྲག་གོ། །ལྷ་ཆེན་དེས་བསྐྱོན་
པའི་ལོག་པའི་ཆོས་དེ་དག་དག་བཅོམ་པ་ལྟ་བུར་བྱུང་ཆུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལྟ་བུར་བྱུང་། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་
པཱི་ཏ་ཁྱི་བྱུག་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱོན་བྱུང་ནས། བཀའ་བསྐྱུ་བ་གསུམ་པ་བྱས་ཞེས་ཐོས་ཏེ། རྟོག་གི་
འབར་བ་དང་འདུལ་བ་འོད་ལྗན་ལས་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་དང་མཐུན་པར་འཕྲིན་ཁྱུར། དེ་རྗེས་
འཕགས་པའི་གང་ཟག་དང་། །སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་མཁས་པ་དང་། །ཆོས་རྒྱལ་རྣམས་དང་སྐྱིན་བདག་
དང་། །སྒྲོབས་ལྡན་དད་པ་ཅན་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱོན་པ་ཡུན་རིང་གྲུས་པས་བསྐྱུངས། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་ལྷ་ཆེན་གྱི་ཆོས་ལོག་དེའི་ལེ་ལོན་གྱིས་སྒྲེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་རྣམས་ལ་ཡང་།
འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྐྱེ་བའི་སྒྲེ་བ་དག་བཅོམ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་སོམ་ཉི་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་།
ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྐྱེ་བ་དག་བཅོམ་པ་འབྲངས་བྱུ་ལས་ཉམས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པ་སོགས་ཅུང་
ཟད་བསྐྱུང་བ་ཡོད་ཅེས་མཁས་པ་དག་ཟེར་ཞིང་། མཁས་པའི་

༼༤༤༩༽

གཙུག་རྒྱུན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་རྣམ་པ་འད་རིགས་པ་ལས། ལྷ་མ་ཀུན་དགའ་འོད་ཅེས་དང་། །ཞེས་པ་
ནས། ཡང་དག་བསྐྱུས་པའི་གཞི་ཉམས་ཕྱིར། །མཐའ་དག་མིན་པར་ཉོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་མདོད་
རྣམས་འགའ་ཞིག་མ་ཆང་བ་དང་། ལུང་ཉམས་པ་རྣམས་བཀའ་བསྐྱུ་ཉམས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་
ཡིན་ཞེས་དགོངས་སོ། །ཚུལ་དེ་དག་ནི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱུང་ཚུལ་མདོ་
ཅམ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་འཕེལ་འགྲིབ་བྱུང་ཚུལ་ནི། ཀུན་དགའ་ཐོས། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མདོ་རྣམས་བསྐྱུས་ཏེ་དེའི་བསྟན་པ་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་ཤིན་ཏུ་དར་བར་གྱུར་པའི་ཆོ། ས་
དོང་དུ་ལོ་དུ་མར་ཉི་མ་བསྐྱབས་པས་འབྱུང་སྟེ། བསྐྱུས་པ་ཅམ་གྱིས་གང་འདོད་བསྐྱེད་ཀུས་པའི་ལུ་
སྟེགས་བྱེད་སྤང་པོ་ཉི་མའི་དངོས་གྲུབ་ཅེས་པས་ནང་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་བསྐྱེད་པའི་ཆོ།
དམ་ཆོས་མདོན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྡོད་པལ་ཆེར་བསྐྱེད་པའི་ཆོ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་
པ་ཉམས་པར་གྱུར་ཅེས་སྐྱེད་པོ། །དེ་ནས་བྲམ་བེ་མ་གསལ་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
བསྟན་པ་དར་བར་འདོད་ནས། སྟོན་ལམ་བཏབ་ཅིང་རྒྱལ་རིགས་དང་འདུས་པ་ལས་ཐོགས་མེད་
དང་། བྲམ་བེ་དང་འདུས་པ་ལས་དབྱིག་གཉེན་ཏེ་སྐྱེ་མཆེད་གཉིས་བྱུང་བའི་གཅེན་གྱིས་བྲམས་པ་
བསྐྱབས་པས་འབྱུང་སྟེ། དགའ་ལྡན་དུ་བྱོན་ནས་ཆོས་མདོན་སྟོང་སྟག་བརྒྱ་བ་དང་། བྲམས་པའི་
ཆོས་ལྡེ་ལ་སོགས་པ་གསན་ནས་འཇམ་སྒྲིང་དུ་བྱོན་ཏེ། རང་གི་གཙུང་དབྱིག་གཉེན་ལ་བཞད་ཅིང་
ཐེག་ཆེན་དེའི་གཞུང་ལུགས་ཤིན་ཏུ་དར་བར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དར་བར་

༼༤༤༣༽

མཛད་པ་དེའི་རྗེས་ལ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་རབ་དུ་བྱེད་པ་སྡེ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་
མང་དུ་མཛད་ཅིང་། སྟོབ་མ་ལ་འདུལ་བ་རང་ལས་མཁས་པ་ཡོན་ཏན་འོད། མདོན་པ་རང་ལས་
མཁས་པ་ཁ་ཆེ་སྟོ་བརྟན། ཚད་མ་རང་ལས་མཁས་པ་སྟོགས་ཀྱི་སྤང་པོ། བར་བྱེན་རང་ལས་མཁས་
པ་འཕགས་པ་གྲོལ་སྡེ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་གིས་བསྟན་པ་ལ་འཕེལ་བྱས་དང་།
ཡང་སྐབས་འགར་སྟུན་པོ་མི་ཤེས་པས་རང་བཟོར་འཆད་པ་ལ་སོགས་པ་མང་དུ་བྱུང་བའི་བྱེ་བྲག་
གིས་བསྟན་པ་འབྲིབ་པ་ཡང་དུ་མ་བྱུང་ངོ་། །གཉིས་པ་བོད་ཡུལ་དུ་འཕེལ་འབྲིབ་བྱུང་ཚུལ་ལ་
གསུམ་སྟེ། བསྟན་པ་སྤྲ་དར་གྱི་བྱུང་ཚུལ། བསྟན་པ་བྱི་དར་གྱི་བྱུང་ཚུལ། སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱའི་
ཆོས་ལོག་བྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་ཡུལ་དུ་བསྟན་པ་ལ་འཕེལ་འབྲིབ་མང་དུ་བྱུང་བའི་བྱེ་
ནས་གངས་རིའི་ཁོད་འདི་རུ་འཕགས་པ་སྟུན་རས་གཟེགས་ཀྱི་སྤྱལ་པ་ཆོས་སྦྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་སྦྱང་
བཅོན་སྐམ་པོ་བྱུང་བའི་དུས་སུ། གཙུག་ལག་ཁང་མང་དུ་བཙེགས། ཐོན་མི་སྟོན་པ་དགོན་མཆོག་
སྟེན་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུ་བ་མང་པོས་ཆོས་མང་དུ་བསྐྱར་ཏེ། བོད་ཡུལ་འདིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
བསྟན་པ་ལེགས་པར་བསྐྱར་བས་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྟོལ་བཏོད་ལ། དེ་ནས་རྒྱལ་རབས་འགའ་ནས།
འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱི་སྤྱལ་པའི་བྲི་སྦྱང་སྡེ་ལུ་བཅོན་གྱི་སྤྱོད་ལ། མཆོན་བརྗོད་པར་དཀའ་བ་
མཁན་ཆེན་པོ་རྟེ་སྟེ་དང་། སྤྲགས་འཆང་ཆེན་པོ་བརྒྱ་འབྱུང་གནས་སྟུན་བྱངས་ནས་བསམ་ཡས་
ཀྱི་གཙུག་ལག་ཁང་།

༼༩༩༩༽

བཅིགས། རྣམ་དག་ཁྲིམས་ཁང་གི་དུ་རབ་བྱུང་དང་བསྟེན་རྫོགས་འཕོགས། དགའ་ལྷན་སེམས་
བསྐྱེད་གྲིང་དུ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་འཕོགས། བདུད་འདུལ་སྤྲུགས་པ་གྲིང་དུ་གསང་སྤྲུགས་ཀྱི་
དབང་བསྐྱར་ཏེ་སྟོམ་པ་གསུམ་ཀྱི་ལག་ལེན་དར་བར་མཛད། གཞན་ཡང་རྒྱལ་པོ་དེའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་
བཅོན་པོ། དེའི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལེགས་མཛེད་ཡོན། དེའི་སྤྲུལ་རལ་པ་ཅན་དང་གསུམ་ཀྱི་རིང་ལའང་
ཆོས་སྤར་མ་འགྱུར་བ་མང་དུ་བསྐྱར། བསྟན་པ་དར་རྒྱས་སུ་མཛད་པའི་ཆེ་རལ་པ་ཅན་གྱི་སྤྲུལ་སྤྲུལ་
སྤང་དར་མས་སྟོན་པོ་ངན་པ་དང་གྲོས་བྱས་ནས། རལ་པ་ཅན་མེད་པར་བྱས་ཏེ་དར་མས་རྒྱལ་སྤྱི་
ལོ་ལྷ་བཟུང་བའི་བར་ལ་རབ་བྱུང་ལ་ལ་འབེབས། ལ་ལ་གསོད། དཀོན་མཆོག་གི་མཆོད་པ་རྒྱན་
བཅད། མི་དགེ་བའི་ཁྲིམས་བཅའ་བ་ལ་སོགས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བསྐྱབས་ཆར་བའི་
རྗེས་སུ། སྤང་དར་མ་ནི་ལྷ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྟོ་རྗེས་བསད། དེའི་རྗེས་ལ་བོད་ཀྱི་ཆོས་ཁྲིམས་རྒྱལ་
ཁྲིམས་གཉིས་ཀ་ཡུན་རིང་དུ་སོར་མ་རྒྱུད་པས། སྤྲུགས་པ་དག་གིས་སྦྱོར་སྦྱོལ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་དང་།
རྒྱ་ནག་མཁན་པོའི་ཡི་གེ་གཏེར་ནས་བྱུང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་འཕེལ་བར་མགོ་
བརྩམས་པ་སོགས་ཆོས་ལོག་དུ་མ་འཕེལ་ལོ། །གཉིས་པ་བསྟན་པ་སྤྱི་དར་གྱི་བྱུང་ཚུལ་ནི། བོད་
དག་ཆོས་ལོག་གི་ཉམས་ལེན་སྦྱོད་པ་ཤེས་ཆེ་བ་དེའི་ཆེ། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྷེ་གཙུག་མགོན་གྱི་སྤྲུལ་
འཁོར་རེ་བྱ་བ་རབ་དུ་བྱུང་བའི་མཆོན་ཡེ་ཤེས་འོད་དུ་བཏགས་པ་འཇམ་དཔལ་ཅུ་རྒྱུད་ལས།
གངས་རི་ཅན་གྱི་རྒྱལ་ཁམས་སུ། །རིགས་ནི་རྒྱལ་རིགས་ཞེས་བྱ་བ། །ཡེ་ཤེས་འོད་ཅེས་བྱ་བ་
འབྱུང་། །

༼༩༩༫༽

ཞེས་ལུང་བསྟན་པའི་ཆོས་རྒྱལ་དེས་སྐྱེས་བྱ་མཆོག་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་གཅིག་ཁ་
ཆེར་བཟངས་ཏེ། ལོ་ཆེན་དང་ལོ་རྒྱུད་ལེགས་ཤེས་གཉིས་ཀྱིས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་མཁས་པར་
མཐུན། བྱད་པར་ལོ་ཆེན་ནི་ཁ་ཆེ་རིན་ཆེན་རྗེ་རྗེ་ལ་གསང་འདུས་ཀྱི་དབང་ཁྱུས་པ་ན་འཇམ་པའི་རྗེ་
རྗེ་ཞལ་གསུམ་ཕྱག་དྲུག་པ་ལ་མེ་ཏོག་ཕོག་པས་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བྱིན་བྱིས་བརྒྱབས་པའི་
མཁས་པ་ཆེན་པོར་གྱུར། དེ་ནས་ལོ་ཆེན་དེས་བོད་དུ་ཕེབས་ནས། སྟོན་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་པལ་
ཆེར་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱུས་དག་མཛད། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་འབྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་
བཅས་ཚུམ་པར་མཛད་ནས། སྟོར་སྟོལ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལོག་ཐམས་ཅད་རྒྱབ་
པར་མཛད། ལོ་ཆེན་དེའི་སྟོབ་མ་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ཞི་བ་འོད་དེས་ཀྱང་སྤྲགས་ལོག་སུན་འབྱིན་པ་
ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅས་ཚུམ་པར་མཛད་ཅེས་ཟེར་རོ། །ལོ་ཆེན་སོགས་དེ་དག་འདས་པའི་ལོག་ཏུ་
ཡང་གསང་སྤྲགས་ཀྱི་རྒྱད་བརྩུས་མ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ལོག་འགའ་ཞིག་འཕེལ་བའི་རྒྱས་ཡབ་
ཡུམ་གཉིས་ཀ་འགོས་ཡིན་པས་འགོས་ཁྱུག་ལ། འབྲོག་པའི་ལྷས་ཀྱི་ནང་དུ་བཅས་པས། ལྷས་
བཅས་ཞེས་བྱ་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་དེས་ཀྱང་། ཆོས་ལོག་སུན་འབྱིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟན་བཅས་མཛད་
ནས་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་རྣམས་པར་བྱེ་བ། དེ་ནས་ཆོས་རྗེ་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་སྟོང་པོ་
བཞུགས་པ་ཡན་ཆད་དུ་ཆོས་ལོག་སྟོན་པ་ཅུང་ཞེས་ཐོས་ཏེ། སྤར་ཆོས་ལོག་བྱུང་བ་རྣམས་སུན་
འབྱིན་པའི་མཁས་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་བྱོན་ཞིང་ཡང་ཡང་བསྟན་པའི་ཁྱུས་དག་

མཛད་པ་དང་། བསྟན་པའི་ཁུར་ཆེན་པོ་བསྐྱམས་པས་ཆོས་མིན་སྐྱོད་པ་རྣམས་འགྲེབས་ཤིང་ཉུང་བ་
ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ས་སྐྱ་པ་ཆེན་པོ་ཟེ་བཙུན་གྲགས་པ་ཡིན་ཞེས་སྐྱ་བ་ཡང་མཐོང་མོད། དེ་ལྟར་ན་
བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་འདི་བྱོན་ནས་ཀྱང་ཟེ་བཙུན་དགྲུང་གངས་སུམ་ཅུ་ཙུ་ཙུ་ཙུ་བཞུགས་པས།
ཉུང་ཞེས་ཐོས་ཞེས་པའི་ཆོག་ལ་འབྲེལ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཟེ་བཙུན་གྱི་སྐྱ་ཆེའི་སྤྲད་ལ་ཆོས་ལོས་
མང་ཉུང་ཅི་འདྲ་ཡོད་ས་པཎ་རང་ཉིད་ལ་ཐུགས་རྒྱས་དངོས་སུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཕྱི་ནས་པག་མོའི་
བྱེན་རྒྱབས་དང་། །ཞེས་སོགས་ལ་ཡང་རྟོག་དཔྱད་མ་ཞུགས་པ་སྟེ། དྲགས་པོ་ལྷ་ཟེས་ཐུག་ལེན་
མཛད་པའི་བྱེན་རྒྱབས་བཟའི་དབང་བཞི་དང་། བཀའ་གདམས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མི་ལམ་མ་ལ་
སོགས་པ་ཟེ་བཙུན་གཤེགས་པའི་གོང་དུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མ་བྱུང་ན་དྲགས་པོ་ཐོག་སྤྱི་
སོམ་ཞིག་གཞུང་དོན་སྐྱ་བ་འདི་ཙམ་ཡང་མ་གོ་བར་གཞན་དུ་རྟོག་ན། གཞུང་དོན་པལ་ཆེ་བ་ཇི་ལྟར་
འཆད། གསུམ་པ་སྐྱབས་གྱི་དགག་བྱའི་ཆོས་ལོག་བྱུང་ཚུལ་ནི། ལྷ་མ་ས་ཆེན་གཤེགས་པའི་ཕྱི་
ནས་པག་མོའི་བྱེན་རྒྱབས་བཟའི་དབང་བཞི་དང་། སེམས་བསྐྱེད་གྱི་ཆོག་མི་ལམ་མ་དང་། དོན་
དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོགས་འཕོགས་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཡི་དམ་བསྐྱོམ་པ་མངོན་བྱང་ལྔ་དང་། རྟོ་
ཟེ་ཆོག་གསུམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་སོགས་དོར་ནས་རང་བཟོས་དགོངས་བསྐྱེད་བྱེད་པ་དང་། མདོ་
ཐུགས་གཉིས་ཀའི་དགོངས་པ་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱང་འབྲེལ་དགོས་པ་ལས། དེ་དོར་ནས་
སྟོང་རྒྱང་བསྐྱོམ་པ་ལ་དཀར་པོ་ཆོག་ཐུབ་གྱི་མིང་བཏགས་ནས་

༼༩༩༽

མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། མདོ་རྒྱད་འགྲེལ་པ་འགྲེལ་བ་ཤད་དང་བཅས་པ་ཆད་ཐུབ་པའི་གཞུང་ལ་
ཐོས་བསམ་མི་བྱེད་པར། རང་བཟོའི་བསྟན་བཅོས་ལ་འཆད་ཉན་གྱི་ངལ་བས། དུས་དང་སློ་གྲོས་
གྲོན་དུ་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལོག་དུ་མ་དེང་སང་འཕེལ་བ་ནི་འདིར་དགག་བྱ་ཡིན་ཏེ། རོན་འདི་
དང་མཐུན་པར་འཕྲིན་ཞུར། དེང་སང་སྟིགས་མའི་དུས་འདི་ནི། །ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་པལ་ཆེར་
ཉུག། །ཆོས་མདོན་མཛོད་ལས་གསུངས་པ་ལྟར། །ངན་རྟོགས་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པ་དགྲགས། །ཁྱད་
པར་དུ་ཡང་བྱང་སྟོགས་ཀྱི། །ཁ་བ་ཅན་གྱི་བསྟན་པ་འདི། །ངན་རྟོག་སྟན་པས་རྣམ་པར་ཁྲུག། །ཅེས་
གསུངས་སོ། །འོན་ཆོས་ལོག་འདི་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་སྟན་མོང་དུ་འགོག་རིགས་པ་ལས། བདག་
ཉིད་ཆེན་པོ་ཁོ་ནས་དགག་པ་ཅི་ཞེ་ན། བསྟན་པའི་ཁྲར་ཁྲེར་བའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་
ཆོས་ལོག་འདི་ལ་ཐུགས་མི་དགེས་ཤིང་དགག་པར་བཞེད་མོད། འོན་ཀྱང་དུས་ཀྱིས་ཤྱགས་ཀྱིས་
བསྐྱོག་མ་རུས་པས་བཏང་སྟོམས་སུ་བཞུགས་པ་ལྟར་སྤང་སྟེ། ལྷན་པོ་གསུང་རབ་ལ་སྤྱངས་པ་ཆུང་
བ་རྣམས་ཆོས་ལོག་འདི་འབྲས་བུ་པ་བདེན་མོད་ཀྱི། མཁས་པ་སྟེ་སྟོད་དང་རྒྱད་སྟེ་ལ་སྤྱངས་པར་
སྟོམ་པ་ཡང་རི་བོང་ཅལ་བཞེན་ཆོས་ལོག་འདི་འབྲའི་རིགས་ལ་སྟོད་པ་ནི་དུས་ཀྱི་དབང་ཁོ་ནར་
བབས་པས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། སྟེ་སྟོད་འཛིན་པར་སྟོམ་པ་ཡི། །སྟོང་མེད་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་དད། །ཅེས་
སོ། །གསུམ་པ་དེས་ན་ཆོས་ལོག་སྟན་དབྱང་དགོས་པར་བསྟན་པ་ནི། འིན་རྒྱལ་དང་སེམས་
བསྐྱེད་མི་ལམ་མ་སོགས་དེ་དག་སྟན་དབྱང་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། འིན་རྒྱལ་བ་དཔྱེད་

༩༩༩༽

དབང་བཞི་སོགས་འདི་འདྲའི་རིགས་ཅན་འཕེལ་བར་གྱུར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་གཞོན་མི་
གཞོན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེད་ལ་བྱང་པོར་སྤྲོ་རིགས་པའི་བྱིར། གལ་ཏེ་འདི་འདྲའི་ཆོས་ལོག་
གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་མི་གཞོན་དོ་ཞེ་ན། འོན་ཟུ་སྟེགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལོག་གྲང་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཅི་སྟེ་གཞོན་དེ་མི་གཞོན་པར་ཐལ། ཁས་སྦངས་དེའི་བྱིར། འོན་ཏེ་ཟུ་
སྟེགས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལོག་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་གཞོན་ན་ནི། ཆོས་ལོག་འདི་དག་གིས་གྲང་མི་
གཞོན་དམ་སྟེ་གཞོན་རིགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་གཞོན་གྲང་འདི་ལ་སྟན་འབྱེན་པ་མི་
འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཟུ་སྟེགས་བྱེད་དང་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཆོས་ལོག་འདི་ལ་ཡང་སྟན་དབྱུང་ཅི་སྟེ་བྱ་
སྟེ་བྱ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁས་སྦངས་དེའི་བྱིར། འོན་ཏེ་ཟུ་སྟེགས་སོགས་འདི་དག་བསྟན་པ་ལ་
གཞོན་པའི་བྱིར་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟན་འབྱེན་མཛད་དོ་ཞེ་ན། འོན་བསྟན་ལ་གཞོན་པའི་ཆོས་
ལོག་འདིར་བཀག་པ་དག་གྲང་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟན་བྱུངས་ཤིག་སྟེ། བྱེད་པར་མེད་པའི་བྱིར་
རོ། །བཞི་བ་དེ་ཡི་འཐད་པ་ལུང་དང་དཔེ་སོགས་བསྟན་པ་ནི། སྟན་དབྱུང་དགོས་པའི་རྒྱ་མཆན་
ཅིའི་སྤྲད་དུ་ཞེ་ན། ཆོས་འདི་དགོན་ལ་འཆེ་བ་མང་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་སྟན་དབྱུང་དགོས་པ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱལ་བའི་མདོ་སྤྱད་པ་ལས། རིན་ཆེན་དམ་པའི་ཆོས་གྲང་དགོན་ལ་རྟག་ཏུ་བར་ཆད་གྱིས་འཆེ་
བའང་མང་བས་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱ་བར་གསུངས་པའི་བྱིར། ཚུལ་འདི་ལ་བསམ་ལ། མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་དུས་རྟག་ཏུ་བསྟན་པའི་བྱི་དོར་བྱ་སྟེ། བསྟན་པ་འདི་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱས་ཏེ་མི་ཉམས་
པའི་

༼༤༤༽

ཐབས་ལ་འབད་དགོས་པས་སོ། །དཔེར་ན་འཛིག་ཉེན་པ་དག་ཉི་མ་གཅིག་གི་བཟའ་བཏུང་ལ་ཡང་
རྒྱ་བཟང་ངན་དང་། སྒྲོར་ཚུལ་གྱི་ལག་ལེན་ལེགས་ཉེས་གྱི་རྟོག་དཔྱད་སྣ་ཚོ་གས་གཏོང་ཞིང་། གོས་
བཟོ་བ་དང་མཁར་ལས་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་གང་ལ་ཡང་རྒྱ་དང་བཀོད་པ་བཟོ་སོགས་ལེགས་ཉེས་
དང་། བཟང་ངན་དང་མཁས་མི་མཁས་ཞེས་སྒྲུང་དོར་གྱི་རྟོག་དཔྱད་སྣ་ཚོ་གས་བྱེད། ཉ་ཕྱགས་དང་
གསེར་གཡུ་ལ་སོགས་པའི་ནོར་བུ་དང་། གཞན་ཡང་ནོར་པལ་པ་ཅུང་ཟད་ཅམ་གྱི་ཉོ་ཆོང་ལ་ཡང་།
གྲོགས་ཀྱན་ལ་འདྲི་ཞིང་བརྟགས་ནས་དཔྱད་པ་སོགས་ཆེ་འདྲིའི་བྱ་བ་པལ་པ་ཅུང་ཟད་ལ་ཡང་འདྲི་
འདྲིའི་རྟོག་དཔྱད་དང་འབད་བ་བྱེད་པ་མཐོང་ན། བྱང་ཚུབ་མ་ཐོབ་གྱི་བར་སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་བདེ་སྤྱད་
ལ་སོགས་པའི་ལེགས་ཉེས་ནི་དམ་པའི་ཆོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་མ་བསྐྱབས་ལ་
རག་ལས་ཀྱང་། ཆོས་འདི་བྲི་བཤེས་པའི་མདུན་དུ་ཟས་བྱང་བ་བཞིན་དུ། བཟང་ངན་གང་དུའང་མི་
དཔྱད་པར་ཆོས་གང་སྤྲད་དེ་ལ་གྱུས་པར་འཛིན་པ་ནི་ཆེས་སྒྲུན་པས། ཆོས་ལ་རྟོག་དཔྱད་བྱས་ནས་
མ་འཁྲུལ་བ་བསྐྱབ་པ་རང་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་འདི་དང་མཐུན་པར་དོ་བསྐྱོར་བའི་བྲིས་ལན་
ལས། ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་མ་སྦྱབ་པ། །ཉམས་ལེན་སངས་རྒྱས་བཀའ་བཞིན་བསྐྱབས། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །ཆོས་ལ་རྟོག་དཔྱད་བྱ་བའི་སྡོན་དུ། ཆོས་སྟོན་པའི་སྒྲ་མ་ལ་རྟོག་དཔྱད་བྱ་བ་ཡང་
གལ་ཆེ་སྟེ། ལམ་འཛིགས་སར་འགྲོ་བའི་ཉིན་གཅིག་གི་ནི་བསྐྱེལ་མ་དང་། ཆེ་གཅིག་གི་ནི་གཉེན་
འབྲེལ་བསྐྱེབས་པ་ལའང་བཟང་ངན་དང་ལེགས་ཉེས་འབད་དེ་ལེན་པར་མཐོང་ན།

༼༤༠༽

དང་ནས་བཅས་ཏེ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་གྱི་དོན་སྤྲུལ་མ་མཆོག་མཆོན་ཉིད་དང་
ལྷན་པ་ལ་རག་ལས་མོད། འོན་ཀྱང་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་མི་ལྷན་ཏྱིག་དཔྱོད་མི་བྱེད་པར་ཆོང་དུས་
ངན་པར་གསེར་དངུལ་བརྩམས་མ་དང་། མཆོན་ཉིད་པ་སོགས་ཀྱི་ཐོང་བཟང་ངན་སྣ་ཆོགས་ལ་ཉ་
ཆོང་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། ཆོས་བཟང་ངན་སྟོན་པའི་སྤྲུལ་སྲུ་འབྲུག་རྣམས་ལ་ལེན་པ་མཐོང་བ་ནི། གྱེ་མ་
སྟྭགས་མའི་དུས་འདི་མཆར་ཆེ་བས་སོ། །དེས་ན་ཉིན་གཅིག་གི་བཟང་བརྒྱུང་སོགས་འབད་མི་
དགོས་པ་རྣམས་ལ་འབད་བ་བྱེད། འབད་དགོས་པ་སྟེ་བ་གཏན་གྱི་ལེགས་ཉེས་གང་ལ་རག་ལས་
པའི་ཆོས་དང་། སྤྲུལ་ཅི་ཡང་རུང་བས་ཆོས་པར་སྒྲུང་བ་ནི་འབད་པ་གོ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
ཀུན་སྟོང་ཟང་ཟེང་མེད་པའི་བྱམས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བན་པར་བསམས་པས་ཟང་ཟེང་མེད། བྱ་བར་
འོས་པས་ཟང་ཟེང་མེད། གཞན་ལ་བསྐྱུལ་བས་ཟང་ཟེང་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས་ཏེ། མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིར་གཞན་གྱི་འབྲུལ་པ་རྒྱས་
པར་བཀག་པས། གཞན་ལ་སྤང་སེམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་སྟོང་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུམ་པ་
པོ་བདག་ནི་སྦྱིར་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བྱམས་ཤིང་། བྱད་པར་ཆོས་སྟོན་པའི་གང་ཟག་བཟང་ངན་
ཀུན་ལ་བདག་མི་སྟོང་བས་སོ། །གལ་ཏེ་རྒྱ་ལ་གལ་སྤིང་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་དབང་གིས་སྤང་
བ་སྤིང་ནའང་སྟེག་དེ་བཤགས་ཏེ། གཞན་ལ་སྟོང་པ་ནི་སྟེག་ཆེ་བས་གནོང་ཞིང་འགྱོད་པས་
བཤགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཀུན་སྟོང་

༼༤༡༽

ཅེ་ཞེ་ན། དམ་ཚཱ་ལ་ལྷུ་ལ་དང་མི་ལྷུ་ལ་བ་སྐྱེ་བ་གཏན་གྱི་ལེགས་ཉེས་གྱིས་གྲོས་ཡིན་པས། ཚཱ་ལ་ལྷུ་ལ་མ་ལྷུ་ལ་འདིའི་ལེགས་ཉེས་དཔྱེད་པར་འདོད་པའི་བསམ་བས་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ལེགས་ཉེས་དཔྱེད་པ་ལ་སྤང་སེམས་གྱིས་ཀུན་ནས་སྒྲོང་བ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུ་ན་སྒྲུ་བ་པོ་རང་གི་སྒྲོན་ཡིན་ཏེ། ལྷུ་ལ་བ་བཀག་པ་ལ་མ་བཟོད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། བན་བ་སྤང་སེམས་ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ། བདུད་རིགས་པམ་བ་སྤང་སེམས་མིན་པར་བསྟན། ཀུན་སྒྲོང་ཟང་ཟེང་མེད་པར་བསྟན་པ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ་སྟེ། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་རིགས་པ་འགོད། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དཔེ་དང་སྒྱུར། བསྐྱས་ཏེ་སྐབས་གྱི་ལན་ལ་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚཱ་ལ་ལྷུ་ལ་བ་བཀག་པས་སྤང་བ་ཡིན་ན། སྒྲུ་སྒྱུ་བ་དང་དབྱིག་གཉེན་དང་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲུང་པོ་དང་ཚཱ་ལ་གསུམ་སོགས་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་རང་སྟེ་ནང་བ་དང་། གཞན་སྟེ་སྟེ་པའི་ཚཱ་ལ་ལོག་ཐམས་ཅད་སྐྱུན་སྒྱུང་བ་དེ་ལ་འང་སྤང་ཞེས་ཟེར་རམ་སྟེ་ཅི་སྟེ་ཟེར་རིགས་པར་ཐལ། ཚཱ་ལ་ལོག་བཀག་པས་སྤང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་བདུད་དང་སྐྱེ་གསུམ་སྐྱུན་སྒྱུང་བ་དེ་ཡང་བདུད་དང་སྐྱེ་གསུམ་ལ་ཐག་དོག་ཉིད་དུ་འགྱུར་རམ་སྟེ་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྲ་མ་དེའི་ཕྱིར། མདོ་རྒྱུད་ཤེས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་སྐྱུན་པོའི་ལོང་བྲིད་ཡིན་པས་ཚཱ་ལ་ལོར་བ་བཀག་ནས་མ་ལོར་བ་བསྟན་པའི་ལོང་བྲིད་ལེགས་པར་བྱས་པ་ལ་སྤང་ཞེས་སྒྲུ་ན། ད་སྐྱུན་ཆད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རི་ལྟར་བསྐྱུང་སྟེ་བསྐྱུང་བའི་ཐབས་མེད་པར་ཐལ། ཚཱ་ལ་ལོར་བ་བཀག་པ་ལ་སྤང་ཞེས་སྒྲུ་བའི་

༼༤༩༽

ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་དཔེ་དང་སྐྱར་བ་ནི། དཔེར་ན་ལོང་བྱིད་ནམས་ཀྱིས་ལོང་བ་ལ་ལམ་གཡང་ས་
བཀག་ཅིང་ལམ་བཟང་པོར་བྱིད་པའང་སྤག་དོག་ཡིན་ནམ་ཅི་སྟེ་ཡིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་འདོད་ན།
ལོང་བ་ལམ་ལ་རྗེ་ལྟར་བཀྱི་སྟེ་བཀྱི་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། ལམ་གཡང་ས་བཀག་པ་སྤག་དོག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དཔེ་གཞན་ཡང་ནད་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཁ་བས་འདི་དང་འདི་སྟོང་ལ། བན་པ་འདི་དང་འདི་
བསྟན་ཅེས་སྟན་པས་དེ་སྐད་སྟེས་ན་ཡང་ནད་པ་ལ་སྤང་བ་དང་སྤག་དོག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆོས་
ནོར་པ་བཀག་པ་སྤང་བ་དང་སྤག་དོག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོ་ན་ནད་པ་རྗེ་ལྟར་གསོ་སྟེ་
གསོ་བའི་ཐབས་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་རིགས་པ་དང་། དཔེ་དག་
གི་ཕྱིར་ན། ས་པརྩེ་ཏ་བདག་གིས་ཆོས་ལོག་པ་དང་མ་ལོག་པའི་ནམ་དབྱེ་བྱས་པ་ལ་སྤང་བ་དང་
སྤག་དོག་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་སེམས་ཅན་ནམས་ནི་རྗེ་ལྟར་བསྐྱལ་ཏེ་བསྐྱལ་
བའི་ཐབས་མི་ཤེས་པར་འགྱུར་ཏེ། གཞན་གྱི་ཆོས་ལོག་སྟན་སྤང་བ་གཞན་ལ་སྤང་བ་ཡིན་པས་
སོ། །གཉིས་པ་བདུད་རིགས་པམ་པ་སྤང་སེམས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་ནི། ཆོས་ནོར་པ་བཀག་པས་
བདུད་རིགས་སོགས་པམ་ཡང་སྤང་སེམས་ཀྱིས་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཛིན་ཏེན་དུ་
བྱོན་པ་དང་། མཁས་ནམས་མདོ་རྒྱད་ལ་བཤད་པ་བྱེད་པ་ལ། འོག་ནས་བཤད་པའི་འབྲས་བྱ་ནམ་
གསུམ་འབྱུང་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་སྤྱི་ཕྱགས་ཏེན་འབྲེལ་གྱི་ཆེ་བ་ཡིན་པས་སོ། །འབྱུང་
ཚུལ་ནི། སྟོབ་དཔོན་མཁོལ་གྱིས་ཀྱང་བསྟོད་པ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་ལས། འདི་སྐད་

༼༤༣༽

གསུངས་ཏེ། བདུད་བཞིའི་གཡུལ་ལས་རྒྱལ་བའི་དཔའ་བོ་སངས་རྒྱས་ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ནི། འབྲས་
བྱ་པ་རོལ་བདུད་དང་མུ་སྟེགས་ཐམས་ཅད་སྐྱག་པར་མཛད་ཅིང་། བདུད་ནི་སེམས་ཁོང་དུ་ཚུད་པར་
མཛད་པ་ཚར་བཅད་ཀྱི་ལས་གཉིས་དང་། གདུལ་བྱ་ལྟ་དང་མི་རྣམས་དགའ་ཞིང་དབུགས་ཀྱང་
འབྱེན་པ་རྗེས་འཛིན་ཀྱི་ལས་གཅིག་སྟེ་གསུམ་དུ་གསུངས་པས་སོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་བྱོན་
པ་ལ་འབྲས་བྱ་གསུམ་འབྱུང་བར་མ་བཟད་དེང་སང་འདི་ན་ཡང་བསྟན་འཛིན་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སྟེ་ནས་ཆོས་ལེགས་པར་བཤད་ན་འབྲས་བྱ་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཆོས་ལོག་
སྟོན་པ་རྣམས་ཐམ་པར་བྱེད་པ་དང་། བདུད་རིགས་ཐམས་ཅད་ཡི་ཐུག་པར་འབྱུང་བ་དང་། ཆོས་
ཤེས་པའི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་དགའ་བར་བྱེད་པ་དང་གསུམ་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་འབྱུང་བའི་
མཐར་བཟང་པོ་འདི་འབྲས་བསྟན་པ་འཛིན་པར་བྱས་པས་སོ། །ཚུལ་འདི་ལས་ཕྱོག་པ་ཆོས་ལྟན་
སུན་སྤང་ནས་ཆོས་མིན་སྟོན་པ་བྱུང་བར་བྱུང་ན་བསྟན་པ་ལ་གཞོན་པར་ཤེས་པར་ཀྱིས་ཏེ། སྤར་
བཤད་པའི་པན་ཡོན་ཕྱོག་པ་གསུམ་འབྱུང་བས་སོ། །གསུམ་པ་ཀུན་སྟོང་བཟང་བཟང་མེད་པར་བསྟན་
པ་དངོས་ནི། ས་པ་རྗེ་ཏ་བདག་ཀྱང་ཁྱེད་ཁྱེད་པའི་དོ་རྗེ་པག་མོའི་བྱིན་རྒྱལས་པག་མགོ་ལ་སོགས་
པའི་བཟོའི་དབང་བཞི་ཙམ་རེ་བྱས་པ་ལ། ཆོས་དཀར་པོ་ཆེག་བྱབ་བསྟན་ནས་ཅེ་གཅིག་གི་རྣལ་
འབྱོར་ཡིན་ཟེར་བའི་སྟོང་བ་ཅུང་བཟད་སྟེས་པ་ལ། མཐོང་ལམ་དུ་ངོ་སྤྲད་ནས་འབད་པས་ཚོལ་སྐྱབ་
མེད་པའི་དོན་བསྟན་ནས། སྟོབ་མ་ཆོགས་པའང་འདི་བས་མང་བ་འདུ་

༼༤༥༽

ཞིང་ཟང་ཟིང་གི་ལོངས་སྤྱོད་འབྲུལ་བའང་འདི་མང་བར་འགྱུར་ལ། ལྷན་པོ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བཤམ་
ཡང་དགའ་ཆེགས་མེད་པར་སངས་རྒྱས་འབྲུལ་དུ་རང་འབྱེན་རྣམས་པའི་སྒྲ་མ་འདི་ལྟ་བུ་ངོ་མཆར་
སྒྲུལ་ནས་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུར་མོས་བསྐྱེ། ཆོས་ཀྱི་གནད་རྣམས་མི་ཤེས་པའི་སྡེ་སྤྱོད་འཛིན་པར་
ཆོམ་བཤམ་ཡང་། བདག་གིས་དེ་ལྟར་བསྟན་བཤམ་སྟག་པར་དད་པར་འགྱུར་བར་བདག་གི་ལེགས་པར་
གོ་མོད་ཀྱི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བཤམ་ཆེད་དུ་བསམས་པ་མ་གཏོགས་འཁོར་དང་ཟང་ཟིང་ལ་མི་
བལྟ་སྟེ། འཁོར་དང་ཟང་ཟིང་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་དུ་བདག་གིས་སེམས་ཅན་བསྐྱབ་ནས་ཆོས་བསྟན་བཤམ་
མ་ཡིན་པས་སོ། །འོན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བཤམ་པན་པར་བསམས་ནས་སྒྲོབ་མ་བསྐྱུངས་
ཤིང་ཆོས་འདི་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་འཛིན་ཀྱི་སྒྲེས་བྲུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བཤམ་བཤད་
སྐབ་ཚུལ་བཞིན་དུ་བསྐྱབས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་བཤམ་ཡུན་རིང་དུ་པན་པར་བསམས་པས་
སོ། །དེས་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་བསྟན་བཤམ་པན་པར་སེམས་པ་ཁོ་ནས་ཀྱུན་ནས་སྒོར་སྟེ་བྲུས་པ་
ཡིན་ཞེས་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་བྱ་བར་འོས་པས་ཟང་ཟིང་མེད་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་སྐབས་
སྐབས་པའི་ཆོས་ལོག་དགག་པར་བྱ་འོས་པ་རྣམས་དགག་པའི་ཆེད་ཡིན་པས་ཀྱང་ཀྱུན་སྒོར་ལ་
ཟང་ཟིང་མེད་དེ། སྒོན་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཕུ་སྟེགས་བྱེད་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱུང་མཐའ་སྒྲོབ་ལ་
འབྲུལ་པ་མང་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འགའ་ཞིག་སྟེ་སེམས་ཅན་པ་ལ་ཡང་འབྲུལ་པ་
ཡང་ཡོད་མོད། རྒྱན་བྲུག་ལ་སོགས་པའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟན་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་
བཤད་ལ། དེང་སང་གངས་རིའི་ཁྲོད་

༼༩༥༽

འདི་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བསྐྱབ་པར་མི་རུས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་མདོ་རྒྱད་
དང་འགལ་བའི་འབྲུལ་པ་གསར་བ་དུ་མ་བྱུང་བ་ལས། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་གནད་འབྲུགས་པའི་ཉམས་
ལེན་རྒྱད་སྟེ་རྣམས་དང་། དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བའི་གནད་
དཔག་མེད་ཡོད་པ་ཡང་གསང་སྤྲགས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཁོ་བོས་གཞན་དུ་བཤད་ནས་འདིར་
མ་བཤད་ལ། དེ་བས་ན་འདིར་ནི་གསང་བ་སྟོན་དུ་རུང་མི་རུང་ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བཤད་དུ་རུང་
བའི་འབྲུལ་པ་སྤར་སྟོས་པའི་རགས་རིམ་ཅི་རིགས་པ་འཕེལ་ན་བསྟན་པ་ལ་གཞོད་པར་མཐོང་ནས།
སྟོམ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་ཆེ་ལོང་ཙམ་ཞིག་ལ་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་བཤད་པ་
ཡིན་པས་སོ། །གསུམ་པ་གཞན་ལ་བསྐྱེད་པས་ཟང་ཟིང་མེད་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིར་བཀག་པ་
དེ་དག་ཏུ་མ་ཟད། ད་དུང་ཆོག་དོན་འབྲུལ་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་སྟོན་ཅན་དཔག་མེད་སྤང་ན་ཡང་།
བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་མང་དོགས་པས་རེ་ཞིག་བཞག་ལ། གལ་ཏེ་འགོག་པར་འདོད་ན་ལུང་
རིགས་ཀྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པའི་སྟོ་ལྡན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་དོན་དེ་དག་ལ་
ལེགས་པར་དཔྱོད་ལ་དགག་སྐྱབ་གྱིས་ཏེ། ད་ཕྱིན་ཆད་འབྲུལ་པ་གསར་བ་བྱུང་ན་ཡང་མཁས་པ་
དག་གིས་དགག་སྐྱབ་གྱི་སྟོན་སྟུན་སྤང་ཞེས་གདམས་སོ། །དེ་ལྟར་དགག་སྐྱབ་རིགས་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་རང་ཉིད་མཇུག་བར་དཀའ་ཞིང་། མཇུག་བའི་
རྗེས་སུ་ཆོས་བྱེད་ཁོམ་པའི་དལ་བ་དང་། མཐུན་རྐྱེན་འབྱོར་

བ་བཅུ་ཡང་རྟོག་དཀའ་བས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲུལ་མ་འབྲུལ་ལེགས་པར་རྟོགས་ལ་གཟུ་
 བོར་གནས་པའི་སློ་ཡིས་བྲངས་པོར་དཔྱོད་ཅིག་ཅིས་གདམས་ཏེ། བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དང་མངལ་
 བ་ཡང་དཀོན་པས་འབྲུལ་པར་སྦྱད་ན་དལ་འབྱོར་ཚུད་ཟོས་ཤིང་དེ་ལས་སྒྲུན་ཆ་བས་ཆེ་བ་མེད་ལ།
 མ་འབྲུལ་པར་སྦྱད་ན་སྦྱེ་བ་གཏན་གྱི་དོན་ཆེན་པོ་འབྲུབ་པས་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་ཡང་ཅེར་འབྲུར་བ་
 ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་འགལ་རྒྱུན་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བཞི་སྟེ། ཐ་སྙད་མང་དུ་སྟོས་པ།
 མདོ་སྟེ་མང་དུ་སྟོས་པ། རྒྱད་སྟེ་མང་དུ་སྟོས་པ། མན་ངག་མང་དུ་སྟོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་པ་རྩེ་ཏ་
 བདག་གིས་བསྟན་བཅོས་ཚུལ་པའི་རྒྱ་ཕྱི་ནང་གི་རིག་གནས་ཀུན་ལེགས་པར་སྦྱངས་ཤིང་ལེགས་
 པར་རྟོགས་པས། རང་གཞན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ཐ་དད་ལ་ཕྱོགས་ལྷུང་མེད་ཅིང་། སློ་གཟུ་བོར་གནས་
 པས་བརྩམས་པ་ཡིན་ཞེས་པ་ལ། གཞུང་ཆོགས་འདི་དག་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྐྱ་ནི་བད་སྟོད་
 བར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་ལ། དེའི་གཙུག་གི་ཁོར་བུ་ལྟ་བུ་ཀ་ལྟ་བུ་པ་དང་། ཅ་རྒྱ་བ་དང་། དེ་
 དག་གི་མིང་གི་སྒྲ་བསྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲའི་བྱིངས་བསྒྲུབ་པ་དང་། བྱེད་པའི་ཆོག་བསྒྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་
 སྒྲའི་བསྟན་བཅོས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། དོན་གྱི་འགལ་འབྲེལ་དཔྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས་
 ཆད་མ་ཀུན་ལས་བརྟམ་པ། དེའི་དགོངས་འབྲེལ་སྟེ་བདུན་འབྲེལ་པ་འབྲེལ་བ་འད་དང་བཅས་པ་
 རྣམས་ལེགས་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་ལེགས་པར་མཁྱེན་ལ། དེར་མ་ཟད་ཆོག་གི་སྟེན་སྦྱོར་མཉམ་པ་
 དང་བྱེད་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་དང་། འཕགས་

༩༩༥༥༽

མ་དང་རོ་ལངས་དང་ཕྱི་མོ་མཉམ་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཤེས་ཤིང་། སྟན་ངག་གི་མཚན་ཉིད་
སྟོན་པར་བྱེད་པ་དབྱངས་ཅན་གྱི་མགྲུལ་རྒྱན་ལ་སོགས་པ་དང་། རྫོང་བྱེད་གྱི་སྟན་ཆོག་མཆོག་ཏུ་
གྱུར་པ་སྦྱེས་རབས་དབག་བསམ་འཁྲིལ་ཤིང་ལ་སོགས་པ་དང་། མིང་གི་མདོན་བརྗོད་འཆི་མེད་
མཛོད་དང་། ལྷ་ཆོགས་གསལ་བ་ལ་སོགས་པ་པལ་ཆེར་གོ་བ་སྟེ་ཐོས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི།
འདུལ་བ་ལྷུང་དང་། སོ་ཐར་གྱི་མདོ་དང་། མདོ་ཅ་དང་། འོད་ལྡན་དང་། མེ་ཏོག་འཕྲེང་རྒྱད་དང་།
མདོན་པར་མཛོད་དང་། ཐེག་བསྐྱས་དང་། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ཉི་ཤུ་ལ། སུམ་ཅུ་ལ། བྱང་པོ་ལྷའི་
རབ་བྱེད། བར་ཕྱིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཅ་འགྲེལ། ཤེར་ཕྱིན་བདུན་བརྒྱ་ལ། བརྒྱད་
སྟོང་དོན་བསྐྱ་སོགས་སྟེ་སྟོད་གསུམ་གྱི་བཀའ་དང་། བསྟན་བཅོས་པལ་ཆེར་ཐོས་ཤིང་ཐུགས་སྦྱ་
ཅུད་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། གསང་སྒྲགས་རྒྱད་སྟེ་བཞི་པོ་ཡང་བོད་ན་ཉན་བཤད་ཡོད་པ་པལ་
ཆེར་ཐོས་ཤིང་། ཐོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་མིང་རྒྱུང་ཅམ་དུ་མ་བཞག་སྟེ། བསམ་བྱུང་གི་རིགས་པས་ཚུལ་
བཞིན་དུ་དབྱད་པས་དོན་གྱི་གནད་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྟོགས་ཤིང་བསྐྱོམས་པས་ཐུགས་ཉམས་སྦྱ་
བཞེས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། བྱེ་བྲག་སྦྱ་བ་དང་། མདོ་སྟེ་བ་དང་། སེམས་ཅམ་བ་དང་།
དབུ་མ་བ་སྟེ། བྱུང་མཐའ་སྦྱ་བ་བཞིའི་གདམས་ངག་རི་སྟེད་ཡོད་པ་བོད་དུ་འགྱུར་པ་པལ་ཆེ་བ་དང་།
དེང་སང་བོད་ན་གྲགས་པའི་པ་དམ་པའི་ནི་བྱེད་བརྒྱད་པ་གསུམ་དང་།

༼༤༥༽

ཨ་རེའི་རྫོགས་ཆེན་དང་། ཨ་མ་ལ་བ་ཀྱི་སྟོན་མའི་གཙུག་ལ་སོགས་པ་དང་། མཛོན་ཉོགས་རྒྱན་གྱི་
སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་ཅིག་ཆར་དུ་བསྐྱོམ་པ་དང་། བོ་ནས་བརྒྱད་པ་དང་། བ་རེལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྟོ་སྟོང་
དོན་བདུན་མ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྫོ་བོ་རྫོ་ནས་དགེ་བཤེས་དགོན་པ་བ་ལ་བརྒྱད་པ་དང་། འབྲོམ་
སྟོན་པ་ལ་བརྒྱད་པའི་བཀའ་གདམས་གདམས་ངག་ལུགས་གཉིས་དང་། ས་ར་ཉའི་དོ་ཉ་མཛོད་ཀྱི་
བྱུང་དང་། ཉི་ལོ་བ་དང་། ཉག་པོ་སྟོད་པས་མཛོད་པའི་དོ་རྫོ་རྫོ་ཉོགས་པ་སྟུང་སྟུང་པའི་དོ་ཉ་དང་།
རྣལ་འབྱོར་དབང་ལྷག་བེམ་པའི་དོ་ཉ་སེང་གེ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། མི་ཉི་བ་དང་། ཐ་ག་པ་སོགས་ཀྱི་དོ་
ཉའི་བྱེ་བྲག་དུ་མ་ཐོས་སོ། །གསང་བ་འདུས་པའི་གདམས་ངག་རིམ་ལྔ་སྟོན་ཐོག་གཅིག་མ་ཚུར་
སྟོན་དབང་དེ་ནས་བརྒྱད་པ་དང་། མར་པའི་སྟོབ་མ་མེས་སྟོན་ཆེན་པོ་དང་། དྲགས་པོའི་སྟོབ་མ་
གཙང་ཞེས་དང་། རས་རྒྱུད་པའི་སྟོབ་མ་བྱུང་བསྐྱོམ་པ་ལས་ཐོས་པའི་ཚོགས་སྟོགས་པ་ནས་བརྒྱད་པའི་
རྣ་རོ་ཆོས་དྲུག་ལུགས་གསུམ་དང་། གསང་བ་འདུས་པ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལུགས་ཀྱི་གདམས་ངག་
ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གསང་འདུས་འཕགས་སྟོར་གྱི་གདམས་ངག་དང་།
དགེས་པ་དོ་རྫོ་རྫོ་རྫོ་གསུམ་ཆོས་ཐུན་ཐེག་ལེ་སྟོར་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་དང་བཅས་པའི་གདམས་ངག་
ལྷག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྟོང་པོའི་སྟོར་དང་། གཤེན་རྫོ་གཤེན་དམར་པོ་དང་འཛིགས་བྱེད་དང་དབྱ་ནག་
སོགས་ཀྱི་གདམས་ངག་གསང་སྟགས་གསར་རྫོང་གཉིས་ཀའི་ལུགས་དང་། འཁོར་ལོ་སྟོམ་པའི་
གདམས་ངག་གསང་མཐའི་ལུགས་རྣམས་དང་། དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་སྟོར་དྲུག་ཡན་ལག་དང་།

བཅས་པ་སོགས་དང་། མཚན་བརྗོད་ཀྱི་བཤད་པ་སྟོབ་དཔོན་འཇམ་དཔལ་བཤེས་གཉིན་གྱིས་
 མཛད་པའི་འགྲེལ་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་ལུགས་རྒྱག་དང་། བེལ་པའི་འཆི་མེད་གྲུབ་པའི་
 གདམས་ངག་དང་། བེལ་པའི་ལམ་འབྲས། མཆོ་སྦྱིས་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ཟབ་པའི་ཚུལ་དགྲ། རྟོགས་
 རིམ་མར་མེད་ཅེ་མོ་ལྟ་བུ། ཉོག་ཅེ་བའི་བསམ་མི་བྱུང་ལ་སོགས་པའི་ལམ་སྐོར་དགྲ་དང་། ལམ་
 འབྲས་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་ལམ་སྤྲས་བཤད། གྲུབ་ཆེན་བཟུ། སྤམོ་བརྒྱད་དང་བཅས་པ་དུ་མ་དང་།
 གཞན་ཡང་དེང་སང་བོད་ན་གྲགས་པའི་ཁ་རག་སྐོར་གསུམ་ལ་སོགས་པ་དང་། རྒྱ་གར་ན་གྲགས་
 པའི་འབྲོག་མི་ལོ་རྒྱ་བའི་མཁས་པ་སྟོ་རྒྱག་ལས་གསན་པའི་གདམས་པ་ལ་སོགས་པ་འབད་དེ་
 ལེགས་པར་ཉན་ཅིང་། བསྐྱབ་པ་དེ་དག་མིང་རྒྱུང་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པར་སོ་སོའི་ལུགས་རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་དེའི་ཕྱིར་ན། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་པལ་ཆེར་ཐོས་ཤིང་རྟོགས་པ་ཡིན་
 རོ། །དེས་ན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏ་བདག་ལ་རང་གི་ཤེས་པ་རྣམས་བསྐྱབ་པར་འདོད་ཅིང་། མི་ཤེས་པ་འགོག་
 པར་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྤང་ཡང་མེད། ཤེས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་མ་དག་པ་ནི་རང་གཞན་སུ་ལ་འདུག་
 །ཡང་དོར་ཞིང་། དག་པ་ནི་སུ་ལ་འདུག་ཡང་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགག་སྐྱབ་ལ་
 ཕྱོགས་སྤང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་འབྲས་བུ་བསྟན་བཅོས་བཅམས་པ་གཟུང་བར་གདམས་པ་
 བློ་གྲོས་ཀྱི་སྐྱོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ན་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིང་སྟོ་གཟུ་བོས་དབྱེད་པའི་བསྟན་
 བཅོས་འདི་སྟོ་སྟན་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ན་བཤད་པ་ལྟར་དུ་གཟུང་རིགས་པ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་གཟུང་
 བུའི་བསྟན་བཅོས་ཉིད་ཀྱི་ཆེ་བ་བརྗོད་པ་ནི། སྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཉི་མའི་

༩༥༠༽

སྒྲིབ་བ་ཚེས་ཅན། དེང་འདིར་བསྟན་པ་དང་སྐལ་ལྷན་གྱི་གདུལ་བྱ་མཐའ་ཡས་པའི་དབལ་དུ་ཤར་བ་
ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་བྱུང་བའི་གཞལ་མེད་ཁང་ལ་ལོག་ལྟའི་ཐུན་ནག་གི་ཆང་
ཆིང་ནམ་པར་བསལ་ནས། གདུལ་བྱ་སྒྲོ་གསལ་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲོ་གྲོས་ཀྱི་བསྒྲོ་ཁ་འབྱེད་པས་
སོ། །ཉིལ་བྱིལ་ན་བསྟན་བཅོས་འདི་ཚེས་ཅན། བྱེད་ལས་གཉིས་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་བསྟན་པའི་ཉམས་ལེན་འབྱུང་བ་འགོག་པས་པས་ཚོལ་ཆར་བཅད་ནས། མ་འབྱུང་པའི་གནད་
ཀྱིས་སྒྲོ་གསལ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བྱིར། གཞན་ཡང་བསྟན་བཅོས་འདི་ཚེས་ཅན། བྱེད་
པར་གྱི་ཚེས་བཞི་དང་ལྷན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་མདོ་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཁྱོད་འདི་ཡིན་པ་
དང་། ཚུམ་པ་པོ་བདག་གི་ཀུན་སྒྲོང་གི་བསམ་པ་འགྲོ་ལ་པན་པའི་བསམ་པ་ནམ་པར་དག་པས་
བཤད་པ་དང་། བསྟན་འཛིན་མཁས་པ་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཁྱོད་འདི་ཡིན་པ་དང་།
དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་ད་དུང་སྒྲུབ་པོ་ནམས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་དཀའ་བ་སྟེ་བྱེད་ཚེས་བཞི་དང་ལྷན་པའི་བྱིར།
བཞི་པ་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་གཞན་གྱི་དོན་དུ་བསྡོམ་ནི། ཚུམ་པ་པོ་ས་པཱེ་ཏ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་
མཆན་གྱི་མཁུན་པ་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྟེ་སྟོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྟེ་
བཞིའི་བསྒྲོ་ནམ་པར་བྱེ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་དམ་པའི་སྒྲུང་ཅི་ཟད་མི་ཤེས་པ་འདིས་ནི།
སྐལ་ལྷན་གྱི་འགྲོ་བ་བྱུང་བའི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཀུན་རྒྱུན་དུ་ལམ་གྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་
ལ་སྟོད་པའི་པན་པ་དང་། བདེ་བའི་དགའ་སྟོན་འབྱེད་པར་ལོག་ཅེས་འགྲོ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་དུ་
བསྡོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་པ་བཀའ་བློན་རྗེས་སུ་བྲན་པས་ཕྱག་བྱ་བསྟན་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་ཐུགས་རྗེ་ཅན་
གང་གིས་

ཐུགས་བརྩེ་ཉེ་བར་འཐུང་བའི་བཀའ་ཤིན་ལས། བསྟན་པ་དང་འགལ་བའི་ལོག་པའི་ཆོས་རྣམས་
 སངས་ནས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྣམ་དག་དང་ལོགས་པར་སྒྲོད་པའི་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་
 གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆོན་དེ་ལ་བཀའ་ཤིན་པར་སྒྲུབ་ཡང་འདུད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤར་བཤད་པའི་ཆོས་
 དག་མ་དག་གི་རྣམ་དབྱེ་ལྟུང་བྱིན་པ་དེ་དག་ནི། རྗེ་བཙུན་ཆེན་པོ་ཁོ་ནའི་བཀའ་ཤིན་དང་བྱིན་
 རྒྱབས་ལས་བྱུང་བ་གདོན་མི་བས་སོ། །དེ་སྐད་དུ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་སྒྱུ། །གཅིག་ཏུ་
 བསྐྱས་པ་འཇམ་པའི་དབྱངས། །དག་བསྟེན་མཆོག་གི་སྒྱུར་བསྟན་ནས། །བདག་གིས་འཁྱལ་བའི་བ་
 བ་བཅད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་བྱས་ཤེས་ཤིན་བཟོ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་བྱང་སྟོས་པ་
 ནི། རྟོམ་པ་གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་རྣམ་པར་དབྱེ་བའི་བསྟན་བཅས་སྟོ་
 ཀ་བརྒྱ་ཕྱག་བཙུའི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་ནི། ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་མང་དུ་ཐོས་པའི་
 རོར་དང་ལྡན་པ། རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་སོ་སོར་གཙོད་ཅིང་འབྱེད་པར་རྒྱས་པའི་སྟོ་གྲོས་ཅན་
 རྟེ་སྟོད་འཛིན་པ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས་སྒྱུར་བ་རྫོགས་སོ་ཞེས་པའོ། །འཇིག་རྟེན་
 གསང་སྐྱགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་གཉིས་ལ་སོགས་པའི་གནད་གཏན་ལ་དབབ་པ་ནི་གསང་ཆེན་ཡིན་
 པས་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་དག་གིས་ཁོ་བོས་ལོགས་སུ་བཤད་པར་བལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་ཀྱང་
 བཤམས་སོ། །ཞེ་མ་ཐབས་མཁས་བྱང་ཆུབ་སེམས་བདུད་ཅིས། །སྐལ་བཟང་ཐུབ་པ་ཀྱན་ཀྱང་
 གཅིག་ཆར་བསྐྱུན། །ཡབ་གཅིག་འཇམ་པའི་རྩ་རྩེ་མི་ཡི་བོལ། །ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆོན་ཞབས་བྱང་
 སྟེ་བོར་ཞོག །མགོན་དེས་རྗེས་བབྱང་ཐུབ་བསྟན་གངས་རིའི་སྟོར། །རྣམ་དབྱེད་གདོང་ལྡེའི་སྟོབས་

ལྟན་གད་བརྒྱུངས་སྤྲུལ། །པ་རོལ་ཚོལ་བའི་གཉིས་འབྱུང་མྱུང་འགེམས་པ། །བསོད་ནམས་སེང་
 གེར་སྤར་ཡང་སྤྱི་བོས་འདུད། །འདི་ན་སྟོན་བྱོན་མགྱིན་པའི་བད་མཚོར་མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ཀུན་
 གནས་བཅས་ཀྱང་། །ཟབ་མཐི་དེ་ཉིད་སྟོང་པོར་འདོམས་ལ་ལྷགས་ཅེ་དཀའ་ལ་འཁོར་བ་
 བཞིན། །དོན་གཞན་རྒྱ་ཆེའི་ལྷ་བ་ལྷི་བ་མང་པོས་སློབ་གསལ་མགྲ་བ་བསྐྱེད་མིན་ནམ། །བསྟན་བཅོས་
 ཆེ་འདིའི་དགོངས་པའི་མཐེལ་ལོངས་སྤུལ་བྱིན་གཏམ་སྤྱེས་སྤྲ་བ་སྤྱ། །ཁ་ཅིག་འབད་བས་ཉིལ་མར་
 བཞིན་བཅོར་ལེགས་བཤད་ཆིག་འགའི་ཐིགས་པའི་རྒྱན། །ཉུང་དུར་འདོམས་ལ་མེས་པོ་ཉིད་དུ་
 མདོན་པའི་ར་རྒྱལ་འབྲུག་སྤྲ་བཞིན། །འགའ་ཞིག་བསྟན་ཅ་གཞུང་ལྷགས་དོར་ནས་སློབ་རྩུ་འབྲུལ་
 མདོན་ཤེས་སོགས། །བརྟུན་གྱི་ཐོལ་ཐོག་སྤྱོད་པོའི་མགོ་བསྐྱོར་ལྟ་ཆེན་རྣམ་ཐར་བཞིན་མིན་
 ནམ། །དེ་སྤྱད་བསྟན་བཅོས་ཆེ་འདིར་བཅོན་གཉིས་ཀྱིས། །སློབྱོས་ཚུ་གཏེར་བསྐྱབ་ལས་ངལ་བའི་
 འབྲས། །གཞུང་དོན་སྤྲ་བའི་སྤྱ་གྲ་མ་མེད་པ། །དོན་གཉིར་ཀུ་མུད་ཆལ་དུ་སོང་ཞིག་གོ། །བསྟན་ལ་
 ལྷག་བསམ་སྟོང་སྟོབས་དོ་ཀེར་ཅན། །མཁྱེན་ལྟན་མི་བདག་རྩོམ་ཆེའི་མཚན་དེ་ཡིས། །བཀའ་མཆིད་
 བདུད་ཅིའི་དོག་པ་སྟོང་ལམ་དང་། །སྤྱ་འཛིན་བྱ་གར་ཡང་ཡང་གསོན་པ་ལས། །མ་ལུས་རྒྱལ་བའི་
 གསུང་རབ་ཚུ་གཏེར་ལས། །ལེགས་འོང་བསྟན་བཅོས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཡི། །རྣམ་བཤད་ལེགས་
 བཤད་འདོད་དགའི་གཏམ་འདི་བཀྱིས། །སྤྲལ་བཟང་སློབ་གསལ་རེ་བ་ཀུན་རྩོགས་སྟོན། །འདི་ལྟར་
 བཀྱིས་བས་ཉེར་མཚོན་དུས་གསུམ་གྱི། །རྣམ་དཀའ་མཚོད་སྤྱིན་ནམ་མཁའི་པ་མཐའ་ལས། །ཀུན་
 བཟང་སློབྱི་རྣམ་འབྲུལ་ལས་ལྷག་པ། །བྱུང་བདག་དུས་དབྱའི་དབང་སྤྲུག་མ་ཉིའི་ཞལ། །བསོད་

༼༤༩༽

ནམས་ཚེས་འཕེལ་ལ་སོགས་ཡོངས་འཛིན་མཆོག། །ཇི་བཙུན་སྒྲ་མའི་ཚོགས་ལ་དད་པས་
འབྱུལ། །ཉལ་ཏུ་དོན་ལྡན་བཤའ་སྒྲུབ་བྱ་བ་ཡིས། །བསྟན་དང་འགྲོ་འདི་སྦྱོང་བར་བདག་གྱུར་
ཅིག། །བསྐྱས་དོན་མཆོམས་སྒྱུར་འཕྲོས་གྱི་མེ་ལོང་གཞིར། །གཞུང་དོན་ལྟ་བའི་ཡིད་འཕྲོག་ཆོག་
འབྱུང་དང་། །མཐའ་གཅིད་རིན་ཆེན་འཕྲེང་བས་ལུས་སྒྲིས་པའི། །ནམ་དཔྱོད་སྒྲིག་མའི་གཟུགས་
མཛེས་སྡོན་ཆད་དུ། །སྡོན་བསགས་ནམ་དཀར་སྒྲ་བའི་ཆ། །ཡར་ངོའི་འཕེལ་བ་དང་འགྲོགས་
པའི། །ནམ་བཤའ་སྒྲ་འོད་ལྗོངས་བྱུ་འདི། །བསྐྱལ་བརྒྱར་འགྲོ་བའི་མིག་གྱུར་ཅིག། །དེ་ལྟར་མདོ་རྒྱུད་
ཀུན་གྱི་སྒྲིགས་བམ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་སྡོམ་པ་གསུམ་གྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ནམ་
བཤའ་སྒྲ་འོད་ལྗོངས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། །ས་སྦྱོང་མའི་དབང་པོ་ལྷ་རིག་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀུན་ལ་
མཁྱེན་པའི་སྒྱུན་ཡངས་པ་དག་འདུལ་དོན་བྱུབ་དོ་ཇི་དཔལ་བཟང་པོའི་བཀས་བསྐྱལ་བ་ལས།
བཀའ་བློན་གཞུང་དུ་མ་མཆིས་པ་དོན་གྱི་སྦྱད་དུ་མཆོན་ནས་སྦྱོས་ཏེ། །མཁན་ཆེན་འཇམ་པའི་
དབྱངས་དབང་སྒྲུག་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྲ་ནས་དང་། །སྟན་བརྒྱུད་ཟབ་མོའི་གཏེར་མཛོད་སྤྲུགས་
འཆང་གྲུབ་པ་ཡོངས་གྱི་གཙུག་རྒྱུན་མཐུ་སྟོབས་གྱི་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་བསོད་ནམས་ཚེས་འཕེལ་
ཞབས་དང་། །གནས་ལྷ་རིག་པའི་པཎ་ཆེན་མཁྱེན་རབ་གྱི་དབང་སྒྲུག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མང་ཐོས་
སྒྲུ་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་འཛིན་དུ་མའི་ཞབས་རུལ་སྦྱི་བོས་སྒྲངས་པས་སྡོམ་པ་གསུམ་
ལྡན་གྱི་སྐལ་བ་བཟང་པོར་གྱུར་ཅིང་། །གསུང་རབ་གྱི་དོན་ལ་ཡང་དཔྱོད་པའི་སློ་རྒྱས་ཅུང་ཟད་ཐོབ་
པ། །ལྷ་ཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་དོ་ཇི་འཛིན་པ་ངག་དང་ཆོས་གྱི་གྲགས་པས།

༼༩༩༩༽

ཀུན་མཁྱེན་སྒྲ་མ་ཆེན་པོའི་སྒྲོམ་པ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་འཕྲིན་ལྟུང་སོགས་ལ་གཞི་བཏེན། ཆོད་ལྡན་
མཁས་པ་དུ་མའི་ལེགས་བཤམ་གྱིས་ཀྱང་ཁ་བརྒྱན། རིགས་པ་དང་མི་རིགས་པ་དག་རང་གི་སྒོས་
རྣམ་པར་སྤྱེ་ནས། འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕུག་གི་རྣམ་པར་འབྱུང་བ། བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་སྒྲ་
བ་རྒྱལ་མཆོན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་བྱུང་པའི་བསྟེ་གནས་ཤིང་མང་དགོན་པར། ལུག་ལོ་སྒྲ་
བ་བརྩ་གཅིག་པའི་དཀར་ཕྱོགས་ཡར་རོའི་ཆེས་གསུམ་གྱི་ཉིན་ལེགས་པར་བྱུང་པའི་ཡི་གེ་པ་ནི་
མང་ཐོས་ཆོས་འཕེལ་རྒྱ་མཆོས་བགྱིས་སོ། །འདིས་ཀྱང་པན་བདེའི་འབྱུང་གནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་
པ་རིན་པོ་ཆེ་ཡུལ་དང་། དུས་དང་ཕྱོགས་དང་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
འཆོ་ཞིང་གཞེས་པར་གྱུར་ཅིག །། ཧྲ། བལ་ཡུལ་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་ས་ཆེན་ཞེས་པ་ལས་གྱུ་རུས་སྟེལ། །།